



Incipit notitia testamenti  
Incipit prima pars Notii testamenti  
hic continetur Notitia te-  
stamenti

Notitia Testamenti seu Notitia  
vultus testamenti

302

Notitia Testamenti 302



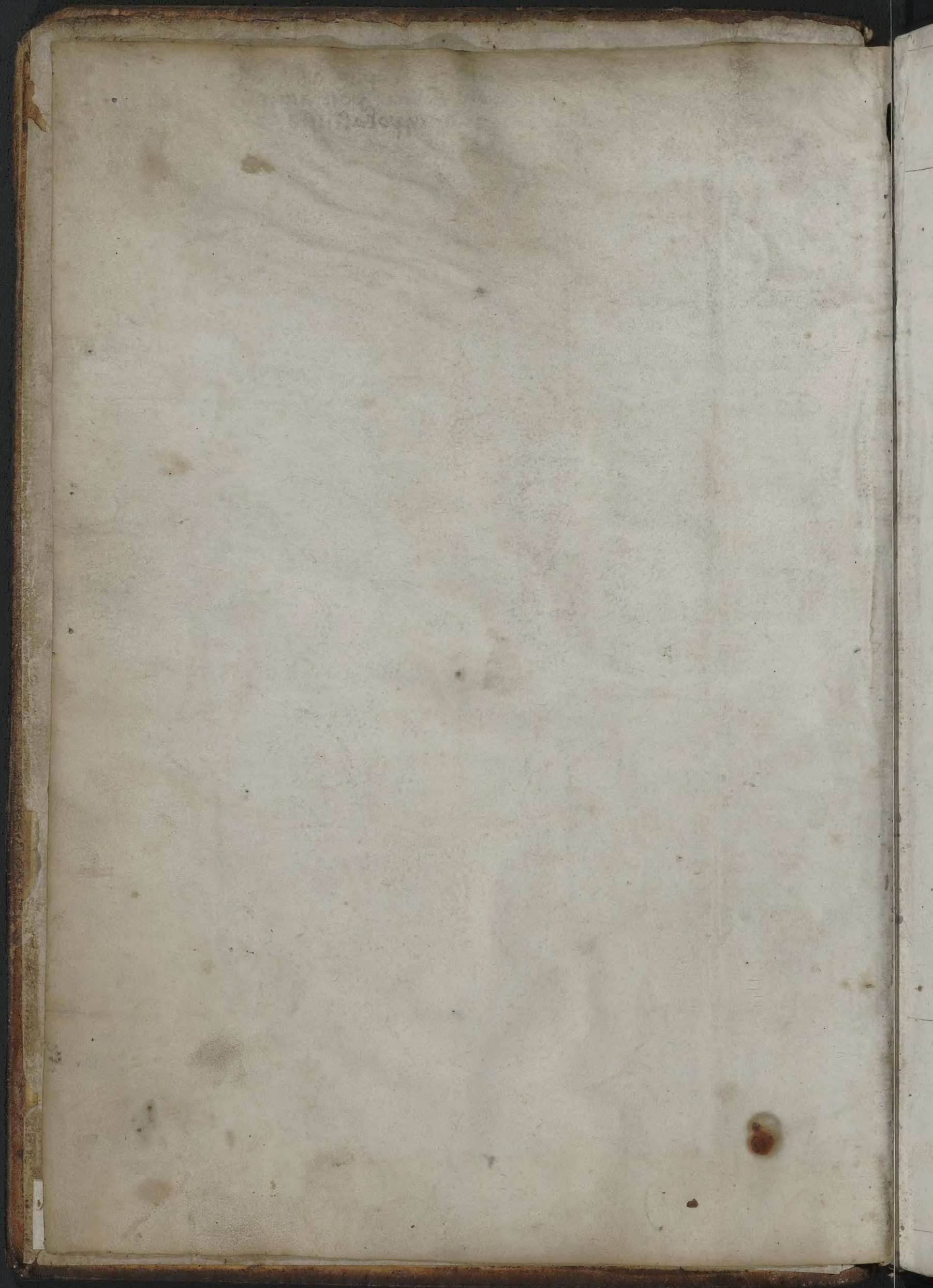
¶ Math. mar. lu. iohann. Ro. corinth. gal. eph. phil. col.

Thesal. timo. titum. philomen. hebrei. post actus

Canonice iaco. petri. iohann. iud. apokalipsis zepi a iaco.

Johanne istum librum d. n. redidi. rogo. ca. d. redile. d. phil. py.







**Inapit Registrum super epistolas dominicales et evangelia**

<b>Dominica</b>	<b>Ad Romanos xiiij</b>	<b>Beatus quia hora est iam nos desomp</b>
<b>Adventus</b>	<b>Mat xxi</b>	<b>Cum appropinquasset ihesus</b>
<b>Feria qua</b>	<b>Jacobi v</b>	<b>Patientes estote</b>
	<b>Mathei iij</b>	<b>Venit iohes baptista</b>
<b>Feria v</b>	<b>Ad Thessa viij</b>	<b>Et vnus quisque iniqua natus est</b>
	<b>Luce iij</b>	<b>Querebat iohes ad turbas</b>
<b>Dominica</b>	<b>Romanos xxi</b>	<b>Et uenit septa sunt ad manum</b>
<b>Adventus</b>	<b>Luce xxi</b>	<b>Et uenit signa in sole</b>
<b>Feria iij</b>	<b>Matthaei xij</b>	<b>Ecce ego mitto angelum</b>
	<b>Matthaei xij</b>	<b>Amo dico uobis non frerit</b>
<b>Feria v</b>	<b>Romanos viij</b>	<b>Capia carnis mica est</b>
	<b>Iohannis i</b>	<b>Iohes testimonium perhibebit</b>
<b>Acta dion</b>	<b>Corinthios iij</b>	<b>Sic uos existat</b>
	<b>Act iij</b>	<b>Cum audisset iohes in uenit</b>
<b>Feria qua</b>	<b>Isaie xij locutus est dñs</b>	<b>Et in nouissimis diebus</b>
	<b>Luce i</b>	<b>Missus est angelus gabriel</b>
<b>Feria v</b>	<b>Isaie xij</b>	<b>Et redierit uirga</b>
	<b>Luce i</b>	<b>Et uenit maria</b>
<b>Sabbata</b>	<b>ysc</b>	<b>Indie clamabunt filij</b>
<b>Legitur pph</b>	<b>ysc xxxv</b>	<b>Letabitur deus</b>
	<b>Isaie xliij</b>	<b>Super montem excelsum</b>
	<b>Isaie xliij</b>	<b>Cristo meo tyro</b>
	<b>Daniel iij</b>	<b>Angelus dñi descendit</b>
<b>Epistola</b>	<b>Ad Thessa iij</b>	<b>Ad uos uos perducit</b>
<b>Acta dion</b>	<b>Luce iij</b>	<b>Amo quidam imperij</b>
<b>Dona iij</b>	<b>Philipp iij</b>	<b>Gaudete in domino semper</b>
	<b>Iohannis i</b>	<b>Miserunt iudei</b>
<b>Inuigilia</b>	<b>Isaie xliij</b>	<b>Propter syon non tacebo</b>
<b>Nata x</b>	<b>Epistola iij</b>	<b>Paulus seruus ihu xpi</b>
	<b>Matthaei i</b>	<b>Cum esset desponsata mtr ihu</b>
<b>Indie nat</b>	<b>Leuitico iij</b>	<b>Plus gentium qui amb</b>
<b>Gallicani</b>	<b>Epistola iij</b>	<b>Appropinquat gratia dei</b>
	<b>Luce i</b>	<b>Et uenit a caesare</b>
<b>Inuigilia</b>	<b>ysc xliij</b>	<b>Opus dñi super me</b>
	<b>Epistola iij</b>	<b>Appropinquat benignitas</b>
	<b>Luce i</b>	<b>Pastores loquantur</b>
<b>Insimia</b>	<b>ysc iij</b>	<b>Propter hoc sciet populus meus</b>
<b>missa</b>	<b>Epistola iij</b>	<b>Malaphanie mltas q</b>
	<b>obis pmo</b>	<b>Inphapio erat uerbum et vñ erat</b>



<b>D</b> mnica infra oct	<b>G</b> allath iii	<b>E</b> nito tempe heres
	<b>L</b> uce .y.	<b>E</b> rat. Joseph et mtr eius
<b>I</b> ntuacione	<b>T</b> ytum .y.	<b>A</b> ppuit gra dei
	<b>L</b> uce .ij.	<b>P</b> ostq consuati sue
<b>I</b> nvigilia eph	<b>A</b> d egiu .ij.	<b>A</b> ppuit bmgntas
	<b>M</b> at. .ij.	<b>D</b> efuncto herode
<b>I</b> nephya	<b>I</b> sac .vi.	<b>E</b> xite illuare iulm
	<b>M</b> at. .ij.	<b>C</b> um natus ess ihus
<b>D</b> mnica infra oct	<b>P</b> onoz .xij.	<b>O</b> bscuro vos pmtordiaz
<b>tis epye</b>	<b>L</b> uce .y.	<b>C</b> um factu ess ihus
<b>I</b> nocta	<b>I</b> sac .xxij.	<b>D</b> onne deus meus honsi
	<b>M</b> at. .ij.	<b>V</b> enit ihus agulea
<b>D</b> mnica p p g o t	<b>P</b> onoz .xij.	<b>H</b> abentes donatores
	<b>J</b> ohms .y.	<b>R</b> upte facte simm chana
<b>D</b> mnica scd	<b>P</b> onoz .xij.	<b>N</b> olite ee prudentes
	<b>M</b> atthe .viii.	<b>C</b> um descediss ihus
<b>D</b> mnica itia	<b>P</b> onoz .xij.	<b>N</b> em quidqm dbeat
	<b>M</b> atthe .viii.	<b>A</b> scendente ihu mmaudaz
<b>D</b> mnica qita	<b>C</b> ollomten .ij.	<b>I</b> nduite vos sicut lecti
	<b>M</b> atthei .xij.	<b>D</b> ile est rex te hi q se
<b>D</b> mnica i lxxa	<b>C</b> orinth .ix.	<b>R</b> esatis quia hysu
	<b>M</b> at. .xx.	<b>E</b> nnile est regn celoz hoo phs
<b>D</b> mnica m lxxa	<b>C</b> or. .xj.	<b>L</b> ibent sufferet isipietes
	<b>L</b> uce .viii.	<b>E</b> nn ita plulua comuen
<b>D</b> mnica i la	<b>A</b> d cor. .xij.	<b>S</b> i ligavis hom loq
	<b>L</b> uce .xviii.	<b>A</b> ssupsit ihus .ij. disciplos
<b>I</b> ncapite ieiunij	<b>J</b> ohelis .ij.	<b>C</b> onutim adie m toto
	<b>M</b> atthei .vii.	<b>E</b> nn ieiunatio lute fieri
<b>T</b> refeta v	<b>M</b> atthei .vii.	<b>E</b> grotavit ezeias
	<b>M</b> atthei .vii.	<b>C</b> um mtrass us m caph
<b>T</b> refeta vja	<b>I</b> sac .lviii.	<b>E</b> clama ne tep
	<b>M</b> atthei .v.	<b>A</b> udistis qz du est an
<b>B</b> abbatgo	<b>M</b> atthei .lviii.	<b>S</b> i abstulerit m medio
	<b>M</b> atthei .vii.	<b>C</b> um sero fam ess erat
<b>D</b> mnica m xla	<b>C</b> or. .v.	<b>H</b> ortam vos in
	<b>M</b> atthei .iiij.	<b>D</b> uctus est ih m desertum
<b>T</b> refeta y	<b>E</b> zechielis .xxiiij.	<b>E</b> cce ego ipe qui tann



<b>R</b> eferta taa	<b>M</b> ath xxv	<b>C</b> um venit filius hominis
<b>R</b> eferta qta	<b>ysc lv</b>	<b>C</b> ruce dnm du invenire pt
<b>R</b> eferta qta	<b>yr xxv</b>	<b>C</b> um intrass ibus iher
<b>R</b> eferta qta	<b>Exodi xxviii</b>	<b>D</b> ixit dñs admoysen ascende
<b>R</b> eferta qta	<b>ii Reg xxv</b>	<b>V</b> er elyas Barsabee
<b>R</b> eferta qta	<b>mathei xv</b>	<b>A</b> cesserit ad ihm turbe
<b>R</b> eferta qta	<b>Ezechiel xxv</b>	<b>A</b> ma que peccavit ipa mon
<b>R</b> eferta qta	<b>Iohannis viii</b>	<b>D</b> icebat ihus turbis iudeor
<b>R</b> eferta qta	<b>Ezechiel xxv</b>	<b>A</b> ma qe peccavit ipa mon
<b>R</b> eferta qta	<b>Iohannis v</b>	<b>E</b> rat dies festus iudeor
<b>S</b> abbato i quatuor tpm	<b>Deuterio xxv</b>	<b>R</b> espice domne desuatio
	<b>Deuterio xv</b>	<b>D</b> ixit moys filys isrl
	<b>ii Machabe xv</b>	<b>O</b> razo faciebat facies
	<b>Sapie xxxv</b>	<b>M</b> iserere mi deus om
<b>E</b> pila	<b>i Thessal v</b>	<b>R</b> ogamus vos corrigite
<b>E</b> uonm	<b>Math xvii</b>	<b>A</b> ssumpsit ihus petro et iaco
<b>D</b> ominica iia	<b>i Thessal viii</b>	<b>R</b> ogamus vos et obsecra
	<b>Math xv</b>	<b>E</b> gressus ihus secessit
<b>R</b> eferta sda	<b>Danielis ix</b>	<b>O</b> rauit daniel dices
<b>R</b> eferta taa	<b>Iohis viii</b>	<b>E</b> go vado et qret me
<b>R</b> eferta qta	<b>ii Reg xvii</b>	<b>C</b> onfactus est sermo dñi ad eli
<b>R</b> eferta qta	<b>Math. xxv</b>	<b>S</b> uper cathedra moysi se
<b>R</b> eferta qta	<b>hesl xii</b>	<b>O</b> rauit hester
<b>R</b> eferta qta	<b>yr xv</b>	<b>A</b> scendit ihus iherosolima
<b>R</b> eferta qta	<b>Jeremie xvi</b>	<b>M</b> aledictus ho qui confidit
<b>R</b> eferta qta	<b>Iohannis v</b>	<b>D</b> ixit ihus turbis iudeor
<b>R</b> eferta qta	<b>Gen xxxvii</b>	<b>D</b> ixit ihu ioseph fratri suo
<b>S</b> abbato	<b>yr xxv</b>	<b>H</b> omo qd erat pacificalis
	<b>Genes xxxvii</b>	<b>D</b> ixit rebecca filio suo
	<b>luc xv</b>	<b>H</b> omo quidam huius duos filios
<b>D</b> ominica taa	<b>Epheo v</b>	<b>E</b> stote imitatores dei
	<b>luc xv</b>	<b>E</b> rat ihus ciues domus
<b>R</b> eferta i	<b>ii Reg v</b>	<b>N</b> aaman princeps milicie
	<b>luc iii</b>	<b>D</b> ixerunt phari ad ihm qn
<b>R</b> eferta taa	<b>iii Reg iii</b>	<b>A</b> ulic quedo clamar
<b>R</b> eferta qta	<b>Math xvi</b>	<b>R</b> espicias ihus in discipulos suos dixit
<b>R</b> eferta qta	<b>Exodi xv</b>	<b>H</b> ora prem tuu et mrem



	<b>M</b> athei xv	<b>A</b> ccesserunt ad ihm ab iherosolimis
<b>F</b> eria quinta	<b>J</b> eremie xvij <sup>o</sup>	<b>I</b> stus est vni dñi ad me
	<b>J</b> ohannis vi	<b>O</b> pam cibum nō d pōt
<b>F</b> eria sexta	<b>N</b> umeri xx	<b>C</b> onueniunt filij isrl
	<b>J</b> ohannis iij	<b>V</b> enit ihus in ciuitate samarie
<b>S</b> abbatum	<b>D</b> aniel xij <sup>o</sup>	<b>E</b> rat vir in babilone
<b>E</b> uangelium	<b>J</b> ohannis viij <sup>o</sup>	<b>M</b> erit ihus in monte
<b>D</b> ominica quinta	<b>G</b> allatis iij	<b>D</b> ixit est qm abraham
	<b>J</b> ohannis vi	<b>A</b> bijt ihus in mare
<b>F</b> eria y a	<b>I</b> ij Reg <sup>o</sup> iij	<b>V</b> enerunt due mulieres
	<b>J</b> ohannis v	<b>T</b> pe erat pascha iudeorū
<b>F</b> eria iij a	<b>E</b> xodi xxv	<b>L</b> ocutus est domg ad moysen
	<b>J</b> ohannis vi	<b>N</b> am die festo mediate
<b>F</b> eria quarta	<b>I</b> sai <sup>e</sup> l	<b>L</b> auam et mudi estote
	<b>J</b> ohannis iij	<b>P</b> uens ihus uidit homines ceu
<b>F</b> eria v	<b>I</b> ij Reg <sup>o</sup> iij	<b>V</b> enit mulier summa
	<b>J</b> ohannis vi	<b>D</b> ixit ihus tñs iudeorū
<b>F</b> eria sexta	<b>I</b> ij Reg <sup>o</sup> xvi	<b>E</b> xitauit filius milie
	<b>J</b> ohannis xj	<b>E</b> rat quidam languens laza
<b>S</b> abbatum	<b>I</b> sai <sup>e</sup> xlii <sup>o</sup>	<b>I</b> ntpe placato exa
	<b>J</b> ohannis viij	<b>E</b> go sum lux mudi
<b>D</b> ominica v <sup>o</sup> in passione	<b>M</b> athei xxi	<b>X</b> pūs assistens pontifer
	<b>J</b> ohannis viij	<b>C</b> uius exuobis arguet
<b>F</b> eria y	<b>J</b> ohannis iij	<b>I</b> stus est vni dñi ad iona
	<b>J</b> ohannis viij	<b>A</b> nserunt pharisei et phari
<b>F</b> eria iij	<b>D</b> aniel xlii	<b>C</b> ongregati sūt babilon
	<b>J</b> ohannis vi	<b>A</b> mbulabat ihus in galili
<b>F</b> eria iij	<b>L</b> uca xij	<b>N</b> on facietis fructu
	<b>J</b> ohannis x	<b>F</b> acta sūt inimicia in iher
<b>F</b> eria v	<b>D</b> aniel iij	<b>P</b> rauit daniel ad dñm
	<b>L</b> uca vi	<b>R</b> ogabat ihm quid phari
<b>F</b> eria vi	<b>J</b> er <sup>e</sup> xvij	<b>D</b> omne omes qui te delinq
	<b>J</b> ohannis xj	<b>C</b> ollegerunt pontifices
<b>S</b> abbatum	<b>J</b> eremie xviij	<b>D</b> ixerunt mpy iudi ve
	<b>J</b> ohannis xiiij	<b>B</b> ulleuauit ihus oculos
	<b>E</b> xodi xx	<b>V</b> enerunt filij isrl in ethi
	<b>M</b> athei xxi	<b>C</b> um appropinquaret ihus



In ramis palmarum	Ad philipp. v.	Ecce sentite in vobis
Affera y.	Matth. xxv.	Barth. qz p. q. biduud
Affera m.	Isae. l.	Quia h. s. p. p. h. d. n. s. d. g. a. p.
Affera m.	Johis. xij.	Ante septem dies pasce
Affera m.	Jerem. xl.	Domine tu deminasti m.
Affera m.	Matth. xiiij.	Ecce pascha et azima
Affera m.	Isae. lxv.	Dicite filie syon
Affera m.	Isae. lvi.	Domine qd. credidit. auditui
Affera m.	Luce. xij.	Appropinquat dies festus iudeorum
Affera m.	I. Cor. x.	Conuenietibus vobis i. v.
In pasce	Johis. xij.	Ante diem festum pasche
In pasce	Isae. m.	In tribulatione sua mane
In pasce	Exodi. xij.	Memor iste vobis p. n. a. p. u.
In pasce	Johis. xviij.	Ecce ingressus ihesus iherosolimam
In pasce	Gen. i.	In principio creauit deus celum
In pasce	Gen. xxi.	Temptauit deus abraham
In pasce	Exodi. xiiij.	Factum est in vigilia ma
In pasce	Isae. lv.	Ecce est hereditas d. n.
In pasce	Baruch. m.	Audi isrl. mandata vite
In pasce	Isae. m.	Apprehendet v. m. l. i. e. s.
In pasce	Deut. xxxij.	Caupit moyses t. a. c. i. a. m.
In pasce	Ad colloc. m.	Si c. o. p. r. e. x. i. s. t. m. x. p. o.
In die pasche	Matth. xxv.	Vespere autem sabbati
In die pasche	I. Cor. v.	Expurgate v. e. r. g. f. e. r. m. e. n. t. u.
In die pasche	Matth. ult.	Mariamagdalena et ma
In die pasche	Matth. r.	Stans petrus in medio ple
In die pasche	Luce. xxiij.	Duo ex discipulis ihu
In die pasche	Matth. xij.	Burges petrus in victu
In die pasche	Luce. ult.	Stetit ihesus in medio
In die pasche	Matth. iij.	Apperens petrus os suu
In die pasche	Johis. ult.	Manifestat se ihesus ad m.
In die pasche	Matth. octauo	Locutus e. ang. d. n.
In die pasche	Johis. x.	Maria stabat ad monumentu
In die pasche	I. pe. y.	Christus semel p. p. t. m. r. i. s.
In die pasche	Matth. ult.	Inde discipuli abierunt
In die pasche	Petr. y.	Deponetes omem malicia
In die pasche	Johis. y. x.	Una sabbati maria magda.



<b>D</b> ominica prima	<b>J</b> ohannis quinta	<b>D</b> omine qd natu e ex do
<b>D</b> ominica secunda	<b>J</b> ohannis xx	<b>E</b> nm sero est die illa
<b>D</b> ominica tertia	<b>1</b> petri ii	<b>X</b> pus passus est p nob
<b>D</b> ominica quarta	<b>J</b> ohannis ix	<b>E</b> go sum pastor bono
<b>D</b> ominica quinta	<b>1</b> pe ii	<b>M</b> axim obsecro vos
<b>D</b> ominica sexta	<b>J</b> ohannis xvi	<b>M</b> odici et no uidebit
<b>D</b> ominica septima	<b>J</b> acobi i	<b>D</b> omine datus opam
<b>D</b> ominica octava	<b>J</b> ohannis xv	<b>V</b> ado ad emm qui
<b>D</b> ominica nona	<b>J</b> obi i	<b>E</b> stote factores vi dei
<b>A</b> ffertia ii	<b>J</b> ohannis xvi	<b>D</b> omine am dico vob si q
<b>A</b> ffertia tertia	<b>J</b> acobi v	<b>C</b> onfitemi altit pda
<b>A</b> ffertia quarta	<b>L</b> uce xj	<b>E</b> ts vrm habet amicu
<b>A</b> ffertia quinta	<b>1</b> thio ii	<b>O</b> bscuro go pmo om
<b>A</b> ffertia sexta	<b>M</b> atthe vi	<b>P</b> etite et accipiet
<b>A</b> ffertia septima	<b>E</b> phe iii	<b>V</b> nicuiq vestz data e
<b>A</b> ffertia octava	<b>J</b> ohis xvii	<b>B</b> ubleuat oclis ihus
<b>A</b> ffertia nona	<b>A</b> ct i	<b>P</b> omū quidz pmon
<b>A</b> ffertia decima	<b>M</b> arci ultio	<b>P</b> etribenabus xj discip
<b>A</b> ffertia undecima	<b>1</b> petri iii	<b>E</b> stote pidentes
<b>A</b> ffertia duodecima	<b>J</b> ohannis xv	<b>C</b> um venit pacis
<b>A</b> ffertia trigesima	<b>G</b> en xxi	<b>T</b> emptat d g abraham
<b>A</b> ffertia quadragesima	<b>D</b> euter xx	<b>B</b> arpsit moyses catia
<b>A</b> ffertia quinquagesima	<b>I</b> sac iij	<b>A</b> pphendent vii milies
<b>A</b> ffertia sexagesima	<b>B</b> aruth iij ul iij	<b>A</b> udi isrl madata uite
<b>A</b> ffertia septuagesima	<b>A</b> ct xx	<b>A</b> ffatu est am apollo cet
<b>A</b> ffertia octogesima	<b>J</b> ohannis iij	<b>O</b> diligit me madata
<b>A</b> ffertia nonagesima	<b>A</b> ct ii	<b>D</b> nm gpleret dies
<b>A</b> ffertia centesima	<b>J</b> ohannis xiiij	<b>S</b> i qd diligit me madata
<b>A</b> ffertia centesima prima	<b>A</b> ct iij	<b>A</b> ppiens petro os suu duxit
<b>A</b> ffertia centesima secunda	<b>J</b> ohannis iij	<b>B</b> iedeus dilexit mdu
<b>A</b> ffertia centesima tertia	<b>A</b> ct vii	<b>C</b> u audisset apld q erat
<b>A</b> ffertia centesima quarta	<b>J</b> ohannis x	<b>D</b> omine am dico vobis q no
<b>A</b> ffertia centesima quinta	<b>A</b> ct ii	<b>S</b> tas petro cu xj discipulis



**S**exta quinta

**E**fferia m.

**S**abbato

**D**ies trinitate

**D**e corpore xpi

**D**ominica 1 p[er] trinitat[em]

**D**ominica secunda

**D**ominica tertia

**D**ominica quarta

**D**ominica quinta

**D**ominica sexta

**D**ominica septima

**D**ominica octava

**D**ominica nona

**J**ohannis vi

**A**ctuum viii

**L**uce ii

**A**ct. i

**L**uce v

**J**ohannis ii

**L**euitici xxi

**D**euteronomii xvi

**L**euitici xxi

**D**anielis xii

**A**ct. xii

**L**uce iiii

**R**om. xi

**J**ohannis ii

**1** cor. xi

**J**ohannis vi

**1** iohannis iiii

**L**uce sedecio

**1** iohannis iii

**L**uce xiiii

**1** pet. v

**L**uce xv

**A**dromos viii

**L**uce vi

**1** pet. iii

**L**uce vi

**R**om. vi

**1** cor. v

**R**om. vi

**1** cor. viii

**R**om. octauo

**1** cor. viii

**1** cor. xii

**N**emo potest venire ad me

**philippus descende in**

**conuocat ihus. xv**

**apprensus petrus suu[m] se dicit**

**effim est vna die ihus se**

**effudam despo meo sup**

**cum ingressi fuerit in t**

**cum inuenerit t[er]ra[m] qua[m] d[omi]n[u]s**

**Si in p[re]ceptis meis ambula**

**angelus d[omi]ni descedit**

**conuocat vniuersa ciuitas**

**Quintus ihus desynact**

**O altitudo diuinaru[m]**

**Erat ho erpheus**

**Etgo em accipi a d[omi]no**

**Caris mea vere est carus**

**Deus caritas est in hoc**

**homo q[ui]d[am] erat diues**

**Nolite mirari si vos odit**

**homo quida[m] fecit cenam**

**huliam subpotenti ma**

**Erat appropinquatus ad ihs**

**Christo q[uod] no[n] su[n]t digne**

**Etote misericordes**

**Omnes vnames in oroe**

**Cum inuenerit t[er]ra[m] in ihs**

**Quiaq[ue] baptisati sumus**

**Amne dico vob[is] n[on] h[ab]u**

**suam dico p[ro]p[ter] m[er]ita**

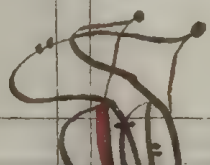
**ad ita m[er]ita eet ad ihs**

**Debitores sumus no[n] ad**

**credite a[ng]elis p[ro]ph[et]is q[ui]**

**non sumus coarctatos**





<b>D</b> ominica decima	<b>L</b> uce xvi	<b>H</b> omo quidam erat dices qd h v
<b>D</b> ominica xi	<b>1</b> cor xvi	<b>B</b> atizati cum gentes
<b>D</b> ominica xii	<b>L</b> uce xix	<b>E</b> nm appropinquavit ihus iherosolimis
<b>D</b> ominica xiii	<b>1</b> cor xv	<b>N</b> otum vobis facio enim
<b>D</b> ominica xiiii	<b>L</b> uce xx	<b>D</b> ixit ihus ad quosdam qui
<b>D</b> ominica xv	<b>1</b> cor xiv	<b>F</b> iducia talem habemus
<b>D</b> ominica xvi	<b>M</b> arcu vi	<b>M</b> arcu vii. Gressus iherosolimitici
<b>D</b> ominica xvii	<b>A</b> d gallath iii	<b>A</b> brahe dicitur pater promissionis
<b>D</b> ominica xviii	<b>L</b> uce x	<b>N</b> on oculi sed vident
<b>D</b> ominica xix	<b>A</b> d gallath v	<b>S</b> piritu ambulate
<b>D</b> ominica xx	<b>L</b> uce xvii	<b>C</b> um uideret ihus iherosolimam
<b>D</b> ominica xxi	<b>A</b> d gallath vi	<b>S</b> i spiritu uiuatis spiritu et caritate
<b>D</b> ominica xxii	<b>M</b> ath. vii	<b>N</b> on propter duobus dominis seruire
<b>D</b> ominica xxiii	<b>E</b> phe. iii	<b>O</b> bscuro vos ne desistat
<b>D</b> ominica xxiiii	<b>L</b> uce vii	<b>I</b> herosolimam ihus in ciuitate qd non
<b>D</b> ominica xxv	<b>E</b> phe. iiii	<b>O</b> bscuro vos ego uiuatis
<b>D</b> ominica xxvi	<b>L</b> uce xiiii	<b>C</b> um intraeet ihus iherosolimam
<b>D</b> ominica xxvii	<b>1</b> cor. i	<b>G</b> razias ago deo meo
<b>R</b> eferta iiii	<b>M</b> ath. xxii	<b>A</b> ccesserunt saducei
<b>R</b> eferta v	<b>A</b> mos vii	<b>E</b> cce dies uenit
<b>R</b> eferta vi	<b>1</b> hesdre viii	<b>C</b> ongregatus est omnis populus
<b>R</b> eferta vii	<b>M</b> arcu ix	<b>V</b> idens unus deus
<b>R</b> eferta viii	<b>M</b> ath. xii	<b>C</b> onuertere israhel ad dominum
<b>R</b> eferta ix	<b>L</b> uce vi	<b>V</b> ocabatur ihus quidam pharisaeus
<b>R</b> eferta x	<b>L</b> uce vii	<b>D</b> ecimo mensis huius separatus
<b>R</b> eferta xi	<b>L</b> eu. xxi	<b>D</b> ignitatem diei mensis
<b>R</b> eferta xii	<b>L</b> eu. xxi	<b>D</b> omine deus noster pascere populum
<b>R</b> eferta xiii	<b>M</b> ath. vii	<b>F</b> actum est vni domino ad me
<b>R</b> eferta xiiii	<b>M</b> ath. vii	<b>C</b> hab' nativum factum est pater
<b>R</b> eferta xv	<b>L</b> uce x	<b>D</b> icebat ihus turbis arborum
<b>R</b> eferta xvi	<b>E</b> phe. iii	<b>R</b> enovamus spiritu mentis vestre
<b>R</b> eferta xvii	<b>M</b> ath. ix	<b>A</b> scendens ihus in nauiculas
<b>R</b> eferta xviii	<b>E</b> phe. v	<b>V</b> idete quo timore ambulare
<b>R</b> eferta xix	<b>M</b> ath. xxi	<b>V</b> ile est regnum celorum hoc quod se non



**D**ominica xxv

**D**ominica xxvi

**D**ominica xxvii

**D**ominica xxviii

**D**ominica xxix

**I**n vigilia scti andree

**I**ndie scti andree

**N**icolai scti

**L**ucie sancte

**I**n vigilia thome

**I**ndie scti thome

**S**tephani pthomi

**J**ohannis evange

**I**ndie Innocentii

**T**home mrt

**S**ilvestri

**P**etribus et sabastian

**E**phef vi

**J**ohanne in

**P**hilippi po

**M**ath xxiv

**P**hy in

**M**ath xxv

**C**ollotey i

**M**athie ii

**J**ere xxiii

**J**ohanne vjo

**E**phef i

**J**ohis i

**R**o x

**M**ath in

**E**ccia xli

**L**uce xy

**1** cor x

**M**ath xvi

**E**ccia

**M**athei

**E**phe ii

**J**ohanne xv

**M**ath xxiii

**E**ccia xv

**J**ohanne ult

**A**pok xiii

**M**athei ii

**E**ccia xiii

**J**ohanne xii

**E**ccia xliii

**M**athei xxv

**E**bre xp

**L**uce vi

**C**onfortamini in domino

**E**rat quidam regulus augst

**C**ofidimus in domino

**B**ile est regnum celoz hoi regi

**I**mitatores mei estote

**A**bentes pharisei consilium

**N**on cessamus prouob ora

**L**oquente ihu ad turbas ecce

**E**cce dies veniunt

**C**um subleuass ihus oculos

**B**ndictio et pater

**S**tabar iohes et erdisilis

**C**orde credz ad iusticia

**A**mbulas ihus iuxta mac

**E**cce sacerdos magnus

**S**unt limbi vni panti

**C**ui gloriat in dno gloriat

**B**ile est regnum celoz thesau

**B**ndictio dmi sup caput

**C**onuocat ihus fi et sanabit

**I**am no estis hospites

**T**homas unus de duodeci

**S**tephanus pleg gra

**E**cce ego mitto ad vos

**C**ui fieri deum faciet

**D**ixit ihus petro seque

**E**di supra monte syon

**A**ngelus domi appuit

**B**us vir qui in sapia

**S**i qm frumeti cadene

**E**cce sacerdos magnus

**H**omo qda pgre pfastes

**S**u pfidz vice re

**R**ecedens ihus de mote



7

Ignatius	Matth. xxi	Confitebor tibi rex
Vincetio martiris	Matth. xxi	Simile est regnum celorum
Conuasio pauli	Matth. xxi	Beatus vir qui in sapientia
Impuificatione	Matth. xxi	Nisi granum frumenti
Agathe virginis	Matth. xxi	Saulus adhuc sperans
Petri apli	Matth. xxi	Ecce nos relinquimus omnia
Matthie apli	Matth. xxi	Ecce ego mitto angelum
Gregorii ppe	Matth. xxi	Postquam impleti sunt dies
Benedicti	Matth. xxi	Confitebor tibi domine rex
In annuntiatione	Matth. xxi	Simile est regnum celorum
Ambrosii ut ppe	Matth. xxi	Petrus apostolus ihesu xpi
Georgii martiris	Matth. xxi	Veni ihesus impares cetera
Maria ermite	Matth. xxi	Ergens petrus in
Vitalis mris	Matth. xxi	Confitebor tibi pater celi
Philippi et iacobi	Matth. xxi	Ecce sacerdos magnus
In inuocoe sce ap	Matth. xxi	Vigilate quia nescitis
Jo ante portam	Matth. xxi	Dilectus deo et hominibus
	Matth. xxi	Ecce nos relinquimus
	Matth. xxi	Locutus est dominus ad achaz
	Matth. xxi	Missus est angelus qui
	Matth. xxi	Beatus vir qui in petra est
	Matth. xxi	Si quis vult venire post me
	Matth. xxi	Abstinendo vultus quod aialium
	Matth. xxi	Ego sum vitis vera
	Matth. xxi	Beatus vir qui in sapientia
	Matth. xxi	Ego sum vitis vera
	Matth. xxi	Stabit iusti in magis
	Matth. xxi	Non turbet cor vestrum
	Matth. xxi	Confido in domino de vobis
	Matth. xxi	Ecce homo expropheta
	Matth. xxi	Cui tunc dicitur fa. bo.
	Matth. xxi	Dixit ihesus petro sequere me







**O**mnia gressor

**In** **tho** vly

**T**estificor coram deo

**I**nnigilia laurey

**math** v

**V**os estis sal de

**I**ndie scd laurey

**etia** li

**C**onfitebor tibi domine

**I**politi et potoz eig

**mathei** xvj

**S**iquis vlt venire p q me

**I**nnigilia assumpt

**cor** ix

**C**ui pte seminat pte et met

**I**ndie scd assumpt

**iohannis** xij

**N**isi gnu frumeta

**B**ernardi

**hebre** xi

**H**ic p fidez vident reg

**I**nnigilia Barthol

**luce** xi

**C**redidit afermto phariseo

**I**ndie sancto

**etia** xxij

**A**bimao et ante scla

**luce** xi

**L**oquere ihu ad dnas

**etia** xxij

**I**n omibz regem qsuu

**luce** x

**I**nter ihus in quodda

**capie** xij

**iohannis** xij

**ephe** v

**iohannis** xv

**B**ernardi

**etia** xlv

**D**ilectus deo et homibz

**I**nnigilia barthoi

**luce** xi

**N**emo accendit lucerna

**I**ndie sancto

**capie** xij

**B**as vir qui inuent

**iohannis** xij

**E**go sum vias vera

**ephe** v

**N**am non estis hospites

**iohannis** xv

**H**oc est pceptu memm

**A**ugustinus et sup de sco Gregorio

**D**ecollato ioh bapt

**pro** x

**E**xpectato iustoz

**I**ndie nati male

**marc** v

**M**iser herodes rex

**I**neralca scd de

**etia** xxij

**E**go q vult fructi

**I**nnigilia math apl

**math** i

**L**iber gnatoms

**philipp** v

**C**pus factus e p nob obo

**iohannis** xv

**N**unc iudiciu est mudi

**etia** xxij

**B**as vir q in sapia sua

**luce** xv

**V**idit ihus hominem p pabm



Indie sro	Ephe iij	Unauqz vrm datum e
	Matth ix	Dnm insurec ihus vidit
Maunij et pcor	vt sup fabiam et sebestiam	
Eosme z dnm	ppb xv	Lingua sapieat
	Matth v	Vides ihus turbas
Stausl nre	Elre v	Omns ponas ex homibz
	Johms x	Ego sum pastor bonus
Renestai nre	Ca xxij	Tus vir qui mvet e sine
	Matth xv	Si quis vlt venite p me
Yusaelis archi	Apok i	Significauit deus q opt
	Matth xvij	Accessimur dis ad ihm di
Geromini	Sapie x	Iustu deduxit dms
	Luce xj	Nemo accendit lucna
Femigij	Ca xliij	Ecce sacos magnos
	Matth xv	Homo qdam peregre pfa
Francia	Galath vlt	Michi at absit glia
	Matth x	Confitebor tibi pater
Dionysij et pcor	Sapie iij	Iustore autem ame
	Luce v	Descendes ihus de monte
Luce emyte	Ca xv	Qui tuer deu faciet
	yt x	Designat dms
Imigij sro z uide	Sapie iij	Iustore anime m mar
	Johms xv	Ego sum vitis
Indie sancto	Ro viij	Bomg qm diligetibz dm
	Johms xv	Ser mado vobis
Imigij sro uomm	Apok v	Ecce ego iohnes vidi i meo
	Luce v	Descendes ihus de
Indie sancto	Apok vij	Ego iohnes uidi altero
	yt v	Videns ihus turbas
Indie aual	1 Thess iij	Nolumg vos ignorae
	Johms xj	Dixit martha ad ihm
Tharom vt supra	Nicolai	
Realie	Ca ultio	Domine deus meo exal



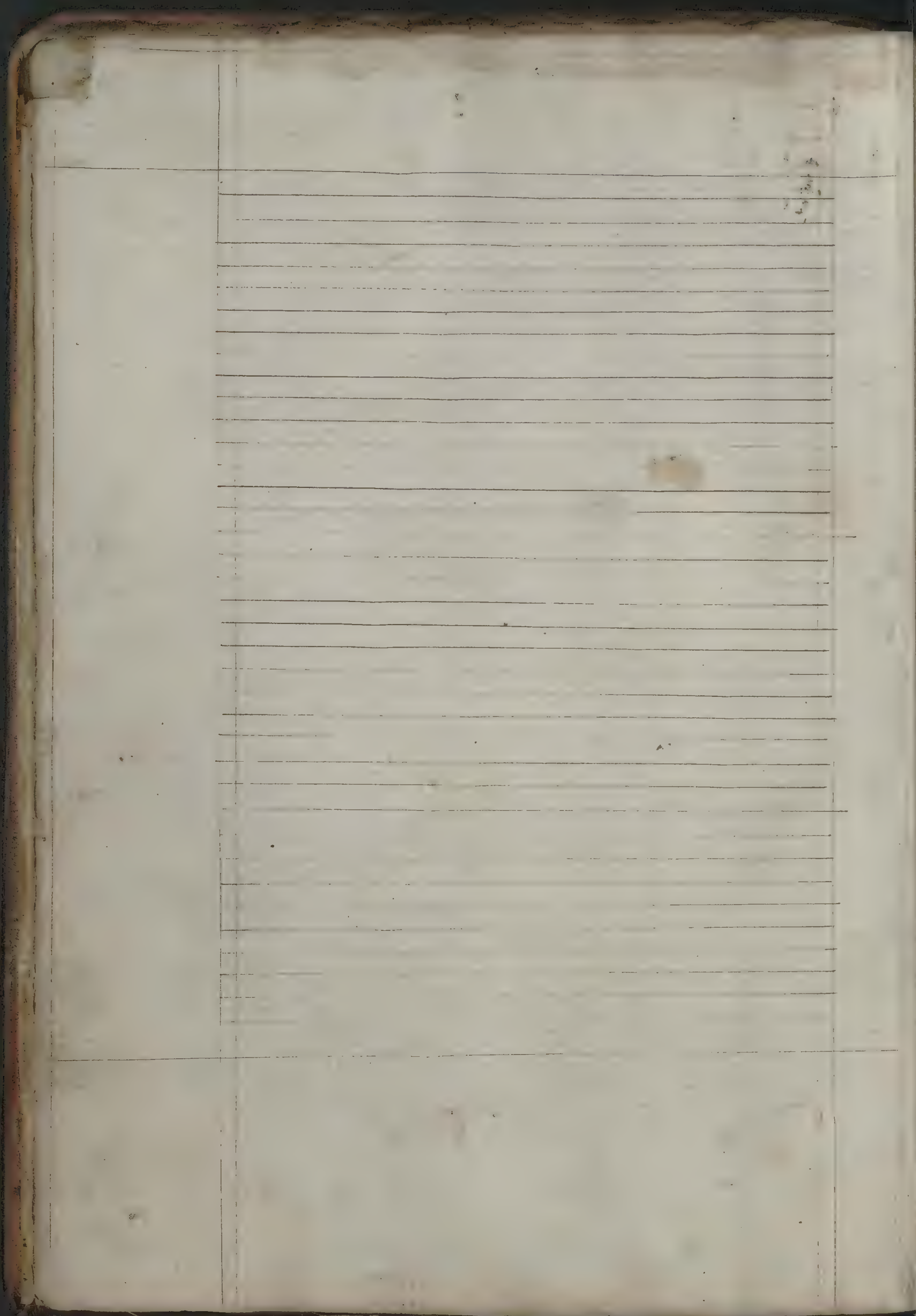
<b>C</b> lement	<b>M</b> athei xxv	<b>S</b> imile est regnum celo p d
<b>K</b> aatherine	<b>E</b> broni in	<b>D</b> octus variis
<b>P</b> luimoz aploze	<b>M</b> atth xxi	<b>V</b> igilate qz nescit q ho
<b>I</b> ndie Dedicatione	<b>E</b> u ult	<b>C</b> onfitebor tibi domine
<b>M</b> artelli ppe	<b>M</b> athei xxi	<b>S</b> imile est reg cel p d
<b>V</b> alentin	<b>E</b> phef p	<b>B</b> enedictio deus et pa
<b>T</b> yburij nre	<b>L</b> uce xxi	<b>C</b> erta est q tango nu uoe
	<b>A</b> pok xxi	<b>V</b> idi ciuitate ierlm
	<b>L</b> uce xxi	<b>E</b> xtressus ihu p ambu
	<b>E</b> u xxi	<b>I</b> usto cor suu
	<b>M</b> atth xxi	<b>H</b> omo quid peretve
	<b>E</b> u xxi	<b>B</b> lus vir qui mbeu pa
	<b>M</b> atth x	<b>N</b> olite arbitrari
	<b>S</b> apie vo	<b>I</b> usto n ppetuam uiu
	<b>M</b> atth x	<b>E</b> te ego mitto vos



6

8







Incipit plog<sup>9</sup> in euāgelii Ihu xpi scdm mattheu.

**M**atheus ex iudea sicut prius in  
ordine ponitur. ita eum in iudi-  
camento scilicet. Cuius vocatio ad deum ex  
publicanis actibus fuit. Quos in ge-  
neratione xpi principia presumens.

unus. Cuius prima iusticia in carne. status cuius scilicet cor electio

fuit. Quisq; enim prius xpus. Quos quat denario modo trifor-

mit porro. principium a credendi fide electionis. quis porro

et ex electione <sup>usq; in</sup> transmigrationem diem dirigens. atq; a transmi-

gratione die usq; in xpm diffinit. De cursu aduentus domini ordi-

gnationis. Et modo satisfacies et xpi. ut et se quid esset ostenderet. ut

et opus in se mirans. etiam in his quos genus posuit xpi ope-

rant. a principio testimonium non negant. Quos omni rerum quibus

ordo mens dispositio ul ratio. qd fidei nra est. deus xpus

est qui factus est militem. factus sub lege. natus ex ppe. passus

natus



in cōte in carne. omnia in cōte fipit ut cūmpbas ea in semet  
 ipō resurges in corpe et pās nōmē in pās<sup>filio</sup> et fili nōmē  
 pās restituēs in filiis sine pñcipio sine fine oñdes vñū scū  
 pās ēē qz vnus est. Inq̄ eññ. utile est desiderātibz deū. Sic  
 pma ul media ul pñtia cognoste. ut et vocatōm apli et opz  
 eññ. et dilatōm dei in carne nascētis pñmūsa lectētes in  
 telligāt. atq̄ id in eo in quo apprebēsi sūt et appbēdē<sup>pe</sup>  
 tūc recogscāt. Nobis em̄ h̄c in studio argumētū fuit et fidz  
 facte rei tradē et opantē dei intelligendū<sup>an diligit</sup> et dispositōm q̄  
 rentibus nō carē. *Incipit scđus prologus b̄ Iero sup an*

**I**thēus cū pmo p̄dicass̄ eññ in iudea volens tñ  
 sūe ad gentes p̄mū<sup>eññ</sup> sc̄psit ebraiis qd̄ fribz a qbus ibat  
 ad memoriā reliquit. Sicut em̄ necesse fuit ad confirmatōm  
 fidei eññ p̄dicari. sic etiam gēra h̄aticos scribi. Cū autēz  
 plures eññ sc̄psant. q̄tuor tñ hñt auctoritatē testam̄



**theus**

q̄ p̄ quatuor mūdi p̄tes fides mūnat uicari<sup>et</sup> fuit q̄i q̄tuor  
rote in q̄dnga domi que uehit eū p̄dicatoz em̄n/er gen9  
huāni q̄drifida morte pemptū erat leoz p̄dicatoz diuificand  
Unde et alioz em̄n<sup>lia</sup> dādenūt. nec recepta sūt q̄ nōlebat  
Dñs p̄finitū nīm cassari p̄pter uirtutē sacmētū/ designē et  
em̄n<sup>te</sup> q̄or figuris que non sūt deceptoie s̄ iocūdi mystē sibi  
conscie/ **M**atheus in homīe intelligi<sup>r</sup> q̄ cū huānitatē xpi  
p̄ncipalit<sup>r</sup> comorat<sup>r</sup> **M**artus in leone q̄ agit de resurrexōe  
**L**ucas in vitulo agit de sacerdotē **I**oh̄es in aq̄la s̄ibet sacmēta  
diuinitat<sup>r</sup> xpus uō quē descēdunt/ homo fuit de uirgīe nat<sup>r</sup>  
vitul9 in ymolatioe/ leo in irōne/ aq̄la in asensioe. uel in  
homīe huānitas/ in vitulo sacerdotiū in leone regnū In a-

quila exprimit<sup>r</sup> diuinitatē sacmētū: **Capitulum primum**

**I**ber gñatōnis ihu xpi filij dauid filij abraha

**A**braha genuit ysaac ysaac autē genuit



iacob. Jacob autē genuit iudā et frēs eius. Iudis autē ge-  
 p̄hates et zarah de thamar. / p̄hates autē genuit esrom et  
 rom autē ge aram. Aram autē ge amīadab. Amīadab autē  
 genuit nabason. Nabason autē ge salmō. Salmon autē ge  
 Booz de rahab. Booz autē ge obeh ex ruth. Obeh autē ge Jesse  
 Jesse autē ge dauid rex. Dauid autē rex ge salomō. Et ea  
 que fuit vne Salom autē ge roboam. Roboam autē ge abias.  
 Abias autē ge aza. Aza autē ge iozaphat. Iozaphat autē ge  
 iorā. Ioras autē ge oziam. Ozias autē ge ioathan. Ioathas  
 autē ge achas. Achas autē ge ezechia. Ezechias autē ge manassen.  
 Manasses autē ge amon. Amon autē ge iosiam. Josias autē ge  
 ieremia et frēs eius in t̄nsimig̃tione babilonis et post t̄nsi-  
 mig̃tione babilonis ieremias ge salatiel. Salatiel autē ge  
 zorobabel. / Zorobabel autē ge abiyuth. Abiyuth autē ge elia-  
 chim. Elyachim autē ge azor. Azor autē ge sadoch. Sadoch



# Генерал

ar ge achim. Achim autē ge elind / elind autē ge eleazar

Esau ar ge mathan Mathan ar ge iacob Jacob ar ge

ioſeph vnu marie ſecunda natus eſt ihſus qui vocat<sup>2</sup> xp̄us

¶ <sup>itaqz</sup> Omnes q<sup>u</sup>oq<sup>ue</sup> g<sup>en</sup>eracōes ab abraha<sup>z</sup> usq<sup>ue</sup> ad iud<sup>em</sup> in g<sup>en</sup>eracōes sūt

quorden. Et a dauid vsq; ad tñsmigro; babilonis in gñatoes

Et a transmigratione Babilonis usque ad Christum sunt quatuordecim

xiii<sup>a</sup> d<sup>i</sup> xpi ac quinto sic erat. Cum eer desponsata mat<sup>r</sup>

ius maria ioseph. anteq̃ ueniret in ueta est in utero ba

hens despu so Joseph anto vir eius ad eer iust<sup>in</sup> / et nobis

ea traducei voluit occulte dimittere ea. hoc aut eo cogita

te <sup>et</sup> ante angulus dm in sopnis apparuit ei dices ioseph fili

Quid noli time? Accipe maritum conjugem tuum. Quod em in

ea natu est Despu scō est/ Pariet autē filiu et uocabis

nomine eius ihu. Tpe em saluū faciet pplū suū a pctis

eorū hoc at̄ totū s̄m̄ eiur adimpler̄ qđ dictū est a dōmīo



[illegible]



## thaus

didicit ab eis quibus stelle que apparuerunt eis Et mittens illos in  
 bethleem dixit Ite et interrogate diligenter de pueris et cum in-  
 venitis renuntiante michi ut et ego venies adorem eum Qui cum  
 audisset regem abierunt Et ecce stella quam viderant in oriente  
 antecederat eos usque <sup>domum</sup> venientes staret super domum ubi erat pu-  
 er et videntes autem stellam gaudio magno valde Et  
 invenes domum inveniunt puerum cum matre eius et pro-  
 dotes adoraverunt eum Et apertis thesauris suis obtulerunt ei mu-  
 nera aurum thus et mirram Et inso accepto in sompniis ne re-  
 dierit ad herodem per aliam viam reversi sunt in regionem suam Qui cum  
 recessisset ecce angelus domini apparuit in sompniis Joseph dicens  
 Surge et accipe puerum et matrem eius et fuge in egiptum  
 et esto ibi usque dum dicas tibi affutum est enim ut herodes querat  
 puerum ad percipiendum eum Qui conficiens accepit puerum et matrem  
 eius nocte et recessit in egiptum et erat ibi usque ad hobitum



Herodis ut adimpleret qd dictu est admo p ppham  
 dicentem: Et egypto vocavi filiu meum. Tunc herodes videns  
 qd illu erat a magis uatq est valde. Et mites occidit os  
 pueros q erat in bethleem. et in omib9 finib9 eius ab  
 iymatu et infra scd' epus qd existerat a magi. Tunc ad  
 impletu est qd don est a domo p iennaz pphaz dicentem:  
 Vox magna audita est. ploratz et ululatz multaz. Rachel  
 plorans filios suos. noluit consolari qz no se. Defuncto autem  
 herode. ecce apparuit angls dñi in sopnis ioseph <sup>i egypto</sup> dicentem:  
 Surge et accipe pueru et matrem eius et vade i terraz isrl.  
 Defuncti sñ em q quibaz amas pueri. <sup>Om</sup> Et cōf gēs accepit  
 pueru et matrem eius et vēr in terraz isrl. Audies at q archē  
 laus regis mundi p hōde pte suo tinnuit illuc ire. Et  
 amoniz in sopnis fecerit in ptes galilee et uenies bi  
 tar ibi in ciuitate q vocat nazareth ut adimpler qd don



thens

Scitū est p̄ pph̄as / qm̄ nazareus vocabit̄ *Caputū in*

7 **I**n diebus at̄ illis venit ioh̄es baptista p̄dicat̄ in deserto  
 dec̄ dices / p̄m̄as agite / appropinq̄bit̄ em̄ regnū celoz / *en* **H**ic ē  
 de q̄ dictū est p̄ ysaiāz pph̄am dices / vox clamāt̄ in deserto  
 pate uias dom̄i n̄as facite semitas eius / **I**pe at̄ ioh̄es he  
 bar uestim̄ depilis cameloz / et zonaz pelliceaz c̄a lumbos su  
 os / **E**ta at̄ eius erāt locuste et mel siluestre / **T**ūc exibat ad  
 eū iher̄l̄ma et om̄is iuda et om̄s regio c̄a iordane / et bapti  
 zabat̄ ab eo in iordane / q̄fitetes p̄c̄a sua / **V**ides at̄ multos ph̄icōz  
 et s̄aduceoz venientes ad baptismū suū dixit eis / p̄gem̄es  
 v̄p̄as q̄ *deus p̄t̄* vobis fugē a uentā uā / **I**st̄ate q̄o fructum  
 dignū p̄m̄e / et ne uelut̄ dico in̄ta vos / p̄rem h̄emus abra  
 h̄az **D**ico em̄ vobis qm̄ potes est deus & lapidibz istis susti  
 t̄are filios abrahe **I**am em̄ secūis ad radicē arbor̄ *nū* p̄c̄a ē  
**N**is q̄o arbor q̄ nō fac̄ fructū bonū exadē et in igne m̄it̄



Ego qđ vos baptizo in aqua. in pñia. cui ar pñ me ve  
 tūq ē. fortior me est. cuiq non sum dignus calciam portae  
 Ipe vos baptizabit in spū scto et igni. cuiq venturabz i mō  
 sua. et mīdabit areaz sua. et cōgregabit tritū in horēm  
 suū. paleas ar obur et igni inextinguibl. Tūc vēr ihūs a  
 galilea in iordane ad iohēm ut baptizaret ab eo. Iohēs autē  
 phibebar emm dices. Ego a te dō bapti et tu vēr ad me.  
 Videns ar ihūs dixit ei. Sine mō. sic em decet nos imple  
 omnes iustia. Tūc dimisit eū. Baptizay ar ihūs cōfessū.  
 Descendit. de aqua. Et ecce apu s. ei celi. et uidit spm dei  
 descendētē sicut colubaz et veniētē sup se. Et ecce vox dicit

Dñs. Hic est filius meus dilectus in qđ michi oplatui. iij. r.  
 Quē ihūs ductus est in desertū a spū. ut tēptaret a diā  
 blō. Et cū ieiunass. xlā diebz et xlā noctibz postea esulit.  
 Et accedēs tēptator. dixit ei. Si filius dei es. dic ut lapides



theus

isti panes fiat. Cui rñdē dixit Sc̃ptū est em̃ <sup>in</sup> non solo pa  
 ne viuit homo s̃m oī vō qđ p̃cedit de ore dei. Tūc assup.  
 sit eu dyablu<sup>s</sup> in sc̃a ciuitate et statuit eu sup̃ pinaculū  
 templi et dixit ei Si filius dei es mitte te deorsū. Sc̃ptū  
 ē n̄. Cū ang̃lis suis mādāt de te ut custodiat et i man-  
 bus tollent te ne forte offendas ad lapidē pedē tuū. Nūc  
 illi ih̃us rursū Sc̃ptū est em̃ Non reptabis dñm deū tuū  
 Tūc assup̃t eu dyablu<sup>s</sup> i montē excelsū valde et ostēdit  
 ei oīa regna m̃di et gloriā eorū. et dixit ei. Hec oīa dabo  
 tibi si p̃ades adorauis me. Tūc dixit ei ih̃us vade p̃stās  
 Sc̃ptū est em̃. dñm deū tuū adorabis et illi soli seruies  
 Tūc reliq̃t eu dyablu<sup>s</sup> et ecce ang̃lī accesserūt ad eu  
 et ministrabat ei. Cū autē audiss̃ ih̃us qđ ioh̃es eēt traditū  
 secessit in galileā. Et relicta ciuitate nazareth/ ṽt et habitat  
 i ciuitate capharnaū maritima i finibz zabulon et nep



talem ut adimpleret quod dictum est per prophetas dicens

Terra sabulo et terra neptalim via maris transiordaniem galilee

genarum / <sup>ambulabat</sup> populus qui sedebat in tenebris uidit lucem ma-

gnam / Et sedentes in regione umbræ mortis lux orta est eis

¶ Exinde cepit ihesus <sup>id est</sup> predicare et dicens <sup>id est</sup> pennis agite appropinquabit

enim regnum celorum Ambulans autem ihesus iuxta mare galilee

uidit duos fratres symon qui vocatur petrus et andream fratrem eius

mittentes retes in mare / Erant enim piscatores et ait illis Venite

post me et faciam vos fieri piscatores hominum Et illi continuo

reliquit retibus secuti sunt eum Et procedens inde uidit alios

duos fratres iacobum zebedi et iohannem fratrem eius in nauicula

zebedi prope eorum resistentes rebus suis Et vocat eos <sup>id est</sup> illi autem statim

reliquit retibus et prope secuti sunt eum Et inuabat ihesus totam gal-

ileam docens in synagogis eorum et predicans euangelium regni et

sanans omnes languore et omnes infirmitate in populo / Et abiit



*theus*

apio eius in tota syria et obtulerunt ei omnes male gentes

magis laguoribus et tormite toprespes et q deonia hebae.

*et uenit*

et luaticos et paliticos et curat eos et secute se eum turbe

mitte de galilea et decapoli et de illinus et de iudea et de

**A** idens autem ihesus turbas ascendit v. am / in iordane

in monte et cum sedis accesserunt ad eum discipuli eius et api-

ens os suum. docebat eos dicens. *B*ti paupes spu qm ipoz

est regnu celoz *B*ti mites qm ipi possidebunt terram *B*ti q

luget qm ipi qolabunt *B*ti q esuriunt et sitiunt iusticiam

qm ipi satiabunt *B*ti micores qm ipi miaz qsequet *B*ti

mudo corde qm ipi deu uidebunt *B*ti pacifici qm filii dei

vocabunt *B*ti q psecutoz paciunt ppter iusticiam qm ipoz

est regnu celoz *B*ti qis ad maledixerunt vobis homines

et psecuti vos fuerunt et dixerunt omne malu adu suu vos ma-

cientes ppter me *G*audete et exultate i illa die qm merces







thous

<sup>legis accipere</sup>  
<sup>legis accipere</sup>  
Audistis qz dictu est antiqz Non occides / Qui at occiderit  
reus erit iudicio / <sup>Ego</sup> autē dico vobis / qz ois q irascit<sup>r</sup> frī suo

reus erit iudicio / Qui at dixit frī suo racha reus est galio

Qui autē dixit facie reus est iehenne ignis Si go offers munus

tuum ad altare et ibi recordat<sup>r</sup> fuerit qz frat<sup>r</sup> tuus hē aliq ad

usum te relinqz ibi munus tuu ante altare et vade p<sup>r</sup>us

reco aliai frī tuo Et tūc venies offer<sup>r</sup> munus tuu Esto con-

senties adūsario tuo cito dū es in via tū eo / ne forte tra-

dar te adūsarius iudic<sup>r</sup> et iudex tradet te mīstro et i car-

ere mittat<sup>r</sup> Dñe dico tibi nō exies inde donec reddas

novissim<sup>r</sup> qdratez Audist<sup>r</sup> qz dictu est antiqz Non mecha-

beris <sup>legis de qrupi</sup>  
<sup>peh delibet</sup>  
<sup>que mecha</sup>  
Ego at dico vobis qz ois q vidit muliere ad qcupiscē

<sup>et dicit</sup>  
dū eaz iaz mecha<sup>r</sup> ē ea i corde <sup>suo</sup> et si oculus tuus dexter scā-

delicat te erue eū et pice abste Expedir<sup>r</sup> em ē ut pear v<sup>r</sup>z

membroz tuoz q totu<sup>r</sup> corp<sup>r</sup> eat in iehennā / Et si mag<sup>r</sup> dext<sup>r</sup>



tua scandalizat te abscinde eas et pice abste / Expediit em  
tibi ut pcat vnu membrorum tuorum <sup>totu</sup> q corp9 tuu eat i iehena  
Dicitu est emi qcuq dimiserit vxore sua der illi libellum  
repudiij Ego aute dico vobis qz ois q dimisit vxore suam  
excepta fornicatois ca facit ea meretricem Et dimissa duxit  
adulterem Itaq audistis qz dictu est antiquis / no p iurabis des  
des aute domino iurata tua Ego at dico vobis no iurate oio  
neqz p celu qz thronus dei est / neqz p terram qz scabellu est  
pedu eius / neqz p iurimaz qz ciuitas est magni regis / neqz p  
caput tuu iurabis qz no potes vnu capilla albu facere a nigro  
Sic at pmo vr e e no no / qz at hys hinc dicit e a malo e  
Audistis qz dictu est antiquis oculu poculo / et denue p dote  
Ego at dico vobis no resistere malo Sed si qs percussit te  
in dextra maxilla tua pbe ei et aliu et ei q vult tecu  
in iudicio contendere et tunicam tuam tollere remitte ei et palium



then

Et quicūq; amatauit te mille passus vade cum eo alia

Duo <sup>at</sup> Qui petit a te. Si ei et volenti mutuare a te. ne  
 Alant 19. affectu se diligit et ob <sup>ho qd ad</sup>

autais Audistis qz dictu est diliges prox tuu et odio  
 et spones cu auge in pace usqz et lib dunc  
 vnde dicit qz vult qz cogit etia usqz in  
 finem et qz vult in finem in finem in finem

**Habete inimici tuos** Ego autem dico vobis Diligite inimicos vestros  
qui persequuntur vos et occidunt corpus vestrum et animam vestram non possunt perdere.  
**Qui amat amicum suum et fratrem suum** hic mundus est bonus.

Infestate his qui oderunt vos et orate prosequentibus vos

or calumpniatib9 / ut sint filij pnis vni qui in celis est

na lina / nena apaa / a pa / a y u / a gne / p / a / i / p / u / e / b / o / m / p / o / s / l / y /  
u / a / l / i / t / a / t / e / p / o / l / e / z / g / l / o / r / i / a / l / e / v / i / u / e / d / o / d / a / n / i / e / p / l / u / m / a / r / a / l / e /  
v / i / r / t / u / t /

qui solet sui facit omni sup bonos et malos/et pluit  
 et si bona dno aq carit  
 da se beneficia colit boni et mal

sup iustos et iniustos Si u diligite eos q' uos diligunt q'

mentedz hebit none er publicai her facit Et si salut

ult<sup>r</sup> fr̃es vros tm̃ q̃ amplius faciet. Mone<sup>et</sup> be<sup>n</sup>edictia bo

Sicut enim de nos vultis scire etiam nosmetipsos

fatum & dicitur fletum illud et patet velle p[ro]p[ri]um

¶ Attendite ne iustitiaz vram faciat cora hoibz ut r

Deam' ab eis ali. qñ mercedē nō habent amur m'mm m

Questa quest.











tuū tenebrosū erit. Si ergo lumen tuū qđ in te <sup>est</sup> tenebre sūt  
 ipe tenebre quāte enū. ¶ Memo p̄t duobus dñis fuisse / Aut  
 em vnū odio bebit et alter diliger / aut vnū sustinebit et  
 alterū contempnet / Non potest deo fuisse et manere. Ideo dico  
 vobis ne solliati sitis anīe v̄re qđ maducat neq; corpi v̄ro  
 qđ induam. ¶ Nonne anīa plus est qđ est / et corpi <sup>plus</sup> qđ vestitū  
 Respice volatilia celū qm̄ nō seruit neq; metuit neq; gignit  
 in houeā. Et pater v̄r celest̄ pascit ea. ¶ Nonne vos magis  
<sup>plus</sup> estis illis / cuius at vñ cogitās p̄t adiacē ad statū suū vñ  
 cubitū. Et de vestitō qđ solliati estis. ¶ Confidite ergo lilia  
 agri quōd arserūt nō laborant neq; neunt. ¶ Dico autē vobis  
 qm̄ nec salomō in omī gloria sua cooptus est sicut vnus ex  
 istis. Si autē semis agri qđ hoc est et tūc in dubiū mitti  
 deus sic vestitū quātomagis vos <sup>minime</sup> modice fidei. Nolite ergo so  
 lliati ēē dicētes qđ maducat<sup>bi</sup> aut qđ bibet<sup>bi</sup> et qđ opiem<sup>bi</sup>. ¶ Hec



thens

em omnia gentes inquit. Sed em pater vr qz omibo  
his indiget. Exiite ergo pnu regnu dei et iustiaz eius  
Et her omia aduicet vobis. Nolite ergo solliciti esse in  
cassum. Crastino em dies solliciti erit sibi ipi. Sufficit em

**N**olite iudicare et no vii capitlm/ diei malicia sua  
iudicem. In quo em iudico iudicauit iudicabim. Et dñ  
in mesura mensi fuit remicet vobis. Ad ar uides festuca  
de oculo frs tui/ et trabes in oculo tuo no uides. Aut quo di  
cis frd tuo/ frat sme eiaz festuca de oculo tuo. et ecce trabes e  
in oculo tuo. Porta ecce pnu trabes de oculo tuo/ et tñ  
uidebis eicere festuca de oculo frs tui. Nolite dare scm tribus  
neqz mittat margaritas vras ante porcos. Ne forte conul  
ter eas pedibz suis/ et canes quasi dirupat vos/ porci et  
dabit vobis. Exiite et inueniet/ pulsate et appiet vobis.  
Quis em q petit accipit/ et q quid inuenit/ et pulsati apic



<sup>a quo</sup>  
 Aut quis est ex vobis <sup>a quo</sup> que si petierit filius suus panem. magis  
 porriget lapidem illi. Aut si pisce petierit magis porriget spondylium  
 porriget illi. et si petierit ovum magis porriget illi scorpionem.  
 Si ergo vos <sup>si</sup> sitis mali nostis bona data dare filiis vestris  
 quoniam magis pater vester qui in celis est dabit bona petentibus se. <sup>ergo</sup>  
 ergo quicquid vultis ut faciat vobis homo. Ita et vos facite illis.  
 Hec est enim lex et propheta. Intrate per angustam portam quia lata  
 est porta et spatiosa via que ducit ad perditionem. et multi sunt  
 qui per eam intrant. Quia angusta est porta et ardua via que  
 ducit ad vitam et pauci sunt qui inveniunt eam. <sup>Attendite</sup> attendite a filiis  
 prophetis qui veniunt ad vos in vestibus ovium intusque ac sicut lupi  
 rapaces. a fructibus eorum cognoscite eos. <sup>magis</sup> magis colligit de spi-  
 nis vinas <sup>aut</sup> et de tribulis ficus. Sic amara arbor bona fructus  
 bonos facit mala <sup>arbor</sup> ac malos. <sup>fructus facit</sup> Non potest arbor bona fructus ma-  
 los producere neque arbor mala bonos fructus facere. <sup>omnis</sup> omnis arbor



## theus

que nō facit fructus bonū exardet et in igne mittet. Agit  
 ex fructib⁹ et eos cognoscat eos. Mo. eis q̄ d. m. domine dñe  
 mirab⁹ in regnū celoz et q̄ facit uolūtes patris mei q̄ m. cel.  
 est ipse m. bit in regnū celoz. Multi em̄ dicet m. i. die illa  
 dñe dō. Nōne in nomīe tuo p̄bauis et in nomīe tuo de  
 monia ei⁹. et in nomīe tuo dātes multas facis. Et nūc  
 q̄fitebor illis qz nūq̄ noui uos. distēdite a me om̄s qui  
 opamini iniquitatē. Om̄s q̄o qui audit uerba mea hec et fecit  
 ea. assilabit⁹ viro sapienti qui edificauit domū suam  
 supra petras. Et descendit pluuia et uenerūt fluiā et  
 flauit venti et irruerūt in domū illaz et nō cecidit. fun  
 data em̄ erat sup̄ firmas petras. Et eis q̄ audit uerba mea hec  
 et non facit ea. sicut erit viro stulto q̄ edificat domū suā sup̄ arez  
 Et descendit pluuia et uenerūt fluiā et flauit venti  
 et irruerūt in domū illā et cecidit et fuit ruina ei⁹.



magna. Et factu est cum consuevit ihesus verba hec annuntiare

turbis super doctrinam eius. Et erat enim doctus eos secundum precepta benedicti

et non sicut scribe eorum et pharisaei. *Capitulum octauum*

**Q**uando descendisset ihesus de monte secutus est eum turba militum

et ecce leprosus veniens adorabat eum dicens Domine si vis potes

me mundare. Et extendens ihesus manum tetigit eum dicens

Volo mundare. Et confecta mandata est lepra eius. Et ait illi

ihesus vade et nemi dixeris sed vade ostende te sacerdoti et offer

minum tuum quod precepit moyses in testamento illis. Et cum antea

ihesus introisset capharnaum accessit ad eum centurio rogans eum

et dicens Domine puer meus iacet in domo palatii et male

torquetur. Et ait illi ihesus Ego veniam et curabo eum. Et respondens

centurio ait illi Domine non sum dignus ut intres sub tectum

meum sed tunc dic verbo et sanabitur puer meus. Nam et ego sum

summus sub potestate constitutus. Bene sub me milites. Et dico



thous

Et dicit huic vade et vadit <sup>aliter</sup> et alij veni et veni <sup>et</sup> / suo meo fac  
 hoc et facit. Audies autem ihesus miratus est / et sequens se dixit  
 Amen dico vobis qz non inveni tantz fidez in isrl. Dico autem  
 vob qm multi ab oriente et occidente veniet et retribuet cum  
 abraham et ysaac et iacob in regno celoz. <sup>affili</sup> autem regni  
 erunt in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor denticul. Et  
 dixit ihesus centurioni vade et sicut credidisti fiat tibi et sanatus  
 e puerus illa hora. Et ad veniss ihesus in domum symonis petri  
 vidit pater eius iacentem et febricitantem / et tetigit manum eius  
 et dimisit eam febris / et surrexit et ministrabat ei. Et esse ac  
 facto abtulerunt ei multos demonia gentes et eiciebat spiritus  
 bonos et omnes male gentes curat ut adimpleret quod dictum est p  
 ysaia prophetam dicentem Ipse infirmitates nostras accepit et eg  
 rationes nostras <sup>or</sup> prauit. Videns autem ihesus ibas multas cum se iussit  
 discipulos ire iussit etiam. Et accedens vnus <sup>scriba</sup> deturba ait illi <sup>scriba</sup>  
 sequi te quiaqz ieris. Et dixit illi ihesus. Volpes foueas habent et vo



Lucas celi videt / et filius autem hominis non habet ubi capere relier  
 Alius autem discipulus ait illi Domine permitte me prius ire  
 sepellire patrem meum / Iesus autem ait illi Sequere me et mitte  
 mortuos sepellire mortuos suos Et ascendete eo in nauiculas  
 secuti sunt eum discipuli eius / Et ecce motus magnus factus est in  
 mari / ita ut nauicula operiret fluctibus Ipe vero dormiebat  
 Erat enim quies ventus / Et accesserunt et suscitauerunt eum discipuli  
 eius dicentes Domine salua nos primo Et dicit eis / Quid timi  
 di estis modice fidei Tunc surgens impauit ventum et mari  
 et facta est tranquillitas magna / Porro homines mirati sunt dicentes Quid  
 est hic quia ventum et mare obediunt ei Et cum venisset ibat trans

Gerapa dicitur in arabis  
 iuxta montem galilee  
 non longe a magno  
 in bethsaida in quo pri  
 cipitatus fuit ab ihs  
 cum hinc in iherosolimam

fretum in regionem gerasenorum occurrunt ei duo venientes de omnia

demoniace. seui nimis ita ut nemo possit transire per  
 eam quia per artem et naturam

diabolica et ecce clamauerunt dicentes / Quid nobis et tibi ihu

fili dei altissimi. Venisti hic antequam torqueres nos / Erat

vero non longe ab eis grex porcorum multorum pasces / Demo  
 nes autem rogabant eum dicentes / Domine si eieceris nos hic mitte



thene

nos in grege<sup>re</sup> portos / Et ait ill<sup>is</sup> / Ite ar illi exentes abierunt  
 in portos / Et ecce impetu abiit totus grex p<sup>re</sup>ps in mare  
 et mortui sunt in aquis / Pastores autē fugerunt et vene-  
 res in ciuitate nūciauunt oīa et de hīs q<sup>ue</sup> de omnia huerat. Et  
 ecce tota ciuitas exiit obuias ihu / et uiso eo rogabat eum  
 ut intraret a fimbriis eorū r<sup>es</sup> *et tunc*

**E**t ascendens ihu<sup>s</sup> nauicula<sup>m</sup> intraret et venit in ciuitate  
 suā / Et ecce offerebat ei palitico iacetes in lecto p<sup>re</sup>des d<sup>ic</sup>te  
 fides illorū dixit palitico Confide fili d<sup>omi</sup>n<sup>i</sup>mittat<sup>ur</sup> tibi p<sup>ec</sup>ca<sup>ta</sup> tua  
 Et ecce q<sup>ui</sup>da<sup>m</sup> de scribis dixerunt intra se / hic blasphemaz / Et tunc  
 uidiss<sup>et</sup> cogitationes eorū dixit ut q<sup>ui</sup> cogitat mala in cordib<sup>us</sup> m<sup>eu</sup>s  
 Quid est facili<sup>us</sup> dicere d<sup>omi</sup>n<sup>i</sup>mittat<sup>ur</sup> tibi p<sup>ec</sup>ca<sup>ta</sup> / an dicē p<sup>ec</sup>te et am-  
 bulā / ut ar<sup>re</sup> sciat q<sup>ui</sup> filius hominis h<sup>ab</sup>et p<sup>ot</sup>estatem intra d<sup>omi</sup>n<sup>i</sup>mittendi  
 p<sup>ec</sup>ca<sup>ta</sup> Tūc aut palitico Surge et ambula tolle lectū tuū  
 et vade in domū tuā Et surrexit et abiit i<sup>n</sup> domū suā  
 Videtes autē turbe timuerunt et glorificauunt deū q<sup>ui</sup> dedit  
 talem p<sup>ot</sup>estatem hoīb<sup>us</sup> / Et cū intraret inde ihu<sup>s</sup> vidit hoīes sedentes

Dom. 19.



matthe. lonceo mattheu nomine / Et ait illi Sequere me / Et sur-  
 ges secutus est eum / Et factum est discubente eo in domo / Et  
 ecce multi publicani et peccatores venientes discubebant cum ihesu  
 et discipulis eius / Et videtes pharisei dicebant discipulis eius  
 Quare cum publicanis et peccatoribus manducatis magister vestrum dicit ihesus  
 audientes autem ait Non est opus valetibus medicus sed male habentibus  
 Eritis autem discite quod sit voluntas patris mei volo et non sacrificium Non  
 enim veni vocare iustos sed peccatores ad penitentiam Tunc accesserunt  
 ad eum discipulus iohannis dicentes Quare nos et pharisei ieiunamus  
 frequenter discipulus autem tui non ieiunant Et ait illis ihesus Nunc  
 par filii sponsi ieiunare quod dum cum illis est sponsus veniet  
 autem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc ieiunabunt Nunc  
 autem inquit mittit commissura panni rudis in vestimentum vetus  
 tollit enim plenitudinem eius a vestimento et peior factus est Neque  
 novum vinum in vases veteres Alioquin rumpuntur vases et  
 vinum effunditur et vases probantur Sed vinum novum in vases novos



ihesus

mittit et ambo cōspuat/ <sup>illo</sup> Herē loquēte ad eos/ Ecce p̄nceps  
 vnus accessit et adorabat eū dicens Domine filia mea defuncta  
 est mox/ s̄ dem et ipone manu <sup>p̄</sup> sup̄ eā et uiuet/ Et figens  
 ih̄s seq̄bat̄ eū et discipulū eius/ Et ecce m̄l̄r q̄ sanḡinis  
 fluxu p̄aciebat̄ duodecim annis accessit retro et tetigit sim  
 b̄iaz uestit̄ eius/ Dicebat em̄ intra se Si tetigero sim̄b̄iaz  
 uestit̄is t̄m̄ salua ero At ih̄s ḡsus et uidēs eam dixit  
 Confide filia fides tua te salua fecit/ Et salua facta est m̄l̄r  
 ex illa hora Et tū veniss̄ ih̄s in domū p̄ncip̄ et uidiss̄  
 ibi t̄b̄riac̄s et turbas cūm̄tūates dicebat Recedite nō est  
 em̄ mortua puella s̄ dormit/ Et deridebat eū s̄c̄etes  
 q̄ mortua s̄ Et tū eiecta eet turba int̄uit et tenuit ma  
 nu <sup>et dixit puella surge</sup> eius et surrexit puella/ Et ext̄ fama her̄ i vniūsar  
 tiq̄ illas Et cūseute inde ih̄s secuti s̄ eū duo c̄ci clama  
 tes et dicētes Misere n̄r̄ filij dauid Cū autē veniss̄ dom̄  
 accesserūt ad eū c̄ci/ et dixit eis ih̄s Credite q̄ possū hoc



vobis facere / dicit ei utiq; domine / Tunc tetigit odor eorū dñs  
 Bñd fide vram fiat vobis / Tunc apte p oculi eorū / et comiat  
 est eis ihūs dices / Videte ne qđ sciat / Illi autē exeuntes diffu  
 maunt eū in tota tra illa / Egress autē illis tunc obtulerūt  
 ei homines multū et demoniū herentes / Et electo deone lo  
 cutus est mult / et mirate sunt turbe dicētes / qđ nūq; appuit  
 sic misel / pharisei autē dicebāt / In pñcipe dñi nō erat  
 Demonēs / Et tñubar ihūs omēs ciuitates et castella docēs  
 in synagogis eorū et pñdas eorū / regni / et curas omēm  
 languore et omēs infirmitate / Videns autē turbas ihūs mi  
 seratus est eis quī erāt vexati et iacentes sicut oues nō hēn  
 tes pastore / Tunc dicit discipulis suis / Messie qđda milita / opai  
 autē pauca / Rogate qđ dñm mess ut mittat opaiōs in mes  
 Et rogatis pñ discipulis suis dedit x. c. / sem suar  
 illis pñates spuū in mūdōz ut eicerēt eos et ut curaret  
 omēs languore / et omēs infirmitate in pplo / Duodecū at



47.  
thous

noia aplos p<sup>er</sup> her<sup>ic</sup> p<sup>ri</sup>mo symo q<sup>ui</sup> d<sup>icitur</sup> petrus et Andreas frat<sup>er</sup>  
eius iacob<sup>us</sup> et zebedi et iohes frat<sup>er</sup> eius philippus et bartho  
lomeus thos et matheus publicanus iacobus alpheei et theodorus  
symo cananeus et iudas scariot q<sup>ui</sup> et tradidit eu<sup>m</sup> hos xij  
misit ibus p<sup>ro</sup>cipies eis et dices In via gentium ne abierit  
et in ciuitates samaritanorum ne intrat<sup>is</sup> s<sup>ed</sup> potius ite ad oues  
que p<sup>er</sup>ierunt domus israel/ Eunt<sup>es</sup> autem p<sup>re</sup>dicante<sup>s</sup> dicentes <sup>omnia</sup> appropinq<sup>ue</sup>  
v<sup>os</sup> regnu<sup>m</sup> celorum Infimos curate mor<sup>tu</sup>os suscitare. leprosos  
mundare. demones eicite/ gratia accepistis et date/ Nolite pos  
sidere aurum neque argentum neque pecuniam in zona vestra Non  
petas in via neque duas tunicas neque calceamenta neque ungues/ Di  
gnus enim est operarius mercede sua cibo suo In quocumque ciuitate  
intrat<sup>is</sup> et castellum intrate quis in ea dignus sit/ si ibi ma  
neat donec exeat Intrantes <sup>at</sup> in domum salutate eam dicentes  
Pax huic domui/ et si q<sup>ui</sup> fuit digna illa domus/ veniet  
se eam pax vestra Si autem non fuit digna pax vestra ad vos reuertetur



Ma

Et quicumque non receperit vos neque audierit sermones vestros exeuntes  
foras de domo vel de ciuitate excutite puluerem de pedibus  
vestris in testimonium eorum. Amen dico vobis tollerabilis erit tibi  
sodomorum et gomorum in die iudicii quod illi ciuitati. Ecce ego  
mitto vos sicut oves in medio luporum. Estote ergo prouidentes  
sicut serpentes et simplices sicut columbe. Cauete autem ab hominibus  
Tradet enim vos in conciliabula et synagogas <sup>scilicet</sup> flagellabit vos et  
<sup>in conciliabulis qui vos ducunt  
in testimonium male erit</sup>  
ad presides et ad reges ducemini propter nomen meum in testimonium illis et  
gentibus. Cum autem traderet vos nolite cogitare quomodo loquamini  
Dabit enim vobis nulla hora quod loquamini. Non enim vos estis  
qui loquamini. Spiritus patris qui loquitur in vobis. Tradet enim frater fratrem  
in morte et pater filium. Et insurgent filii matris et morte affi-  
cient eos. Et erit odio hominibus omnibus propter nomen meum. Qui autem  
<sup>in qua persecutione et  
in similibus persecutionibus</sup> persecutus fuerit meum  
<sup>et qui finem  
persequitur</sup> persequatur  
usque in fines hic saluus erit. Cum autem persequerentur  
vos in ciuitate una <sup>ista</sup> fugite in aliam. Amen dico vobis non  
persequetur ciuitates istas donec veniat filius hominis. Non est discipulus

persecutio nostra si non  
solum in die et nocte  
eorum malicie sed etiam in  
diebus pro in testimonio  
innocentie et in populo  
apertum fuit in testimonio  
dignitatis et multo potius  
in inferno et in testimonio  
innocentie et saluati sunt  
passuri



thens

sup magm ner suus sup dnm suu/ sufficiat discipulo ut sit sup  
magr eius/ et pwo sicut dñs eius <sup>et dñs eius</sup> Si premfamilias <sup>et dñs eius</sup> bēthēbub  
votauit/ qñtomag domesticos eius <sup>et dñs eius</sup> Ne ergo timuerit eos  
Nihil em est optu qđ non reuelet/ et occultu qđ no fiat/  
Et vobis in tenebris dico/ dicit in luce/ et qđ in aure au-  
dit/ predicate sup tecta/ Et nolite timere eos q̄ occidunt corp/ <sup>et dñs eius</sup>  
aniz aut occidere no pnt/ s̄ potius eu fiete q̄ p̄t amari et corp  
pdere in iehennaz/ None duo passeret asserene ut <sup>et dñs eius</sup> et vno  
exillis no cadet sup terram sine p̄re v̄ro/ vñ aute et capilli  
caput om̄is m̄at̄ s̄ <sup>et dñs eius</sup> Nolite ergo timere multis passeribus  
vos meliores estis/ Om̄is ergo q̄ q̄fitebt̄ me q̄ corā hoibz co-  
fitebor et ego eum corā p̄re meo qui in celis est/ Cui at  
negauit me corā hoibz negabo et ego eu corā p̄re meo q̄  
in celis est/ Nolite arbitrai qđ venē m̄tē p̄atē i t̄az/ non  
venī p̄atē m̄tē s̄ gladiu/ Veni em separare hominē p̄ ad  
v̄sus p̄rē suu/ et filiaz ad v̄sus m̄rē suaz/ et nup̄ ad v̄sus







## theus

cæci vident / claudi ambulant / leprosi mundantur / surdi audiunt / mor-  
 tui resurgunt / pauperes evadunt / Et beatus est qui non fuit scandalu-  
 zat / Ine Illis autem ab eunibus cepit illis dicere ad turbas de iohanne  
 Et dicitur in deserto uidere ariditatem vento agitata Sed existit  
 in deserto uidere homines vestitus mollibus / Ecce qui mollibus ve-  
 stitunt in domibus regum sunt / Sed qui existis uidere prophetam / Ecce  
 dico vobis et plus quam prophetas Hic est enim de quo scriptum est Ecce  
 ego mitto angelum meum ante faciem tuam qui prophetabit viam tuam  
 ante te Amen dico vobis non surrexit maior natus mulier  
 maior iohanne baptista Cuius autem minor est in regno celorum maior  
 est illo. A diebus autem iohannis baptiste usque nunc regnum celorum vium  
 patitur et violenti rapiunt illud Omnis enim propheta et lex usque ad  
 iohannem prophetavit / Et si vultis recipere ipse est elias qui venturus  
 est Cuius habet aures audiendi audiat Cuius autem siles est  
 bo generatus ista Silis est pueris sedentibus in foro Cui  
 clamantes coelestibus dicunt / Certaminus vobis et non saltastis



<sup>uobis</sup>  
 lametaui et nō planxistis venit em iohes neqz maducis  
 neqz bibes et dicit deo nro habet dicit aute filio homis  
 maducis et bibes et dicit/ Ecce hō vorax et potator vini  
 publican⁹ et peccat⁹ amicus/ et iustificata est sapia a filijs  
 suis Tūc cepit expbrae ciuitatib⁹ in qbus facte sūt plime v-  
 tutes eius qz nō egissēt <sup>penitentiā</sup> pmas De tibi corozaim de tibi beth  
 saidi/ qz si in tyro et sydone facte fuisset vtutes qe facte  
 sūt in vobis/ olim in alio et cinere pmas egissēt/ Verū  
 dico vobis/ tyro et sydoni remissus erit in die iudicij t⁹ vob  
 Et tu carpharneu mich⁹ usqz in celū exaltabis <sup>bet</sup> usqz in infū  
 Descendes/ Quia si in sodomis facte fuisset vtutes que sūt  
 sūt in te/ forte mansisset usqz in hac die Verū dico vob  
 qz tūc sodomoz remissus erit in die iudicij t⁹ tibi <sup>idem lucio</sup> In illo  
 tpe vndens ihus dixit Confitebor tibi p⁹ dñe celi et t⁹  
 qz abscondisti hec a sapientib⁹ et p⁹dentib⁹ et reuelasti ea  
 paruulis Ita pat⁹ qm sic fuit placitū ante te Omnia m



theus

tradita s<sup>t</sup> a patre meo / Et nemo novit filium nisi pater / neque pater  
quod novit nisi filius / Et cui voluit filius revelare / venite ad me  
omnes qui laboratis et onerati estis / et ego reficiam vos / Tollite  
iugum meum super vos / et discite a me quia mitis sum et humilis

**T**unc et invenit reges arabum / dicit iugum enim meum suave est et onus  
<sup>in monte</sup>  
<sup>in monte</sup>  
<sup>in monte</sup>  
illo tempore abiit ihesus sabbatum per sabbatum / <sup>in monte</sup> / meum leve est  
<sup>et panem</sup>  
discipuli autem eius esurientes ceperunt vellere spicas et munda  
ducunt / pharisei autem videntes dixerunt ei / <sup>dicentes</sup> Ecce discipuli tui  
faciunt quod non licet facere eis sabbatum / At ille dixit eis / Non  
legistis quod fecit david quando esurivit et qui cum eo erant et quomodo  
intravit in domum dei / et panes <sup>accepit et</sup> propitius comedit quos  
non licebat ei edere neque hiis qui cum eo erant nisi panes sacrificii  
Quare non legitis in lege quod sabbatum sanctum in templo sabbatum  
violatur et sine timore sit / Dico autem vobis quod templo maior est  
hic / Si autem sciretis quod est magis volo et non sacrificium / nunquam  
quod peccasset in morte / Dominus est enim filius hominis etiam sabbati



Et cum inde inisset ihesus venit in synagogam eorum / Et ecce  
 ho bene manu ardens <sup>erat ibi</sup> et interrogabat eum dicens Si licet sab  
 batis curare ut accusaret eum / Ipe autem dixit illis Ecce enim er  
 vobis homo qui <sup>absit</sup> huius ouis / et si ceciderit her sabbat / in fouea  
 Nonne tenebit eam et leuabit eam / Cuius magis est ho melior  
 ouis / Itaque licet sabbat / Benefacit / Tunc ait hoi / Extende man  
 tuas et extendit / et restituta est sanitas sicut aliam / Exeuntes  
 autem phisei conuenerunt faciebant aduersus eum / quod eum periret / Iesus au  
 tem recessit inde / Et secuti sunt eum multi in finem et curant eos / et  
 et precepit eis ne manifestum eum facerent / ut adimpleretur quod dictum  
 est per prophetas prophetam dicens / Ecce puer meus quem elegeram / di  
 lectus meus in quo bene complacui / ante me / ponam spiritum meum  
 super eum / et iudicium gentibus mutabit / Non quiescet neque cla  
 mabit neque audiet aliquis in plateis vocem eius / Ariditatem  
 quassata non confuset et <sup>aliquid</sup> lumen / fumigum non extinguet  
 donec euadat aduictoria iudicium / Et in nomine eius gentes



thes

spabur Tunc oblatu est ei ho deomu habes. cetero et mult  
er autu eu ita ut loquet et uidet. Et stupebat omis turbe  
et dicebat Nuch hic est filius dauid / pharisei at audietes  
dixerunt / hic no erat deoniamisi in belsebub pnapie de  
monioz. Ihu<sup>at</sup> sicut cogitationes eoz dixit eis / Omne regnu  
in se<sup>ipso</sup> diuisu<sup>et</sup> desolabi<sup>et</sup> / Et omis ciuitas ul domo qe se diui  
sa no stabit / Et si sagas ptham eiat / adus se diuisu e  
quo stabit regnu eis / Et si ego in belsebub eio deones  
filiu m inq<sup>o</sup> eiaut / Ideo ipi iudices vti enu / Si aut ego  
in spu dei eiao demones / igit<sup>puenit</sup> pfecto in vos regnu dei  
Aut quo pt qsqm intrare in domu forte et vasa eius di  
ripe nisi prius alligauit forte / et tuc domu illu dipiet  
Cui no est mecu conit me est / Et q no gregat mecu spar  
git / Ideo dico vobis / omne pnu et blasfemia remitte<sup>et</sup> ho  
B9 Spus aute blasfemie no remitte<sup>et</sup> ei / Et qcuq dixerit  
vbu qe filiu homis remitte<sup>et</sup> ei / Cui at dixerit qtra spu

abmat dicit pno  
ver qd fit vnu  
pnu su p  
paulo q fuit blaf  
phemia et mny fuit  
qscntu q igno  
fuit p ad thym  
pno



<sup>ma</sup>  
<sup>quod est p[ro]p[ri]u[m] q[uo]d p[ro]p[ri]u[m] n[on] d[icitu]r ei i[n] m[en]te  
n[on] p[ro]p[ri]u[m] n[on] p[ro]p[ri]u[m] n[on] p[ro]p[ri]u[m] n[on] p[ro]p[ri]u[m] n[on] p[ro]p[ri]u[m]</sup>  
Hic p[ro]p[ri]u[m] n[on] remitte[re] ei neq[ue] i[n] h[oc] seculo neq[ue] i[n] futuro Aut facite  
arbores bonas et fructu[m] e[or]u[m] bonu[m] Aut facite arbores malas  
et fructu[m] e[or]u[m] malu[m] Siq[ue]d ex fructu arbor co[n]gno[sc]at[ur] p[er] p[ro]p[ri]u[m]  
vipp[er]u[m] / quo poteste bona loq[ui] cu[m] sit malu[m] Ex<sup>abundantia</sup> abundancia em  
cordis os loq[ui]t[ur] / Bonu[m] ho[m]o de bono thesauro p[ro]fert bo[n]u[m] et malu[m]  
ho[m]o de thesauro malo p[ro]fert mala / Dico aute[m] vob[is] q[uo]d <sup>de</sup> om[n]i re  
q[ua]n[u]cu[m] v[er]bo scitis q[uo]d locuti fuerit ho[m]ines reddet de eo ratio  
i[n] die iudicii / Ex[er]cis em[en]t tuis iustificab[un]t[ur] ex[er]cis tuis q[uo]d ep[ro]p[ri]u[m]  
nab[un]t[ur] / Tu[m] i[n]de[n]t ei quida[m] ex<sup>phariseis</sup> scribis et phariseis dicetes  
magister / volu[m]us signu[m] a te vide[re] a te / Cui i[n]de[n]s <sup>ait illis</sup> dixit eis  
Generato mala et adultera signu[m] q[ui]rit[ur] / et signu[m] no[n] dabit[ur]  
ei nisi signu[m] i[on]e p[ro]p[he]te / Sicut em[en]t fuit i[on]as i[n] ventre ceti  
teti trib[us] dieb[us] et trib[us] noctib[us] / Sic erit filius ho[m]i[n]u[m] i[n] corde  
terre i[on]is dieb[us] et trib[us] noctib[us] / Vinu[m] i[n]minuite surget i[n] iudicio  
cu[m] generatio ista / Et q[uo]d ep[ro]p[ri]u[m] nab[un]t[ur] eay[us] q[uo]d p[er] p[er]nam[us] egeru[n]t i[n]  
p[ro]p[ri]u[m] iudicio / Et ecce plusq[uam] i[on]as hic / Regina austri surget



thens

in iudicio ad generationem istam / Et odepnabit eas / qz venit a fi  
nibus terre audire sapiam salomem / Et ecce plogp salon hic cu  
aute in mduis spūs exierat ab homine amblat ploga anda  
querēs reges et non invenit / tūc dicit Relucet in domū me  
am vñ exiui et venies invenit eas valantes scotis mudatā  
et ornatas / tūc vadit et assuit septē alios spūs secū neqo  
res se / Et mntes hitant ibi / et fuit nouissia hominis illius  
peiora pōib9 / sicut et gñator huius pessime Ad hūc eo  
loquite ad turbas ecce mīr ei9 et frēs stabāt forē q̄retes  
loq ei Dixit aute q̄da ei / Ecce mīr tua et frēs tui <sup>foris</sup> stat q̄re  
<sup>ad loqui</sup> res te At ipe m̄dēs dūcā sibi ait / Qe p mīr mā <sup>et</sup> q̄ s̄ frēs  
mei Et extendēs manu in disciplos <sup>si os</sup> dixit / Ecce mā<sup>r</sup> mā  
et frēs mei Quicūqz em fecit voluntate p̄nē mei qui est  
in celis ipe est frāt<sup>r</sup> me9 <sup>et</sup> foror et mā<sup>r</sup> <sup>sest</sup> n̄rā <sup>in</sup> t

**I**n illo die exiens ihus de domo pedes <sup>bat</sup> secus mare et  
aggitate sui ad eū turbe mltē ita ut in nauiclarū ascendēs



in nauis sedet et omnis <sup>puba</sup> stabat in litore / et locutus est eis  
 multa in parabolis dicens / Et exiit qui seminat semina seme  
 sui / Et dum seminat quedam ceciderunt secus vias et venerunt  
 volucres coli et comederunt ea / Alia autem ceciderunt in petrosa <sup>loca</sup>  
 ubi non habant multa terrarum / et primo exorta sunt quia non habent  
 altitudinem terrarum / Sole autem orto estiauerunt / Et quia non habent radicem  
 aruerunt / Alia autem ceciderunt in spinis / et creuerunt spine / et suf  
 focauerunt ea / Alia autem ceciderunt in terris bonis / et dabant fructum  
 aliud centesimum / aliud sexagesimum / aliud trigesimum / Cui habet  
 aures audiendi audiat / Et accesserunt discipuli eius dixerunt  
 ei quare in parabolis loquens es / Cui respondens dixit eis quia  
 vobis datum est nosse mysteria regni celorum illis autem non est  
 datum / et quia enim habet dabit ei et qui non habet et  
 quod uidet hunc auferet ab eo / Non in parabolis loquor eis / quia uidetes  
 non uidetis / et audietes non audiunt neque intelligunt ut adimple  
 at in eis prophetia isaie dicitur / Auditum audietis et non intelligetis



theus:

et uidentes <sup>videbunt et</sup> no uidebunt. Incurassatū est em cor ppli huius et au-  
 diuerūt q̄uit aūib9 et oculos suos clausuerūt neq̄n uideat oculus  
 et aūib9 audiat et corde intelligat et glutat̄ et sane eos  
 on at oculo b̄a q̄z uidet. et aures v̄re q̄z audiūt. Dñe quippe  
 dico vobis q̄z n̄lā p̄ph̄e et iustī cupierūt uidere q̄z uidet  
 et non viderūt et audire que audit et nō audierūt. Vos  
 ergo audite p̄bōla semianit. Om̄is qui audit v̄bum  
 regni et nō intelligit. venit malus et rapit q̄d semiatū  
 est in corde eius. Hic est qui secus vias semiat̄ est. <sup>et</sup> autē  
 semiat̄ est supra petra. Hic est q̄ v̄bum audit et q̄tinuo  
 ad gaudio accipiat illud. Non h̄t autē in se radicē s̄ est t̄pa-  
 lis. affata autē tribulacōe et p̄secucōe p̄pter v̄m q̄tinuo sc̄a-  
 dalizat̄. et ui ar̄m spinis semiat̄ est. Hic est q̄ v̄m audit. ser-  
 sollicitudo seculi istius et fallacia diuitiar̄ suffocāt v̄bum  
 et sine fructu effiat̄. et ui uō in terrā bonā semiat̄ est. Hic  
 est qui v̄bum audit et intelligit. et fructū affert et facit. Aliud



quidz centesimū. aliud autē sexagesimū. <sup>100to aliud</sup> aliud dūo tresimū  
 Alias parabolas pposuit illis dicens. <sup>†</sup> Bile factū est regnū celoz  
 Hōi q̄ semiat bonū semē in agro suo. Cum autē dormiret  
 Hōies venit inīcus eius et supseiat zizania in medio tri  
 tici et abiit. Cum autē creuiss̄ herba et fructū feciss̄. tūc ap  
 paruerūt zizania. Accedentes autē serui prīstamiliās dixē  
 rūt ei. Domine nōne bonū semē semīasti in agro tuo? Rē  
<sup>ago</sup> habet zizania. Et ait illis. Inīcus homo hoc fecit. Serui  
 autē dixerūt ei. <sup>hū</sup> Vis et colliges ea? Et ait. non. Ne forte colli  
 gentes zizania eradicet siml ad eis et triticiū. Simite utq̄  
 crese usq̄ ad messē. et in tpe mess diti messoribz colligi  
 te p̄mū zizania et alligate ea in fasciculos ad cōburē. Tri  
 ticiū autē congregate in horreū meū. Alias parabolas pposuit  
 eis dices. Bile est regnū celoz. Ino synapsi qd accipies hō  
 semiat in agro suo. <sup>q̄</sup> Inīcū qd est omibz semibz. ad autē  
 creuit. maius est omibz oleibz et fiet arbor. alta. ita urvo



thus

lucres celi veniat et habitant in ramis eius. Alias parabolas locutus est eis. Dile est regnum celorum fermento / et acceptum / nunc abscondit in facie satis tribus donec fermentatum est / tribus totum / haec omnia locutus est ihesus in publicis ad turbas et sine parabolis non loquebatur eis / ut adimpleretur quod dictum est per prophetam dicentem / Appias in parabolas os meum et eructabo abscondita a constituta mundi / Tunc dimissis turbis venit in domum et accesserunt ad eum discipuli eius dicentes / Disserte nobis parabolas / et ait / Qui sedit in agro / cui videns ait / Cui seminat semen bonum / est filius hominis / Raper autem est mundus / Bonum autem semine hi sunt filii regni / Zizama autem filii sepe nequam / Vincula autem qui seminat ea est diabolus / et effusus qui suadetur seductus est / et effusus autem angelus sepe / Sicut ergo colligitur zizama et igni comburitur / sic erit in consummatione seculi / mittet filius hominis angelos suos et colligent de regno eius omnia scandala et eos qui faciunt iniquitates / et mittet eos in furnum ignis ibi erit



fletus et stridor dentium. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno  
 patris eorum. Et cum quod aures audire non possunt. Alias similitudines locum  
 in quo est dominus. Simile est regnum celorum thesaurus absconditus in agro  
 cuius qui invenit homo abscondit. et per gaudium illius vadit et be-  
 dit omnia que habet et emit agrum illum. Iterum simile est regnum  
 celorum homini negotiatori qui quaerit bonas margaritas. Inventa  
 autem una preciosa margarita abiit et vendit omnia que habet  
 et emit illas. Iterum simile est regnum celorum in mare sagene  
 missis. et ex omni genere piscium congregatis. Quando impleta esset  
 educetes et secus litus sedentes elegerunt bonos in vasa sua  
 malos autem foras miserunt. Sic erit in consummatione saeculi. Erunt  
 angeli et separabunt malos de medio iustorum. Et mittent eos  
 in caminum ignis ibi erit fletus et stridor dentium. Intellexistis  
 haec omnia dicit ei. etiam aut illis. Ite omnes scribae docti in  
 regno celorum similis est homini praeceptis qui parat thesaurum suum novum  
 et veterem. Et factum est cum consummasset Iesus parabolas istas transiit



*thens*

inde et venies in patrias suas docebat eos in synagogis eorum  
ita ut mirarentur et dicerent Unde huic sapientia haec et uirtus? <sup>tuus</sup>None  
hic est fabri filius? None mater eius dicitur maria et fratres  
eius iacobus et ioseph et symon et iudas? Et sorores eius none  
omnes apud nos sunt? Unde ergo huic omnia ista? Et sic scandalizabant  
in eo. Ihesus autem dixit eis Non est propheta sine honore nisi in  
patria sua et in domo sua et in cognatione sua et non fecit ibi  
miras propter incredulitatem illorum. <sup>et eorum</sup> *quidam tamen caput*  
**I**n illo tempore audiuit herodes tetrarcha famam ihesu et ait  
pueris suis Hic est iohannes baptista ipse surrexit a mortuis et  
nunc virtutes operantur in eo. Herodes enim tenuit iohannem et alligavit  
eum et posuit eum in carcere propter herodiam uxorem philippi fratris  
sui dicebat enim illi iohannes Non licet tibi habere eam. Et vo-  
lens eum occidere timebat populum quia sicque prophetas eum habebat. Die  
autem natalis herodis saltar saltar filia herodiam pro eo et  
placuit herodi. Cum iurasset ei dare quicquid posceret.



laret ab eo At illa porta <sup>p'monta</sup> a m're sua Da m' m'q' hic  
 m' d'cto caput ioh'is baptiste / Et q'staz est rex / <sup>inf' d'm</sup> ppter <sup>inf' d'm</sup> l'itā  
 et ppter eos qui ppter recubebat iussit dari. arsitq'  
 et decolauit s'm ioh'em m' tunc / Et allatū est cap't eius m'  
 d'cto et datū est puelle / <sup>est et d'ctū puelle et tulit m'r suo</sup> et puella tulit et dedit m'r sue et  
 accedentes discipuli eius et tulerūt corp' eius et sepelierūt  
 ill' / Et reme'tes mirauūt ihu p' q'd cū audiss' ihu secessit  
 inde in nauic'az m' locū seorsū de'ctū / Et cū audiss' turbe  
 secute sūt eū pedestre decub' / Et exiens uidit turbaz multaz  
 et misertus est eis et curat languidos eor' / Vesp'e autē facto  
 accesserūt ad eū discipuli <sup>ei</sup> d'ctes Desert' est loc' iste et hora iam  
 p'terit Dimitte turbas ut euntes m' castella eniar eis es'as  
 Ihu autē dixit eis Non h'ent n'r'e ue Sed d'ce illis <sup>vos</sup> maducare  
 Responderūt ei Non h'ent hic nisi q'nq' panes et duos pisces  
 Cū autē eis Afferte michi illos huc / Et cū iussisset turbam  
 distubere sup' fenu' accept' q'nq' panib' et duob' pisribus



aspiciens maelu bñedixit et fregit/et dñt discipulis suis disci-  
 puli autē dederūt turbis/et maducavūt omēs et satiati  
 sūt/et tulerūt reliqas p̄y cophinos fragmētōz plenos/na-  
 vucanai autē fuit m̄s q̄lqz milia virōz excepte mulieribz  
 et parvulis/et statim <sup>mandavit</sup> iussit discipulos suos ascendere in nau-  
 clām et p̄cedere eū cōsp̄ctu/Donc dimittet ihas/et dimis-  
 sa iha ascendit in montes solus oratū vesp̄re autē facto  
 solus erat ibi nauicla autē in meo mari iactaba<sup>r</sup> fluctibz  
 Erat em̄ ventus gr̄vis eis c̄rta autē vigilia noctis/ve-  
 nit ad eos ambulās supra mare/et videntes eū sup̄  
 mare ambulatēz turbat<sup>r</sup> dicētes q̄ phantasma est et  
 p̄timore clamavūt Statimqz ih̄us locut<sup>s</sup> est eis dicēs Hecē  
 fiduciaz Ego sum nolite timere Responde<sup>at</sup>ns pet̄r dixit  
 Domine si tu es iube me <sup>venire</sup> insire ad te sup̄ aq̄s Alip̄e dixit  
 Veni/et discēdes pet̄r denauicla ambulabat sup̄ aq̄s  
 ut veniret ad ih̄m videns autē ventū validz timuit  
 et cū cepiss̄ mergi clamat dicēs Domine saluū me  
 fac et continuo ih̄us extendēs manū apphēdo eū et dicit



illi modice fidei quare dubitasti / Et tu ascendisti in nauiculas  
cessauit uenit / Qui autem in nauiculis erant uenerunt et ad-  
runt eum dicentes uere filius dei es Et tu inuestigasti / Ve-  
nerunt in ciuitatem genesarum / Et cum cognouissent eum uiri illius  
illius loci miserunt in uniuersas regiones illas / et obtulerunt  
ei omnes male habentes et rogabant eum ut uel fimbrias ue-  
stimeti eius tangeret Et quicumque tetigerunt eum salui facti sunt  
**A**unc accesserunt ad eum ab uulnibus scribe et **xv** tam  
pharisei dicentes quare discipulum tuum transgredieris traditiones  
seniorum Non enim lauant manus suas ad panem manducatum Ipe  
autem respondens ait illis Quare et vos transgrediemini man-  
data dei propter traditiones uestras Nam deus dixit Honora patrem tuum  
et matrem tuam Et qui maledixit patri uel matri morte mori-  
atur <sup>s. fls. exponendo</sup> Hos autem dicit et uicique dixerit patri uel matri mori-  
uiat quoniam quicumque est ex me tibi prodeat <sup>ho</sup> et honorificauit



67.  
Ihesus

premi suu aut mercedem suam / Et ita irritu fecisti mandatu di  
propter tradidisti verbum / ypocte / Bene prophetauit de vobis ysaias  
propheta dicens / populus hic labijs meis honorat / cor autem eorum lo  
ge est a me / Sine causa autem me colunt doctores doctrinas et  
mandata hominum / Et vocat ad se illos dicit eis Audite et in  
telligite non quod iungat in os coniungat homines / sed quod procedat  
de ore <sup>et</sup> coniungat homines / Tunc accedentes discipuli <sup>ei</sup> dixerunt ei  
Vas quod pharisei audito hoc verbo scandalizant se / At ille respondens  
ait Omnis plantatio quam non plantat pater meus celestis / eradi  
cabitur / Omnes illi / ceteri sunt / et duces cecorum / Cecus dicit si ceco  
ducatur <sup>per se</sup> perirene ambo in foveam cadunt / Respondens autem petrus  
dixit ei Edissere nobis parabolas istas / At ille dicit Adhuc et  
vos sine intellectu estis / Non intelligitis / Nam omne quod in os  
iungat / in venientia vadit / et in secretum emittit / et tunc autem  
procedit de ore / de corde exeit / et ea coniungat homines / de corde



in exeunt cogitationes male homicidia adulteria form  
 cationes. furti. falsa. testimonia. Blasphemia. Hec sunt que  
 conuincunt homines. Non lotis autem manibus maducam non  
 conuincat homines. Et egressus inde ihesus secessit in pres  
 tyti et sydomis. Et ecce mulier cananea a finibus illis egressa  
 clamauit dicens ei. Misere mei domine fili dauid. Filia mea  
 male a demone vexatur cui non uidit ei uerbum. Et acced  
 tes discipuli eius rogabant eum dicens. Dimitte eam quia clamat  
 pro nobis. Ipse autem respondens ait. Non sum missus nisi ad oues  
 que perierunt domus israel. At illa uenit et adorauit eum dicens  
 Domine adiuua me. Cui respondens ait. Non est bonum sumere  
 panem filiorum et mittere canibus ad manducandum. At illa dixit  
 Ecce domine. Nam et canelli edunt de micis que cadunt de mensa  
 domini suorum. Tunc respondens ihesus ait illi. O mulier. Magna est fides  
 tua. Et fiat tibi sicut petisti. Et sanata est filia eius ex illa hora.

In  
 22  
 40

†



thens

Et accessit inde ihesus venit secus mare galilee Et asce  
 dens in monte sedebat ibi / Et accesserunt ad eum turbe  
 multe / Hentes secum multos cecos claudos debiles et alios  
 multos Et prostravit eos ante<sup>ad</sup> pedes eius et curavit eos ita  
 ut eis miraretur / uidentes multos loquentes / claudos ambula  
 tes / cecos uidentes / et magnificabat semper deum isrl / ~~ihesus~~ autem pro  
 cans discipulis suis dixit / Misereor turbe / quia duo iam perseverant  
 mecum / Et non habent quid manducet / Et dimitte eos ieiunos nolo / ut  
 non deficiat in via / Et dixerunt ei discipuli / Unde ergo nobis in de  
 scendo panes tanti / ut satietur turba tanta / Et ait illis ihesus  
 Quot panes habetis / At illi dixerunt / Septe et paucos pisces  
 Et precepit turbe ut discubueret super terram / Et accipiens ihesus septem  
 panes et pisces et gratias agens fregit / et dedit discipulis suis / et  
 discipuli dederunt populo / et comederunt omnes / et saturati sunt / et quod  
 superfluum defragmaverunt / tulerunt septem spelas pleas / Erant autem qui



math

manducant <sup>hom</sup> et quatuor milia <sup>extra</sup> paruos et milies

et dimissa <sup>iba</sup> ascendit in nauiclam et uenit in fies magedan

**E**t accesserunt ad eum pharisei et saducei xv capitulo

temptantes et rogauerunt eum <sup>signu</sup> de celo ostenderet eis At ille

respondens ait <sup>cis</sup> et facta vespere dicit serenum erit rubicundus est enim

celum Et mane hodie tempestas rualat enim triste celum

facies ergo celi diiudicat vestris sicut autem tempus saeculi non potest

Generatio mala et adultera signum querit et signum non dabitur

ei nisi signum iohannis prophete Et relicto illis abiit Et cum remisset

discipulis eius <sup>et factu</sup> oblitus est panes accipere Qui dixit illis

Inueni et caute asinete phariseos et saduceos At illi contu-

rabat intra se dicentes quia panes non accipimus Sacerdos autem

ihesus dixit <sup>cis</sup> et id cogitatis inter vos modice fidei quia panes

non habetis Nonne multum <sup>magis</sup> neque recordamini quod panum iniquis

milis hominum et quod copiosius supersit neque <sup>scitis</sup> panum magis



milia hominum et quod sportas suppositis quod non intelligit quod non  
 de pan<sup>ibus</sup> dixi vobis / Caute ergo a fermento phariseorum et sa-  
 duceorum / <sup>Tunc</sup> Non intellexerunt quod non dixit de caule sed a fermento pa-  
 nis / sed a doctrina phariseorum et saduceorum / <sup>Tunc</sup> Venit autem Iesus in praesentia  
 philippi / Et interrogabat discipulos suos dicens / Quis dicitur filius  
 hominis / At illi dixerunt / Alii iohannem baptistam / Alii autem  
 eliam / Alii vero ieremiam<sup>aut</sup> / <sup>aut</sup> omni ex prophetis / Dicit illis Iesus  
 Vos autem quem me esse dicit / Respondens symon petrus dixit / Tu es Christus  
 filius dei vivi / Respondens autem Iesus dixit ei / Beatus<sup>es</sup> / Simon bar-  
 iona / quia caro et sanguis non revelat tibi / sed pater meus qui  
 in celis est / Et ego dico tibi / quia tu es petrus et super hanc petram aedi-  
 cabo ecclesiam meam / Et porte inferi non prevalebunt adversus eam /  
 et tibi dabo claves regni celorum / Et quodcumque ligaveris super terram  
 erit ligatum et in celis / Et quodcumque solveris super terram / erit solutum et  
 in celis / <sup>Tunc</sup> <sup>sub</sup> praecepit discipulis ut nemo diceret quod ipse esset Christus /



Et inde cepit ibus ostendere discipulis suis / quod oportet eum ire  
 iherosolimam / et multa pati a senioribus et a sacerdotibus et principibus  
 sacerdotum / et occidi / et tertia die resurgere / Et assumens eum  
petrus / cepit increpare eum / dicens Absit a te domine / non erit  
tibi hoc / cum quisque dixit petro / vade pro me faciamus sciamus  
aliquid es mihi / quia non scis ea que sunt dei / sed ea que sunt hominum  
 ¶ Tunc ihesus dixit discipulis suis / Si quis vult pro me venire /  
abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me  
cum enim voluit amicum suum salvum facere / perdet eum / cum  
autem perdet amicum suum propter me / inveniet eum / et ego enim pro  
deest homini si omnia <sup>mundum</sup> lucretur / anime vero sue detrimentum  
perdat / Nunc quid dabit homo commutationem pro anima sua / nihilne  
omnis homo venturus est in gloria patris sui cum angelis <sup>syn</sup> ¶ Et  
tunc reddet unicuique secundum opera eius / Amen dico vobis / sunt  
quidam de his stantibus / qui non gustabunt mortem / donec videant



78.  
Ihesus

filii hominis uenientem in regno suo *xviii capitulum*

**E**t post dies sex assumpsit ihesus petrum et iacobum et iohannem fratrem eius et ducit illos in montem excelsum seorsu et transiit et est ante eos et resplenduit facies eius sicut sol et vestimenta<sup>at</sup> eius facta sunt alba sicut nix et ecce appa-  
ruerunt illis<sup>eis</sup> moyses et helias cum eo loquentes. Respondens autem  
petrus dixit ad Iesum Domine bonum est nos hic manserere. Si  
uis facias hic tabernacula tibi unum et moysi unum et heli-  
e unum. Adhuc eo loquente ecce nubes luada obumbrat  
eos. Et ecce vox de nube dicens. Hic est filius meus dilectus  
in quo michi bene placuit. Ipsi audite. Et audientes  
discipuli ceciderunt in faciem suam et timuerunt valde. Et  
accessit ihesus et tetigit eos et dixit eis. Surgite et  
nolite timere. Leuantes autem oculos suos. nemi-  
nem viderunt nisi solum Iesum. <sup>Et</sup> Descendens illis de monte precepit<sup>illis</sup> ihesus dicens



Memi dixerit visionem doner filius hominis a mortuis  
 resurgat. Et interrogauit eum discipuli eius dicentes. **E**is  
 ergo dicitur scire quod heliam oportet primum venire. **A** ille  
 respondens ait eis. Helias quid ventus est et restituer  
 omnia. **D**ico autem vobis quod helias iam iam venit et non  
 cognouit eum. **S**ed fecerunt in eo quaecumque voluerunt. **S**ic et  
 filius hominis passurus est ab eis. **T**unc intellexerunt disci  
 puli quod de iohanne baptista dixerat <sup>isset</sup> eis. **E**t cum venisset  
 ad turbas accessit ad eum. **H**omo generosus prostratus ante eum  
 dicens. Domine miserere filio meo quod lunaticus est et male pa  
 titur. **M**axime sepe addit in ignem et crebra aqua et obtuli eum  
 discipulis tuis et non potuerunt curare eum. **R**espondens ihesus dixit  
 Omnis incredula et perversa quousque ero vobiscum usque quo  
 paciar vos. **A**fferre huc illum <sup>ad me</sup>. **E**t increpauit illum ihesus. **E**t ex  
 iuit ab eo demonium. **E**t curatus est puer ex illa hora. **T**unc



thens

accesserunt ad ihm discipuli secreto et dixerunt ei Quare  
 nos non potius eicere illud Dicit illis <sup>ihc</sup> propter multitudinem  
 vestram <sup>quippe</sup> dico vobis Si fuerit fides sicut grano sinapis  
 dicet monti huius transi hinc et transibit et nichil impossibile  
 erit vobis. Hoc autem genus non eicit nisi per orationem et ieiunium.  
 Conuersatis autem eis in galilea dixit illis ihesus Affilius hominis  
 tradendus est in manus hominum et occidetur eum et tertia die re-  
 surget et contestati sunt vehementer. Et cum venissent capharna-  
 num accesserunt qui didrachma accipiebant ad petrum et dixerunt  
 Magister vester non soluit didrachma et ait etiam. Et cum intras-  
 set petrus in domum pruenit eum ihesus dicens Quid tibi uidetur  
 simon Reges terre a quibus accipiunt tributum vel censum a filiis  
 suis an ab aliis. Et ille dixit ab aliis. Dixit illis  
 ihesus Ergo filii liberi sunt. Et ait non scandalizet eos. Vade  
 ad mare et mitte hamum. Et eu piscem qui primus ascendit



tolle et apto ore eius invenies <sup>statim</sup> Et illu summe da illis

**N**illa hora accesserunt ad <sup>xxviii</sup> cam / p me et p te  
 dnm ihu discipulo dicentes / et quis putas maior est in regno  
 celorum / Et advocas ihu parvulu statuit eum in medio eorum  
 et dixit Amen dico vobis nisi fueritis sicut parvuli  
 parvuli non introibunt in regnum celorum / Quicunq ergo humi  
 liaverit se sicut parvulus iste hic est maior in regno celorum  
 Et qui suscepit unum parvulu tale in nomine meo me suscepit  
 / Qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis / qui in  
 me credunt / expedit ei ut suspendat mola azimaria in collo  
 eius / et demergat in profundum maris / De modo autem scandalis  
 Necessarium est enim ut veniant scandala / verumtamen ne homini illi  
 propter quem scandalum venit Si autem manus tua vel pes tuus scanda  
 lizat te abscide eum et proce abste Bonum est tibi ad vitam  
 ingredi debile vel claudum quam duos manus vel duos pedes habere



mitti in ignem eternum // Et si oculus tuus scandalizat te erue  
eum et pice abste // Bonum tibi est <sup>ad</sup> unum oculum habere i iusta  
intrae quam duos oculos habere mitti in iehennam ignis di-  
cite ne contempnat unus unus ex his pusillis Dico <sup>enim</sup> autem vobis  
quod angeli eorum in celis semper vident faciem patris mei qui in  
celis est Venit enim filius hominis salutare quod perierat <sup>et</sup>  
vobis videtur si fuerint aliqui centum oves et erravit una  
ex eis nonne reliquet nonaginta novae in montibus et vadit  
quere eam que <sup>perierat</sup> <sup>et</sup> <sup>invenit</sup> Et si contigerit ut inveniat eam  
Amen dico vobis quod gaudebit super eam magis quam super nona-  
ginta quae non erraverunt // Sic non est voluntas patris  
viri qui in celis est ut pereat unus de pusillis istis Si autem  
peraverit in te frater tuus vade et corripe eum in te et ipsum solum  
si te audierit laetus <sup>eris</sup> est frater tuus Si autem te non audierit ad  
hibe te ad huc unum vel duos ut in ore duorum vel trium



ster omne verbum et si non audierit eos dic eam. Si autem  
 etiam non audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus.  
 Amen dico vobis. quaecumque ligaueritis super terram erunt ligata  
 et in celo / et quaecumque solueritis super terram erunt soluta et  
 in celo. Iterum dico vobis quod si duo ex vobis consenserint super  
 terram omni re quaecumque petierint fiet illis a patre meo qui  
 in celis est. ubi enim duo vel tres congregati fuerint in nomine  
 meo ibi sum in medio eorum. Tunc accedens ad eum petrus  
 dixit Domine quoties peccabit in me si meo et dimittas  
 ei usque septies. Dicit illi ihesus non dico tibi usque septies  
 sed usque septuagies septies. Ideo assilatus est regnum celorum  
 homini regi qui voluit rationem ponere cum suis suis. Et cum  
 cepisset rationem ponere cum suis suis / oblat<sup>us</sup> est ei unus qui  
 debebat decem milia talenta. Cum autem non haberet unde  
 redderet iussit eum dominus deus eius vendam et oportet



*theus*

eius et filias et omnia que habebat et reddi. Et cadens autem  
seruus ille rogabat eum dicens Domine pacem habere in me  
et omnia reddam tibi. Misertus autem <sup>dominus</sup> serui illius dimisit eum  
et debitum dimisit illi. Et cressus autem suus ille inuenit unum  
de consueis suis qui debebat ei centum denarios et tenes suf-  
focabant eum dicens Redde quod debes. Et cadens consueus eius ro-  
gabat eum dicens pacem habere in me et omnia reddam tibi.  
Ille autem noluit sed abiit et misit eum in carcerem non daturus reddere  
omnino debitum. Videntes autem consuei eius que fiebat quiesce-  
re valde. Et venerunt et narrauerunt domino suo omnia que facta  
fuerant. Tunc vocat illud dominus suus et ait illi. Serue neque omne  
debitum dimisi tibi quoniam rogasti me. Nonne ergo oportuit  
et te misereri quoniam tuum sicut et ego tuum miseratus sum. Et  
iratus dominus <sup>ei</sup> tradidit eum tortoribus quo ad usque redderet omnino  
debitum. Sic et pater meus celestis faciet vobis si non remiserit

†



unusquisque fratri suo de cordibus vestris / *xix an*

**E**t factum est cum consuisset ihesus sermões istos magis  
 galilea et venit in fines iudee transiordanie et secutus est  
 eum turba multe et cunctavit eos ibi. Et accesserunt ad eum  
 pharisei temptantes eum et dicentes Si licet homini dimittere  
 uxorem suam ex quacunque causa / Cui respondens ait eis Moyses  
 dixit quia qui fecit homines ab initio masculinum et feminam fecit  
 eos. Et dixit propter hoc <sup>et inquit</sup> dimittet homo patrem et matrem suam  
 et adhaerebit uxori sue et erunt duo in carne una. Itaque  
 iam sunt non duo sed una caro. Quod ergo deus coniunxit  
 homo non separet. Dicit illi respondens ergo moyses mandavit  
 dare libellum repudii et dimittere. <sup>Et</sup> ait illis etiam moyses  
 adiutus cordis vestri promisit vobis dimittere uxores vestras  
 ab initio autem non fuit sic. Dico autem vobis quia quicumque  
 dimiserit uxorem suam nisi ab fornicatore tam et aliam



Duxerit meretrices et qui dimissas duxerit meretrices dicitur  
 ei discipulus eius Si ita est cum hominibus cum uxore non expedit  
 nubere Cui dixit <sup>illis</sup> non omnes capiunt verbum istud sed qui  
 sciat est Qui enim eunuchi <sup>qui</sup> de matris utero <sup>scilicet</sup> nati sunt et sunt eunuchi  
 qui facti sunt ab hominibus et sunt eunuchi qui se ipsos <sup>cum</sup> castrant  
 ut <sup>transcendant</sup> <sup>uerunt</sup> propter regnum celorum qui potest capere capiat Qui oblatus  
 est parvuli ut manus eis imponeret et oraret Discipulus autem  
 incipiebat eos Iesus vero ait eis Converte proles et  
 nolite eos prohibere ad me venire Talis enim est regnum  
 celorum et impones manus super illos benedicebat eos et  
 cum imposuisset eis manus abiit inde Et ecce unus accen-  
 dens ait illi Magister bone quod boni facia ut beatam  
 vitam eternam Cui dixit ei Cui me interrogas de bono  
 Unus est bonus deus Si autem vis ad vitam ingredi serva  
 mandata Dei Dicit illi (quod) Iesus autem dixit Non hominibus



Ma

facies / non adultabis / non furtim facies / non falsum testom  
Dices / hora prem<sup>tua</sup> et mercedem<sup>tua</sup> / et diliges proximum sicut temp  
Dicit illi adolescens / omnia haec custodivi a iuventute mea  
Quid adhuc michi deest / dicit illi ihesus / Si vis perfectus esse /  
vende et vende omnia que habes et da pauperibus et habes thesaurum  
in celo et veni sequere me Cuius autem audisset adolescens verbum  
abiit inde tristis. Et ait enim <sup>multas</sup> homo possessores / <sup>quia dominus difficile habet</sup> / <sup>at</sup> dicit di  
scipulis / Amen dico vobis / facile magis est divitem intrare in re  
gnum celorum / Et iterum dico vobis / facilius est camelum per foramen  
acus transire quam divitem in regnum celorum intrare / Audientes autem  
hii discipuli mirabantur valde dicentes / Quis ergo poterit  
salvus esse / Aspicientes autem ihesus dixit illis / Apud homines hoc  
impossibile est / apud deum autem omnia sunt possible / Tunc  
respondens petrus dixit ei / Ecce nos <sup>qui</sup> reliquimus omnia et secuti  
sumus te / Quid ergo erit nobis / <sup>ille</sup> / Huius autem dixit / Amen dico vobis



## theneus

q̄ vos q̄ secuti estis me in regnacione cu sedent filij hoīs  
 in sede maiestatis sue / sedebitis et vos s̄r p̄des<sup>m</sup> iudicantes  
 p̄y itus isrl / Et oīs q̄ reliquerit domū. ul̄ fr̄es. aut̄ sorores.  
 aut̄ p̄tē. aut̄ n̄rā v̄tē. & filios & agros p̄pter nō  
 meū. centuplū accipiet. et vitā et̄nā possidebit. & ultra  
 at̄ erit<sup>m</sup> nouissimū p̄m et p̄m nouissimū: *¶ Et t̄m*  
**S**imile em̄ est regnū celoz homi<sup>m</sup> p̄sailias q̄ exiit  
 p̄mo māe q̄ ducit op̄aios in vineas sua. & uenit̄e aut̄  
 fca om̄ op̄aios ex denario diurno. misit eos in vineas  
 suas / Et egressus at̄ hora t̄ciā uidit alios st̄tes ī foro oī  
 osos / Et illis dixit / It̄e et vos in vineas m̄as et q̄d iustū fuit  
 dabo vobis / illi aut̄e abierūt / It̄e at̄ exiit at̄ hora sexta  
 et nonā et fecit fil̄ / Circa v̄denā vero exiit et inuenit  
 alios st̄tes et d̄ illis / Ad h̄c stat̄ tota die ociosi / dicit ei.  
 q̄ nemo nos cōduxit. Dicit illis. it̄e et vos in vineā meam



Mathews

i



matheus

et filius hominis tradet phariseis et scribis et qd emabunt  
eum morte et tradet eum gentibus ad illud et flagellabit et cruci-  
gendus et tertia die resurget Tunc accessit ad eum multus filiorum zebe-  
dei cum filiis suis <sup>adorans</sup> et petens aliquid ab eo et respondit eis quid vultis. Aut illi  
Dixit sedetis hi duo filii mei unus ad dexteram tuam et unus  
ad sinistram tuam in regno <sup>tuorum</sup> celorum Respondens autem ihesus dixit nescitis quid petatis  
potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum? Dicit ei possunt  
Aut illis? Calicem <sup>quid</sup> meum bibere? Sedere autem ad dexteram meam  
<sup>ad</sup> et sinistram non est meum Dico vobis sed quod patet est a patre  
<sup>Et</sup> meo Audientes autem dete indigni se de duobus fratribus ihesus  
autem vocavit eos ad se et ait Vultis quia pharisei gentium do-  
minantur eorum? et qui maiores se putant extant in eis? non ita  
erit inter vos Sed quisque voluit inter <sup>vos</sup> maior fieri sit vest-  
ri minister? et quisque voluit inter vos primus esse erit servus  
sicut filius hominis non venit ministrari sed ministrare? et dare animas



ma

am<sup>redep<sup>ca</sup></sup>as suas <sup>et</sup> et egredientib<sup>9</sup> militib<sup>9</sup> illis abier<sup>u</sup>nto  
secut<sup>us</sup> est eum turba milit<sup>um</sup> <sup>et</sup> Er<sup>u</sup>nt duo ceca sedentes sec<sup>u</sup>  
ui<sup>9</sup> audier<sup>u</sup>nt q<sup>u</sup> i<sup>h</sup>us transiret et clamauer<sup>u</sup>nt dicentes Domine  
miserere mi<sup>i</sup> fili dauid Turba aut<sup>em</sup> increpabat eos <sup>ut taceret</sup> dicens  
At illi <sup>ac mag<sup>is</sup></sup> clamabar<sup>u</sup>nt dicentes Domine miserere mi<sup>i</sup> fili  
dauid Et stetit i<sup>h</sup>us et vocauit eos per aur<sup>em</sup> et d<sup>ix</sup>it vol<sup>u</sup>it ut facia<sup>nt</sup>  
vobis<sup>9</sup> dicit illi. Domine ut ap<sup>er</sup>iant<sup>ur</sup> oculi mi<sup>i</sup> <sup>an<sup>te</sup> fac<sup>iem</sup></sup> ar<sup>re</sup> cor<sup>u</sup>m  
i<sup>h</sup>us tetigit oculos eor<sup>u</sup>m et o<sup>st</sup>es<sup>u</sup> vider<sup>u</sup>nt et secuti sunt eum

**E**t cum appropinquasset i<sup>h</sup>us iherosolimis et venisset xxi  
bethephage ad monte oliueti / Tunc misit duos discipulos  
dicens eis Ite in castellu<sup>m</sup> q<sup>u</sup>d cont<sup>ra</sup> vos est / et statim inueni<sup>et</sup>  
etis asinas alligatos et pullu<sup>m</sup> ad ea / soluite et adducite mi<sup>i</sup>  
Et si q<sup>ui</sup>s aliquid vobis dixerit / dicate q<sup>u</sup> d<sup>omi</sup>n<sup>u</sup>s h<sup>ab</sup>et opus habet  
et o<sup>st</sup>es<sup>u</sup> dimittet eos / hoc aut<sup>em</sup> <sup>totu</sup> factu<sup>m</sup> est ut adimpleret<sup>ur</sup>  
q<sup>u</sup>d dictu<sup>m</sup> est p<sup>er</sup> p<sup>ro</sup>phetam dicentem / Dicate filie syon / ecce rex  
tuus venit tibi mansuet<sup>us</sup> sedens sup<sup>er</sup> asinas et filiu<sup>m</sup> pulli



subiungatis. Tunc autem discipuli eius fecerunt sicut precepit  
illis ihesus. Et adduxerunt asinas et pullum et imposuerunt  
super eos vestimenta sua et eum desuper sedere fecerunt. Prima  
autem turba stravit vestimenta sua in via. Alii autem cedebant  
ramos de arboribus et sternebant in via. Turbe autem que prece-  
debat et que sequebatur clamabant dicentes. Osanna filio dauid.  
Benedictus qui venit in nomine domini. Osanna in excelsis. Et cum  
intrasset ultimas commota est <sup>universa</sup> tota ciuitas dicentes quis est hic?  
Discipuli autem dicebant. Hic est ihesus propheta nazareth galilee.  
Et intravit ihesus in templum dei et eiecit omnes vendentes et  
ementes in templo et mensas nummulariorum subuertit et cathedras  
vendenarum colubas eiecit. Et dixit eis. Domus mea domus  
oracionis vocabitur. Vos autem fecistis eam speluncam latronum. Et ag-  
gressi sunt ad eum ceteri et claudere in templo et sanauit eos. Videntes  
autem principes sacerdotum et scribe mirabilia que fecit. Et pueri  
clamantes et dicentes in templo. Osanna filio dauid. Indignati



Sūt autē et dixerūt ei Audis q̄ isti dicūt Ihus autē dixit  
 eis itaq̄. Nūq̄ legistis q̄ ex ore infancū et lactancū p̄feci  
 laudē. Et relictis illis abiit foras extra ciuitatē in Betha-  
 mias ibiq̄ mansit. <sup>et docebat eos de regno dei</sup> Mane autē facto. reuertens in ciuitatem  
 esuit. Et uidēs fici arbore vna secus vias venit ad eam  
 et nichil inuenit in ea nisi folia tñ. Et ait illi. Nūq̄ ex te  
 fructus nascat̄ in semperitū. Et creta est q̄ timus fici adnea-  
 et uidentes discipuli mirati sūt dicētes. quō q̄ timus aruit.  
 Respondens autē ihus ait eis. Amen dico vobis. si habueritis  
 fidē sicut grāno synapis. Et nō hesitaueritis. Non solum desi-  
 culnea faciet. sed et si monti huic dixeritis tolle te et iacta  
 te in mare fiet. Et omnia q̄cūq̄ petieritis in orōe credentes  
 accipietis. Et cū venisset in templū accesserūt ad eum docē-  
 tem principes sacerdotū et seniores ppli dicētes. In q̄ ptate  
 hec facis. Et q̄ tibi dedit hac ptatem. Respondēs ihus dixit eis.  
 Quis interrogabo vos et ego vnū p̄mōm. quē si dixeritis m̄. Et  
 ego vobis dicā in qua ptate hōc facō. Baptismo Iohis



*thens*

unde erat se celo an ex hominibus illi cogitabat intrare  
 dicentes Si dixeris celo dicit nobis et tuas go no credidist  
 illi et que no suscepistis illud Si at dixeris ex hominibus timeas  
 turbas Omnes em habant iohannem sicut pphann et midenter  
 ad ibi dixerunt Nestimur Aut illis et ipse nec ego vobis dico in  
 qua pte hoc facio Quid aut vobis uidet? ho quid <sup>habebat</sup>  
 duos filios et accedens ad pmi dixit fili vade opare <sup>hodie</sup> in vi  
 neas mas Ille autem respondens ait nolo p ea aut pma mo  
 tus abiit in vineas Accedens autem ad alterum dixit similiter ac  
 ille <sup>ait</sup> mident eo domine et no iuit Quid ex duobus fecit volu  
 tate patris dicit ei pmius dicit ihu illis Amen dico vobis  
 qz publicani et meretores pcedunt vos in regnu dei. <sup>ut</sup> deit  
 em ad vos iohes in via iusticie et no credidist ei publican  
 et meretores crediderunt ei Vos autem uidetis nec pmas huius  
 p qdater credet ei Alias pabolaz audite ho erat paf fuitas  
 qui plantauit vineam et sepe audet ei et fudit in ea



tortulas et edificat turres et locavit eas agricolis et pectore  
profusus est. Cum autem tempus fructuum appropinquaret misit ser-  
vos suos ad agricolas ut acciperent fructus eius. Et agricola  
apprehensus fuit suis alium ceciderunt. alium occiderunt. Alium vero  
lapidaverunt. ~~Itaque~~ misit alios servos plures prioribus et fecerunt  
eis sicut. Mouvissie autem misit ad eos filium suum dicens. Verebuntur  
filium meum. Agricole autem videntes filium dixerunt intrate. <sup>et</sup> Sic  
est heres. Venite occidamus eum et habeamus hereditatem eius. Et  
apprehensum eum eiecerunt extra vineas et occiderunt. Cum ergo  
dominus vineas veniret quid faceret agricolis illis. Vivunt illi in malos  
male perierunt vinea sua locabit alijs agricolis qui reddent  
ei fructum temporis suis. Dicit illis Iesus. Numquam legistis in scripturis  
lapidem quem reprobaverunt edificatores hic factus est in caput anguli.  
Ad domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris. Ie-  
sus dico vobis quia auferet a vobis regnum dei et dabitur genti eius  
fructus faciet. Et qui ceciderit super lapidem istum confringetur. Super



76  
Ihesus

que vero ceciderunt. <sup>et</sup> et cum audisset principes sacerdotum  
et phariseos pabolas eius. cognoverunt. quod de ipso diceret. Et querentes  
eum tenere timuerunt turbas. <sup>quia</sup> quia sciebant pabolas eius habere;

**E**t respondens ihesus dixit eis utrum in pabulis xxij  
<sup>capitulum xxxij</sup>  
dicens. Ecce factum est regnum celorum huius regis. scilicet per impias  
filio suo. Et misit suos suos vocare invitatos ad nuptias.  
et volebant venire. Sed misit alios suos dicens. Adiate in:  
vitar. ecce prandium meum paravi. thauri mei et alalia mea occisa.  
et omnia parata sunt. venite ad nuptias. Illi autem neglexerunt  
et abierunt. alius enim villas suas. Alius vero ad negotiorum suarum.  
Reliqui vero temerunt suos suos. Et quicunque affectos occi:  
derunt. Rex autem cum audisset. iratus est. Et missis exercitibus suis.  
perdidit homines illos. Et civitatem eorum succendit ignem. Tunc ait  
servis suis. Nuptie quidem paratae sunt. sed qui invitati erant non  
fuerunt digni. Itaque ego abiero vias. Et quoscumque invenerint.  
vocate ad nuptias. Et egressi sunt eius in vias. et congregaverunt de



quos inveniunt bonos et malos. et implete sunt nuptie di-  
 sambertu. **I**ntat autem rex ut uidet discubetes. et uidit ibi  
 homines non vestitu veste nuptiali. et ait illi Amice quo hic  
 intrasti non habens uestem nuptialem. **A**t ille obmutuit.  
**T**unc dixit rex ministris. ligatis pedibus et manibus<sup>manibus</sup> mittite eum  
 in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor denticu. **M**ulti  
 enim sunt vocati pauci vero electi. **T**unc abierunt phari<sup>pharisei</sup> galili  
 in iherosolymam ut caperent eum in finone. **E**t mittit ei discipulos  
 suos cum herodiamis dicentes magister. scimus quia verax es. ser-  
 uas viam dei in ueritate doces. et non est tibi cura de alio. **N**on ei  
 respicias personam hominum. dic ergo nobis quid tibi uidetur. **L**icet tibi  
 dare cesari annu. **C**ognita autem istis nequa eorum dixit. et id  
 me temptat. hypocondre. ostende mihi numisma census. **A**t illi obtu-  
 lerunt ei denarium. **E**t ait illis ihesus. Cuius est ymago her. et  
 suspensio. **D**icitur ei cesaris. **T**unc ait illis. Reddite ergo que  
 sunt cesaris cesari. et que sunt dei deo. **E**t audientes mirati sunt



## thens

et relicto eo abierunt. In illo die accesserunt ad eum saducei qui  
 dicitur non esse resurrectionem. Et interrogaverunt eum dicentes. Quia moyses  
 dixit. Si quis mortuus fuerit non habens filium ut ducat fratrem  
 eius uxorem illius et suscitaret semen fratri suo. Erant autem apud nos  
 septem fratres et primus uxore ducta defunctus est et non habens  
 semen reliquit uxorem suam fratri suo. Filius secundus et tertius usque ad sep-  
 timum. Novissime autem omnium in lege defuncta est. In resurrectione quo-  
 rum erit de septem fratribus uxor. Omnes enim habuerunt eas. Respondens Iesus  
 ait illis. Erant nescientes scripturas. Neque uirtutes dei. In resurrectione  
 enim neque nubet neque nubent sed sicut angeli dei in celo.  
 De resurrectione autem mortuorum non legistis quia dictum est a deo dicit vobis. Domine,  
 Ego sum deus abraham et deus ysaac et deus iacob. non  
 est deus mortuorum sed vivorum. Et audientes Iesus mirabatur in doc-  
 trina eius. Pharisaei autem audientes quod silentium imposerat saduceis  
 conveniunt in unum. Et interrogat eum unus ex eis legistam. septuagesimum  
 eum. Quia quid est mandatum magnum in lege. Ait illi. Ihesus diliges



Dñm deū tuū cū extoto corde tuo et extota aīa tua et ī tota  
 mēte tua. hoc est <sup>primū</sup> magmū et <sup>secūdu</sup> p̄mū mādatū. B̄d̄ ar̄ s̄ile est  
 huic. Diliges p̄mū sicut teipm̄. In hīs duobz mādatis  
 om̄ia lex pendz et p̄be. Congregat autē ph̄is. interrogat  
 eos ih̄s dices. Quid vobis uidet̄ de p̄p̄o. cuius filius s̄i. Dicit  
 ei dauid. Aut illis. Quō ergo dauid vocat̄ eū <sup>vocat eū</sup> in sp̄u dñm.  
 dices. Dixit dñs dom̄io meo. sede ad dext̄as m̄as. Sic ponaz  
 m̄cas tuos tuos scabellū ped̄ tuorū. Si ergo dauid vocat̄ eū  
 dñm. quō filius eius est. Et nō potat̄ ei respondē v̄bum.  
 neqz aus̄ fuit īsp̄qz ex illa die eum amplius interrogare.

**T**unc ih̄s locut̄ est ad ības et ad discipulos **xviii** Cam  
 suos dices. Sup̄ cathedra moysi. sedent s̄be et ph̄arisei. Ego  
 q̄aūqz dixer̄ v̄ vobis. fuate et facite. B̄d̄ opa v̄orū noli  
 te facere. Dicit̄ em̄ et nō faciūt. Alligat̄ em̄ ea onera <sup>portabilia</sup> quā  
 et im̄portabilia. et imponit in quēras hom̄. Digno autē suo  
 ea noluit mouere. Om̄ia p̄p̄o opa sua faciūt vt uideat̄



## thens

ab hominibus / Dilatat enim <sup>per suam</sup> philantropiam suam / et magnificat sim-  
 pliciter / amat autem primos reclusos in cenis / et primas cathedras  
 in synagogis / et salutationes in foro / et vocari ab hominibus  
 rabi / vos autem nolite vocari rabi / Unus enim est magister vester.  
 Omnis autem <sup>vos scis est pater vester nolite vocare vobis super terram. vult enim</sup> est pater vester qui in celis est. Nec vocemini magistri.  
 quia magister vester unus est Christus / Qui maior est vester / erit minister  
 vester / Qui autem se exaltat humiliabit / et qui se humiliat exaltabit.  
**N**ote autem vobis scribae et pharisaei hypocrite <sup>qui</sup> claudite regnum celorum  
 ante homines / vos enim <sup>non</sup> nati sunt nec in ventres matris intrant.  
 De vobis scribae et pharisaei et hypocrite qui comeditis domos  
 viduarum et orationes longas orationes propter hoc amplius accipietis  
 iudicium. De vobis scribae et pharisaei hypocrite qui dicitis mare et ar-  
 idem ut faciat vobis pro se litum / Et cum fuerit factum facite vobis filium  
 ieheme duplo quam vos / De vobis duces caeci qui dicunt quicquam  
 iuravit <sup>per</sup> templum <sup>si</sup> nihil est / Qui autem iuravit in auro templi.  
 Sicut. Deus / stulti et caeci / quod enim maius est / aurum an templum quod sanctificatur.



aurum/ Et quicquid iuravit in altari nichil est et uicquid autem  
 iuravit in domino quod est super illud. dicitur/ etiam quod est in  
 maius/ est domus/ an altare quod sufficit domui/ Cui ergo iurat  
 in altare iurat in eo et in omnibus que super illud sunt/ Et  
 quicquid iuravit in templo iurat in illo et in eo qui habitat in  
 ipso/ Et qui iurat in celo iurat in throno dei/ et in eo qui  
 sedet super eum/ de vobis scribae et pharisaei hypocrite qui decimatis  
 mentas et anetum et cuminum et reliqua que leviora sunt  
 legi/ Iudicium misericordiarum et fidei/ et haec oportuit facere/ et illa  
 non obmittere/ Duces ceteri excolantes calicem et camelum aut  
 glaucetes/ de vobis scribae et pharisaei hypocrite qui mudant quod  
 de foris est calicis et parapsidis/ Intus autem pleni estis rapina  
 et in iudicia pharisaeorum. et munda prius quod intus est ca  
 licis et parapsidis/ ut fiat et id quod de foris est mundum/ de vobis scribae  
 et pharisaei hypocrites qui siles estis sepulchra/ de albat/ que a foris  
 apparent hominibus speciosa/ intus vero plena sunt ossibus mortuorum



thens

et omni spurcia sic et vos a foris parer quid hominibus iusti-  
 mus autem plenus est ypocrisi et iniquitate. De vobis scribo et phari-  
 sei ypocrite qui edificatis sepulcra prophetarum et ornatis monumenta  
 iustorum et dicit si fuisset in diebus patrum nostrorum non essem socius  
 eorum in sanguine prophetarum. Itaque testimonium estis vobis metipsis quod  
 filii estis eorum qui prophetas occiderunt. Et vos implete mensuram  
 patrum vestrorum. Serpetes generantia viperarum. Quoties fuerit a iudicio  
 gehenne. Ideo ecce ego mitto ad vos prophetas et sapientes et scri-  
 bas et ex illis occidet et cauet et ex eis flagellabit in syna-  
 goga vestra. Et persequimini de civitate in civitate ut veniam  
 super vos omnis sanguinis iustorum qui effusus est super terram a san-  
 ctificatio abel usque iusti usque ad sanguinem zacharie filii p-  
 barachie que occidit matrem templi et altare. Amen dico vobis  
 veniet hec omnia super generationem istam. Velim velim que occidit  
 prophetas et lapidas eos qui ad te missi sunt. Quoties volui gregem  
 gregis filios tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos



sub alas suas et noluit. Ecce relinquit vobis domus vestra deserta  
 dico enim vobis non me videbitis a modo. dicit benedictio  
**E**t accessit ihesus ibat de ~~temple~~ qui venit in nomine domini  
 templo. Et accesserunt discipuli eius ut viderent ei edificia  
 temple. Ipe autem respondens dixit illis. videtis haec? dicit  
 dico vobis. non relinquit lapis hic super lapidem qui non destruat. De  
 dente autem eo super montem oliueti accesserunt ad eum discipuli  
 secreto dicentes. Dic nobis quoniam haec erunt <sup>et</sup> signa adventus tui  
 et consummationis seculi. Et respondens ihesus dixit eis. Videte ne quis  
 vos seducat. multi enim venient in nomine meo ducentes. Ego si  
 xpus et multos seducet. Audistis enim estis plebs et opulentes  
 plebs. videte ne turbemini. Oportet enim haec fieri. si non datus  
 finis sanguis <sup>et</sup> gens contra gentem et regnum contra regnum et erit  
 pestilentia et fames et tunc modus ploratus. Haec autem omnia incipiant  
 se dolores. Tunc tradet vos in tribulationes et occidet vos et  
 eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum. Et tunc scietur:



theus

dabitur mlti/et inuice tradet et odio habet inuicem  
 Et mlti pseudo pph<sup>et</sup> surget et seducet multos/et qm b<sup>er</sup>mi  
 dabit iniquitas refrigeret caritas multoz/et autē pseu<sup>a</sup>  
 uerit usq; in fines/hic saluus erit. Et p<sup>re</sup>dicab<sup>it</sup> hoc ex<sup>tra</sup> m<sup>undum</sup> re  
 gni in vni<sup>uerso</sup> orbe in testimon<sup>ium</sup> omib<sup>us</sup> gentib<sup>us</sup>/et tūc  
 veniet consiliat<sup>io</sup>/Cū ergo uideat<sup>ur</sup> ab h<sup>is</sup> orat<sup>io</sup>ib<sup>us</sup> desolacōis q<sup>ue</sup>  
 dicta est a dani<sup>ele</sup> p<sup>ro</sup>ph<sup>et</sup>a statim loco s<sup>an</sup>cto qui legit intelli  
 gat/Tūc qui in iudea sūt fugiat de domib<sup>us</sup> ad montes/et q<sup>ui</sup>  
 in tecto nō descendat tollē aliq<sup>uod</sup> de domo sua/et q<sup>ui</sup> in ag<sup>ro</sup>  
 nō reuertat<sup>ur</sup> tollere tunicas suas de ar<sup>borib<sup>us</sup></sup> p<sup>ro</sup>gnatib<sup>us</sup> et m<sup>ul</sup>centib<sup>us</sup>  
 in illis diebus. Orate autē ut nō fiat fuga v<sup>ost</sup>ra v<sup>est</sup>re uel  
 sabbato. Er<sup>it</sup> em<sup>en</sup> tūc tribulacō mag<sup>is</sup> qualis nō fuit ab  
 initio m<sup>undi</sup> usq; modo nec fiet/et nisi ab<sup>re</sup>uiati fuissent  
 dies illi nō fieret salua om<sup>n</sup>is caro. Sed p<sup>ro</sup>p<sup>ter</sup> electos breuiab<sup>it</sup>  
 dies illi. Tūc si quis vobis dixerit/Ecce hic est crist<sup>us</sup> aut illuc.  
 nolite credere/Surget em<sup>en</sup> pseudo<sup>propheta et pseudo</sup> p<sup>ro</sup>ph<sup>et</sup>a/et dabit signa<sup>magna</sup>



et prodigia ita ut in errore inducantur si fieri potest etiam elati / Et  
 dixi vobis Si ergo dixerint vobis ecce in deserto est nolite ex-  
 ire ecce in penetralibus nolite credere <sup>concre</sup> Sicut enim fulgur exiit  
 ab oriente et apparet usque ad occidentem ita erit et adventus  
 filii hominis / ubique fuit corpus illud congregabitur <sup>aggre</sup> aggre-  
 gabitur autem per tribulationes dierum illorum sol obscurabitur et luna non  
 dabit lumen suum et stelle cadent de celo et virtutes celorum commo-  
 uebuntur / Et tunc apparebit signum filii hominis in celo / Et  
 plangent se omnes tribus terre et videbunt filium hominis venientem <sup>tem</sup>  
 in nubibus caeli cum virtute multa et maiestate / Et mittet  
 angelos suos cum tuba et voce magna et congregabunt electos  
 eius a quatuor ventibus <sup>celi</sup> a finibus celorum usque ad terminos eorum ab  
 arbore autem ficis discite parabola / Cum iam ramus eius tener fuit  
 et folia nata sunt quia ipse est estas / Ita et vos cum videritis her-  
 omnia firmitate quia ipse est in ianuis / Amen dico vobis quia non  
 praeteribit haec generatio donec omnia fiant / Celum et terra transibunt verba



**thens**

mea dō non p̄tībūt / De die autē illa et hora nō sūt nōq̃  
 angeli celoz neq̃ filius nisi pater solus. **D**icit autē <sup>fuit</sup> m dieb⁹  
 noe ita erit et aduēt⁹ filij hoīe. **D**icit enī et̄r i dieb⁹ noe  
 ante diluuiū comedētes et bibētes nubētes et nuptiū tra  
 dentes usq̃ ad eū diēz quo introiuit i archā noe et nō co  
 gnouit. **D**onac uenit diluuiū et tulit om̄s ita erit et ad  
 uenit⁹ filij hominū. **T**ūc duo erūt i agro. vnus assuet⁹ et  
 alter relinq̃t. **D**uc <sup>caue</sup> moletes i mala vna assuet⁹ et vna re  
 linquitur. **D**uo i lco. vnus assuet⁹ et alt⁹ relinquet⁹. **S**ign  
 fate q̃o. qz nescit qua hora dñs v̄r ventūz sūt. **I**llud autē  
 scitote qz si sciet p̄falias qua hora sūt ventūz eorū vidi  
 laret v̄tiqz et nō sinet p̄fodi domū suā. **Q**uodqz et vos  
 estote parī qz q̃ hora nō putat⁹ filius hominū ventūz est.  
**E**t spūas fidelis est p̄uus et p̄dens que q̃stiat dñs <sup>fuit</sup> supra  
 familiā suā ut det illis cibū i tpe. **E**tis ille p̄uus que  
 ad uenit dñs eius. **I**nuenit <sup>sic facientem</sup> **v**igilātes. **A**me **D**ico vob̄ <sup>q̃m</sup> sup



omnia bona sua constituet eum. Si autem dixerit male suus  
 ille in corde suo. mortis facit Dominus meus veni et cepit perire  
 quod suos suos manducet autem et bibat ad ebrios. Veniet Dominus  
 serui illius in die qua non sperat et hora qua ignorat et  
 diuidet eum propter quod eius ponet <sup>al</sup> in potibus illis et fletus et  
**U**nc sile erit regnum **xxviii** **capitulum** stridor dentium  
 celorum decem virginibus que accipientes lampades suas exierunt  
 obviam sponso et sponse. Etiamque autem exierunt fatue et quia  
 quod prudentes. Sed quiaque fatue acceperunt lampadibus non supersert  
 oleum secum. Prudentes vero acceperunt oleum in vasculis ad la  
 padibus. Mortem autem faciente sponso dormitauerunt omnes et  
 dormierunt. Media autem nocte clamor factus est. Ecce sponsus  
 venit. exite obviam ei. Tunc surrexerunt omnes virginibus ille et  
 ornauerunt lampades suas. Fatue autem sapientibus dixerunt  
 Date nobis de oleo vestro quia lampades nostrae extinguuntur. Respondit  
 prudentes dixerunt. <sup>autem</sup> Me forte non sufficiet nobis et vobis



Ite potius ad vendentes et emite vobis. **S**ed autem iter emere.  
 venit sponsus et que pate erant: intraverunt cum eo ad nuptias.  
 et clausa est ianua. Novissime autem **U**rgentes veniunt et relique  
**V**rgentes dicentes. Domine domine apri nobis. At ille respondens  
 ait. **A**me dico vobis. nescio vos. **V**igilate itaque quia nescitis  
 diem neque horam. **S**icut enim homo qui pectore perficitur vocat  
 suos suos et tradidit illis bona sua. **E**t unus dedit quinque ta-  
 lenta. alii autem duo. alii vero unum. unicuique secundum propriam virtutem  
**E**t profectus est statim. **A**bijt autem qui quinque talenta acceperat.  
 et operatus est in eis et lucratus est alia quinque. **S**imiliter et qui  
 duo acceperat lucratus est alia duo. **C**ui autem unum acceperat  
 abiens fodit in terra et abscondit pecuniam domini sui. **P**ropterea multum  
 vero tempus venit dominus suos illos et posuit rationes cum suis  
**E**t accedens qui quinque talenta acceperat. obtulit sibi alia quinque  
 talenta dicens. Domine quinque talenta tradidisti mihi. **E**cce  
 alia quinque super lucratus sum. **A**it illi dominus. **B**ene facte hoc



et fidelis. q<sup>r</sup> sup pauca fuisti fidelis. sup multa te ostituiam.  
 intra in gaudium d<sup>n</sup>i tui. **N**ecessit at et q<sup>d</sup> duo talenta acceper  
 et ait. **D**omine duo talenta tradidisti michi. et <sup>supra</sup> alia diloluisti  
 sum. **A**ut illi d<sup>n</sup>s eius. **E**cce sue bone et fidelis. q<sup>r</sup> sup pau  
 ca fuisti fidelis. sup multa te ostituiam. intra in gaudium. <sup>d<sup>n</sup>i tui</sup> **A**u  
 cedens autē et qui unū talentū acceperat. <sup>et</sup> ait. **D**omine scio  
 q<sup>r</sup> homo durus es. metas ubi non seminasti. et congregas ubi  
 nō sparsisti. et times <sup>et abscondi</sup> ab<sup>i</sup> talentū tuū in terra. **E**cce habes q<sup>d</sup>  
 tuū est. **R**idens autē d<sup>n</sup>s eius dixit illi. **S**erue male et  
 piger et sciebas q<sup>r</sup> meto ubi <sup>nō</sup> semino. et congrego ubi non  
 sparsi. **O**portuit ergo te committē pecūiā meā multiplicare  
 et ego venies recepisses utiq<sup>ue</sup> q<sup>d</sup> meū est cū usuris. **T**olli  
 te itaq<sup>ue</sup> ab eo talentū et date ei q<sup>d</sup> habet. **D**ecē talenta. **O**mn  
 em hēnti dabit<sup>ur</sup> et hūndabit<sup>ur</sup>. **E**t autē qui nō habet. et q<sup>d</sup>  
 videt<sup>ur</sup> habere auferet<sup>ur</sup> ab eo. **E**t inuiles fructus cito mētibus  
 extiores illi<sup>us</sup> erit. flet<sup>us</sup> et fūdor denū. **C**um autē venie



## Ihesus

venit filius hominis in maiestate sua et omnes <sup>ei</sup> angeli  
 cum eo tunc sedebit super sedem maiestatis sue et congregabunt  
 ante eum omnes gentes et separabit eos ab invice sicut  
 pastor segregat oves ab edis et statuet oves quod ad dex  
 tris suis edes autem a sinistris Tunc dicit rex his qui dex  
 tris eius erunt Venite benedicite patris mei <sup>possidete</sup> percipite patrum  
 vobis regnum quod constitutum est michi / Et sicut enim et deditis michi  
 manducare et bibere et deditis michi bibere hospes eram et tolle  
 distis me / Nudus eram et cooperuistis me infirmus eram et vi  
 sitastis me / In carcerem eram et venistis ad me Tunc respondebunt  
 iusti dicentes Domine quando te vidimus esurientem et pavimus te / sta  
 ntes et deditis tibi potum / Cum autem te vidimus hospitem et col  
 legimus te / et nudum et cooperuimus te quando te vidimus infirmum aut in  
 carcerem et venimus ad te / Et respondens rex dicit illis Amen  
 dico vobis quod diu fecistis michi his debetis fratribus meis mi  
 nis michi fecistis Tunc dicit <sup>vos et</sup> rex his qui a sinistris eius erunt



Disce a me maledicti in igne eternu qd patus est diablo  
et angelis eius. Quiliu em et no dedistis michi madu  
care Quiu et no dedist michi bibere. Hospes era et non  
collegist me. Nudus era et no coopuist me. Infans et  
mancere era et no visitast me. Tunc respondetur ei et  
ipi dicunt. Dne qm vidio te esulente aut pectore aut hospite  
aut nudu a infanu uel m cane et no ministrasti tibi. Tunc  
indebit eis dices. Amen dico vobis qd diu no fecist vni de  
minoribus hys nec michi fecistis. Et ibunt hii in supplicium  
eternu iusti aute in vitam eternam. ¶ xxv. c.

Ad finem est cu consualit ibus finit hoc or dixit dis  
pulis suis. Vates qz p q biduu pascha fiet et filius hominis  
trahetur ut crucifigatur. Tunc congregati sunt principes sacerdotu et sen  
iores populi in atriu principis sacerdotu qui dicebat camphar  
Et consilium fecerunt ut ihm solo teneret et occideret. Dice  
bat aute no in die festo ne forte tumultus fieret in populo.



<sup>ante eum</sup> Cum ih̄s in bethania in domo simonis leprosi accessit  
ad eum mulier habens alabastrum unguenti preciosi. et effudit  
super caput <sup>eius</sup> ipse retribuit. Videntes autem discipuli indignati sunt  
dixentes. Et quid prodigiosum hoc? potuit enim unguentum istud  
venundari multis. et dari pauperibus. Respondens autem ih̄s ait illis.  
Quid molesti estis huic mulieri? Opus enim bonum operata est  
in me. Nam si pauperes habetis dabo illi. me autem non habet.  
Quia enim <sup>hic</sup> unguentum hoc in corpus meum ad sepellendum  
me fecit. Domine dico vobis. ubique prodigium fuerit hoc etiam  
in toto mundo dicetur. scilicet quod hoc fecit in memoria eius. Tunc  
absit unus de vobis qui dicitur <sup>ba</sup> iudas scarioth. ad principes  
factus. et ait illis. Quid vult michi dare. et ego enim vobis  
tradidit. Ne illi constituerit ei triginta arseteos. et exinde quicquid  
habet opportunitate. ut eum tradat. Prima autem die azimorum accessit  
seruus discipulorum ad ih̄m dicens. Vbi vis parare tibi comedere pascha?  
Ait ih̄s <sup>duxit</sup> ~~ih̄s~~ Ite in civitatem ad quendam et dicate ei. quod



Dicit. tps meū ppe est. apud te facō pascha cū discipulis mīs  
 Et fecerūt discipuli sicut cōstituit illis ih̄s. et parauerūt pa-  
 sega. vesp̄e autē facto discubebat cū xij discipulis suis et  
 cenatib⁹ illis dixit. Amē dico vobis. q̄ vnus vrm me  
 traditū est. Et cōstitati valde. cepērūt singuli. Dicē. Nūq̄  
 ego sum domine. Et ille iudas ait. Et ui intingit me.  
 cū manū in pascidē. Hic me tradz. <sup>hoīs</sup> affilius quid vadit  
 sed sc̄ptū est de illo. De autē homī illi p̄que filius hoīs  
 tradet. Bonū erat illi. si nat⁹ nō fuiss̄ homo ille. Respo-  
 dens autē iudas qui tradidit eum. dixit. Nūq̄ ego sum  
 rabbi ait illi. Tu dixisti. Cenatib⁹ autē illis. accepit ihs  
 panē. <sup>et</sup> benedixit ac fregit. deditq̄ discipulis suis. et ait.  
 Accipite et comedite. Hoc est em corpus meū. Et accipies  
 calicē. gr̄as egit. et dedit illis. Dicēs. Bibite ex hoc omēs.  
 Hic est em sangs me⁹ noui testamēti. qui p̄mittit effu-  
 det in remissioz p̄ccatōz. Dico autē vobis. nō bibam



thene

a mo de hoc gemine vris. usq; in dies illu. Tu illud  
 biba vobiscu nomu in regno patris mei. Et in pno dno.  
 exierut in monte oliueti. Tunc dicit illis ihu. Vnus vos sta  
 dalu pacem in me in ista nocte. Scriptu est em. puaa  
 pastore. et dissipant oues <sup>ipsas</sup> pro q; ante suu pexo pcedam  
 vos in galilea. Respondens aute petrus ait illi. Et si omes sta  
 dalizati fueru in te. ego nunq; scandalizabor. ait illi ihu.  
 Ame dico tibi. q; in hac nocte anteq; gallus cantet. ter  
 me negabis. Ait illi petrus. Etia; si oportuit me mori  
 tecum. non te negabo. Bile et omes discipuli dixerut.  
 Tunc venit ihu ad illis in villas qe di gessit semani.  
 et dixit discipulis suis. sedete hic. donec vadat illuc et  
 orem. Et assumpto petro et duob; filiis zebedi. cepit  
 tristari et mestu ee. Tunc ait illis. Tristis est anima mea  
 usq; ad morte. sustinete hic. et uigilate mecu. Et pgrer  
 sus pusillu pcedit in facies sua oras. et dices. pater me.



si possibile est. inseat a me calyx iste. Verum non sicut ego vo-  
 lo. sicut tu vis. **Pat** et venit ad discipulos et invenit eos  
 dormientes. Et dicit petro. Sic non potuisti vna hora vi-  
 gilaré mecum. Vigilate et orate. ut non intretis in temptationem.  
 Spiritus quidem promptus est. caro autem infirma. **Ite** sed abiit et  
 orat dicens. Pater mi. si non potest transire huius calyx nisi bibas illum.  
 fiat voluntas tua. Et venit iterum et invenit eos dormientes. **Quia**  
 autem oculi eorum fuerant clausi. Et relictis illis. iterum abiit et oravit  
 eundem sermonem dicens. Tunc venit ad discipulos suos et  
 ait eis. Dormite iam et requiescite. Ecce appropinquat hora et filius  
 hominis tradetur in manus peccatorum. **Quigite** ergo. ecce appropinquat  
 et me tradet. Ad hunc loquens. ecce iudas <sup>unus</sup> de discipulis venit et ad  
 eos turba multa cum gladiis et fustibus. missi a principibus sacerdotum  
 et senioribus populi. **Quum** autem tradidit illis. dedit illis signum dicens.  
 Quicumque osculatus fuero. ipse est. tenete eum. **Quum** autem  
 et confestim accessisset ad ibi dicit. Ave rabi. **Ite** osculatus



thene

est eu / Dixitq; illi ihus. Aice ad q; vexisti. Tunc accesserunt  
ex mas iniecerunt in ihu et tenuerunt eu. Et ecce unus  
ex his qui erat cu ihu. extendens manu exemit gladium  
suum et percussit servum principis sacerdotum amputat auriculam eius.  
Tunc ait illi ihus. Converte gladium tuum in locum suum. Omne  
em q; acceperit gladium gladio peribit. An putas. q; no pos-  
su rogare patrem meum et exhibebit michi modo plures vi-  
siones angelorum. Quomodo ergo implebitur scriptum. q; sic oportet  
fieri. In illa hora dixit ihus turbis. Tanquam ad latrones existi-  
tis cu gladiis et fustibus opprimitis me. Cotidie ap<sup>vos</sup> sedebam<sup>in</sup> templo<sup>docere</sup>  
et non metemistis. Hoc autem totum factum est ut impleatur scriptum.  
propheta. Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt. At illi tenentes ihum  
adduxerunt eum ad pontificem factum<sup>ab</sup> sibi et pharisaeis et senioribus  
convenientibus. Petrus autem a longe sequebatur<sup>eu</sup> usque in atrium principis  
factum<sup>ut</sup> et ingressus intus sedebat cum ministris ut videtur  
finitur. Principes autem factum et omne quicquidquebat fletu testimonium



contra ih̄m. ut eum morti traderet. et nō invenit. cū mlti falsi  
 testes accessisset. Mouisse aut̄ venerūt duo falsi testes et dixerūt  
 hic dixit. possid destrue tēplū dei. et post idū reedificare illud  
 Et surgens princeps sacerdotū ait illi. Nichil vidē ad ea que  
 isti ad v̄sū testificat̄. Hūc autē tacebat. et princeps sacerdotū  
 ait illi. Adiuvo te p̄ deū vivū. ut dicas nobis si tu es x̄p̄ filius  
 dei vivi. dicit illi ih̄s. Tu dixisti. Verit̄ dico vobis. a modo  
 filius hominis iudicabit̄ sedes ad dexterā dñi. et venietis in nubib.  
 celi. Tūc princeps factus cadit vestimenta sua dicens. Blasphemia  
 q̄ adhuc ego testibz. Et nūc audistis blasphemias. q̄ vob vidē  
 et illi dixerūt. Reus est mortis. Tūc expuerūt in facies eius  
 et colaphis cēderūt eū. Alij autē palmas in facie eius de  
 derūt dicentes. prophetissa nob̄ x̄p̄e. qui est quī te passus. peno  
 autē sedebat foris in atriō. Et accessit ad eū vna ancilla dicens  
 Et tu cū galileus eras ih̄m. ait ille negat corā amibz dicens  
 Nescio q̄ dicas. Exiit illo aut̄ iamā iudic eū alia ancilla



et ait his qui erant ibi / Et hic erat tu ihu nazareo / et iterum  
negat tu iuramento quod non novi hominem / Et post pusillum  
accesserunt <sup>ad eum</sup> qui stabat et dixerunt <sup>petro</sup> vere et tu ex illis es. nam  
et loquela tua manifestum te facit / Tunc cepit detestari et iurare.  
quod non novisset hominem / Et primus gallus cantavit / Et recordans  
est petrus in ihu quod dixerat / postquam gallo cantet ter me negabo

**M**ene autem secundo. *xxv. c.* / et egressus foras fletu acri  
consilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores populi ad  
ihum. ut eum morti traderet. Et vinctum adduxerunt. et tradiderunt  
poncio pilato presidi. Tunc videns ille iudas qui eum tradidit quod dixerat  
natus esset penitentia ductus / retulit triginta argenteos in templo pharisaeis  
sacerdotibus et senioribus <sup>populi</sup> dicens / paravi tradere sanguinem iustum. At illi  
dixerunt / quod ad nos. tu videns et predictis argenteis in templo  
recessisti. et abiens laqueo se suspendisti / principes autem sacerdotum  
acceptis argenteis. dixerunt. non licet eos mittere in arborem  
quod pretium sanguinis est / Consilio autem inuito. emerunt ex illis agri



figuli insepulchris pignori<sup>8</sup> ppter<sup>8</sup> vocatus est ager ille  
 archemach hoc est ager sanguinis usq; in hodiernum diem  
 Tunc impletum est qd dictu dictu est p<sup>8</sup> iennaz p<sup>8</sup> baz dicitur  
 Et accepit xps argenteos pau<sup>8</sup> appreciat que ap<sup>8</sup> ratiunt  
 a filijs isrl Et dederunt eos in agrum figuli sicut constituit in  
 dñs Ihs autē stetit ante preside<sup>8</sup> et interrogavit eum pre  
 ses dices Tu es rex iudeor<sup>8</sup> Dicit illi ihs tu dicis Et cum  
 accusaretur a p<sup>8</sup>ncipib<sup>8</sup> sacerdotu<sup>8</sup> et seniorib<sup>8</sup> <sup>ip<sup>8</sup></sup> nihil r<sup>8</sup>ndit  
 Tunc dicit illi pilatus non audis qnta adu<sup>8</sup>so te dicunt testi  
 monia Et nō responderit ei <sup>vllum</sup> ad illud vni<sup>8</sup>ta ut ut miraret<sup>8</sup>  
 preses uehement<sup>8</sup> p<sup>8</sup> die autē sollempnez consuenerat p<sup>8</sup>ses  
 dimittere ip<sup>8</sup>lo vnu<sup>8</sup> vinctu<sup>8</sup> quem voluisset Hebat autē  
 tūc vnu<sup>8</sup> vinctu<sup>8</sup> in signu<sup>8</sup> qui dicebat barabas q<sup>8</sup> p<sup>8</sup> h<sup>8</sup>ci  
 adu<sup>8</sup> missus fuerat in carcerē Congregatis autē illis dixit  
 pilatus et v<sup>8</sup>e vultis dimitta vobis baraba an ihs qui d<sup>8</sup>  
 xpus. Dicebat enī q<sup>8</sup> p<sup>8</sup> invidiaz tradidisset eū Sedete ac<sup>8</sup> <sup>co</sup>



*theus*

tribunali misit ad eum <sup>ei</sup> vxo<sup>r</sup> dices nichil tibi et iusto illi.  
 multa em passa sum hodie p<sup>r</sup>isū p<sup>r</sup>e eum p<sup>r</sup>incipes at  
 s<sup>r</sup>ucti et seniores p<sup>r</sup>suaserū p<sup>r</sup>is ut peteret barrabam  
 I<sup>h</sup>m v<sup>o</sup> p<sup>r</sup>deret. Responde<sup>r</sup>es autē p<sup>r</sup>eses aut illis. Cūe volas  
 vobis de duobis dimitti. At illi dixerū<sup>t</sup> barrabam. Dicit illi  
 pilatus. Quid igit<sup>r</sup> facis. Denū qui dicit<sup>r</sup> xpus. Dicit omnes.  
 cū<sup>r</sup> figat<sup>r</sup>. At illis p<sup>r</sup>eses. Quid em mali fecit. At illi mag<sup>s</sup>  
 clamabat dices. cū<sup>r</sup> figat<sup>r</sup>. videns autē pilat<sup>s</sup> q<sup>d</sup> nichil p<sup>r</sup>-  
 fieret. s<sup>r</sup> mag<sup>s</sup> tumult<sup>u</sup> fiet in p<sup>r</sup>lo. accepta aq<sup>a</sup> lauit manus  
 suas corā p<sup>r</sup>lo dices. Immo<sup>r</sup>es ego sum a sanguine iusti hui<sup>9</sup>  
 vos uidet<sup>r</sup>. Et m<sup>r</sup>dens vni<sup>9</sup> p<sup>r</sup>lus dixit. Sanguis eius  
 sup nos et s<sup>r</sup> filios n<sup>r</sup>os. Tūc dimisit <sup>illis</sup> barrabam. I<sup>h</sup>m at  
 flagellatum tradidit eis ut cū<sup>r</sup> figeretur. ~~et cetera~~  
**E**unc milites p<sup>r</sup>sidis suscipientes i<sup>h</sup>m in p<sup>r</sup>torū cōgre  
 gauit<sup>r</sup> ad eum vni<sup>9</sup>q<sup>ue</sup> cohorte et exuentes eum. Et ann<sup>o</sup> de  
 corat<sup>u</sup>q<sup>ue</sup> cū<sup>r</sup> dedērūt ei. et p<sup>r</sup>etetes coronā de spinis posuer<sup>u</sup>t.



sup caput cap<sup>t</sup> eius et arundine in dexteram eius et genu fle  
 ro ante eum illudebat ei dicens Dne rex iudeor<sup>m</sup> / Et expu  
 entes in eum acceperunt arundines et percutiebant caput eius.  
 Et postq<sup>m</sup> illuserunt ei exuerunt eu<sup>m</sup> clamide et induerunt eu<sup>m</sup>  
 cum vestimentis suis et duxerunt eum ut affigeret<sup>r</sup> / Exeuntes  
 aute<sup>m</sup> inveniunt homines <sup>de villa</sup> cyreneni nomine symone. Hic an  
 gariauit ut tollet<sup>r</sup> crocem eius / Et venerunt in locu<sup>m</sup> qui dicit<sup>r</sup>  
 galgatha quod est calvarie locus / et dederunt ei bibere vinu<sup>m</sup>  
 ad felle mixtu<sup>m</sup> / Et cu<sup>m</sup> gustasset noluit bibere / p<sup>o</sup> q<sup>m</sup> aute<sup>m</sup>  
 cu<sup>m</sup> fixerunt eum diuiserunt vestimenta eius sorte mittentes  
 ut adimpleret<sup>r</sup> q<sup>uod</sup> dictu<sup>m</sup> e<sup>st</sup> p<sup>er</sup> p<sup>ro</sup>phetas dicentes Diuiserunt sibi ve  
 stimenta mea et sup<sup>er</sup> veste meam miserunt sorte / Et sedentes  
 seruabant eum et imposuerunt <sup>super</sup> caput eius crucis ipius scriptu<sup>m</sup>  
 hic est ihesus nazareno rex iudeor<sup>m</sup> / Tunc affixi sunt cum  
 eo duo latrones / vnus ad dextras et vnus a sinistris p<sup>re</sup>sentibus  
 aute<sup>m</sup> blasphemabant eu<sup>m</sup> mouentes capita sua et dices dach



thens

q̄ destruis templū dei. et in tribus diebus <sup>illud</sup> reedificas. saluate  
 metipm̄. si filius dei es. Descende dñe Bile et principes sa-  
 dotū illudentes cū sēbis et seniorib⁹ dicebat. Alios saluos  
 feat. seipm̄ saluū nō p̄ facere. Si rex isrl̄ est. descendat  
 nūc dede et credim⁹ ei. Confidit in deo. libet nūc eū si vult.  
 Dixit em̄ qz filius dei sum. Idipm̄ autē et latrones q̄ cāsi-  
 sērāt cum eo. inperabāt ei. A sexta autē hora tenebre fē-  
 sūt sē vniūsqz terram vsqz ad horā nonā. Et tūc hora nonā  
 exclamauit ih̄s voce ibi maḡ dices. hely hely. lamazababam̄  
 hoc est. deus meus deus meus. ut q̄ dereliquisti me. Quidam  
 illuc stantes et audientes dicebat. Helia vocat iste. Et q̄ timo-  
 rens om̄es ex eis acceptas spongiā implet aceto et iposuit  
 aridum et dabat ei bibere. Ceteri vero dicebāt. sine iudag  
 an veniat helias liberāre eum. Ih̄s autē utqz clamās voce  
 magna. emisit spm̄. Et ecce templi velū scissū est in duas  
 p̄tes a summo vsqz deorsum. Et tūc mota est. et petre scisse



sunt/ et monumta apta sunt et multa corpora sanctorum que dormie-  
 rant surrexerunt/ Et exiit de monumto post refectum eius.  
 venerunt in civitatem et apparuerunt multis/ Centurio autem  
 et qui cum ipso erant custodientes ihesum. viso terrore moti et his que  
 fiebant. timuerunt valde dicentes/ Vere dei filius erat iste/ Erant  
 autem ibi mulieres multe a longe que secute erant ihesum a ga-  
 lilea ministrantes ei. In quibus erat maria magdalenae. et maria  
 iacobae et ioseph<sup>mater</sup> et mater filiorum zebedei. Cum sero autem factum esset.  
 venit quidam homo dives ab arimathia. nomine ioseph. qui et ipse  
 discipulus erat ihesu. hic accessit ad pilatum. et petiit corpus <sup>ihesu.</sup>  
 Tunc pilatus iussit reddi corpus. Et accepto corpore ioseph invol-  
 vit illud in sindone munda/ et posuit illud in monumto suo  
 novo. quod exciderat in petra/ et advolvitur saxum magnum  
 ad ostium monumti et abiit/ Erant autem ibi maria magdalenae  
 et altera maria sedentes contra sepulcrum/ Altera autem die que est  
 post paschenen venerunt principes sacerdotum et pharisei ad pilatum



dicentes. Domine recordari suo qz seductor ille dixit ad huc  
 omnes p9 tres dies resurgat. Iube go custodia sepulchri usqz  
 indies tūc Ne forte veniat discipuli eius et furent eum et  
 dicat plebi. surrexit a mortuis. Et erit nouissio error  
 peior pote. ait illis pilatus. Habetis custodia. ut custodite sci-  
 tate. Illi autē abeūtes. mauerūt sepulchri signantes lapidem.  
**U**espera autē sabbati qz <sup>xxviii.</sup> ~~placuit~~ <sup>can.</sup> tūc custodibus  
 lucebat in pma sabbati. venit maria magdalena et alia  
 maria videre sepulchri. Et ecce tūc motus factus est magnus  
 Angelus <sup>en</sup> dñi descendit de celo et accedens reuoluit lapidē et se-  
 debat sup eum. Erat autē aspectus eius sicut fulgur. et ve-  
 stimenta eius sicut nix. p timore at eius exterriti sūt custodes.  
 et facti sunt velut mortui. Unde at angelus dixit mulieribz.  
 Nolite timere vos. qm enī qd iherm qd scripta est qrit. Non hic ē  
 Surrexit enī sicut dixit. Venite et uidete locum ubi portus  
 erat dñs. Et cito eūtes. dicate discipulis eius qz surrexit et ppetuo



matheus

Et ecce praecedat vos in galileam ibi eum videbitis sicut praedixit  
vobis. Et exierunt cito de montibus cum timore et gaudio et ma-  
gno intendentes nuntiare discipulis eius. Et ecce ihesus occurrat eis duo-  
bus. Accurrenles autem accesserunt. et tenuerunt pedes eius. et adoraverunt  
eum. Tunc ait illis ihesus Nolite timere. Ite nuntiate fratribus meis  
ut eant in galileam ibi me videbunt. Quia autem abissent. ecce quidam  
de custodibus venerunt in civitatem. et nuntiaverunt principibus sa-  
lutarum omnia que facta fuerant. et congregati cum senioribus consilio  
accepto pecuniam copiosam dederunt militibus dicens. Dite quia  
discipuli eius nocte venerunt. et furati sunt eum nobis dormientibus.  
Et si hoc auditum fuit a principe. nos suadebimus ei. et securos vos  
facies. At illi acceptam pecuniam fecerunt sicut fuerat editum. Et  
divulgatum est verbum istud apud iudeos usque in hodiernum diem.  
Iudei autem discipuli abierunt in galileam in montes ubi con-  
stituerat illis ihesus. Et videntes eum adoraverunt. Quidam  
autem dubitaverunt. Et accedens ihesus locutus est eis dicens. Data



est michi omnis potestas in celo et in terra / Eritis ergo doctores  
omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus  
sancti / Doctores eos suavit omnia quaecumque mandavi vobis / Et ego  
vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi Amen

Explicit mattheus evangelista Incipit prologus  
beati jeronimi in evangelium sancti matthei



Matheus eximius dei electus et beatus pater in  
baptismate filius atque in divinis sermonibus  
filius discipulus sacerdos in israel agens.  
sed carne leuita conversus ad fidem christi  
celum in italia scripsit ostendens in eo quid  
ceteri suo deberet in christo Nam christi

principii initium in voce prophetice exclamationis insitans  
ordines leuitice electionis ostendit ut predicat predestinatum  
homo filius zacharie in voce angeli annuntiat emissum  
non solum verbum carne factum sed etiam corpus domini et  
omnia per verbum divine vocis <sup>anuntiationis</sup> initium evangelice  
predicationis ostenderet ut qui hec legens sciret cui initium  
carnis in domo ihesu et ad veniet vitaculum caro domini  
agnoscere atque in se verbum vocis quod resonantibus  
siderat inveniret Cuius ordine demum cum perfecti evangelii  
opus intrasset a baptismo domini predicare deum inciperet  
non laborat natiuitate carnis quod in precibus uiderat sed  
totum usque exprimit expositum deserti Ieiunium multorum  
dyaboli congregationem bestiarum et multum protulit angelorum  
ut instans nos ad intelligendum singula in breui  
genus hec auctoritate facite rei demet et perficiendi operis  
plenitudo non negaret demum amputasse sibi per fidem  
pollicetur deus ut sacerdos reipublice haberet sed tamen presentem fidei



mar

predestinata potuit electio ut <sup>luc</sup> sit in ope ubi pderet qd  
plus meruerat in genere naz allemande opus fuit cui  
psimula opus fuit scire et eivny in se dicta disponere  
et disciplina in se legib agnoscere et diuina in carne dm  
intelligere naz qe in nos pnu regu optet debine inq  
sua ualio agnoscit. hentes merced exortatome tpm qui  
placuit et q rigat vry se q ar memtu prut deo e. <sup>plag</sup> *Explicit*

<sup>^</sup> volumus

**I**niciu euangelij xhu xpi filij dei. *Inapit marcus*

sicut scriptu est in ysaia pba. Ecce ego mitto ange  
lum meum ante facie tuam qui pparabit uiam tuam ante te vox  
clamantis in deserto. pate uia domi. rras facite semitas eig  
fuit iohes i deserto baptisans et pdicas baptisnu pme  
remissioz pccoz. et egrediebatur ad illud omne iudee iertis.  
et ierlmite vniuersi. et baptisabat ab illo in iordanis flue.  
q fiores pcta sua. Et erat iohes vestitus pil is cameloz. et  
zona pellicea cta lumbos suos. et locustas et mel silueste  
debat. et predicabat dices. Veniet fortior me po me. cuius  
no sum dignus prociubens soluere corrigiaz calciamentoz  
eius. Ego baptisau vos in aqua. ille vo baptisabit vos i  
spu sancto. et factu est in diebz illis. Venit ihus et anazactis



c. 16

galilee et baptisat<sup>us</sup> est in iordane a iohanne et statim ascen-  
 dens de aqua vidit apertos celos et spiritum sanctum tamquam colu-  
 bam descendere et manere in ipso / et vox facta est de celis  
 Tu es filius meus dilectus in te complacui / et statim spiritus ex-  
 pulit eum in desertum et erat in deserto quadraginta diebus  
 et vigilia noctibus et temptabatur a satana / et itaque cum bestis et  
 angelis ministrabat ei / postquam autem traditus esset iohanni venit ihesus  
 in galileam predicans evangelium regni dei et dicens / Cum imple-  
 tum est tempus et appropinquabit regnum celorum / peniteamus et cre-  
 dite evangelio / et praecedens secus maris galilee vidit symonem et and-  
 ream fratrem eius mittentes retia in mari / Erant enim piscatores.  
 et dixit eis ihesus Venite post me faciam vos piscatores  
 hominum fieri / et primo relictis retibus secuti sunt eum / et postgressus  
 inde pusillum vidit iacobum et iohannem fratrem eius  
 et petrum in navis componentes retia / et statim vocavit eos / et  
 relicto patre suo zebedeo in navis cum mercatoribus secuti sunt eum



Mar

Et ingrediū<sup>rum</sup> cap<sup>am</sup>ham<sup>am</sup> et statim sabbatū ingressus in syna-  
goga docebat eos et stupebat super doctrina eius. Et erat em-  
docens eos quia praeceps bene. Et non sicut scribae. Et erat in syna-  
goga eorum homo in spiritu immundo et exclamavit dicens quid nobis et  
tibi ihu nazarene venisti ante tempus perdere nos. Scio quod sis  
filius dei. Et comminatus est ei ihesus dicens. Obmuteste et exi ab  
hac<sup>de</sup> et discerpes eum spiritus immundus et exclamans voce ma-  
gnifica exiit ab eo. Et mirati sunt omnes ita quod interrogaret me-  
se dicentes quid naz est hoc. que doctrina haec nova quia in praete-  
rito spiritibus immundis imperabat et obediunt ei. Et processit rumor  
eius statim in omni regione galilee. Et postquam egredietes de  
synagoga venit in domum symonis <sup>et andree. cum iacobo et iohanne  
deambulabat autem et per totam synagoga</sup> febricitans et statim di-  
xit ei de illa. Et accedens elevar eam apprehensa manu eius  
et continuo dimisit eam febris et ministrabat eis. Vespere autem  
facto cum occidisset sol afferebant ad eum omnes mali gentes  
et demonia gentes. Et erat omnis civitas congregata ad ianuam



et curat multos qui verberantur variis languoribus et demonia  
 multa eiciebat et non timebat loqui ea quoniam sciebat eum et di  
 sculo ulde surgens egressus abiit in desertum locum ibique ora  
 bat et persecutus est eum simon et danielus illo erat et cum inve  
 nissent eum dixerunt ei quoniam omnes querunt te et ait illis / Eamus  
 in priores vicos et civitates ut et ibi predicemus Ad hoc enim veni et  
 erat docens in synagogis eorum per omnem galileam et demonia  
 eiciens et venit ad eum leprosus deprecans eum et genu flexo dixit  
 Si vis potes me mundare Iesus autem misit manus eius et extendit  
 manum suam et tangens eum ait illi volo mundare et cum di  
 xisset statim discessit ab eo leprosus et mandavit ei et comminatus est ei  
 Statimque eiecit illum et dixit ei vide nemini dixisti / sed vade osten  
 de te principi sacerdotum et offer per mundationem tua que preceptum mon  
 tes in testimonium illis et ille egressus cepit predicare et diffu  
 mare sermonem ita ut iam non posset in civitate intrare manifeste  
 sed foras in desertis locis esse et conveniebat ad eum undique /



95

**E**t iterum intravit capharnaum post dies octo et auditum est quod  
 in domo eius esset convenerunt multi viri non caperent neque adianua  
 et loquebatur eis unus. Et venit ad eum sedentes palitici qui aquos ibi  
 portabant. Et cum non posset offerre illi preterea nudum tectum ibi  
 erat et patefactos submiserunt grabatum in quo palitici iace-  
 bant. Cum autem vidisset ihesus fides illorum ait palitico fili dimit-  
 tatur tibi preterea. Erat autem illic quidam de scribis sedentes et cogita-  
 tes in cordibus suis. Et dicit hic sic loquitur blasphemare quia preterea dimit-  
 tere preterea. Nisi solus deus. Quo statim cognovit ihesus spiritum sanctum  
 quia sic cogitaret intra se dicit illis. Et dicit ista cogitat in cordibus  
 vestris. Et dicit facilius dico palitico dimittatur tibi preterea quam dicere  
 surge tolle grabatum tuum et ambula. Sed autem sciatis quia preterea  
 habet filius hominis intra dimittere preterea ait palitico Tibi  
 dico surge tolle grabatum tuum et vade in domum tuam. Et statim  
 ille surrexit et sublato grabato abiit inde coram omnibus ita  
 ut mirarentur omnes et honorificaverunt deum dicentes quia nunquam sic



sic uidit et egressus est rursus ad mare / usque turba uenie-  
 bat ad eum et docebat eos / Et cum prater uideret leui alpheu se-  
 dente ad thecoloneum. et ait illi. Sequere me et surges secutus  
 est eum / Et factum est cum accubaret in domo illius. multi publicani et  
 peccatores simul discubebant cum ihesu et discipulis eius. Erat enim  
 multi qui sequebantur eum / et scribe et pharisei uidentes quod manducaret cum  
 publicanis et peccatoribus. dicebant discipulis eius / Quare cum publi-  
 canis et peccatoribus manducat et bibit. magister uir / Hoc audito ihesus  
 ait illis. Non uenite habere qui sani sunt medicos. sed qui male habent  
 Non ueni enim uocare iustos sed peccatores / Et erat discipulus iohannis  
 et pharisei ieiunantes / et ueniunt et dicunt illi / Quare discipuli  
 iohannis et pharisei ieiunant / tui autem discipuli non ieiunant / Et  
 ait illis ihesus. Numquam possunt filii nuptiarum quod diu cum illis est spo-  
 sus ieiunare. quanto tempore habent secum sponsum non possunt ieiunare.  
 Venit autem dies cum auferetur ab eis sponsus / et tunc ieiunabunt  
 illis diebus. Nemo enim assumptus panis nudus assuit vestito



veteri aliquid aufert supplementum novum addit et maior assuetudine  
 fit. Et nemo potest mitti vinum novum in utres vetes aliquid dirupet  
 vinum utres et vinum effudet et utres pibunt. Et vinum  
 novum in utres novos mitti debet. Et factum est ut cum sabbatis  
 abulaet per synagoga discipuli eius ceperunt ingredi et evellere  
 spicas et manducare. Pharisei autem dicebant ei. Quid facis discipuli tui  
 sabbatis quod non licet. Et ait illis. Numquam legistis quid fecerit david quando natiuitate habuit et esurit ipse et qui  
 cum eo erat. Cuius ministrum in domum dei subabibat princeps  
 sacerdotum et panes propositionis manducavit quos non licebat  
 manducare nisi sacerdotibus et dixit eis. Quod ad eo erat in cum.  
**E**t dicebat illis Sabbatum propter homines factum est et non propter  
 hominem. **E**t dominus filius hominis etiam sabbatum et ministrum  
 in synagoga. Et erat ibi homo habens manum aridam et obfusa  
 bat eum si sabbatis curaretur ut accusaret illum. Et ait homi  
 ni. Hec manus arida. Surge in medium et dic eis. Licet sabbatum.



cus

Benefacere an malei amari salua facere an perdere / At illi ta-  
 cebant. Et transiens eos cum uia quistatq; sicut cecitate cordis eorum  
 et hominibus extendit manum tuam et extendit et restituta est manus  
 illius. Exeuntes autem statim pharisei cum herodiano galileo fe-  
 cerunt adversus eum quos eum periret. <sup>at</sup> Iesus cum discipulis suis  
 secessit ad mare et multa turba a galilea et iudea secuta e-  
 rat et ab iherosolymis et ab iudinea et transiordane / et quanta tyru  
 et sydone / multitudo magna audientes que faciebat ve-  
 nerunt ad eum. Et dixit discipulis suis / For naviculas sibi desumi-  
 rent propter eos ne comprimeret eum / Multos enim sanabat  
 ita ut ueneret <sup>et</sup> illud tangere / <sup>at</sup> et habebat plagas / et  
 spiritus in mundos cum illud uidebant perdebant ei et clamabant  
 dicentes Tu es filius dei et reheret et conuincat eis ne mani-  
 festaret illud. Et ascendens in monte vocat ad se quos uoluit  
 ipse. Et uenerunt ad eum. Et facti sunt centum et octiduo et ut  
 mittet eos predicare euangelium / Et dedit illis potestatem curandi infir-



mos et eiacendi demoia Et imposuit symon nom petro  
 et iacobu zebedi et iohem fr̄i iacobi Et imposuit eis no  
 mia bartholomeus. q̄e filij tonitru/ Et andreas et philip  
 pus et bartholomeu et mattheu et thoma et iacobu alphe  
 i et iudeu et symone cananeu. et iudeu scarioth q̄ tradidit  
 illu Et venit ad domu. et quoniam uerba ita ut no  
 possent neq; pane maducare/ Et tūc audisset <sup>disal</sup> suu exierunt  
 tenere eum/ Dicebat em qm̄ in futuro vsus est/ Et sc̄e  
 q̄ ab iherlm̄ descendit dicebat/ qm̄ beelzebub h̄t/ Et q̄  
 in p̄ncipe demonioz eiat demoia/ Et quocūq; eis in  
 publicis dicebat eis Quō satanas p̄t satan eicere/ Et si  
 regnu in se diuidat/ nō p̄t stare regnu illud Et si domo  
 sup semetip̄s disp̄tat nō pot̄ doḡia stare Et si satas  
 q̄st̄at in semetip̄m disp̄tat est/ et nō pot̄ stare/ Et  
 finē h̄t q̄o p̄t uasa fort̄ in gressu in domū dirip̄e nisi  
 prius forte alligetur et tūc domū eius diripiet/ Amē dico



vobis qm qmā dīmitet filijs homī pītā et blāffemīe  
quib9 blāffemauit/ et ui at blāffemauit in spm scm nō  
hē remissioz inethū/ s reus erit et in delicti: qm dicebant  
spm innd hē/ Et veniūt nū eius et frēs et foris stātes  
miserūt ad eū vocātes eū/ Et sedebat cā emm turba et  
dicūt ei/ Ecce mā tua et fratres tui foris qūt te/ Et vidēs  
eis ait/ que est mā mā et frēs mei/ Et cūspiciens eos q  
in cūtu eius sedebat ait/ Ecce nū mea et frēs mei/ qui  
em fecit volūtate dei. hic s mē et soror mā et nū mea est  
**E**t tūc cepit docere ad mare et gregata ē ad eū mīr  
ta mīta ita ut in nauē ascendēs sederet in mari/ Et oīs  
turba cā mare sup eā erat/ Et docebat eos in pablis  
mīta/ Et dicebat illis in doctrīa sua Audite ecce exiit se:  
mīans ad semīand/ Et dū semiat aliud cadit cā vīa/ et ve  
nerūt volucres celi et comederūt id/ Aliud vō cadit super  
petrosa vbi nō hūit terram mīta et statim exortū est/ qm nō



habebat alacritudine terre. Et quoniam exortus est sol estuat illud.  
 Et eo quod non habuit radicem exaruit. Et aliud cecidit in spinas  
 et ascenderunt spine et suffocaverunt illud. et fructus non dedit.  
 Et aliud cecidit in terram bonam et dedit fructum ascendentem et cre-  
 scentem. Et afferbat unum tricesimum et unum sexagesimum et  
 unum centesimum. Et dicebat. Qui habet aures audire audiat.  
 Et cum esset singularis interrogaverunt eum hi qui cum eo erant. Quod  
 parabola. et dicebat eis. Vobis datum est scire mysteria re-  
 gni dei. Illis autem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt.  
 Ut videant et non videant. et audiant et non  
 intelligant. neque glutantur et dimittat eis peccata. Et ait illis.  
 Nescitis parabolas. Hec. et quomodo omnes parabolas cognoscet. et  
 seminat vobis seminat. Hi autem sunt qui circa via[m] sibi faciunt  
 domum. et cum audierint quod est. venit satanas et auferit unum  
 quod seminatum est in corde bonorum. Et hi sunt sicut qui super pe-  
 tras seminant. et cum audierint unum. statim cum gaudio acci-



puer illud et non hēnt in se radicē s̄ tpales s̄ dē m  
 outa tbulacōe et p̄secutōe p̄pter v̄m. confestim scandali  
 zant̄. Et alij s̄nt q̄ s̄p̄m̄s seminant̄. Hic s̄t qui v̄m audiunt  
 et erupne seculi et decepto p̄p̄o diuina et dā reliq̄  
 cupie mētes suffocari d̄m / et sine fructu effici<sup>Et</sup> hic s̄t  
 q̄ sup̄ t̄ra bonaz seminat̄ sūt / q̄ audiūt v̄m dei et suscipi  
 unt et fructificāt v̄m tricesim̄ et v̄m sexagesim̄ et v̄m  
 centesim̄. Et dicebat illis qui habet aures audiedi audiat  
 Nūq̄ venit lucina ut sub modio ponat̄ aut sub lecto. Nōne  
 ut sup̄ candelabz ponat̄ / nō ēn̄ est aliquid absconditū  
 qd̄ reuelat̄. Hec factū est occultū qd̄ in palaz nō veniat  
 Si q̄s habet aures audiedi audiat. Et dicebat illis ih̄sus.  
 Videte qd̄ audiat in q̄ mēsa mēsi fuit remediēt vob̄  
 et addiciēt vob̄. Cui enī h̄t dabit̄ illi. Et cui nō h̄t etiam  
 qd̄ habet auferet̄ ab illo. Et dicebat Sic est regnū dei.  
 Et cū admodū si homo laciāt sēmentes in t̄raz et dormiat



et exurgat nocte ac die. et semē germinet et increstat  
 dū nestiat ille. **¶** Erat em̄ tū fructificat p̄mūd herba. deinde  
 spica. deinde pleni fructu in spica. et tū sic p̄duxerit fructu  
 statā inmittit falce qm̄ ad est t̄pus mess. et dicebat. **¶** Cū assi  
 milatio regnū dei. sicut cū pabole q̄pabim⁹ illud. **¶** *in q̄ 2 oib⁹ seminib⁹ q̄ sūt i ea. et tū natum fuerit*  
 sicut gramē sinapis qd̄ <sup>ad</sup> seminatu fuit <sup>in ea.</sup> ascendit i  
 arbore. **¶** Et fit maius omib⁹ olivib⁹. et facit ramos ma  
 gnos. ita ut possint subymbra eius aues celi habitare. **¶** Et tū  
 in his pabolis loq̄bat̄ eis v̄m̄ p̄ur poterat audire. **¶** Sine  
 pabola autē nō loq̄bat̄ eis. **¶** Beatus autē discipulis suis di  
 sserbat omnia. **¶** Et ait illis. in illa die qd̄ sero eet factum.  
 v̄seas contra. **¶** Et dimittetes turbā assumunt em̄m̄ ut ur  
 erant in nauē. **¶** Et erant alie naves cū illo. **¶** Et facta est p̄cel  
 la magna venti. **¶** Et fluct⁹ imittebat in nauē. ita ut im  
 ploret̄ nauis. et erat ip̄e in puppi <sup>super</sup> cervice dormiens. **¶** Et ex  
 citat eū et dicit ei. q̄gr̄ nō ad te p̄tiet q̄ p̄imus. **¶** Et exurgit



tus

commat est vento/et dixit mari tace et obmutescere et cessat  
 ventus/et facta est tranquillitas magna/et ait illis/Quid timidi  
 estis nec diu habetis fidem/et timuerunt magno timore *rc. v. c.*  
**E**t dicebat ad alios/Quisputas est iste. quia ventus et  
 mare obediunt ei *Cam. v.* Et venerunt iussu maris in regionem  
 gerasene. Et exiit ei de nauis statim occurrere ei de monumet  
 homo in spiritu in mundo/qui domitium habebat in monumet. Et  
 neque catenis iam quisque eum potuit ligare/qui sepe com  
 pedibus et catenis vinctus/diurpiss catenas/et compedes  
 comminuss/et nemo potuit eum domare. Et per die ac nocte  
 in monumet et in montibus erat clamans et contempsit se lapidibus.  
 Videns autem ihesus a longe currit et adoratur eum/et clamans vo  
 ce magna dixit ei/Quid enim eras tibi ihesu fili dei *altissimi* summi adiuco  
 te per deum *viuum* me torques dicebat enim illi/Exi spiritus in mundum  
 ab homine/et interrogabat eum ihs. Quod tibi nomen  
 est. Et dicit ei/legio nomen michi est quia multi sumus/et deus



cabatur eū multū ne se expellet extra regionē / Erat autē  
 ibi cū montes grex porcorū in agris pascē et depascē  
 eum spūs dīctēs / Mittite nos in portos ut in eos introeam  
 et gressit eis statim ihūs / et exētes spūs in mēdi mīrāt  
 in portos / et magno impetu grex pāpitat<sup>r</sup> est in mare  
 ad duo milia et suffocati sūt in mari / Qui autē pascēbat  
 eos fugerūt et nūciāuūt in ciuitatē et in agros / Et cū  
 si sūt videre qd eēt factū / et veniūt ad ihū et uident  
 illū qd a demōio vexabāt<sup>r</sup> sedente vestitū / et sane met  
 et timuerūt / Et narrauūt illis qui uiderāt qualiter fē  
 eēt ei / qd demōiū habuerat et depascē / Et rogare eū  
 ceperūt ut discederet de finibz eorū / Cūqz autē ascenderet  
 nauē cepit illū depascē qui a demōio vexat<sup>r</sup> fūit / et cū  
 cū illo / ihūs dīc nō admittit eū / s̄ ait illi / Vade in domū  
 tuā ad tuos / et annūcia<sup>illa</sup> qn̄ta tibi dñs fecit / et misertus  
 sit tui / Et abiit et cepit p̄dicare in decapoli qn̄ta sibi feciss<sup>t</sup>



ihus Et omnes mirabatur. Et cum <sup>ascendisset</sup> ihus in nauem rursus  
 discessit. quoniam ibi multa ad illu[m] Et erat tunc mare et venit  
 quidam de archisynagogis nomine iheronimus et videns eum prode[re] ad pedes  
 eius et deprecabatur eum multo dicens. Quoniam filia mea inextremis  
 est veni impone manum <sup>tua[m]</sup> super eam ut salua sit et viuat. Et abiit  
 cum illo et sequebatur eum turba multa et conturbabatur illu[m] Et multu[m]  
 quod erat in profluuiis sanguinis annis xix. et fuerat multa pressa  
 a templis mediis. et conturbabat omnia sua nec quicquam pre  
 ferat. sed magis deuius habebat. Cum audisset de ihu venire in illas  
 retro et tetigit vestimentu[m] eius dicebat enim. Quia si ul[tra] vestimentu[m]  
 eius tetigero salua ero. Et quod factu[m] fuerat. fons sanguinis eius  
 et sensit in corpore quod sanata esset a plaga. Et statim ihus cognoscens  
 in semetipso viuentem quod exierat de eo. iussus ad illas abiit. Et cum  
 tetigit vestimenta mea. Et dicebat ei discipuli sui. Vides istam co  
 piam te. et dicit quod me tetigit. Et transpicebat videre eam  
 que hoc fecerat. Quia de timore et tremore. scilicet quod sanata esset in se



**Mat**

<sup>omni uitate</sup> venit et praedit ante eum et dixit ei <sup>ipse autem dixit ei</sup> filia fides tua te salua  
fecit vade in pace et esto sana a plaga tua Adhuc eo lo  
quente veniunt multi ad archisynagogum dicentes. quia filia tua  
mortua est / <sup>quod</sup> <sup>voluit</sup> <sup>vexat</sup> <sup>miserum</sup> / <sup>hunc</sup> autem audito uo quod dice  
bat. ait archisynagogus. Noli timere. timore crede. Et non admisit  
quecumque se nisi petrus et iacobus et iohannem fratres eius et uenerunt  
ad domum archisynagogi. et uidit tumultum et fientes et p  
lulantes mulierem. Et ingressus ait illis / Quid turbati et plo  
ratis / puella non est mortua. sed dormit / et uidebant  
eum Ipse uero eiecit omnes assuit prius et mater puellae  
et quod secum erat / et ingrediuntur ubi erat puella iacet et tenet  
manum puellae ait illi / <sup>Quod</sup> <sup>habita</sup> <sup>tum</sup> <sup>quod</sup> <sup>est</sup> <sup>interpretati</sup>  
puella et dico surge / Et confestim surrexit puella etambu  
labat Erat autem annorum xij / et ob stuporem stupore ma  
<sup>rimo</sup> gno / <sup>Et</sup> <sup>praepit</sup> <sup>illis</sup> <sup>uehementer</sup> . ut ne id sciret. et iussit dari  
illi manducare / Et egressus inde abiit in prias suas et sequebatur



**E**t facta sabbato cepit ihesus in / illi discipuli sui  
 in synagoga docere / et multi audientes admirabantur in do-  
 ctina eius dicentes / Unde huic hec omnia / et quod est sapientia / que  
 data est illi / et virtutes tales / que primas eius efficiunt / Nonne  
 iste est fabri filius / marie / et iacob / et ioseph / et iude / et sy-  
 monis / Nonne hic et sorores eius nobiscum sunt / et scandaliza-  
 bant in illo / Et dicebat eis ihesus / Quia non est propheta sine honore  
 nisi in patria sua / et in domo sua / et in congregatione sua / et non potest  
 ibi ullas virtutes facere / nisi paucos infirmos imponas manibus  
 curare / Et mirabantur propter incredulitatem illorum / et dicebat  
 castella in circuitu docens / Et vocat / xij / et cepit eos mittere  
 binos / et dabat illis preter spiritum immundorum / et precepit eis  
 ne quid tollerent in via / nisi digitum tantum / non peram / non panem  
 neque in zonas sed calceatos sandalibus / et ne induerent duabus  
 tunicis / et dicebat eis / Quocumque introerit in domum illius  
 manete donec exeat inde / Et quicumque non receperit vos / nec



audient vos exentes inde exuite puluere de pedibus vestris  
 inuestimentis illis Et exentes predicabant ut penitus agerent  
 et domina multa etiebant et inungebant oleo multos egros  
 et sanabant Et audiuit Herodes rex manifestum enim factum  
 est nomen <sup>ei</sup> ~~dei~~ et dicebatur quod Iohannes baptista surrexit a mor-  
 tuis propterea operantur virtutes in illo alii autem dicebant quod heli-  
 as est alii vero dicebant quod propheta est et quoniam unus ex prophetis  
 Cuius audito Herodes ait Cuius ego decolavi Iohannem hic a-  
 mortuus resurrexit Ipe enim Herodes misit ac tenuit Iohannem  
 et vinxit eum in carcere propter Herodiam uxorem philippi fratris  
 sui quod duxerat eam Dicebat enim Iohannes Herodi. Non licet  
 tibi habere uxorem fratris tui Herodias autem insidiabatur illi et vo-  
 lebat occidere eum nec poterat Herodes enim metuebat Iohannem  
 scies enim virum iustum et sanctum et custodiebat eum Et audito  
 eo multa faciebat et libenter eum audiebat Et cum dies opportu-  
 nus accidisset Herodes <sup>in natale suo</sup> natalis sui cenam fecit principibus et tunc



tus

et p<sup>ri</sup>m<sup>us</sup> galilee Cui<sup>us</sup> introiit filia ip<sup>s</sup>o herodiadis et sal  
 taret et placuiss<sup>et</sup> herodi/ **S**imilq<sup>ue</sup> recubentib<sup>us</sup> rex ait puel  
 le/ pete a me q<sup>uod</sup> uis et dabo tibi/ **E**t iuravit illi q<sup>uod</sup> q<sup>uod</sup> pe  
 tieris dabo tibi/ licet dimidiu<sup>m</sup> regni mei/ **Q**uecu<sup>m</sup> exisset  
 dixit m<sup>atr</sup>i sue/ **Q**uid peto/ **E**t illa dixit/ **C**apt<sup>iu</sup> ioh<sup>ann</sup>is bap<sup>t</sup>te  
**Q**uecu<sup>m</sup> introiit stat<sup>im</sup> cu<sup>m</sup> festatione ad regem petiuit dicens  
 volo ut p<sup>ri</sup>mu<sup>s</sup> des m<sup>hi</sup> in disco capt<sup>iu</sup> ioh<sup>ann</sup>is bap<sup>t</sup>te/ **E**t q<sup>ui</sup> tri  
 status est rex p<sup>ro</sup>pter iusiurand<sup>um</sup>/ **E**t p<sup>ro</sup>pter sim<sup>il</sup> discubentes  
 noluit eaz<sup>um</sup> constare/ **E**t misso sp<sup>eci</sup>ulatore p<sup>re</sup>cepit afferri cap<sup>it</sup>  
 ioh<sup>ann</sup>is in disco et decolauit eum in carcere/ et attulit cap<sup>it</sup>  
 eius in disco et <sup>dedit</sup> attulit illud puelle/ et puella dedit m<sup>atr</sup>i  
 sue/ **Q**uo audito discip<sup>uli</sup> eius uen<sup>er</sup>unt et tulerunt corpus  
 eius/ et posuerunt illud in mom<sup>ento</sup>/ **E**t grem<sup>ines</sup> apli ad  
 ih<sup>esu</sup>m renu<sup>nci</sup>au<sup>er</sup>unt illi omnia que egerunt et docuerunt/ **E**t  
 ait illis/ Venite seorsu<sup>m</sup> in desertu<sup>m</sup> locu<sup>m</sup> et<sup>er</sup> q<sup>ui</sup>esate pusillu<sup>m</sup>  
**E**rat eni<sup>m</sup> qui ueniebat et redibat m<sup>ul</sup>ti/ et nec inuadu<sup>er</sup>at



spatiū habebat / Et ascendentes in nauē abierūt in desertū lo-  
cū seorsū / Et uiderūt eos abeūtes / Et cognouit milia et pe-  
destres de omnibz ciuitatibz cū uenerūt illuc / Et p̄uenerūt  
eos / <sup>Et</sup> cū uidit itaqz milia ih̄us / Et misertus est sup̄ eos  
quī erāt sicut oues nō habentes pastore / Et cepit docē illos  
milia / Et cū iam hora milia fieret accesserūt ad eum di-  
sapuli eius dicētes / Destus est locus hic / Et iam hora p̄uēit  
Dimitte illos illas ut eūtes in p̄xias villas et uicos em̄at  
sibi cibos quos māducet / Et uidens ih̄us ait illis Date illi  
uos māducare / Et dixerūt Cūntes enīaqz denarij ducet  
panes et dabis eis māducare / Et dicit eis / Quot habet  
panes Ite et uidete / Et cū cognouisset dicit / Quinqz et duos  
p̄sces / Et p̄cepit illis ut accumbere facerēt om̄es / sed q̄tuor  
mīa sup̄ uide fenu / Et discubuerūt in p̄tes p̄cētes p̄e-  
tenos et quinquagenos / Et acceptis q̄nqz panibz et duobus  
p̄scebz intuens in celū benedixit et fregit panes / Deditqz



discipulis suis ut ponent ante eos/ et duos pisces dimisit oibz  
 et maducant<sup>2</sup> omes/ et satuti sunt/ Et sustulerunt reliquas  
 fructus<sup>2</sup> p<sup>2</sup> cophinos plenos et depiscibus Et ait autē  
 qui maducant<sup>2</sup> q<sup>2</sup>ngz milia viror<sup>2</sup>/ Et statim cōgit discipulos  
 suos ascendē naue ut pcederēt eum t<sup>2</sup>stetū ad bethsaida  
 dum ipse dimittet pplm<sup>2</sup> Et cum dimisisset eos. abiit in montē  
 orare Et tū sero eēt q<sup>2</sup>at naus in meo mari. Et ipse solus  
 in t<sup>2</sup>a Et uidens eos in remigando/ Et ait em ventus q<sup>2</sup>uo  
 eis/ et tū q<sup>2</sup>at uigilia noctis venit ad eos ambulans sup  
 mare Et nolebat p<sup>2</sup>ire eos/ At illi ut viderūt eū ambulātes  
 supra mare putauūt fantasma eē et exclamauūt Omnes  
 em eū uiderūt. et q<sup>2</sup>bat<sup>2</sup> sūt/ Et statim locutus est ad eis. et dixit  
 illis Confidite ego sū nolite timere/ Et ascendit ad illos in  
 naue/ Et cessat ventus/ Et plus magis in se stupebat nō  
 em intellexerat de panibz/ Et ait em cor eor<sup>2</sup> obturatum  
 et tū t<sup>2</sup>stetass<sup>2</sup> p<sup>2</sup>ueniūt in t<sup>2</sup>a genezareth et applicauerūt



Cumque egressi essent denarii continuo cognouerunt eum et patres  
in multis uicijs illarum cepit insequi eos qui se male  
habere transferre ubi audiebat eum esse. Et quicunque inuenerat  
in uicos uel in villas atque ciuitates plateis ponebat isnos et dep-  
tabat eum uel in fimbria vestis eius tangebatur et quicquid tangebatur.

**E**t conueniunt ad eum pharisei et quidam scribae et eum salui fiebant  
desertis uolentes ab utrimque. Et cum uidisset quosdam ex discipulis  
eius quibus manibus non locis maducare panes uitupauerunt eos  
pharisei autem et omnes iudei nisi aqua lauerint manus non man-  
ducant. Tenentes traditiones seniorum. Et <sup>redentes</sup> a foris nisi baptiserent  
non comedunt. Et alia multa sunt que tradita sunt illis secundum  
baptisma iohannis et ortos et exametos et lectos. Et interro-  
gabatur eum pharisei et scribae. Quare discipuli tui non ambulant  
iuxta traditionem seniorum sed quibus manibus maducant panes. At  
ille respondit eis. Bene propheta uersus dicitis in populo  
sed scriptum est. Populus hic labijs meis honorat. Cor autem eorum longe



est ame Inuamū autē me colūt docētes doctrinās et pcepta  
 hominū Reliquetes enī māduū dī tenētes traditōes hominū. Bap  
 tismū iurē et calicū et alia filiā hīs faciēs multa et dicit  
 Barais Bene iurū faciē pceptū dī. ut traditōes vitās fueris  
 moyses enī dixit hōra prēm tuū et mēm tuā. Et q̄ male  
 dixit prī ul mīa morte moriet̄. Vos autē dicit. Si q̄s dicit hō  
 prī uel māt corban qd̄ est donū qd̄cūq; ex me est et p̄suerit  
 Et ultra nō dimittit eū qd̄cūq; facit prī suo a mō. Residētes  
 vni dī p̄ traditōes vitām stultā q̄ tradidit̄ et <sup>multa</sup> filiā huius dī  
 faciē. Et ad vocat̄ itōz turbā dicebāt illis. Audite me omēs  
 intelligite et intelligite. Nichil est extra hominē introiens  
 in eū qd̄ possit eū cōmūnare sed que de hominē p̄cedunt  
 illa sunt que cōmūnat hominē. Si quis habet aures au  
 diendi audiat. Et cū introissēt domū a t̄ba interrogabant  
 eum discipulū eius pabolā et ait illis. Sic <sup>et</sup> vos <sup>imprudēs</sup> m̄p̄rudēs  
 estis. Non intelligit̄ qz omē extrinsecū introies in hominē



no p<sup>r</sup> boniez conq<sup>u</sup>at q<sup>u</sup> no m<sup>i</sup>it<sup>u</sup>r in cor eius sed in vent<sup>r</sup>e  
 et in se<sup>ssu</sup> exiit purg<sup>as</sup> om<sup>n</sup>es estas dicebat at<sup>q</sup> em que  
 de homie exiit illa conq<sup>u</sup>at boniez / Abintus em decor.  
 de homie p<sup>r</sup>cedit cogitac<sup>o</sup>es male. <sup>adulteria</sup> adult<sup>r</sup>ia fornicac<sup>o</sup>es  
 bonadia. fuita auaricie et neq<sup>u</sup>ie dolus i pudicia. ocul<sup>o</sup>  
 mal<sup>o</sup>. blasfemia. supbia. stulticia Oia hec mala abint<sup>u</sup>  
 exiit et conq<sup>u</sup>at boniez / Et inde surgens abiit i fies  
 tiri et sydonis et ingress<sup>u</sup> in dom<sup>u</sup> neiez voluit stare / et no  
 potuit latere / mulier em stat<sup>u</sup> ur audiuit deo cui<sup>o</sup> bebat  
 filia spm in m<sup>u</sup>nd<sup>o</sup> / Intrat et p<sup>r</sup>cedit ad pedes eius / Ecce em  
 em m<sup>u</sup>lt<sup>u</sup> gentilis syrophemissa gre<sup>ce</sup> et rogabat e<sup>u</sup>m. ur de  
 mom<sup>u</sup> ei<sup>u</sup>s de filia eius / Cui dixit illi sine p<sup>r</sup>us satian  
 filios non est em bonu sume pane filios et mittere t<sup>u</sup>l<sup>o</sup>  
 ad m<sup>u</sup>aducad<sup>u</sup> / At illa r<sup>u</sup>des et d<sup>r</sup>ei. v<sup>u</sup>iq<sup>u</sup> domie<sup>u</sup> r<sup>u</sup>as et ca  
 regelli edut subm<sup>u</sup>esa demit<sup>u</sup>s q<sup>u</sup> cadut pueros / Et ait illi  
 p<sup>r</sup>pter huc p<sup>r</sup>mo<sup>u</sup> vade exiit demoniu de filia tua / Et ad



cui

abisset domū suā inuēit puellā <sup>in cubitā</sup> sup lectū et demoniū  
 exisse Et iterū exiens de finibz tyn venit p̄sidonē ad mae  
 galilee. int̄ medior fines decapoleas Et adducit ei surdū  
 et mutū et deprecabāt eum ut imponat manū illi Et  
 apprehēdes eum de turba seorsū misit digitos suos <sup>in</sup> aū  
 dās suas et expuēs tetigit linguā suā et suspiriēs m̄  
 lū ingemuit et ait illi Effeta q̄ est ad apire et statū apte  
 sūt aures eius et solū est vinculū lingue eius et loq̄  
 bāt v̄t et p̄cepit illis ne cui diceret Q̄nto autē eis p̄cipiebāt  
 tato magis p̄dicabāt Et eo amplius admirabāt duces h̄nc  
 omnia fecit Surdos fecit audire et mutos loq̄ **iii** **ca** **iii**

**I**n diebz illis iterū cū multa t̄ba esset cū eo n̄ h̄rent quod  
 maducaret / cōuocat discipulū aut illis misereor sup turba  
 q̄ ecce iam t̄duo sustinet me n̄ h̄rent q̄ maduca / Et si di  
 misero eos ieiunōbz in domū suā deficiet m̄dia / Quidā em̄  
 ex eis de longe venerūt / Et responderūt ei discipuli sui



Unde istos potius quibus saturare panibus insolitum dicit  
interrogavit eos quod panes haberent. Cui dixerunt septem. Et precepit  
turbe discubere super terram. Et accipies septem panes gratias  
agens fregit et dedit discipulis suis ut apponeret et appo-  
suerunt turbe. Et habebat pistulos paucos et ipse benedixit  
et iussit apponi. Et manducaverunt omnes et saturati sunt et sustu-  
lerunt quod supererat de fragmentis septem sportas. Erat autem  
qui manducaverunt cum quatuor milia et dimisit eos. Et statim ascen-  
dens navem abiit transire ad discipulis suis et venit in  
pres dalmanithe et exierunt pharisei et ceperunt loqui  
ad eos quentes ab eo signum de celo repentes eum et in ge-  
niscens spiritum autem quid gratia quod ista signum. Amen dico  
vobis si dabitur gratia huic signum. Et dimittes eos. Ascen-  
dens iterum navem abiit transire et oblitus est sumere panes  
et nisi unum panem non habebant secum in navis. Et perprecaba-  
tur eis dicens videte et cavete a fermento phariseorum et fermento  
herodis et cogitabunt



116

ad alterutrum dicentes / quod panes non habemus / et uo cognito  
ihesus ait illis / et uo cogitatis / quod panes non habetis / non enim  
cognoscitis nec intelligitis / adhuc habetis cecatu cor uestrum oculos  
habentes non uidetis et habentes aures non auditis nec recordamini  
quoniam quicquid panes fregi in quicquid milia / et quod cophinos pleos  
sustulisti fragmentorum / dicitur ei / duodecim / et non et septem panes  
in quatuor milia / quod sportas fragmentorum tulisti / et dicit ei  
septem / et dicebat eis / et uo non intelligitis / et uenit bethsai  
da / et adduxit ei retia / et rogabat eum ut illud tangere / et ap  
prehensa manu cecidit eum prope uicu / et expulsi ad os  
eius imposuit manibus suis interrogans si aliquid uidet / et aspiciens  
ait / video homines sicut arbores ambulantes / deinde <sup>itell</sup> imposuit  
manus super oculos eius et cepit uidere / et restitutus est ita ut ui  
deret itaque omnia / et misit illum in domum suam dicens / vade  
in domum tuam / et si in uicu introieris nemini dixeris / et exiit  
Iesus et discipuli eius in castra cesare philippi / et



in via inuenerat gabat discipulos suos dicens eis / <sup>me</sup> **Quia dicitur et homines**  
**et viderunt illi dicentes Alii iohannes baptista. alii eliam. alii**  
**veto quoniam omnis propheta** **Tunc dicit illis** **vos vero quoniam me dicitur**  
**et videns petrus dixit ei Tu es christus** **et commiat<sup>us</sup> est eis**  
**ne cui diceret deos et cepit docere illos / quoniam propter filium hominis**  
**multa parauit et reprobauit senioribus et a summis sacerdotibus et scribis**  
**et scribis** **Et per dies tres refectus et palam vobis loquatur / et**  
**apprehensus eum petrus cepit increpare eum / qui iustus et di-**  
**dens discipulos suos commiat<sup>us</sup> est petro dicens** **Vade retro me**  
**sathas quoniam non scis que dei sunt / sed que hominum** **Et vocata**  
**ista cum discipulis suis dixit eis** **Si quis vult me sequi abneget**  
**semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me** **Qui enim voluit**  
**crucem suam perdere etiam suam perdet et qui crucem suam facit crucem**  
**amicum suum saluum facere perdet eam** **Qui enim perdet hominem si**  
**lucet mundum totum et derelinquitur** **pariat<sup>ur</sup> anime sue** **Quid homo**  
**dabit commutat<sup>ur</sup> <sup>pro</sup> panem suum** **Qui enim me confessus fuerit**  
**et mea verba in generatione ista aduersa et persequente** **Et filius**



homines quod scirent eum venisse in gloria patris sui cum angelis suis et  
dicebat illis Domine dico vobis quod si sit quod dicitur statim qui  
non gustabit mortem donec videat regnum dei venies in vitam.

**E**t post dies sex. assumpsit ihesus petrum iacobum et iohannem et  
duxit illos in montem excelsum seorsum solus. Et transfiguratus est coram  
illis.

ipsius vestitus omnis facta sunt splendida et candida nimis.

velut nix quia fullo super terram non potest facere candida. Et

appropinquavit illis helias cum moysi et erant loquentes cum ihesu. Et videns

petrus ait ihesu tibi bonum est nos hic esse. Et facias <sup>hic</sup> tabernacula

culam tibi domine et moysi domum et helie domum. Quod faciebat

quod dicitur. Et erat enim tunc extructi. Et facta est nubes obumbrans

eos. Et venit vox de nube dicens. Hic est filius meus karissimus.

audite illud. Et statim transpicientes nubes amplius viderunt

nisi ihesum tantum seorsum. Et descendens illis de monte precepit <sup>illis</sup> ne

quicquam quod uiderunt narrauerunt nisi cum filius hominis a mortuis

resurrexisset. Et continuo uenerunt apud se querentes quid esset.



ai a mortuis resurrexerunt / Et interrogabat eu discipulos / Quid ergo  
 dicunt phet et scribe / qz heliam oportet venire pmo / Qui respo  
 dens ait illis / Helias tuu venit / pmo restituet oia / Et quia  
 scriptu est in filiud hominis / ut multa patiat et qtepnat / Sed di  
 co vobis / qz et helias venit / et ferenr illi qcuqz voluerit  
 sed scriptu est de eo / Et venies ad discipulos suos vidit turbas  
 magnas et ad eos et scribas qdrentes ad illis / Et confusus omis  
 populus uidens ihu stupefactus est et expauit / Et accretes sa  
 lutabat eu eu / Et interrogat eos / Quid m<sup>ter</sup> vos qqrut / Et re  
 spondes vnus de eis dixit ad ihu / qd attuli filiud meud  
 ad te heret spm in mund et mund / q ubiqz eu apprehendi  
 allidit eu et spumat / et fridet denticibz et ardet / Et dixit di  
 scipulis tuis vt eiceret illud et no potuerunt / Qui tunc dixit  
 eis / O gnatio incredula qd diu apud vos esto qd diu vos pa  
 aat / Afferte illud ad me / Et attulerunt illud / et ad uidisset  
 eu / statim sps qtebatur eum / Et elisus in eam volutabat



cus

spumas Et interrogat patrem eius quantum tempus est ex quo hoc ei  
 accidit. At ille ait. Rabimfania. Et frequenter eum erant igne et m  
 aqua misit ut eum perderet. <sup>sed</sup> Et si potes adiuvare nos misit te nro  
 Iesus autem ait illi. Si potes credere omnia suntabilia credenti.  
 Et continuo exclamans pater pueri cum lacrimis dicebat. Quid doce  
 adiuvare incredulitate magis. Et cum videt <sup>isset</sup> Iesus quod turbam  
 quoniam erat spiritus in mundo dicens illi. Curde et mute spiritus. eo  
 tibi pater exi ab eis. et amplius ne intreas in eum. Et excla  
 mas et multum discerpens eum exiit ab eis. Et factus est subito mortuus  
 ut autem illi diceret quod mortuus est Iesus ait tenes manum eius ele  
 vat eum et surrexit. Et cum <sup>transisset</sup> venisset in domum discipulorum eius secundo  
 interrogabat eum. Quare nos non potuimus eicere eum. Et dixit eis  
 hoc genus in nullo potest eicere nisi in oratione et ieiunio. Et inde per  
 profectum pertransibatur galilea nec volebat quod quoniam <sup>quequa</sup> scire. Doce  
 bat autem discipulos suos et dicebat illis. quoniam filius hominis tradetur  
 in manus hominum et occidetur eum. Et octavo die resurget. At illi



ignorabat vbum et timebat eu huiusmodi Et venerunt ca  
 pharneum et cum domi essent interrogabat eos quid in via  
 tatabat. At illi tacebant. siquidem inter se in via disputauerant quod  
 erat illorum maior. Et residens vocat duodecim et ait illis. Si quis  
 vult primus esse erit vester seruus et vester minister. Et accipies  
 puerum statuit enim in meo eorum. Quia quilibet eorum ait illis.  
 Si quis vult de hominibus puerum recipere in nomine meo me recipit  
 et qui me suscepit non solum me suscipit sed etiam qui misit  
 me. Hinc illi <sup>iohannes</sup> dicit. Quia videmus quod in nomine meo  
 tuo dicente de omnia que non sequuntur nos et prohibemus eum. Hinc  
 autem ait nolite prohibere eum. Nemo enim est qui faciat virtute  
<sup>miracula</sup>  
 in nomine meo et possit cito male loqui de me. Cum enim non  
 est. Adversus nos pro nobis est. Quisquis enim potum dedit vobis  
 calice aque frigide in nomine meo qui cristus estis. Amen  
 dico vobis non perdet mercedem suam. Et quisquis scandalizauit vnum  
 ex his pusillis credentibus in me homini est ei magis si scandalizet



nus

mola azimaria collo eius et in mare mittet. Et si scanda  
lizauit te inag tua. ab scide illa. Bonu est tibi debiles ma  
re aduicaz etna. q̄ duas inao hentez ut ad gehenam i igne  
inextingvibiles. ubi v̄mis eoz non morat et igne no extin  
gitur. Et si pes tuus scandalizat te amputa illu. Bonum  
est tibi claud mure in uita etna. qm̄ duos pedes hentez mit  
ti in gehennaz ignis inextingvibiles. ubi v̄mis eoz no morit  
et ignis no extinguit. Et si ocul<sup>tuus</sup> scandalizat te. eice eu. Bonu  
est tibi luscū mure in regnu dei q̄ duos oculos hentez mitti  
in gehennā ignis. ubi v̄mis eoz no morit. Et igne no extin  
gitur. Ois em̄ igne saliet. om̄is victia sale saliet. Bonu est  
sal q̄ si sal infulsu fuit. mo illud q̄dret habete in vobis sale  
**E**t inde exiit x. c. et pace hete in vobis r. c.  
infies iude ult iordine. Et q̄renit ad eu itoz turbe et sic  
q̄sueat itoz docebat illos. Et accedentes pheri interrogabat  
eu. Si licet viro vxore dimittere tep̄ates eum. At ille r̄ndes



Dixit eis / Quod precipit moyses vobis cum dixerit moy-  
 ses promissit libellum repudij sibi et dimittere quibz mde  
 ribus ait ad dulcia cordis vni scripsit <sup>moyses</sup> vobis vobis preceptum ipse  
 Ab initio autem creata masculum et feminam fecit eos deus.  
 Et dixit propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem suam  
 et adheret uxori / et erunt duo in carne una itaque  
 non sunt duo sed una caro / Quod ergo deus coniungit homo non  
 separet / Et in domo utroque discipuli eius de eorum interrogaverunt  
 eum et dixit illis / Quicumque dimiserit uxorem suam et aliam  
 duxerit adulterium committit super ista <sup>canon</sup> Et si uxor dimiserit  
 virum suum et alius nupsit meretricem / Et offerebat illi parvo-  
 las ut tangeret illos / Discipuli autem convenerunt offerentibus  
 Quos cum vidisset <sup>offert</sup> ihesus indignus tulit / Et ait illis Converte par-  
 vos ad me venite / et ne prohibuit eos Talis enim est reg-  
 num dei dico vobis / et ipse non recepit regnum dei velut  
 proulus in illud non mirum / Et complexas eos <sup>et</sup> imponent manus



tus

sup illos. Benedicebat eos Et cū egressus ēē in viam par  
 rens quid genu flexa ante eū rogabat eū dices / magiste  
 bone q̄ facia ut vita etna p̄cipias Ihs autē dixit ei  
 quid me dicis bonū nemo bonus n̄ v̄nq̄ deo p̄cepta nosti  
 Ille dixit / que ne adulter / ne occidas / ne furis / ne flii te  
 stion dixeris / ne fraud / feni hora p̄terit aū et m̄ter tua At ille  
 r̄ndens air illi / magister her nā s̄uam aīuentate mea Ihs  
 autē intūit eū / dilexit eū et dixit ei. Om̄i tibi deest vade  
 quicq̄ hec vende et da paupibz et habis thesaurū in celo  
 et veni seq̄re me / Cui q̄stat in dō abūt merces / Etiam  
 hōis possessiones multas / Et t̄spiciēs aut̄ discipulis suis cū  
 difficile qui pecūias hōnt in regnū dei introibūt Discipuli at  
 obstupēbat in v̄is eius At ihs rurq̄ r̄ndens air illis / filioli  
 q̄ difficile est q̄dētes in pecūis in regnū dei introire / q̄  
 aliud est camelū p̄forame acus insire q̄ iūte m̄tē i regnū  
 dei celos Cūda autē maḡ admirabat̄ dicētes ad semetipsos Et



quis potest saluus fieri / Et intulit illos ihesus ait / Apud homines  
 impossibile est / sed non apud deum / Omnia enim possibilia sunt  
 apud deum / <sup>post</sup> et cepit ei petrus dicere / Ecce nos dimisimus omnia  
 et secuti sumus te / <sup>ait</sup> Respondit ihesus ait / Amen dico vobis / Nemo est  
 qui relinquit domum <sup>aut</sup> fratres aut sorores aut patrem aut matrem  
 et filios aut agros propter me et propter eum / qui non accipiat centies  
 tantum in tempore hoc domos et fratres et sorores et matres et filios  
 et agros / et cum persecutionibus / et in seculo futuro vitam eternam / Multi  
 autem erant nouissimi primi et primi nouissimi / Erant autem  
 in via ascendentes iherusalem / Et praecedebat illos ihesus et stупebat  
 et sequentes timebant / Et assumens iter / <sup>post</sup> cepit illis dicere  
 que essent ibi / venit enim / quia ecce ascendis iherusalem et filii hominis  
 tradentur tibi / scilicet et scribis et senioribus et derident te  
 et occident / Et tradent eum gentibus / et illudent illi / et conspuent  
 eum et flagellabunt et interficient eum et tertia die resurget a mor-  
 tuis / Et accedunt ad illud iacobus et iohannes filii zebedei dicentes



Magister voluit quidamque petierunt facere nobis. At ille dixit  
 eis. Ad vultus ut faciat<sup>vobis</sup>. Et dixerunt. Da nobis ut unus ad dex-  
 teram tuam et alius ad sinistram tuam sedeat in gloria tua. **I**hesus  
 autem ait eis. Nescitis quod petatis. Potest bibere calicem quem ego bi-  
 bis. **E**t baptismo quo ego baptisor baptisari. At illi dixerunt.  
 ei. possimus. **I**hesus autem ait eis. Calicem quidem quem ego bibo bi-  
 bet et baptismo quo ego baptisor baptisabimini. Sedere autem  
 ad dexteram meam vel ad sinistram non est meum dare vobis. Sed quibus  
 patet est. Et audientes decem ceperunt indigni de iacobo et iohanne.  
**I**hesus autem vocatis eos ait illis. Satis quod hi qui videntur principari  
 gentibus dominantur eis. Et principes eorum prebent. <sup>ita autem</sup> **N**on  
 est in vobis. Sed quisque voluit fieri maior erit minister vestrus.  
 Et quisque voluit fieri maior in vobis primus erit omnium  
 servus. **N**am et filius hominis non venit ut ministraret ei. Sed ut mi-  
 nistraret et daret animas suas in redemptionem multarum. Et venit ie-  
 rusalem et praestare eo de ierusalem et discipulis suis et plurima militum.



filius thimaei bethsames cecus sedebat in porta viarum medius  
 civitatis audisset quod ihesus nazareth est cepit clamare et dice fili  
 david ihu misere mei et conuabat illi multa ut taceret at  
 ille multo magis clamabat fili david misere mei et statim  
 ihesus precepit illum vocari et vocat eum ducentes ei animam  
 esto Surge vocat te cum piocto vestimento suo exiliens venit  
 ad eum et respondens ihesus dixit illi Quid vis tibi faciam cecus  
 autem dixit ei Rabboni ut videam ihesus autem dixit illi Vade fides  
 tua te saluum fecit et confestim vidit et sequebatur eum in viam

107  
**E**t cum appropinquasset iherosolimam et bethaniam ad mores  
 olivarum mittit duos discipulos suos et ait illis Ite in castel  
 lum quod est contra vos et statim illuc introeuntes invenietis pullu  
 m ligatum super quem nemo adhuc hominum sedit soluite  
 et adducite illum michi et si quis vobis dixit quod faciat dicit  
 quod indigne est et quomodo dimittet illum huc et abeuntes  
 invenietis pullum ligatum ante ianuam foras in horto et solu



cum et quidam de illis scitis dicebat illis / Quid facit solue-  
 res pullu<sup>am</sup> et dixerunt<sup>eis</sup> sicut precepit illis ihesus / et dimise-  
 runt illos / et dixerunt pullu adibim<sup>us</sup> / et imponetes illi ve-  
 stimenta sua / Sed et super eam / multi autem vestimenta sua stauerunt in  
 via / Alii autem frondes cedebat de arboribus et sternerat in via  
 et qui preibat et qui sequebat<sup>ur</sup> / clamabat dicens / **O**sanna benedictus  
 qui venit in nomine domini benedictus qui venit regnum patris nostri  
 dauid osanna in excelsis / et mirabantur ultimas in templo et  
 inspectis omnibus cum iam vespere esset hora exiit in bethaniam  
 cum discipulis / et alia die cum exiit a bethania esurit / Cumque vidisset a longe  
 ficum benedictam / venit si quid forte inueniret in ea ierusalem  
 et ad eam nichil inuenit propter folia / Non enim erat tempus ficorum  
 et respondens dixit ei / Jam non amplius in eternum fructum desuper  
 ex te maducet / et audiebat discipuli eius et veniunt ultimas  
 et cum missis in templum ceperunt eum vedantes et emetes de templo et  
 mesas nummularios et cathedras vedentium colubas subuertit /



Et nō timebar ut quisq̄ trāferret vas p̄ replū & docebar  
 eos dicens <sup>omnia</sup> Nonne scriptū est domus mea domus orōis vocabit̃  
 vobis q̄tūq̄ Vos autē fecistis eam spelunca latrū / **Quo** au  
 dito pharisei sat̃b̃t̃ et sēbe querebat quō eum p̄derent  
 Timebat̃ em̃ eum qm̃ <sup>quia</sup> om̃ia turba admirabat̃ super  
 doctrinā eius & cū vesp̃a facta ēē. egrediebāt̃ de ciuitate  
 Et cū mane trāiret̃. viderūt̃ fīcū aridū factū lacrimis &  
 recordat̃ p̄terit̃ dixit ei **Abi** ecce fīcus cui maledixisti a  
 nuī / **Et** respondēs ih̃s ait eis / Habetis fidē dī / **Amē** dico  
 vobis / qz q̄cūq̄ dixerit huic monti tollere et mittere i m̃tē  
 maris / **Et** nō hesitauit in corde suo / s̃ credidit q̄d cūq̄ dixit  
 fiat / **fieri** ei / **Propt̃ea** dico vobis om̃ia q̄cūq̄ orantes petīt  
 credite / qz accipiet̃ et p̄ueniet vobis / **Et** cū stabit̃ ad orandū  
 dimittite si quid hēt̃ aduersus aliquē / ṽt et pater ṽst̃ qui i  
 celis est dimittat̃ vobis p̃ctā ṽrā / **Quod** si vos nō dimi  
 serit̃ nec pater ṽst̃ q̄ i celis ē dimittet vobis p̃ctā ṽrā



cus

Et venit rursus iherusalem / Et cum ambularet in templo accedunt  
ad eum summi sacerdotes et scribe et seniores / Et dicunt illi In qua  
potestate hec facis Et quis tibi dedit hanc potestatem ut ista facias  
Iesus autem respondens ait illis Interrogabo et ego vos unum unum  
et responde mihi et dicam tibi vobis in qua potestate hec facio. Baptismus  
propheta de celo erat an ex hominibus Respondete michi At illi cogitant  
hanc sententiam dicens Si dixit de celo. dicet nobis. quare ergo non oedi-  
distis ei Si dixerit ex hominibus timeas populum Omnis enim hec be-  
ne dicitur / quia verba prophetae est / Et respondentes dixerunt iheresum. nescimus.  
**R**espondens autem iheresus ait illis Ne ergo dico vobis in <sup>canon</sup> m. c.  
qua potestate hec facio / Et cepit illis <sup>parabolice</sup> in parabolis loqui. Vinea pastinaginis  
homo et tunc dicit sepe et fodit lacum et edificat turrim et locavit  
eam agricolis / et peregre profectus est Et misit ad agricolas in tem-  
porum ut ab agricolis acciperet fructum vinee Cui apprehensus  
cum ceciderunt et dimiserunt eum nudum / Et iterum misit ad  
illos alium fructum / Et illi in capite vulneraverunt et oculis affecerunt



Mar

et rursum alium misit et illum occiderunt. Et plures alios quosdam  
cedentes alios <sup>occidentes</sup> ~~occidentes~~. Adhuc ergo unus habens filium carissimum  
et illum misit ad eos novissimum dicens dicens quod forte vobis man-  
filium meum. Coloni autem dixerunt ad invicem: hic est heres. venit  
occidimus eum. et <sup>erant</sup> nostra hereditas. Et apprehenderes eum occiderunt  
et eiecerunt eum extra vineam. Adhuc ergo faciet dominus vineam venire  
et perdet colonos et dabit vineam aliis. Nec scriptam habet lexis-  
lapides que reprobaverunt edificantes hic factus est in capite anguli  
A domo factus est istud. Et est mirabile in oculis nostris. Et que-  
runt enim tenebre et timuerunt turbae. Cognovimus enim quoniam ad  
eos parabolas hanc dixerunt. Et relicto eo abierunt. Et mittit ad  
eum quosdam ex pharisaeis et herodianis ut eum caperent in verbo. Qui re-  
metas dicunt ei. Quia scis quod verax es et non curas quicquam. Nec  
enim vides in facies hominum. sed in veritate vias dei doces. licet  
dum tibi tunc coram antio dabitur. Qui scies veritas eorum auribus  
Ad me temptat et affert michi denarium ut videas. De illi autem attulerunt



Et ait illis Cuius est imago haec et scriptio / dicit ei cæsar  
videns autem ihesus ait illis Reddite ergo quod est cæsaris cæsar et  
quod sunt dei deo / Et mirabatur super eos / Et venerunt ad eum saducei  
qui dicuntur resurrectorum non esse / Et interrogabant eum dicentes dicens  
moyses nobis scripsit / ut si cuius frater mortuus fuerit et dimi-  
serit uxorem et filios non reliquit accipiat frater eius uxorem  
ipsius et resuscitet semen fratris sui / Septem ergo fratres erant / et  
primus accepit uxorem et mortuus est / et relicto semine / et  
secundus accepit eam et mortuus est / et nec ipse reliquit semen /  
et tertius similiter / et accepit eam / sed et ipse non reliquit  
semen / et cetera omnia defuncta sunt / inter eos autem mortuus est ultimus  
et non reliquit uxorem / Cuius ergo eorum est uxor / Septem enim habuerunt eam  
uxorem / et respondens ait illis / Nemo ideo errat / non sciens scrip-  
turas neque virtutem dei / Cum enim a mortuis resurrexerit / neque nubet  
neque nubent / <sup>sed</sup> sicut sunt <sup>in</sup> angelis in celis / De mortuis autem  
quod resurgant non legistis in libro moysi super rubum quo dixit



illi deus inq[ue]ns <sup>sm</sup> Ego deus abraham et deus ysaac et deus  
 iacob Non est deus mortuor[um] sed viuor[um] **V**os go mlti errat[is]  
 Et accessit vnus de scribis qui audierat illos q[ue]rētes **E**t vidēs  
 qm illis bñe rēdit[ur] interrogauit eu qd eet p[ri]mu[m] om[ni]u[m] mā-  
 datu[m] **I**hus autē rēdit ei **E**t a om[ni] p[ri]mu[m] <sup>mādatu[m]</sup> est audi isrl dñs  
 deus tuus <sup>deus</sup> vnus est **E**t diliges dñm deo tuu[m] extoto corde  
 tuo et extota <sup>mente</sup> a[ni]mā tuā et extota <sup>2</sup> uirtute tua et exta mēte  
 tua hoc est p[ri]mu[m] mādatu[m] **S**cd autē sile est illi Diliges p[ro]-  
 ximu[m] <sup>tuu[m]</sup> sicut teip[su]m **M**aius hor[um] aliud mādatu[m] non est **E**t ait  
 illi scriba **B**ñe m[ag]str et in uitate dixisti qz vnus ē de[us] et  
 non est alius p[ro]ter deum **E**t ut diligat[ur] ex toto corde et ex  
 toto intellectu et extota a[ni]mā et extota fortitudine et diligat[ur]  
 p[ro]ximu[m] taq[ua]m seip[su]m **M**aius at[que] ē oib[us] alia customatib[us]  
 et satisfi[er]e **V**idēs autē ih[esu]s q[ui] sapiebat q[ui] sapiebat rēdit[ur] ait  
 illi Non es longe a regno di **E**t nemo iam audebat eu[m]  
 interrogare **E**t rēdit[ur] ih[esu]s dicebat docēs in templo **Q**uo dicit



scire xpm filiu ee dauid spe em did dicit in spu sco / Dixit  
 Dns domo meo sed ad dextis meis / donec ponaz imicos tuos  
 scabellu ped tuor / spe go dauid. Dr eu dnm. et vn e filio eo  
 Et multa turba eu libent' audiebat et dicebat eis i doctha  
 sua / Caueat a scis q volut in stolis ambulantes et salutari  
 in foro. et in p'mis cathedris sedere in synagogis. et p'mos  
<sup>recubant</sup>  
 discubitos in remis / et deuorat domos uiduaru sub obtentu  
 plipe oronis. / hi accipiet plus plus iudiciu / Et sedens ihu<sup>ca</sup> i ca  
 thedra / gazophilatu aspicebat quo turba iactaret es i gazophi  
 latu / Et multa diuites iactabat multa. Cu aute venisset vna  
 vidua paup misit duo minuta qd est quadras / Et pro  
 cas discipulos suos ait illis / Amc dico vobis qm vidua her pau  
 p plus omnib misit qui miserunt i gazophilatu / omes em  
 ex eo qd habundat<sup>bat</sup> illis miserunt. Her vero de penuria sua  
**E**t ad xij<sup>am</sup> dia qe huc misit totu victum suu  
 egrediet de templo ait illi vn ex discipulis suis / Ange aspice



quales lapides et q̄les struct̄e/ Et respondēs ait illi Vides has  
<sup>magis</sup>  
 om̄es edificatōes Non relinquet lapis sup lapidem q̄ dest̄at nō  
 Et cū sedet in monte oliuar̄ tunc templū interrogabat eu  
 sepati petry et iacobz et ioh̄es et andreas Dic nobis quādo  
 ista fiat/ Et q̄d signū erit qn̄ hec s̄ia incipiat cōsuari/ Et m̄  
 dens ih̄s cep̄t dicē illis Videte ne q̄s vos seducat/ multi em̄  
 veniūt in nomine meo dūctes/ qz eo sū xp̄s et multos seducat  
 Cū ac audierit bella et ap̄imōes belloz ne timuerit/ q̄pter  
 em̄ hec s̄i/ sed nōd statim finis/ Exurge em̄ gens contra  
 gentē et regnū sup regnū/ Et erūt t̄e motus plora et fa  
 mes/ incip̄ dolor̄ hec Videte autē vos metip̄os/ Tradet  
 em̄ vos in t̄alibz in synagogis vapulabit/ Et ante reges  
 et p̄sides stabitis p̄pter me in testimoniū illis/ Et in om̄ibz ge  
 tes p̄mū q̄pter p̄dicat̄ ev̄ḡm Et cū dixerit vos tradetes  
 nolite p̄cogitare q̄ loq̄m̄i/ sed q̄ dictū fuit vobis in illa  
 hora/ id loq̄m̄i Non <sup>em̄</sup> estis vos loquētes sed spūs s̄c̄s Tradet



om̄ frater fr̄em in morte / et frat̄ filiu / Et cōsurgēt filij  
 impiet̄ et morte afficiēt eos / Et eritis odio omnib⁹ p̄t̄ non  
 meū / Cui autē sustinuerit in fine hic saluus erit / Cū autem  
 videritis ab hominib⁹ et desolatōis que dicta est in dñi  
 ele p̄ph̄a stantē ubi nō dē / Cui legit̄ intelligat / Tūc qui  
 in iudea sunt fugiat ad montes / Et qui sup̄ tectū ne descēdat  
 in domū nec introeat ut tollat qd̄ de domo sua / Et q̄ in  
 agro erit nō reuertat̄ retro tollere vestimetū suū / Et autē  
 p̄gnatib⁹ et nutrentib⁹ in illis dieb⁹ / Orate vero ut hōme nō  
 fiat / Erūt enī dies illi tribulatōis tales q̄les <sup>nō</sup> fuerūt ab initio  
 creat̄e quaz q̄didit deus usq̄ nūc neq̄ fient / Et nisi breuiss̄  
<sup>non fuisse salua oib⁹ caro</sup> / Et p̄t̄ electos q̄s elegit breuiss̄ dieb⁹  
 dñs dies / Et tūc si quis vobis dixerit / Ecce hic est xp̄us ecce  
 illic ne crediderit / Exurgēt enī pseudo xp̄i / et pseudo p̄ph̄e  
 et dabūt <sup>et signa</sup> signa et portēta / ad seducēdos si fieri p̄t̄ etiam electos  
 vos q̄o videte / ecce p̄dixi vobis om̄ia / Sed in illis diebus  
 p̄ tribulatōis illaz sol q̄ tenebitur / Et luna nō dabit pseudo



splendorem suū. et stelle celi erūt decedentes. et virtutes q̄ simi-  
 m celis mouebūt. Et tūc uidebūt filiū hominis uenientem  
 in nubibz celi cū uirtute multa et glā. Et tūc mittet angelos  
 suos et congregabit electos suos a quatuor ventis a summo terre  
 usq; ad summū celi. **Quia** autē dicit parabola. Et iam rami  
 eius teneri sunt et nata fuerūt folia cognoscite q̄ in p̄sēto  
 sit etas. Sic et vos q̄ ad uidetis. **Hec** fiet. scitote q̄ in p̄sēto  
 sit in hostijs. **Omne** dico uobis qm̄ nō t̄nēbūt gr̄atō **Hec** dic  
 omnia ista fiat. **Celū** et t̄ra t̄nēbūt uerba at̄ n̄a nō p̄t̄būt  
 de die autē illo uel hora nemo scit. neq; angeli in celo neq;  
 filius nisi pater. Videte uigilate et orate. nescit em̄ q̄n t̄pus  
 est. Sicut homo qui p̄gre p̄fectus est reliquit domū suā  
 et dedit seruis suis p̄t̄res cuiq; op̄is. et ianitori p̄cepit ut  
 uigilet. **Vigilate** q̄o nescit em̄ q̄n dñs dñs ueniat. scit  
 an media nocte an galli cantu an mane. ne tū uenit  
 repente inueniat nos dormientes. **Ad** autē uob̄ dico omibz



**E**rat autē pascha et *xiii* capitulum dicitur vigilate  
 Bethana post bethaniam et querebat summi sacerdotes et scribæ quo  
 eum dola teneret et occideret dicebat autē nō in die festo  
 ne forte tumultus fieret in populo Et cū esset ihesus bethannie in do-  
 mo symonis leprosi et reuaret venit mulier habens alabastrum  
 vnguenti nardi spiritati preciosi pistati Et fracto alabastro effu-  
 dit super caput eius Erat <sup>at</sup> quidam indigni ferētes inter semet  
 ipsos et dicētes <sup>quid</sup> et propter ista vnguenti facta est poterat enim  
 vnguentum istud venditū pro triginta denariis et dari pauperi-  
 bus Et fremebat in eam ihesus autē dixit Sinite eam quod  
 illi molesti estis et omne opus operari est in me Semper enim  
 pauperes habetis vobiscum Et cū voluit propter illis benefacere  
 et autē non semper habetis Quod hūc hoc fecit provent vngue-  
 corpus meum in sepulchrum Amē dico vobis ubicūque predicatum  
 fuerit euangelium in mundo et quod fecerit heri narrabitur  
 in memoria eius Et iudas scariot unus ex duodecim abiit ad

116



Ad similes sacerdotes ut pder eu illis etui audietes graui  
 se/ Et pmissit ei pecunias se datus/ et quibat quo illu  
 oportuit tradi/ Et pmo die azimoz qn pascha immolabar  
 dicit ei discipuli/ etuo vis eamus et patet tibi ut manduces  
 pascha/ Et mittit duos ex discipulis suis et ait eis/ ite i ciuitate  
 et oret vobis homo lagenas aqz baiulas sequi eum/  
 Et qmque inierit dicit domino domus qz mtr dicit/ ubi est  
 refectio mea/ ubi pascha tu discipulis meis manduce/ Et ipe  
 uobis demonstrabit cenaculu grade stratu et illic pate nob  
 Et abierunt discipuli eius et veniunt in ciuitate/ et inuenerunt  
 sicut dixerat illis/ Et paupr pascha Vespe aute facto venit  
 tu xij. et discubetibz illis et manducatibz ait ihus/ Amen  
 dico vobis/ qz vnus ex vobis me tradz q manducat meam  
 At illi ceperunt contestari et dicere/ singillatim/ Nuch esto.  
 Qui ait illis/ Vno ex xij. q mtr meum manducat meum  
 Et filius hois qd vadit/ sicut scriptu est de eo/ Ne at homi



illi p<sup>ro</sup>que filius hominis tradet<sup>r</sup> **B**onū erat ei si nō <sup>fui</sup> esset nat<sup>us</sup>  
 homo ille **E**t māduratib<sup>us</sup> illis accepit ih<sup>esu</sup>s panes et bene-  
 dices fregit et dedit eis et ait **E**umite h<sup>oc</sup>. H<sup>ic</sup> est corp<sup>us</sup> meū  
**E**t accepto calice gr<sup>ati</sup>as agens dedit eis et biberūt ex illo os  
**E**t ait illis: Hic est sanguis meus noui testam<sup>en</sup>ti, q<sup>ui</sup> p<sup>ro</sup>mitt<sup>it</sup>  
 effunder<sup>e</sup> Amen dico vobis q<sup>ui</sup> iam nō bibam de genimine  
 vitis vsq<sup>ue</sup> in diem illud cū illud bibam uobiscū <sup>uocam</sup> in regno  
 dei **E**t i<sup>mp</sup>ro dicto exierūt in monte oliuaz **E**t ait illis  
 ih<sup>esu</sup>s: Om<sup>n</sup>es vos scandalisabim<sup>ur</sup> in me in nocte <sup>in</sup> q<sup>ui</sup> scriptū est p<sup>ro</sup>  
 uici<sup>us</sup> pastore et disperdet<sup>r</sup> oues greg<sup>is</sup> Sed p<sup>ro</sup> q<sup>ui</sup> surrexero p<sup>ro</sup>  
 cedat<sup>r</sup> vos in galileaz/ pet<sup>rus</sup> autē ait ei: **E**t si om<sup>n</sup>es scandalizati  
 fuerūt in te, sed ego nō **E**t ait illi ih<sup>esu</sup>s: Amen dico tibi q<sup>ui</sup>  
 in hodie in nocte h<sup>ab</sup>er<sup>e</sup> p<sup>ro</sup>ut q<sup>ui</sup> gallus bis uoc<sup>at</sup> dedit<sup>r</sup> me  
 es negatur<sup>us</sup> At ille amplius loq<sup>ui</sup>ba<sup>t</sup> **E**t si opp<sup>or</sup>tuit me sim<sup>il</sup>  
 timore <sup>tibi</sup> terū non te negabo **S**ilic<sup>et</sup> autē om<sup>n</sup>es <sup>ceba<sup>nt</sup></sup> dixerūt **E**t uen<sup>it</sup>  
 in p<sup>ro</sup>diū cui nomen gethsemai/ et ait discipulis suis: **E**dedite



hic donec orem. Et assumpsit petrus et iacobum et iohannem secum  
 et cepit pauere et cedere. Et ait illis. Quid est anima mea usque  
ad mortem. sustinete hic et vigilate. Et cum processisset paululum  
 prostratus super terram et orabat. ut si fieri posset transiret ab eo hora  
 Et dixit Abba pater omnia tibiabilia sunt transierit calicem  
 hunc a me. Sed non quod ego volo. sed quod tu. Et venit et inuenit  
 eos dormientes. Et ait petro Simon dormis non potuisti una  
 hora vigilare mecum. vigilate et orate ut non inieritis in tenta-  
tionem. Spiritus quidem promptus est caro autem infirma. Et iterum  
<sup>aliquis</sup> ait eis. Somnate. Et reuersus est de nouo et inuenit eos  
dormientes. Erant enim oculi eorum clausi. Et ignorabant quod  
 responderet ei. Et venit tertio et ait illis. Dormite iam et re-  
quiescite sufficiat. Venit hora. Ecce tradet filius hominis in manus  
peccatorum. Surgite eamque. Ecce qui me tradidit prope est. Et ad hoc  
 eo loquente venit iudas scarioth unus ex duodecim. Et cum illo  
 turba multa cum gladiis et lignis missis armis sacerdotibus



et a scribis et a senioribus / Dederat aut traditor <sup>cum</sup> signum eis dicens  
 quicumque osculatus fuero ipse <sup>est</sup> et ducite eum / Et cum  
 venisset statim accedens ad eum ait / Habi. et osculatus est eum.  
 At illi magis iniecerunt in eum et tenuerunt eum / Unus quidam  
 autem de turpatoribus eductus gladium percussit suum summum sacerdotem  
 et amputavit illi auriculam eius / Et respondens ihesus ait illis Tamen  
 ad latrum existis cum gladiis et <sup>liguris</sup> fustibus comprehendere me / <sup>cum</sup> Certe  
 oras apud vos in templo docere / et non me tenuistis / Sed ut im-  
 pletur scriptum / Tunc discipuli eius reliquentes eum omnes fugerunt  
 Adolestes autem quidam sequabantur eum / Dimittens sindonem super nudum  
 et tenuerunt eum / At ille relicta sindone nudus profugit ab  
 eis / Et adduxerunt ihesum ad summum sacerdotem / Et conveniunt  
 omnes sacerdotes et scribe et seniores / petrus autem a longe secutus est  
 eum usque <sup>intro</sup> in atrium summi sacerdotis / Et sedebat cum ministris / et ca-  
 lescebat se ad ignem / Summi vero sacerdotes et omne concilium  
 querebant adversum ihesum testimonium ut eum morti traderent.



nec inveniebatur. Multi enim testimonium suum dicebant adversus  
 eum. Et convenientia testimonia non erant. Et quidam surgens<sup>te</sup> suus  
 testis<sup>adversus eum</sup> ferebat<sup>aios</sup> dicentes. Et cum audimus eum dicentem. Ego dissol-  
 uia templum hoc manus factum. Et per idem<sup>aliud</sup> non manus factum edifi-  
 cabo. Et non erat conveniens testimonium illorum. Et exurgens sacer-  
 dos in medium interrogavit eum dicens. Non respondes quidquam  
 ad ea que tibi obiciuntur ab his. Ille autem tacebat. Et nichil responde-  
 bat. Rursus summus sacerdos interrogabat eum et dixit ei. Tu es christus  
 filius dei benedicti. Iesus autem dixit ei. Ego sum. Et videbitis  
 filium hominis ad dexteris sedentem vultus dei. et venientem<sup>ai</sup> in nubibus.  
 Tunc summus autem sacerdos scindens vestimenta sua ait. Quid ad-  
 huc desideratis testes. Audistis blasphemias quod vobis videtur. Cui  
 omnes condemnauerunt eum esse reum mortis. Et ceperunt quidam  
 conspuere eum et velare faciem eius. et colaphis eum percutere  
 et dice<sup>et dice</sup> ei. propheta quis est qui te percussit. Et misit eum alapis ce-  
 derat. Et cum esset pergit in atrio deorsum venit una ex ancillis



summi sacerdotes et cum vidisset petrum calefacientes se aspiciens  
 illud ait et tu cum ihesu nazareno eras sed ille negavit dñs  
 neque scio neque novi quid dicas et exiit foras ante atrium et  
 gallus cantavit Rursus autem cum vidisset illud alia ancilla cepit  
 dicere tuisantibus quod hic ex illis est At ille iterum negavit Et post  
 pusillum rursus quod astabat dicebat petro Vere ex illis es tu  
 Nam et galileus es Ille autem cepit anathematizare et iurare  
 quod nescio hominem istum quem dicis Et statim iterum gallus cantavit  
 Et recordatus est petrus in quo dixerat ei ihesus pusille <sup>gallus</sup> ceteris tibi ter  
 me negabis et cepit flere etc. **capitulum**

**E**t confestim matre facto consilium facientes summi sacerdotes  
 cum senioribus et scribis et universo concilio Vincientes ihesum dixe  
 runt et tradiderunt pilato Et interrogavit eum pilatus tu es rex  
 iudeorum At ille respondit autem illi et ait et accusabat eum summi  
 sacerdotes in malis Pilatus autem rursus interrogavit eum dicens  
 Non respondes quidquid iudeus inquit te accusat Ihesus autem



nihil rēdit ita ut miraretur pilatus. **P**ro die in autē festū dimittit  
 tunc solebat illis unū ex vinctis quēcuq; petissent. **E**rat  
 autē qui vocabatur Barabās / q̄ ad sediciōis erat vinctus qui  
 in sediciōe fecerat homicidiū. **E**t tū ascendissē ibā cepit re  
 gis sicut sēp̄ faciebat illis. **P**ilatus autē rēdit eis et  
 dixit / vultis dimittā vobis regē iudeorū. **S**olebat enim q̄  
 p̄ invidiā suū sacerdotes tradissent eum / pontifices  
 autē conatantur turbas ut magis Barabā dimittē eis.  
**P**ilatus autē iterū rēdit eis erat. **Q**uid ergo vultis facere  
 ei iudeorū. **A**t illi iterū clamant dā fice eum / **P**ilatus autē dicebat  
 eis Quid em̄ mali fecit. **A**t illi magis clamabant dā fice  
 eum. **P**ilatus autē volens pacare p̄p̄lo / dimisit illis  
 Barabā et tradidit illis ih̄m. flagellis cesū ut dā ficeret  
 anligentes autē duxerūt eū in arciū p̄torij et vocat totā  
 cohortē et induit eum p̄puta et imponit ei plectetes  
 spineas cōnā et ceperūt salutare eū. **A**ue rex iudeorū



116

et praecebat cap<sup>us</sup> eius nudie/et conspuebat eu/et po-  
nentes genua adorabat eu/et proptilluserunt ei/exuerunt  
eu purpura et induerunt eu vestimentis suis/et ducunt illu  
ut dissideret enim/et angariaverunt premiter quosdam  
simone cyrenenm venietem de villa premit alleradri et ruffi  
ut domum eius tollerent/et produxerunt illu in golgotha locum  
qd est interpretatio calvarie locus/et dabant ei bibere mixturam  
vini et non accepit/et dissidentes eu dividerunt vestimenta  
eius mittentes sorte super eis qd quid tolleret/erat autem hora  
tertia et dissixerunt enim/et erat titulus cruce eius scriptus rex  
iudeorum/et cum eo <sup>erant</sup> dissixerunt duos latrones vnu ad dexteram et  
alium a sinistris eius/et adimpleta est scripta qe dicit/et  
cum iniquis reputatus est/et premiter blasphemabat eum movens  
capita sua et dicens/na q destruis templu dei et i<sup>n</sup> tribus  
diebus edificabis/Alu<sup>us</sup> fac <sup>me</sup> tempm descendere de siliter  
et summi saltes illud<sup>es</sup> ad altum/ cum sibi dicebat/Alios salutes



fecit / seipm saluū facē nō pē / ppus rex isrl descendat de  
 tē mūr ut videas ut credas / Et q̄ cū eo cāfipi erat quia  
 bāt<sup>ci</sup> / Et facta hora sexta tenebre fte sūt sup vniūsa tēa  
 vsq̄ ad hora nonā / et hora nona exclamat ih̄s voce ma  
 gna dices heli heli lamazababam / qd̄ est m̄ptatū deus m̄s  
 deus meo ut q̄ dereliquisti me / Et q̄da detāstātibz audie  
 tes dicebāt / Ecce holiām vocat / Curres autē vnus ex im  
 plens spongia aceto cāponēs q̄ etā calamo / potū dāku  
 ei dicens Gmte videamus si veniat helias ad deponēdū  
 eum / H̄s autē emissa voce magna expirat / Et velū  
 tepli fissū est in duo a summo vsq̄ deorsū / Videns autem  
 centurio qui ex p̄adiis ad iūd stabat q̄ sic clamās expi  
 rass̄ ait / Vere hic homo filius dei erat / Erāt autē ibi  
 oēs de longe aspicientes / mē q̄s erat maria magdale  
 et maria iacobi mionis et ioseph mar̄ et salome / Et  
 cū eēt in galilea seq̄bat̄ eum et m̄strabat ei / et alie m



cus

que simul cum eo ascenderat iherosolimam. Et cum iam sero esset factum  
 quod erat pasceus quod est ante sabbatum venit ioseph ab ani-  
 machia nobilis decurio. qui et ipse erat expectans regnum dei.  
 Et audacter introiit ad pilatum et petiit corpus ihesu. pilatus  
 autem mirabatur si iam obisset. Et accersito centurione interrogauit  
 eum si iam mortuus esset. Et cum cognouisset a centurione donauit  
 corpus eius ioseph. Ioseph autem mercauit syndonem et deposuit  
 eum inuoluit in syndone. et posuit eum in monumento quod erat  
 excavatum in petra. Et aduoluit hostium lapidem ad hostium mo-  
 menti. Maria autem magdalene et maria ioseph aspiciabant.  
**E**t cum transisset sabbatum *in .c.* ubi poneretur  
 maria magdalene et maria iacobi et salomee. abeuntes eme-  
 runt aromata ut venientes ungeret ihesum. Et valde mane  
 prima sabbatorum veniunt ad monumentum orto iam sole. Et dice-  
 bat ad invicem quis reuoluet nobis lapidem ab ostio monu-  
 menti. Et respicientes vident lapidem reuolutum. Erat quippe magnus

L. 100. 148



**Marcus**

valde et mirantes inuenerunt iuuenem sedentem  
in dextera coopti stola candida et ob stupuerunt. Cui dixit illi  
Nolite expauescere ihm qui est nazarenus dixit. Surrexit  
non est hic. Hic locus ubi posuerunt eum. Sed ite dicit discipulis  
eius et petto. quia praedicabo vos in galilea ibi eum uidebitis. Sed  
dixit vobis. At ille exentes fugerunt demones. inuaserunt  
enim tremor eas et pavor et nemi quidquam dixerunt <sup>timabant</sup> timuerunt  
enim. Surgens autem ihesus mane prima sabbati. appuit primo  
maria magdalene de qua eiecerat septem demones. Illa na-  
dens annuntiat hijs qui ad eam fuerant lugentibus et flentibus  
Et illi audientes quia uiuere et visus esse ab ea non crediderunt  
ei. post haec ante duobus ex eis ambulatibus ostensus est  
in alia effigie euntibus in villas. Et illi euntes nuntiauerunt ceteris  
Nec illis crediderunt. Nouisse <sup>at</sup> tamen illis uideri appuit  
ut ihesus et exprimat incredulitate illorum et duritiam cordis. quia hijs qui  
viderant eum resurrexisse non crediderunt. Et dixit eis Euntes



in mundū vniuersū p̄dicare eūm om̄i creat̄e Qui credidit  
et baptizatus fuerit saluus erit / Qui v̄o nō credidit cōdēna-  
bit̄ Signa autē eos q̄ crediderūt hec sequūt̄ In morte meo  
demonia eiācet / Linguis loquent̄ novis serpentes tollet  
Et si mortiferū quid biberit nō eis nocēbit / Sup̄ egros  
māg imponet et vne hēbit / Et dñs qđz ihus p̄p̄ lo-  
cutus est eis assumptus est in celū et sedet ad dextera dei

Illi autē p̄fati p̄dicauerūt ubiqz dom̄io coopante et sermōz

*Explicit euangelium iohannis*

*capitulum prologo super lucam*

confirmate sequentibus signis

**L**ucas syrus natione et antiochenus arte me-  
dicus discipulus apostolorum postea paulū secutus  
vsqz ad confessor eius fuit dom̄io fuit sine  
conuictu nam neqz vxorē nūqz habens neqz  
filios / septuaginta annos obiit i bitunia  
plenus spū sancto cui ad iam eēt septa

euangelia p̄ marthē qđz in iudea p̄ ananiam at in italia  
sancto instigante spū in achaje partibz hoc scripsit eūm /  
significas etiā ip̄e in p̄ncipio ante hoc alia ē de septa / cui  
extra ea que ordō euangelice dispositiōis exposuit / Ea ma-  
xime nātus laboris fuit ut p̄mū grecis fidelibus omni  
p̄phetāone veniūt in carne xpi dei manifesta ēet veritas  
ne iudaicis fabulis attenti in solo lectis desidio teneret̄  
vel ne hereticis fabulis et stultis fallaciātibz seducti



excederent a uirtute elaboraret. Dehinc ut in principio eorum  
nobis natiuitate prescripta cui eorum sciret. et in quo  
electos sciret indicaret. contestas in se et completa ee  
que ab alijs eent inchoata. Cui ideo post baptismum filij di  
apfectione generationis in xpo impleret et reperere a  
principio natiuitatis humane ptas promissa est. ut requiritur de  
maret in q apprehensio erat pnatam filium dauid introitu  
reuerentis in eum generationis admissio indispabilis  
dei ut pducas hominibz xpm suu opus pfecti hominis redire  
in se p filium faceret qui p dauid patrem uenientibz iter pberet  
<sup>bebat</sup> in xpo au luce no imito etia scibendoz actum aplos ptas  
in mistio dixit deo in deu pleno et filio pductionis exte  
to. Et orone ab ipis aplis facta sorte dñice electionis nris  
compleret. sicut paulus qsuatoz aplis actibus dñer que  
dñi contra stimulu recalcitratoz dñs electis ex et lege  
tibus ac qrenabz deum. Et si p singula expediri a nob  
uile fuerat. scens tamen q operatoz agricolaz oppter p  
defructibz suis edere uitam publicaz quositate necnon  
tam uolentibz deo dñicare uiderem q fastidientibz q  
desse<sup>uon est de p</sup>lectorez obsecro studiose paginas recensente huius lib  
ea que incipite cont ea q stili pauentat. Designata uesti  
tio sunt. non meo quidat error si peto mee iustitiae  
iusticie. et q obstinato leges ampliatas dñs excitat ad  
pura doales mentis mee fauoribz meis meor benigni  
tate arguuntur. *beati jerommi in eum. luce euangeli*

**Q**uoniam quidem multi conati sunt ordinare nar  
rationes que in nobis complete sunt rerum su  
tradiderunt nobis qui ab initio ipi uiderunt et in  
nisi fuerunt sermonis. uisum est et in <sup>ubi scribere</sup> ubi assecutus a  
principio omnia diligenter ex ordine opamne theo  
phile ut cognoscas eorum uerboz de quibus eniditu  
es ueritatem. Requiritur aplm pmd.

Incipit argumentum beati jerommi in euangelium luce euangelii



Luc

**N**at in diebus herodis regis iude. sacerdos quidam nomen  
 zacharias de vice abia. <sup>in vice</sup> et uxor illius de filiabus  
 aaron. et nomen eius elizabeth. Erant autem iusti  
 ambo ante deum incedentes in omnibus mandatis et iustifica-  
 tionibus domini sine querela. Per non erat illis filius. eo quod esset ely-  
 zabeth sterilis. et ambo processissent in diebus suis. et factum est  
 autem cum sacerdos fugeretur zacharias. sue uixit in ordine an-  
 geli dei. sed si uenerit sacerdos forte exierit in mensam ponet in-  
 gressus in templum domini. et omnis multitudo populi erat orans fore  
 hora mensam. Appropinquavit autem illi angelus domini stans ad dexteram altaris  
 incensi. et zacharias turbatus est uideret. et timor inuenit super eum.  
 Dixit autem ad illum angelus. Ne timeas zacharia. quoniam exaudita est  
 deprecatio tua. et uxor tua elizabeth pariet <sup>tibi</sup> filium. et uocabis  
 nomen eius iohannes. Et erit gaudium tibi et exultatio. et multa  
 in natiuitate eius gaudebunt. Erat enim magnus coram domino.  
 et uideret si quid non biberet. per spiritum sancto replebitur. adhuc pro  
<sup>in uero</sup>



videri mris sue/ et multos filios israel gūter ad dñm deū ipor  
 Et ipse pcedit an illū i spū. et lūte helielur gūtar corda pa  
 trū in filios/ Et maredibiles ad pdenaz iustos pae dñi  
 plebe pfrat/ Et dixit zacharias ad angelm. Unde hē fiaz. Ego  
 em sum senex. et uxor mea pressit in dieb9 suis/ Et rñdes  
 angelus dixit ei/ Ego sum gabriel q̄ esto ante deum/ Et miss9  
 su loq ad te. et her tibi evnglize/ Et ecce eis tater et nō potē  
 loq vsqz in die illū q̄ her fiat/ p eo q nō credidit <sup>verbum meū</sup> vñ mñ/ qe  
 implebit i tpe suo/ Et erat plebs expectas zacharias/ et mirabā  
 q tardaz ipse in templo/ Egressus at nō poterat loq ad illos/ et  
 cogitū q visionē videret i templo/ Et ipse erat nimis illis/ Et  
 pmasit mut9/ Et factū est/ ut impleti sūt dies officij eius/ abijt  
 in domū suam/ post hos autē dies concepit helisabeth uxor  
 eius/ et occultat <sup>bat</sup> se mesib9 qñqz dies/ q sic fecit in dñs in  
 dieb9 qbus respexit auferre obpānū meū mñ hoies/ In me  
 at sexto miss9 ē angelus gabriel ad eo i ciuitate galilee. cui nom



nazareth ad petine desponsata viro cui nomen erat ioseph. de  
 domo dad et nomen uirgis maria. Et ingressus angelus ad  
 eam dixit. Ave gratia plebs dominus tecum. benedicta tu in mulieribus. quia  
 tu audisti turba est in finibus eius. Et cogitabit quis contra  
 salutarem. Et ait angelus ei. Ne timeas mala invenisti enim gratia  
 apud dominum. Ecce concipies in utero et paries filium et vocabis nomen  
 eius iherusalem. Hic erit magnus. et filius altissimi vocabitur. Et  
 dabit illi dominus deus sedem dad patris eius. et regnabit in domo  
 iacob in eternum. et regis eius non erit finis. Dixit autem maria  
 ad angelum. quomodo fiet istud quoniam virum non cognosco. Et respondit angelus  
 dixit ei. Spiritus sanctus superveniet in te. et litus altissimi ob  
 umbrabit tibi. Ideoque et quod nascetur ex te sanctum. vocabitur filius  
 dei. Et ecce elizabeth cognata tua. Et ipsa concepit filium in  
 senectute sua. Et hic mensis est sextus. qui vocatur sterilis. quia  
 non erat in possibile apud deum omne verbum. Dixit autem maria  
 ecce ancilla domini fiat mihi secundum verbum tuum. Et discessit angelus ab illa.



Eruges at maria in diebus illis abijt in montana cu festacoe  
 i ciuitate iude Et intit i domu zacharie et salutat eliza  
 beth Et fcm est ut audiuir salutar marie elizabeti / Et  
 ultat in fas in utero eius Et repleta e sps sco elizabeti  
 Et exclamar voce mag et dixit <sup>mag</sup> Andra tu int milies Et be  
 nedicty fructy ventris tui Et in hr m ur veiar mat domi m  
 ad me Ecce em ur facta e vox salutar tue i aubus meis  
 Exultat i gaudio in fas i utro meo Et bta qe credidisti / qm p  
 ficiet in te ea qe dicta st tibi a domio Et ait maria mag  
 ficat ania mea dnm et exultat sps meus in deo saluta  
 meo Ra respicit huius analle sue ecce em exhr bta me  
 dicit omis gnacones / Ra fear in mag q potes e et san noy  
 ag Et mia eius apptemie in progetes timetib9 eu / Refert po  
 teaz mbratio suo dilexit supbos mte cordis sui / Deposu  
 potetes desede et exaltat hiles / Quienes iplet bonis et  
 diuites dimisit manes Suscepit pueru suu rordatu



## Luce

misericordia sue Deus locutus est ad patres nostros abraham et semini  
 eius in secula / et venit ad maria cum illa quoniam mensibus sex et re-  
 versa est in domum suam / <sup>autem</sup> Elizabeth impletum est tempus parandi et  
 peperit filium / Et audierunt vicini et cognati eius quoniam magnificatus  
 Dominus matrem suam illam et congratulabatur ei / Et factum est in die  
 octavo venerunt circumcidere puerum / Et vocabatur enim nomen patris  
 sui zacharias / Et respondens mater eius dixit / nequaquam sed vocabitur  
 iohannes / Et dixerunt ad illam quoniam nomen eius est in consuetudine tua quod vocatur  
 hoc nomen / Inmuebatur autem patri eius quod vellet vocari eum  
 Et postulas pugillarem scripsit dicens / iohannes est nomen eius / Et  
 mirati sunt omnes / Appropinquavit autem illi os <sup>enim</sup> zacharie et lingua  
 eius / et loquebatur benedicens Deum / Et factus est timor super omnes vias  
 eius / et facti sunt omnia mota iudee divulgabantur verba haec / Et  
 posuerunt omnes quod audierant in corde suo dicentes / Quis putaret eum  
 puer iste / Et enim magnus Dominus erat cum illo / Et zacharias pater  
 eius impletus est spiritu sancto et propheta dicens / Benedictus Dominus deus



isrl qz iussit et fecit redemptor plebis sue / Et erexit cornu  
 salutis nobis in domo dauid pueri sui / Sicut locutus est pos  
 scis qui astis sunt prophetas eius Salute eximias meis  
 et de manu omni q' oderunt nos / Ad faciendam misericordiam cum patribus  
 meis et memoriam testamenti sui sancti. / Insurrexit qd iurauit  
 ad abraham prem nostrum daturum se nobis. Et sine timore  
 de manu inimicorum nostrorum liberati fuimus illi. / In iusticia erusticia  
 coram ipso omnibus diebus meis. Et tu puer propheta altissimi vocabis  
 quibus enim ante faciem domini pate vias eius. Ad dandum scientiam  
 salutis plebi eius in remissionem peccatorum eorum. / <sup>me</sup>pristera dei mei  
 in quibus visitat nos omnes ex alto. / Illuminare hijs q' in tenebris et  
 in umbra mortis sedent ad dirigendos pedes nostros in viam  
 pacis. / Puer autem creuebat et confortabatur spiritu et erat in deserto  
 usq; in diem ostensionis sue ad israhel. **Capitulum secundum**  
**D**atum est autem in diebus illis. / <sup>primum</sup>Exiit edictum a rege <sup>augusto</sup>ut de  
 scenderet in iudam. Hec descriptio prima facta est apud syon



Luce

cyrino Et erat omnis ut proficeret singuli in sua ciuitate / Ascendit  
 autem et Ioseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeam ciuitatem  
 dauid que vocatur bethleem / Et quod esset de domo et familia dauid  
 ut proficeret cum maria desponsata sibi uxore pregnante / Factum est  
 autem cum conueniret impleri septies dies marie ut pareret / Et peperit  
 filium suum primogenitum et panis eum involuit et reclinat eum in  
 praesepe / quia non erat ei locus in duisoria / Et pastores erant in re-  
 gione eadem vigilantes et custodientes vigilias noctis super gregem  
 suum / Et ecce angelus domini stetit iuxta illos et claritas dei circum-  
 fulsit illos / et timuerunt timore magno / Et dixit illis angelus  
 Et dixit illis <sup>nolite timere</sup> angelus <sup>cum</sup> ecce enim nunc vobis <sup>magnum</sup> gaudium quod erit omni  
 populo / quia natus est nobis hodie saluator qui est christus dominus in ciuitate  
 dauid / Et hoc vobis signum / inuoluet infantes panis involutum  
 et positum in praesepe / quia non erat ei locus in duisoria / Et subito  
 facta est ad angelum multitudo militie celestis exat / laudantium deum  
 et dicentium / Gloria in altissimis deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis /



Et factū est ut discesserūt ab eis angeli in celis. Pastores erāt  
 loquētes <sup>hanc</sup> ad invicē Tūscā usq; bethlehem. et videas h<sup>c</sup> vñ  
 qđ factū est / qđ dñs <sup>fecit</sup> <sup>et</sup> ostēdit nobis / et veniunt festinantes. et  
 inveniunt mariaz et ioseph et infantē positū in presepio vi  
 detes ac cōgunt ioseph de dō qđ dictū erat illis de puero h<sup>c</sup>  
 Et os q̄ audierat miratū ē. Et de hijs q̄ dicta erāt a pastorib;  
 ad ipos maria autē cōsuabat omnia vba h<sup>c</sup> et cōferebat in corde  
 suo. Et reliq; s<sup>t</sup> pastores glorificantes et laudantes deū in oib;  
 q̄ audierat et viderat sicut dictū ē de illis. Et p̄q̄ cōsumatū ē  
 dies octo ut cōuader<sup>t</sup> puer / vocatū est nōmē eius ihs / qđ  
 vocatū est ab angelo p̄usq; in utero cōcipit. Et p̄q̄ imple  
 ti s<sup>t</sup> dies purgatiōis marie s<sup>c</sup>d legē moysi tulerūt illū  
 in iher<sup>s</sup>lm. ut sifteret eum dñm s<sup>c</sup>d s<sup>c</sup>ptū ē in lege dñi  
 Et a dē mas<sup>t</sup>myad appiens volūta<sup>m</sup> s<sup>c</sup>m dñm vocabit. Et  
 ut daret hostiā s<sup>c</sup>d q̄ dictū ē in lege dñi / par turturū  
 et duos pullos colubaz. Et ecce hō erat in iher<sup>s</sup>lm cui nō



re

symeon et homo iste diues iustus et timoratus exoptans q[uod] pla-  
 cam isrl/ Et sp[iritu]s s[an]c[t]us erat in eo Et respo[n]su[m] accepit a sp[iritu]  
 sancto non visum se morte nisi prius videret xp[istu]m d[omi]n[u]m/ Et  
 venit in sp[iritu] in templu[m]/ et tu[m] inducent pueru[m] ih[esu]m i[n] templu[m]  
 p[ro]phetes eius ut facerent sc[ilicet] legis q[uod] s[er]uat dies p[ro] eo/ Et ip[s]e accepit  
 eum in vlnas suas et benedixit deo et dixit Nunc dimittit  
 seruu[m] tuu[m] d[omi]ne sc[ilicet] d[omi]n[u]m v[ost]ru[m] tuu[m] in pace/ Et videru[n]t oculi  
 mei salutate[m] tuu[m]/ Et p[er]asti ante facie[m] om[n]i[u]m p[ro]p[het]ar[um]/ luen-  
 ad reuelato[r]e[m] gen[er]aliu[m] et gl[ori]a[m] plebis tue isrl/ Et erat pater  
 eius et mater mirantes sup[er] h[is] q[uod] dicebat[ur] de illo/ Et be-  
 nedixit illis symeon Et dixit ad marit[ur] eius Ecce po-  
 situs hic est in ruina[m] et in restructio[n]e[m] multo[r]u[m] in israhel/  
 Et in signu[m] cui q[uod] d[icitu]r/ Et tua ip[s]ius amara[m] gl[ori]a[m] per-  
 t[ri]butu[m] ut reuelet[ur] ex multis cordib[us] cogitacio[n]es/ Et erat ana-  
 p[ro]phetissa filia fanniel decurib[us] asser/ hec p[re]cesserat in dieb[us]  
 null[is]/ Et v[er]perat ad viro suu[m] ante septem a v[ir]ginitate sua/



Et hec uidua usque ad annos octoginta quatuor que non disce-  
 debat de templo ieiunijs et obsecrationibus per dies ac nocte  
 Et hec ipsa hora supplex querebat domino et loquebatur de illo  
 omnibus quod expectabat redemptionem israel Et ut proficeretur omnia scriptura lege  
 domini reuersi sunt in galileam in ciuitate sua nazareth puer autem  
 crescebat et confortabatur plenus sapientia et gratia dei orati  
 illo tribuantur pueri eius per omnes annos in iherusalem in die sollemp-  
 ni pasche Et cum factus esset ihesus annorum quatuordecim ascendit illis  
 iherusalem scriptura sive iudeis diei festi Consuetudinisque diebus cum redi-  
 ret remansit puer ihesus in iherusalem et non cognouit pueri  
 eius Constantes autem illi esse in comitatu uenerunt iter diei et  
 querebat eum inter cognatos et notos Et non inuenientes  
 regressi sunt in iherusalem querentes eum Et factum est post triiduum in-  
 uenerunt illum in templo sedente in medio doctorum audientem  
 illos et interrogantes eos Stupebat autem omnis qui eum audiebat  
 scilicet prudentia et responsus eius Et uidentes admirati sunt et dix-



Luce

mater eius ad illu / fili qd fecisti nobis sic / Ecce par tuus  
et ego so debetis querebat te / Et ait ad illos et dicit qd me q:  
rebat / Respondebat qd in hys que pater mei sunt oppter me  
et et ipi non intellexerunt dnm quod locutus est ad illos / Et  
descendit ad eis / Et venit nazareth / et erat subditus illis / et mater  
eis / Conuabat oia uerba hec qd fecerat in corde suo / Et illis p ficebat  
sapia et etate / et gra apud deu et homines / *Tertium caput*

**H**anno autem quod dicitur impy tiberij cesaris paurate pontio  
pilato iudea / Tetrarcha autem galilee herodes philippo autem  
fratre eius tetrarcha ituree et trachonitis regionis et lysania  
abulene tetrarcha / sub principibus sacerdotum annu et caipha  
factu est dnm domi sup iohem zacharie filiu iuditha / et uenit  
in omnes regionem iordanis p dicitur baptismu p mte d remissionem  
peccatorum / Sicut scriptu est in libro p monu ysaie <sup>apoc</sup> / Vox clamantis  
in deserto / pate uiam domi ratis facite semitas eius / Omnes uallies  
implebuntur et omnes montes et omnes collis humiliabuntur / Et erunt p riva



infirma et aspera in vias planas et iudabit eis caro salutis  
 dei. Duabatur ergo ad turbas querebat ut baptizaret ab ipso  
 Beniamin dixerat quod ostendit vobis fugere a ventura ira facite  
 ergo fructus dignos penite et ne cepitis dicere preter hunc ab  
 raham. Dico enim vobis quod potes est deus de lapidibus istis susci  
 tare filios abrahe. Nam enim secus ad radicem arboris posita est  
 ovis de arbor non facies filii hominis erident et in igne mittentur  
 Et interrogabat eum turba dicentes Quid ergo facies. Unde autem di  
 cebat illis. Qui habet duas civitates deus una non habenti et qui habet  
 estas filii faciat. Venit autem et publicani ut baptizaret ab eo et  
 dixerunt. Quia quod facies et nos. At ille dixit ad eos. Nichil am  
 plius quam quod constitutum est vobis facite. Interrogabat autem eum et mi  
 lites dicentes. Quid facies et nos. Et ait illis. Remitte contumaciam ne  
 calumpnia faciat. Et contenti estote stipendiis vestris. Constituit  
 autem populo et cogitationibus omnibus in cordibus suis de iohanne ne  
 forte ipse esset christus. Unde iohannes dicit omnibus. Ego quod aqua



fure

baptizo vos / veniet autē forcor me<sup>p<sup>me</sup></sup> cui<sup>9</sup> nō sum digno sol-  
 uere coniūgiā calceamētō<sup>9</sup> eius / Ipse vos baptisabit in spiritu  
 sancto et igni. Cui<sup>9</sup> ventilabit in mare eius / et purgabit area  
 suā et congregabit triticū in horreū suū / paleas autē q<sup>ue</sup>  
 tet<sup>ra</sup> igni inestimabili / multa q<sup>ue</sup> et alia exortat eu<sup>angel</sup>isti-  
 zabat p<sup>ro</sup>p<sup>ro</sup>lo / Herodes autē tetrarcha ad corripet<sup>ur</sup> ab illo de her-  
 odiade uxore fr<sup>at</sup>ris sui et de omnib<sup>us</sup> malis q<sup>ue</sup> fecit herodes / ad-  
 iecit et hoc sup<sup>er</sup> oīa et c<sup>on</sup>clusit ioh<sup>ann</sup>es in carcerē / factū est autē  
 ut baptisaret om<sup>n</sup>is p<sup>ro</sup>p<sup>ro</sup>lus et ih<sup>esu</sup>s baptisato. et orate aptū est  
 celū et descendit sp<sup>irit</sup>us s<sup>an</sup>ctus corpali sp<sup>irit</sup>e sicut colūba d<sup>omi</sup>n<sup>u</sup>m  
 et vox de celo facta est <sup>Iu<sup>es</sup></sup> fili<sup>us</sup> me<sup>us</sup> dilect<sup>us</sup> in te cōplacuit  
 michi / Et ipse ih<sup>esu</sup>s erat in p<sup>ri</sup>ncip<sup>io</sup> q<sup>u</sup>i annos<sup>9</sup> cōstitit et putabat<sup>ur</sup>  
 fili<sup>us</sup> ioseph / q<sup>ui</sup> fuit heli / q<sup>ui</sup> fuit mathas / qui fuit leui. q<sup>ui</sup> fuit  
 melch<sup>is</sup> / q<sup>ui</sup> fuit iāne / qui fuit ioseph. q<sup>ui</sup> fuit mathathie qui  
 fuit amos / q<sup>ui</sup> fuit nān<sup>an</sup> / q<sup>ui</sup> fuit heli. q<sup>ui</sup> fuit nath<sup>an</sup> / q<sup>ui</sup> fuit ma-  
 ath<sup>as</sup>. q<sup>ui</sup> fuit mathathie / q<sup>ui</sup> fuit semei. q<sup>ui</sup> fuit ioseph / q<sup>ui</sup> fuit iōda.



Lu

qui fuit iohana / q fuit repha / q fuit zorobabel / q fuit sala  
riel / q fuit <sup>ex</sup> / qui fuit melch / qui fuit maddi / q fuit ro  
<sup>tho</sup> sam / q fuit helmada / q fuit her / q fuit <sup>ihu</sup> hyesu / q fuit elie  
zer / q fuit ior<sup>a</sup> m / cui fuit matha<sup>ly</sup> / q fuit leui / q fuit syme  
on / q fuit iuda / q fuit ioseph / q fuit jona / qui fuit elijachim  
qui fuit melch / q fuit mema / q fuit mathatha / qui fuit  
nathan / q fuit dauid / q fuit yesse / q fuit obeer / q fuit booz  
q fuit salmon / qui fuit na<sup>son</sup> / q fuit am<sup>adab</sup> / q fuit aar  
<sup>aram</sup> / q fuit esrom / qui fuit phares / q fuit iude / q fuit iacob / qui  
fuit ysaac / q fuit abraha / qui fuit thare / q fuit nathor / qui  
fuit <sup>iru</sup> / q fuit ragam / q fuit phaleth / q fuit eber / q fuit  
sale / q fuit arman / q fuit arphaxat / q fuit sem / q fuit no  
q fuit lamech / q fuit mathusalem / q fuit enoch / q fuit iari  
q fuit malaleel / q fuit thaman / q fuit enos / q fuit seth / qui  
**I**hesus aute plenus <sup>q<sup>tu</sup></sup> / fuit adam / q fuit dei  
spu sancto regressus est a iordane / et agebat a spu inde



æ

diebus xpi et temptabat a dyabolo et nichil maducat in illis  
 diebus / Et consumptis illis esurit / Dixit autem illi dyabulus Si filius  
 dei es dic ut lapis <sup>hinc ut</sup> isti panes fiant / Et respondit illi ihesus  
 Scriptum est quoniam in solo pane vivit homo sed non in verbo dei / Et duxit  
 illud dyabulus in montem excelsum / Et ostendit illi omnia regna  
 orbis terre in momento temporis / Et ait illi / Dabo tibi potestatem hanc  
 in universam terram et gloriam illorum quia michi tradita sunt et cui  
 volo do illa / Tu ergo si adoraveris coram me erunt tua omnia  
 Et respondens ihesus dixit illi Scriptum est dominum deum tuum adorare  
 et illi soli fives / Et duxit illud in iherosolimam / et statuit eum supra  
 pinaculum templi et dixit illi Si filius dei es mitte te hinc  
 deorsum Scriptum est enim quod angelis suis mandavit de te ut consumperet  
 te / Et quia in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem  
 tuum / Et respondens ihesus ait illi / dictum est non temptabis dominum  
 deum tuum / Et consumpta omni temptatione dyabulus recessit ab illo usque  
 ad tempus / Et regressus est ihesus in virtute spiritus in galileam / et fama



exiit promissam regionem de illo et ipse docebat in synagoga  
 eorum et magnificabatur ab omnibus / Et venit nazareth ubi erat  
 nutritus / et intra septem convenerunt sua die sabbati in synago-  
 gam / et surrexit legere et traditus est illi liber <sup>pro</sup> p<sup>ro</sup>phete ysaie  
 Et ut revolvit librum invenit locum ubi scriptum erat Spiritus domini  
 super me propter quod unxit me evangelizare pauperibus misit me  
<sup>captivis dimissio. eas visio. dimittit obsecrationes. remissionem peccatorum</sup>  
 sanare contritos corde et predicare annum acceptum domini et die  
 reformationis / Et cum placuisset librum reddidit ministro et sedit / Et omnes  
 in synagoga oculi erant intenti in eum / Ceperit autem dicere  
 ad illos quia hoc <sup>hic</sup> impleta est super scriptum in auribus vestris / Et omnes  
 testimonium illi dabant / Et mirabantur in visis que per eum prece-  
 debantur / Et dicebat. Nunc hic est filius ioseph / Et ait  
 illis / utique dicatis michi hac similitudinem / <sup>medice cura te ipsum</sup>  
<sup>Dixerunt p<sup>ro</sup>pheta ad ihm</sup>  
 Quia audimus facta in capharnaum / <sup>hic</sup> fac et in patria tua / ait  
 autem Dominus dico vobis / quia nec propheta acceptus est in patria sua  
 Propterea dico vobis / multe vidue erant in diebus helij <sup>et propheta</sup>



Luce

isrl qn clausu est celu qm̄s t̄ns et mensib⁹ ser Quid facta  
 et fames mag⁹ in omi tra Ad nullas illas miss⁹ est helyas  
 nisi in sateptā sydonior⁹ ad mulieres vidua Et mlti leprosi  
 erat in isrl s⁹ elyseo pph⁹. et nemo eoz mudat⁹ est nisi  
 naaman syrus Et repleti sūt in synagoga uia her audientes  
 Et frexerūt et eiecerūt illū extra ciuitate et duxerūt illū  
 usq⁹ ad sup̄alimū montē. <sup>cyra</sup> p̄ que ciuitas illorū ē edificata ut  
 p̄piteret enim h̄c autē insies p̄mediū illorū ibat. Et descendit  
 in capharnaū ciuitate galilee. ibiq⁹ docebat sabbat⁹ et stu:  
 pebat in doct̄a eius qz in p̄tate s̄mo erat ip̄s. Et in syn:  
 agoga erat homo h̄ens de omiū in mūd. Et clamat voce  
 magna dices. Bine. Quid nobis et tibi ihu nazarene venisti  
 p̄dere nos. Bāo te qz sis sc̄us dei. Et increpat illū ih̄s dices  
 Et tū p̄cassit i⁹ demoni⁹ i mediū p̄mit ab illo  
 obmutescit et exi ab illo. Nichilq⁹ illi nocuit. Et fact⁹ est  
 p̄p̄or in omib⁹ et colloq̄bat ad inuicē dicētes. Quid est h̄c  
 verbū. qz in p̄tate et in d̄tate ip̄at in mūdīs sp̄itib⁹ et c̄ent



lu

Et divulgabat fama de illo in omnem locum regionis. **E**rgo  
autem ihesus de synagoga <sup>proxit</sup> intra domum symonis. Vocatus au-  
tem symonis tenebatur magnis febribus. Et rogavit illum pro-  
pterea. Et stans super eam impetavit febrem et dimisit illam. Et continuo  
surgens ministrabat illis. Cum sol autem occideret, omnes qui habebant  
infirmitates variis languoribus ducebant illos ad eum. Ut ille sin-  
gulis manus imponens curabat eos. Erant autem de omnia  
amala clamor et directio, quia tu es filius dei. Et increpans  
non sinebat ea loqui, quia sciebat ipsum christum esse. Facta autem die  
egressus ibat in desertum locum. Et turbe requerebant eum et veniunt  
usque ad ipsum et detinebant illum ne discederet ab eis. Quibus ille  
ait. Quia et alijs civitatibus, propter me evangelizandum  
est, quia ideo missus sum. Et erat predicans in synagoga galilee.

**A**ctum est autem cum ipse intraret in eum, ut  
audiret verbum dei. Et ipse stabat secus stagnum generezareth  
et vidit duas nautes stantes <sup>vel super</sup> secus stagnum, piscatores autem



ce

autē descendit et lauabat retia. Ascendēs autē in vna naue  
 que erat symonis rogauit a tūc eū reducere pusillū / Et  
 sedēs dorebar de nauicula turbas / Et autē cessauit loq̄ dixit  
 ad symonē Sur in altitū et laxate retia vtrā in capturā  
 Et respondēs symon dixit illi / p̄ceptor p̄ totā nocte laborā:  
 res nichil cepi in vō autē tuo laxabo retia / Et cū hoc se:  
 cū q̄ cluserūt pisciū multitudinē magnā et copiosā / Tupe:  
 bāt autē retia eorū / Et amenerūt facis quos qui erāt in alia  
 nauī ut veniret et adiuuaret eos Et veniūt / et imple:  
 uerūt ambas nauiculas ita ut pene mergeret / Quod cum  
 videt petrus symon p̄dit ad gema ihu dices / Eri a me q̄  
 p̄tor sum domine / stupor em̄ cūdedit eum / Et om̄s  
 q̄ cum illo erāt in captura pisciū quā ceperūt Similit̄  
 autē iacobū <sup>iohāne</sup> et filios zebedi / q̄ erāt socij symonis Et ait  
 ad symonē <sup>ih̄c</sup> eius Noli timere ex hoc iam eris hominēs capi  
 es / Et subductis ad eam nauibz / <sup>om̄ibz</sup> relictis secuti sūt eum / Et



*Luce*

Et factu est cu ee in vna ciuitate. <sup>et plen</sup> Et ecce vir leprosus. <sup>u</sup> Et vidit  
ihm et proci dens in faciem rogauit eum dicens Domine si  
vis potes me munda. Et extendens manu tetigit illu dicens  
Volo munda et continuo discessit lepra ab eo et ipe precepit  
<sup>alli</sup> ut nemini diceret. Sed vade et ostende te sacerdotibus et offer p  
emundatione tua sicut precepit <sup>moyses</sup> ihu in testimoniu illis. Nam  
bulabat aute magis sermo de illo per quemebat turbe milia  
vt audiret et curaret ab in firmitatibus suis. Ipe aute sedebat  
in desitu et orabat. Et factu est in vna die. Ipe sedebat do  
ces. Et erat pharisei sedetes et legis doctores q venierat  
ex omni castello galilee et iudee et iherosolimis et vnus erat dm  
ad sanand eos. Et ecce vix portatus hominem in lecto qui  
erat paliticus. Et querebat eum in ferre <sup>et ponit</sup> ante eum. Et no in  
metes qua <sup>parte</sup> pte eum in ferret p turba ascensu sup tot  
et ptegulas submisit illu cu lecto in mediu ante ihm  
Quoru <sup>plur</sup> fides ut vidit dixit. Homo remittit tibi pccata tua.



re

Et reperi cogitare sibi et phari dicentes/ Quid est q loqr blas-  
phemias/ Quis pot dimittere pccata nisi solus deus/ Et autem  
cognovit ihus cogitationes eor/ Unde dixit ad illos Quid co-  
gitat mala in cordib9 vris/ Quid est facili9 dicere/ dimittu-  
r tibi pccata tua/ an dicere surge et ambula/ Et autem sciatis qz  
filius hominis potest her in ca dimittere pccata aut p ligaco-  
ne/ Tibi dico surge tolle lectu<sup>tu</sup> tuu et vade in domum tua/ Et  
confestim surgens coram ipis uisit lectu in q iacebat et abiit i  
domu sua magnificas deum/ Et stupor apprehedit omes/ et  
magnificabat deu/ et repleti st timore dicentes/ qz vidig mira-  
bilia hodie/ Et post q her exiit ihus et uidit publicanu noie  
seui sedente ad thesauroneu/ et ait illi/ seque me/ Et relatis  
omib9 surges seaut est enim/ Et fecit ei conuiu magnu  
seui in domo sua/ Et erat turba multa publicor9 et alior9  
qui cu illis erat discipules/ Et nuntiabat phari et scribe dic-  
tes ad discipulos eius/ Quare ad publicu et pccatores māducas



et bibitis / Et respondens illis dixit ad illos / Non eget qui sanus sit medicus  
 sed qui male habent / Non <sup>enim</sup> dei vocare iustos sed peccatores ad penitentiam / At illi  
 dixerunt ad eum / At illi dixerunt ad eum quod discipuli iohannis ieiunant  
 frequenter / et obsecrationem faciunt / Sicut et pharisaei / tui autem edis  
 et bibis cum his qui aut vilius <sup>putantur</sup> quam filios sponsi dicit ad illi  
 sponsus facere ieiunare / Venient autem dies cum ablatum fuerit sponsus  
 ab illis / tunc ieiunabunt in illis diebus / Dicebat autem <sup>et</sup> similitudinem  
 ad illos / Quia nemo commissuras a vestimento novo mittit in  
 vestimentum vetus / Alioquin et novum rupit et vetus non poterit  
 commissura a novo / Et nemo mittit vinum novum in utres  
 veteres / Alioquin rumpet novum vinum utres / et ipsum effundet / et  
 utres peribunt / Sed vinum novum in utres novos mittendum est et  
 utraqque conservabitur / Et non habens vinum vetus statim vult novum  
**I** Actum est autem in **vi** / Dicit enim / uetus melius est  
 sabbato / sed primo cum insisteret pericula / volebat discipuli eum  
 spiritas et manducabat confrictas manibus / Deinde autem



## Luce

phariseos dicebat illis / Et dicit quod non licet sabbat / Et  
 respondens ihesus ad eos dicit non hoc legistis quod fecit dauid cum  
 esuriret <sup>ipse</sup> et quod cum eo erat / quando intravit in domum domini et paes  
 pro domibus supsit / Et manducavit et dedit hijs qui cum ipso erant  
 quod non licebat manducare nisi tantum sacerdotibus / Et dicebat illis  
 quod dominus est filius hominis et sabbati / Et factum est autem / et in  
 alio sabbato ut intraret in synagogam eorum et doceret / Et  
 erat ibi homo / Et manus eius dextra erat arida Observabat  
 autem eum scribe et pharisei si in sabbato curaret ut inveniret unde  
 accusaret illum Ipse vero sciebat cogitationes eorum / et ait homini  
 qui habebat manum aridam Surge et sta in medium / Et surgens  
 stetit / Ait autem ad illos ihesus Numquid vobis si hic sabbato benefacere  
 an male / An magis saluum facere an perdere / Et transpectis omnibus  
 illis in ira dixit homini / Extende manum tuam / et extendit et re-  
 stituta est manus eius sanitati Ipsi autem repleti sunt insipientia et  
 colloquebantur ad invicem quod non faceret deus / Factum est autem



millis diebus exiit in monte orare. Et erat p̄noctas in oratione  
 dei. Et cum dies factus esset vocauit discipulos suos. Et elegerat  
 ex ip̄is quos et ap̄los nominauit. Symone que cognominatur  
 petrus et andream fratrem eius. Iacobum et Iohannem philippum et  
 bartholomeum mattheum et thomam Iacobum alpheri et symonem  
 qui vocatur zelotes iudam iacobi et iudam stamoth qui fuit p̄ditor  
 Et descendens cum illis de monte stetit in loco campestri et ibi  
 discipulos eius. Et multo copiosa plebs ab omni iudea et  
 iherosolym et maritima et t̄yris et sydonis qui venerat ut audiret  
 eum et sanaretur a languoribus suis et qui vexabatur a spiritibus  
 in multis curabat. Et cum ista querebat eum tangere quia virtus  
 de illo exiret. Et sanabat omnes. Et ipse eleuauit oculos in celum  
 discipulos suos dicebat. Beati pauperes quoniam v̄rum est regnum  
 dei. Beati qui nunc esultis quia saturabimini. Et qui nunc flet  
 quoniam ridebit. Beati eritis cum vos oderint homines et cum sepu  
 verint vos et exprobrauerint et eiecerint nomen vestrum sicut malum



Luce

propter filium hominis gaudent in illa die et exultate. ecce enim nunc  
 vestra misericordia est in celis. Sed hoc enim faciebat prophetas presens eorum  
 Verumtamen de vobis dicitur quod habetis solatium vestrum. De vobis qui  
 saturati estis quia esurietis. De vobis qui videtis nunc querelabitur et fle-  
 bitis. De vobis ad benedixerit vobis <sup>omnes</sup> homines. Sed hoc facie-  
 bat pseudopropheta presens eorum. Sed vobis dico quod audite. Diligite  
 inimicos vestros. Benefacite hijs qui vos oderunt. Benedicite maledicentibus  
 vobis. Orate persequentibus vos. Et qui te percutit in maxilla  
 prebe ei et alteram. Et ab eo qui auferit tunicam tuam noli  
 prohibere. Si autem percuti te tunc. Et qui auferit quod tua sunt ne repetas.  
 Et prout voluerit faciat vobis homines. Et vos facite vobis sicut illi.  
 Et si diligatis eos qui vos diligunt. Et si benefeceritis hijs qui vobis bene-  
 faciunt. quod vobis est gratia. Sed et peritores hoc faciunt. Et si mu-  
 tuo dederitis hijs a quibus sperat recipere. quod gratia vobis. Nam et per-  
 tores persequentibus <sup>securantur</sup> mutant ut accipiant eorum. Verumtamen diligite in-  
 imicos vestros et benefacite et <sup>mutate</sup> nihil inde sperantes.



Et erit merces v<sup>ra</sup> multa. et erit<sup>is</sup> filij altissimi. quia ipse benignus  
 est super iniquos et malos. Estote ergo misericordes sicut et pater  
 vester misericors est. Nolite iudicare. et non iudicabimini. Nolite  
 condemnare. et non condemnabimini. Dimittite et dimittetur vobis.  
 Date et dabitur vobis mensura bona et conferta. et coagitata  
 et pressurata dabitur in symm<sup>um</sup> v<sup>rum</sup>. <sup>ipse</sup> Eadem<sup>que</sup> mensura quam mens  
 fuerit remonetur vobis. Dicebat autem eis et similitudines. Multum per  
 teus ceterum dicere. Nonne ambo in fouea cecidit. Non est discipulus  
 super magistrum. per factus autem omnis erit si sit sicut magister eius. Quod  
 autem uides festucam in oculo fratris tui. nabe autem que in oculo tuo  
 est non consideras. Aut quomodo poteris dicere fratri tuo. frater sine eia. et fe-  
 stucam de oculo tuo. quod in oculo tuo nabe non uides. Propterea cito  
 primum tibi de oculo tuo et tunc respiciet et educas festucam de oculo  
 fratris tui. Non est enim arbor bona que faciat fructus malos. neque arbor  
 mala facies fructum bonum. Quaqueque enim arbor ex fructu suo  
 cognoscitur. Neque enim de spinis colligitur ficius. neque de rubo vi-



*lute*

Denique vram bonus homo de bono thesauro cordis sui proferit  
 bonum. et malus homo de malo thesauro cordis sui proferit malum.  
 ex habundantia enim cordis os loquitur. et id autem vocat me dominus <sup>duc</sup> et non  
 facit quod dico. Omnis qui venit ad me. et audit sermones meos.  
 et facit eos. ostendam vobis cui filius sit. Bilis est homini edificanti  
 domum qui fodit malum et posuit fundamenta super petram. In vindi-  
 catione autem facta illi. sicut est fluxus domui illi. et non potuit eam  
 movere. Fundata enim erat super petram. Cui autem audit et non  
 facit. filius est homini edificanti domum suam super cras sine funda-  
 mento in qua illi. sicut est fluxus. Et primo tradit. Et facta est  
 ruina domus illius magna. *Sequitur septimum capitulum.*  
**Q**uoniam autem implevisset omnia verba sua in aures plebis in  
 capharnaum. Centurionis autem cuiusdam filius male bonus erat  
 moribus qui illi erat preciosus. Et cum audisset de ihesu misit ad eos  
 seniores iudeorum rogans eum ut veniret et salvaret servum eius.  
 At illi cum venisset ad ihm rogabat eum sollicite dicens ei. quia



Dignus est ut hoc illi prestet / diligit enim gentem suam / et sy-  
 nagogam edificat<sup>ur</sup> ipse vobis / Iesus autem ibat cum illis / et cum non  
 longe esset a domo misit ad eum centum amicos duces domum  
 nolli venire / non enim dignus sum ut subtectum meum intres  
 propter quod et meipsum non sum dignus / arbitrus ut venire ad te / sed  
 dic pro et sanabitur puer meus / Nam et ego homo sum sub potestate  
 constitutus / Hec sibi me milites / et dico huic uade et vade / et alij  
 veni et veni / et fratre meo fac hoc et fac / Cuius audito ihs  
 miratus est et gressus sequentibus se turbis dixit / Amen dico vobis  
 in israhel tantam fidem non inveni / et reuersi qui missi fuerant domino  
 inuenerunt suum qui langueretur sanum / et factum est demit<sup>te</sup>  
 ibat ihesus in civitatem quam vocant naïm / et ibat cum illo discipuli  
 eius et turba copiosa / Cum autem appropinquasset porte civitatis ecce  
 defunctus efferebatur filius unicus matris sue / et hec vidua erat / et  
 turba civitatis multa tu illa / Cuius ad vidiss<sup>et</sup> dominus misericordiam motus  
 super eam dixit illi / Noli flere / et accessit et tetigit loculum



hij autē q̄ portabat steterūt et ait ih̄sus / Adolesce tibi dico  
surge / et resedit q̄ erat mortuus et cepit loq̄ / et dedit illū mī  
sue / Accipit autē tior oēs et magnificabat deū dices / q̄ p̄ph̄a magnū  
crep̄tū nob̄ / et q̄ de⁹ uisitā plebē suā / et exiit h̄ p̄mo in mūnū  
iudearū de eo / et om̄es cīta / regiones / et nūciāuūt ioh̄i discipulū  
eius de om̄ib⁹ / et quārat duos de discipulis suis ioh̄es et misit  
ad ih̄m dices / Tu es q̄ uenit⁹ es an aliud expectas / Cū autē  
uenisset ad eum uir dixerūt ioh̄es baptista misit nos ad te  
dus Tu es q̄ uenit⁹ es an aliud expectas / Ip̄a h̄ora curat  
multos a languorib⁹ et plagis / et spiritib⁹ malis / et cecis  
multis donat uisum / et uīdens dixit illis Eūtes nūciāte  
ioh̄am que uīdistis / q̄ ceca uīdit / et claudi ambulat / leprosi  
mūdāt / surdi audiūt / mortui resurgūt / paupes eūnglīzāt  
et h̄tus ē q̄ uis fuit scandalizāt / in me / et cū discessissent  
nūciā ioh̄is rep̄a dicit de ioh̄ne ad turbas / et d̄ existis in  
desertū uidere / aridūne uento agitatū / Sed q̄ existis uidere



Homines mollibus vestimentis induati / Ecce qui in veste p[ro]p[ri]a  
 sunt et delicias in domibus regum sunt / Sed quis existis videre  
 p[ro]phetam / v[er]o dico vobis et plura p[ro]phetam / h[ec] est de quo dictu[m]  
<sup>sc[ri]ptu[m]</sup> est / Ecce mitto angelu[m] meu[m] ante facie[m] tua[m] / q[ui] p[re]parabit via[m]  
<sup>tua[m]</sup> ante te / dico n[on] vobis maior me[n]s natoru[m] mulieru[m] p[ro]ph[et]a ioh[ann]e  
 Baptista nemo est / Cui autem minor est in regno celoru[m]  
 maior est illo / Et omnis p[ro]p[ri]us audies et publicani iustificati  
 sunt ih[esu]m baptizati baptismo ioh[ann]is / p[ro]phet[ae] autem et legittimi  
 q[uod] filiu[m] domi[n]i spreveru[n]t in semetip[s]os no[n] baptizati ab eo / Cui  
 ego sileo / dicit homines q[ua]nto magis huius / Et tui siles sunt /  
 Similes sunt pueri sedentes in foro et loquutib[us] ad invicem  
 et dicentib[us] / Santa es / et vobis tibi[us] / et no[n] saltastis / lamen  
 tantu[m] et no[n] plorastis / Venit eni[m] ioh[ann]es Baptista neq[ue] ma  
 ducas pane[m] / neq[ue] bibes vinu[m] et dicitis demoniu[m] habet  
 Venit filius hominis maducas et bibes / Et dicit / Ecce homo  
<sup>de</sup> corruptor et bibes vinu[m] dico publicoru[m] et p[ro]p[ri]o[rum] / Et iustificati



re

est sapia ab omnib9 filijs suis. <sup>illu</sup> Rogabit aut qdaz de phariseis  
 illu/ ut maduaret ad illo/ Et ingressus domum pharisei dissi-  
 buit/ Et ecce mulier qe erat in ciuitate p<sup>re</sup>cedit ut cognoscat <sup>ihc</sup> qd au-  
 buir in domo pharisei/ attulit alabast<sup>re</sup> ungeti/ Et stans secus  
 pedes eius lacrimis cepit rigare pedes eius/ Et capillis ca-  
 pitis sui tergebat/ et osculabatur pedes eius et ungeto un-  
 gebat. Videns autem ihesus phariseus qd vocauit eu/ aut intra dices  
 hic si esset propheta sciret utiqz que et q<sup>lis</sup> <sup>est</sup> mulier qe tangit emm  
 qz peccatrix est/ Et respondens ihesus dixit ad eum/ Simon hec tibi  
 aliquid dicere scilicet ille ait/ auct<sup>or</sup> dic/ Duo debitor<sup>es</sup> erat cui dam  
 feneratori/ Vnus debebat denarios quingentos/ alius quinquag-  
 inta. Non habentibus <sup>at</sup> illis unde redderet donat v<sup>er</sup>qz eis  
 ergo plus eum diligit/ Respondens simon dixit/ Et ille qz is cui pl<sup>us</sup>  
 donat/ At ille <sup>videt</sup> dixit/ Recte iudicasti/ Et quibus ad muliere dixit  
 symoni/ vides hac muliere/ Intraui in domum tuam/ aquam  
 pedibus meis non dedisti/ <sup>at</sup> Hec lacrimis pedes meos rigauit.



li

Et capillis <sup>sub</sup>terit / O scilicet <sup>at</sup> michi non dedisti / Her autem ergo  
intranti non cessavit osculari pedes meos / Oleo autem capiti  
meum non unxisti / Her autem ungento unxit pedes meos  
propter quod dico tibi remittuntur ei peccata multa quoniam dilexit multum  
Cui autem magis dimittuntur magis diligit / Dixit autem ad illam remit  
tuntur tibi peccata tua / Et cepit ut qui similis accubebat dicens intra  
se / Quis est hic / Quod eam peccata dimittit / Dixit autem ad mulierem  
**E**t factum est **vi** / fides tua te salua fecit vade in pace  
semper eripe iter faciebat priuilegia et castella perditas et  
euangelizas regnum dei et duodecim cum illo / Et mulieres aliquae  
que erant curae a spiritalibus <sup>malis</sup> in malis et infirmitatibus / Maria que  
vocatur magdalene de qua decem septem <sup>exi</sup> exierant / et iohanna uxor  
<sup>qu</sup>isam pauperis herodis et susanna et alie multe que ministrabant  
ei de facultatibus suis / Cum autem plima turba conueniret et de iudeis  
conueniret ad iherosolimam dixit per similitudinem / Sicut qui seminat seminat  
semen suum / Et dum seminat aliud cecidit secus vias et gultatum



re

est et volucres celi comederunt illud / et aliud cecidit super pe-  
 trā et natū exaruit / quia non habebat humore / et aliud cecidit  
 inter spinas et simul exorte spine suffocauerunt illud / et aliud  
 cecidit inter spinas / et simul exorte spine suffocauerunt illud  
 et aliud cecidit in terram bonā et ortū fecit fructū centuplū  
 Hec dicens exclamabant quod si aures audire audiunt introgre-  
 bat autē eū discipuli eius quod esset hec parabola quibus ipse dixit  
 et vobis dicitur est nosse mysteriū regni dei / ceteris autē d parabolo-  
 lis ut uideres nō uideat et audieres nō intelligat / Est autem  
 hec parabola. Semen est uerbum dei / Cui autē secus uia sunt /  
 hi sunt qui audiunt / Deinde venit diabolus et tollit uerbum de  
 corde eorum / ne credentes salui fiant / Nam qui super petram hi sunt  
 qui cū audierint cū gaudio suscipiunt uerbum / et hi radices nō  
 habent quia ad tempus credunt / et in tempore temptationis recedunt / Quod  
 autē in spinis cecidit hi sunt qui audiunt / et a sollicitudinibus  
 et diuitiis et voluptatibus uite cūctes suffocant / et nō referunt



fructus eius autem in vitam bonam. hi sunt qui in corde bono et op:  
 tio audientes verbum retinent et fructus afferunt in patientia. Neque  
 ac lucerna accedens operit eam vase aut subus lectum ponit sed  
 super candelabrum ponit ut nuntius videatur lucere. Non est occultum  
 enim quod non manifestetur nec absconditum quod non cognoscatur. Et  
 in palatium veniat. Videte ergo quomodo auditis. quod enim habet dabit ei  
 et quicquid non habet etiam quod putat se habere auferetur ab eo. Ve:  
 nerunt autem ad illud mater et fratres eius et non poterant qu:  
 dire eum perturbare. Et multiplicatum est illi mater tua et fratres tui  
 stant foris uolentes te uidere. Et cui respondens dixit ad eos. Mater  
 mea et fratres mei hi sunt qui uerbum dei audiunt et faciunt. Effectus  
 est autem in una diebus. Et ipse ascendit in nauicula et disci:  
 puli eius. Et ait ad illos. Transite <sup>in stagnum</sup> et ascendent. Nauicula  
 tibus autem <sup>illis</sup> dormiuit. Et descendit procella venti in stagnum  
 et compellebat fluctibus nauiculam et periclitabatur. Accedentes  
 autem susceperunt eum dicentes. Preceptor primus. Et ille surge



re

inacpar ventu et tepestate aq<sup>e</sup> et cessauit / et facta e inq<sup>l</sup>  
litas mag<sup>s</sup> / Dixit aute illis / Vbi est fides v<sup>ra</sup> / cui timetis m<sup>i</sup> :  
Iam st<sup>s</sup> dicetes admoito / Quis putas h<sup>ec</sup> est q<sup>ui</sup> et ventus ip<sup>s</sup>at et  
et maria / et obedunt ei / <sup>et</sup> nauigauit ar<sup>e</sup> ad regionem gerasenoz  
que est <sup>con<sup>te</sup></sup> ad galilea / Et adgressus eet ad eaz / scitit illi vir  
q<sup>ui</sup> d<sup>ix</sup> qui bebat demonid iam q<sup>ui</sup> b<sup>at</sup> m<sup>ul</sup>as / et vestit<sup>o</sup> no  
induebat<sup>r</sup> neq<sup>ue</sup> in domo maebar<sup>r</sup> / s<sup>ed</sup> in monu<sup>te</sup> / s<sup>ed</sup> ut v<sup>er</sup>  
ib<sup>us</sup> p<sup>er</sup>adit ante illu / et exclamans vate mag<sup>s</sup> dixit / e<sup>st</sup>  
michi et tibi ihu fili altissimi dei / Obsecro<sup>te</sup> ne me torq<sup>as</sup>  
p<sup>er</sup>apiebat<sup>r</sup> <sup>cu</sup> ergo spud m<sup>u</sup>do ut ep<sup>u</sup>ret abhoie / m<sup>ul</sup>as em  
q<sup>ui</sup> b<sup>at</sup> accipiebat illu et vnaebat<sup>r</sup> canis et copedib<sup>us</sup> custo  
dico / et nuptis canis et vinctis agebat<sup>r</sup> a demon<sup>e</sup> in dest<sup>ro</sup>  
Interrogauit ar<sup>e</sup> illu ihu<sup>s</sup> dices / e<sup>st</sup> tibi nome<sup>n</sup> est legio / q<sup>ui</sup>a  
intuetat<sup>r</sup> domia m<sup>ul</sup>ta in eu et rogabat illu ne impar<sup>z</sup>  
illis ut in abyssu irent / Erat aute ibi grex porcor<sup>um</sup> m<sup>ul</sup>tor<sup>um</sup>  
pascend<sup>um</sup> in monte / et rogabat illu ut p<sup>er</sup>mitteret eos in illos



ingredi: Et permisit illis / Exierunt ergo demonia ab homine et  
 intraverunt impios / Et impetu abiit grex prope in stagnu.  
 et suffocatus est / Et ut videretur factum quod pascere grege  
 suum erat / et nuntiavit in civitate et villis / Exiit autem  
 videns quod factum est / et venit ad Iesum / Et inveniunt homines  
 sedentes a quo demonia exierant uestitum ac sana mente ad  
 pedes eius et timuerunt / Nuntiavit autem illis / Et hi qui viderant  
 quo sanus factus esset a legione / Et rogavit illud omnis miles  
 regio / Geraseus ut disceret ab ipso quia magis timore tenebat  
 Ipe autem astedens navis relictus est / Et rogabat illud vir a quo  
 demonia exierant ut cum eo esset / Dimisit autem eum Iesus dicens /  
 Redi in domum tuam et narra quanta tibi fecit <sup>deus</sup> / Et abiit  
 promissam civitatem predicans quanta illi fecisset <sup>deus</sup> / effectum  
 autem cum redisset Iesus excepit illud turba / Erant autem omnes ex  
 spectantes eum / Et ecce venit vir cui nomen iairo / Et ipse  
 princeps synagoge orat / Et cecidit ad pedes Iesu rogans



## luc.

en uenit in domum eius / qz filia vna erat ei <sup>illi</sup> <sup>ferre</sup> <sup>anor</sup>  
 xij. Et hec moriebat. Et contigit dū iret a turbis q̄pmebat  
 Et mlt̄ qdaz erat in fluxu sanguinis ab ante duodecim que  
 medicos erogauat omnes sb̄am sb̄am sua nec ab vlllo poterat  
 auxilium. Accessit recto et tetigit fimbriam vestimenti eius / et co  
 festū stetit fluxus sanguinis eius. Et ait ih̄sus / Quis est q̄ me te  
 rigit. Metatibz aut omibz dixit petrus et q̄ ad illo erat p̄cep  
 tor turbe q̄pmūt te / et affligit / et tu dicas quis me tetigit  
 Et dixit ih̄sus / tetigit me aliquis / nāz et ego <sup>cor</sup> noni virtute de  
 me exisse. Videns autē mlt̄ qz nō lacuit tremēs / venit et p̄ad  
 ante pedes ip̄ius / et obquā tam tetigit eum indicat <sup>corā</sup> om̄i p̄plo  
 Et quēadmodū <sup>festuū</sup> sanata sit / At ip̄e dixit illi / fides tua te salua <sup>filia</sup>  
 fecit vade in pace. Ad huc illo loquēte venit qdā ad p̄ncipē  
 synagoge dicens ei / Ecce mortua est filia tua. noli vexare  
 illū. Ih̄sus autē audito h̄c nō d̄ p̄t seu v̄nd̄t p̄am puelle. Noli  
 timere. Ecce tantū. et salua erit. Et adveniss̄ domū nō



pmissit introire secū quēq; nisi petz et iacobū et iohē et  
 pater mrem puellē afflebat autē omēs et plangebāt illā  
 At ille dixit nolite flere. non est enī mortua puella / s̄ dor-  
 mit / Et dēdebat eū scātes qz mortua eāt / Ipe autē tenēs  
 manu<sup>ca</sup> clamat dices / puella s̄ge / Et reuē est spūs eius et  
 frexit gtimmo / et iussit illi dāra m̄ducare / Et supuerūt p-  
 tes eius qbz p̄cepit ne alii diceret qd factū f̄ erat / *ix ca*

**C**onuoctat autē ih̄sus p̄p̄. aplis dedit illis v̄tate et p̄ta-  
 tem s̄r aīa dōmā. et ut languorēs curaret / Et misit illos  
 p̄dicare regnū dei et sanare infirmos et cur ad illos Nichi-  
 tulerit in via neq; v̄gar neq; perā. neq; calciamita. neq;  
 panes neq; pecūiā / neq; duas tunicas beatīs / Et inquit  
 qd domū intāuit ibi manete et inde ne exeat / Et q̄q;  
 nō receperit vos exentes de ciuitate illa Etia puluerem  
 pedū v̄r̄z exatite in testio sup illos / Et egressi autē  
 tūbar p̄castella ex̄ngelisantes et ciuitates v̄bz et p̄dicare



## Luc

Audiuir aute herodes tetraucha omnia qe fiebat ab eo / Et he-  
 sitabat eo qd dicitur aqubus qd iohes surrexit a mortuis / A  
 qubus vero / qd helias appuit / Ab aliis aute qd pphsa vnus  
 dantiqz surrexit / Et ait herodes / Nohem ego decolau / et  
 aute est iste / Dq ego audio talia / et qrebat videre eum / Et  
 reuasi apli narrauit ei qauqz fecerut / Et assumptis illis secessit  
 seorsu in locu desertu qui est bethsaida / Cuiusdam cognouisset  
 turbe secute sunt illu / Et exiepit illos / et loqbat illis de reg  
 dei / Et eos q cura indugebat sanabat / Dies ac cepas dedicare  
 Et accedentes ppi dixerut illi Dimittite turbas . ut eutes in ca-  
 stella villasqz qe ad sunt diuitu et inueniat estis / qz hic in  
 loco deserto sumus ait aute ad illos / Vos date illis manducare  
 At illi dixerut / Non st nobis plqtp qnqz panes et duo  
 pistes / nisi forte nos eamus et emag in omibz hac tba  
 estis / Erat aute fere vni ibi qnqz milia / At aute addi  
 scipulos suos / facite illos discubere p qnqz tenos et ita fecerut



et distribuerunt omnes acceptis autem quibus panibus et duobus pisci-  
bus respexit in celum et benedixit illis et fregit et distribuit di-  
scipulis suis ut ponerent ante eas et manducauit omnes et satu-  
rati sunt et subleuatum est quod superfluum illis fragmentorum xii cophimi  
Et factum est cum solus esset antas et erat cum illo et discipuli et incre-  
pauit illos dicens Cuius me dicunt esse discipuli et illi responderunt et dixerunt  
Iohannem baptistam alii autem heliam alii quia propheta unus de prioribus  
sumptis dixit autem illis Vos autem quicquid me esse dicatis Responderunt  
symon petrus dixit christum dei et ille increpauit eos precipit ne cui  
diceret hoc dicens quod propter filium hominis multa pati et reprobari  
a senioribus et principibus sacerdotum et scribis et occideri et tertia die res-  
urgere dicebat autem ad omnes Si quis uult post me uenire abneget se  
metipsum et tollat crucem suam cotidie et sequatur me Cui enim uol-  
uerit animam suam saluam facere perdat eam nam qui perdit animam suam  
propter me saluam faciet illa et id enim perficit homo si lucretur unum  
denarium se autem ipsum perdat et deum suum faciat nam qui me erit



## Luc

luerat et meos pmoes. Hic filius hois erubescet cu veni  
in maiestate sua et pns et stoz angeloz. Dico aute vob  
vere st aliq hic staret q no gustabur morte dor uideat reg  
dei. <sup>et facti</sup> sunt aute po her va. fete dies octo. Et assupsit petz  
et iacobu et iabem et ascendit in monte ut oraret. Et du  
oraret facta est spes alia vltz eius. Et vestit eius albz reful  
gens. Et ecce duo viri loqbat ad illo. Erat at moyses et  
helias vnt in maiest. Et dicebat excessu eius que qple tuq  
erat in uclm. Petz vero et q ad illo erat quati st sompno  
Et euigilates uiderut maiestate eius et duos vios q stabat  
ad illo. Et fin e ad descendit ab io aut petz ad iheru. pcep  
tor bonu e nos hic ee. facias ta thabnaculu ymu tibi et ymu  
monsi et helie ymu. Respones qd diceb. Her at illo loqure. qta  
est nubes et abymbrat eos. Et timuerut. Intrauibus autem  
illis i nube. Et vox facta est de nube dices. Hic est filius meus  
dilectus ipm audite. Et dum fieret vox moe est ihus plz



**Luce**

et ipi tacuerunt/ Et nēi dixerūt in illis diebus quidq̄ ex his  
que uiderat/ Factū est autē in sequenti die descendē ab illis  
de monte occurrūt eis rēba multa/ Et ecce vir de turba exclamauit  
dicens/ **M**agiste obsecro te respice in filiū meū/ q̄ vnicus est mē  
Et ecce spūs apphēdit eum/ et subito clamat et elidit et di  
sipat eum <sup>cu</sup> spūma/ et uix discedit dilaniat eū/ Et rogauit  
discipulos tuos ut eiceret eū/ et nō potuerunt/ **I**ndes autē ihs  
dixit/ **O** generatio infidelis et perversa/ <sup>cro</sup> vsq̄ ego apud uos et  
pauiar uos/ **A**dduc huc filiū tuū/ Et tu accede elisir illū  
demoniū et dissipat/ **E**t increpat ibus spm in mund et sa  
nat puerū et reddit illū patri eius/ **S**tapebat autē omēs  
in magnitudine dei/ **O**mib9 q̄ miratib9 i omib9 q̄ faciebāt  
dixit ad discipulos suos/ **p**onite uos in cordib9 uis sermōes  
istos/ **i** filius em hominis futū est ut tradat in māg homin  
**A**d illi ignorabat ihs vñ et erat uelatu ante eos ut nō sen  
tiren illud. **E**t timebat illū interrogare de hoc uerbo **I**ntē



## Luce

cogitatio in eos quod eorum maior esset. At ihesus uidens eorum cogi-  
tationes cordis illorum. Disprehendens puerum statuit eum secus se. Et ait  
illis. Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo recipit  
Et qui me recipit recipiet eum qui me misit. Nam qui minor est  
mihi omnis uos. hic maior est. Unde ait iohannes dixit. Preceptor in-  
dignum quodam in nomine tuo eietes demonia. Et prohibuit eum  
quod non sequatur te nobiscum. Et ait ad illud ihesus. Dimite eum et nolite  
prohibere. Cum enim non esset aduersus nos pro nobis. Factum est autem  
cum compleret dies assumptionis eius. et ipse facie sua firmavit  
ut iret in iherusalem. Et misit nuntios ante conspectum suum. Et euntes  
intraverunt in ciuitate samaritanorum ut pararent illi. Et non re-  
perit eum quod facies eius exaruerunt in iherusalem. Cum autem uidisset  
discipuli eius iacobus et iohannes dixerunt. Domine uis dum utique  
descendat de celo et consumat illos. sicut helias fecit. Et respondit  
increpat illos dicens. Nescitis quis spiritus estis. Filius hominis non potest  
annos perdere. sed saluare. Et abiit in aliud castellum. Factum



Luce

est autē ambulatibz illis in via dixit qd ad illū. Sequar  
te quāqz iens. Et ait illi ihus. Vulpes foueas heri et volu  
ares teli mides. filius autē hominis nō hē vbi reclinat caput suū. Ait  
autē ad alce. sequere me. Ille autē dixit. Domine pmitte me p  
ire et sepellire patrem meū. Dixit ei ihus. Sine ut mortui  
sepellant mortuos suos. tu autē vade et annuncia regnū dei.  
Et ait alter. seque te domine. Et p̄mū pmitte michi ire et re  
municare hys q̄ domi sūt. Ait ad illū ihus. Neō mittes manū

suā in aratrum et respicies retro aptus est regno dei. p̄

<sup>Post hec autem</sup>  
**Q** Esiquit dñs ihus et alios septuaginta duos. <sup>et c.</sup>  
et misit illos binos ante faciem suā in omes ciuitates et loca  
q̄ erat ip̄e ventū. et dicebat illis. Messis qd̄ multa ē  
operarij autē pauci. Rogate ergo dñm messur ut mittat op  
erarios in messem suā. Ite ecce ego mitto vos sicut agnos  
inter lupos. Nolite ergo portare sacculū neqz perā. neqz  
calceamenta. et neminem per viā salutauit. Inq̄ autē dñs



## Luce

intravitis p<sup>ri</sup>m<sup>o</sup> dicite pax huic domui/ Et si ibi fuerit filius  
 pacis requiescat ibi illa pax v<sup>ra</sup>. Sin autem ad vos revertetur In  
 ead<sup>em</sup> autem domo manete. edetes et bibetes q<sup>uod</sup> apud illos est  
 Dignus est enim op<sup>er</sup>arius mercede sua Nolite t<sup>em</sup>p<sup>or</sup>e de domo  
 in domum. Et in q<sup>u</sup>ac<sup>un</sup>q<sup>ue</sup> civitate intravit<sup>is</sup> et receperit vos  
 manducate que apponunt<sup>ur</sup> vobis. et curate infirmos q<sup>ui</sup> in illa  
 sunt Et dicite illis Appropinquabit v<sup>os</sup> regn<sup>u</sup>m cel<sup>o</sup>rum In q<sup>u</sup>ac<sup>un</sup>q<sup>ue</sup> ci-  
 vitate intravit<sup>is</sup> et no<sup>n</sup> receperit vos exeuntes in plateis di-  
 cite Etia pulvere q<sup>ui</sup> ad hostes nos detrahit ista extendimus  
 in vos/ In hoc scitote. q<sup>uod</sup> appropinquabit regn<sup>u</sup>m dei/ Dico autem  
 vobis. q<sup>uod</sup> s<sup>ed</sup> domus in die illa remissus erit/ q<sup>uod</sup> illi civitati  
 Be tibi corozaim/ ve t<sup>ibi</sup> bethsaida. q<sup>uod</sup> si in tyro et sydone ste-  
 fuissent dautes q<sup>ue</sup> in vobis facto sunt olim in calicea ext<sup>er</sup>minare  
 sedes p<sup>ro</sup>mittebat/ Veru<sup>m</sup> tyro et sydoni remissus est iudicio  
 q<sup>uod</sup> vobis Et tu capharnaum usq<sup>ue</sup> ad celu<sup>m</sup> exaltata es usq<sup>ue</sup>  
 ad infernu<sup>m</sup> demerget<sup>ur</sup> cum vos audit me audit/ Et q<sup>ui</sup> vos



*luc*

spernit me spiritus. Et cum autem spiritus me spiritum eius qui misit me  
Reuersi sunt autem septuaginta duo cum gaudio dicentes. Domine eccam  
demorati in nos tuos subiacuit nobis. Et ait illis. Videbam satism  
sicut fulgur de celo cadentes. Ecce dedi vobis potestatem calcandi  
super serpentes et scorpiones et super omnia virtutem inimicorum. et nihil  
vobis nocere. Verumtamen in hoc nolite gaudere quia spiritus vobis  
subiacuit. Gaudete quia nomina vestra scripta sunt in celis. In ipso ho  
ra exultauit ihesus spiritus et dixit. Confiteor tibi domine pater celis et  
terre quia abscondisti haec a prudentibus et sapientibus et reuelasti  
ea parvulis. Ita enim pater quia sic placuit ante. Omnia in dicta  
sunt a patre meo. Et nemo scit quod sit filius nisi pater et  
quod sit pater nisi filius. Et cum voluit filius reuelare et quod  
ad discipulos suos dixit. Si oculi qui vident quod vos videt. Di  
co enim vobis quia multi principes et reges voluerunt videre quod  
videtis et non viderunt. Et ecce quidam legissimus surrexit  
temptans illum et dicens magister quod faciendo vitam eternam possi



## luc

At ille dixit ad eum. In lege q̄ scriptu est/ quō legis. Ille r̄ndes  
 dixit. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo/ et ex tota aīa  
 tua et ex oib⁹ vībus tuis/ et ex dī mēte tua/ et p̄rī tuū sic  
 ceipm̄. Dixitq; illi. Nō r̄ndisti/ h̄c fac et vīues. Ille at̄ volēs  
 iustificare seipm̄ dixit ad ihs̄m. Et q̄b est meus p̄rīm⁹. Cu-  
 spiciēs autē ihs̄s dixit. hō q̄d; descendebar ab iherl̄m in iericho  
 et incidit in latrones q̄ ecclā dissipauūt eum/ et plagā i-  
 portis abierūt seminiūo relicto. Accidit autē ut q̄dā sacer-  
 dos descenderet eadē viā/ et viso illo p̄ciuit. Similit̄ et leuita cu-  
 set secus locū et uidet eū p̄ciuit. Samaritan⁹ at̄ q̄dā iter fa-  
 ciēs venit secus eū/ et uidet eū mīcordia motus est/ et appi-  
 ans ligauit volnera eius infūdēs oleū et inde vinū/ et  
 ipones illū in iumentū duxit in stabulū. et curā eius egit  
 Et altera die p̄tulit duos denarios et dedit stabulārū et  
 ait. Cura illū habet. Et q̄dāq; sup̄ ex octauis ego cum  
 rediero reddā tibi. Cū hōz crūd uidet̄. Expi⁹ eē illi q̄ mīde-



Accipit illū ī domū  
 suā et huic erat  
 soror noīe maria

in latrones. At ille dixit / Cui fecit mīaz in illū / Et ait illi  
 ihūs / vade et tu fac sile / factū est autē. Id uenit / et ipē intra  
 in quoddāz castellū. et mīlī qdāz martha nōmē. qe etiā sedes  
 secus pedes domī audiebat vbu illius. martha autē facta  
 gebat ad frēqns mīsteriū / et uenit et ait / dñe nō est ab  
 auz q soror mea reliq me sola mīstrae. dic go ei ut me  
 adiuet. Et respondes dixit illi dñs / martha martha solli  
 cita es et tūais erga plima / pouo vnu ē nāz. mala optia  
**E**t factū est caputū xxi. pte elegit que nō aufet ab  
 ai ess in loco qdāz oras. ut cessat dixit vñs ex discipulis eius  
 ad eum. Domine doce nos orae. sic iohēs docuit discipulos suos  
 et ait illis / Cū oratis dīate pater. Basiet nōm tuū  
 Ad veniar regnū tuū / fiat volūtas / pane nrm coti  
 diamū da nobis hoc. Et dimitte nob debita nra / sic qdāz  
 et ipi dimittig oī debenti nobis. Et ne nos inducas ī  
 teptacōz / Et ait ad illos / Cuius vrm hēbit amīd. et ibit



lucis

ad illud media nocte et dicit illi. Amice. comoda mihi tres  
 panes <sup>quonia</sup> quoniam amicus meus per viam ad me. Et non habeo quod  
 ponam ante illud. et ille dormiens respondit. Dices. Noli michi mo-  
 lestus esse iam hostium clausum est. Et pueri mei metus sunt  
 in cubiculo. Et non possum surgere. et dare tibi. Et ille si  
 perseveraverit pulsans. Dico vobis. et si non dabit illi sur-  
 gens eo quod amicus eius sit. prope impetrate tibi eius surgat  
 et dabit illi quicquid habet necessarios. Et ego vobis dico. petite et  
 dabit vobis. quante et inveniet. Pulsate et aperiet vobis.  
 Omnis enim qui petit accipit. et qui quidem invenit. et pulsanti  
 aperiet. Quis autem ex vobis propter petit ut det illi panem  
 aut lapidem. dabit illi. aut propter piscem septentem.  
 dabit illi. Aut si percipit ovinum nunquam porriget illi scorpionem.  
 Si ergo vos cum sitis mali. nostis habere data dare filiis vestris.  
 quanto magis propter ut de celo. dabit spiritum bonum petentibus se.  
 Et erat ihesus eiciens demonium et illud erat mutum. Et ad



eiecit demonium locutus est multus et admiratus est turba/  
 quidam autem ex eis dixerunt In belzebul princeps demoniorum  
 erat demonia Et alii temptantes scilicet de celo querebant ab eo/  
 Ipse autem ut uidit cogitationes eorum dixit eis Omne regnum di-  
 uisum in seipsum desolabitur et domus super domum cadet Si  
 autem et sanguis in seipsum diuisus est quomodo stabit regnum ipsum  
 quia dicit in belzebul princeps me eiecit demonia Si autem  
 in belzebul ego eicio demonia filii uiri inquit eiciunt Ideo  
 ipsi uiri iudices erunt pro uero si in digito dei eicio demonia  
 perfecti per ueritatem in uos regnum dei Cum fortis armatus custodit  
 atrium suum in pace sunt ea que possidet Si autem fortior illo se-  
 ptemies uicerit eum uniuersa arma eius aufert in quibus quasi  
 debatur et spolia eius distribuet Cui non est meum aduersum  
 me est Et quod non colligit meum dissipat Cum in mundo spiritus  
 expiarit de homine ambulat per loca in aqua quoniam querens requiem  
 et non inueniens dicit Velut in domum meam ueni expiari



**Luc**

Et cum venisset in petras mudatas <sup>et dicitur</sup> Et tunc vadit et assumit  
 septem alios spiritus nequiores se. et ingressi habitant ibi. Et non  
 novissia hominum illius peiora prioribus <sup>factum</sup> est autem cum haec diceret  
 extolles vocem quam dicit miles de dea dixit illi. **Paulus** venit qui te per-  
 tavit et verba quae dixisti. At ille dixit. **Cum** nemo videret quod au-  
 ditur. **Et** custodit illud. **Turbis** autem <sup>et dicitur</sup> quod venientibus cept  
 dicit. **Quia** haec signatio neque est. **Signum** quod et signum non  
 dabitur illi. **Misi** signum ione prophete. **Nam** sicut ionas fuit si-  
 gnum in novitate. **Ita** erit filius hominis generationi istae. **Regina**  
 austri **erit** in iudicio cum vinctis generationis huius. **et** con-  
 damnetur illos quia venit a finibus terrae audire sapientiam salomonis  
**et** ecce plures quam salomon hic viri minime sunt in iudicio  
 ad generationem hanc. **et** condamnetur illa quia primas eduxit  
 ad predicationem ione. **Et** ecce plures quam ionas hic. **Nemo** lucerna  
 accendit et in abscondito ponit. **neque** sub modio sed super  
 candelabrum. **ut** ingrediatur lux. **ut** videant lucerna corporis



corpus tui est oculus tuus Si oculus tuus fuerit simplex totum  
 corpus tuum lucidum erit Si autem nequam fuerit <sup>totum</sup> corpus tuum tene-  
 brosum erit / vide ergo ne lumen quod in te est tenebre sint / Si ergo  
 corpus tuum lucidum fuerit non habens aliquam partem tenebrarum erit  
 lucidum totum / Et sicut lucerna fulges illuminabit te / Et cum loqui-  
 tur / rogauit illum quidam <sup>pharisaeus</sup> pharisaeus ut prenderet apud se / Et ingressus  
 recubuit / phariseus autem cepit intrinsece dicere reputas quod  
 non baptizatus es ante praedictum / Et ait dominus ad illum Nunc  
 vos pharisaei quod de foris est calicis et cathini mundatis / quod  
 autem intus est vtrum / plenum est rapina et iniquitate / Quia  
 nonne quod de foris est fecit / etiam quod de intus est fecit / Verum  
 tamen quod superest / date elemosinam / et ecce mundum est vobis omnia  
 Sed ve vobis pharisaeis qui decimatis <sup>decimas</sup> meta et ruten et omne oblatum  
 et perit iudicium dei / et caritatem eius / Et haec optulit facere  
 et illa non omittit / Ve vobis pharisaeis qui diligitis primas ca-  
 thedras in synagogis / et salutationes in foro / Ve vobis



Lucas

qz estis vt moneta que no apparet et homines abulantes  
 sup nesciunt. Unde at qdaz exlectissimis aut illi aggr her di  
 tes/ eiaz nob cotuelia facis. At ille dixit/ Et vob legissimis  
 ve q onerat hanes onelb9 qe portat no put/ et ipi vno di  
 gito vno no tagitis paruas ipas/ Be q edificat moneta  
 pphas/ pres at vno occidit illos/ pfecto testificam. q co  
 sentit opib9 patz vroz/ cui qd ipi eos occiderunt/ vos  
 aut edificat eoz sepulc/ ppta et sapia dei dixit/ Mir  
 ad illos pphas/ et aplos/ et opois occidit et psequet ur  
 inqrat sanctis ann pphaz/ q effus9 est a constitucioe mdi  
 a gnacoe ista/ a sanctuie abel usqz ad sanctne zacharie  
 q pntu altare et edem. Ita dno vob/ ieqre ab hac qnae  
 Be vob legissim q tulit claue sce/ ipi non intorist/ et eos  
 q intoriebat phibuit/ Dum her ad illos dicit/ ceponit phei  
 et legissim gunt/ insiste/ et os eius oppone d mlt mfydia  
 tes ei/ et qretes cape dch exire eius/ vt accusarent eum

In aut de mlt mfydia



**M**ultas autē turbis trāstribus ita ut se invicem xii cam  
 calcaret cepit dicere ad discipulos suos Audite a seculo  
 phariseos quod est hypocritas Nichil autē optimum quod non reve-  
 letur neque absconditum quod non sciatur Cum quē intēbas dixit  
 in luce dicitur Et quod in luce locuti estis et in auralibus vris  
 predicabitis in tectis Dico autē vobis amicus meus ne timeamini  
 ab his qui occidunt corpus Et propter hoc amplius non habent quod faciant  
 ostendat vobis quē timeatis Timeate enim qui propter quod occidunt  
 hunc pretium vite in gehennā Ita dico vobis hunc timeate  
 none quippe passeris veniunt dyonadio et vni exillis non  
 est in oblivione corā deo Sed et capilli capitis vtriūcūque mīn-  
 ut nolite ergo timeere multis passeribus plus estis vos Dico autē  
 vobis omnis qui confessus fuerit me corā hominibus Et filius hominis  
 confitebitur illi corā angelis dei Qui autē negaverit me cor-  
 am hominibus denegabitur corā angelis dei Et omnis qui dicit vni in  
 filium hominis remitte illi Et ait qui in spiritum sanctum blasphemavit non



## Lucas

remitte<sup>r</sup> ei. Cui aut inducat uos in synagogas et ad magi-  
 stratus et presbiteros nolite solliciti esse quid aut quid videatur aut  
 quid dicatur. Spiritus enim sanctus docebit uos in illa hora quod oporteat  
 uos dicere. Dixit autem ei quidam de turba. Magister dic fili meo ut di-  
 uidas meam hereditatem. Ille dixit ei. Homo quod me constituit  
 iudicem aut diuisorem super uos. Dixitque ad illos. Videte et  
 cauete ab omni auaritia. quia non habet in huiusmodia cuiusquam  
 uita eius. Repetens quod possidet. Dixit autem ad illos similitudinem  
 dicens. Homines cuiusdam diuitis. ubi fructus ager attulit. Et  
 cogitabat intra se dicens. Quid faciam. quia non habeo quod congregem  
 fructus meos. Et dixit. Hoc faciam. Destruam horrea mea. et  
 maiora faciam. et illuc congregabo omnia quae nata sunt mihi  
 et bona mea. Et illuc congregabo omnia. Et dixit anime mee  
 quia nota sunt tibi haec et haec  
 Quia habes multa bona posita in annos plurimos. Requiesce comede  
 bibe epulare. Dixit autem illi deus. Stulte haec nocte repetet  
 annus tuus a te. Cuius autem parui augeruntur. Sic est qui sibi thesaurizat



Et nō est in deū diues / dicitq; ad discipulos suos <sup>deō</sup> Ita dico  
 vobis. nolite solliciti ēē anīe vīe q̄ maducet nec corp  
 vīo quo vesti amī / Omnia plō ē q̄ est. et corp⁹ plō q̄ ve  
 stimet / Considerate corvos q̄ non seminant / neq; metunt  
 q̄b⁹ nō est cellarū. neq; horreū. et de⁹ pascit illos / q̄nto  
 magis <sup>deō</sup> plūis estis illis / Cui⁹ autē vīrū cogitatio p̄ ad  
 tere ad statū suū cubitū vīnū / Si q̄ neq; mīnū est  
 potestis. q̄d dētētē solliciti estis / Considerate lilia agri  
 quo crescūt nō laborāt neq; nent / Dico autē vobis qz nec  
 salomō in omī glōria sua vestiebat / sed vīnū exīst / Si ar  
 fenū quod hoc in agro est / et aris in cūbamū mittit / deus  
 sic uestit / q̄nto magis vos mīme fidei / Et vos nolite q̄r  
 q̄d maducetis aut q̄d bibetis <sup>q̄d dētētē</sup> / Et nolite in sublimē tolli  
 hec em̄ omnia gentes <sup>q̄rūt</sup> / pat̄ autē vīrū scit / qm̄ omnibus  
 hīs indigetis / verū q̄rite regnū dei et hec om̄a adducet  
 vobis / nolite timere pusillō gregi / qz complacuit patri



## Lucas

non dante vobis regnum / Vendite que possidetis et dante eleo-  
sinas / facite vobis sacculos qui non vetascunt / thesaurum non  
deficiente in celo / qui fur non appiat / neque timea corrumpit  
ubi enim thesaurus vestrum est / ibi et cor vestrum erit / Sinite limbi-  
bus vestris pinguet / et lucerne ardetes in manibus vestris et vos siles  
hominibus expectantibus dominum suum / quando revertatur a nuptiis suis  
ut cum venerit et pulsaverit confestim appiant ei / Beati sunt illi  
qui cum venerit dominus invenierint et vigilantes / Amen dico vobis quod per-  
curret se et faciet illos discubere / et transiens ministrabit  
illis / Et si venerit in secunda vigilia / et si in tertia vigilia venerit  
et ita invenierint / beati sunt illi / hoc autem scitote quoniam  
si sciret pater familias / quod hora fur veniret / vigila et utaq-  
ue non sineret perfodiri domum suam / Et vos estote parati quia quod hora  
non putat filius hominis venire / Dixit autem ei petrus / Domine  
ad nos dies harum parabolarum an ad omnes / Dixit autem dominus  
et respondit / est fidelis dispensator et fidelis predicator / que agitur



Dñs sup familiā suā ut det illis in tpe tritici mensurā  
 Et us ille fuit que cū venit dñs invenit ita facientem  
 Vere dico vob qz sup oīa qe possidz cōstituet illū / **et** si di  
 xerit fuit ille in corde suo / **mora** facit dñs meqz venire  
 et cepit p̄cūe pueros. et ancillas edere et bibē et inebri  
 Veniet dñs sui illius in die qua nō speratur hora q̄ nescit  
 et diuidz eū p̄tenqz eius cū infidelibz poner. Ille autē  
 fuit qui cognouit voluntatē dñi sui. Et nō se p̄pauit / **et**  
 nō fecit s̄c̄d voluntatē eius / **vapulabit** plagis multis. Cui  
 autē nō cognos et non fecit dñs plagis vapulabit paucis  
 Om̄i autē cui mltū datū est mltū quer̄ ab eo / **et** cui mltū  
 comedauit plus petent ab eo. Ignem veni mittere in  
 terrā et q̄ uolo nisi ut ardeat / **baptismo** autē habeo bap  
 tizari / **et** quō coartor vsqz dū p̄ficiat / **putat** qz pacē veni  
 mitte in terrā. Nō dico vob <sup>pacē</sup> s̄ **separatōm** / **Et** erunt ex hac  
 q̄nqz in domo <sup>vna</sup> diuisi. tres in duo. et duo in tres diuide



Lucas

pater in filiū. filius in patrem suū. mīr in filiā. et filia  
 in matrem. Socrus in nūtrū suā. mūr in sororū suā. / Dicit  
 autē et ad turbas. / Eū uidit nubes orientes ab occa:  
 su statū dicitis mōbē. venit et statū ita fit. / Et ad austrū  
 flante. dicit. qz estus venit et ita fit. / Ipse facie celi nōste  
 p̄bare. / Hoc autē ip̄us quō nō p̄batis. / Eū autē et a uob  
 ip̄is nō iudicat. qd iustū est. / Eū autē reddis tū aduersario tuo  
 ad principem in via da opam liberatū ab illo. ne forte tradat  
 te iudicē. et iudex trader te exactori. / Et exactor mittet  
 te in carcerē. Dico tibi non exies inde donec ead nouissimū  
 minutum reddas. r. f. xij. c.

**A**detur autē qdān ip̄o in tpe mūtantes illi de galili  
 leis quos pilatus sanguinē misauit cū sacrificijs eorū. / Et m̄  
 dens dixit illis. / putat ip̄hū galileū p̄ omibz galileis fuerit  
 p̄tores q̄ talia passi sūnt. non dico vobis. / S; nisi p̄mas  
 habuerit. om̄s sile p̄bit. / Et sicut illi dē et octo sup q̄s



cecidit turns in sylve / Et occidit eos / putat qz et ipsi debuerat  
 fuerit pter omnes homines huates / in ielm / Mon dico vob  
 Sed si pntenaz no egerit / pte omis pibit / Ditebat aute  
 hac silicudie debore fia hebat quidaz plantata in vinea  
 sua / et venit qrens fructus nulla / Et non invenit Dixit  
 aute ad cultore vinee / Ecce amictus sui ex quo venio qres  
 fructu in ficulnea hac et non invenio / Eutid ergo illaz  
 ut qd et qz tam occupat / At ille inde dixit illi / Domine  
 dimitte illa ex hoc anno usqz du fodiad ita illa / et mitta  
 stercora / et sicqz fedi fructu / sin aute in futurum succides ea  
 Et ar doctes in synagoga eoz sabbat / Et ecce mulier que  
 hebat spm infirmitat annis decem et octo / et erat inclinata ut  
 omo sursum poterat respicere / Cum ad videret ihus vocat ad se et  
 dixit ei mulier dimissa es ab infirmitate tua / Et imposuit  
 illi man / et confecti erecta est et glorificabat deum / Videns  
 aute archisynagoga indignas / qz sabbato curass<sup>et</sup> ihus duc<sup>et</sup>



## Lucas

turbe Sex dies sunt in quibus propter opam In his ergo ve-  
 nite et curamini et non in die sabbati. Respondit autem ad illum  
 Dominus et dixit. Propter unum quodcumque vestrum sabbato non soluit bouem  
 aut asinum suum a sepelio et ducit ad aquas. Hic autem filius  
 abrahe quem alligauit sathanas. Ecce decem et octo annis  
 non oportuit solui a vinculo isto die sabbati. Et tunc hoc dicens  
 erubescibat omnis adversarius eius. Et omnis populus gaudebat  
 in universis que gloriose fiebant ab eo. Dicebat ergo tunc filius  
 est regni celorum. Et tunc simile estuabo illud. Simile est grano  
 sinapis. Quod acceptum homo misit in ortum suum et crevit. Et  
 factum est in arbore magna et volucres celi requiunt in ra-  
 mibus eius. Et iterum dixit. <sup>Qui</sup> Simile estuabo regnum dei. Sicut  
 est fermentum quod acceptum mulier abscondit in farine sata et co-  
 donet. Donec fermentaret totam. Et ibat per civitates et castella do-  
 cens et iter faciens in iherusalem. Dixit autem illi quidam. Domine si  
 parva sunt que salvas. Ipse autem dixit ad illos. Contendite in intro-



p̄ angustā portā. q̄z m̄lri dico vobis q̄rent m̄d̄re et nō po-  
 terūt. Cū autē intrauit p̄at̄familias et clauserat hostium  
 et incipiet foras stare. et pulsae hostiū dicetes. Domine ap̄i  
 nobis. Et m̄d̄es dicit vobis nescio vos vnde sitis. Tūc incipiet  
 dicere. m̄aducaui et bibis corā te et implatis m̄is  
 doctus. Et dicit vobis nescio vos vñ sit. Discedite a me ois  
 op̄as iniquitatis. ibi erit fletus et stridor d̄ncū. Cū viditis ab-  
 raham et ysaac et iacob d̄m̄s p̄phas n̄ regno dei. uos ac-  
 erpellī foras et veniet abscindere et occidere et aqlone et  
 austro et accubent in regno dei. Et ecce s̄ nouissimi q̄ erāt  
 p̄m̄i. Et s̄ p̄m̄i q̄ erāt nouissimi. In ip̄a die accesserūt  
 p̄ph̄as dicetes illi. Eri et vade h̄c. q̄z herodes vult te occide-  
 re. Et ait illis. Ite et dicate volpi illi. Ecce exeo domoria. et sem-  
 tates p̄ficio hodie et cras et t̄ia die q̄suor. Verū apponet  
 me et hodie et cras et sequenti die ambulare. q̄z nō capit p̄-  
 p̄te extra ierlm̄. In ierlm̄ q̄ occidis p̄phas. et lapidas



eos q̄ mittit ad te Quoties volui congregare filios tuos quic-  
 modum autem in diebus suis et noluit. Et reli-  
 quias vobis domus via destra. Amen dico vobis q̄ nō videbit  
 me. donec veniat <sup>hō</sup> ad dicit. Et dicit q̄ venit d̄ nōie domū

**E**t factū est cū intraret ih̄sus in domū cuiusdā <sup>xm̄</sup>  
 p̄cipis ph̄eorū sabbato māducatē pane. Et ip̄i obfuebat  
 eum. Et ecce homo q̄dā ydropicus erat ante illū. Et vidit  
 ih̄sus dixit ad levis̄pitos et ph̄eos dices Si licet sabbato cūgere  
 At illi tacerent. Ip̄e vero apphesū sanavit eū ac dimisit  
 Et respondēs ad illos dixit. Cuius v̄rm agnus aut bos i pu-  
 teū cadat. Et nō q̄tinuo subtrahit illū die sabbati. Et non po-  
 terat ad h̄c r̄ndere illi. Dicebat autē ad invitatos parabola  
 intendēs quō p̄mos attulitq̄ eligeret dices ad illos Cum  
 invitatus quis ad nuptias nō distulas in p̄mo loco. ne forte  
 honorator te sit invitatus ab illo. Et venies is q̄ te et ip̄m  
 vocavit dicat tibi. Da hūc locū. Et tūc incipies ad robare



nouissimū locū tenere. Sed cū vocatū fuisset ad mptas vade et  
 recūbe in nouissio loco ut cū veniūt q te invitauit dicat tibi  
 Amice ascende superius. Cū erit ē glia corā siml discubetibz  
 Quis is q se exaltat humiliabit/ et q se humiliat exaltabit/ di-  
 cebat at er ei q se invitauit/ Cū facis pradiū aut cenā  
 noli vocare amicos tuos neqz frēs tuos neqz cognatos tuos neqz  
 vicinos neqz diuites/ ne forte et ipi te reuocent/ et fiat tibi re-  
 tributio. Sed cū facis quiniū voca paupes et debiles claudos  
 et cecos/ et beatus eris qz nō hēnt vñ retribuāt tibi. Retribuet enī  
 tibi in resurrectione iustoz. Hec autē cū audisset/ qdaz de simul  
 discubetibz dixit illi/ Beatus q manducabit panē in regno di-  
 Ar ipe dixit ei/ Homo qdā fecit cenā magnā et vocat multos  
 et misit seruum suū hora tene dicere invitāt vñ veniret/ qz  
 iam parata sūt omnia. Et ceperūt siml omēs excusare/ p̄mus  
 dixit illi/ Villaz emī et nūc hēs exire et uidere illa. Vogo atē  
 te habere me excusātū/ Et alter dixit/ Iuga boum emī qnqz



lucas

et eo pbarz illa. Togo te habe me excusatu/ Et aliud dicit  
 vore duxi et io non possum venire/ Et reusq seruis mui:  
 ciauit her donno suo/ Tunc itaq patfamilias dixit frui suo  
 Eri cito in plateas et vias ciuitat et paupes ac debiles  
 cetos et claudos introduc huc/ Et ait frui/ Domine factu  
 est ut impasti/ Et ad huc locus e/ Et ait dñs frui/ Eri cito  
 in vias et sepes et compelle intrare vt impleat domus ma  
 Dico at vobis q neq vras illoz q vocati st gustabar ce  
 nas max. Ibat aute tñe mltie ad eo/ Et qñsus dixit ad illos  
 Si qñs venit ad me et no addit ptem suu et matre et vxo:  
 rem et filios et frs et sorores/ Adhuc aute et amas sua  
 no pr ee meo discipulus/ Et q no haurat rem sua <sup>quotidie</sup> et vet  
 p q me/ non pr ee meo discipulus <sup>qñme</sup> et quis em ex vob uolcs  
 trem edificare/ Nonne pñs pedes copulat sup qñ nñq st  
 si habet ad pñas ne p qñ fundamtu <sup>posuit</sup> et no potuerit  
 pñare/ omñs q viderit incipiat illud ei dicetes qñ huc qñ

schola ad st vñt pauci vo  
lecti







## Lucas

que pierat duo at vobis / quia gaudium erit in celo pro no  
ptore pniaz agere / quod si non agita noue iust / quod non indi  
gent pnia / Aut quod mille hinc dragmas decet / et si perdidit  
dragma <sup>vna</sup> non accedit lucra et euertit domum / et qui diligit ea  
doner impemiat / Et cum inuenit / quocumque auitos et vitios dno  
congratulamini michi / quia inueni dragma <sup>meu</sup> quod perdidit / Ita dico  
vobis / gaudium erit angelis dei super vno ptoze / pniaz agere /  
Aut autem quod dicit homo habet duos filios / et dixit adolestior <sup>ex</sup>  
illis patri / pater dei michi <sup>propter</sup> pte sbe que me contigit / et diuist  
illis sba / Et non per multos dies aggregat omnibus adolestior  
filius ptoze pfectus est in regionem longinquam / et ibi dissipat  
sba sua <sup>in vna</sup> vniuerso luxuriose / et per quod omnia consumpt / facta  
est fames valida in regione illa / et ipse cepit egere / et  
abijt et adhesit vni ciuium regionis illius / et misit illum in  
villas suas ut pasceret porcos / et cupiebat implere ventrem  
suum de siliquis quas porci manducabant / et nemo illi dabat



Ipe aute in se relis dicit / **E**nti mercenarij in domo patris  
 mei habundant panibus. ego aute hic fame peo. **Q**uare  
 eribo ad patrem meum et ducam illum. **E**t ait pater / **P**atrem  
 in celum et coram te / **E**t iam non sum dignus vocari filius tuus  
 sed fac me sicut vnu de mercarijs tuis. **Q**uare qz venit ad  
 patrem suum. Cum at adhuc longe eet vidit illum pater ipse  
 et mira motus est. **E**t accurrens cecidit super collum eius. et osculatus  
 est eum. **D**ixitqz ei filius / **P**atrem in celum et coram te / **E**  
 iam non sum dignus vocari filius tuus. **D**ixit at pater ad  
 fratres suos / **E**t cito <sup>7<sup>to</sup></sup> pferite stolas primas et induite illum / et ducite  
 amulum in manus eius / et calceamenta in pedes eius / et ad  
 ducite vitulum saginatum / et occidite et manducate / et epu-  
 lem. qz hic filius meus mortuus erat et reuixit / pietas  
 et inventus est / et ceperunt omnes epulari. **E**t ait aute filius  
 eius senior magistro / **A**d veniret et appingeret domui audi-  
 symphonia et choros vocat vnu de suis / **E**t interrogat q



Hec enim / is q<sup>d</sup> dixit illi / frat<sup>r</sup> tuus venit / et occidit pater<sup>ill</sup>  
 tuus vitulu<sup>m</sup> saginatu<sup>m</sup> . q<sup>d</sup> salu<sup>m</sup> illu<sup>m</sup> recepit Indignu<sup>s</sup> est aut<sup>e</sup> .  
 et nolebat introire / Pater q<sup>d</sup>o illi<sup>s</sup> egressus cepit rogare  
 illu<sup>m</sup> At ille ridens dixit patri suo / Ecce tot annis seruis t<sup>ui</sup>  
 Et nunq<sup>u</sup> mandatu<sup>m</sup> tuu<sup>m</sup> p<sup>er</sup>tiui / et nunq<sup>u</sup> dedisti michi edum  
 ut cu<sup>m</sup> amicis meis epularet<sup>r</sup> Sed postq<sup>u</sup> hic filius tuus q<sup>d</sup>  
 deuorat sbaz sua cu<sup>m</sup> meretricibus venit / occidisti illi vitulu<sup>m</sup>  
 saginatu<sup>m</sup> / At ille dixit illi / fili tu sp<sup>s</sup> meus es . et omnia  
 mea tua s<sup>u</sup>t / Epula<sup>m</sup> aut<sup>e</sup> et gaud<sup>e</sup> optebat / q<sup>d</sup> frat<sup>r</sup> tuus  
 hic mortuus erat et reuixit / p<sup>er</sup>ierat et inueta<sup>m</sup> e<sup>st</sup> / dicebat  
**H**omo q<sup>d</sup>am erat / *xv. cam* / at ad discipulos suos  
 duces q<sup>d</sup> habebat villicu<sup>m</sup> / et hic diffematu<sup>s</sup> e<sup>st</sup> ap<sup>ud</sup> dnm q<sup>d</sup> dis  
 sipass<sup>et</sup> bona ip<sup>s</sup>ius / et vocat illu<sup>m</sup> / et dixit illi / Ecce hoc audi<sup>o</sup>  
 de te redd<sup>e</sup> ration<sup>e</sup> villicatu<sup>m</sup> tuo / si enim no<sup>n</sup> pot<sup>er</sup>as villicare  
 At aut<sup>e</sup> villicu<sup>m</sup> iura se / Ecce facia<sup>m</sup> q<sup>d</sup> d<sup>omi</sup>n<sup>u</sup>s meus aufert a me  
 villicatu<sup>m</sup> / q<sup>d</sup>odere no<sup>n</sup> valeo / medicare erubesc<sup>o</sup> / Quid q<sup>d</sup> facia<sup>m</sup>

Lucas



ut cum amotus fuero a villificatione recipiet me in domo  
 suas / **C**onvocat itaque singulis debitoribus domini sui dicebat po-  
 tentialiter des domino meo / **A**t ille dixit / centum cados olei  
 Dixitque illi / Accipe cautionem tuam et sede cito et sibe quic-  
 quida / **D**einde alio dixit / Tu vero quicquid des / Dixit / centum  
 toros tritici / **A**it illi / Accipe litas tuas sibe actus quicquida / **E**t lau-  
 dauit dominus villificationem illius / **q**uod pudent<sup>er</sup> fecisset / **q**uod filii huius scilicet  
 prudentiores filiis litas magnitudine sua sunt / **E**t ego dico vobis  
 refacite vobis animas de malona iniquitate / **U**t cum defecerit rea-  
 pient vos in domos suas etiam inhabitanda / **C**ui fidelis  
 est in mino et in maiore fidelis est / **E**t qui in modico in-  
 quis est et in maiore iniquus est / **S**i ergo in iniquo mammo  
 fideles non fuistis / **q**uod verum est quod credit vobis / **U**t si in alio  
 fideles non fuistis / **q**uod verum est quod dabit vobis / **N**emo enim  
 potest duobus dominis servire / **A**ut enim vnum adierit et alterum di-  
 liget / aut vni adheret et alterum contempnit / **N**on potest



## Lucas

Deo fuisse et maone. Audiebat autē oīa her p̄hei q̄ erat  
auara et deridebat illū. Et ait illis. Vos estis q̄ iustificat  
uos corā hominibz. Deus autē nouit corda v̄ra. Et q̄d  
hominibz altū est. ab hominibz est ante deū. <sup>et p̄</sup> p̄be  
v̄sq̄ ad ioh̄em. <sup>et p̄</sup> ex eo em̄ regnū dei exūglsat. et om̄s  
in illud v̄m facit. **Facilis** est autē celū et terrā p̄t̄re q̄  
delecte v̄nū ap̄icē t̄de. Et om̄s q̄ d̄mittit v̄xore suā  
et ducit alterā meret̄. Et q̄ d̄missa a viro ducit. **meret̄**  
homo q̄dā erat diues et induebat̄ purpura et bysso et  
epulabat̄ cotti⁹ splendide. Et erat q̄dā medic⁹ nōm̄e la  
zar⁹ qui habebat ad ianuā eius ulceribz plenus. cupies  
saluari de m̄tis que accidebat de m̄sa diuitis. et nō illi  
dabat. **For** t̄m̄os veniebat et lingebat̄ ulcera eius. **Sim**  
est autē ut morerēt̄ medic⁹ et portaret̄ ab agel̄is i synū  
abrah̄e. **M**ortuus est autē et diues et sepult⁹ est in inferno.  
**E**leuas autē oculos suos ad c̄el̄ in torm̄entis. vidit abrahā



a longe et lazarus in sinu eius. Et ipse damas dixit. pater  
 abraham misere mei. Et mitte lazaru[m] et intingat ex  
 tremu[m] digiti sui in aqua ut refrigat linguam meam  
 quia calcet in hac flamma. Et dixit illi abraham. fili recte  
 dicit quia recepisti bona in vita tua. et lazarus similis tua  
 est. Hic autem hic consolatur tu vero dicit. Et in hijs omnibus inter  
 nos et vos chaos magnum finitum est. ut hi qui volunt  
 hinc transire ad vos non possunt neque inde hinc transire. Et  
 ait. rogo te ego pater ut mittas eum in domum patris mei.  
 habeo enim quatuor fratres ut testentur illis ne eripi veniant  
 in locu[m] huius tormentorum. Et ait illi abraham. habent moysen  
 et prophetas audiant illos. At ille dixit. non pater  
 abraham. Sed si quis ex mortuis ierit ad eos primus agerit.  
 dicit autem illi. Si moysen et prophetas non audiunt neque si quis ex mortuis  
 Et addiscipulos autem <sup>duos</sup> xvij cum tuis resurrexerit idem  
 Impossibile est ut non credant scitanda. Ne autem illi per que venit



257.  
valius est illi si lapis molais iponat<sup>r</sup> ad collu<sup>m</sup> eius et p<sup>r</sup>iciat<sup>r</sup>  
in mare qm<sup>u</sup> ut scandaliser vnu de pusillis istis. **A**ttende vob<sup>is</sup>  
Si p<sup>r</sup>ccauit in te frater tuus m<sup>u</sup>lta e<sup>st</sup> illud. Et si p<sup>r</sup>ma<sup>z</sup> eg<sup>it</sup>  
dimitte illi. **E**t dixeru<sup>t</sup> ap<sup>l</sup> ad d<sup>nm</sup> Et si sepi<sup>us</sup> in die  
p<sup>r</sup>ccauit in te et sepi<sup>us</sup> in die o<sup>u</sup>ersus fuit ad te dic<sup>is</sup> pe  
nit<sup>er</sup> me dimitte illi. **E**t dixeru<sup>t</sup> ap<sup>l</sup> ad d<sup>nm</sup> <sup>domu</sup> **A**dauge  
nob<sup>is</sup> fid<sup>z</sup>. **D**ixit aute<sup>m</sup> d<sup>ns</sup> Si fuerit fid<sup>z</sup> sicut q<sup>u</sup> n<sup>u</sup>l<sup>l</sup> sy<sup>n</sup>a  
pis d<sup>ic</sup>itis huic arbori moro. eradicare et ins<sup>pi</sup>latare e<sup>st</sup>  
in mare et offer<sup>r</sup> vob<sup>is</sup>. **E**t aute<sup>m</sup> v<sup>nu</sup>m habes suu<sup>m</sup> arator<sup>es</sup>  
a<sup>l</sup> pastore<sup>s</sup> boues cui regress<sup>us</sup> de agro dicat illi stat<sup>im</sup> ins<sup>pi</sup>  
et re<sup>u</sup>ibe. **E**t no<sup>n</sup> dicat ei para q<sup>u</sup> tenem<sup>us</sup> et p<sup>r</sup>unge re<sup>u</sup>  
armista m<sup>u</sup>lta. **D**onet ma<sup>l</sup>duce et bibam. **E**t p<sup>r</sup>oher tu  
ma<sup>l</sup>duca<sup>l</sup> et bibes v<sup>nu</sup>q<sup>u</sup>q<sup>u</sup> h<sup>u</sup>ic suo illi q<sup>u</sup> fecit q<sup>u</sup> sibi ip<sup>a</sup>:  
uerat. no<sup>n</sup> p<sup>r</sup>uor sic et uos cu<sup>m</sup> fecit o<sup>mn</sup>ia q<sup>u</sup> p<sup>r</sup>cepta s<sup>u</sup>t vob<sup>is</sup>  
Dicite serui<sup>us</sup> v<sup>ost</sup>ri utiles sim<sup>us</sup> q<sup>u</sup>d debu<sup>is</sup>us face<sup>re</sup> fec<sup>er</sup>u<sup>nt</sup>. **E**t for<sup>is</sup>  
est didicer<sup>is</sup> ih<sup>u</sup>s m<sup>u</sup>lta in<sup>st</sup>abat p<sup>r</sup> mediam samariam



et galileam et cum ingrederetur quoddam castellum accurrerunt ei  
 decem viri leprosi qui steterunt a longe et levauerunt vocem  
 dicentes Iesu preceptor miserere nostri / Cumque vir uidisset dixit  
 Ite ostendite vos sacerdotibus / Et factum est dum uiderentur  
 per singulos autem exillis vir uidit mundatus est / regressus est cum  
 magna voce magnificans deum / et cecidit in faciem suam ante  
 pedes eius gratias agens / Et hic erat samaritanus / Indes ihesus  
 dixit Nonne decem mundati sunt et nonne ubi sunt non est inueni-  
 ens qui rediret et daret gloriam deo / nisi hic alienigena / et cum  
 illi Surge et vade quia fides tua te saluum fecit / Interrogatus  
 autem a pharisaeis quando venit regnum dei / Respondit eis et dixit Non  
 venit regnum dei ad observantiam / neque dicitur ecce dicit hic  
 ecce illuc / Ecce enim regnum dei intra uos est / et ait ad disci-  
 pulos suos / Veniet dies quando desideratis <sup>super</sup> uidere unum diem filii  
 hominis / et non uidebitis / et dicit vobis / Ecce hic ecce illuc  
 Nolite ire neque sectari <sup>non illius</sup> Reges sicut fulgur transiens de



## Lucas

sub celo in ea que sub celo sunt fulget/ ita erit filius hominis  
in die sua. primum autem oportet illi multa pati/ et reprobari  
agnitione hac/ et sicut factum est in diebus noe/ ita erit et  
in diebus filii hominis/ edebat et bibebat et uxores ducebat  
et dabat ad nuptias usque in diem qua intravit noe in archam  
et venit diluvium et perdidit omnes. Sicut et factum est in diebus  
loth/ edebat et bibebat et emebat et vendebat pla-  
tabat et edificabat/ Quia autem die exiit loth a sodomis  
pluit ignis et sulfur de celo/ et omnes perdidit/ Et hoc erit  
quod die filius hominis revelabit. In ea hora quod fuit in tecto et  
vasa eius in domo/ ne descendat tollere illa. et quod magis  
sile non redeat retro/ Meiores estote uxoris loth/ Quicunque  
querit animam suam salvam facere perdet eam/ Et quicunque perdidit  
illam vivificabit eam/ Dico vobis in illa nocte erunt duo  
in lecto uno. unus assumet et unus reliquetur/ Duo erunt  
in molendinis unus/ una assuet et altera reliquetur/ Duo in



agro. unus assuet<sup>r</sup> et alter reliquet<sup>r</sup>. Audites autem disci-  
 puli dicunt illi. ubi dñe. cui dixit eis. <sup>et Cam<sup>dom</sup></sup> ubi fuerit corpus  
 illud congregabit<sup>r</sup> aqle. Dicebat autem et parabola ad illu-  
 qm<sup>r</sup> qm<sup>r</sup> ppter sep<sup>r</sup> orae<sup>r</sup> et nō deficere dñes iudex qdā erat  
 in quiddā ciuitate qui dñm nō timebat. et hoies vebat<sup>r</sup>  
 vidua autē quēdā erat in ciuitate illa. et veniebat ad  
 illu dñes. Vindica me de aduersariis meis et volebat pmlu-  
 qus. p q her autē dixit intra se. Et si deū non timeo nec  
 homines vereor. tñ qz molesta ē michi her vidua vindi-  
 catio illar. Ne m nouissio venies sugillet me. dñs autē dñs  
 Audite q iudex inquit dixit. Deus nō faciet vindictaz eler-  
 torū suorū clamātū ad se die ac nocte et paratū habet  
 in illis. Dico<sup>ap</sup> vobis qz cito faciet vindicta elitorū suorū.  
 Verū filia hominis venies putas iudicet fides in tñ. **vviii**  
**D**ixit autē et ad quosdam q in se qfidebat tñq iustit  
 aspnabat<sup>r</sup> totos parabolaz istar. <sup>scilicet</sup> Duo hoies astederūt in



repleu ut oraret vnius phariseus et alter publicus / phariseus  
 stab<sup>at</sup> apud se orabat dicens / Deus gratias ago tibi quia no  
 sum sicut ceteri homines raptores iniusti adulteri / velut etiam  
 hic publicus / Ieiuno bis in sabbato / decimas de omnibus que  
 possideo Et publicus a longe stans molebat ner oculos suos  
 ad celum levante se precabatur pectus suum dicens / Deus propi  
 tius esto mihi peccatori / Amen dico vobis / Descendit hic iustificatus  
 in domum suam ab illo / Et omnis qui se exaltat humiliabitur / Et qui  
 se humiliat exaltabitur / Afferebat autem ad illud et infantes ut eos  
 tangeret / Quos cum videret discipuli increpabant illos Iesus autem  
 vocatis illos dixit / Dimitte pueros venite ad me et nolite  
 eos vetare Talis est enim regnum dei Amen dico vobis qui  
 cumque non accipit regnum dei sicut puer non intrabit in illud  
 Et interrogavit eum quidam princeps <sup>p q corp</sup> dicens / Magister bone quid  
 faciam ut vitam eternam possidebo / Dixit autem ei Iesus / Ad me  
 ducas hominem nemo est bonus nisi solus deus mandata nostra



Non occides/non mechaberis/non furtu facies/no falsum  
testimonium dices/honora patrem tuum et matrem tuam Qui aut  
habet omnia custodivit a iuuetute mea Cuius audito ihesus aut  
ei/Adhuc vni tibi deest Omnia quaecumque habes vende et da  
pauperibus et habebis thesaurum in celo/et veni et sequere me  
his ille auditus est et statutus est valde quod diuites erat Videns aut  
illud ihesus triste factus dixit/Quoniam difficile est peruenire hinc in  
regnum dei intrabit qui voluit est enim camelus per foramen  
acus transire qui diuites intrare in regnum dei/et dixerunt qui  
audiebant et quod per saluum fieri/ait illis ihesus/Quae impos  
sibilia sunt apud homines possibilia sunt apud deum/Ait autem  
petrus/Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te Cui dixit eis  
Amen dico vobis/nemo est qui reliquat domum/aut fratres aut  
patres/aut fratres aut filios aut agros propter regnum dei/et non  
recipiet multo plus in hoc tempore et in saeculo venturae vitae etiam  
Assumpsit autem ihesus per discipulos suos et ait illis Ecce ascendi



## Lucas

relinquit et quatuordecim dies quae supra sunt per prophetas de filio hominis  
 tradetur omnibus gentibus et illudetur et flagellabitur et conspuetur. Et post  
 quod flagellatus erit occidet eum. Et die tertia resurget. Et ipse in  
 corpore mittetur. Et erit videri illud ab stercore ab eis et non  
 intelligebat quod dicebat. Quoniam est autem ad appropinquandum iherosolymis  
 reatus quidam sedebat secus viam medicus. Et cum audiret istam  
 praedicationem interrogavit quid hoc esset. Dixerunt autem ei quod ihesus nazara  
 reus insurrexerat clamans dicens ihesu fili david miserere mei.  
 Et quod praedicabat increpabat eum ut taceret. Ipse vero multo magis  
 clamabat. Fili david miserere mei. Stans autem ihesus iussit illum ad  
 duci ad se. Et cum appropinquasset interrogavit illum dicens quid tibi vis facere.  
 At ille dixit Domine ut videam. Et ihesus dixit illi Responde si  
 deus tua te saluum fecit. Et confestim vidit et sequebatur illum magnifi  
 cas deum. Et omnis plebs ut vidit dedit laudem deo in  
 illis diebus. **E**t ingressus perambulabat iherosolymis. Et ecce *dux caput*  
 vir nomine zachaeus. Et hic erat princeps publicanorum. Et ipse



Dives / Et querebat videre ihu[m] quis e[ss]et et non poterat p[er]venire  
 q[uia] statim p[er]venerat / Et p[er]veniens a[sc]endit in arbore[m] sycomor[um]  
 ut videret illu[m] q[uia] inde erat transiens / Et cu[m] venisset ad locu[m]  
 suspiciens ihesus vidit illu[m] / Et dixit ad illu[m] zachee festinas de  
 scende q[uia] hoc i[n] domo tua opter me manebit / At ille festinas de  
 scendit / Et excepit illu[m] in domo sua gaudens / Et cu[m] videret  
 om[n]es m[ir]murabat dicens q[uia] ad homines p[er]tore[m] ducit  
 Etas at zachee dixit ad ihu[m] / Ecce dimidiu[m] bonoru[m] moru[m]  
 do paup[er]ib[us] / Et si q[uod] aliquis defraudavi reddo q[uod] duplu[m]  
 Dixit ihesus ad eu[m] / Ecce hodie huius domui salu[m] factu[m] est / eo q[uod]  
 et ipse sit filius abrahe / Venit eni[m] filius hominis q[ui]re[re] et salu[m]  
 facere q[uod] p[er]ierat / Hec illis audientib[us] / Adiciens dixit dixit pa  
 bolu[m] / eo q[uod] e[ss]et p[ro]p[ter] iherosolimam / Et q[uia] existant q[uod] q[ui]sta regnu[m]  
 dei manifestaret / Dixit ergo ho[m]o q[ui]dam nobilis abiit in regionem  
 longinqua[m] accipere sibi regnu[m] et reu[n]ti / Vocatis autem decem  
 suis suis dedit eis decem m[ille]as / Et ait ad illos / Negociamini



## Lucas

dū venio / Cives autē eius oderāt illū. Et miserūt legatos  
 post illū dicētes Voluimus hūc regē sup nos / Et factū est dū  
 rediret accepto regno iussit vocari suos suos q̄b9 ddit pecunias  
 ut facerēt quācūq; eēt negotiātus. <sup>¶</sup> Venit autē p̄mus dīcēs  
 Domine muā tua dēte muas acq̄siuit. Et ait illi Cūge sue bōe  
 q̄ in modico fidelis fuisti. <sup>216</sup> autē p̄cator hēns s̄ dēte ciuitatē. Et  
 ait per dñs. Dēte muā tua fecit quāq; muas. Et dñs ait. Et  
 tu esto s̄ quāq; ciuitates. Et tūc vēr dīcēs Dēte eā muā  
 tua quācūq; habui repositas in sudario / timuī em te q̄ homo  
 auster9 es / tollis qd nō posuisti et metes qd nō seminasti  
 dicit ei de ore tuo te iudico sicut neqm̄. Būebas q̄ ego hō  
 auster9 sum. tollens qd nō posui et metes qd nō seminaui  
 et q̄c nō dedisti pecunias mām ad mēsa. <sup>217</sup> Et ego veniēs  
 tu usq; vīq; expectisses illam. Et astatib9 dixit. Auffer te  
 ab illo muam / et dāte illi q̄ dēte muas h̄. Et dixerūt illi.  
 Domine h̄ dēte muas. Dico autē vob9 q̄ si hēnt dabit. et q̄nū dabit.



ab eo q̄ non habet et id quod uidet habere auferet ab eo  
 Porro tamen inimicos meos illas qui noluerunt me recipere super  
 se adducite huc et misce<sup>re</sup> ante me. Et his dictis precebi  
 ascendet iherusalem. Et factum est cum appropinquaret ad bethphage  
 et bethaniam ad montem qui vocatur oliueti. misit duos discipulo  
 dicens Ite in castellum contra vos est. magis inuentus inueniet  
 pullum azime alligatum. cui nemo hominum vnquam seduit. soluite illi  
 et adducite mihi. Et si quis vos interrogauit. quare soluitis sic dicit  
 ei. quia dominus operatur eius desiderat. Obierunt autem qui missi erant. et in  
 uenit sic dicit illis stante pullum. Soluuntibus autem illis pu  
 llo dixit dominum eius ad illos. Et soluit pullum. At illi dixerunt

18<sup>o</sup> autem dicitur vnde  
 pullum composuit illi

Quia dominus eius nunc habet. Et duxerunt illud ad iherusalem. Tunc autem  
 illo sternerat vestimenta sua in via. Et cum appropinquaret iam ad  
 descensum montis oliueti. ceperunt omnes turbe de iherusalem  
 discipulorum gaudentes laudare deum voce magis se omnibus quod  
 viderat virtutibus dicentes Benedictus rex qui verum in nomine domini



Lucas

Pax in celo et gloria in excelsis Et quidam phariseorum de iherusalem  
 dixerunt ei inquit incepta discipulos tuos / Quibus ipse ait  
 Dico autem vobis quod si hi tacuerint lapides clamabunt / Et  
 ut appropinquavit videns civitatem fleuit super illam quod si cognovisses  
 et tu. Et quidam in hac die tua que adparuit tibi nunc autem abs-  
 condita sunt ab oculis tuis / Quia veniet dies in te et diru-  
 bunt te inimici tui vallo et coangustabunt te undique et adtra-  
 hent te / Et filios qui in te sunt / Et non reliquet in te lapidem  
 super lapidem / eo quod non cognovisti tempus visitationis tue / Et ingressus  
 in templum cepit eicere ementes in illo et vendentes juncos illis.  
 Scriptum est Quia domus mea domus orationis vocabimini vos autem  
 fecistis eam speluncam latronum / Et erat docens cotidie in templo  
 Sacerdotum enim principes et scribas et principes plebis contrebant  
 illum perdere et non inveniebant quod facerent ei Quia non populus

**E**t factum est Christus cum / suspensus esset audiens illu-  
 m una die docere populum in templo et evangelizante quoniam

Lucas



Lucas

principes sacerdotum et scribe cum senioribus et cum duces  
ad illum Dic nobis in qua potestate hec facis. aut quod est quod dicit  
tibi hac potestatem respondes dixit ad illos Interrogabo vos et  
ego vni vbi respondete michi Baptismus Iohannis de celo est  
an ex hominibus. At illi cogitabant in se dices. Et si diximus  
de celo dicit nobis. Quare ergo non credidistis ei. Si autem dixerimus  
ex hominibus. plebs universa lapidabit nos. Certi sunt enim quod  
Baptista se prophetam et responderunt se nescire. Respondit autem Iesus  
aut illis. Neque ego dico vobis in qua potestate hec facio. Ccepit autem  
dicere ad plebem parabolas. Hec. Homo plantavit vineam et  
locavit eam colonis et ipse peregre fuit multis temporibus. Et in  
tempore vindemie misit ad cultores servos ut desuuctu vine  
daret illi. Qui responsum dimiserunt eum inanem. Et addidit  
alteros servos misit. Illi autem huc quod cedentes et afflicti  
quod velia dimiserunt illud inanem. Et addidit etiam misit  
quod et illud vulnerates eiecerunt. Dicit autem dominus vinee. Quid



## Lucas

facias mittam filium meum dilectum / forsitan cum hunc viderent  
 vererentur / Quia cum vidisset coloni cogitauerunt intrare se dicentes  
 hic est heres oardamus illud ut nostra fiat hereditas / Et electum  
 illud extra vineam oarderunt / sed ego faciet illis dominus vineam /  
 veniet et perdet colonos istos et dabit vineam alijs eto au.  
 duto dixerunt illi Absit / Ille autem aspiciens eos ait / Quid est ergo  
 hoc quod scriptum est / lapides que reprobauerunt edificantes hic stant et  
 in caput anguli / Omnes qui ceciderunt super illum lapidem conquassabuntur  
 Super que vero ceciderit calcinabitur illud / et querebat principes  
 sacerdotum et scribe mittere illum magis in illa hora et timuerunt  
 populum / Cognouerunt enim quod ipse dixerat similitudines istas / et obser-  
 uantes miserunt insidiatores qui se iustos similes ut caperent  
 eum in sermone et traderent illum principatum et patra psonis / et  
 interrogauerunt illum dicentes / quid est istud quod vultis dicere et docere / et no-  
 n accipitis personam sed in veritate via dei docere / licet nobis testem ducere  
 coram an no / Consideras autem solus illorum dixit ad eos Quid me



temptatis/Ostendite michi doctrinam/ cuius in matris habet/ Et  
 in scriptis/ Respondentes dixerunt/ Cezari/ Et ait illis/ Reddere ergo  
 quod cezari/ et quod dei sunt/ deo/ Et non potuerunt  
 eius reprehendere coram plebe/ Et mirati in rursu eius tacuerunt  
 Accesserunt ad eum quidam saduceorum qui negant esse resurrectionem/ Et interrogaverunt  
 eum dicentes/ Magister moyses scripsit nobis/ si frater  
 mortuus datus fuerit/ huius uxorem et hic sine filiis fuerit ut acci-  
 piat eam frater eius in uxorem/ et suscitetur semen fratri suo defuncto  
 Septem ergo fratres erant/ Et primus accepit uxorem et mortuus  
 est sine filiis/ et sequens accepit illam/ et ipse mortuus est sine  
 filiis/ tertius accepit illam similiter et omnes septem et non reliquerunt  
 semen et mortui sunt/ novissima autem mortua est et in litteris In re-  
 surrectione ergo cuius eorum erit uxor/ si septem huiusmodi fuerint eam  
 uxorem/ Et ait illis Iesus/ Filii sancti huiusmodi non habent et traduntur  
 adoptionis Illi vero qui dicuntur habere scriptum illo vento et resur-  
 rectione a mortuis neque nubent neque ducunt uxores/ Neque



em ultra mori poterat. Et les em angelis scilicet et filij sunt  
dei cu sunt filij resurrectionis qz vero resurget mortui. Et moy  
ses oritur secus rubi sicut dicit dominus deus abraham. Et dominus  
isaac et deus iacob. Deus autem non est mortuus sed vivus  
omnes em vivunt ei. Respondentes autem quidam scribae dixerunt  
magister bone dixisti et amplius non audebat eum quicquid mutaret  
dixit autem ad illos. Quis dicit christum filium david esse. Et ipse  
david dicit david prope. Dixit dominus domino meo sed ad dexteris meis  
donec ponam inimicos tuos scabellum pedis tuorum. David ergo dominum  
illud vocat et quomodo filius eius est. Audite autem omni populo dicit discipulis  
suis. Attedite a scribis qui volunt ambulare in stolis et dant  
salutationes in foro et pacem cathedras in synagogis et primum  
discubitu in cenis seu in convivio quod decorat domos viduarum si  
mulares logas oras. Hi accipiet dapnatio maiorem. xxi. can.  
**R**espiciens autem vidit eos qui mittebant mitera sua. Idcirco propheta  
dixit. Vidit autem et quidam viduas paupercula mittentes

xxi. can.



Ino etiam minuita dno / et dixit / vera dico vobis qz uidua uer pa  
 per plq omes misit illam omes hii exhabudati sibi mi  
 serunt in mueria dei / Her aute exeo qd deest illi omes victu  
 suu que habuit misit / et qbusd dicens de templo / qz lapi  
 dibus bonis et domis ornati eet / dixit her qe uidetis / veniet  
 dies i qbz no reliquet lapis sr lapide q no desit / Interoga  
 uenit aute illud dices / pceptor qn h erit / et qd signu qn  
 iapiet fieri / Cum dicit videte ne seducamini / multi em vene  
 unt in noe mo dices qz eo su et tpus appinqbit / nolite go ire po  
 illos / Cu aut audierit pla et sediciones fieri nolite tene / qz  
 her pmi fiet / s no du stati fims / Tunc dicebat illis / Quia  
 gens et gentes et regnu adu s regnu / et tpe mot mag  
 erit plota et pestilencie et fames tiores qz decelo et ter  
 rates / et sic mag erit / Qz ante her oia mmet uob ma  
 suas et psequet tradetes i synagogas et custodias et tates  
 ad reges p<sup>ad</sup>ides p<sup>ad</sup> nome meu / Contigerit at vob intesti



## Lucas

Ponite ergo in cordibus vestris non premeditari quemadmodum respondere  
 Ego enim dabo vobis os et sapientiam cui non poterit resistere et qui  
 dicere omnes adversarii vestri Tradentem autem a parentibus et fratribus  
 et cognatis et amicis et morte afficiet ex vobis et erit odio  
 omnibus hominibus propter nomen meum et capillus de capite vestro non  
 peribit In pacia vestra possidebitur amara vestra / Cum autem viderit filium  
 danti ab exercitu iherusalem tunc scitote quod appropinquat desolatio eius  
 Tunc qui in iudea sunt fugiant in montes et qui in medio eius disce  
 dat et qui in regionibus non intret in eam quia dies ultionis sunt  
 sed ut impleantur omnia que scripta sunt / De autem pregnantibus et nutientibus  
 in illis diebus / Erunt enim pressura magis super terram et ira populo huic  
 et cadet in ore gladii et captivi ducuntur in omnes gentes et iherusalem  
 calcabunt agentibus donec impleatur tempus nationum / Et erunt signa  
 in sole et luna et stellis et in diebus pressura secundum profusionem sanguinis  
 maris et fluctuum / Insuper autem hominibus perire et expectatione que  
 superveniet universo orbi / Nam virtutes celorum commovebuntur et tunc



et tunc videbatur filium hominis venietem in nube cum potestate magna  
et maiestate. Hys autem sic incipientibus respicite et levate ca-  
pitula vestra quoniam appropinquat redemptio vestra. Et dixit silentiis: Vide-  
te ficulnea et omnes arbores cum producant iam ex se fructum. Scitis quoniam  
appropinquat aestas. Ita et vos cum videtur heri fieri scitote quoniam appropinquat  
regnum dei. Amen dico vobis quod non praeteribit generatio haec donec  
omnia fiant. Caelum et terra transibunt. Verba autem mea non transibunt. Amen  
Dico autem vobis. ne forte tententur corda vestra in crapula et ebri-  
tate. et in somno huius vite. et si venerit in vos repentina dies  
illa. tamquam latens si venerit in omnes qui sedet super faciem orbis terrae.  
Vigilate itaque omni tempore sicut domini. ut dicit dominus. fuge ista omnia  
que futura sunt. et stas sicut filius hominis. Quia autem diebus dormitis in  
templo. noctibus vero <sup>quies</sup> morabamini in monte qui vocatur oliueti. Et omnes

ad edicendum

<sup>in mane venie  
acceleravit.</sup> **A**mplius manebat in templo audire illum. **xxij** ca.

**A**ppropinquabat autem dies festus azimorum qui dicitur pascha. Et congre-  
gati principes sacerdotum et scribae quo eum interficerent. Ambebant



plebes iuratae autem sathanas in iudeis qui cognovibat scire eos  
vnu de duodecim/ et abiit et locutus est tunc principibus sacerdotum  
et magistratibus quodmodum tunc illis eis/ Et clamavit se et petiit  
pecuniam dare et spondidit/ Et crebatur oportunitate ut traderet illi  
sine turbis/ Venit autem dies azimorum in quo nunc erat occidi  
pascha/ Et misit petrum et iohannem dicens/ Eures pare nobis pascha  
ut madures/ At illi dixerunt/ Ubi vis parere/ Et dixit ad eos/ Ite  
in civitatem occidet vobis homo amicus <sup>igne</sup> et per  
tunc sequimini eum in domum in qua moratur et dicet praeferat  
domum/ Dicit tibi magister/ ubi est divitium ubi pascha tu disci  
pulis meis madure/ Et ipse ostendit vobis cenaculum magnum  
stratum et ibi parat/ Eures autem invenerunt sicut dixit illis igitur  
expandit pascha/ Et cum facta esset hora discubuit et xii apostoli  
cum eo/ Et ait illis/ Desideravi hic pascha madurare  
vobiscum antequam pariar/ Dico enim vobis quod post hoc non madurabo  
id est ut impleatur in regno dei/ Et accepto calice gratias egit et dixit



Lucas

Accipite et diuidite inter vos / Dico enim vobis qd nō bibam  
detractione iūtis dō regnū dī veniet / Et accepto pane  
grās egit et fregit et dedit eis dicens / Hic est corp⁹ meū qd  
pro vobis tradet⁹ hoc facite in meaz comētiōz / Sicut et calice  
p qd cenat dicens / Hic est calix noui testamēti in meo san-  
guine qd pro vobis fundet⁹ / Verūm ecce magis tradet me est  
metū in mēsa / Et qd filius hominis scd qd refect⁹ est des-  
tinū est vadit / Verūm ve hominū illi p quē tradet⁹ / Et ipi  
ceperūt querē int se quis eet ex eis qui hīc fact⁹ eet / et scd  
est autē gentes inter eos qd eoz eet videt maior / Dixit  
autē eis ih̄s Reges gentiū domiant eoz / Et qd p̄tates gen-  
sup eos bñeficiā vocat⁹ vos autē nō sic / Sed qd maior ē in vob  
fiat sicū minor / et qd p̄cessor est sicū ministrator / Nam quis m  
est qd recubit an qd ministrat / nōne qd recubit / Ego autē in me  
vrm sum sicū qd ministrat / Vos autē estis qd p̄masistis meam  
inceptatiōib⁹ meis / Et ego dispono vobis sicū disposi-



## Lucas

michi pater meus regnum ut edat et bibat sup mescas maz  
 in regno meo et sedatis sup tronos iudicantes xij tribus isrl  
 Dixit aute dñs symon Symon ecce satanas expetuit vos sicut cri-  
 stus sicut triticiu/ Ego aute rogavi pte ur nō deficiat fides  
 tua/ Et tu aliquñ quersq ofirma frēs tuos cum dixit ei  
 Domine tecū patus sum et in carcerē et in mortē ire/ Et ie-  
 dixit/ Dico tibi petre nō cecidabit hoc gall<sup>gallus</sup> ter abnegabis  
 nosse me/ Et dixit eis/ Quid mihi vos sine sacculo et sine ped  
 et sine calciamentis nūq aliqui defuit vobis At illi dixerunt  
 nichil/ Dixit ergo eis Quid nūc q habetis sacculu tollat sile et  
 perat/ Et q nō hēt vedit tunicas et emat gladiu/ Dico em vob  
 etiam adhuc hoc qd scriptu est ppter impleri in me/ Et tū  
 inqis deputat/ est/ etiam ea qe st de me sine hēnt/ At  
 illi dixerunt/ Donec ecce duo gladij hic/ At ie dixit eis Vatis e  
 Et egressus ibat p<sup>per</sup> coenaculis in monte oliueti/ Deuota  
 se aute er illud discipuli/ Et cū pvenisset ad locu aut illis/



Orate ne intret inceptator / et ipse anhelus est ab eis quatuor  
 iactus sed lapidis / et portis genibus orabar dñe / p̄at si vis  
 tñsser calicē istū a me. Verūm nō mā volūtas s̄ tua fiat /  
 Appuit at illi angelus de celo confortabēd et factus est in agro  
 nia orabat p̄hōis / Et fuit ē sudor eius sicut gutte sanguinis de  
 t̄renis in terrā / Et cū serpiess ab oratione et veniess ad disci  
 pulos suos invenit eos dormientes p̄stia Et ait illis qd  
 Dormitis Surgite orate ne intret inceptator. Adhuc eo  
 loquente ecce ihs et q̄ vocabatur iudas unus de xij antedebat  
 eos / Et appropinquat ih̄u ut oscularetur eum. Ihs autē dixit illi  
 Iudas osculo tradis filiū hominis. Videtes at h̄i q̄ ita ip̄me  
 q̄ futm̄ eāt dixerunt / Domine s̄ p̄cutim̄ in gladio / Et p̄au  
 mus ex illis suū p̄ncipis sacerdotū et amputat eus au  
 dextrā. Videns at ih̄us dixit / Omite usq̄ huc / Et cū te  
 tigiess aūticulaz eius sanat eū / Dixit autē ad eos q̄ veni  
 vāt ad se p̄ncipes sacerdotū et m̄gratq̄ templi et seniores



## Lucas

Quasi ad lachem existeris cum gladiis et fustibus / Cum cogerent  
 te fueris in templo non extendisti manum in me Sed  
 est hora tua et potestas tenebrarum / Comprehedentes autem eum  
 duxerunt ad domum principis sacerdotum / Petrus vero sequebatur eum  
 a longe / Accenso autem igne in medio atrii / Et insidentes  
 illis erat petrus in medio eorum / Cum autem uidisset ancilla quidam<sup>posterior</sup>  
 sedentes ad lucem et eum fuisset intuita dixit / Et hic ad illos  
 erat / At ille negat eum dicens / mulier non novi illum / Et post  
 pusillum alius videns eum dixit / Et tu de illis es / Petrus vero ait  
 O homo non sum / Et inuallo facto quasi hoc videret . alius quidam affirmavit  
 dicens Vere et hic cum illo erat / nam et galileus est / Et ait petrus  
 Homo nescio quid dicas / Et continuo adhuc eo loquente gallo cantat  
 Et conversus dominus respexit petrum / Et recordatus est petrus ut dominus  
 sicut dixerat quod post gallo cantet / cor me negabis / Et effusus  
 petrus foras fleuit amare / Et viri qui tenebant eum illudebant  
 ei cedentes eum / et velabant eum et percutiebant faciem eius



et interrogabat eum dicentes / prophetisa nobis ype quis est q te pae  
 Et alia multa blasphemantes dicebat in eum / Et ut factus eet  
 dies conveniunt seniores plebis et principes sacerdotum et scribe et  
 duxerunt illum in concilium suum dicentes Si tu es xpus dic nob  
 Et ait illis Si vobis dixero no credis michi Si autem et interrog  
 uero no respondebitis michi neq dimittet me Et hoc autem  
 erat filius hominis sedes adextreis vultus dei / Dixerunt autem  
 ad / Tu ergo es filius dei / Cui ait vos dicit / Et ad ego sim  
 At illi dixerunt / et adhuc desideramus testimonium / Ipsi autem audierunt  
**E**t egens omnis mulatio eorum duxit eum / De ore enim  
 nunt illud ad pilatum / Ceperunt autem illum accusare dicentes / Qui  
 invenis subvertente gentem matrem et prohibete tributa dari ces  
 et dicente se xpm regem esse / Pilatus autem interrogavit eum dicens  
 Tu es rex iudeorum / At ille respondens ait / Tu dicit / Aut autem  
 pilatus ad principes sacerdotum et ad turbas / Nichil inveni  
 cause in hoc homine At illi invalescebat dicentes / Commovet



## Luce

pplm docens p̄muerp̄a iudeaz in ap̄ies a galilea vsq̄  
 huc/pilatus aute audies galilea m̄rogat si h̄o galileus  
 est/et vt cognouit q̄ de herode p̄tate eet/remisit eum  
 ad herodē/ q̄ et ipe iulimis erat illis dieb9/herodes at̄ viso  
 ihu gauis9 est valde/erat enī ex m̄lto q̄e cupies videre  
 eum eo q̄ audierat m̄lta de eo/et sp̄abat signū aliqd  
 videre ab eo fieri/Introgabat aute eū m̄ltis s̄moib9/dixit  
 ipe illi nichil r̄ndebat/Stabat etia9 p̄ncipes sac̄dotū et s̄c̄be  
 q̄stātes accusātes eum/Preuit aute illū herodes cū exercitu  
 suo/et illū sit indutū veste alba et remisit ad pilatū  
 Et facti s̄m̄t am̄ia herodes et pilat9 in ip̄a die/Itaq̄ am̄ia  
 ea n̄ia erat admirat̄/pilat9 aute q̄orat p̄ncipib9 sac̄tū  
 et m̄gratib9 et plebe dixit ad illos/Obtuliste m̄ huc hoīē  
 q̄b̄tentes pplm/et ecce corā vobis m̄rogas nullaz cāim in:  
 veni in homine isto ex h̄ys m̄q̄b9 eum accusat/ſ neq̄ herodē:  
 des/Itaq̄ remisit illū ad vos/et ecce nichil dignū morte q̄



actū ei / Ene dū autē illū dimittat / Necessē autē habet  
 eis dimittē p̄ diem festū vni ex vinctis / Exclāuit autē  
 simul vniūsa turba dicens / Tolle hūc et dimitte nob̄ bar  
 raban q̄ erat p̄pter sedicōz q̄ridaz facta in ciuitate et hōi  
 adiud missus in carcere / Itē autē pilatus locut⁹ est ad illos  
 volēs dimittere ihs̄m / At illi suadēbant dīcētēs / Cruci  
 fige / Crufige eū / Ille autē ad eos itā dixit / q̄d em mali fē  
 rite / Nullaz cām moras impio in eo / Corripia go illum  
 et dimittat / At illi instabāt vocib⁹ magis postulātes ut  
 crucifigeret et inualestebāt voces eorū / Et pilatus adiudici  
 fieri peticōm eorū / Dimisit autē illis eū q̄ p̄pter hoīadu  
 et sedicōz missus fuerat in carcere que petebat / Ihs̄m vō  
 tradidit volūtati eorū / et adducēt eum apprehēderūt  
 sīmonē quedā cyrenesem venietem de villa / et impo  
 fuerūt illi cām portare p̄ q̄ ihs̄m / Sequat⁹ autē illū ita  
 milia xpi et miliez q̄e plāgebāt / et lamētābāt eum



## Luce

eorum autem ad illas ihesus dixit / affilie uelam nolite flere  
 super me sed super uos ipsas flete / et super filios uostros / quoniam ecce  
 ueniet dies in quibus dicent / Beate steriles et uentres qui  
 non genuerunt et ubera que non lactauerunt / Tunc incipiet dice  
 re moribus cadite super nos et collibus opite nos / quia si in uindicta  
 regno hoc faciat in arado quod fiet / Ducebat autem et alius duo  
 neque tamen eo ut interficeret / et per quem uenit in locum qui uocatur  
 caluarie ibi transfixerunt eum / Et latrones unum ad dexteram et  
 alterum a sinistris Iesus autem dicebat / pater dimitte illis  
 Non enim sciuit quid faceret / Diuidentes autem uestimenta miserunt  
 sortibus / et stabat populus expectans et deridebat illud princeps  
 cum eis diceret / Alios saluos facit seipsum saluum faciat / si  
 est christus dei electus / Illudbat autem ei et milites accede  
 tes et acetum offerentes illi diceret / Si tu es rex iudeorum sal  
 uum te fac / Erat autem et super scriptum scriptum super illud lutens grecas  
 latinas et ebraicas / Hic est rex iudeorum <sup>hinc autem</sup> ~~romani~~ de his qui pedebat



Caenib9 blasphemabat eū dices Si tu es xp̄us saluū fac te metū  
 et nos. Respondet at̄ alter increpabat eū dices Vleq3 tu ties  
 deū q̄ in ead3 dāpnatōe es. Et nos qd3 iuste. Na digr fūe  
 et ep̄im9. Hic vero nichil mali gessit. Et dicebat ad ihm  
 Domine memto mei dū venis in regnū tuū. Et dixit illi  
 ih̄us. Amē dico tibi hodie mecu eris in paradiso. Et ar̄t̄ fere  
 hora sexta. et tenebrā facte sūt in vniūsa t̄ra. vsq3 ad ho-  
 rā nonā. Et obscurat9 est sol. Et velūd tēpli fissū est p̄mediū  
 et clamās vocē maḡ ait. Pat̄ i maḡ tuas comēdo sp̄m meū  
 Et hec dices expira. Vides autē cōtinuō qd factū fuerat gl̄o-  
 nificat̄ deū dices Verz hic homo iustus erat. Et om̄s ista siml  
 eorū qui aderāt ad spectaculū istud. Et videbat qe fiebant  
 pauātes pectora sua reuētebat. Stabat autē om̄s notī ei9  
 a longe. et mulieres qe secute eū erat a galilea. Hec vidētes  
 Et ecce vir nōc ioseph q̄ erat decurio vir bonus et iustus. Hic  
 nō q̄senserat q̄silis et actib9 eor9 ab animat9ia ciuitate



re

iude q̄ expectabat et ip̄e regnū dei hic accessit ad pilatū  
 et petiit corpus ih̄u et deponitū involuit in sindone<sup>na</sup> et po  
 suit eū in monu<sup>to</sup> <sup>su</sup>o et non d̄ q̄ p̄p̄tū fuerat et  
 dies erat parastene et sabbatū illucescebat Subsecutus ē  
 et milies q̄ cū ip̄o venerat de galilea videre monu<sup>to</sup> et  
 q̄admodū p̄p̄tū erat corp̄ eius et reuerentes paucū d̄o:  
 mata et ungeta et sabbato q̄d siluerit s̄d̄ m̄aditū *prim*  
**A** una d̄ sabbati valde dilucto veniūt ad monu<sup>to</sup> por:  
 tates q̄ pauerat chromata et inveniūt lapidē reuolutū  
 a monu<sup>to</sup> et ingressē nō inveniūt corp̄ dom̄i ih̄u et  
 factū est dū m̄ete q̄stare c̄erit de isto Et duo v̄i steterūt  
 secus illas in veste fulgenti cū autē timeret et d̄claret  
 vltū m̄tram dixerūt ad illas et d̄ q̄ntis vultis cū mor  
 tuis nō est hic s̄ surrexit Recordam̄ q̄l̄ locut̄ est vobis  
 cū adhuc in galilea eēt dies et a op̄tet filiū hoīs n̄ad̄  
 in māg hom̄ p̄taz et c̄asigi et t̄a die ref̄gē et recordare



sunt uerba eius et rediisse a monumento nuntiauerunt hec omnia  
 illis unde et ceteris omnibus. Erat autem maria magdalene  
 et iohanna et maria iacobi et ceteri quoniam eis erat quod dice-  
 bat ad apostolos hec et uisa sunt ante illas secundum delictum  
 uerba ista. Et non credebant illis. Perque autem scitans uenit ad  
 monumentum et praeibens uidit linteamina posita sola et abiit  
 secum miras quod factum fuerat. Et ecce duo deus ex illis ibant ipsa  
 die in castellum quod erat in spacio stadiorum. Ex abiit enim nomine  
 emaus et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quae acciderant.  
 Et factum est dum fabularetur eis cum quererent. Et ipse ihesus appi-  
 quus ibat ad illas. Oculi autem illarum tenebantur ne eum agnosce-  
 rent. Et ait ad illos. Quia sunt hi sermos quos offeratis ad inui-  
 cem abulantes et estis tristes. Et respondens unus cui nomen cleophas  
 dixit ei. Tu solus peregrinus es in iherusalem. Et non cognuisti quae facta  
 sunt in illa his diebus. Cuius ille dixit. Et dixerunt. De  
 iherusalem nazareno qui fuit propheta uir potens in operibus et sermone coram

2. fena pafte



## Luce

Deo et omni populo / Et quoniam tradiderunt eum summi sacerdotes et  
 principes nostri in damnationem mortis / et censerunt eum nos autem  
 spargas quia ipse esset redemptus israel / Et nunc sunt omnia ista dies  
 Hodie quo facta sunt / Et milites quidam ex numeris tenuerunt nos  
 quod cum luce fuerunt admoniti / et non inuito corpore eius venerunt  
 dicentes se etiam visionem angelorum vidisse / quod dicitur eum vivere  
 et abierunt quidam ex numeris admoniti / et ita inveniunt secundum mili-  
 tares dixerunt ipsum vero non inveniunt / et ipse dixit ad eos  
 O stulti et tardi corde ad credendum in omnibus quae locuta sunt prophetae  
 Nonne hoc oportuit pati christum et ita intrare in gloriam suam  
 Et moyses a moysi et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus  
 scripturis quae de ipso erant / Et appropinquaverunt castello quod vocabatur / et ipse  
 se finxit longius ire / et coegerunt illum dicentes mane nobiscum  
 Domine quoniam advesperascit / et inclinata est iam dies / et miratur  
 tu eis / Et factum est dum recubaret cum illis / accepit panem et be-  
 nedixit ac fregit et porcebat illis / et aperti sunt oculi eorum



et cognovit enim et ipse evanuit ex oculis eorum et dixerunt  
 ad invicem Nonne cor nostrum ardens erat in nobis deus dum  
 loqueretur in via et aperiret nobis scripturas et surrexerunt eadem  
 hora regressi sunt in iherosolimam et inveniunt congregatos undecim  
 et eos qui cum ipsis erant dicentes illis quod surrexit dominus vere et  
 apparuit symoni et ipsi narrabant que gesta erant in via  
 et quo cognoverunt eum in fractione panis Cum autem ille loqueretur  
 illis stetit in medio eorum et dixit eis pax vobis eo quod nolite  
 timere Constabat vero et gloria quod stabat se spiritum videre et  
 dixit eis Quod turbati estis et cogitationes ascendit in corda vestra  
 Videte manus meas et pedes quia ego ipse sum palpate  
 et videte quia spiritus carnis nec ossa habet sicut me videtis habet  
 Et cum hoc dixisset ostendit eis manus et pedes Adhuc autem illi  
 non credentes et mirantes per gaudium dixit habetis hic aliquid  
 quod manducet At illi obtulerunt ei panem pistis assi et favum  
 mellis et cum manducasset coram eis sumens reliquias dedit eis

¶ Postea pasche //



Luc

et dixit ad eos hec sūt verba qe locutus sum ad vos cū adhuc  
 eem voliscū cū nūc est implexi omnia qe sc̃pta sūt in lege  
 moysi et prophetis et ps̃is. Tūc appuit illis s̃c̃r̃ ut in-  
 telligeret sc̃ptas et dixit eis qm̃ sic sc̃ptū est et sic opte-  
 bat xpm̃ pati et resurgere a mortuis die t̃cia et p̃dicari  
 in nomine eius p̃m̃az et remissionem p̃cc̃torū in om̃ibz gentes  
 incipietibz ab iherl̃m̃. Vos autē estis testes horū. Et ego mit-  
 taz p̃missū p̃ris mei in vos. Vos autē sedete in ciuitate q̃  
 ad vsqz induamini. Vtūte exalto. Eduxit autē eos foras  
 in bethania. Et eleuatis maibz suis benedixit eis. Et fuit  
 est dū benediceret illis recessit ab eis et ferebat̃ in celū. Et  
 ipi adorantes regressi sunt in iherl̃m̃ cū gaudio magno. Et  
 erat semp in templo laudantes et benedicentes dnm̃ iē.

Incipit p̃logus beati Jeronimi s̃c̃i c̃iōñi Joh̃is  
 Et est ioh̃es c̃iōña vnus ex discipulis dnm̃  
 qui vō dei elatus est adeo que denup̃tis vo-  
 lentes mibē vocat̃ deus. Cui p̃g̃rat̃ in hoc  
 duplex testim̃ dāt̃ in c̃iōño q̃ p̃cc̃tis et ad  
 dilectus dicit̃ et huic m̃rem suaz pendes in aē.



comendat deus/ ut uirgo uirginem seruaret/ Denique ma-  
festas in ewangelio qd erat ipe incorruptibilis uerbi opo  
mchoans. salus vbm carne factu esse/ nec luen atenebi  
oprehensu fuisse testat/ pnu signu pones. qd in nupais  
fecit ihu. ostendens qd erat ipe sur lecteabz demitae qd  
vbi dñs invitatus est deficere nuptias vnu debebat/ ut  
et veteribz imutet noua omnia qe a xpo instaurat ap-  
pareant/ hoc autē ewangeluū scripsit in d. i. v. p. q. in p. t. o.  
parmos in sula apokalipsim conspserat/ ut au in pñcipio canonis  
ingenesi in corruptibile pñcipiu pñnotat/ et eadē in corruptibilis fi-  
nis p uirginem in apokalipsi redderet. dicere xpo Ego sum  
alpha et o. Et hic est iohannes. qui sciens supuenisse die  
necessus sui. Conuocatis discipulis suis in epheso pñlia sig-  
expmēta pñmens xpm descendens in de fossim sepultu  
sue locu. facta orōne. pñtus est ad patres suos tam extra  
neq a dolore mortis q a corruptione carnis inuenitur  
alienus/ Tamen post omnes ewangeluū scripsit/ Et hoc  
uirgini debebat/ et uero tñpū sēptorū cōmponē dispositio  
uel librorū ordinatio. Ideo a nobis pñsingula non expo-  
nitur. ut sciendi desiderio tollerato et querentibus fruc-  
tus labens Et deo magisterij doctrina seruetur et

**I**nquit beatus iohannes ewangelista

**I**n pñcipio erat vñ et uerbum erat apud deu  
et deus erat vñ/ hoc erat in pñcipio apud deum  
omnia pñpñm fca sē et sine ipso fñm est nichil/ qd factu est  
in ipso uita erat/ et uita erat lux homi/ et lux in tenebrē  
lucet/ et tenebrē cāz nō cōphēderūt affuit/ hō missus a deo au



## **Iohes**

nome erat iohes q̄r venit in testimoniu v̄r testimoniu p̄hibet  
deluē vt om̄s crederet p̄illu non erat ille lux vera. fuit te  
stom̄ p̄hiberet deluē. Erat lux vera q̄ illuminat om̄em hoīem  
venietem in hūc m̄d̄. In m̄d̄ erat et m̄dus p̄p̄m factus  
est et m̄d̄ eū nō cognōt. In p̄p̄a venit et sui q̄m nō recepe  
rūt. Et q̄r autē receperūt eū dedit eis p̄tatem filios dei  
fieri. Hys q̄ credūt in nomine eius. Qui nō ex sanguibz neqz  
ex volūate carnis neqz ex volūate viri s̄ ex deo nati sūnt.  
Et verbū caro factū est et hūc in nobis et v̄dīqz gl̄am  
eius q̄ v̄migenit̄ a p̄re plenū gr̄a et veritatē. Iohes testi  
moniu p̄hibet de <sup>ip̄o</sup> dōm̄o <sup>x̄p̄o</sup> et clamabat dices. Hic erat  
quē dixi vobis q̄ p̄ me venturū ē. q̄ ante me fuit q̄ p̄or  
me erat et de plenitudine eius nos om̄s accepim̄ et gr̄a  
p̄gr̄a q̄ lex p̄ moysen data est. gr̄a autē et veritas p̄p̄m  
facta est. Deū nemo v̄dit v̄nq̄ nisi v̄migenit̄ filius q̄  
est in sinu p̄ris ip̄e enarrat. Et hoc est testimoniu iohis



qm miserunt iudei ab iherosolimis sacerdotes et leuitas ad eum ut  
 interrogauerunt eum tu quis es? Et confessus est et non negauit et confes-  
 sus est qd non sum ego xpus. Et interrogauit eum. Quid ergo  
 helias es tu? Et dixit non sum. pphas es tu? Et respondit non  
 sum. <sup>dixerunt</sup> Dixit ergo ei. Quis es ut nismm demoghye qd miserunt nos  
 Quid dicit de te ipso? Aut e go vor clamare in deserto? Surgite  
 vias domini sicut dixit ysaias ppha. Et qd missi fuerat erat  
 exphus. Et interrogauit eum et dixerunt ei. Quid ergo baptizas  
 si tu nro es xpus neq helias neq ppha? Respondit eis iohes  
 dicens Ego baptizo in aq. Medius aute vrm stetit que vos  
 nescitis. Ipe est qui p q me ventus est q ante me factus  
 est. Cuius no su dignus ut solua eius corrigiaz calceamti  
 hoc in bethania facta st discordant. <sup>ubi</sup> erat iohens bap-  
 tizans. Altera die uidit iohes ihm venientem ad se et ait  
 Ecce agnus dei Ecce q tollit pcta mudi. Hic est de quo dy-  
 xit p q me venit vrm q ante me factus est q p me erat.



## Gree

ego nescieba eum fur manifestet in ista ptead veni ego  
 in aqua baptisans / Et testis in phibuit iohes dices etia vidi  
 spm descendere q colubam de celo et mansit sup eu / Et ego  
 nescieba eu Sed q misit me baptizare in aqua ille m  
 dixit Sup que uideis spm descendere et manetes sup eu  
 hic est q baptizat in spiritu sancto Et ego vidi et testimoniu  
 phibui / qz hic est filius dei Altera die itez stabat iohes et  
 ex discipulis eius duo / Et respiciens ihm ambulantes dicit ecce  
 agnus dei / Et audierunt eu duo discipuli loquentes / Et secuti  
 st ihm Conuersus autem ihus et uidit eos sequentes dixit eis  
 quid queritis Cui dixerunt ei Rabi qd dr mptatu magr / ubi  
 habitas dicit eis venite et uidete venerunt et viderunt ubi ma  
 netez et apud eu manserunt die illo Hora at erat q deca  
 bat autem andreas frater symonis petri / vnus ex duobus q  
 audierat a iohne et secuti fuerat eu Invenit hic p m frz  
 suu symone et dicit ei Invenio messia qd est mptatu x



et adduxit eum ad ihm. Intuitus autem eum ihesus dixit. Tu es  
 symon filius iohanna. Tu vocabis cephas quod interpretatur petrus.  
 In crastino uoluit mittere eum in galileam. Et inuenit philippum.  
 Et dicit ei ihesus. Sequere me. Et erat philippus a beth  
 saida ciuitate andree et petri. Inuenit petrus philippus na  
 thanahel. Et dicit ei. Tu scis quod moyses in lege et  
 prophete inuenit ihm filium ioseph a nazareth. Et dicit ei na  
 thanahel a nazareth pro aliquo boni esse. Dicit ei philippus.  
 Veni et uide. Vidit ihesus nathanahel. Venientes ad se et  
 dicit de eo. Ecce uere israelita in quo dolus non est. Dicit ei natha  
 nahel. Vni me nosti. Respondit ei ihesus. Propter te philippus no  
 taret sub figura ceteros uidi te. Respondit ei nathanahel. Et ait.  
 Tibi tu es filius dei. Tu es rex israel. Vidit ihesus et dixit ei.  
 Quia dixi tibi uidi te sub figura credis maius his uidebis. Et di  
 citis. Amen amen dico uobis uidebitis celum apertum et angelos  
 dei ascendentes et descendentes super filium hominis. Et die etiam in ipso



hanc

**E**t die illa nuptie facte sunt in cana galilee in cana  
 et erat mater ihu ibi / vocatus est et erihus et discipuli eius  
 ad nuptias / Et deficiente vino / Dicit mater ihu ad eum / Vinu  
 non habent / Et dicit ei ihus / Quid michi et tibi est mulier / Nondum venit  
 hora mea / Dicit mater eius ministris / Quicquid dixerit vobis  
 facite / Erat autem ibi lapidee ydrie sex posite secundum purificationem iu-  
 deorum capientes singule metretas binas vel ternas / Dicit eis  
 ihus / Implete ydrias aqua / Et impleverunt eas usque ad summum  
 Et dicit eis ihus / Haurite nunc et ferte architriclino et tulerunt  
 ut autem gustaret architriclinus aqua vinum sciam / Et non sciebat unde  
 esset / Ministri autem sciebant quia hauserant aqua vocat sponsum  
 architriclinus et dicit ei / Omnis homo primum vinum bonum ponit  
 et cum inebriati fuerint / tunc id quod deterius est / Tu autem servasti bonum  
 vinum usque adhuc / Hec fecit initium signorum ihus in cana ga-  
 lilee et manifestavit gloriam suam / Et crediderunt in eum di-  
 scipuli eius / post hoc descendit capharnaum ipse et mater eius



et fr̄es eius et discipuli eius/ Et ibi manserunt non multis  
 diebus/ Et tunc erat pascha iudeorum/ Et ascendit ih̄sus iherusalem  
 et invenit in templo vendentes boues et oves. colubas et nu-  
 mularios sedentes/ Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis omnes  
 eiecit de templo. Oves quoque et boues et numularios effudit es  
 et mensas subvertit/ Et hijs qui colubas vendebar dixit/ Nufferte  
 ista hinc/ et nolite facere domum patris mei domum negotiationis  
 Recordati sunt vero discipuli eius quia scriptum est/ zelus domus tue  
 comedit me/ Responderunt ergo iudei et dixerunt ei/ Et si quid non  
 nobis quia hoc facis? Respondit ih̄sus et dixit eis/ Soluite templum hoc/ Et in  
 tribus diebus excitabo illud/ Dixerunt ergo iudei/ Quadragesita  
 et sex annis edificatum est templum hoc/ et tu dices diebus excitab  
 illud? Ille autem dicebat de templo corporis sui/ Cum ergo resurrexisset  
 a mortuis recordati sunt discipuli eius quia hoc dicebat eis de cor-  
 pore suo/ Et crediderunt scripture et sermoni quem dixit ih̄sus/ Cum autem  
 esset iherusalem in pascha in die festo multi crediderunt in nomine eius



*Incipit*

videtes signum eius quod faciebat Ipe autem Iesus non credebat se  
metipsum eis eo quod Ipe nosset omnes. Et quod opus ei non erat ut  
quod testimonium perhiberet de homine. Ipe enim sciebat quod esset in homine  
**E**rat autem homo ex pharisaeis nicodemus nomine princeps in synagoga  
iudeorum. Hic venit ad eum nocte et dixit ei Rabbi scimus quod a deo  
venisti magister. Nemo enim haec signa potest facere quae tu facis nisi fuerit  
deus ad eo. Respondit Iesus et dixit ei <sup>amen</sup> Amen dico tibi nisi fueris  
quod natus de novo non poteris videre regnum dei. Dicit ad eum nicodemus  
Quomodo potest homo nasci de novo cum sit senex. Numquid potest iterum  
venire in matrem suam iterum introire et renasci. Respondit Iesus Amen amen dico  
tibi nisi quod renatus fueris ex aqua et spiritu sancto non poteris introire in regnum dei.  
Quod natum est ex carne caro est. Et quod natum est ex spiritu spiritus est.  
Non mireris quod dixi tibi oportet vobis nasci de novo. Spiritus ubi  
voluit spirat et vocem eius audis. Sed nescis unde veniat a quo vadat.  
Sic est omnis qui natus est ex spiritu. Respondit nicodemus et dixit ei Quomodo  
possunt haec fieri. Respondit Iesus et dixit ei Tu es magister in israel et

Incipit Evangelium  
secundum Iohannem



hec ignoras. Amen amice dico tibi / quia quod scis loquimur et quod  
 vidis testamur et testimonium nostrum non accipit. Si terna dixi  
 vobis et non creditis / quomodo si dixerero vobis celestia credetis. Et non  
 ascendit in celum / nisi qui descendit de celo filius hominis qui de celo  
 et sic moyses exaltat spiritum in deserto uti oportet exaltatum filium  
 hominis. Ut omnes qui credunt in ipsum non pereant sed habeant vitam eternam. Sic  
 enim dilexit deus mundum / ut filium suum unigenitum daret ut omnes qui  
 credunt non pereant sed habeant vitam eternam. Non enim misit deus filium  
 suum in mundum ut iudicaret mundum sed ut salvaret mundum. Qui autem credit  
 in eum non iudicatur. Qui autem non credit iam iudicatus est / quia non credit  
 in nomine unigeniti filii dei. Hec est autem iudicatio quia lux venit in  
 mundum / et dilexerunt magis homines tenebras quam lucem. Et tunc enim erant  
 mala opera. Omnes enim qui male agunt odunt lucem et non veniunt ad  
 lucem / ut non arguantur opera eorum. Qui autem faciunt veritate veniunt  
 ad lucem ut manifestentur opera eorum quia in deo sunt facta. Post haec  
 venit ihesus in iudeam et discipuli et illic demorabantur.



**hinc**

in eis et baptisabat. Erat autem et iohannes baptisat<sup>in</sup> in <sup>in</sup>enon  
iuxta salim. quia aque multe erant illi et veniebat et bap-  
tisebat. Nondum enim missus fuerat in carcerem iohannes. facta est  
ergo quod ex discipulis iohannis ad iudeos de purificacione. Et venie-  
bat iohannem et dixerunt ei. Tibi quod erat testis in iherosolime cum tu  
testimonium prohibuisti. ecce hic baptizat. Et omnes veniunt ad eum.  
Respondit illis et dixit. Non potest homo accipere quodcumque non fuerit datum ei a celo.  
Ipsi uos michi testimonium prohibebitis quod dixerim ego non sum Christus.  
Sed quia missus sum ante illum. Cuius haec sponsa sponsus est. Vultis  
autem sponsi. qui stat et audit eum. gaudio gaudet propter vocem  
sponsi. In hoc gaudium meum impletum est. Illi respondit et dixit.  
Me autem minui. Cuius deus verus super omnes est. Cuius deus  
deus est. et deus loquitur. Cuius deus deus verus super omnes est. Et quod  
vidit et audiuit hoc testatur et testimonium eius accipit nemo.  
Cui autem accipit eius testimonium sequitur. quia deus verax est.  
Cuius enim misit deus. verba dei loquitur non enim ad mensuram.



deus dicit spiritum pro diligit filium et omnia dedit in manu eius  
 Cui credit in filium habet vitam eternam et non erit in mare dolo  
 et filio non videbit vitam eterna dei magis super eum *in car*  
**U**t ergo cognovit ihesus quod audierunt pharisei quod ihesus plures  
 discipulos fecit et baptizabat quam iohannes / quod quod ihesus non bapti-  
 zaret sed discipulis eius / reliquit iudeam et abiit iterum in galileam  
 Opprobretur autem eum insurre psammarum. Venit ergo in civitate  
 samaritanorum quod dicitur sychar iuxta pedum quod dicit iacob filio su-  
 ioseph. Erat autem ibi fons iacob. Ihesus ergo fatigatus exitu  
 sedebat hic supra puteum. Hora autem erat quasi sexta. Venit  
 mulier desamaritanorum haurire aquam. Dicit ei ihesus Da michi bi-  
 bere. Discipuli enim eius abierant in civitate ut cibos emerere-  
 rent. Dicit ergo ei mulier nulla samaritana / quo tu videns adestis  
 bibere aquam a me posas / que sum nulla samaritana. Non  
 enim quod utitur iudei samaritani. Respondit ihesus et dixit ei Si scires do-  
 minum dei / et quod est quod dicit tibi / da michi bibere forsitan pos-



hinc

ab eo et dixit tibi aqua viva dicit ei miles domine neque  
magis haurias hunc et puteus altus est unde ergo hunc aqua  
vivam? Num tu maior es patre meo iacob qui dedit nobis puteum  
hic et ipse ex eo bibit et filij eius et pecora eius Respondit ihesus  
et dixit ei Omnis qui bibit ex aqua hac sitiet iterum cum autem biberit  
ex aqua quam ego dabo ei non sitiet in eternum Sed aquam quam ego  
dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitam eternam Dicit ad eum  
miles Domine da mihi hanc aquam ut non sitiam neque veniam huc haurire  
dicit ei ihesus Vade voca vitam tuam dicit ei ihesus Domine enim dixisti quod veni  
non habeo vinum Cumque enim viros hauristi et nunc que habes non  
est tuius vinum? Respondit ei miles Domine video quod propheta  
es tu presens mihi in monte hoc adoraverunt et vos dicatis in iherusalem  
est locus ubi adorant oportet Dicit ei ihesus Amen et de nunc  
quod veniet hora quando neque in monte hoc neque in iherusalem ado  
rabitur propter vos adorant quia nesciunt nos autem adoramus quod scimus  
quod alius exivideris est Sed venit hora et nunc est quando veri adoratores



adorabūt prēm in spiritu et uitate Nam et pater tales  
querit qui adorent eū Opus est deus Et eos q̄ adorūt eū  
in splai et uitate oporteret adorare Dicit ei mlt̄ Sāo q̄ m̄  
sias uenit qui dī xp̄us Cū ergo uenit ille uob̄ amica  
bit oīa. Dicit ei ih̄s Ego sū q̄ loqr̄ uob̄ teū et q̄tinuo  
uenit discipuli eius et mirabāt̄ q̄ cū muliere loq̄batur  
nemo tamen dixit q̄ quis aut q̄d loqr̄s ad ea Reliq̄ ergo  
mlt̄ ydria sua er̄ abijt in ciuitate Et dicit illis hominib̄  
Venite et uidete homines q̄ dixit michi oīa q̄cuq̄ feci  
Nūq̄ ip̄e xp̄us est experit̄ ergo de ciuitate et ueniebat  
ad emm Intra rogabat eū discipuli dices Vabi maduca  
Ille autē dixit Ego abū h̄c maducare quē uos nescit̄  
Dicebat ergo discipuli admirat̄ Nūq̄ aliq̄ attulit ei ma  
ducare Dicit eis ih̄s q̄es ab̄ ē ut faciāz uoluntatez eius  
me misit ut perficiāz op̄a ei⁹ Nōne uos dicit q̄ ad quē m̄  
menses sūt Et mess̄ uenit Ecce dico uob̄s leuate oculos



vobis et iudate regiones quod albo se ad messes et qui metit in:  
 cedat accipit et gaudet fructum in uitam eternam. Et qui seminat  
 se gaudet et qui metit. Hoc enim est verbum verum quod alius est  
 qui seminat et alius est qui metit. Ergo misi vos metere quod vos non  
 laborastis. Alii laboraverunt et vos in labores eorum iniistis.  
 Ex civitate autem illa multi crediderunt in eum samaritanorum. propter  
 unum mulieris testimonium prohibetur quod dixit in die huius facta. Cum  
 venissent ergo ad illud samaritanum rogaverunt eum ut ibi ma-  
 neret. Et mansit ibi duos dies. Et multi populi crediderunt in eum  
 propter sermonem eius. Et mulieri dicebat quod iam non propter  
 tuas loquas credimus. Ipsi enim audimus et scimus quod hic est verus  
 salutor mundi. post duos autem dies exiit inde et abiit in galileam  
 Ipse enim iustus testimonium prohibuit quod propheta in sua patria ho-  
 more non habet. Cum ergo venisset in galileam exceperunt eum  
 galilei cum omnia vidisset que fecerat extrinsecus in die festo. et  
 ipsi venerunt in diem festum. Venit itaque in chana galilee



## **Iohannis**

ubi fecit aquam vinum / Et erat quidam regulus cuius filius infirmus  
erat in capharnaum / Hic cum audisset quod ihesus adveniret a iudea  
in galileam abiit ad eum et rogabat eum ut descenderet et sa-  
naret filium eius / Inaniebat enim mori / Dixit ergo ihesus  
ad eum / Nisi signa et prodigia videris non credis / Dicit ad  
eum regulus / Domine descende priusquam moriatur filius meus /  
Et ait ihesus / Vade filius tuus vivit / Credidit homo sermonei quod dixit  
ei ihesus / Et ibat / Jam autem eo descenderet sui convenerunt ei / et  
nuntiaverunt dicentes / Quod filius eius vivit / Interrogabat ergo  
hora ab eis in qua melius haberetur / Et dixerunt ei / Quod hora  
septima reliquit eum febris / Cognovit ergo pater quod illa hora  
erat in qua dixit ei ihesus / Vade filius tuus vivit / Et credidit  
ipse et domus eius tota / Hoc iterum secundum signum fecit ihesus  
**P**ost hec erat dies v. r. / cum venisset a iudea in galileam  
festus iudeorum et ascendit ihesus iherosolimam / Et ait iherosolimis  
piscina que cognominatur bethsaida quod



*Johnes*

paratus habes In his iacebat multo magis languore et  
claudor aridor expectatū aqz motū Angelz ac domi sed qd  
descedebat in pistinaz et mouebat aqz <sup>debat</sup> qd per descedebat in pi  
stiaz p9 motz aque sang fiebat <sup>et</sup> qruqz tenebat infirmitate / Et  
at qdaz ho ibi litta et octo annos hanc in infirmitate sua / Hic cu  
vidisset ihus iacente et cognouiss qz iam multu tempus hiet / Dicit  
ei <sup>et</sup> vis sanus si / Vidit ei languido / Dicit hanc no heo: vt cu  
turbata fuit aqz mittat me in pistinaz du vero em ego / Alius  
ante me descedat / Dicit ei ihus / Surge tolle gbatu tuu et am  
bula Et statim sanus fuit est ho et sustulit gbatu suu et ambulauit  
Et ait sabbatu in illo die dicebat iudi illi qd sanatus fuerat  
Sabbatu est. no licet t tollere gbatu tuu / Vidit eis qd me fecit  
sanu ille in dixit / Tolle gbatu tuu et ambula / Interrogauit  
ego eu / Et est ille ho qd dixit t tollere gbatu tuu et ambula  
Is aute qd sanus fuerat effus nestiebat qd eet / Ihus at de clauis  
aita q statuta in loco / p9 ea in vet eli ihus in teplo et dixit  
illi / Ette sanus fuit es itaz noli peccare ne detis aliq t gngat  
Abijt ho ille. et nuntiat iudis / qz ihus eet qd fecit eu sanu  
p9ea p9qbat iudi ihus qz h9 sabbato faciebat / Ih9 at rñdare



## *Johannes*

pater meus usque modo operatur et ego operor. propterea magis  
querat eum iudei mirati. quia non solum solvebat sabbatum sed et pre-  
sumptum dicebat deum esse se faciens deo. Respondit itaque Iesus et dixit eis.  
Amen amen dico vobis. non potest filius a se facere quicquid non quod videtur  
patrem facientem. Quia enim ille facit et filius similiter facit. Patrem enim  
diligit filius et omnia demittit ei quae ipse facit. Et maiora his de-  
mirabere ei opera ut vos miremini. Sicut enim pater suscitavit et vivi-  
ficavit mortuos sic et filius quos vult vivificat. Neque enim pater iudicat  
quicquam sed iudicium omne dedit filio. Ut omnis qui honorificat filium sicut  
honorificat patrem. qui non honorificat filium non honorificat et patrem qui misit  
illum. Amen amen dico vobis quia qui audit vocem meam et credit ei qui misit me  
habet vitam eternam et non veniet in iudicium sed transiit a morte in  
vitam. Amen amen dico vobis quia nunc hora et nunc est quia mortui au-  
dient vocem filii dei. Et qui audierit vivet. Sicut enim pater habet vitam in  
semetipso. sic dedit et filius vitam habere in semetipso. Et pater qui  
dedit iudicium facit quia filius hominis est. Nolite mirari hoc quia verbum hoc in  
quod omnes qui in mundo sunt audierunt vocem filii dei et prederunt. Qui  
bona fecerunt in resurrectione vite. Qui vero mala egerunt in res-  
urrectione iudicii. Non possum ego a meipso facere quicquid sed sicut audio



*iudico.* Iudiciū meū iustū est / *et* nō q̄ro volūtate meā sed  
 volūtate eius q̄ misit me <sup>p̄r</sup> Si eo testiōm phibeo de me. testiō  
 meū nō ē verū *et* illius est q̄ testiōm phiber de me et scio q̄  
 verū est testiōm eius q̄ phiber de me. vos misist ad iohē  
 et testiōm phibuit veritati *Ego* aut nō abhōre testiōm accipio  
 sed her dico ut vos salui sitis / Ille erat lucna ardens et lutes  
 vos autē nolūstis exultare ad hōrā in luce eius *Ego* autē  
 hōc testiōm maius iohne / Opera em q̄ d̄r mī pat̄ ut ficiā  
 ea ip̄a opera q̄ ego facō testiōm phiber de me. neq̄ vōcē  
 eius vniq̄ audistis / neq̄ spēm eius vidistis *et* vñ eius nō  
 habet in vobis manēs / q̄ quē misit ille h̄iuc vos nō credistis  
 Scitātm̄ sc̄ptās q̄ uos putat in ip̄is vitā eternā habere  
 Et ille sc̄t que testiōm phibent de me *et* nō vult venire ut vitā  
 beat̄ Clāitatez ab hōibz nō accipio / s̄ cognū vos q̄ dilectōz d̄i  
 nō hētis in vobis / *Ego* veni in nōme pat̄s mei. et nō acci  
 pias me Si aliq̄ venit in nōs suo illū accipiet / Quō potest  
 vos q̄dere q̄ glōriāz adinvitē accipit / et glōz q̄ a solo est  
 Deo nō q̄rāz nolite putare q̄ eo accusatur / s̄ vobis ap̄t p̄rem meū  
 Est q̄ accusat vos moyses in q̄o vos sp̄atis Si em crederetis

q̄ p̄r me misit et d̄  
 me misit p̄r ip̄e testi  
 moniū phibuit de me



moysi. crediderat forsitan et mihi. De me enim ille scripsit. Si aut

illius luteis non creditis quomodo meis vobis credet. *Capitulum vii*

**P**ost haec ihesus abiit transmare galilee quod est tyberiadis. et

sequitur eum multitudo magna. quia videbat signa quae faciebat super hyem quae

infirmabant. <sup>fabr</sup> Abiit ergo in monte ihesus. et ibi sedebat cum

discipulis suis. Erat autem propinqua pascha dies festus iudeorum. Cum

proleuassent ergo ihesus oculos et vidisset quia multitudo magna venit ad eum

duxit ad philippum. Unde emeg panes ut manducet hi? Hic autem

dicebat temptas eum. ipse enim sciebat quia esset factus. Respondit ei philippus.

Ducetorum denariorum panes non sufficiunt eis. ut unusquisque modicum

quod accipiat. Dicit ei unus ex discipulis eius andreas filius symonis

petri. Et puer unus hic. qui habet quinque panes ordeaceos et duos

pisces. Respondit quod sumus in tantos. Dicit ergo ihesus. Facite homines

discubere. Erat femina multitudo in loco illo. Discubuerunt ergo in

in medio quoniam quinque milia. Accipit ergo panes ihesus. et cum gratias e-

gisset distribuit discubentibus. Similiter et ex piscibus quantum vole-

bant. Hic autem impleti sunt dixerunt discipulis. Colligite quae superant

fragmenta ne pereant. Collegunt ergo et implentur duodecim

corbiminos fragmentorum ex quinque panibus ordeaceis et duobus pi-



217.  
115  
ques fuerat hys qui maducant<sup>uerat</sup> Illi ergo homines cum vidisset  
quod fecerat signum dicebat / Et hic est vere propheta qui ventus est  
in mundum. Ihesus ergo cum cognouisset quod venturi essent ut raperent  
eum et facerent eum regem / fugit iterum in monte ipse solus / Et  
factum est descendit discipulus eius ad mare / Et cum ascendisset  
naue venerunt in mare in capharnaum / Et tenebre facte  
erant / Et non venerat ad eos ihesus / Mare autem vento magno  
flante exurgebat / Cum remisset ergo cum stadia viginti quinq;  
aut triginta / vidit autem ihesus ambulans super mare / et proximi  
naui fieri et timuerunt / Ille autem dixit eis / Nolite timere ego  
sum / Voluerunt ergo accipere eum in navem / et statim fugit naus  
ad eorum in qua ibant / Altera autem die turba que stabat in mare  
vidit quod alia navicula non erat ibi nisi una / et quod non inisset  
ad discipulis suis ihesus in navem / sed soli discipulus eius abisset  
Alie vero sunt veniunt naues a tybelade / iuxta locum ubi madu  
caverunt panem / quas agentes domino / Cum ergo vidisset turba  
quod ihesus non esset ibi neque discipulus eius / ascenderunt in naviculas  
et venerunt capharnaum querentes ihesum / Et cum invenisset eum  
in mare dixerunt ei Rabbi quoniam hic venisti / Respondit eis ihesus et dixit



Jo.

Domine amen dico vobis qui scilicet me non quia vidistis signa sed quia  
maducastis ex panibus et saturati estis / Opamini non cibum qui  
perit sed qui permanet in vitam eternam / Cui filius hominis dabit  
vobis / Huius enim signum patet deus / Dixerunt ergo ad eum / et dicit fac  
ut operemur opera dei / Respondit ihesus et dixit eis / hoc est opus dei ut  
credatis in eum quem misit ille / Dixerunt ergo ei / et dicit ergo tu fac  
signum ut videamus et credamus tibi / et dicit opalis panes maducavimus ma  
na in deserto et sicut scriptum est / panem de celis dedit eis maducare  
Dixit ergo eis ihesus / Amen amen dico vobis / non moyses dedit vobis  
panem de celo / sed pater meus datur vobis de celo panem <sup>et de celo</sup> verum panis  
enim dei est qui descendit de celo et datur vitam in mundo / Dixerunt  
ergo ad eum / Domine / sepe da nobis panem hunc / Dixit autem ihesus eis  
Ego sum panis vite / Cui venit ad me non esuriet / Et qui cred  
it in me non sitiet unquam / Sed dixi vobis / quia et vidistis me et non  
creditis / Omne quod datur in patre ad me venit / Et cum qui venit  
ad me non erit ultra foras / quia descendi de celo ut non faciam voluntatem  
meam sed voluntatem eius qui misit me / patris / ut omne quod dedit michi  
non perdam ex eo sed resuscitem illum in novissimo die / Hec est enim  
voluntas patris mei qui misit me / ut omnis qui videt filium et credat

hæc est enim voluntas eius  
qui misit me



## hannes

meum hanc vitam etiam et ego resuscitabo eum in nouissimo  
 die / quum uideret ergo iudei de illo quod dixisset ego sum panis  
 qui de celo descendi / et dicebat nunc hic est ihesus filius ioseph  
 cuius nos nouimus patrem et matrem / cuius ergo dicit hic / quod de celo de  
 scendi / Respondit ergo ihesus et dixit eis nolite murmurare  
 nemo potest uenire ad me: nisi pater qui misit me traxerit eum / et  
 ego resuscitabo eum in nouissimo die / Et scriptum est in prophetis  
 et erunt omnes doctores dei: omnes qui audierunt a patre et didicerunt uerum  
 ad me / non quod patrem uidit quisquam nisi is qui est a deo / hic uidet  
 patrem / Amen amen dico uobis qui credit in me habet uitam eternam.  
 Ego sum panis uitae: patres uero manducauerunt manna in deserto  
 et mortui sunt / hic est panis de celo descensus: ut si quis ex ipso man  
 ducat: non moriatur / Ego sum panis uiuus qui de celo descendi.  
 Si quis manducauerit ex hoc pane uiuet in eternum / Et panis quem  
 ego dabo caro est patris mei uitae. Lingebat ergo iudei ad inuicem  
 dices / Cuius potest hic dare carnes suas ad manducandum / dixit ergo eis  
 ihesus amen amen dico uobis nisi manducauerit carnem filii hominis  
 et biberit eius sanguinem non habebitis uitam in uobis / Qui  
 manducat meam carnem et bibit meum sanguinem habet uitam eternam







hner

Indir ei ihs / Nane ego vos p<sup>ri</sup> electi / et vng ex vobis dyabllus  
est / Dicebat aute de iuda symonis scarioth / h' em cal' ediuus  
**P**ost her ambulabat / *in. car.* / eo ad eet vng ex duodeci  
libus in galileam noem uolebat in iudea ambulare qz  
grebat eum iudei mēficere / Erat at in p<sup>ri</sup>o dies festus iu  
deoz scenopheia / Dixerunt aut ad eu frēs eius / Trāsi h'c et  
vade in iudeaz / ut et discipuli tui videat opa tua qz facis / Neo  
quippe in occulto aliq' facit / et q' ipse in palā ee / Si her  
facis multa teipm mdo / Neq' em frēs eius credebat in eu  
Dicit qd eis ihs / Tpus meū nōdū adueu / Tps at vtrū sep  
est pati / non p<sup>er</sup> mūdus odisse vos / Me at odit qz testimoniū  
phibeo de illo / qz opera eius mala sūt / vos <sup>aspice</sup> audite addiem  
festū hūc / eo nō <sup>aspice</sup> audietis ad diē festū istū / qz meū tpus nōdū  
īpletū est / Her tū dixist' ipse masit in galilea / Et aute ascendit  
frēs eius / tū et ipe ascendit ad diē festū nō mātē / s' q' in  
occulto / Iudei qd grebat eu in diē festo / et dicebat / ubi est  
ille / Et murm' multus erat in turba / Quidā em dicebat qz  
bonus est / Alij aute dicebat nō / s' seducat' ihas / Neo tū palā  
loq'bat de illo / ppter metū iudeoz / Jam aute diē festo mediate



ascendit ihus in templum et docebat. Et mirabantur iudei dicentes  
 Quomodo hic sciat scire cum non didicerit. Respondit eis ihus et dixit. Mea  
 doctrina non est mea sed eius qui misit me. Si quis uoluit voluntatem  
 eius facere cognoscat de doctrina patris ex deo sit. Quia ego a me  
 ipso loquor. Cuius a semetipso loquitur gloria propter quam. Cui autem  
 gratia gloria eius qui misit illud hic verax est. Et iniusticia  
 illi non erat. Nonne moyses dedit vobis legem. Et nemo ex  
 vobis facit legem. Sed me querit interficere. Respondit turba et dixit.  
 Demonium habes. Quia te querit interficere. Respondit ihus et dixit eis. Multi  
 opus feci. Et omnes mirantur. Propterea moyses dedit vobis circumci  
 sionem. Non quia ex moyse est. Sed ex patribus et in sabbato transgreditur  
 hominem. Si transgressionem accipit homo in sabbato ut non soluat  
 lex moysi. Si michi indignum. Quia totum hominem sanum feci in  
 sabbato. Nolite iudicare secundum faciem sed iustum iudicium iudicate.  
 Dicebat ergo quidam ex iherosolymis. Nonne hic est qui querit interficere  
 te. Pala loquitur. Et multi ei dicebant. Numquam cognovimus principem quia  
 est christus. Sed quare sanus vixit. Christus autem cum venisset non  
 scit vixit. Et clamabar ergo doces in templis et dices. Et  
 me scitis et vixi sum scitis. Et a me ipso non veni. Sed est verax



**hannes**

q misit me que vos nescitis Ego scio eum qz ab ipso sum  
et si dixeris qz nescio eum/ ero filius vobis mendax/ Sed ego  
scio eu qz ab ipso sum et ipse me misit/ dicebat ergo eum  
apprehendere/ et nescio misit nullu manq/ qz nondu venerat hora  
eius/ Deba aute mlti crediderunt in eu et dicebat/ xpus tu ve  
nit much plura sig faciet q qe hic facit/ Audierunt phari  
seus et scribae de illo/ et miserunt principes et pharisei mistros  
ut apprehenderet eum/ Dixit go eis ihus/ Adhuc modicu qps  
vobiscu sum/ et vado ad eu qui me misit/ qz nescis me et non  
invenietis/ et vbi sum ego. vos non potis venire/ Dixerunt go  
iudei ad semetipos/ Quo hic iturus est/ qz no invenio eum/ Much  
mispsoni genai utit/ et docitur gentes/ eis est hic sermo.  
que dixit/ qrit me et non inveniet/ et vbi ego su vos non  
potest venire/ In novissio aute die magne festivit/ ihus sta  
bar et clamabat/ Si quis sitit. veniat ad me et bibat/ qui edit  
in me sicut de scripta. rfluu de ventre eius fluet aque vive/ et  
at dicit de spiritu que acceptu erat credentes in eum/ Nondu  
erat spiritus datus qz nondu fuerat ihus glorificatus/ Nulla go hora  
ta cu audisset hos sermones eius dicebat/ hic est vere ppha/ Alii di



rebantur hic est xpus / et quidam autem dicebat / nunc galilea xpi  
 venit / namque scripta dicitur / quod ex semine dauid et de bethlehem  
 castello ubi dauid erat / venit xpus / Dissensio autem facta est in  
 illa propter eum / quidam autem ex iudeis volebat apprehendere / sed non  
 misit super illum manus / veniunt ergo ministri ad pontifices et phari-  
 seos / et dixerunt eis illi / et tuam non adduxistis eum /  
 veniunt ministri / nunc sic locutus est homo / sed hic homo loquitur et nescit  
 quid eis pharisei / nunc et vos seducti estis / nunc aliquis ex pharisaeis  
 credit in eum aut ex pharisaeis / Sed turba haec quae non novit  
 legem maledicta est / dicitur nicodemus ad eos / ille qui venit ad eum  
 nocte qui unus erat ex iudeis / nunc lex ista iudicat hominem nisi  
 audierit ab ipso patre et cognovit quid faciat / responderunt et dixerunt  
 ei / nunc et tu galileus es / Respondit scriptas et uide / quod propheta  
 galilea non venit / nec surgit / et respondit se unus quisque in domum suam

**I**hesus autem praeter in motu oliveti et dilucto *viij. ca. m.*  
 ita venit in templum / et omnis populus venit ad eum et sedes docebat  
 eos / adduxit autem sibi et pharisei mulieres in adulterio deprehensas  
 et statuerunt eas in medio et dixerunt ei / magister haec in  
 modo deprehensa est in adultério / In lege autem moyses mandavit



nobis huiusmodi lapidare Tu ergo quod dicis hoc autem dicebat testatorem  
 ei ut posset accusare eum Iesus autem inclinans se dorsi. Digiti-  
 to sciebat in terra. Cum autem perseveraret interrogantes eum excep-  
 se et dixit eis Cui sine peccato est vestrum propter nullum lapidum mit-  
 tat. Et iterum se inclinans sciebat in terra. Audientes gratias un-  
 guem unum exiebat incipientes a senioribus. Et remansit solus Iesus  
 et multi in medio stantes. Tunc Iesus se autem Iesus dixit ei mulier  
 ubi sum quod te accusat. Nemo te condemnat. Quod dixit ne ego te  
 condemno. Nemo domine. Dixit autem Iesus. Nec ego te condemnabo. Va-  
 de et amplius noli peccare. Iterum locutus est eis dicens. Ego sum  
 lux mundi qui sequitur me non ambulat in tenebris sed habet  
 lucem uitae. Dixerunt ergo ei pharisaei. Tu deceptus testimonium perhibes  
 Testimonium tuum non est verum. Respondit Iesus et dixit eis. Et si eo  
 testimonium perhibeo de meipso verum est testimonium meum quia scio  
 unde veni aut quo vado. Vos autem nescitis unde venio aut quo vado.  
 Vos sed carne iudicatis. Ego vero non iudico quemquam. Et si iudico ego  
 iudicium meum verum est. Quia solus non sum. Pater enim et qui misit me pater  
 et in lege vestra scriptum est. Quia duorum hominum testimonium est verum. Ego  
 sum qui testimonium perhibeo de meipso. Et testimonium perhibet de me



**I** qui misit me pater dicebat ergo ei iudei ubi est pater tuus et uidit  
ihesus neque me scitis neque patrem meum. <sup>scit</sup> si me sciret forsitan et  
patrem meum sciret. **H**ec uero locutus est ihesus in gazophylatio  
dotes in templo et nemo apprehendit eum. quia nodum venerat  
hora eius. Dixit ergo eis ihesus. Ego vado et queritis me.  
Et in patre vestro moriemini. Tuus ergo vado vos non potestis ve  
nire. Dicebat ergo ei nunc misit semetipsum quia dicit quo  
ego vado vos non potestis venire. Et dicebat eis. Vos de corpore  
estis. Ego de superis sum. Vos de hoc mundo estis. Ego non sum  
de hoc mundo. Dixi ergo vobis quia moriemini in patre vestro. Si enim  
non credidit quia ego sum moriemini in patre vestro. Dicebat ei  
enim tu quis es. Dixit eis ihesus. Principium quod et loquitur vobis. Multa habeo  
de vobis loqui et iudicare. quia ueritate misit me verax est. Et ego  
quod audiui ab eo. Hec loquitur in mundo. Et non cognouit quia de pa  
tre dicebat. Dixit ergo eis ihesus. Cum exaltauit filium hominis  
et cognoscet quia ego sum. et a me ipso facio michi. sed sicut  
auit me pater. Hec loquitur. <sup>scit</sup> Et qui misit me pater meus est et non  
reliquit me solus. quia ego quod placita sunt ei facio semper. Hec illis lo  
quente multi crediderunt in eum. Dicebat ergo ihesus ad eos quod cre



venit ei iudaeus. Si vos nati estis in semine meo. vere discipuli mei  
eritis. Et cognoscetis veritatem. Et veritas liberabit vos. Respondit  
iudei. Semen abrahe sumus et nemini servimus unquam. Tu  
autem dices liberi eritis. Respondit eis ihesus. Amen amen dico vobis quia omnis  
qui facit peccatum suum est peccator. Servus autem non manet in domo  
in eternum. Filius matris et patris. Si ergo vos filius liberati estis  
liberi eritis. Scitis quia filii abrahe estis sed quia me interficere  
quia sermo meus non capit in vobis. Ego quod vidi apud patrem meum  
loquitur et vos que vidistis apud patrem vestrum facite. Respondit et di  
xit ei. Pater noster abraham est. Dicit eis ihesus. Si filii abrahe  
estis opera abrahe facite. Nunc autem qui me interficere hominem  
qui veritatem vobis locutus sum. quam audiui a deo. Hoc abraham  
non fecit. Vos facitis opera patris vestri. Dixit itaque ei. Nos ex  
fornicatione non sumus nati. Unum patrem habemus deum. Dicit ergo  
eis ihesus. Si deus pater vester diligeret filios meos. Ego enim ex deo  
processi et veni. Neque enim a me ipso veni. Sille me misit. Quia lo  
quam mea non cognoscitis. Quia non potestis sermonem meum audire  
vos ex parte diaboli estis. Et desideria patris vestri facere volitis. Ille  
hominiada erat ab initio. et mutare non stetit. quia non est veritas.



†  
Iohannes

## Iohannes

in eo cū loquitur mendacium ex ipso loquitur quia mendax est et pater  
eius Ego autem quia veritatem dico vobis non creditis michi Quia ex vobis  
arguet me de peccato Si veritatem dico vobis quare non creditis michi cum  
ex deo sum et deus audit propterea vos non auditis quia ex deo non estis Viderit  
ergo iudei et dixerunt ei Nunc benedictio nobis quia samaritanus es  
tu et demonium habes Respondit ihesus <sup>ad iudeos</sup> Ego demonium non habeo sed  
honorifico patrem meum et vos in honorastis me Ego autem non  
quero gloriam meam Est qui querat et iudicet Amen amen dico vobis si  
quod sermo meus suavitur mortis non videbitis meum Dixerunt ergo  
iudei Nunc cognovimus quia demonium habes Abraham mortuus est  
et propheta et tu dicis si quod sermo meus suavitur non gustabitis mortem  
in eternum Nunc tu maior es patre meo abraham qui mortuus est  
et propheta qui mortui sunt que tempus facis Respondit ihesus Si ego  
glorifico meipsum gloria mea nichil est Est pater meus qui glorifica  
vit me quem vos dicitis quia deus verus est et non cognovistis eum  
Ego autem novi eum Et si dixero quia nescio eum ero similis  
mendaci Sed scio eum et sermo meus suavitur Abraham pater  
vester exultat ut videat diem meum vidit et gavisus est Dixerunt  
nunc iudei ad eum Quinquaginta <sup>annos</sup> non habes et abraham vidisti dicit



321.  
*Iohannes*

eius ihesus. Amice amice dico vobis. Antequam abrahā fuerit ego sum.  
Tulerūt ergo lapides ut iaceret in eū. Iesus autē abscondit se et  
**E**t prius vidit hominē. *in capitulo* exiit de templo  
cum quibusdam nativitate et interrogavūt eū discipuli eius. Tibi quid pater  
hūc aut pater eius ut cecus nasceret? Respondit ihesus. Nec hūc pater  
nec pater eius sed manifestet opera dei in illo. Dixit quibusdam eis. Ne  
opitet operari opera eius qui misit me. Dominus dies est. Veniet  
nocturnus quoniam nemo potest operari. Ego diu in mundo sum. Lux sum mundi.  
Hec cum dixisset expulit mitterem et fecit lutum exputo et linivit oculos  
eius et dixit ei. Vade lava in natatorio siloe. Quod interpretatur  
missus. Abiit ergo et lavit et venit videns. Itaque vicinī eius  
et qui viderat eum prius quod medicus erat dicebat. Nonne hūc  
et qui medicabat. Alii dicebat quod hūc est. Alii autē nequaquam sed  
filius est eius. Ille vero dicebat quod ego sum. Dicebat ergo ei. Quo  
apertus sunt oculi tui? Respondit ille homo qui dicitur ihesus. Lutum fecit exputo et  
inxit oculos meos et dixit mihi. Vade ad natatorio siloe et lava.  
Et abiit et lavit et vidit. Et dixerunt ad eum. Vbi est ille? At nescio.  
Adducit eum ad phariseos qui cecus fuerat. Erat autē sabbatum  
quoniam lutum fecit ihesus. Et appropinquavit oculos eius. Iterum ergo interrogabat



enim pharisei quō uidisset Ille autē dixit eis. lutū posuit in  
 fr̄ oculos et laui et uideo. Dicebat ergo quidā ex phariseis. nō est h̄  
 homo a deo et deo qui sabbatū nō custodit. Alii dicebat. quō p̄  
 homo p̄tor her signa facere et scisma erat in eos. Sicut quē  
 cecū. Tu quid dīas de eo quod appuit oculos tuos. ille autē dixit  
 eis quod p̄ph̄a est. non crediderūt ergo iudei de illo quod cecus fuisset  
 et uidisset. donec uocauit p̄tores eius quod uiderat. et interrogauit  
 eos dicentes. Hic est filius n̄r. quē uos dicit. quod cecus natus est.  
 quō ergo nūc uidet. Responderūt eis p̄tores eius et dixerūt. Sciamus quod h̄  
 est filius n̄r n̄r et quod cecus natus est. quō autē nūc uideat ne  
 sciamus. aut quē eius appuit oculos nos nesciamus. Ip̄m interrogare. et  
 h̄ ip̄e de se loquitur. Hec dixerūt p̄tores eius. quod timebat iudeos.  
 Nam em̄ cōspirauerāt iudei. ut si quē eū cōfiteret̄ eē xp̄m. ex  
 synagoga fieret. p̄pt̄ea p̄tores eius dixerūt. quod etiam h̄ ip̄m  
 interrogare. uocauit ergo rursū hōies quod fuerāt cecus et dixerūt  
 ei. Da gl̄am deo. nos sciamus quod h̄c homo p̄tor est. Dixit ergo  
 ille. Si p̄tor est nescio. Unū scio quod cū cecus eē. modo uidi.  
 Dixerūt ergo illi. Quid fecit tibi quō appuit t̄ oculos. Respondit eis.  
 Dixi uobis iam. et audistis me. quod uero uultis audire. Aliquid



318.  
**hinc**

et vos discipuli eius volens fieri / maledixerunt ei et dixerunt Tu  
discipulus eius sis / nos moysi discipuli sumus / nos sciamus quia moysi  
scimus est deus / Hinc autem nesciamus ubi sit / Respondit illi homo et dixit eis  
In hoc enim mirabile est / quia vos scitis nescitis ubi sit et appuit oculos  
nostros / Sed autem quia patres deus non exaudit / sed si quis dei cultor sit  
et voluntate eius faciat / hunc et exaudit / A seculo dei non est auditus  
quia appuit quibus oculos ceca nata / Nisi esset hic a deo non poterat quicquam  
facere / Respondentes et dixerunt ei / In patris nativitate es totus / et tu  
doces nos / et eiecerunt eum foras / Audiuit ihesus quia eiecerunt eum  
foras / et cum invenisset <sup>et</sup> dixit ei / Tu credis in filium dei / Respondit  
et dixit ei / Quis es domine ut credam in eum / Et dixit ihesus et  
vidisti enim / Et quod loquitur tibi ipse est / At ille ait / Credo domine  
et prodeos adoravit eum / Et dixit ei ihesus / In iudicio ego in hoc  
mundo veni ut qui non videt videat / et qui videt ceca fiant / Et audi-  
erunt quidam ex pharisaeis / qui cum ipso essent et dixerunt ei / Much et  
nos ceca sumus / Dixit eis ihesus / Si ceca essetis non sciretis patrem / Nunc  
vero dicatis quia videmus patrem vestrum mactare / **x am**

**E**xen amen dico vobis quod non intrat phostium in ovile ovium  
sed ascendit aliunde / ille fur est latro cum autem intrat phostium



pastor est ouium / Hinc hostialis appit / et oues voce eius au-  
 diunt / Et ipse oues vocat nominat et adducit eas / Et cum ipse  
 oues emissit ante eas vadit et oues illud secuntur / quia sciunt vo-  
 cem eius / Alieni autem non secuntur / sed fugiunt ab eo / quia non nou-  
 erunt / Hoc publicum dixit eis ihesus / illi autem non cognoverunt quid  
 loqueretur / Dixit ergo iterum eis ihesus / Domine amen dico vobis quia ego sum  
 hostis ouium / Omnes quiq[ue] venerunt <sup>ad</sup> fuisse se et latrones sed non audie-  
 runt eos oues / Ego sum hostis / pro me si quis introierit salua-  
 tur et ingredietur et regredietur et pasua inveniet / fur non veni  
 nisi ut furem / et mactem / et perdam / Ego veni ut vitam habeant / et  
 habundantius habeant / Ego sum pastor bonus / Bonus pastor  
 suam dat pro ouibus suis / Mercenarius autem est qui non est pastor  
 tuus non sunt oues ipse vidit lupo venire et dimittit o-  
 ues et fugit / Et lupo rapit et dissipat oues / Mercenarius autem  
 fugit quia mercenarius est et non precor ad eum de ouibus / Ego  
 sum pastor bonus / et cognosco <sup>omnes</sup> meas et cognoscunt me  
 sicut novit me pater et ego agnosco patrem / et animam  
 meam pono pro ouibus meis / Et alias oues habet que non sunt  
 ex hac ovili / Et illas oportet me adducere et vocare meam



10  
**hens**

audiet et fiet vnu ouile et vnus pastor / **p**ropterea me pater  
diligat quia ego pono animas meas / ut iterum suam eam / nemo  
tollit ea a me / sed ego pono eas a me ipso / **p**ropterea homo po  
nendi eam / et pater homo iterum suendi eas / **H**anc mandatum ac  
cepi a patre meo / **D**issensio iterum facta est inter iudeos propter sermones  
hunc dicebat autem multi ex iudeis / **D**emonium habet et insanit / quod  
eum audiret / **A**lij dicebat habet vnam non se de omni et genti / **N**am deo  
nisi per totos orbis apparere / **F**acta autem se euentia in iherosolymis  
et tempus erat / **E**t ambulabat ihesus in porticu salomonis  
**C**irca deinde ego eum iudei et dicebat ei / **C**uiusque animas  
manum tollis / **S**i tu es christus dic nobis palam / **R**espondit eis ihesus  
et loquitur vobis et non creditis / **O**pera que ego facio in nomine patris mei / **H**ec  
testimonium perhibet de me / **S**ed vos non creditis quia non estis ex ouibus  
meis / **Q**uia mecum vocem meam auditis / **E**t ego coegit eos et se  
quuntur me / **E**t ego vitam eternam do eis / **E**t non peribunt in eternum  
**E**t non rapit eas quisquam de manu mea / **P**ater meus quod dedit  
mihi maius omnibus est / **E**t nemo potest rapere de manu patris  
mei / **E**go et pater vnus sumus / **E**stulerunt lapides iudei ut lapidarent  
eum / **R**espondit eis ihesus multa opera bona ostendi vobis ex patre meo



propter quod eorum opus me lapidare viderunt. **Go** iudei. De bono  
 non lapidamus te. sed de blasphemia. Et quia tu cum sis homo factus tempus  
 dei videris eis ihesus. Nonne scriptum est in lege tua quod eo dixi  
 deus estis. Si illos dixit deos ad quos primo dei factus est. Et non  
 potest solui scriptura que pater sanctificat et misit in mundum. **Go** dicit  
 quod blasphemias quod dixi filius dei sum. Si non facio opera pa-  
 tris mei nolite credere mihi. Si autem facio et si non vultis mihi credi  
 operibus credite. ut cognoscatur et credatur quia pater meus est et ego  
 in patre. **Quæ** bartholomæus ergo eum apprehendit et exiit de manibus eorum  
 et abiit iterum in iherosolymam in eum locum ubi erat iohannes baptista  
 primum et misit illic. **Et** multi venerunt ad eum et dicebant  
 quia iohannes quod signum fecit nullum. **Quia** autem quicunque dixit iohannes  
 de hoc vera erant et multi crediderunt in eum. **¶**  
**E**rat autem quidam languius lazarus a bethania de ca-  
 stello marie et marthe sororis eius. **M**aria autem erat qui  
 unxit dominum unguento. **Et** extersit pedes <sup>eius</sup> suos capillis suis  
 cuius frater lazarus infirmabatur. **M**iserunt ergo sorores eius ad  
 eum dicentes. Domine ecce que amas infirmatur. **A**udies autem  
 ihesus dixit eis Infirmitas haec non est ad mortem sed pro gloria dei



847  
**hinc**

ut glorificet filius dei per am. Diligebat autem ihesus martha  
et sororem eius mariam et lazaro. Et ego audiuit quod infirmabatur  
tunc quod mansit in eodem loco duobus diebus. Deinde per herodiam di-  
scipulis suis. Venimus in iudeam iterum. Dicit et discipulo. Tibi nunc  
querbat te iudei lapidare propter verbum illud. Respondit ihesus. Nonne  
per septem horis diebus. Si quod ambulavit in die non offendit quia lux  
qui mundi videt. Si autem ambulavit in nocte offendit quia lux  
non est in ea. Hec ait. Et per herodiam dicit eis. Lazarus cuius nunc  
dormit. Sed vadit a somno suscite eum. Dixerunt ergo discipuli  
eius. Domine si dormit saluus erit. Dixit autem ihesus de morte  
eius. Illi autem putaverunt quod dormit. Cum diceret. Tunc ego  
dixit eis. Ihesus manifeste. Lazarus mortuus est. Et gaudeo propter vos  
ut credatis quoniam non erit ibi. Sed etiam ad eum. Dicit ergo et hos  
quod didimus ad discipulos. Cumque et nos et moriamini ad eo  
venit itaque ihesus. Et invenit eum quod dies iam in gentem mo-  
nitus. Erat autem bethania iuxta iherosolimam. Cum scilicet quidam  
mulier autem ex iudeis venerat ad martham et martham ut opola-  
rent eas de fratre suo. Martha autem audiuit quod ihesus venit occurrere  
illi. Martha autem domini sedebat. Dicit ergo martha ad ihesum.



## *Iohannes*

Domine si fuisset hic frat' meus non fuisset mortuus. Sed nunc  
scio. quia quicquid poposceris a deo dabit tibi deus. Dicit illi ihesus  
Resurget frat' tuus. Dicit ei martha Scio quia resurget in resurrectione  
in novissima die. Dicit ei ihesus Ego sum resurrectio et vita qui  
credit in me etiam si mortuus fuerit vivet. Et omnis qui credit in  
me non morietur in eternum. Credis hoc. ait illi. Domine et  
credidi quia tu es christus filius dei unum quod in hoc mundum venisti.  
Cum dixisset abiit et vocavit martham sororem eius sua silentio. Duxit  
autem et vocat te. Illa autem ut audiuit surgit cito et  
venit ad eum. Nondum enim ihesus venerat in castellum sed erat adhuc  
in illo loco ubi occurrerat ei martha. Iudei ergo qui erant cum ea  
in domo et consolabantur eam cum vidisset martham quodato fratre  
exiit secuti sunt eam dicentes quia vadit admonitum ut plorat  
ibi. Martha ergo cum venisset ubi erat ihesus videns eum cecidit  
pedes eius et dixit ei Domine si fuisset hic non esset mortuus  
frat' meus. Ihesus ergo audit eam plorantem et iudeos qui venerant  
cum ea plorantes infrenavit spiritu et turbavit semetipsum  
et dixit ubi posuistis eum. <sup>Dicit</sup> Dicit ei Domine veni et vide.  
Lacrimatus est ihesus. Dixerunt ergo iudei ecce quo amabat eum.



11  
329.  
Johannes

Quidam autem dixerunt ex ipso non poterat hic qui appuit oculos  
tota nati facere ut et hic non moreretur. Iesus ergo rursus fere  
mens in semetipso venit ad momum. Erat autem spelunca et  
lapis suppositus erat ei. Aut Iesus tollere lapidem. Dicit ei maria  
soror eius qui mortuus fuerat. Dormie iam fere quod induamus  
eum est. Dicit ei Iesus. Nunc dixi tibi quoniam si credideris videbis  
gloria dei. Tulerunt ergo lapidem. Iesus autem elevans summum  
oculis dixit. Pater gratias ago tibi quoniam audisti me. Ego autem  
sciebam quod semper me audis. Sed propter populum qui credunt dixi  
ut credas quod tu me misisti. Hoc cum dixisset voce magis clavit  
Lazare veni foras. Et statim protulit qui fuerat mortuus ligatus  
manus et pedes iunctis. Et facies eius sudario erat ligata.  
Dicit eis Iesus. Solvite eum et sinite abire. Multi ergo ex iu  
deis qui venerant ad maria cum viderunt quod fecit crediderunt in eum.  
Quidam autem ex ipso abierunt ad phariseos et dixerunt eis que fecit  
Iesus. Collegunt ergo pontifices et pharisei concilium et dicebant.  
Et dicit quod ipse homo multa signa facit. Si dimittamus eum sic omnis  
crederet in eum. Et veniet romani et tollent nostrum locum et gentem.



## Johnes

omnis autē ex ipso cāphas nōtē cū esset pontifex anni illius  
dixit illis / vos nescitis quid querat cogitat quod expedit vobis  
ut vnus moriatur pro populo et non tota gens pereat / Hic autē  
a semetipso non dixit / si cū esset pontifex anni illius prophetauit  
quod ihesus mortuus erat pro gente / et non tantum pro gente. Sicut filius  
dei qui erat dispersi congregans in vnu. Ab illo autē die cogitauerunt  
miserere eum. Ihesus ergo iam non in palam ambulabat apud  
iudeos sed abiit in regionem iuxta desertum in ciuitate que dicitur  
effrem et ibi morabatur cū discipulis suis / proximum autē erat pa-  
scha dies festus azimorum iudeorum / et astederunt multi iherosolimam  
de regione ante pascha. ut sasciarent seipos / et uerebantur ergo  
ihesum / et colloquebantur adinuicem stantes in templo / et nūc putant  
quod non uenit ad diem festum / Dederunt autē pontifices et phari-  
saei mandatum ut si quis cognouit ubi sit inducat ut apprehendat eum  
**I**hesus ergo ante sex dies pasche uenit bethaniam in eam  
ubi fuerat lazarus mortuus quem suscitauit ihesus / et fecerunt autē  
ei cenā ibi et martha ministrabat / lazarus uero vnus erat ex  
discipulis cū eo / et maria ergo accepit libram ungenti nardis pistae



## Johes

p[ro]f[er] et unxit pedes ihu et ext[er]si capillis suis pedes ei[us] / Et  
 dom[us] i[m]pleta est exodore ungenti[us] / Dicit q[ue]d unus ex discipulis  
 suis iudas scariothis q[ui] erat eu[us] i[m]m[un]us / Er[ant] ungentu[m] h[oc] n[on] he-  
 di t[ri]cenis denariis et datu[m] ess[et] egenis / Dixit aute[m] ih[esu]s q[uo]d do-  
 cetis p[ro]hibet ad eu[m] sed q[uia] fur erat et loculos h[ab]ens / Tu q[ui]  
 mittebat portabat / Dixit ergo ih[esu]s Om[n]ite illaz ut in die se-  
 pulchri mee seruet illud / paupes s[em]p[er] h[ab]etis vobis / me aute[m] n[on]  
 s[em]p[er] h[ab]ebit / Cogit ergo i[bi]ba exiit m[ul]ta q[uia] illuc e[st] / sed non  
 veneru[n]t p[ro]p[ter] ih[esu]m t[ame]n / sed ut laz[aru]s uideret que suscitatur a mortuis  
 Cogitauit aute[m] p[ri]ncipes sacerdotu[m] ut et laz[aru]m m[er]ficeret / q[uia] m[ul]ti  
 p[ro]pter illu[m] abibant exiit et t[ame]n m[ul]ti p[ro]phetas d[ic]t[um] e[st] i[bi]  
 m[ul]ta q[uo]d veniat ad die festu[m] tu[m] audistis q[uia] ih[esu]s venit ultimam  
 acceperunt ramos palmaru[m] et p[re]cesserunt obviam ei et clabab[ant] o[mn]i-  
 na Benedict[us] q[ui] venit in no[m]i[n]e domini rex isrl[ael] / Et inu[en]it ih[esu]s azellu[m]  
 et sedit s[ub] eu[m] sicut scriptu[m] e[st] / noli filia syon time[re] Ecce rex tuus  
 venit tibi sedes s[ub] pullu[m] azime / hec n[on] cognouit discipuli  
 eius p[ri]mu[m] / s[ed] q[uia] g[ra]t[if]icat[us] e[st] ih[esu]s / tunc recordati s[un]t / q[uia] hec erat  
 scripta de eo / et hec fecerunt ei / Testimon[ia] ergo p[ro]hibebat turba



**Johnes**

que erat cum eo quoniam lazarus vocat de monumento / Et suscitavit eum  
a mortuis / propterea venit obviam ei turba quod audierunt eum fecisse  
hoc signum / pharisaei quoque dixerunt ad semetipsos / videtur quod nichil  
propter / Ecce mundus totus per eum abiit / Erat autem galilee quod  
exiit et ascenderat ut adoraret in die festo / Cum ergo accesserunt  
ad philippum qui erat abethsai de galilee / et rogabat eum dicens  
Domine volens ipsum videre / Venit philippus et de andree / An  
dreas et philippus <sup>duxerunt</sup> dixerunt <sup>duxerunt</sup> ihesu / Ihesus autem respondit dicens Venit hora  
ut clarificetur filius hominis / Quia cum dico vobis nisi granum frum  
menti cades in terram mortuum fuerit ipsum solum facit / Si autem  
mortuum fuerit multum fructum affert / Qui amat amicum suum proder  
eum / Et qui odit amicum suum in hoc mundo in vitam eternam custodit  
eum / Si quis mihi ministrat me sequetur et ubi fuerit ego illic et mister  
meus erit / Si quis michi ministrat honorificabit eum pater meus  
qui est in celis / Nunc autem anima mea turbata est / Et quod dico pater  
salvifica me ex hac hora / Sed propterea non in hora habet pater cla  
rifica nomen tuum / Venit ergo vos de celo dicens / Et clarificavi et iter  
clarificabo / Turba ergo quae stabat et audierat dicebat / Quomodo

quod de laeua



## Iohannes

factu esse. Alij dicebat anglicus <sup>et loquens est</sup> domini dicebat. Vndit ihesus et dixit.  
 Non propter me vor her ver. <sup>et</sup> propter vos. Huc iudiciu est mundi.  
 Nunc princeps huius mundi eiacet foras. Et ego si exaltatus fuero atra  
 omnia traha ad meipsum. Hoc autem dicebat significans q morte eet  
 monituro. Vndit ei tba. no audiuig ex lege qz ppus maet metry.  
 Et quo tu dicas. Propter exaltari filiu hominis. Dixit ergo eis ihs  
 Ad huc modicu lunc in vob est. Ambulate du luce heas. vt te be  
 vos no qphedat. Et q abulat in telnis. nesat q vadit. du luce  
 heas. credite in luce ut filij lunc sint. Her locutus e eis ihs. et a  
 byt et abscondit se ab eis. Cu aute tanta sig feciss cora eis ihs  
 no credebant in eum. ut s mo ysaie pphie impleret que dixit  
 Domine qis credit auditui nro. et brachiu dmi cui <sup>cancelatu</sup> ~~resolatu~~ est.  
 ptea no poterat crede qz itoz dixit ysaias. Excitat oclis eoz  
 et induat cor eoz. ut no videat oclis. et intelligat corde et quta  
 et sane eos. Her dixit ysaias qn vidit gloniam eius. et locutus  
 est de eoz veniis et exphapibz. multi crediderunt in eum. Sed  
 ppe pphes no qfitebat. ut desynagoga no euerent. Dilexerunt  
 en glam homi mag quā gloniam dei. Ihs at clauit



et dixit qui credit in me. non credit in me sed in eu qui misit me  
 Ego lux in mundum veni et qui credit in me in tenebris non  
 maneat. Sed si quis audierit verba mea et non custodierit ea  
 ego non iudico eu. Non enim veni ut iudicem mundum sed ut saluificem  
 mundum. Qui spernit me et non accipit verba mea. sed qui iudicat eum  
 Verbo que locutus sum vobis ille iudicabit eum in nouissimo die. Et ad  
 ego ex me ipso. non sum locutus sed qui misit me pater. ipse enim mandatum  
 dedit quod dicebam et quod loquor. Et scitis quia mandatum eius uita eterna est. et  
 ego eo loquor. sicut dixit michi pater. sic loquor. *in am*  
**M**ente autem die festi pasche sciens ihesus quia venit eius hora ut  
 transiret de hoc mundo ad patrem. cum dilectissimos qui erant in mundo in finem  
 dilexit eos. et cena facta. cum dyabolus iam misisset in eos. ut traderet  
 eu iudas symonis scarioth. Scies quia omnia dedit ei pater in manus  
 et quia a deo exiuit. et ad deum vadit. surgit a cena. et posuit vesti  
 menta sua. Et cum accepisset lintheum percutit se. Deum misit  
 aquam in peluam et cepit lauare pedes discipulorum. et extergere li  
 neo quo erat percinctus. Venit ergo ad symon petrum. et dixit ei petre  
 Docui enim lauare pedes. et respondit ihesus et dixit ei et tu es factus. tu nescis me



Gaes ar p9 ea dicit ei petro. no lauab in pedes meos. Unde  
 et ihus. Si no lauabo te. no habes parte meam. Dicit ei symo petro  
 Doe no in pedes meos. s; er mag et caput. Dicit ei ihus. Cui loco  
 est. no indiget nisi ut pedes lauet. s; est mundus totus. Et uos nidi  
 estis. sed no omes. Querbat em. quidna eet q; nader eu. ppta dicit  
 Non estis nidi os. p9 q; lar pedes eoz. et accept vestita sua. et  
 tureaibus. itez dicit eis. Gaes q; fecerit vobis. Vos vocatis me  
 mtr et domine. ex hinc facias. Cum etenim. Si q; co laui pedes  
 vros dñs et mtr. ar vos debet aliquid lauare pedes. Ex plu  
 on dñi vobis ut quomodod; fca vob. ita et vos faciaut. Amen  
 ame dico vobis. no est filius maior dno suo. neq; apus maior  
 illo qui misit illu. Si q; scit bñ eu. si fecerit ea. no deo illa  
 vob dico. ego scio q; electu. s; ur adimpleat septa. Cui nuduatur  
 metū pane. leuabit cont me calcaneū suū. Amodo dico vob  
 pus qm fiat. ut credat cu factu fuit. qz ego sum. Ame ame  
 dico vobis. q; accipit si que miso. me accipit. Cui aute me acci  
 pit. accipit eu q; me misit. Cu q; dixiss. ihus. itaq; e spūa. et  
 ptestatq; et dixit. Ame ame dico vob qz vng ex vobis edet me



Aspiciebat ergo ad invicem discipuli dum hesitantes de quo diceret  
Erat go recubens unus ex discipulis <sup>ego</sup> in sinu eius que dili-  
gebat ihus Invenit go ei symon petrus et dicit ei / quis est de  
quo dicit / Itaque cum recubisset ille super pectus ihu dicit ei / domine quis  
est Cui respondit ihus . Ille est cui ego mittam panem porrexero  
Et cum misisset panem dedit iude symoni scarios et pro bucella  
et introivit in illud parvas / Et dixit ei ihus / ed facis fac tunc  
Hoc autem non sciuit discuteat ad quod dixerit ei / Quid enim putaba-  
m quia loculos habebat iudas qui dicebat ei ihus / me ea que opus sunt  
nobis ad diem festum aut ut egemus aliquid daret / Cum ergo accepisset  
ille bucellas exivit quantum Erat autem noster / Cum ergo exisset do-  
minus Nunc clarificatus est filius hominis et deus clarificatus e meo  
Si deus clarificatus e meo et deus clarificabitur in semetipso et quantum  
clarificabitur eu filioli adhuc vobiscum modicum sum / quando me  
Et sicut dixi iudeis / quod ego vado vos non poteritis / Et vobis dico me  
mandatum novum do vobis ut diligatis invicem / sed dilexi vos. prout  
vos diligite invicem In hoc cognoscet omnes quia discipulus mei estis si dilectio  
habueritis ad invicem Dicit ei symon petrus Domine quo vadis Respondit ihus







**Iohes lxxv**

in patre et pater in me est. Alioquin propter opera ipsa credite. Amen amen  
Dico vobis qui credit in me opera que ego facio et ipse faciet et  
maiora horum faciet quia ego ad patrem vado et idcirco perierit  
pater in nomine meo hoc faciat ut glorificet patrem in filio. Si quid  
petierit in nomine meo hoc faciam. Si diligitis me mandata mea  
servate. Et ego rogabo patrem et alium pariter dabit vobis ut  
maneat vobiscum in eternum spiritum vitam que hic mundo non potest accipere  
quia non videt eum nec scit eum. Vos autem cognoscite eum quia qui  
vos mandavit. Et in vobis erit. Non vos reliquit orphanos. Veniam  
ad vos. Adhuc modicum et mundus me iam non videt. Vos autem  
videtis me quia ego vivo et vos vivetis. In illo die vos cognoscite  
quia ego sum in patre meo et vos in me et ego in vobis. Qui  
audiat mandata mea et servat ea ille est qui diligit me qui autem  
diligit me diliget a patre meo et eo diligam eum et manifestabo ei  
meipsum. Dicit ei iudas non ille scitioribus. Donec quod factum est quia  
nobis manifestaturus es teipsum et non mundo. Respondit ihesus et  
dixit ei. Si quis diligit me fratrem meum suum et pro meo di-  
liget eum pro ad eum veniet et mansorem apud eum faciet. Qui non



381<sup>19</sup>  
**Iohannes**

diligite me sermones meos non fuerunt / Et sermone que audistis  
non est meus / sed eius qui misit me pater / Hec locutus sum  
vobis apud vos manebit / pater et spiritus sanctus / que mittet pater  
in nomine meo / ille vos docebit omnia / et suggeret vobis omnia quecumque  
dixero vobis / pater relinquit vobis / pater meus do vobis / non quomodo mundus  
scit / ego do vobis / quia non turbabo cor vestrum neque scandalizabo / audistis  
quia ego dico vobis / vado et venio ad vos / Si diligetis me / quam  
diutius utique quia vado ad patrem / quia pater maior me est / Et nunc  
dixi vobis prout scitis / ut ad factum fuerit credatis / Nam non uolui ad  
multa loqui / Venit enim princeps huius mundi / et in me non habet  
quidquam / Sed ut cognoscat mundus / quia diligo patrem meum / et  
sicut mandatum dedit michi pater / sic facio / Purgite eam  
hic dixit ihus discipulis suis / Ego sum vitis vera et pater meus  
agricola est / Omnes palmites in me non ferentes fructum toller  
ei / et omnes qui ferunt fructum purgabo eum / ut fructum plus affe  
rat / Jam vos enim mundi estis propter sermonem quem locutus sum  
vobis / manete in me et ego in vobis / sicut palmes non possunt facere  
fructum a semetipso nisi manserint in vite / sic nec vos nisi in me manseritis



**E**go sum vitis vera et vos palmites. qui *xv. cap.*  
 manet in me et ego in eo. Sic fert fructum multum quia sine me  
 nihil potest facere. Si in me quod non manserit. mittetur foras  
 sicut palme et arestet et colligent eum et in igne mittent  
 et ardet. Si manseritis in me et rami mei in vobis manserint. et  
 cumque volueritis petet et fiat vobis. In hac clarificatus est pater meus  
 ut fructum plurimum afferat. et efficiamini mei discipuli. Sicut di-  
 lexit me pater et ego dilexi vos. et amate in dilectione mea.  
 Si precepta mea servaveritis manebitis in dilectione mea. sicut et ego  
 pater meus precepta servavi. et maneo in eius dilectione. hoc locutus sum  
 vobis ut gaudium meum in vobis sit. et gaudium vestrum impleatur. quia  
 et preceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos. maiore hac  
 dilectione. hac dico. ut amicus suus ponat quod pammis suis. Vos autem  
 mei estis si fecit quod ego peto vobis. Nam non dico vos servos sed  
 amicos. quia servus nescit quod faciat dominus eius. Vos autem dixi amicos quia  
 omnia quaecumque audivi a patre meo nota feci vobis. Non vos me elegi-  
 stis. sed ego vos elegi. et posui vos ut eatis et fructum afferatis. et  
 fructus vestri maneat. ut quodcumque petieritis patrem in nomine meo det.



vobis. Hec modo vobis ut diligatis invice. Si mundus vos odit scito:  
 re quod me propter vos odio habuit. Si de mundo fuisset mundus quod suum  
 erat diliget. Et vero de mundo non estis. Sed ego elegeri vos de mundo.  
 propterea odit vos mundus. Avenerunt enim finem meum que ego dixi  
 vobis. Non est finis maior domus suo. Si me persecuti sunt et  
 vos persequetur. Si finem meum suavit et vram suavit. Sed her  
 cia faciet propter nomen meum quod nesciunt eum qui misit me. Si non re  
 nissim et locutus fuissim vobis eis patrum non habent. Vultis autem exau  
 scari non habent de patre suo. Qui me odit et patrem meum odit. Si  
 opera non facissem in eis quod nemo alius facit. Patrum non haberent  
 vult autem et oderunt me et patrem meum. Sicut impleat finem qui in  
 lege eorum scriptum est. Quod odio habuerunt me gentes. Tu autem venit pa  
 dity que ego mitti vobis a patre spiritum sanctum. Qui a patre procedit. Ille  
 testimonium perhibebit de me et vos testimonium perhibebit quod ab invicem.

**N**ec locutus sum vobis. ut non scitanda. **XXV** **capitulum** / meum estis  
 lyzenn absque synagoga faciet vos. Venit hora ut ois qui interficit  
 vos abutatur obsequio se patris dei. Et hoc faciet quod non novit patrem  
 neque me. Sed locutus sum vobis ut cum venit hora eorum remiscamini.



Quia ego dixi vobis / **H**ec autē ab initio vobis non dixi quia vobiscum  
 eram. **N**ūc vado ad eum qui me misit et nō ex vobis interrogabo  
 me quo vadis. **S**ed quia hec locutus locutus sum vobis et scitis implere  
 car vestre. **S**ed ego ultatē dico vobis / expedit vobis ut ego vadam.  
**S**i enim nō abiero / partitus nō venier ad vos / si autē abiero mitto  
 eū ad vos / **E**t cū veni ille arguet mūdū de peccatis et de iustitia et  
 de iudicio. **D**e peccatis quidē quia non credunt in me / de iustitia vero quia  
 ad patrem vado et iam nō videbitis me / de iudicio autē quia pater  
 iudicabit hūc iudicatus est. **A**d hūc nūlla hō vobis dicere sed nō  
 potis portare modo. **C**ū autē veni ille spūs vītūc docebit vos  
 omēs vītates. **N**on enim loq̃r a semetipso / s̃ q̃cūq; audierit loquet̃  
 et que ventū s̃t annūciabit vobis. **O**mnia quāq; habet pater in  
 se / p̃pter ea dixi vobis quia de meo accipiet / et annūciabit vobis.  
**M**odiciū etiam nō videbit me / et iterū modiciū et videbit me  
 quia vado ad patrem. **D**ixerūt ergo discipuli eius ad iherosolē / **A**d quē  
 quid dicit nobis modiciū et nō videbit me / et iterū modiciū et vi  
 debit me / et vado ad patrem. **D**icebat ergo / **E**t d̃ ē h̃c quid dicit  
 modiciū / nescis quid loq̃r. **C**ogitavit autē ih̃s quia volebat eū maiore



habet

et dixit eis / Sed hoc quoniam inter vos / quia dixi <sup>modum</sup> et non uidebit me  
Et iterum modum et uidebitis me / **A**me ame dico vobis quia plorabitis  
et flebitis vos / mundus autem gaudet / vos autem quoniam quiescimus  
sed tristitia vestra vertetur in gaudium / mulier cum paulum tristitia habet  
quia venit hora eius / Cum autem peperit puerum iam non meminit puerum  
propter gaudium quia natus est homo in mundum / Et vos ergo nunc tristitiam  
habitis / iterum autem uidebo vos et gaudebit cor vestrum / Et gaudium  
vestrum nemo tollet a vobis / Et in illo die me non interrogabit  
quidquam / **A**me ame dico vobis / si quod petieritis in nomine meo  
dabit vobis / quia quod non petistis quidquam in nomine meo petite et acci-  
pietis ut gaudium vestrum sit plenum / Hec in publicis locis sum vobis  
venit hora cum iam non in publicis loquar vobis / sed palam de patre  
meo annuntiabo vobis / Illo die in nomine meo petetis / et non  
dica vobis / quia ego rogabo patrem meum de vobis / Ipse enim pater  
amat vos quia vos me audistis et credidistis quia ego a deo exiui / Exi-  
ui a patre et veni in mundum / Iterum reliquo mundum et vado ad patrem  
Dicunt ei discipuli eius / Ecce nunc palam loquere et publicum nullum  
dicas / Nunc sciamus quia scis omnia / et non est opus tibi ut quis te interroget

et dicit ei pater



In hunc credimus quod a deo exiit. Nihil eis ihus. modo credit. et  
 venit hora et iam venit ut diffundam unusquisque in propria et me solu  
 reliquat. Et non solum solus quod pater me ad est. *in ca.*

**N**unc locutus sum vobis ut in me pacem habeatis. In mundo pater  
 habuit. Et confidite quod ego via mundi. *in ca.* Her locutus est ihus. Et suble  
 uatis oculis in celum dixit. Pater venit hoc clarifica filium tuum ut filius  
 tuus clarificet te. Sic dedisti ei pacem omnis carnis ut omne quod de  
 disti ei. Det eis vita eterna. Her est autem vita eterna ut cognoscant  
 te solum verum deum. et quem misisti ihm xpm. Ego te clarificaui  
 secundum vitam opus operum quod dedisti mihi ut faciam. Et nunc clarifica  
 me tu pater apud te metipsum claritate qua habui prout induc  
 est apud te manifestavi nomen tuum hominibus quos dedisti michi de  
 mundo. Tui erant et michi eos dedisti. Et sermone tuo persuaserunt  
 Nunc cognoverunt quod omnia que dedisti michi ab te sunt. quia vera que  
 dedisti michi. Deo eis et ipsi acceperunt. et cognoverunt per quod ate exiit  
 et crediderunt quod tu me misisti. Ego peius rogo non pro mundo rogo  
 sed pro his quos dedisti mihi. quia tui sunt et mea omnia tua sunt. et tua ma  
 gis et clarifica. secundum ab eis. Et id non sum in mundo. et huius in mundo sum.



Gnes

Et ego ad te venio / pat<sup>r</sup> ste sua eos in noctuo q<sup>d</sup> d<sup>i</sup>sti m<sup>i</sup>. ut su  
 vnu sicut et nos <sup>o<sup>m</sup>n<sup>i</sup>es</sup> cu<sup>m</sup> eis / Ego suabaz eos in nocte mea  
 q<sup>d</sup> d<sup>i</sup>sti m<sup>i</sup> custodiu<sup>m</sup> / et neo exhis potit nisi filius p<sup>r</sup>dicis  
 ut sc<sup>ri</sup>pta impleat<sup>r</sup> / Aut aute venio ad te / et h<sup>ic</sup> loq<sup>r</sup>i m<sup>i</sup>do ut beant  
 gaudiu<sup>m</sup> meu impleat<sup>r</sup> in semetipsis / Ego dedi eis f<sup>r</sup>m<sup>os</sup> tuu<sup>m</sup> et  
 m<sup>i</sup>du<sup>m</sup> eos odio h<sup>ab</sup>ent q<sup>z</sup> no<sup>n</sup> s<sup>u</sup>t de m<sup>i</sup>do / sed et ego no<sup>n</sup> sum de m<sup>i</sup>do  
 Non rogo ut tollas eos de m<sup>i</sup>do / s<sup>ed</sup> ut q<sup>u</sup>er<sup>as</sup> eos a malo / de m<sup>i</sup>do  
 no<sup>n</sup> sunt sed ereo<sup>n</sup> no<sup>n</sup> sum de m<sup>i</sup>do / B<sup>e</sup>n<sup>e</sup>d<sup>i</sup>ca eos in v<sup>er</sup>itate / f<sup>r</sup>m<sup>o</sup>  
 tuu<sup>m</sup> v<sup>er</sup>itas est / Sed tu me misisti in m<sup>i</sup>du<sup>m</sup> / et ego misi eos in m<sup>i</sup>du<sup>m</sup>  
 et p<sup>er</sup> eis co<sup>n</sup>s<sup>an</sup>sa<sup>ti</sup>o<sup>n</sup> / s<sup>an</sup>sa<sup>ti</sup>o mea p<sup>ro</sup>m<sup>i</sup> / ut s<sup>it</sup> et ip<sup>s</sup>i s<sup>an</sup>sa<sup>ti</sup> in v<sup>er</sup>itate  
 Non p<sup>er</sup> eis rogo t<sup>u</sup>m / s<sup>ed</sup> p<sup>ro</sup> his q<sup>u</sup>o<sup>d</sup> a<sup>u</sup>ditu<sup>m</sup> s<sup>u</sup>t p<sup>ro</sup>m<sup>i</sup> eoz<sup>u</sup> in me / ut  
 o<sup>m</sup>n<sup>i</sup>s vnu s<sup>in</sup>t / sicut tu pater in me et ego in te / ut et ip<sup>s</sup>i in  
 nobis vnu s<sup>in</sup>t / ut m<sup>i</sup>du<sup>m</sup> ardat q<sup>z</sup> me misisti / et ego clante  
 qua<sup>m</sup> d<sup>i</sup>sti m<sup>i</sup>chi dedi eis ut s<sup>in</sup>t vnu / sed et nos vnu s<sup>in</sup>tu<sup>m</sup>  
 ego in eis et tu in me / ut s<sup>it</sup> q<sup>u</sup>asi vnu / et <sup>ut</sup> cognoscat<sup>r</sup> n<sup>u</sup>da  
 q<sup>z</sup> tu me misisti / et dilexi eos / sicut et me dilexisti / pat<sup>r</sup> q<sup>d</sup>  
 d<sup>i</sup>sti m<sup>i</sup> v<sup>o</sup>lo ut ubi ego sum et illi s<sup>in</sup>t meo<sup>m</sup> ut videat<sup>r</sup> cla  
 ritate mea<sup>m</sup> qua<sup>m</sup> d<sup>i</sup>sti m<sup>i</sup>chi q<sup>z</sup> dilexi<sup>m</sup> me an<sup>te</sup> q<sup>u</sup>asi m<sup>i</sup>du<sup>m</sup>



pater iuste mundus te non cognovit ego autē cognovi/ Et hi  
cognovūt qz tu me misisti. et notū fēi eis nomē tuū et nū

ad faciā ut dilectō qua dilexisti me ī ipis sit/ et ego ī ipis

**¶** Et cū dixisset Aggressus est i. ihs cū discipulis *xviii ca.*

sus infortūetoz cedron ubi erat ortus in quē intravit ipe et d

scipuli eius Barabaz autē et iudas qz tradebat eū locū qz sēp

ihs convenerat illuc cū discipulis suis Judas go ad accepissē coho

aphapibz et apostolis et apheis mistos venit illuc ad ihs

et facibz et armis Ihs itaqz sciet oia qe vētā erat sup eū

processit et dicit eis Quē quātis Viderūt ei Ihs nazarenū d

eis ihs Ego sim Stabat autē et iudas qz tradebat eū am

ipis dr go dixit eis Ego sim abierūt retrorsū et ceciderūt m

tram Ite go eos interrogavit/ Quē quātis Illi at dixerūt Ihs

nazarenū Vndit ihs Dixi vobis qz ego sim Si ergo n

quātis sinitē hos abire ut implet sūmō quē dixi/ qz qd dediti

m nō pda eretis queqz Sūmō go petro habes gladiū edu

eū et percussit pōstias suū et absedit auriculā eius dextra

¶ Erat at nom suo malchus/ Dixit autē ihs petro/ mitte gla



dū autē in vagina calice que dedit in pat' nō vis ut bibam  
 illū Cohors at et tūm et mīstra iudeorū cōphederūt ih̄m  
 et ligauit ih̄m eū / Et adduxerūt eū ad annā p̄mū erat em  
 p̄r carphe q̄ erat p̄fex anni illius / erat autē carphas  
 q̄ cōsiliū dedit iudeis qz ex p̄dit vnu hoīe moī p̄ p̄lo Be-  
 quebat autē ih̄m symō petz et alius discipulus / Discipulus autē  
 ille notus erat pontifici et introiuit ad ih̄m in annū pontificis  
 petz at stabat ad hostiū foris / Exiuit gō ille discipulus qui erat  
 notus pontifici et dixit hostiarie et introduxit petz / Dixit gō  
 petz aalla hostiaria / Alūqz et tu ex discipulis es hoīs istū / Dicit  
 ille non sum / Stabat at p̄rui et mīstra ad p̄nas qz frigus erat  
 et calefaciebat se / erat cū eis et petz stas et calefaciebat se / p̄fex  
 gō interrogat ih̄m de discipulis suis et de doct̄a eius / R̄ndit  
 ih̄s / Ego palā locutus sum m̄do / Ego s̄p docui in synagoga  
 et in tēplo q̄ om̄s iudi q̄perunt s̄r in occulto locutus sū nichil qd  
 me inuēgat / Inuēgat eos q̄ audierūt / q̄ locutus sum ip̄is / Erat  
 s̄p sc̄iur qd dixerūt / Ego s̄p audierūt vnu assistēs mīstrorū / Dicit  
 ih̄s alapam dices Sic vides pontifici / R̄ndit ih̄s ei / Si male



locutus sum testimoniū pharise de malo si autē hūc qd me cedit  
 Et misit eū annas ligatū ad cauphas pōsice. Erat autem  
 symō petrus stab et talescātes se. Dixerūt ergo ei Nūq̃ et tu  
 discipulus eius es. Negauit ille et dixit Non sum. Dixit m̃  
 et suis pontifas cōgatus eius/ cuius absedit petrus. Quia nō  
 ne ego te uidi in orto cū illo. Itero ergo negauit petrus et statim  
 gallus cōcitat. Adducit ergo ih̃m <sup>ad cauphas</sup> ad pilatū in p̃toriu. Erat autē  
 mane et ip̃i nō inadienerūt ad p̃toriu ut nō q̃tāniaret sed m̃  
 ducaret pasta. Exiit ergo pilatus ad eos foras et dixit quā  
 accusatō affertis aduersus hominē hūc. Rēderūt et dixerūt ei  
 Nō eēt malefactor nō tibi tradidisse eū. Dixit ergo eis pilatus  
 Accipite eū uos et sēc legem ṽrā iudicate eū. Dixerūt ergo  
 ei iudei. Nobis nō licet m̃ficere quēq̃ ut sūmo ih̃u implet  
 que dixit s̃cificas qua morte eēt mortuus. Inadiuit ergo iū  
 in p̃toriu pilatus et vocauit ih̃m et dixit ei Tu es rex iudeo.  
 Et rēdit ih̃us. Accemet ip̃o q̃ dicit an alij tibi dixerūt den  
 Rēdit pilatus. Nūq̃ ego iudeus sum. Gens tua et pōsices  
 tui tradiderūt te michi. Qd fecisti. Rēdit ih̃us. Regnū meū



Ines

no est de h<sup>o</sup> mudo Si de h<sup>o</sup> mudo eet regnu meū / mīstrī mei  
 rēq; decertaret ut nō traderet iudeis Aut. autē regnū meū nō  
 est hīc Dixit itaq; pilatus / Ego rex es tu Rēdit ih̄s Tu dīc.  
 qz rex sū ego Ego in h<sup>o</sup> natus sūm et ad hoc veni in mūdū  
 ut testonū p̄bēa veritatē Om̄s q̄ est ex veritate audit vocē  
 meū Dīat ei pilatus Quid est veritas Et ad h̄c dīxiss<sup>et</sup> itoz exiit  
 ad iudeos et dīxit eis Ego nllaz meo īmēio causā Est at q̄s vōd<sup>o</sup>  
 v<sup>o</sup> vnu dīmittā vob in pascha vltas ergo dīmittā vob regē  
 iudeoz Clamauit rursū os dīctes Non hūc sed barabam Erat  
**A** vnc go apphēdit pilat<sup>o</sup> **xix caput** hūc barabā latro  
 ih̄m et flagellat eum Et milites plectētes coronā de spīnīs  
 īposuerūt capiti eius Et veste p̄pura trāxerūt eum Et ve  
 niebat ad eū et dīcebat ei Ave rex iudeoz Et dabat ei ala  
 pas / Exiit itoz pilat<sup>o</sup> foras et dīat eis Ecce adduxi eum vob  
 foras ut cognoscāt qz in eo nllaz cōm īmēio / Exiit ergo ih̄s  
 portans spīneā coronā et p̄pureū vestitū / Ad eū aut pilat<sup>o</sup> Ecce  
 go Cum go uidissent eū pontīfices et mīstrī clamabāt dīctes  
 Crucifige crucifige eum Dīat eis pilat<sup>o</sup> Accipite eū vob et



Confite **E**go enim non inuenio in eo **r**espoderunt ei iudei  
 Nos lege habemus et scripsit lege dei mori quia filium dei se facit **E**  
 go audisti pilatus hunc finem magis timuit **E**t ingressus est  
 praeorium uersus et dicit ad ihm **U**nde es tu **H**uius autem responsus non dedit  
 ei **D**icit ergo ei pilatus **N**ichil non loquor uestas quia praetor hebreus  
 gerere te. et praetor hebreus dimitte te **R**espondit ihm **N**on habes potestatem  
 ullam aduersum me nisi eest tibi datum desuper **P**ropterea quod tradidit me  
 et maior potestatem habet **E**xinde querebat pilatus dimittere eum  
**I**udei autem clamabant dicentes **S**i hunc dimittis non es amicus ce-  
 zaris **O**mnis qui se facit regem quod dicit **C**ezar **P**ilatus autem cum audisset  
 hos sermones **A**dduxit foras ihm **E**t sedit peribuali <sup>7<sup>dm</sup></sup> qui dicitur **L**icose  
**S**ibraice autem gabatha **Q**uare autem pasce pasce hora qui sexta  
 et dicit iudeis **Q**uare rex **R**espondit illi autem clamabat **T**olle tolle **C**ri-  
 ste eum **D**ixit eis pilatus **R**egem unum **C**onfite **R**espoderunt pa-  
 rifices **R**egem non habemus nisi cezarem **T**unc ergo tradidit eis  
 illud ut conficeret **S**uspensus autem ihm **E**t duxerunt **E**t huius  
 lance sibi domum exiit in eum qui dicitur caluariae locus **S**ibraice autem  
 gabatha ubi eum **C**onfixerunt **E**t cum eo **A**lios duos **H**uius et huius



hes

mediu aucte ihu. Scipit aute et pilato titulu et posuit sr dco  
 fiat aute scptu ihu nazare rex iudeoz. Huc ergo titulu mlti  
 legent iudeoz. qz ppe ciuitate erat locu vbi discipus est ihu.  
 Et erat scptu ebraice grece et latine. Dicebat go pilato potifex  
 iudeoz. Noli sibi rex iudeoz. s qz ipe dixit rex su iudeoz. Rndr  
 pilat. Sed scpsi scripsi. Milites ergo cu discipis eu acceperunt  
 vestia eig et fecerunt quor ptes vnicuiqz milita ptem. Et tunc  
 erat aute tunc ny cosutis. Plis desup qtextu p totu. Dixerunt go  
 ad invicem. Non scindas eas. s foras m de illa cuius sit ut scpta  
 impleat. Dico. Partiti st vestia ma sibi et m veste meam.  
 miserunt sorte. Et milites qda q fecerunt. Stabat at iuxta  
 dom ihu mat eius et soror mris eius maria cleopbe et ma  
 ria magdalene. Cu uidiss go ihu mrem et discipulm staret  
 que diligebat. Dicit mri sue mulier ecce filius tuus. Dem  
 hat disciplo. Ecce mat tua. Illa hora accepit ea discipulus.  
 tua. Postea facit ihu qz iam oia consumata st. ut consumaret scpta.  
 Hic sitio vas go positu erat aceto plenu. Illi at spogia  
 plena aceto yso po taponetes obtulerunt ori eius. Cu go accepiss



## Johnes

ihus autem dixit consuatum est / Et inclinato capite tradidit spiritum  
Iudei ergo quoniam parasceue erat ut non remaneret in cruce corpus  
sabbato erat enim magnus dies ille sabbati rogaverunt pilatum  
ut frangeret eorum crura et tolleretur. Venerunt ergo milites / et  
primi quidam frangerunt crura et altius quam desuper est tunc eo. Adhuc  
autem cum venisset ut viderent enim iam mortuum non frangerunt  
crura / sed unus militum lancea latus eius aperuit / et exivit  
eius sanguis et aqua. Et qui vidit testimonium perhibuit / et verum est  
testimonium eius. Et ille scit quia vera dicit ut et vos credite. Affertur  
sunt enim hec ut scripta impleantur / os non comminuetur ex eo. Et iterum  
alia scripta dicit / Videbitur in que infixaverunt. Propter hec rogavit  
latum ioseph ab aronathia. Et quod esset discipulus ihu / scilicet etiam  
propter metum iudeorum ut tollet corpus ihu. Et promissit pilatus  
ergo et tulit corpus ihu. venit autem et nicodemus qui venerat ad ihm  
nocte prius / feres mixturam mirre et aloes quasi libras centum. Dato  
perit ergo ihu corpus et ligaverunt lintheis illud cum aromatibus  
sicut moris iudeis est sepulture. Erat autem in loco ubi desuper est  
excavatus / et in orto monumentum novum in quo nemo quisquam posuerat



fuerat. Ibi ergo propter pastorem iudeorum. quia iuxta erat monu-  
**T**una autem sabbati maria magda. ~~xx. ann.~~ <sup>isus</sup> posuerunt eum  
 lena venit mane cum adhuc tenebre essent ad monu-  
 lapid sublatum a monu-  
 alium discipulum que a barbaris et dicit eis tulerunt dominum de  
 monu-  
 discipulus et venerunt ad monu-  
 ille alius discipulus peruenit etiam petro et venit ad monu-  
 ad se intravit uidit porta <sup>bea</sup> ~~litania~~ <sup>no</sup> ~~in~~ <sup>introiuit</sup> in monu-  
 venit ergo symon petrus sequens eum et introiuit in monu-  
 litania porta et sudarium quod fuerat super caput eius non cum  
 involutum in unum locum. <sup>et</sup> ~~ergo~~ <sup>introi-</sup>  
 uit et ille discipulus qui uenerat primus ad monu-  
 dit non dicit sciebat scriptum quia oportuit eum a mortuis surgere. <sup>Abi</sup>  
 erunt ergo iterum ad semetipsos discipuli. Maria autem stabat ad monu-  
 foris ploras. <sup>Quia</sup> ~~ergo~~ <sup>flebat</sup> ~~intrauit~~ <sup>se</sup> ~~et~~ <sup>prospexit</sup> in monu-  
 et uidit duos angelos in albis sedentes unum ad caput et unum ad  
 pedes ubi positum fuerat corpus ihesu. <sup>Dixerunt</sup> ~~ei~~ <sup>illi</sup> mulier quid ploras

laxa



Jo.

que queis / Dicit eis quia tulerunt dominum meum et nescio ubi posuerunt eum / Hec cum dixisset quisa est reuersus / Et uidit ihesum stante / per non sciebat quia ihesus esset / Dicit ei ihesus / noli quod plumes que quis / illa existans quia ortulagus esset / Dicit ei / Domine situ sustulisti eum / Dico tibi ubi posuisti eum / Et ego eum tollam / Dicit ei ihesus maria quisa illa dicit ei fabom quod dicit magister / Dicit ei ihesus Noli me tangere / Nam cum ascendi ad patrem meum addidit meum et dominum / Vnde venit ergo maria magdalenae amica eius discipulus quia vidi dominum / Et hec cum dixit Cum esset ergo sero die illa una sabbatorum et fores essent clause ubi erant discipuli congregati propter metum iudeorum / Venit ihesus et stetit in medio <sup>eorum</sup> et dicit eis pax vobis / Et cum hoc dixisset audierunt eis magis et latius / Causi sunt ergo discipuli viso domino / Dixit ergo eis uter pax vobis / sicut misit me pater / Et ego mitto vos / Hec cum dixisset insufflat et dicit eis Accipite spiritum sanctum quia quia remiserint peccata remittantur eis / Et quicquid retinuerint super terra / hoc in celis / Unus ex duodecim qui dicit thomas non erat cum eis cum venisset ihesus / Duxerunt ergo ei alii discipuli / vidimus dominum / Ille autem dixit eis / Nisi videro in manibus eius fixuram clavorum et mittam

Vade at ad frat  
meos et dic eis  
ascendo ad patrem  
meum et patrem  
vrum

Sto<sup>ca</sup> 1 p<sup>9</sup> pafsa



hinc

digittu meū in locū clauorū et mitte manū māz dlaty eius  
nō credas/ Et post dies octo iterū erat discipuli ei⁹ intus et thōs  
ad eis venit ihus ianuū clausū et stetit in medio. et dixit p ap  
vob/ Dem dicit thōne/ Infer digittū tuū huc/ et uide manū  
māz/ Et affer manū meā tuā et mitte in latib⁹ uideū et nō  
li esse incredulus sed fidelis/ Vidit thōs et dixit ei/ Dñs meus et  
Ius meus Dicit ei ihus/ qz uidisti me thō credidisti/ Bñ q nō  
videnit et crediderit multa qd et alia sūc fecit ihus in q spū  
discipul⁹ suorū que nō sunt scptā in libro hoc in cam

**I** Et autē scptā sūnt ut credat qz ihus est xp⁹ filius dei  
et in eu credentes uitam beatā in nomīe eius pgea maise  
<sup>designat sub</sup>  
stat se iterū ihus ad mare thiberiad⁹ manifestat at se sit  
erat siml symon petry et thōs q dī didim⁹ et nathanhel  
q erat a cana galilee et filij zebedi et alij ex discipulis eius  
duo/ Dicit eis symō petry/ Vado piscari/ Dicit ei/ Veni⁹ et nos  
tecu/ Et exierūt et ascederūt nauē/ Et ia nocte nihil p̄dide  
rūt/ Hanc autē iam facto stetit ihus in litore/ <sup>maris</sup> non tamē  
cognouit discipul⁹ qz ihus est/ Dicit ergo eis ihus/ pueri



mūq̃ pulmetatū heris vnderit ei nō dixit eis *mittite in dextera*  
*nauigij* *rethe* et inuenerit *rethe* miserit *go* et *iaz* nō valebat id  
 trahere p̃militudie piscū / Dicit ergo discipulus ille que dili-  
 gebar ih̃s petro / Dñs est / Symō petro cū audiss̃ qz dñs ē  
 tūcā succurrit se / Etat autē nudus / et misit se in mare / Alij autē  
 discipuli nauigio venerunt Non enī longe erat a t̃ra s̃ q̃i cubit  
 duētis trahetes *rethe* piscū / ut *go* de scederūt in t̃ram / p̃ma  
 portas et p̃iste suppositū et panē / Dicit eis ih̃s Afferte de  
 piscibz quos p̃didist̃ nūc / Ascendit symon petro et traxit  
*rethe* in t̃raz plenū magnis piscibz centū quinquaginta itus et  
 al̃i tanti cēnt nō est fissū *rethe* / Dicit eis ih̃s venite p̃radate  
 et nō audebat discubentū interrogare eū tu qz es scietes  
 qz dñs est / Et venit ih̃s et accepit panē et dabat illis  
 et p̃iste silā / Hoc iam t̃cio manifestatq̃ e ih̃s discipulis suis cū  
 surrexit a mortuis Cū *go* p̃radissent d̃r symoni petro ih̃s  
 Symō ioh̃is diligit me plus h̃is / Dicit ei Ecce domine / tu scis  
 qz amo te / Dicit ei pascē agnos meos Dicit ei iterū Symō  
 ioh̃is amas me / ait illi Etiam dñe tu scis qz amo te Dicit



657.  
**hinc**

ei pascere agnos meos. Dicit ei tunc Dominus Iohannes amas me  
constatque est petrus quia dixit ei tunc amas me. Dicit ei Domine  
tu scias scias tu scias quia amo te. Dicit ei pascere oves meas. Domine  
amen dico tibi cum es iunior cingebas te et ambulabas ubi  
volebas cum autem senex es. extendes manus tuas et alius te acci-  
piet et ducet te quo tu non vis. Hic autem dixit significans quod morte clausu-  
raturus esset deum. Et hoc cum dixisset dicit ei sequere me. Cornelius  
petrus uidit illam discipulam que diligebat Iesus sequentem  
que recubuit in cena super petrum Iesu et dixit Domine quis est qui  
nascetur te. Hic ergo cum uidisset petrus dicit Iesu Domine hic autem  
quid. Dicit ei Iesus Sic enim volo manere donec veniam quod ad te  
tu me sequere. Exiit ergo primo iste meus frater quia discipulus ille non  
moritur. Et non dixit eis quia non moritur sed sic enim volo manere donec  
veniam quod ad te. Hic est discipulus qui prohibet testimonium de his et  
scripsit hoc. Et scias quod unus est testimonium eius. Dicit autem et alia multa  
quod fecit Iesus et si scribat per singula nec ulla arbitror in die capere  
posse eos qui scribendi sunt libros. **Incipit prologus beati  
Ieronimi in Epistolas beati pauli apostoli ad Romanos**



**A**pistole pauli ad romanos causa hec est/ ut etiam &  
duobus pplis i de iudeis et gentibus congregata exequi  
mitis/ ut eas ei auferat similitudinis. que de volute  
platonis mutue nascebat/ Ergo ut pace inter  
se caritate iungat/ ostendit pares odios/ du pccis  
fuisse obnoxii copulat/ qd salute p fidem xpi sit  
et quam qseant vlam neq iudeis p fuisse legem  
in custodia daret. nec gentes posse legis ignorantia defendi  
qs nro et ad dei notitiam pducere potat/ et ab omni pte uite reuo  
tare Sao qui legis no exponit/ continua ee dicit/ ff subnotato.  
nes breues singulis vrbibus ac vris apponit pauli apli eple nro  
puy. Ad romanos vna ad cor. due ad Gallatas vna ad eph  
sios vna ad thessalonicenses due ad thimoteu due ad tytū vna  
ad philemone vna ad hebreos vna. Omnis textus et nris epla  
vnius hris pfecto p fiat. Cu romans ita agit aplis q ad insipi  
entibus q p q fertilitate ut initia fidei sortiat/ et pveiat ad spem  
uite eterne. multa de effusis i acionibz insynuat/ multa de  
septuicenis ad Corinthios vna coseutos etia fidei no recte co  
servantes obviat/ Seda ad Corinthios contristatos qd s eme  
dator ostendit Gallatas in fide ipa pstantes et aduocissimu de  
clinantes exponit Ephesios q incipiunt et custodiunt laudat q ea qe  
accipiant suat/ philippenses in quo crediderunt suates ad fructu  
pvenit/ Collosenses colaudat. qbz vel dicitur sicut/ et accepto mun  
ab epaffra custodisse evngliu gratulat/ Thessalonicenses in opere  
et fide creuisse qtiat psecutoz In sedi pced q passi in fide pseue  
raunt/ quos et stas appellat/ Et alios qui in iudea xpm coseffi  
psecutiones forte tollerant. Ad hebreos ad coru silitudie passi  
sunt Thessalonicenses ut in mandatis pseuerantes. pseuodes pmp  
tissime patient/ Omnesq epla pauli sut nro quordeam  
Ad romanos ad corinthios Ad Gallatas Ad ephesios Ad philippe  
ses Ad thessalonicenses. due ad hebreos qz hortat/ ad silitudie  
thessalonicensiu har in canone no hetur/ Alique ad thimo  
theu pma que admod/ agat etiam ad ethiotheu sedu que  
admod/ seipm agat Ad tytū ut credita sibi etiam arte ordia  
Ad philemone de onesimo seruo qui emendatus melior  
factus est. // hoc et sequens caply no st d corpoe biblic //



**R**omani sunt qui erudeis et gentibus crediderunt. Hi supbia  
contendentes volebant se altius supponere. Nam iudei di-  
cebant nos sumus populus dei. quod ab initio dilexit et  
fovit nos. tamquam ex genere abraham ex stirpe sua desce-  
dimus. Et est pater apud iudeos tuus deus. Nos ab egypto  
signis dei et virtutibus liberati. mare sicut per nos  
pode ad mare nostrum transiit. fluctus involueret. nos pluit manna  
dominus in deserto. Et qui filios suos in pabulo celesti ministrat. nos die  
nocturne in columna nubis et ignis praesecit. ut nobis in itinere  
ostenderet atque ut terra eius in mensa. Ita nos beneficia taceamus. Nos  
soli digni sumus legem dei accipere et vocem dei loquentis audire. eiusque  
constanter voluntate. In qua lege promissum est deus. ad quod etiam et ipse  
testatus est se venisse dicens. Non veni nisi ad oves qui perierunt domum  
istam. Cum vos canes potius quam homines appellaverit. Equum ne quod est  
ut hodie ydola deserentes quibus ab initio deservivistis. nobis appareamus  
et non potius in persecutorum locum ex legem auctoritate et severitate  
deputemur. ut huiusmodi ipsum non mereamur. nisi quod largita dei misericordia  
voluit nos ad vitam imitatorum admittere. Gentes ergo etiam  
respondere. Quia maiora quod vos dei beneficia narravistis. Tanto  
maioris timoris vos esse mirabimur. Deper enim huiusmodi oves extinguit  
magis. Nam ipse pedibus quibus ante mare calcasset. Iudebat ante  
ydola quae fecistis. Et ipso ore quo paulo ante obsecrare aduersari  
orati domino cantauerat. simulacra vobis fieri poposcastis. Et illis  
oculis quibus veneranda illam nubem ul ignem aspiceret. solebat  
simulacra intuebamur. Maxima quod vobis fastidio fuit. Et se in  
deserto quod dominum immutastis ab egypto. Unde vos calida manu  
eiecerat. redire voletes. quod plura. Ita prope vult provocare  
dominum irritaverit. ut omnes in heremum moreretur. nec plus ex se  
moribus eorum. Quod duo homines etiam remissio. miraretur. Quod cumque  
replicat. ad eam si illa minime fecisset. De hoc solo ne vos  
dignos veniam iudicaret. per dominum ipsum prophetarum semper vocibus  
remissum. non solum recipere voluistis. sed etiam pessima morte  
intermisistis. Quae nos ut cognovimus statim credidimus. ad nos deo  
ante non fuit perducatur. Hi prophetam quod ydolis servimus. non obsecratione  
meas. Ignorantiae deputat. Qui enim agimus illud. non sequi  
olim utique sequemur. si ante cognovissemus. Si autem vos de gentibus



nobilitate iactat q̄ non moro magis imitaco q̄ carnaliter nau-  
tas filios vos faciat eē suos. Deniq; esau et israhel cu destitū  
fuit abrahā mīmetū in filios reputat. hys t̄r altitudo aplō  
se mediu mīponēs ita p̄tū dīnūt q̄nēs et neurz corp̄ sua in  
sticia salute meruisse ofmaret. hos p̄p̄os vero aplūs et scient  
et ḡuit deliquisse ostēdit. Iudeos q̄ p̄uacatūz legis deū in ho  
norauit. Gentes vō q̄ ad cognitū decētā creatorz deū de  
buerūt venerat gloriā eius in mā fca mutauit simlata.  
Vtq; etiā filii veniā q̄secutos eq̄los eē verissia ratiōe demit  
p̄fūctū eadē lege ad fidē xpi vocados ostēdat. Quāob̄re vici  
sim eos hūilians ad pacem et concordiam cohortatur.

*Inquit argumentū in eplā pauli ad romanos*

**R**omani sunt p̄p̄s ytalie. hī p̄venti s̄t a falsis aplūs et  
sub nomine dñi n̄r ihu x̄ in lege et p̄p̄am erat n̄ducti. hos  
reuocat aplūs ad v̄r et exōn̄at fidē. sc̄os eis ab ~~alio~~ fine a co

*in th̄o p̄ th̄ motheu*

*Incipit Ep̄la ad Romanos*

**P**aulus seruus ihu x̄ vocatū aplūs seḡ  
gatiū exōn̄ dei q̄ ante p̄misit p̄  
p̄p̄as suos in sc̄ptis sanctis. De filio suo  
q̄ factū est ei ex semine dauid sed carnē  
qui p̄destinatus est filius dei in v̄tute sed sp̄s s̄ficiatō  
ex resurrectione mortuoz ihu xpi dñi n̄r p̄que accepit  
gr̄ia et aplatū ad obediēdū fidei in omibz ḡatibz p̄noie  
eius in q̄b̄ et vos estis vocati ihu xpi dñi n̄r omibz



Ad romanos

q̄ sūt romē dīctis dei vocat̄ sūt / gr̄a vob̄ et pax a deo patre nō  
et dñō ih̄u xp̄o p̄mū q̄d gr̄as ago deo meo p̄mū p̄mū p̄mū  
vobis q̄ fides v̄ra annūciat̄ in vniūso mōdo / Testis em̄ est m̄ dē  
cui fūis in spū nō in ev̄ngelio filij eius q̄ sine m̄missione  
meōnāz v̄d̄ facit sēp in ordīnibz meis obsecrās si quō tand̄ aliqu  
p̄p̄er̄ iter hēam in salutē dei veniēdi ad vos / Desidero em̄ vidē  
vos ut aliq̄d impatīar vob̄ gr̄e spūalis adq̄ finādos vob̄ i. siml  
q̄salari in vob̄ / p̄eam que in vico est fid̄ v̄ram atq̄ m̄ram Nolo  
autē vos īgnare fr̄es q̄ sepe p̄posui venīre ad vos et p̄hibet̄ sū  
vsq̄ ad huc / ut aliq̄d fructū hēam in vob̄ sū et i. cētis q̄etibz  
gr̄as ac barbaṛis sapiētibz et insipientibz debitor sūm / ita q̄ d  
me p̄mptū ex<sup>vob̄</sup> romē q̄ estis ev̄ngelizat̄ Non em̄ enubescō  
ev̄nḡ / v̄tus em̄ dei est in salutē om̄i credētī / iudeo p̄mū et q̄to  
Iusticia em̄ dei in eo reuelat̄ / ex fide in fidē sicut s̄ptū est in aba-  
cuk Iustq̄ autē ex fide vivit Reuelat̄ em̄ ira dī de celo s̄r om̄es  
īp̄ietatē et in iusticiāz hom̄ eorū q̄ v̄itate dī i in iusticia detinet̄  
et q̄d notū ē dī m̄m̄ est in illis Deus n̄ illis manifestat̄ in  
visibilia em̄ ip̄ius a cāā mūdi p̄ea que facta sūt intellecta tō.



Ad 2o

spiritus / septima q̄ eius btas et diuitas ita ut sint inextinguibiles  
q̄ ad cognouissent deū hō sicut deū glificauit aut g̃as edērit  
sed euamierat in cogitationib9 suis et obstinatus est insipiens  
cor eor9 dūtes em se esse sapientes stulti facti sūt / et mutauit  
glam in corruptibilis dī in similitudinem ymagis corruptibilis  
hōis et volucriū et quadruped9 et spemū ppter qd tradidit  
illos deus in desideria cordis eorū in immunditiā ut q̄aelys affi-  
ciat corpora sua in semetipsis q̄ commutauerūt vitatē dei in me-  
daciū / et coluerūt carnes / fuerūt carē potius q̄ carni q̄ est de9  
benedictus in sēcula s̄clor9 am9 ppter qd tradidit illos de9 in passioes  
ignimie Nam femine eor9 inmutauit nālem vsum in eum  
vsum q̄ est cont̄ nām / Vir autē et masculi relicto nāli vsu  
femine exarserūt in desideriis suis in invito masculi in masculis  
turpitudinem operantes et mercedē quā oportuit erroris sui  
in semetipsis recipientes / Et sic nō p̄bauit de9 hīc in notitia  
tradidit illos deus in reprobū s̄m / ut faciāt ea qe nō q̄ueniūt  
repletos omni iniquitate . malitiā . fornicatōe . auaritiā . nequitiā .  
plenos inuidiā . homicidijs . contumē . dolo . malignitate . susurroce



duces deo edibiles. queliopos supboi elatos inueteros ma  
sed pntis no obedieter insipietes no copos. sine affectione  
absq fedē. sine mīa qd ai iusticiā dei cognisset no intellexerūt  
qm q talia agūt digni sūt morte no solū q ea faciūt sed q qd

**P**ropter qd inexcusabilis es o ho. *in capitulo hinc* faciebat  
ois qui iudicas in quo em alioz iudicas teipm q tepmas. eadē  
em agis que iudicas. Bag em qm iudiciū dei est sed vitate  
in eos q talia agūt. Existas autē hoc o ho ois q iudicas eos  
q talia agūt. et faas ea. qz tu effugies iudiciū dei. an diu  
das bonitatē ei⁹. et pacē et cōmunitatē eius q tepmis. *gras*  
qm bñctitas dei adpnat te adducat. Et d at tua diuitia  
et impenitēs cor. et exauisat tibi iram dei. in die ire et reuelatōis  
iusticiā dei q reddat vniūqz sed opa sua. hys qd q sed  
pauas boni opis. glām et hōrem et in corruptoz queritib⁹  
vitā etnā. hys autē q sūt exstetōne. et q no adēstāt veritati.  
cedūt autē iniquitatē. ira et indignitō et tōbulatō. et angustia  
in omē ann⁹. hōis opantis malū. iudei p mū et gā. gloria  
autē et honor et pax in opanti bonū. iudeo p mū et gā



h<sup>nt</sup>

Non est em acceptio psonar<sup>um</sup> apud deum. Quicunq<sup>ue</sup> em sine  
 lege pccauit sine lege peribit. Et quicunq<sup>ue</sup> in lege pccauit p lege  
 iudicabitur. Non em auditores legis iusti sunt apud deum  
 sed factores legis iustificabitur. Qu<sup>ia</sup> em ceteris que lege no habet  
 naturalit<sup>er</sup> ea que legis sunt faciunt. ~~h<sup>nt</sup> mori in lege no habentes ipi sibi~~  
 sunt lex qui ostendit opus legis scriptu<sup>m</sup> in cordibus suis. Testimoniu<sup>m</sup> red  
 dote illis conscia illor<sup>um</sup> et inter se in vice cogitac<sup>o</sup>nu<sup>m</sup> accusat<sup>ur</sup> unus  
 a etia defendit<sup>ur</sup>. in die q<sup>ue</sup> iudicabit deus oculis homin<sup>um</sup> sed em  
 meū p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup>um p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup>um d<sup>omi</sup>ni n<sup>ost</sup>ri. Si aut<sup>em</sup> tu uidens cognomina  
 et requeas in lege et gloriaris in deo. Et n<sup>ost</sup>ri voluntate eius p<sup>ro</sup>bas  
 utiliora instructa p lege. Quidis teipm dicit ee totor<sup>um</sup> fluen<sup>ti</sup>u<sup>m</sup> eorū q<sup>ui</sup>  
 in tenebris s<sup>unt</sup> et eriditor<sup>um</sup> in suspicac<sup>o</sup>nu<sup>m</sup> n<sup>ost</sup>ri in infanciu<sup>m</sup> h<sup>ab</sup>ente form<sup>am</sup>  
 s<sup>an</sup>c<sup>te</sup> et vitatis in lege. Qui q<sup>ui</sup>do aliud docet teipm no docet. Qui p<sup>ro</sup>  
 dicit no furat<sup>ur</sup> furat<sup>ur</sup> et qui dicit no merced<sup>em</sup> merced<sup>em</sup> qui ab  
 hominib<sup>us</sup> idola facit legiu<sup>m</sup> facit. Qui in lege gloriatur p<sup>ro</sup>uanciac<sup>o</sup>  
 legis deu<sup>m</sup> in horat<sup>ur</sup>. N<sup>ost</sup>ri em dei p<sup>ro</sup> vos blasphemant<sup>ur</sup> n<sup>ost</sup>ri ceteris s<sup>an</sup>c<sup>te</sup>  
 scriptu<sup>m</sup> est. Circumcisio q<sup>ui</sup> p<sup>ro</sup>dest si legem obserues. Si aut<sup>em</sup> p<sup>ro</sup>uanciac<sup>o</sup>  
 ator legis sis Circumcisio tua p<sup>ro</sup>uanciu<sup>m</sup> facta est. Si q<sup>ui</sup>do p<sup>ro</sup>uanciu<sup>m</sup>



iustitias legis custodias none ppurum illorum in iustificatione reputa  
bit/et iudicabit qd ex nra est ppurum lege qsumas te qd p lras et tru  
asior pualitator legis es/ non em qd i manifesto iudeus est/ neqz  
quem natus i in carne iustitio est/ sed qd in abscondito videns est/ i  
iustitio cordis in spu n lras iustitias no ex hoibz sed ex deo est

**Q**uid go amplius e iudeo aut qualitas iustificationis in r  
multa p dmez mod/ p qd qd idua se illis eloqa dei ad em qm  
si qd illor no crediderut/ ~~non~~ incredulitas eor fidem  
dei evacuauit/ Absit/ Est aute deus verax/ ois ac ho me dno  
sed septu est vt iustificeris in smonibz tuis et vincas ad iudicare  
Si aute iustitias nra iustitiaz dei comedat/ qd dices/ ~~non~~ iniq  
est deus qui iustitiam dcm homiez dico Absit/ Alioqn quo  
iudicabit deus huc mnd/ Si em vitas dei in meo medato hmdat  
iustitiaz ipius/ ~~ad~~ adhuc et ego taq pitor iudicor et non  
sicut blasphemum et sic aut nos qda dce facias mala vt ve  
niat bona/ qd dcm iustitiam iusta est taud igit pcellimz eos  
Nequaqp/ Causa em sumz iudeos et grecos os suspato esse dcm  
septu est qd no est iustz quisq/ Non est intelligeb/ no est reqres



Deu qmo dedicanerunt simul inuictes facti s<sup>t</sup> no est q faciat bonu  
 no est usq adinu Sepulcu pates est gutt eoz limgnis suis  
 dolose agebat venenu aspid sublabijs eoz / Cruces os male  
 dictione et amitudine plenu est / veloces pedes eoz ad effund  
 sanguinis / Contio et infelicitas in vijs eoz et viam pacis no  
 cognouit / Non est timor dei ante oculos eoz / Bomo aute qm  
 quqz lex loquit / Hys qui in lege sunt loquit<sup>r</sup> ut omne os obstrua  
 et subitus fiat omnis mundus deo / Quia ex opibus legis no iusti  
 ficabitur omnis caro coram illo / p lege em cognico peccati m  
 aute sine lege iusticia dei manifesta e. testificata a lege et pph  
 iusticia aute dei est p fide ihu xpi in omis et sup omis qui con  
 meum / Non distio iudei et grea / omis em peccauit et ege  
 rent  
 nre gloria dei / Iustificati gratia p fide ihu xpi et p redeptione que  
 est in xpo ihu que pposuit deus p iactore p fide in sanguine  
 ipius ad ostensionem iusticie sue ppter remissionem peccatoru delictoru  
 in iustificatione dei ad ostensionem iusticie eius in hac tpe / vt sit ipse  
 iustus et iustificet eum q ex fide est ihu xpi / Vbi est ergo iust  
 gloria tua / Exclusa est p que lege. factorz. non p lege



fidei debitam enim iustificam homines per fidem sine operibus legis  
 An uideor deum in nomine et genitum / ymo et genitum / quoniam quod  
 unus est deus qui iustificat inuentionem ex fide et imputat per fidem  
 legem ergo deus uisus per fidem. Absit per legem status *in car*

**Q**uid ergo dicit inuenisse patrem nostrum Abrahamam secundum carnem.  
 Si enim abraham ex operibus legis iustificatus est. Beati gloriari. sed non  
 apud deum. Quod enim scripta dicit. Credidit abraham deo et reputatum  
 est illi ad iustitiam. Et autem quod operatur merces non imputabitur / sed  
 gratiam / sed secundum debitum. Et uero quod non operatur / sed est ad iustitiam  
 creditum autem in eum qui iustificat ipsum. reputatur fides eius ad iustitiam  
 secundum primum gratie dei. Sicut dauid dicit. Benedictum homo esse  
 cui deus accepto fore iustitiam sine operibus legis. Per quorum re-  
 missa sunt iniquitates et quorum tecta sunt peccata. Plus uir cui non  
 imputabit dominus peccatum. Et tunc ergo hec in inuentione tantum maer-  
 an etiam imputatio. Dicitur enim quod reputata est abraham fides ad  
 iustitiam. Cuius ergo reputata est / in inuentione an imputatio.  
 Non in inuentione. sed in imputatio. Et signum accepit inuentionis sig-  
 nificum iustitiae fidei. que est in imputatio. ut sit pater omnium credentium



abelin

p puciu/ ut reputet et illis adiusticiis/ et sit pat' iustitias ne  
 hys tm qui s' extitacione/ sed et hys q' sectat' eius vestigia s'  
 que est in p'picio p'ns m' abrahe. Non em p' legem p'missio  
 facta est abrahe aut semini eius ut heres eet nudi. sed p' iust  
 tiaz fidei. Si em qui ex lege sunt h'edes s' tm. ex iusticia est  
 fides obliata e p'missio. lex em uas opat'. Ubi em no est lex  
 nec p'uaricatio legis. Ideo ex fide ut s' d' d' tiaz f'ma sit p'missio  
 omni semini. Non em ei qui ex lege est solu' s' et ei q' ex fide e  
 abrahe/ q' est pater omni m'm/ sicut s' p' ad est/ ex d' p' rem m't.  
 tiaz gentiu posui te ante deum cui credidisti/ qui uiuificat mo  
 tuos et uocat ea que no s'nt t'q'm ea que s'nt. **oza** ad spem ge  
 neradi no h'et abraham credidit deo. et f'id' h'uit q'tra spe  
 g'nare se/ sciens omnia posse deum/ cum q'tra spe in spem de  
 didit ut fieri pater mltar' gentiu/ s' d' q' don' est ei. Sic erit  
 semine tuu sicut stelle celi. et sicut arena que est in litore ma  
 Et non m'f'matus est fide nec cosidit corpus suu iam emortuu  
 Cum fere eet centu annor' et emortuu uolua s'are. In repro  
 missione et d' no hesitauit/ diffidecia/ s' q' d' tiaz est fide d'ans



nos

nam deo. plenissime sciens. qz quecuqz pmissit deus potes est  
et facere. Ideo et reputatu est illi adiusticiaz. Non est autem  
scptu tm h' ppter ipm. qz reputatu est illi adiustiam. s' est ppter  
uos quibz reputabi credetibz in eum q suscitauit ihm xpm  
dm nostru a mortuis. q traditus est ppter delicta nra et re  
**I**ustificati autem ex fide. v. c. surripit ppe iustificatoz nra  
pare beamus ad deum p dnm nostz ihm xpm. p que et accessu  
habes p fide in graa ista in q stamus. et glam in spe glorie fi  
lios dei. Non solu autem s' et glam in tribulatoibz nris. Quia  
q tribulatio pacem operat. pax autem p beatom. p bato vero spe  
Spes autem no confundit. qz caritas dei diffusa est in cordibz  
nris p spm scm qui datus est nobz. Ut qd em xpus cu adhuc  
infirmi essemus. scd' ipus pmpis mortuus est. vix em qd  
piusto morit. Nam p bono forsitan qd audeat mori. E comedat  
at deus sua caritate in nobis. qm si adhuc pccatores essemz  
scd' ipus xpus p nobis mortuus est. multo igit mag iustificati  
nunc in sanguine ipsius scm erig ab ira ipius. Si em cu imia  
essemz reconciliati sumz deo p morte filij eius. multo mag



reconciliati nunc salui erimus in vita ipsius. Non solum autem  
 et gloriamur in deo per dominum nostrum Iesum Christum propter quem nunc reco-  
 nciati accepimus. Propter quod sicut per unum hominem peccatum in hunc  
 mundum intravit per peccatum mors et ita in omnes homines mors per-  
 tussit inquit omnes peccaverunt usque ad legem. Peccatum enim erat in mundo  
 peccatum autem non imputabatur ei lex non erat. Sed regnavit mors ab  
 adam usque ad moysen etiam in eos qui non peccaverunt in similitudinem  
 peccatoris adei qui est forma futuri sed non sicut delictum in aet-  
 ernum. Si enim in unius delicto multi mortui sunt multo magis  
 gratia dei et donum in gratia unius hominis Iesu Christi in plures ha-  
 buidit et non sicut per unum peccatum ita et per donum. Nam iudicium  
 quod ex uno est in reprobationem. Gratia autem ex multis delictis in  
 iustificationem. Si enim in unius delicto mors regnavit per unum mul-  
 to magis habundantius gratia dei et donatio et iusticie accipietes  
 in vita regnabit per unum dominum Iesum Christum. Agitur sicut per unius  
 delictum in omnes homines in reprobationem sic et per unius iusticiam  
 in omnes homines iustificatio autem. Sicut enim per inobediam unius  
 hominis peccatores constituti sunt multi ita et per unius obedientiam unius



statuit nlla/ lex aute subintrat vt habudiet delictu/ Ubi at  
 fundat delictu/ sctmndat et gra/ vt sicut regit ptn m  
 morte. ita et iusticia regnet p iusticiaz in vita etia p iustm

**Q**uid ergo dicis pmaebis m cap. / xpm dnm mrm  
 m pto ut gra hmdet/ Ab sit/ etia em mortui sumus pto  
 quo ad huc venies m illo: An ignoratis frs qz qaiqz baptisati  
 sumus m xpo ihu m morte ipius baptisati sumus/ Cosepulti  
 em sumus cu illo p baptisnu m morte/ ut quo srexu xpus  
 a mortuis p glam ipius pas. ita et nos m nouitate vite  
 ambulez/ Si em coplatu fa sumus sicut d mortis eius sit  
 et resurrexeris etia hoc scietes/ qz vetus ho nr siml trasus  
 est ut destruat corpe pcti. vt ultra no fuias pto/ etia em  
 mortuus est pto. iustificatus e a pto/ Si at mortui sumus cu xpo  
 credimus qz sicut etia viuemus cu illo/ Scietes qz xpus resurrex  
 ex mortuis iam non morit. mors illi ultra no dñabit/ et  
 em mortuus est pto. mortuus est semel/ sed aute uiuit nuc  
 uiuit deo/ Ita et vos existate vos mortuos qd e pto/ uiue  
 tes autem deo m xpo ihu dñmo mro/ Non ergo regnet ptn



Ad rō

in vō mortali corpe ut obediantis gaupstēis eius Sed neq̃  
exhibeatis mēbra vā arma iniquitatis p̄tō Sed exhibete vōs  
Deo tāq̃ ex mortuis viuetes et mēbra vā arma iusticie dō  
p̄tū em in vōb nō dñabr̃ Non em sublegete estis sed sub gra  
et uid go p̄tābim̃ qm̃ non sum̃ sublegete s̃ sub gra Absit  
An nescit qm̃ cui exhibuistis vōs s̃ vōs ad obediēd̃ / s̃ui estis  
eius cui obedistis s̃ue p̄tū ad mortē s̃ue obediētiā ad iu  
sticiā in vitam etnā Grās autē ago Deo q̃ tū fuisse serui  
p̄tū obedistis autē ex corde in eam formā doct̃e in qua traditi  
estis / liberati autē a p̄tō s̃ui estis facti iusticie / Humani iudicio  
p̄pter infirmitatē carnis vāe / Quia em exhibuistis mēbra  
vāa s̃uē in iudiciē et iniquitatē ad iniquitatē / ita et nūc exhibete  
mēbra vāa s̃uē iusticie in s̃ificatiōe / Cū em ceteris serui  
p̄tū liberi fuisse iusticie / et nūc go fructū habuistis tūc in his  
in quibus nūc enubescitis / Nam finis illorū mors est nūc vō  
liberati a p̄tō s̃ui at fā dō hēt fructū vīn in s̃ificatiōe sic  
vō vitam etnā Stapedia em p̄tū mors gr̃e at dī vita etnā in  
**H** n̄ ignorat s̃res / s̃cētib̃ at / *Vij* car̃ xpo ihu donno mō



legem loquor quia lex in homine domitat quia ipse vivit. **Ma**  
 que sub viro est in terra vivente viro alligata est legi. **Si** autem  
 mortuus fuerit vir eius soluta est a lege viri. **Igitur** vivente viro  
 vocabitur adultera si fuerit cum alio viro. **Si** autem mortuus fuerit vir  
 eius liberata est a lege viri ut non sit adultera si fuerit cum alio viro.  
**Itaque** fratres mei et vos mortificati estis legi propter corpus & ut sitis aliter  
 quam ex mortuis resurrexeritis ut fructificetis deo. **Ego** enim essemus in carne  
 passionibus peccatorum que per legem erat operabatur in membris nostris  
 ut fructificaretur morti. **Nunc** autem soluti sumus a lege mortis in  
 qua detinebamur uti ut fruamur in novitate spiritus et non in vetustate  
 littere. **Quid** ergo dicemus. lex peccatum est. **Ab** sit. **Sed** peccatum non cognovi  
 nisi per legem. **Nam** quia cupiam nesciebam esse peccatum nisi lex diceret  
 Non concupisces. **Occasione** autem accepta peccatum per mandatum opera-  
 tum est in me omnem concupiscentiam. **Sine** lege enim peccatum mortuum  
 erat. **Ego** autem vivebam sine lege aliquando. **Sed** cum venit ma-  
 datum repperit peccatum. **Ego** autem mortuus sum et inventum est in  
 mandatum quod erat mihi ad vitam licet esse ad mortem. **Nam** peccatum oc-  
 casione accepta per mandatum seduxit me et per illud occidit. **Itaque**



lex quidam sancta et iudiciū sūm et iustū et bonū / qđ eū  
 bonū est / nō sūm est mors / Ab sit / Sed p̄tin ur apparet p̄tin  
 p̄bonū nō opatū est morte. ur fiat sup̄ modū p̄tans p̄tin  
 p̄madatū / Sūm em̄ qđ lex spūalis est / Ego autē carnalis sū  
 venūdus subp̄cto / Quod em̄ oportet nō intelligo / Nō em̄ qđ  
 volo bonū hoc ago / sed quod odi malū facō / Si autē illud qđ  
 nolo facō consentō legi qm̄ bona est / Nūc at̄ iam nō ego opor  
 illud. sed qđ hīat in me p̄tin / Sūo em̄ qđ nō hīat in me hī  
 est in carne mea bonū / Sūo velle adiacer in / p̄ficere autē  
 bonū nō in venio / Non em̄ qđ volo bonū hoc facō s̄ qđ nolo  
 malū hīc ago / Si autē qđ nolo illud facō nō ego operor id  
 sed qđ hīat in me p̄tin / Invenio igit̄ legem volētī in fac  
 bonū qm̄ in malū adiacer / igit̄ lex in volētī bona est / Co  
 delector em̄ legi dei. sed in ore hominū / Video autē aliam  
 legem in membris meis repugnantem legi mētis mee / et  
 captivātem me in lege p̄ti que est in membris meis / In  
 felix ego homo qđ me liberābit de corpore mortis huius  
 grāa dei p̄bim xpm̄ dñm nr̄m / Igit̄ ego ip̄e mētē suā



manos

Cam. viii.

legi dei carne autē legi pēti. Nichil igitur nūc dāpnatō est hys  
qui sūt in xpō ihu q̄ non sēd carne ambulat/lex em̄ spūs  
vite in cristo ihesu liberatū me a lege pēti et mortis

**N**am qd̄ impossibile erat legi in q̄ libābam̄ *vin. cam.*  
p̄ carne/Deus filiū suū mittēs in similitudinē carnis pēti  
et depctō dāpnat pēti in carne ut iustificatō legis impleret̄  
in nobis qui non sēd carne ambulat sed sēd spm̄ et uiuē em̄  
sēd carne sūt. qe carnis sūt sapiūt et uiuē vero sēd spm̄ sūt  
que sē spūs sentiūt/Mā p̄ dea sapia carnis imita est deo  
legi em̄ dei non est subiecta./Nec em̄ pēti uiuē autē in carne  
sūt deo placē nō possūt vos autē in carne non estis. s̄ in spiritu  
Si in spūs dei habitat in uob̄ Si q̄s at spm̄ xpi nō habet nō est  
eius Si autē xps in uob̄ est corpus qd̄ mortuū est ppter pēti  
spūs vero uiuūt ppter iustificatōē et si spūs eius q̄ suscitauit ih̄m  
xpm̄ a mortuis habitat in uob̄/ergo si debitorēs suō spū nō  
erāt ut sēd carne uiuāt Si em̄ sēd carne uiuēt moriēti  
Si autē spiritu scd carnis mortificauit. uiuēt et uiuēt em̄  
spū dei agūt hys filij dei sē non em̄ accepist spm̄ futūris itaq̄

lin. viii.



## Ad Romanos

in timore / sed accepistis spm adoptionis filiorum dei in qua  
manus / Abba pater / Ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod  
sumus filii dei. Si autem filii et heredes. heredes quidem dei / coheredes  
autem christi. Si tam copatimur simul et glorificemur. Existimo enim  
quod non sunt odigne passionibus quibus ipse ad futuram gloriam que reue  
labitur in nobis. Nam expectatio creatur reuelatorum filiorum dei. expecta  
tioni enim carnis subiecta est non volens sed propter eum qui subiectu  
eam in spe / quia et ipsa carnis liberabitur a fuitute corruptionis in  
libertate glorie filiorum dei. Sciamus enim quod omnis creatura in gemitu  
sistit et parturit usque ad huc. Non solum autem illa / sed et nos ipsi  
inimicas spiritus habentes / et ipsi intra nos gemitus adoptionis filiorum  
dei expectantes redemptionis corporis nostri. Spe enim salui facti sumus.  
Speres autem quae uideri non est spes. Nam quod uidetur quod speratur. Si  
autem quod non uidetur speramus / patientiam expectamus. Quia ut et spiritus ad  
iuuat infirmitate nostram. Nam quod oramus sicut oportet nescimus  
sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Cui  
autem scrutatur cordi scit quod desiderat spiritus / quia scilicet deum postulat  
pro sanctis. Sciamus autem quoniam diligenter deum omnia cooperantur in bonum.



Ad Romanos

394  
hys qd scdm ppositu vocati sunt scilicet illam qd pstatuit et pdestinavit co-  
formes fieri ymaginis filij sui. Et sic ipse pmogetur in multis  
filiis. Quos autem pdestinat. hos et vocat et qd vocavit hos et iu-  
stificavit. et etiam iustificat. illas et magnificat. et id qd dicemus  
ad hoc. Si deus p nobis qd qd nos. Qui etiam p pro filio suo non  
peparat. s. p omnibz nobis tradidit illud. Quod non etiam tu illo.  
omni nobis donat. et accusabit aduersus electos dei. De q  
qd iustificat. et est qd qd pmer. xpus ihus qd mortuus est.  
imo qd et resurrexit qd est ad dexteram dei qd etiam impellat p  
nobis. et id qd nos sepabit a caritate xpi. Tribulatio an an-  
gustia. an persecutio. an fames. an nuditas. an periculum. an gla-  
dius. Quia scriptum est. et id ppter te morte afficiam. tota die afflatus  
sum ut oues occasionis. Sed in hys omnibz superas ppter eum  
qd dilexit nos. Certo sum enim qd neqz mors. neqz vita. neqz  
angeli. neqz principatus neqz uirtus neqz potestas neqz instantia  
neqz futura. neqz fortitudo neqz altitudo. psumus neqz creatura alia  
potest nos separare a caritate dei que est in xpo ihu dno mo

**V**eritate dico in xpo ihu et non meior testimonium. **W C**



Ad rō

phibente michi constātia mea in spū sancto tūm tūm  
est magna et gimus dolor cordi meo q̄ptaliaz em̄ ego ipe  
anathema eē arpo p̄fribz m̄is q̄ s̄t cognati mei s̄d̄ car  
nem qui sūt isrlite / quoru ad opas est filioz dei et gloria  
et testam̄ et legistatō et obsequiū et p̄missa quoz p̄as ex  
quibz est xp̄us s̄d̄ carne q̄ est s̄t om̄ia deus b̄n̄dictio in s̄c̄la  
s̄c̄loz amen Non autē qd̄ erudit v̄m̄ deus nō em̄ om̄is q̄ ex tū  
asione isrl̄ est / Bz sūt isrlite neqz q̄ ex semine sūt abrahe om̄s  
filij sed in ysaac vocabit̄ tibi seme idē non q̄ filij carnis bz  
filij dei s̄ qui filij sunt p̄missionis estimat̄ in semine p̄ro  
missionis em̄ v̄m̄ hoc est s̄d̄ h̄c t̄pus veniat ad te et erit  
s̄m̄ filius Non solū autē illa s̄ et rebecca ex uno cōcubitu bene  
gennos filios ysaac p̄t̄s n̄r̄ Cū em̄ nōdū nati fuisset Aur  
aliq̄ egisset boni aut mali v̄r s̄d̄ electōm p̄p̄itū dei ma  
neret nō ex opibus s̄ ex vocatōe dei dictū est ei qz maior  
fuerit m̄iori B̄d̄ s̄c̄ptū est Jacob dilexi esau at̄ odio habui  
Et ergo dices Nūq̄ iniquitas est apud deū Absit / choysi em̄  
dicit Miserebor tuus misus sum / Et nūq̄ p̄rabo tui misel



nos

Int non est volentes neq̄ t̄ent sed miseratus est dei Dicit  
 en̄ sc̄ptā pharaoni q̄ n̄ hoc ip̄o ex̄tavi te. ut ostendā in te  
 virtutes meas/ et ut annūciat̄ nom̄e meū in vniūsa t̄ra/ Ergo  
 tuq̄ vult miseret̄ et quē vult indurat Dicit itaq̄ michi quid  
 agit ad huc quib̄ volūtat̄ en̄ eius quis resistet/ O homo tu q̄  
 es qui r̄ideas deo/ Auḡ dicit signetū ei qui se finxit q̄ me  
 fecisti sic/ An non habet p̄tatem figulus luti ex̄cedi massa  
 facere/ Aliud q̄d̄ vas in honore alud vero in op̄usculū et d̄  
 go si vales deus ostēde uia et notā facere potētiā suā susti-  
 nuit in m̄lta p̄tā vasa ut apta in m̄teritū ut ostēderet di-  
 uitiās gl̄orie sue in vasa m̄icordie que p̄pauit in gl̄iam et  
 et vocauit non solum ex̄udeis/ sed etiā ex̄gentib̄ sicut in osee d̄  
 Vocabo ad iusticiā n̄rā. plebem meā. et nō dilectam meam  
 et nō m̄rā q̄secutā. m̄rā cōsecutā/ Et erit in loco vbi dictū est  
 eis/ Non plebs m̄a vos/ illi vocabūt filij dei viui/ Isaias autem  
 clamat p̄stabel si fuit m̄is filioz isrl̄ sicut arena maris/  
 Relique salue sicut/ Verbi d̄em q̄simas et abbreuias meq̄tate  
 q̄ vni breuiatū faciet dñs sup̄ t̄ram Et sicut p̄dixit isaias



Nisi dñs sabbaoth reliquisset nob semen sicut sodomia fuit  
 cemo/ Et sicut domora siles fuisse/ et dñs qd dices qd dñs qd  
 nō sectabat iusticia/ apphenderit iusticia/ iusticiaz autē qd  
 ex fide est isrl vero sectado lege iusticie. in lege iusticie non p  
 venit/ et uare/ et nō ex fide/ sed qd ex pibus/ offendenit em in  
 lapidem offensionis sicut scriptū est/ Etce ponā in syon lapidē  
 offensionis et petra scādali/ Et oīs q credidit in eū nō qfudet  
 Patres. volūtas quēdā cordis mei et obseruato x. c.  
 sic ad deum p illis in salute/ testom em phibeo illis q emulag  
 qd dei habet sed nō scy scān Ignorantes em dei iusticiam  
 et suaz qrentes statuere iusticie dei non sūt subiecti/ Affinis  
 em legis xpūs est adiusticia omni credenti moyses em scpsit  
 em iusticiam que ex lege est q fecit hō vmet mea/ et  
 autē ex fide est iusticia sic dicit Me dixit in corde tuo qd  
 ascendit in celū hoc est xpm deducere/ aut qd deducet in abis  
 sū hoc est xpm ex mortuis rzuocare Sed qd dicit scriptū ppe  
 est in ore tuo vbi et in corde tuo/ hē est vñ fidei q p dicit  
 et si qfueris in ore tuo dñm isrlm xpm et in corde tuo ac



dicit q̄ deus exatit illud a mortuis. saluus eis corde em ore  
 dicit ad iusticiā ore autē q̄fessio fit ad salutē / Dicit em̄ sc̄ptā  
 eis q̄ credt̄ in illū nō confidēt / Non em̄ est distinctio iudei et gē  
 Naz̄ idz̄ dñs om̄s diues in om̄s q̄ inuocāt illud Om̄s em̄ q̄  
 tūq̄ inuocant nōmē dñm saluus erit / Quō ergo inuoca  
 bunt in quē nō crediderūt / Aut quō credēt ei quē nō audierūt  
 Quō autē audiet sine p̄dicatōe / Quō vero predicabūt nisi mit  
 tant / Sicut sc̄ptū est / Et nā speciosi pedes eūngelizarū pacē  
 eūngelizarū bona / Sed non om̄es abediūt eūngelio  
 Isaias em̄ dicit / Domine q̄s credidit auditui ur̄o / Ergo fides ex  
 auditu / Audito autē p̄m̄ xpi / Sed dico nūq̄ nō audierūt  
 Et q̄d̄ in om̄es terram exiit sonus eoz̄ / Et infines orbis he  
 verba eoz̄ / Sed dico nūq̄ isrl̄ non cognouit p̄m̄ moyses  
 dicit / Ergo ad emulatoz̄ uos adducā in non gentēz̄ / Infetes  
 insipientem / in uā uos mittay / Isaias autē et dicit / Inuentus  
 sum a non q̄rentibz̄ me / Palam apparui hys qui me nō  
 interrogabāt me / Ad isrl̄ autē dicit / Tota die expandi manus  
 mas ad pplm̄ non credetoz̄ s̄ q̄r dicetoz̄ michi / Dico ergo nūq̄

q̄ dicit s̄ audire

†

†

†

Can. xi



Adro

Deus repulit pplm suu. Absit. Nam et ego iselita sum et  
me abrahe de tribu beniamin non expulit deus plebem suam  
qua presauit. An nescitis in helia qd dicit scripta. orue admodum  
impellat deu aduersus isrl. Domine pphas tuos occiderunt. Al  
taria tua suffoderunt. Et ego relictus sum solus et quatuor animas  
meas. Sed qd dicit illi responsu dnm. Reliq michi septe milia  
uirorum q non inuenerunt genua sua. ante baal. Sic ergo et in  
hoc tempe reliqe scdm electionem. Gracie dei salue facite simus. si  
ar gratia dei iam non eripibus. Alioqn gratiam non est. Ita  
quid ergo qd querebat isrl hoc non est consecutus. Electio aute  
consecuta est. Ceteri uo extenuati sunt sicut scriptum est. Dedit illis  
deus spm qupuato. Oculos ut non uideant. et aures ut non audiant  
usq in hodiernu diem. Et dnm dicit. fiat mesa eorum cora  
ipsis in laqum et in ppuationem. Oculos ut non uideat. et. cap  
tam et in scandalu. Et in retributo illis. Obscurentur oculi eorum  
ne uideat. et dorsum eorum semper in curua. xj capitulum  
Dico ergo. Nuch sic offenderunt ut caderet. Absit. Sed illos  
delicto salus gentibus est ut illos emulet. Sed si delictu illorum



nos

maie st' indi et diminuto illoru. diuiae genaiū q'nto  
magis plenitudo eoz/ vobis aute dico gentibz/ q' d'm qd  
ego sum q'cau a plus. mistu meu hononificabo Si quo  
ad emulad puote carne man/ et saluos faaa aliq's ex illis  
Si em amissio eoz/ reconciliato est nudi/ que assumptio eoz/ n  
vita ex mortuis et si delibaco st' est/ et massa/ et si radix  
st' et rami/ et si aliq' erramis fracti su/ Tu aute ad oleaster  
ces' insertus es in illis/ et socius radicis/ et p'ingredis olue  
factus es Noli glari ad v' sus ramos et si gloriab' er' tu radice  
portas s' radix te/ Dico ergo fracti su' ramu ut ego miserar  
bene ppter m'cedulitate fracti su/ Tu aute fide stas. Noli al  
tu sape s' time Si em n'alibz ramis deus nō peperit/ timeo  
ne forte nec tibi p'car Vnde ego bonitate et seuitate dei Incos  
quidz q' cecideru' seueritate m're aute bonitate si p'maseit  
in bonitate alioqn' er' tu exadeis/ Sed et illi si nō p'maseit  
in m'cedulite' inferent' potens em est deus utz inferere illos  
Nāz si tu ex n'ali exasus es oleastro et q't nām insertus es i  
bona oliuaz/ Cūto magis h'z q' s' nāz inseret' olue sue



Nolo enim fieri vos ignorare mysterium hoc ut non sitis ipsi  
 sapientes per vos quia caritas ex parte contigit in israel. donec  
 plenitudo gentium intraret. Et sic omnis israel saluus fiet. Sicut  
 scriptum est Veniet ex syon qui eripiet et auferat impietatem ab  
 iacob. Et hoc illis a me testamentum tu abstulero patrum  
 dicit dominus. Sed evangelium quod nunc propter vos scriptum est electio  
 autem hominum propter presbiteros. Sine penia enim sunt dona et uocatio dei  
 Sicut enim aliquando et vos non credidistis deo nunc autem misericordia  
 operati estis propter illorum incredulitatem. Ita et isti nunc non credi-  
 derunt in ueram misericordiam ut eripiantur magis consequatur. Eodem  
 modo deus uia in incredulitate ut omnes misereatur. **O** altitudo  
 diuitiarum sapientie et scientie dei. Quam incomprehensibilia sunt iudicia  
 eius. Et inuestigabiles viae eius. Quis enim cognuit sensum  
 domini aut quod consilia eius sunt. Aut quod perdidit illi. Et re-  
 fuerit ei. Quia ex ipso et ex ipso et in ipso sunt omnia ipso  
**O**besco itaque vos **xij** carissimi / erga in sancta scriptura domine  
 fides misericordiarum dei ut exhibeatis corpora ustra hostia uiuente  
 sanctam deo placentem. Acceptabile sit obsequium vestrum. Et nolite co-

d m die 8. diuinitat



non hinc scilicet respondendum in nouitate per uero **I**ta ut probetur  
 que sit uoluntas dei bona et bene placeat et perfecta. Dico enim  
 per quam que dei est michi/omnibus sunt nisi uos non plus sa-  
 pe quod optet sed sape ad sobrietatem et uincit sicut deus di-  
 uisit mensuram fidei. Sicut enim in uno corpore multa membra habet  
 omnia autem membra non eundem actum habent. Ita multa unum  
 corpus sumus in christo. Singuli autem alter altius membra  
 habentes donationes secundum gratiam que data est uobis differentes. Sive  
 prophetiam secundum rationem fidei. Sive misterium in misterio sive quod dicitur  
 in doctrina/qui exhortatur in exhortando/qui tenet in simplicitate  
 qui preest in sollicitudine/qui misetur in hilaritate. Dilectio  
 sine simulatione. Odietes malum/adiutores bono. caritate  
 fraternitatem inuicem diligentes/honore inuicem preuenientes solli-  
 citudine non pigri spiritu feruentes domino serui spe gaudentes  
 in tribulatione patientes/orationi instantes/interfectis carnis comen-  
 tes. hospitalitate sectantes. Benedicite per semper uos/benedicite  
 et nolite maledicere. Gaudeate cum gaudentibus flete cum flentibus  
 ad invicem conuenientes/no alta sapientes sed humilibus et ceteris



Ad rō

Molite ēē prudētes apud vosmetipsos. nlli malū pma-  
dentes. puidētes bona. nō tm corā deo/ s̄ etia corā omnibz  
hōmibz si fieri p̄r qd̄ ex vobis est cū omnibz hōmibz pacē  
hēntes/ nō vos metipsos defendētes s̄m/ s̄ date locū ire  
Sēptū est em/ michi vindicta et ego retribuā dicit dñs Sed  
si esuerit m̄cus tuus ciba illū si sitit ponē da illi/ hoc em  
facēs carboēs ignis q̄q̄es s̄ capr ei/ Moli vīa a malo/ sed  
**O** armis amā p̄tātibz xiii. cā. / vince in bono malū  
sublimioribz subdita sūt/ Non est em p̄tā n̄st a deo cre-  
autē sūt a deo. ordiat̄ s̄m̄t/ Itaqz q̄ resistit p̄tā dei ordiat̄  
resistit/ Qui autē resistit sibi ip̄i. d̄pnat̄ acq̄rit/ Nam  
p̄ncipes nō s̄m̄t timorē boni op̄is/ s̄ mali/ vis at nō timē  
p̄tatem bonū fac et habēs laudē ex illa/ Dei autē m̄ster  
est tibi in bonū Si autē male fecēs time Non em sine  
cā gladiū portat/ Dei em m̄ster est vindex m̄ram ei  
qui malū agit/ Ideoqz n̄tātū subditi estote/ Non solū  
p̄pter irā s̄ et p̄pter q̄stāz/ Ideo em et tributa p̄stāt m̄st̄i  
em dei sūt n̄st̄ ip̄i fructes/ Addite go omnibz debita



nos

cui tributum tributum. cui vectigal. vectigal. cui tiorer tiorer  
 cui horem. horem. Nemini quidquam debeat nisi ut invicem dili-  
 gatis. Qui enim diligit proximum legem implet. *Non adul-*  
*teraberis. Non occides. Non furaberis. non falsum testimonium*  
*dices. Non concupisces rem proximi tui. Et si quod est aliud*  
*mandatum in hoc verbo instauratur. Diliges proximum tuum sicut*  
*teipsum. Dilectio proximi malum non operatur. plenitudo ergo*  
*legis est dilectio. Et hoc scientes tempus quod hora est iam nos de*  
*somno surgere. Nunc enim prior est nostra salus. quam cum credidimus*  
*non processit dies autem appropinquavit. Alibi autem ergo opera tebrarum*  
*et induamini arma lucis. sicut in die honeste ambulete. Non*  
*in comessationibus et ebrietatibus. non in cubilibus et in pudi-*  
*ciis. non in incontinentia et emulatione. Sed induimini dominum*  
*nostrum Iesum Christum. Et carnis curam ne fecitis in desiderio vestri.*  
**I**n firmum autem in fide assuite. non in disceptationibus cogi-  
 tationum. Alius enim credit manducare se omnia. Qui autem in seipso  
 est solus manducet. Is autem qui manducat. non manducatez. non sper-  
 nat. Et qui non manducat. manducatez. non iudicet. Deus enim

 doctus  
 aduocatus



**Adro**

illū assūpsit Tu quis es q̄ iudicas <sup>secundū</sup> alienū? Quis stat domū? aut  
cadit? Stabit autē potēs est em̄ deus itē statuerē illū. Nam  
alius iudicat diē inter diē. Alius iudicat om̄em diē.  
vñs quisq̄ in suo sp̄u habūdet. Qui sapit diē domo sapit.  
Et q̄ maducat domo maducat. Etas em̄ agit deo. Et q̄ mā  
ducatur. et gr̄as agit deo. Nemo em̄ nū sibi uiuit. et nemo  
sibi morit̄. Siue em̄ uiuig. siue morim̄ domo morim̄. Siue  
go uiuig siue morim̄ sep̄ domi sumig. In hoc em̄ xp̄us mor  
tuus est. et resurrexit. ut et uiuoz et mortuoz dñer̄. Tu autē  
qd iudicas fr̄em tuū. in nō maducado. Om̄s em̄ astabimur  
ante thronū dei. Sc̄ptū est em̄. Siuo ego dicat dñs qm̄ e m̄  
flectet om̄e genu. et om̄s lingua confiteb̄ deo. Itaqz vnus  
quisqz iur̄m p̄ se reddet r̄atē deo. Non em̄ amplius morit̄ iudicemq̄.  
Sed q̄ iudicare magis ne ponatis offendicū fr̄ibz ul̄ san  
dalū. Sc̄o et confido in domo ih̄u. qz nihil q̄ne est p̄p̄m. n̄  
ei q̄ existat aliq̄ commū c̄essili q̄mne est. Si em̄ p̄p̄t abū tuū  
fac̄ tuus q̄st̄at in r̄io sc̄s caritate abulā. Noli abo tuo illū  
p̄dere. p̄ q̄ xp̄us mortuus ē. nō go blasphemē bonū n̄m. Nōne



in regnū dei esta et potus sed iusticia et pax et gaudiū  
 in spū scto cui em in h' fuit xpo placet deo. et pbatu' d' hoibz  
 itaqz que pax sūt pcedem et que edificatōis sūt invicē cu-  
 stodiam' Noli p'ca' escam destrue opus dei. Na qda mda  
 p' f' malu est homi' q' p offendiculu' maducat Bonu est nō  
 maducatz carne et nō bibere vinu' neqz m'q' si al' tuus offe-  
 dit. Aut scandalizat aut m'fina' Tu f'qz qua h'et penes temet-  
 ipm Habe corā deo. h'us q' nō iudicat semetipm' in eo qd p-  
 bat. Cui aute d'isternit si maducauit. Scipnat est qz non e  
 ex fide. <sup>Cam xv</sup> ome aute qd non ex fide est p'ctm est. Debez aut  
 nos f'miores in becillitate inf'moz sustinere et nō uob placē

**A**nus quisqz vnm p'rio suo placeat. in bonu ad edificatōem xv  
 Et em xpus nō sibi placuit sed sicut sc'ptu' <sup>9t</sup> Imperia im-  
 peratū tibi cederūt sup me. <sup>9t</sup> Cuiusqz sc'ptu' st. ad man-  
 doctaz sc'pta sūt. ut p'paeatqz et q'solutoz sc'ptu' sūt spem h'eat  
 Deus aute pacē et solaciū det vob idipm sapere in altit'z.  
 sed i' h'm xpm. ut vnammes vno ore glorificet deū et pa-  
 tē domi nri ihu xpi ppter qd et vos suscipite invicē sicut



Adm

et xpus suscepit vos in honore dei. Dico enim xpm dnm in  
stis fuisse transiōis ppter vītate dei ad cōstnadas pmissiones  
patrū. Gentes autē sup mīas honorare deū/ sicut sc̄ptū est p  
h̄c q̄fitebor tibi in gentibz domine/ et nomī tuo tētabo/ et  
itēz dicit/ letamī gentes cū plebe eius/ et itēz laudate dnm  
omēs gentes/ et magnificare eū omēs ppli/ Et rursū ysaias ai  
cit vā dīx̄ yesse q̄ exurget gentes regē/ et in eū gentes spa  
būt/ Deus autē spei repleat vos omī gaudio et pace. mar  
tendo/ ut hūndetis in spe et vāte spūs sancti/ Certus sū autē  
frēs mei et ego ipse de vobz/ qm̄ et ipi pleni estis dilectōne re  
plea omī sacra mēta ut possitis in alterutqz mōe/ Audiat  
et sc̄pti vobis frēs expte. itaqz in mēonaz vos redūtes ppter  
grāz que data est michi adeo ut sim mīster xpi ihu in ge  
tibz sificatōis eivn̄z dei/ ut fiat oblato gēau accepta et sificata  
in spū s̄cō. Hec ego in xpo ihu glām ad deū nō em̄ audeo  
aliqu loq̄ eoz que p̄mie nō effiat xpus/ in obediēcia gēau  
in vō et factis in vītute signoz et p̄dictoz et vītute spūs s̄cī  
ita ut ab iherl̄m p̄tūm vsqz ad hīlīnā mare repleuerim



no6

ewangelium xpi. Sic autem predicavi hoc ewangelium non ubi nouit  
 est xpus me super alienum fundamentum edificare sed sicut scriptum est  
 quoniam quibus non est annuntiata de eo videbunt et qui non audierunt deo  
 intelligent. Propter quod et impediebar plurimum venire ad vos / et  
 prohibito sum venire usque ad huc. Nunc uero usque ultimum locum non  
 habens in his regionibus / cupiditate autem habes venire ad  
 vos. Ex multis iam predictis amicum in hispaniam proficisci  
 exopto / spero quod praesens videam vos et a vobis deducam illuc / si vobis  
 primum ex parte fructus fuerit. Nunc ergo proficiscar ultimum ministrare suis  
 probauerunt enim macedonia et achaya collarum aliquid facere in  
 pauperes scilicet qui sunt in ultimum placuit eis et debitores quod sunt eorum  
 nam si spiritualium eorum participes facti sunt gentiles / dent et in car  
 nalibus ministrare eis. Hoc igitur ad consummationem et assignationem eis  
 fructum hunc / proficiscar pro vos in hispaniam. Scio autem quoniam venies  
 ad vos in humilitate benedictionis christi venis. Obsecro vos  
 igitur fratres per dominum nostrum iesum christum et per caritatem spiritus sancti  
 ut adiuueatis me in orationibus ad deum / ut liberemur ab infidelibus qui  
 sunt in iudea / et obsequii mei oblatio fiat accepta in ultimas sanctis



Cam xvi

ut veniam ad vos in gaudio p voluntate dei et refrigerio  
 vobis Deus aucto pax sit cu omibz vobis am. <sup>Cam xvi</sup> Comed  
 ac vob pbebe sorore maz que est in mista etae que est  
 efentis ut suscipiat<sup>em</sup> in domo digne fac et assistat ei i qua  
 negotio vni indiguerit et em ipa qz assistat milas et m  
 ipi Salutate prista et aquila adiutores meos in xpo ihu  
 qd p amia mea suas teruites supposuit qbz no solus ego  
 gras ago et eute etae gentium et domestica eoz etiam  
 Salutate ephnetu dilectio michi q est pmitus asse in  
 xpo ihu Salutate maria que mltu laborat in vob Sa  
 lutate andronicu et iuliaz togthos et scaptios meos qst  
 nobiles in aplis q et ante me fuerunt in xpo Salutate  
 amplian dilectissimu michi in domo Salutate verbanu  
 adiutore nrm in xpo et statim dilectu meu Salute  
 appellen probu in xpo Salutate eos q sut exposito boli  
 domo Salutate herodianu cognatu meu Salutate eos  
 q sunt exnatasti <sup>19 p m d s</sup> domo Salutate triphona et triphosam  
 que mltu laborauerunt in domo Salutate psidam carissia



que mltu laborat in domino Salutate ruffu electu in dno/  
et in rem eius et man Salutate <sup>legonham</sup> asintreu <sup>hermen</sup> legonham hermen  
patroham/hermen et omis q cu eis sut fies Salutate philo  
logum/et nulia nereu et sorore eius/et olympiad et omis  
qui cu eis sut fies Salute invite vos in osito sanato Salutat  
vos omis etate xpi Logo aute vos fies ut obfuer eos q disse  
siones et offendida pzet doctna sp <sup>vos</sup> didicist facuiter dedicate  
ab illis hinger em xpo domo mo no puiut sed suo ventu  
et p dulces smones et benedictoes pducit corda innotetu  
Gra em obediencia in omes lotu divulgata est/Gaudeo igit  
in vobis s volo vos sapientes ee in bono. et simplices in ma  
lo Deus aute pater contera satham sub pedib q vris reloat  
Gra dni nri ihu x sit vobu Salutat vos thimotee adiutor  
meus et lucif et iason/et p siper cognati mei Saluto  
vos ego tatus qui scripsi eplam in dno Salutat vos graius  
hospes meus/et vniusa etia Salutat vos erastu attham  
diuitar/et qrtu frat Gra dni nri ihu xpi cu oib q vob am  
Et aute qui potes est vos qsmare iuxta eion meum/et p di



catom ihu xpi / sed reuelatōm mysterij quibz etms / qd nūc  
patetm est / p spūm pphaz sed pceptū eternū dei ad obediā  
fidei in cūctis gentibz / cogniti soli sapiēti deo p ihū xpm

*Explicit epla ad rom*  
*Incipit epla argum*  
*in eplam p m*  
*ad Corinthios*  
Corinthij sur achaii Et filij hy ab aplo

audierūt / vñ veritatē et subvsi sūt in lūphanta / a plis aplis  
qda aphe vhsa eloquea. Alij a pcta legē iudaice fuerūt  
inducti. Hos reuocat aplos ad verā fidē / et evāgēlicā sapiām

scribes eis / ab epheso p theothēu disciplinū suū *Incipit epla*

**P**aulus vocatq aplos ihu xpi p *ad cor*  
volūtate dei / et sōstēnes fīcter etiā de deo  
est corinthei / sciat in xpo ihu uocatus sū  
cū omibz q inuocat nōm dñi nūc ihu x  
in omi loco qd / et in dō Grā uob et pax a deo pīem  
et dñio ihu xpo Grās ago dñio meo sp p vobis  
in grā dei / que data est vobis in xpo ihu et uia in  
omibz diuites facti estis in illam omi verbo / et in omi sci  
Quia testimoniū xpi confirmatū est in vobis sicut nichil vob

Epistola argum

Paulus ad Corinthios



1. Cor.

desit in vlla gratia expectatio reuelatoz domi nostri ihu xpi  
qui et confirmabit vos usqz in fine sine timore in die aduentu  
domi nri ihu xpi fidelis aute deus p que vocati estis in societate  
filij eius dm nri ihu xpi Obsecro aute vos frs p nomine dmi nri  
ihu xpi ut idipm dicatis omibz et non sint in vobis scismata  
Gras aute pfecti in eodz sct et in ead sct Difficilius est em m  
de vob frs mei ab his q sur eloces qz qterores st m vob hac  
aute dico qd vnus qsqz m n dicit / Ego qdz sim pauli / Ego at  
apello / Ego vō cephe / ego at xpi / Diuisus est xpus nūq paulo  
et ceteris probat aut in nomine pauli baptisati estis / Gras ago  
vō mōqz nōiem vrm baptisauit nisi nispū et galyum / neqz  
dicat q in nomine meo baptisati estis baptisauit aute et ste  
phane domū <sup>aut</sup> ceteris <sup>alio</sup> nescio si que vrm baptisauerūt Non  
em misit me xpus baptizare / s exōnglizare Non in sapientia  
verbi ut nō euacuet aux xpi Verbu em cruas pmutatq  
qd stulticia est / His aute qui salui sunt i nobis vltus dei ē  
Scptū est em p dnm sapiam sapientia et p dencia p den  
tia repbabo / vbi sapiēs vbi scia vbi i qstior huius scd none



stultam deus fecit sapiam huius mundi Nam qz iudei sapientia  
 non cognouit mundus p sapiam <sup>deum</sup> placuit deo p stul-  
 ticiaz predicationis saluos facere credentes / Et m et iudei  
 petunt et greci sapiam querunt / Nos aute predicamus xpm  
 infirmis / Iudeis quida scandalum / gentibz aute stulticia / Ipsi  
 aute iudeis vocatis atqz grecis xpm dei vtute et dei sapi-  
 entia / Et q stultu e p dei / sapientius est homibz / Et q infir-  
 mu dei fortius est homibus / Videte em vocatos vram frs  
 Et nō mlti sapientes scti <sup>no mlti potius</sup> carnem / non mlti nobiles / sed q  
 stulta sunt mudi / elegit deus / vt qstidat sapientes Et m  
 fma em mudi elegit deus / vt confudat fortia et ignobilia mdi  
 et contempnibilia elegit deus et ea que nō sūt in realque sūt  
 destrueret vt nō gloriaretur omnis caro in conspectu eius / Et xpo  
 aute uos estis <sup>notati</sup> in xpo ihu / q factus est sapia vobz ad deo et iusticia  
 et sanctificatio et redemptio et qdmodū scriptū ē / q gloriatio dno glori-  
**E**t ego cum venissem ad vos frs. veni <sup>1) cum</sup>  
 nō p sublimitate smonis / aut sapie. amicitias vobz testis  
 xpi non em iudicam scire me aliq m vobz / nisi xpm



| Corl

um et huc caput et ego in infirmitate et timore et tremore  
multo fui apud vos et sumo meo et predicatio mea non in sapientia  
sibilibus huius sapientie vobis sed in ostensione spiritus et virtutis dei ut si  
deus noster non sit insipientia hominum sed in virtute dei Sapientiam autem  
loquimur inquit per istos Sapientiam vero non huius seculi neque principum huius  
seculi que destruitur sed loquimur dei sapientiam in misterio christi que abs-  
condita est quia predestinavit deus ante seculum gloriam inani qua  
nemo principum huius seculi quodammodo agnovit Si enim cognovissent nunquam dominum  
glorie crucifixissent Sed sicut scriptum est et oculus non vidit nec auris  
audivit nec in cor hominis ascendit que preparentur his de quibus diliguntur  
illud pro nobis autem revelavit deus per spiritum sanctum Spiritus enim omnia scrutatur  
etiam profunda dei Cuius enim sunt hominum quod se hominibus spiritus hominis  
quod in ipso est Ita et quod dei sunt nemo cognovit nisi spiritus dei Nos autem  
non spiritum huius mundi accepimus sed spiritum qui ex deo est ut sciamus  
quod a deo donata sunt nobis que et loquimur non in doctis huius  
sapientie vobis sed in doctrina spiritus spiritualibus spiritualia copantes  
Animalis autem homo non percipit ea que sunt spiritus dei stultitia est  
enim illi et non potest intelligere quia spiritualiter examinatur Spiritualis autem



80 iudicat omnia. Et ipse a nemine iudicatur. <sup>et dicitur et</sup> Cuius enim cognouit  
 domum nisi spiritus domini instat eum/aut quod instruat eum. Nos autem  
 propter spiritum habemus. *ref. in c*

**E**t ego fratres non potui uobis loqui quasi spiritalibus sed quasi carnalibus  
 tamquam paruulis in christo. Hoc uobis potius dedi non estam. Non enim  
 potius intelligere sed nunc quod prius. Adhuc enim estis carna-  
 les. Cui enim sit inter uos zelus. et contentione carnales est  
 et sed homines ambulat. Cui enim quod dicit ego quid sum pa-  
 li. Alius ego autem apollo. Nonne homines estis. Quod igitur est apollo  
 et uero paulo. Ministri eius cui credidistis. Et unusquisque suum  
 dedit. *et dicitur* Itaque neque ei placatur est aliquid. Neque qui negat sed qui meremini  
 datur deus. Cui placatur autem et qui negat unum suum. Unus quisque autem  
 ipsam mercedem accipiet sed suum laborem. Dei enim sumus ad-  
 iutores. Dei gratulati estis. Dei edificati estis. Sed gratiam dei  
 que data est michi. ut sapiens architectus fundamentum posui.  
 Alius autem super edificat. Unusquisque autem uideat. quod super edi-  
 ficet. et confirmatum aliud nec potest ponere. potest id quod posui  
 est. quod est christus. Si quis autem super edificat super fundamentum

81 Ego plantavi. apollo  
 rigauit. sed deus  
 incrementum dedit



1 Cor.

et aurum argentum lapides preciosos ligna fenum stipulam vni-  
 usque opus manifestum erit <sup>in die iudicii</sup> dies enim domini declarabitur quia nunc  
 reuelabitur et opus vniuscuiusque quale sit ignis probabitur Si cuius opus  
 manserit superedificatum mercedem accipiet Si cuius opus arserit de-  
 ductum patietur Ipse autem saluus erit Sic tamquam pignus Mesare  
 quia templum dei estis et spiritus dei habitat in vobis Si quis autem templum  
 dei violauit disperdet eum deus Templum enim dei sanctum est quod est  
 vos Nemo vos seducat Si quis in vobis uidetur sapiens esse in hoc seculo  
 stultus fiat ut sit sapiens Sapientia enim huius inestultitia est apud  
 deum Scriptum est enim comprehenda sapientes in astutia eorum etiam  
 dominus nouit cogitationes hominum sapientium quoniam vane sunt Itaque nemo  
 gloriatur in hominibus Omnia enim vira sunt Vire pauli sue ap-  
 lo sue cephas sue b'nedictus sue iuda sue moyses sue p'nica  
 sue futura Omnia enim vira sunt vos autem pro christo autem dei **in**  
**S**ic nos existet sicut nuntios propter deum dispensatores myste-  
 riorum dei Hic iam qui me dispensatores ut fidelis quod inuocat  
 michi autem primo est ut a vobis iudicari et ab humano die  
 neque meipsum iudico Nichil enim mihi conscius sum sed non in hoc iusta



ficatus sum / cui autē iudicat me dñs est itaq; nolite ante  
 tps iudicare / quo adusq; veniat dñs qui et illuminabit ab scditu  
 tenebrarū / et manifestabit consilia cordiu / Et tūc laus erit vni  
 usq; a deo / hac tñsfiguravi in me / Et appello ppter vos ut mto  
 distatis ne sup quod scpat est vnus ad vsus alter inflet p alio  
 Quis em te disternit / a massa pditorū / Quid autē habes quod nō  
 accepisti Si autē accepisti qd glans qm nō accepis Iam satu  
 rati esis iam diuites facti esis B me nobis regnatis Et utiq;  
 regnaretis / vr et nos vob coregnare / puto em qd deus nos  
 aplos nouissimos ondit tamq; mora destitatos Et ad spectacula  
 facti sumus huic mudi / et angelis et hominib; nos stulti ppter  
 deū / vos autē prudentes in xpō / nos infirmos vos autē fortes /  
 vos nobiles nos autē ignobiles vsq; in hac hora / et esūmus  
 et sitiū / et mudi sumus et colaphis cedim; et instabiles sumus  
 et laboras operantes manib; vris / maledicim; et benedicim;  
 psecutoz patim; et sustinemus / blasphemiam et obprobria  
 Itaq; purgamenta huius mudi facti sumus omni ppsima vsq; adhuc  
 Non ut confundat vos hec scō / s; ut filios meos hñmōs ad



Ad corinthios 1

moneo Nam si docem milia peccatores beatis in xpo sed no  
multos pres Nam in xpo ihu p euangelio ego vos tenui Ro  
go vos frs imitatores mei estote sicut et ego xpi Ideo misi  
ad vos timotheum est filius meus cariss et fidelis in dno  
qui vos comouet faciat uias meas que sunt in xpo ihu sicut  
ubiq in omni ecclia doceo Tanq no uentus sim ad uos sic inflati  
sunt quidam. Venia ato ad uos si domus uoluit et cognosca  
no finem eor qui inflati sunt sed uirtute Non enim in finem  
est regnu dei sed in uirtute Et uide uias in uita uenia ad uos  
an in caritate et spiritu mansuetudinis

Capitulum quintum

**Q**uoniam tam audire inter uos fornicatores et tales fornicatores  
quos non sunt ab initio nec in gentes ita uxor pres sui ali  
quos beati Et uos inflati estis et non magis luctu habuistis ut  
tollat de medio uirum qui hoc opus fecit Ego qd ab sens  
corpe pres aut spiritu Nam iudicavi tanq pres eu qd sit opus e  
in nomine domini nostri ihu xpi Congregat uos et in eo spiritu  
in uirtute domini nostri ihu xpi tradere huic sarthane in manibus  
carnis ut spiritus saluus sit in deo die domini nostri ihu xpi No uos

vray



her gloriato via. Nescitis quod modicum fermentum totam massam  
 corrumpit. Ergo purgare igitur vetus fermentum ut sitis nova essetio  
 etis asini. Et enim pascha nostrum immolatus est Christus. Itaque epule  
 in non inferimus veteri neque immiscemus malitiae et nequiae sed in  
 mitem sinceritatem et vitam. Quod si vobis in epistola Non commiscemus  
 fornicationem. Non utique fornicationem huius mundi aut auaritia aut  
 maledictas et rapacibus et idolis seruientibus. Alioquin debuerat  
 iam de hoc mundo exisse. Illic autem scripsi vobis non commisceri  
 Si is qui fratrem nominat me vobis est fornicator aut auarus aut idolis  
 seruientis aut maledictus et ebriosus aut rapax. Tu eiusmodi  
 nec aliquid sumere. Quod enim michi debetis quod foris sunt iudicium  
 Nonne debetis qui intus sunt. vos iudicatur. Nam eos qui foris sunt  
 Deus iudicabit. Auferite malum ex vobis ipsis. **VI. 1.**

**A**udet aliquis vnum habere negotium adversus alterum iudicari apud  
 magis et non apud sanctos. An nescitis quoniam sancti dei debent in medio iudicari  
 Et si in vobis iudicabitur quod in medio iudicatur estis. quod de minimis iudicatur  
 Nescitis quoniam angelos iudicabitis. Quotomagus scilicet. Scilicet iudicatur  
 iudicia si fueritis irreprehensibiles et sicut in ecclesia illos constituit ad



mthos 1

iudicad. ad veritadia vna Dico/sic no est nu vos sapiēs dīq  
 qui possit iudicare <sup>inter</sup> frēm suū et frēm/sed frater ad frē iudicō  
 querit/et hoc apud infideles et non apud sōs. Jam qdē  
 omno delictū est in vobis/ eo q iudicia hētis inter vos. Cuare  
 nō magis iniuriā accepistis. Cuare nō magis fraudē pati-  
 mi. Sed vos potius iniurias facitis et fraudatis. <sup>frat</sup> <sup>frat</sup>  
 An nescitis qz in iū regnū dei non possidebitis. nolite enī  
 neqz fornicari neqz ydolis fūctes neqz adulā neqz molles  
 neqz mastoz cōcubitores. neqz fūes. neqz auari. neqz ebrii  
 neqz maledici neqz rapaces regnū dei possidebit. et hoc qd  
 aliqui fuistis sed abluti estis/ s̄ scificati estis/ sed iustificati  
 estis in nōie dñi in ihu xpi et in spū dī unī. <sup>q̄</sup> <sup>q̄</sup> nōa m̄ lucet  
 s̄ oīa dīa expedit. <sup>q̄</sup> <sup>q̄</sup> nōa m̄ lucet s̄ nō oīa edificat. s̄ ego sub  
 nulliqz redigat p̄tate. <sup>q̄</sup> <sup>q̄</sup> nōa veni. et uenit es. Deus autē  
 et hūc et hāc destruet. Corpus autē nō fornicatōni. <sup>delict</sup> <sup>delict</sup> s̄ dñm  
 et dñs corpi. Deus vero et dñm suscitauit. <sup>q̄</sup> <sup>q̄</sup> nōa suscitabit  
 p̄tates sua. Resat qm̄ corpa ura membra xpi sui. Tollens  
 ergo membra xpi facia membra meretis. <sup>q̄</sup> <sup>q̄</sup> nōa Resat qm̄ d̄



ad heret meretrici vnu corpus efficiat. Et sicut in genesi <sup>en co</sup> ~~qui~~  
 nich duo in carne vna. qd aute ad heret dicitur vno spūs est ~~q~~  
 qd go fornicator. Omne en patm qd atqz fecit ho extra cor  
 est cui aute fornicat in corpus suu patat. An nescit qm v  
 mebra templū sūt spūs sancti qui in nob est que heras a deo  
 Et nō estis vni. Erupit en estas pao magis glificare er porta  
 Quibus aute scpsit m. Bonū *in cam* deū in corpore  
 est hoi muliere nō tangere ppter fornicator aute vnusquisqz  
 vxore heras <sup>sua</sup> et vnaqueqz virū suū heras. Vni vir debet  
 videri sicut aute et vxor vni mulier suū corpus ptatez nō hē  
 sed vir. sicut aute et vir ptatez suū corpus nō hē s mlti. Nō  
 fraudne invice. nisi forte extossu ad opus vt paceas orom  
 et uos reliamini in idipm. Ne tēpter vos scissas ppter ino  
 tinetiam vram. hoc at duo scd indulgetia. nō scd impiū  
 volo aute omēs hoies ēē sicut meipm. Sed vnusqz ppiū  
 domū habet exdo. Vnus qd sic alius vero sic. Dico aute nō  
 nuptas et uiduis bonū est illis si sic pmaneat. sic et ego.  
 Et si nō se cōtinet. nubat. melius est en nubere qm vrisu.



## vuthios

autē q n̄ m̄momo iūti sūt p̄pio/ nō ego s̄ dñs v̄rorem  
 v̄ro nō diste d̄/ q si distessit manere in nupta p̄pio/ aut  
 v̄ro suo regaliam/ Et vir v̄rore nō dimittat/ Max cētis dñs eo  
 nō dñs/ Si q̄ s̄ v̄rorem habet infidelē et her consentit hūa:  
 re cū illo nō dimittat illaz/ Et si q̄ m̄r habet virū infidelē  
 et hic q̄sentat hūare cū illa nō dimittat virū/ Basicata est n̄  
 vir infidelis p̄ mulierez fidelem/ Basicata est et m̄r infidel  
 p̄ virū fidelem/ Alioqn̄ filij v̄ri n̄ mudi eent/ Aut autem  
 s̄a sūt/ Et si infidelis distedit <sup>discedat</sup> non est em̄ p̄uituti subitus s̄  
 a soror n̄ hūgdi/ In pace autē vocat uos deo/ Unde n̄ s̄as m̄r  
 si virū saluū facies/ nisi v̄māqz s̄ dñs diuisit/ et v̄mū  
 queqz sūt vocat deo ita abulet/ Et sicut in oibz cāys doceo  
 Cūcūqz aliquis vocat est nō adducat p̄pucū/ In p̄pucio autē  
 aliq̄s vocat est nō tūcūqz/ Cūcūqz n̄cūqz nihil est i et p̄pucū  
 nihil est sed obsequio mādatorz dei/ Vnusqzqz in q̄ voca  
 tione vocat est in ea p̄maneat apud deum/ Verus vocat  
 est de libertate nō sit tibi aue d̄ libertate/ set et si potes liber  
 fieri maḡ vtere/ Cui em̄ in dñno vocatus est suus lib̄tus/



est domini. Similit' qui liber vocatus est servus est xpi.  
 nō empti estis. nolite fieri servi hominū. Omnisque in quo  
 vocatus est fuit in hoc permaneat apud deū. De vobis autē  
 pceptū domini nō habeo. Consiliū autē dñi tāq' mīa q'se autē  
 a domno ut sim fidelis. Existō em' b' bonū esse ppter instā-  
 tem nūtiatē. qm' bonū est sic bonū ēē. Alligatus es uxori  
 noli q'rere solutō. Solutus es ab uxore. noli q'rere uxore. Si  
 autē accipis uxore nō peccas. Et si nupit' vgo. nō peccat.  
 Tribulacōm tam carnis habui huius. Ego autē dico vobis  
 p' hoc. h' itaq' dico vobis frēs. <sup>hoc</sup> ip'us brevis est. Reliquū est. ut er-  
 q' hnt uxores. tāq' non venies sint. Et qui flent tāq' nō  
 flentes. Et qui gaudent tāq' nō gaudentes. et q' emunt tāq'  
 nō possidentes. Et q' utūt' hoc mūdo. tāq' nō utūt' p'teritū  
 em' figā huius mūdi. Volo at' vos frēs sine sollicitudine  
 ēē. Cui sine uxore est. sollicitus est q' dñi sūt. cogitat quo  
 placeat deo. Cui at' ai uxore ē. sollicitus est q' sūt mūdi.  
 placeat uxori et diu's est. Et mīr que in mupta ē erūto.  
 Cogitat que domni sūt. ut sit s'cā corpe et spū. Que autē



Ad cor<sup>1</sup>

nupta est/ cogitat que sit mundi quō placeat viro suo/ por-  
 ro ad utilitate viroz dico/ nō ut laquē vob imiciā/ sed ad id qd  
 honestū est/ Et ut freques sit vtrā oratio ad deum<sup>et</sup> quod facul-  
 tate<sup>p̄beat</sup> vear sine impedimēto dñi<sup>dñi</sup> obsequandi Si q̄s autem  
 turpe se videri estimat sup v̄gine sua q̄ sit sup adultā/ et  
 ita oportet fieri qd vlt faciat nō p̄at si nubat/ nā q̄ statuit  
 in corde suo p̄ius/ nō hēns nūitate/ p̄tatez autē habens sue  
 volūtatē/ et hoc iudicabit in corde suo/ seruare v̄gine suā bñe  
 facit/ Igit̄ et q̄ m̄tomo iūgit v̄gine suā bene seruare facit  
 et q̄ nō iūgit melius facit/ mulier alligata est legi/ q̄nto  
 tpe vir eius vivit/ et si dormiet vir eius lib̄ata est a lege  
 vi/ cui vlt nubat tñ in dño Beator autē erit si sit per-  
 m̄serit/ sc̄d̄ meū consiliū/ puto autē q̄ et ego spm dei hēat  
**D**E h̄is autē que ydolis sacrificat/ sc̄o qm̄ om̄s v̄n̄ car-  
 n̄az dei hēat/ Sc̄a inflat caritas v̄b edificat/ Si q̄s at se cri-  
 stianū scire aliqd/ nondū cogit/ queadmodū eū oporteat sc̄e  
 Si q̄s autē diligit deū/ h̄ic cogitū est ab eo/ De esis at que  
 ydolis ymolāt/ sc̄o q̄ nichil est ydolu in m̄do/ et q̄ nullo



Deus nisi unus Nam et si sint q̄ dicūt dī sive in celo sive in t̄ra  
 si q̄d sūt dī mlti et domi multi sed nobis tamē unus est de  
 et pater ex quo omnia et nos in illo et unus dñs ih̄s xp̄us  
 p̄ que oīa et nos p̄p̄m / s̄ nō in omnibus est sc̄a et iuda autē  
 cū q̄sā usq; nūc ydoli q̄ ydolatriā mādūcāt et q̄sā ip̄sa  
 sit inf̄ma polluit / Etia autē uos nō comedat deo neq; em  
 nō mādūcāt q̄ de facie neq; si mādūcāt q̄ habudat / Cū  
 ne forte hec licētia n̄a offēdiatū fiat inf̄mis Si em q̄s v̄d  
 eū qui habet sciētiā in ydolo recubet nōne q̄sā ei q̄  
 sit inf̄ma edificat ad mādūcāt ydolatriā et pibit inf̄mus  
 in tua sciētia / p̄t̄ que xp̄us mortuus est Sic autē p̄cā  
 tes inf̄res et p̄uac̄tes cons̄c̄at eos inf̄mas in xp̄o p̄cā  
 Cū p̄t̄ si esta scandalisat fr̄em meū nō mādūcabo carne  
 in cōmune fr̄em meū scandalisem *in cor.*

**N**on sum liber / non sum ap̄lus / nōne xp̄m ihs̄m dñm  
 nostrū uidi / nōne opus meū uos estis in domo et si alijs  
 nō sū ap̄lus s̄ t̄ uos sūm Naz sc̄tū ap̄latus mei uo  
 estis in domo / mea defensio ap̄t̄ eos q̄ me m̄trogāt hec



nam non habemus potestatem manducandi et bibendi. Nam non habemus  
potestatem sororem mulierem adducendi. sicut etiam apostoli et fratres domini et  
cephas aut solus ego et barnabas non habemus potestatem hoc operan-  
di. Cuius militaris suis stipendiis vivit. Cuius plerumque vinea et de  
fructu eius non edit. Cuius pascat gregem et de lacte gregum non man-  
ducatur. Nam si dixerit homo hoc dico an et lex hoc non dicit. Scriptum  
est enim in lege moysi. Non alligabis os boni viri. Nam de  
sobus cura est deo. An propter nos utique hoc dicit. Maxime propter nos  
utique scripta sunt. quoniam debet in spe qui arat arare et qui trahit  
in spe fructus percipere. Si nos vobis spiritualia seminamus non  
magnum est si nos carnalia vestra metamus. Si alii pretiosius vestre pre-  
ces sunt quare non potius nos. Sed non vultis habere potestatem. Si omnia  
sustineamus ne possedimus deum et christum. Nescitis quoniam qui in pacifi-  
catione operantur que de sacrificio sunt edunt et qui altari deficiunt cum  
altari participant. Ita et dominus ordinavit hijs qui evangelium annuntiant  
de evangelio vivere. Ego autem nullo horum usus sum. Non scripsi autem  
hoc ut ita in me fiat. Bonum est enim michi magis mori quam  
ut gloriam meam quod evacuaret. Nam si evangelizavero non est michi



gloria. uirtus enim in manibus. Ne enim in est. si non enim. Si enim  
 uales hoc ago. uideat. hoc si aut inuitis. dispendio in credita est. et  
 est ergo merces mea. et enim. predicatis sine superpositione enim  
 et non absque pietate mea in enim. Nam cum liber essem ex omnibus  
 enim me seruum feci. ut plures lucrifacerem. Et factus sum iudeis tam  
 iudeus. ut iudeos lucrarer. Hijs qui sub lege sunt. qui sub lege  
 ad ipse non essem sub lege. ut eos qui sub lege erant lucrifacerem.  
 Hijs qui sine lege erant. tam sine lege essem. Christi. ut lucrifacerem  
 eos. qui sine lege erant. factus sum infimis. quasi infimus. ut infimus  
 lucrifacere. Omnibus oia factus sum. ut omnes saluos facere. oia  
 autem facti propter enim. ut princeps eius efficiar. Nescitis quod  
 hi qui in stadio currunt. omnes quidem currunt. sed unus accipit  
 uindictam. Sic currite ut perhedaris. quis enim qui in agone contendit. ab omni  
 se abstinet. Et illi quidem ut corruptibilem coronam accipiat.  
 nos autem in corruptibilem. Ego igitur sic ut qui in multo. Disputans  
 non quasi aere. ubi eras. sed castigo corpus meum. et in futurum redigam.  
 Ne forte cum alijs predicauerim. ipse reprobus efficiar. **x. c.**

in hijs sine lege dei  
 non essent. hi in  
 lege essent

**N**olo enim uos ignorare fratres. quoniam presens in uobis sub multis



## Cor. 1.

fuerunt et omnes mare insierunt et omnes in moyse baptizati sunt  
 in nube et in mari et omnes eandem esca spiritales manducaverunt et  
 omnes eundem spiritales potum biberunt. Bibebant autem de spiritali quia  
 quia eos petra. petra autem erat christus. Sed in pluribus eos bene  
 placitum est deo quia perstrati sunt in deserto. hoc autem in figura unum factum  
 sunt ut non simus concupiscentes malorum sicut et illi concupierunt neque  
 idolatri efficiantur sed quodam ex ipso quocumque modo scriptum est. De  
 deo populus manducare et bibere et frangere ludere neque fornicari  
 sed quodam ex ipso fornicati sunt et ceciderunt una die viginti quatuor milia  
 neque temptemur christum sed quodam eorum temptaverunt et asperib9 perierunt  
 neque immurere sed quodam eorum immuraverunt et perierunt ab exhortatione  
 hoc autem ad in figura quia tangebant illis. Scripta sunt autem ad correptionem  
 nostram in quibus fines saeculorum deveniunt. Itaque qui se existat stare iudicari  
 ne cadat. Temptatio non vos apprehendat. nisi humana. fidelis autem  
 deus est qui non patietur vos temptari super id quod potest ferre sed faciet  
 ad temptationem etiam preventum ut possitis sustinere. Propter quod carissimi  
 non fugite ab idolorum cultu ut per debiles loquar vos ipsis iudicate quod  
 dico calix benedictionis aut benedictionis nonne communicatio per sanguinem



Et panis que frangit nonne participatio domini est / <sup>corp</sup> et in uno pane  
 et unum corpus multi sumus / Omnes qui de uno pane et de uno  
 calice participamus / unum corpus et unus sanguis / Videte istud sed carnis non  
 neque edunt hostias participes sunt altaris / Quid ergo dico / quod  
 his immolatum sit aliquid / aut quod idolum sit aliquid / sed quod immolatur  
 tibi. Deo immolatur et non deo / Nolo autem vos sociari si deo  
 estis / Non potestis calicem domini bibere. et calicem deorum / Non  
 potestis mensam domini participare et mensam demoniorum / An emula-  
 mur dominum / Numquid fortiores illo sumus / Omnia mihi licet sed non  
 omnia expediunt / Omnia licet michi sed non omnia edificat / Non  
 quod sciunt est gratia sed quod altius / Omne quod in mundo venit  
 manducate / inquit interrogates propter gratiam / Dominus est terra et plenus  
 eius / Qui vocat vos infidelium ad cenam. et vultis ire de quod vos  
 apponit manducate nihil interrogates propter gratiam / Qui autem  
 dixerit hoc immolatum est idolis nolite manducare propter illud qui  
 iudicat / et propter gratiam / Consciam autem dico. non tua sed altius  
 cor quod enim libtas mea iudicat ab alia gratia / Si ergo cum gratia  
 participo quod blasphemor pro eo quod gratias ago / Siue ergo mandu-



sue bibit ul' q' aliud facitis / oia in gl'am dei facite. sine  
offensione estote iudeis et gentibz. et eccie dei / sed ego p' oia  
i oibz placeo. nō q'res qd m' utile ē s' qd mlti ut salui fiant

**E**mitatores mei estote sicut et ego. Laudo autē **XI**

vos frēs. q' p' oia meiores mei estis. Et sicut tradidi vob' p'cep-  
ta mea tenet' volo autē vos scire q' omis viri caput xp'us  
est. Caput autē mulier' viri / caput v' d' deus / cui vir oras et  
pphans velato capite. detur p'at cap' suū / Ois autē mlti o-  
ras aut pphans nō velato capite detur p'at cap' suū. Omū est  
enī ac si detaluet' nam si nō velat' mlti tondet' Si vō  
cupe est mulieri tondē aut detaluan' / velat cap' suū. Vir  
qd' nō d'z velare cap' / qm' ymago et gl'a est dei. Mulier  
autē gl'a est viri. Non enī vir ex muliere ē s' mlti ex viro  
Et nō est catus vir p' muliere / sed mlti p' virū. Ideo mlti  
ret h're velamen sup' cap' suū et p' angelos. Seruū neqz v'  
sine muliere neqz mlti sine viro in domino. Nam sicut mlti de  
no ita vir p' muliere / oia autē ex deo vos ipd iudicate. De  
muliere nō uelata orat' deū. Nam ipa natā docet nos q' vir



quid si comam mutat ignominia est illi / mulier vero si co-  
mam mutat / q̄ta est illi / qm̄ capilli p̄velae dati sūt illi / Si  
q̄s autē uidet̄ m̄ vob̄ q̄tios̄ eē. nos t̄m̄ q̄s v̄tūdiem no-  
hēm̄ neq̄ etiā dei / hoc aut̄ p̄cipio non laudas q̄ nō m̄  
melius sed in detrius q̄venitis p̄mū q̄d̄ q̄venietib̄ vob̄ m̄  
etiā dei audio fassurus eē inter vos / et ex parte aedō. Naz et  
optet hereses esse v̄t et q̄ p̄bati sūt m̄ vob̄ fiat. **E**ne.  
m̄t̄ib̄ q̄o vob̄is m̄ v̄m̄ / q̄ nō est d̄m̄q̄ cenā maducare m̄  
quisq̄ em̄ sua cenā p̄sūt admaducad̄ / Et alius q̄d̄ esurit  
alius autē alius est. Nūq̄ nō hētis domos admaducad̄ a  
lib̄is / a etiā dei q̄tēp̄it̄ / et q̄fūd̄ eos q̄ nō hēt̄. **E** d̄m̄  
vob̄is / laudo vos m̄ hoc nō laudo. **E**go em̄ accepi a dom̄is q̄  
et tradid̄ vob̄is / qm̄ d̄ns noster ih̄s xp̄us m̄ q̄ nocte tradid̄  
accepit panē et gr̄as agens b̄n̄edixit at̄ fregit et dixit  
Accipite et maducate hoc est em̄ corp̄s meū q̄d̄ p̄m̄t̄as tra-  
dit̄ hoc facite m̄ meaz cōm̄oratiōm. **B**ibit̄ et calicē postq̄  
cenat dices. **H**ic calix nouū testam̄tū est m̄ meo sanguine  
hoc facite q̄cūq̄ bibet̄ m̄ meaz cōm̄oratiōz. **Q**uocūq̄



em maducabit pane huc et calice bibet morte dñi annua  
 abiat don't veniat itaqz dñiqz maducavit pane huc uel  
 bibet calice dñi indigne reus est corporis et sanguinis domini  
 prober autē seipm hō et sit de pane illo edat et de calice  
 bibat Qui em maducat et bibit indigne iudiciū sibi ma-  
 ducat et bibit nō diiudicat corpus domini Ideo mī vos mlti  
 infm et inbecilles et dormierut mlti sed si nos metipos  
 diiudicare nō utiqz iudicarem Du iudicam autē a dñio  
 corripimr ut nō cū hoc mūdo dāpnemur Itaqz frēs mei  
 cū gveritis ad maducand invicē expectate Si qd esūt domi  
 maducetur nō i iudiciū gveriat Ecclā aut cū venō disponā  
**S**piritualibz autē nolo uest iſraēl *in carm* / uobis  
 frēs Gatis em qm cū gentes eet ad simlāra multa pur-  
 ducebamr cūtes Ideo notū vobis facō qm nemo in spitu  
 dei loques dicit anathema ihu Et nō pē dicere dñs ihus  
 nisi in spū sancto / Quisqz vero gūaz suū aut idz spūs  
 et diuisiones mīstratōnū sē idz autē dñs / et diuisiones opa-  
 tōnū sē idz vero deus q opat oīa in oībz vnicuiqz ac datur

viii ca.



manifestatio spiritus ad utilitatem. Alii autem per spiritum dicitur spiritus  
 Alii quod spiritus sanctus est spiritus. Alii fides in eodem spiritu. Alii  
 gratia est sanitas in uno spiritu. Alii operatio virtutum. Alii potentia  
 Alii discretio spirituum. Alii gratia. Omninoque. Alii interpretatio spiritus  
 Hec autem omnia operatur unus atque idem spiritus diuinus singulis  
 prout voluit. Sicut enim corpus unum est, et membra habet multa,  
 omnia autem membra corporis ad sunt multa unum corpus efficiunt ita  
 Christus. Item in uno spiritu omnes nos in unum corpus baptizati sumus  
 sive iudei, sive gentes, sive liberi, sive serui. Et omnes uno spiritu po-  
 tati sumus. Nam et corpus non est unum membrum, sed multa. Si dixit  
 pes, quoniam non sum manus, non sum de corpore, non ideo non est de corpore. Et  
 vult autem quod non sum oculus, non sum de corpore, non ideo non est de corpore.  
 Si totum corpus oculus, ubi auditus. Si totum auditus, ubi odoratus.  
 Nunc autem posuit deus membra unumquodque corporis in corpore, sicut voluit,  
 quod si cuncta dicitur unum membrum, ubi corpus. Nunc autem quod multa me-  
 bra unum autem corpus. Non potest autem dicere, oculus manus op-  
 tua non indigeo, et utrum caput pedibus, non estis in nobis. Sed in  
 tota ecclesia quod videntur membra inferiora esse corporis, maiora sunt.



et quod putatis utiliora corporis esse membra / his honore habu-  
diores credatis / Et quod in honesta sunt vestra humilitate hone-  
state habet / honesta autem vestra nullis egent / sed deus tepauit  
corpus ei / cui de erat habundantior tribuendo honore / ut no-  
sit scisma in corpore / sed in idipsum propter invicem sollicita sit me-  
bra / et si quid patitur unum membrum / cuncta membra cum eo glori-  
antur / unum membrum / cuncta gaudent omnia membra / vos autem estis corpus Christi  
de membra de membris / et quodcumque posuit deus in ecclesia / propter  
apostolos / sed et prophetas / ita doctores / item virtutes / cum gratia ru-  
tationum opitulationes / gubernationes / quia linguarum / interpretationes  
promouimus / Nunc omnes apostoli / Nunc omnes prophete / Nunc omnes docto-  
res / Nunc omnes virtutes habent / Nunc omnes gratiae / cuncta cum ha-  
beret / Nunc omnes linguas locuti / Nunc omnes interpretati / *in ca*

**E**mulam autem calismata meliora / Et ad hoc extelleci-  
orem viam vobis demonstrabo / si linguas hominum loquar et angelorum  
cantate autem non habeam / factus sum velut aes / sonans / et tibialiter  
timens / Et si habuerim prophetiam / et nouerim omnia mysteria / et  
omnes scientias / si habuerim omnes fides / ita ut montes transferre



caritatem autem non habeam nichil sum / Et si distribuero in  
 pauperum omnes facultates meas / Et si tradidero corpus meum  
 ut ardeam caritate autem non habeam nichil michi prodest / Caritas  
 paces est / benigna est / Caritas non emulat / non egit  
 perperam non inflatur / non est ambiciosa / non querit que sua sunt  
 non irritatur / non cogitat malum / non gaudet super iniquitate / Congru  
 det autem vitis omnia suffert omnia credit / omnia sperat / omnia sustinet  
 Caritas nunquam exaudit / Sive prophetie euacuabuntur / sive lingue co  
 sabunt / sive scientia destruetur / Ex parte enim cognoscimus / et ex parte  
 prophetamus / Cum autem venierit quod perfectum est euacuabitur quod ex parte  
 est / Cum enim paruulus loquebatur sicut paruulus / sapiebat ut paru  
 ulus / cogitabat ut paruulus / cum autem factus sit vir euacuauit  
 quod erat paruuli / Vides nunc per speculum et enigmate / tunc autem  
 facie ad faciem / nunc cognosco ex parte / tunc autem cognosco sicut et cognos  
 ci / nunc autem manet fides spes / caritas talis habet / maior horum autem  
**S**ecundum caritatem emulamini spiritualia / magis autem **xm c**  
 ut prophetetur / Cui enim loquitur unus / non hominibus loquitur sed deo / Reo enim  
 audit / Spiritus autem loquitur mysteria / Nam qui prophetat hominibus loquitur ad dei



facioz. et exhortatoz. et consolatoz. Qui loqr̃ lingua/semetipm  
edificat/ Qui autē pphetat. etiā edificat/ Volo aut vob omē  
loq linguis/ mag̃ autē pphetare/ mag̃ maior ē q̃ pphetari  
q̃ loq linguis/ n̄ forte mēptet̃. ut etiā edificatoz accipiat/ Nūc  
ut scis si venero ad vos linguis loqr̃. qd vob pdero. nisi vobis  
loqr̃. a' i revelatōe. a' m̄stra/ a' pphēcia. aut in doctrina/ Tame  
q̃ sine amīa sūt vocē dancia. sive tuba. sive cythara/ nisi di.  
scitoz sonitū dederit. quō sciet̃ id qd canit̃. aut qd cytharizat̃  
Item si incerta vocē det tuba. qd p̄parat se ad bellū/ Ita et  
vos plingvaz nisi s̄mone manifestū dederit. quō sciet̃ id  
qd dicit̃. Eritis em̄ in aera loquētes/ Tam multa utputa ge  
nā linguaz sūt in hoc mūdo et sine voce nichil est/ Si igit̃  
nesciero virtutē vocis. ero ei cui loqr̃. barbarus/ Et is q̃ loqr̃  
m̄ barbarus/ Sic et vob qm̄ emulatores estis spūū. ad edifica  
tōē ecclē. quāte ut habuerit/ Et id q̃ loquit̃ lingua. orat  
ut mēptet̃. Nam si orem lingua/ spūs meus orat/ mens  
autē mea sine fructu est/ Quid ergo est/ Orabo spū. Orabo  
et mente/ psalla spū. psallat et mēte/ Ceteri si benedixerit



spm eius supplet locu ydiote/ Cuius dicit amicus si tu bene  
 dicor/ qm qd dicas/ nescit/ Nam qd tu bene quas agis sed  
 alter no edificat/ Gratias ago deo meo. qm in vestis lingua lo  
 qit/ Sed mea in vobis volo quicq pa spm meo loq/ ut et alios  
 instruat/ qd dicit multa vobis in lingua/ ffres nolite pueni  
 fia pibz/ sed malicia parvuli estote/ Pensibz alite pfecti est  
 In lege em scptu est/ qm in alijs linguis. et labijs alijs tem  
 plo huius/ Et nec sic exaudiet me dicit dñs Itaqz lingue in  
 signu sūt. no fidelibz. sed infidelibz/ pphetie autē no in fide  
 libz s. fidelibz/ Si go coueriat vniūsa etiā in vnu/ et omnes  
 lingue loqnt/ intēnt autē ydiote aut infideles Nonne dñs  
 qd insant/ Si autē quis pphetet/ intet autē qd infidelis ut  
 ydiota qmāt ab oibz/ diuidiat ab oibz/ Oculta cordis em  
 manat/ Et uti cades i facie adorabit deū pnuatās qd vere n  
 vobis deus sit/ Qd go ffres cū qvenitis vno quisq vrm ppa  
 mū habet. Doctia h. Apokalipsim h. lingua h. mīptatioz  
 h. oia ad edificatoz fiat/ Sme lingua qd loqut/ sed/ duos  
 ut mlti tres/ et p partes vnus mīptet/ Si autē no fuerit



1 Cor

in pres. taceat in eccia sibi aut soli loq et deo / pphie duo a  
res dicat / et ceteri diiudicet / et si alij reuelatu fuit seden  
por taceat / pphie n omis p singulos pphetizare / ut omis discat  
et omis exhortet / et spūs pphaz pphetas sibi etia sūt / No em e  
dissensionis deus. sed pacis / sicut in omibz ecciis scōdo doceo / qu  
lires in ecciis taceat / Non em pmutat eis loq / s subdit ee  
Sicut et ler diat / Si qd auct voluit discere domi viros suos  
mitiget / Turpe est em milien in eccia loq / An a uob im di  
pcessit / aut in nos solos puenit / Si qd auct uidet ee ppha aut  
spualis cognoscat que scōs vob. q domi sue madata / Si qd  
auct ignorat ignorat / ignorabit / Itaqz frēs emulamini pphie  
tizare / et loq liguris nolite phibere / oia auct honeste et scōs  
**N**on aut vob facō frēs *in cum* / ordiez fiat vobis  
enim quod pducam vobis qd et accepistis in quo et stat. p  
qd et saluamini q rōne pducam vob si tenet nisi frustra ac  
didistis / Tardidi em vobis in pimis qd et accepi / qm xpus  
mortuus ē ppteris vris scōs scptis / et qz uisus est cephe / et p  
hoc uidet / dem uisus est plusq quingentis fribus siml / et alijs

Et qma sepultus ē et  
qz pphie 3a die am  
scptis /

j  
†  
†  
v u m



nila manet usque adhuc. Cuius autem dormierit dominus  
 est iacobus. Item apostolis omnibus. Nouisse autem omni tempore alio  
 tuo visus est et michi. Ego enim sum minimus apostolorum qui non  
 sum dignus vocari apostolus quoniam persecutus sum ecclesiam dei. Gratia autem  
 dei sum id quod <sup>et</sup> gratia eius in me <sup>vacua</sup> egena non fuit. Et humiliter  
 tuis illis omnibus laboravi <sup>et abstinui</sup>. Non autem ego sed gratia dei mecum  
 sum enim ego sum illi. sic predicavi. et sic credidisti. Si autem  
 predicat quod resurrexit a mortuis quod quidem dicitur in vobis quoniam resur-  
 reccio mortuorum non est. Si autem resurreccio mortuorum non est  
 neque christus resurrexit. Si ergo christus non resurrexit inanis est predi-  
 catio nostra. vacua est et fides vestra. Invenimur etiam et falsi testes dei  
 quoniam testimonium diximus aduersus deum quod suscitauit christum. que non  
 suscitauit si mortui non resurgunt. Nam si mortui non resurgunt  
 neque christus resurrexit. quod si christus non resurrexit vana est fides vestra.  
 Adhuc enim estis in peccatis vestris. Ergo et qui dormierunt in christo  
 videntur. Si in hac vita tantum in christo sperantes sumus. miserationes  
 sumus omnibus hominibus. Nunc autem christus resurrexit a mortuis. primum  
 dormientium. Item quid per hominem mors. et per hominem resurreccio nostra.



## 1. Cor.

Et sicut in Adam omnes moriuntur ita et in Christo omnes vivifi-  
 catus. Penitusque autem in suo ordine promittit Christus deum huius qui  
 sunt populi qui in adventu eius crediderunt deum finis qui ad tradiderunt  
 regnum deo patri. Cum evacuavit omnes principatus. et potestates et virtutes  
 oportet autem illum regere deus per omnes inimicos sub pedibus eius. No-  
 uissime autem inimica destruet mors. Omnia autem subiecit sub pedibus  
 eius. Cum autem dicat Omnia subiecta sunt ei sine dubio per eum  
 qui subiecit ei omnia. Cum autem subiecta fuerint ei omnia. tunc et ipse  
 filius subiectus erit ei qui subiecit sibi omnia. ut sit deus. Omnia in  
 omnibus. Alioquin quid facient qui baptizant per mortuos. Si omnino mor-  
 tui non resurgunt ut qui baptizant per illis. ut qui et nos perditamur.  
 omni hora. Cotidie enim morior propter gloriam gloriarum vestra qua  
 habeo in Christo Iesu domino nostro. Si scilicet homines ad bestias pugni  
 epheesi. quod non potest si mortui non resurgunt. quod aduce et bibas.  
 trax enim moriemur. Nolite seduci. corripuit enim mores bonos  
 colloquia mala. Vigilate iusti et nolite peccare. Ignorantia  
 enim quodam deo venit. Ad reverentiam vos loquitur. Quod dicit aliquis. Quomodo  
 resurgent mortui aut qui corpe veniet. Insipies tu quod scias non



vivificat nisi prius moriatur / Et quod seminas non corpus /  
 est seminis sed nudum granum ut puta tritici aut alius /  
 Deus autem dabit illi corpus sicut vult per unamquamque seminum /  
 Non omnes eadem caro / sed alia hominum / alia pecorum / alia vo-  
 lucrum / alia autem piscium / et corpora celestium / et corpora terrestria /  
 alia quod celestium gloria / alia autem terrestrium / alia claritas solis /  
 alia claritas lune / et alia claritas stellarum / Stella autem a stella  
 differt in claritate / sic et resurrectio mortuorum / Seminat in corrup-  
 tione / sicut in incorruptis / Seminat in ignobilitate / sicut in gloria /  
 Seminat in infirmitate / sicut in virtute / seminat corpus animale /  
 sicut corpus spiritale / si est corpus animale / est et spiritale / Sed scriptum  
 est / factus est primus homo adam in anima viventem / Movissis autem  
 in spiritu vivificatus / Sed non prius quod spiritale est / sed quod animale  
 deum quod spiritale est / primus homo de terra terrenus / secundus homo de celo celestis  
 Qualis terrenus / tales et terreni / Et qualis celestis / tales et celestes  
 Sicut sicut portamus imaginem terreni / portemus et imaginem cele-  
 stis / Hoc autem dico / scilicet quoniam caro et sanguis regnum dei possit  
 non potest / neque corruptio in corruptela possidebit / Ego misisti







hyemabo Et vos me ducite quocumque iero. Nolo enim vos in  
 situ videre me spero enim me aliquantu[m] tempore manere apud  
 si dominus permiserit permaebo autem ephe[si] usque ad perthe[ro]sten  
 hostium enim michi acceptu[m] est magnu[m] et euident[er] et adu[er]sa  
 multa Si veni[re] autem the[m]mothe[us] uidete ut sine timore sit apud  
 vos propter enim opus domini sciat et ego Ne quis ergo illu[m] spernat de  
 ducite autem illu[m] in pace ut veniat ad me Expecto enim illu[m]  
 cum fratribus meis De apollo autem sic notu[m] facio vobis quoniam multa  
 rogavi eu[m] ut veniret ad vos cum fratribus Et vique non fuit vo  
 luntas eius ut veniret Veniet autem ad ei vacu[u]m fuerit  
 Vigilate et state in fide viriliter agite et confortamini in domino  
 et omnia via in caritate fiat Obscuro autem vos scitis nosque domus  
 phane et fortissimi qui sunt promittit achaye Et in missio[m] scilicet  
 ordinauit seipos ut et vos subditi sitis eiusmodi et obtemperanti  
 et laborati in nobis Gaudeo autem in prima stephane et fortissimi  
 et adhaere quoniam id quod vobis deerat ipsi suppleverunt Responderunt enim  
 spiritui meo et v[est]ro Cognoscite ergo quod eiusmodi sit Salutat vos  
 et me sic Salutat vos in domino multu[m] aquila et p[er] p[er]sta ad dom[um]



Ad cor 2

salua etiam pur quos et hospitor Saluta vos omib frer  
Salutate invicem in osculo sancto Salutaco mea ma<sup>v</sup> pauli  
Si qd no amat dnm ihm xpm sit anathema maranatha  
Gracia dnm nri ihu xpi voluistm Caritas mea cum  
vob in xpo ihu amen *Inapit argutu ad scilz Epilz ad cor*

**P**<sup>acornthys</sup> Est adam<sup>collaudans</sup> p<sup>miam</sup> consolationis s<sup>t</sup>bet eis eplam a p<sup>las</sup>  
latione p<sup>tytu</sup> et consolab eos exhortat ad meliora: q<sup>e</sup>  
statos qd<sup>z</sup> eos sed emedatos ondens *Inapit scilz epla ad cor*

**P**aulus ap<sup>lus</sup> ihu xpi p<sup>ro</sup>lutate dei et thiotheus  
frater eme dei q<sup>e</sup> est corinthys cu oibz stis q<sup>id</sup> <sup>scilz</sup> <sup>in</sup>  
vni<sup>sa</sup> archia / Gra uob et pax a deo p<sup>re</sup> m<sup>o</sup> et dno  
ihu xpo Bnedictio d<sup>ni</sup> deo et p<sup>re</sup> d<sup>ni</sup> nostri ihu xpi pater  
m<sup>is</sup>ericordiaz / Et deus totius consolaco<sup>nis</sup> q<sup>i</sup> consolat uos doi<sup>bu</sup>  
latone m<sup>ra</sup> / Et possit eripi q<sup>solari</sup> eos q<sup>in</sup> ad pressura<sup>m</sup> su<sup>m</sup>  
p<sup>er</sup> exhortaco<sup>z</sup> q<sup>i</sup> exhortam<sup>n</sup> erip<sup>i</sup> a deo q<sup>uoniam</sup> sicut habuerunt  
passiones p<sup>er</sup> m<sup>os</sup> nobis ita p<sup>er</sup> xpm habudar consolacio m<sup>ra</sup> Que  
at<sup>que</sup> t<sup>u</sup>lam<sup>n</sup> p<sup>er</sup> m<sup>ra</sup> exhortaco<sup>z</sup> et salute / Que q<sup>uoniam</sup> solam<sup>n</sup> p<sup>er</sup> m<sup>ra</sup> co  
solaco<sup>z</sup> et salute Que exhortam<sup>n</sup> p<sup>er</sup> m<sup>ra</sup> exhortaco<sup>z</sup> et salute /



Ad cor. y.  
<sup>in vobis</sup>

que operat<sup>r</sup> tollerant<sup>r</sup> eand<sup>m</sup> passion<sup>m</sup> q<sup>u</sup>e et nos p<sup>ro</sup>pt<sup>er</sup> v<sup>os</sup> i  
m<sup>ea</sup> s<sup>er</sup>ua sit p<sup>ro</sup> vobis. Quia sicut socij passion<sup>m</sup> estis sic  
eritis et consolam<sup>ini</sup> vobis. Nolo<sup>m</sup> em ignorare vos fr<sup>atres</sup> de tribulac<sup>io</sup>n<sup>e</sup>  
m<sup>ea</sup> q<sup>u</sup>e facta est in asia q<sup>u</sup>m sup<sup>er</sup> mod<sup>um</sup> q<sup>u</sup>am sup<sup>er</sup> v<sup>ir</sup>tutem  
ita <sup>no</sup>tederet<sup>r</sup> v<sup>os</sup> ead<sup>m</sup> viuere. s<sup>ed</sup> ip<sup>s</sup>i in vobis metip<sup>s</sup>e respon<sup>de</sup>re  
mortis habu<sup>er</sup>unt. n<sup>on</sup> s<sup>un</sup>t fideles in nob<sup>is</sup> sed in deo q<sup>u</sup>i suscit<sup>at</sup>  
mortuos. q<sup>u</sup>i de tantis p<sup>er</sup>iculis eripuit nos et eruit in que sp<sup>er</sup>as  
q<sup>u</sup>m adhuc eripiet adiuuantib<sup>us</sup> et vob<sup>is</sup> in orbe p<sup>ro</sup> vob<sup>is</sup> ut ex  
m<sup>ul</sup>ta p<sup>ro</sup>pt<sup>er</sup>is faceret<sup>r</sup> eis que in nob<sup>is</sup> e<sup>st</sup> d<sup>on</sup>atio p<sup>ro</sup> m<sup>ul</sup>tos p<sup>ro</sup>pt<sup>er</sup>  
pes agant<sup>r</sup> p<sup>ro</sup> vob<sup>is</sup> Nam gl<sup>ori</sup>a n<sup>ost</sup>ra h<sup>ec</sup> est testimo<sup>n</sup>iu<sup>m</sup> q<sup>u</sup>o<sup>d</sup> in e<sup>st</sup>  
in simplicitate et sinceritate dei / et non in sapia carnali s<sup>ed</sup>  
in gl<sup>ori</sup>a dei q<sup>u</sup>isat<sup>r</sup> s<sup>un</sup>t in m<sup>un</sup>do. habundant<sup>er</sup> aut<sup>em</sup> ad vob<sup>is</sup>  
Non em sc<sup>ilicet</sup>im<sup>us</sup> alia vob<sup>is</sup> q<sup>u</sup>m q<sup>u</sup>e legist<sup>is</sup> et cognist<sup>is</sup>. S<sup>per</sup>o aut<sup>em</sup>  
q<sup>u</sup> v<sup>os</sup> in fine cognoscet<sup>r</sup> sicut et cognist<sup>is</sup> vob<sup>is</sup> ex p<sup>ar</sup>te q<sup>u</sup>e gl<sup>ori</sup>a  
v<sup>ost</sup>ra s<sup>un</sup>t. sicut et vob<sup>is</sup> n<sup>ost</sup>ra i die d<sup>omi</sup>n<sup>i</sup> n<sup>ost</sup>ri ihu xp<sup>i</sup>. Et hac q<sup>u</sup>is  
tia volui p<sup>ri</sup>us venire ad vob<sup>is</sup> ut sc<sup>ilicet</sup> q<sup>u</sup>isq<sup>ue</sup> haberet<sup>r</sup> et p<sup>ro</sup> vob<sup>is</sup>  
transire in macedonia. et ut<sup>er</sup>q<sup>ue</sup> in macedonia venire ad vob<sup>is</sup> et a  
vob<sup>is</sup> deduci in iudeam. Cu<sup>m</sup> go hoc voluisset<sup>r</sup> N<sup>on</sup>q<sup>u</sup> leuitate



Ad cor 7

usque enim dicit que cogito sed carne cogito ut sit apud me  
est et non infidelis autem deus sit quia primo inquit fuit apud vos  
non est in illo est et non. sed est in illo est Dei enim filius ihesus  
christus qui in vobis pro nobis predicatus est <sup>per me et per silvanum et</sup>  
<sup>timotheum</sup> Non fuit in illo est et non. sed est in illo fuit <sup>et tunc</sup>  
enim promissiones sunt dei in illo est Ideo et per ipsum amen dico  
vobis ad gloriam meam Qui autem ordinat vos vobis in christo et qui  
inquit nos deus est Et qui sequitur nos deus et dedit pignus  
spiritus in cordibus nostris Ego autem teste deo iuro in amorem meum  
quia <sup>vobis</sup> pater vobis non veni ultra corinthios Non quia dominum  
fidei <sup>meae</sup> nostrae sed coadiutores in christo ihesu et cooperatores sumus  
gaudii <sup>nostrae</sup> nostrae Nam fide stantis **Secundum capitulum**  
**S**tatui autem hoc ipsum apud me ne iterum ad istam veni-  
rem ad vos Si enim ego conesto vos / ergo nos est qui me le-  
tificet Nisi qui consistat ex me Et hoc ipsum scripsi vobis ut non  
ad venero distans super istam habeam Deobus oportet  
tueri me gaudere confidens in omnibus vobis quia meum gaudium  
omnium vestrum est Nam ex multa tribulatione et angustia cordis scripsi



uobis p̄mitas lacrimas nō ut q̄sterni. sed ut sciatis quā ca-  
 ritate habeat h̄m̄dicius in uobis. Si quis autē q̄stet meū  
 me q̄stauit & uos ex parte ut nō onere om̄s uos sufficit  
 q̄ eiusmodi est obuiatio her que fit a pl̄ibus ita ut eō  
 magis doneis/et q̄solem̄/ ne forte habundanti t̄stia al-  
 sorbeat/ qui eiusmodi est/ p̄pter q̄d obsecro uos ut q̄ficiat  
 illū caritate. Deo em̄ et sc̄pti ut cognoscant exp̄metū uerū  
 an in omnibus obediētes sūt. Si autē aliq̄ donat. Vero  
 Nam er ego q̄d donauī/ si q̄d donauī p̄pter uos in x̄p̄o  
 ut nō dūremini a sat̄ana. Non em̄ uigilans cogitationes  
 eius/ Cū autē remissem troadem p̄pter eū et x̄p̄i/ et bestia  
 michi ap̄tū eēt in domo. Nō hūi regem sp̄m meo/ eo q̄  
 nō inueni t̄tū fieri meū. Sed ualescēs eis p̄fuit  
 in macedonia. Deo autē gr̄as q̄ s̄p̄ triuphat nos. in x̄p̄o  
 ih̄u/ Et odorē notie sue māifestat p̄nos in om̄i loco/ q̄  
 bonus odor sumus deo in h̄is q̄ salui sūt/ Et in h̄is q̄ p̄u-  
 alijs q̄d odor mortis in morte. Alijs autē odor uite i uita  
 Et ad her quis tam idoneus. Non em̄ sumus sicut plūm



1181. 125  
ad cor. y

adulterantes verbum dei sed ex similitudine sicut ex deo coram deo in

**I**n primo itaque nos metipsos in carnis christo loquimur  
comedare sicut inquit egemus sicut quidam comedatiis epistolis ad  
uos aut ex vobis epistola nostra uos estis scripta in cordibus vestris  
que sunt et leguntur ab omnibus hominibus. Nam manifestata quoniam epistola estis  
christi ministrata a nobis et scripta non atramento sed spiritu dei vivi  
non in tabulis lapideis sed in tabulis cordis carnalibus. Ipsi  
ducti autem talem habemus per christum ad deum non quia sufficientes sumus  
cogitare aliquid a nobis quod ex vobis sed sufficientia nostra ex deo quod et  
idoneos nos fecit ministros noui testamenti non littera sed spiritu littera  
enim occidit spiritus autem viuificat. Quod si ministratio mortis littera de  
formata in lapidibus fuit in gloria ita ut non posset inueni  
dere filii israel in facie moysi propter gloriam reliqua eius que eva  
nuat quod non magis ministratio spiritus erit in gloria. Nam si mi  
nistratio dampnatio in gloria est multo magis humilitas ministratio iusticie  
in gloriam. Nam nec glorificatum est quod claruit in hac parte  
propter excellentem gloriam. Si enim quod euacuat per gloriam est  
multo magis quod manet in gloria est habentes igitur talem spem

in car.



## Ad cor. ii

multa fiducia vtm̃ / Et nō sicut moyses ponebat velamen  
sup̃ facie suā ut nō intenderet filij isrl̃ in facie eius / quod  
euacuatur / sed obtusi sūt p̃p̃ eorū. vsq; in hodiernū diē  
idipm̃ velamen in lectōe vet̃is testam̃tī māc̃ nō reuelatū  
qm̃ in xpo euacuāt̃. Sed vsq; in hodiernū diē tū legūt̃  
moyses velamen est suppositū sup̃ cor eorū. Cum autē qm̃  
fuerit ad dnm̃ auferet̃ velamen. Dns̃ autē spūs est. Vbi autē  
spūs dom̃i ibi libertas. Nos vero reuelata facie gl̃am̃ dom̃i  
speculantes in eandē ymaginem cōformam̃ a claritate in claritate  
**I**deo habentes hāc administratōem **in c.** / tanqm̃ ad dnm̃ sp̃m̃  
iuxta qd̃ m̃iāz q̃secuti sum̃s. nō desit̃ q̃ sed abditas occultas de  
decoris. non ambulantes in astucia neq; adulterantes vñ dnm̃  
s; in manifestatōe veritat̃. comedentes nos metip̃os ad om̃em  
q̃stam̃ hom̃i corā deo / q̃ et si. q̃q; app̃tū est eiṽngl̃y in m̃i  
h̃is qui peiunt est app̃tū. In q̃b; deus huius seculi extirpat  
metes infidelium / ut nō fulgeat illuīatio eiṽngl̃y gl̃ie xpi q̃  
est ymagō in visibilis dei. Mo. em̃ nos metip̃os p̃dicam̃s  
sed xpm̃ ih̃m dnm̃ nostr̃. Nos autē seruos ṽos p̃ ih̃m



## Cor. ii

enim deus qui dixit de tenebris lumine splendescere illuxit in  
 cordibus nostris ad illumi-<sup>nam</sup> suam claritatem dei in faciem christi ihesu  
 habes autem thesaurum istum in vasibus fictilibus ut sublimitas sit vi-  
 tuis dei et non ex nobis in omnibus tribulationibus patimur sed non  
 angustiamur Aspiciamur sed non desatiamur persecutionibus patimur sed  
 non derelinquimur Deiciamur sed non primus humiliamur sed non confu-  
 dimur Semper mortificationibus ihesu in corpore nostro differentes ut et vita  
 ihesu in corporibus nostris manifestetur Semper enim nos qui vivimus in  
 morte tradimur propter ihesum ut et vita ihesu manifestetur in carne  
 nostra mortali Ego mors in vobis operatur vita autem in vobis Veni-  
 tes autem eundem spiritum fidei sicut scriptum est Credidi propter quod locutus  
 sum ego autem et vos credimus propter quod loquimur Verba autem  
 quoniam qui suscitavit ihesum et nos ad ihesum suscitabit et constituet nos  
 vobiscum Omnia enim propter vos <sup>patimur</sup> ut gratia habundans plentifulis gratia  
 ad nos humilet in gloriam dei propter quod non desiccat Quia licet is-  
 qui foris est nostrum homo corumpatur is qui intus est renovatur de die  
 in diem Idem quod in presentia momentaneum est et leve tribulationis  
 nostris super modum in sublimitate eternae glorie pondus operatur in nobis



no contemplantibus nobis que videntur sed que non videntur  
 enim videntur temporalia sunt que autem non videntur eterna sunt  
**S**icque enim quoniam si destruitur domus nostra huiusmodi  
 habitaculis dissolvatur quod edificatur ex deo homo domum non  
 manu factam sed eterna in celis. Nam et hoc in gemis si  
 tatorum nostram que de celo est superindui cupientes si tamen vestiti  
 et non nudi inveniamur. Nam et qui sumus in tabernaculo  
 isto in gemis grauatim eo quod nolimus expoliari sed superposui  
 ut absorbeatur quod mortale est a vita cui autem efficiat nos in hoc  
 ipsum deus est qui dedit pignus nobis spiritus sancti. Audetes igitur  
 et facietis se quoniam dum sumus in corpore pignori a domino propositi  
 enim ambulamus et non per spem. Audetes autem et bona voluntate  
 habere magis pignori a corpore et propter eum ad dominum. Et  
 contendimus siue absentes siue presentes placere illi. Omnes  
 enim nos manifestari oportet ante tribunal christi ut referat in  
 quod propter corpus purgaverit siue malum siue bonum. Quia et  
 timore domini hominibus suades. Deo autem manifesti sumus. Spero  
 autem et de vestris malis nos esse. Non ideo comedimus nos vobis



Cor. 11

*distin*

sed ouapio dnm vobis gl'andi p nob ut beatis ad eos qui  
in facie gl'iantur et non in corde. Quia em me te excedim  
deo. siue sobrii sumus et nob. Caritas em xpi vult nos/ est  
mares hoc/ qm si vnus xpus p oibz mortuus est/ go omes  
mortui sut/ Et p oibus mortuus est xpus/ ut er q viuunt/ id  
no sibi s' viuat/ sup d qui p eis mortuus est et resurrexit/ Itaq  
ex hoc nos neminem nouis scd carnes/ Et si cognis scd car-  
nem xpm sed nuc iam non nouimus. Si qua ergo i xpo  
nova creatura est/ vetera transierunt/ Et ecce facta sut noua  
Omnia aute ex deo qui reconciliauit nos sibi p xpm/ Et dit  
nobis misteriu reconciliacionis/ qm qd deo erat i xpo/ mch  
regalias sibi no reputas illis delicta ipoz/ Et posuit in nob  
vnu reconciliato/ p xpo ergo letatote singuli/ aiq deo ex-  
hortate p nos/ Obsecras ergo p xpo/ regalia d/ Cui em q  
no nouerat pctm/ p nobis pctm fecit/ ut nos efficiem iusticia

**A**diuuantes aute exhortamur ne *m. r.* dei in ipso  
in vacuo qnam si recipiat/ Dicit em/ tpe accepto exaudiu-  
te/ et i die salutis adiuui te/ Ecce nuc tpus acceptabile/ acc



nunc dies salutis. Meminimus autem nulla offensionem ut non  
 timeamus misterium nostrum / sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos  
 sicut dei ministros in multa patientia. in tribulationibus in iustitia.  
 in angustis in plagis. in carceribus. in seditionibus. in laboribus.  
 in vigiliis. in ieiuniis in castitate. in scientia. in longanimitate.  
 in suavitate. in spiritu sancto. in caritate non ficta. in verbo verum.  
 in virtute dei per arma iusticie. a dextris et a sinistris per gloriam  
 et ignobilitatem per infamiam. et bona fama ut seductores et  
 veraces. sicut qui ignoti et cogniti qui morietes et eam vivimus  
 ut castigati et non mortificati. qui tristis semper autem gaudentes  
 sicut egentes multos autem locupletantes. tanquam nihil habentes  
 et cuncta possidentes / Quod enim patet ad vos o corinthii. cor nostrum  
 dilatatum est et angustiam in vobis angustiam de iustitia.  
 vris. Tandem autem gentes remuneratores. tanquam filiis dico. Dilatamini  
 ad vos et nolite iugum ducere cum infidelibus. Que enim  
 participatio est iusticie cum iniquitate. Aut que societas lumen ad  
 tenebras. Que autem conventio christi ad belial. aut que pars  
 fidelis cum infidelibus. Quis autem consociabitur templo dei cum idolis. Vos



em osus capiti dei vivi. Sicut d<sup>r</sup> d<sup>ns</sup> & m<sup>i</sup> in habitabo illis  
 & inter eos ambulabo. Et ero illor<sup>um</sup> d<sup>ns</sup> & ip<sup>s</sup>i michi er<sup>un</sup>t  
 ppli<sup>us</sup> p<sup>ro</sup>p<sup>ter</sup> q<sup>uo</sup>d er<sup>un</sup>t de me<sup>is</sup> cor<sup>por</sup>ib<sup>us</sup> et sepam<sup>ur</sup> d<sup>r</sup> d<sup>ns</sup>. Et i<sup>n</sup> m<sup>un</sup>do  
 ne tetigerit. Et ego recipia<sup>m</sup> vos et ero vob<sup>is</sup> in p<sup>re</sup>sentem et vos  
 er<sup>un</sup>t m<sup>i</sup> in filios et filias d<sup>icit</sup> d<sup>ns</sup> om<sup>n</sup>ip<sup>ot</sup>es **vi<sup>am</sup> tam**

**N**os igit<sup>ur</sup> herentes p<sup>ro</sup>missio<sup>n</sup>ib<sup>us</sup> t<sup>er</sup>mi<sup>n</sup>is nos ab omni  
 m<sup>un</sup>do n<sup>on</sup> carnis et sp<sup>irit</sup>us p<sup>er</sup>ficiet<sup>ur</sup> s<sup>an</sup>ctificat<sup>io</sup>n<sup>em</sup> in t<sup>em</sup>pore dei.  
 Cap<sup>itulum</sup> uos n<sup>on</sup> mem<sup>or</sup>es lesim<sup>us</sup> et n<sup>on</sup> mem<sup>or</sup>es t<sup>ra</sup>uim<sup>us</sup> et ne  
 m<sup>or</sup>is corrup<sup>ti</sup>o<sup>n</sup>is. Non ad q<sup>uo</sup>d de p<sup>re</sup>sentia<sup>m</sup> v<sup>ost</sup>ram dico. p<sup>ro</sup>duci em<sup>in</sup>  
 q<sup>ui</sup> in cordib<sup>us</sup> m<sup>is</sup> estis ad comou<sup>en</sup>di<sup>um</sup> et ad q<sup>ui</sup>u<sup>en</sup>di<sup>um</sup>. Multa m<sup>i</sup>  
 f<sup>id</sup>ucia est apud vos. Multa m<sup>i</sup> g<sup>ra</sup>tia p<sup>ro</sup>b<sup>at</sup>. Replet<sup>ur</sup> s<sup>u</sup> q<sup>uo</sup> sola  
 tione sup<sup>er</sup>habund<sup>antia</sup> em<sup>in</sup> g<sup>ra</sup>udio i<sup>n</sup> t<sup>em</sup>pore t<sup>ra</sup>u<sup>l</sup>atione v<sup>ost</sup>ra. N<sup>on</sup> et ad re  
 missum macedonia<sup>m</sup>. Nulla<sup>m</sup> regem habuit caro m<sup>a</sup>. sed o<sup>mn</sup>i<sup>um</sup>  
 t<sup>ra</sup>u<sup>l</sup>ato<sup>rum</sup> possi<sup>bi</sup>li<sup>um</sup> s<sup>u</sup>q<sup>ue</sup> fortis pugne. intus timores. sed q<sup>ui</sup> t<sup>em</sup>pore solat<sup>ur</sup>  
 quic<sup>um</sup>q<sup>ue</sup> t<sup>em</sup>pore solat<sup>ur</sup> est nos deus in aduentu t<sup>em</sup>pore. Non solum in ad  
 ventu eius. sed etia<sup>m</sup> in t<sup>em</sup>pore solat<sup>ur</sup> q<sup>ui</sup> q<sup>uo</sup> solatus est. in v<sup>ost</sup>ro<sup>rum</sup> referet<sup>ur</sup>  
 nobis v<sup>ost</sup>re<sup>rum</sup> desideriu<sup>m</sup>. uest<sup>re</sup> p<sup>ro</sup>flatu<sup>m</sup>. v<sup>ost</sup>ram emulato<sup>rum</sup> p<sup>ro</sup>me. ut ut  
 magis claudere. et m<sup>i</sup> et si constatu<sup>m</sup> vos in q<sup>uo</sup>pla. n<sup>on</sup> me p<sup>er</sup>met



et si permit indus q epistola illa. et si ad hora vos gestau  
 mic gaudeo <sup>qz constati estis</sup> qz gestati estis ad penitenciam. Constat enim  
 sed deus in nullo detrimetur parati ex nob. Ecce enim sed  
 ista est penitenciam in salute stabilem operatur. Deuli aut ista  
 morte operatur. Ecce enim h. ipm sed deum constati vos. quia i vol  
 operatur sollicitudinem sed defensione. sed indignos. sed tiorem  
 sed desiderium. sed emulatores frindicta. In oibus exhibuistis  
 in contumaciam esse negotio. Igitur et si sepsi vobis non ipse enim  
 q fecit iniurias nec propter enim q passus est. sed ad manifestanda  
 sollicitudines nostram qua pro vobis homo tota deo. id q solau sum  
 In solacium autem vrad humilitatis magis gaudeo sumis super  
 die tibi qz refectus est spiritus eius ab oibus vobis. et si qd apud illu  
 de vobis gladius suus non suus qfusus sed sicut oia vobis in vitate  
 locuti sumus ita et gladius nra qe fuit ad vram vitas facta e  
 et viscera eius humilitatis sunt in vobis. Remittetis omni vni  
 obedientiam quo ad timorem et tremorem exepistis enim. Gau  
 deo qz moribus qfido in vobis. **in c**

**N**otam autem facio vobis si ab gratiam dei qe data e v' emys



y Cor

macedonie: q in multo eximio tribulationis habundantia dñi  
 in ipso fuit. Et alius ad pauperes eorum humiliter in diuitias si-  
 pliat eorum. qz scd vultu testimoniu illis reddo. qd sup vultu  
 voluntas fuerit tu multa exhortatione obseruantes nos gratia  
 et qm tunc mlti qd fir in sanctos scd no sicut spauis sed  
 semetipos dederunt pmi domino dñm nob p voluntate dei  
 ita ut rogares tñt ut queadmodum cepit ita et pficiat in  
 uob etiam gratiam istam. Sed rogo sicut in omnibz habundat  
 fide et pmonere et scientia. et omni sollicitudine mst et caritate  
 vna in nos et in hac gratia. Hicet. Non qm impane dico  
 paliorz sollicitudine etiam vñ caritat in geniu bonu qplias  
 Batis em gratia dñi nro ihu cristi qm ppter nos egenus fuit  
 et tu es diues ut illig inopia vos diuites facti eestis et  
 qpliu in hoc do. hoc em uob utile est qd uo solu face s et vel  
 la cepistis abano pñre. Nunc vero et facto pficite ut quead  
 modum pmpet est animo voluntate ita sit et pficendi ex eo q  
 habet. Si em voluntas pñpta est scd id qd habet accepta  
 est deo no scd id qd no habet. No em dico ut alijs sit remissio



vobis autē tribulatio. sed equalitate in p<sup>ri</sup>ncipio v<sup>re</sup> habundantia illas inopia suppleat. ut et illorū habundantia v<sup>re</sup> inopia sit suppletio. ut fiat equalitas sicut scriptū est. Qui multū habuit nō habundat et q̄ modici nō mīorant. Grās autē ago deo q̄ dedit eandē sollicitudinē p<sup>ro</sup> vobis in corde t<sup>u</sup>i. qm̄ exhortator qd̄ suscepisti tū sollicitior es et sua voluntate p<sup>ro</sup>fectus est ad nos. Mirum etiā ad illo frēm nostrū lucā augustinus est in eivm p<sup>ro</sup> omib<sup>us</sup> etiā nō solum etiā ordinat<sup>us</sup> est ab et<sup>er</sup>nīs comes p<sup>ro</sup>fectus comes n<sup>ost</sup>rū in hac grāz que ministrat a nobis ad dei gloriā et desiderat<sup>us</sup> voluntatē n<sup>ost</sup>rā. Denique hoc ne quis vos int<sup>er</sup>pret<sup>ur</sup> in hac plenitudine que ministrat a nob<sup>is</sup> in gl<sup>ori</sup>a dei. Proinde et bona. nō solum corā deo. sed etiā corā hōib<sup>us</sup> mirum autē ad illis et frēm nostrū que p<sup>ro</sup>batio in multis sepe sollicitudine. Nunc autē multo sollicitior. q̄ p<sup>ro</sup>videncia multā in nob<sup>is</sup> sive p<sup>ro</sup>ut<sup>us</sup> est socius meus et in vobis adiutor. sine frīb<sup>us</sup> n<sup>ost</sup>rīs et c<sup>eteris</sup>. **M**ensionem ergo que est carit<sup>as</sup> et c<sup>eteris</sup> sup<sup>er</sup> gl<sup>ori</sup>ie xpi v<sup>re</sup> et n<sup>ost</sup>rē gl<sup>ori</sup>e p<sup>ro</sup>batio in illis ostendite in faciem etiā d<sup>i</sup>ci. Nam demissio q̄ fit in sc<sup>ilicet</sup> ex<sup>hib</sup>enda vobis est michi sc<sup>ilicet</sup>ber



## y Corf

Cam 10

Bas em pnyptu ammu vrm p qo & vobis gl'ior apur ma  
 admes/qm et achiaia pata est ab anno p'cto/et vrad emu  
 laco p'vocat plimos/ Misim9 aute fies/ur ne q gl'iam devob  
 euacuet in hac parte vt queadmod9 dixi pati sitis/ ne cum  
 venerit mecu macedones et invenerit vos ipatos/ erubescat  
 nos in hac parte/ur no dicat9 vos omis in hac sba/ Metassau  
 existiam rogare fies ut pveniat ad vos et p'paret/ remissa  
 benedictio9 hac parat9 ee. sic q benedictio9. no q auaricia/ h  
 aute dico fies q parce seminat parce et metet/ et q seminat  
 in benedictionib9/ de benedictionib9 et metet/ et q seminat vno  
 quisqz p'ut destitit in corde suo/ Non existia aut erititate/ hy  
 sare em datore diligit deus Potens aute est deus omem  
 g'az habundare facit in vob9 ut in omib9 sep on hem sufficiat  
 habetes/ habundet in omie opus bonu/ Sicut sc'ptu est/ Disp  
 sit dedit paupib9 iusticia eius maet in selm sed/ Qui aute  
 admistrat semen semina/ et pane admodu ad p'stabit  
 et multiplicabit semen vnu/ et augebit m'entia fructu  
 iusticie v're/ ut in omib9 locupletati habidet in omem s'plite/



que opat p nos gratia actione deo/ Cum officij mysteriū huius  
 nō solum supplet ea que desunt sanctis/ sed etiam hūmilitatē p  
 tas gratia actiones in domo pphatarū mīstoy huius glificantes de  
 inobediētiā confessionis vīe in crīso xpi et in simplicitate a  
 mītatōis <sup>vīe</sup> in illos et in omīs/ et in ipso obsecratōe p vobis de  
 sideratū vobis ppe emīnetes gratia dei in vobis <sup>ago</sup> Gratias deo sup  
**I**pe autē ego paulus obsecro **et tamē** inenarrabile donoe  
 vobis pmasuetudinem et modestia xpi/ qui in facie qd hui  
 sum mē vobis Absens autē confido in vobis **Ergo** autē ne p  
 audiam p eam confideat/ q̄ existo audere in q̄dam/ q̄ arbitra  
 nos tamē sc̄s carnē ambuleg In carne em̄ ambulantes non  
 sc̄s carnē militat/ Nam arma militie mē nō sūt carnalia  
 sed potentia dei ad destrūcōm mūnīdū/ q̄silia destruentes  
 et omēm altitudinem extollētes se ad v̄sus sciētia dei/ et in  
 captivitate redigētes omēm intellctū in obsequiū xpi  
 et in promptū gentes v̄lata omēs inobediētiā/ ad imple  
 fuerit v̄ra obediētia et ue sc̄s facie sūt videte Si q̄s q̄s dū  
 sibi suū xpi se esse **hī** itē cogitat apud se/ q̄z sicut ipse p



11 Cor<sup>o</sup>

xpi est/ ita et nos Nam et si amplius aliquis gloriatus fuero  
 de prete nostra quia nobis dedit dominus in edificator/ et non in desti-  
 nam viam non erubescit/ Et autem non existat tam bene nos  
 per epulas/ quoniam quod epule inquitur quies sunt et fortes/ prima ad  
 infirma corporis/ et primo gratulabilis/ hoc cogitat qui huiusmodi  
 est/ quod quies sumus in vobis per epulas/ absentes/ tales presentes  
 scilicet Non enim audeo in se aut comparare nos quod a seipos  
 comedat/ sed ipsi in nobis <sup>sanctitates</sup> metipos/ et comparantes  
 nos metipos vobis Nos autem non in immensum gloriam/ sed solum  
 mensuram regule/ qua mensus est nobis deus mensura pascendi  
 usque ad vos Non enim quod non pertingeret usque ad vos/ supercedit  
 nos usque ad vos enim pervenimus in evan-gelium christi/ non in immensum  
 gloriantes in alienis laboribus Opem autem habentes crescentes  
 fidei vestre in vobis magnificari solum regula nostra in humilitatem  
 sciam in illa que vult vos in alienis gentibus sue evan-geli-  
 zare/ non aliena regula in hijs que precepta sunt gloriari/ cui  
 autem gloriatur in domino gloriatur Non enim qui seipsum co-  
 medat ille probatus est sed que deus comedat/ unde cum canit



n

**U**tinam sustineret modicum quod in sapientie mee super  
 supportate me. Similiter enim uos dei emulatores. Despo-  
 nemus vos uni uiro uirginem castam exhibere christo. Timeo autem  
 ne sicut serpens euam sua astutia seduxit/ita corumpat  
 uos et eradiet a simplicitate fidei/que est in christo ihesu domno  
 nostro. Nam si is qui uenit aliud christum predicat/que non predicauit  
 aut aliud spiritum accipit/que non accepit. Aut aliud euangelium/que  
 non recepit. Recte pateremini. Christus enim me nichil minus  
 fecisse in uobis amagnis apostolis. Nam et si iniquus sum/se  
 monesset non in scientia. In omnibus autem manifestus sum ui-  
 ris. Aut minus potum fieri meipsum humilians ut uos exaltem  
 quoniam gratis euangelium dei annuntiaui uobis. Alias etiam expoli-  
 aui/accipiens stipendium ad uestrum ministerium/cum eum apud uos  
 et egere nulli oneroso fui. Nam quod michi de erat supplem-  
 flet quod uenerat a macedonia/et in omnibus sine onere uos  
 me suauis et suauis. Et uitas christi in me/qui heretici  
 non infringent in me in regionibus achae. Quare quod non di-  
 ligo uos. Deus scit. Quod autem facio et faciam ut amputem



occasio in eorum qui volunt occasionem ut in quo gloriantur et  
 tales inveniantur sicut et nos Nam eiusmodi pseudo apostoli  
 per opera subtili transfigurantes se in apostolos christi et non minus  
 ipse enim per hoc transfiguratur se in angelum lucis Non est ergo ma-  
 gnus si ministri eius transfigurantur velut ministri iusticie quod finis  
 est sed opera ipsorum Iterum dico ne quis putet me insipientem esse  
 Alioquin velud insipiente accipe me ut et ego modum quod glorior  
 et loquor non loquor sed deus sed quoniam in insipientia in hac perba glorie  
 cum multa gloriantur sed carne et ego gloriabor libenter enim suf-  
 feris insipientes carnis ipsi sapientes Gustatis enim si quod vos  
 in fuitate redigit Si quis deperat si quod accipit si quod extollit  
 Si quis nos infatigabilem cedit Sed in ignilitate dico quoniam nos infirmi  
 fueris in hac parte In quo quis aude in insipientia dico aude  
 et ego hebrei scilicet et ego Israhelites sum et ego semine abrahe scilicet  
 et ego ministri christi sum et ego Et magis sapientes dico plus  
 ego In laboribus plurimis In carceribus habundans In plagis  
 supra modum In moribus frequenter Diuidis quinquies quadraginta  
 vna magis accipi plagis per virgis cesus sum semel lapidatus



sum Ter naufragus feci: nocte et die in profundo mari: sum  
 in itineribus sepe periculis flumini: periculis latro: periculis ergo  
 periculis extensibus: periculis in ciuitate: periculis in solitudine me:  
 periculis in mari: periculis in flis suis: In labore et erupna: in  
 vigiliis multis in fame et sita: in ieiunijs multis: in frigore  
 et nuditate: propter illa que exinseto sunt: infirmitas mea cotidie  
 sollicitudo omni hora: Cuius infirmatus et ego non infirmatus  
 scandalisatus et ego non vixi: Si gloriari oportet: que infirmatus in  
 suis glorior: Deus et pater domini nostri ihesu christi: scilicet qui est bene  
 dictus in secula qui non mentor: Damasci propositus gentis a rege  
 regis custodiebat ciuitate damascenorum: ut me comprehenderet: et  
 per fenestram in porta dimissus sum per murum: Et sic effugi manum  
 eius: <sup>Capitulum xii</sup> Si gloriari oportet non expedit quod reuerentia autem ad visum  
 Scio hominem in christo ante xii et reuelatus domini  
 annos quatuordecim siue in corpore nescio siue extra corpus nescio  
 deus scit: Captus humum usque ad caelum celum: Et scio humum siue  
 siue in corpore nescio: siue extra corpus nescio deus scit: Omnis  
 visus est in paradiso: et audit archana verba: que non licet homini



loqui p huiusmodi gloriabor / p me autē nihil gloriabor nisi  
 in infirmitatib9 meis. Nam et si voluero gloriari. nō ero insipies  
 vitate emendat / parco autē ne qd me exaltet sup id qd uider  
 in me. aut audir aliqd ex me. Et ne magnitudo reuelationū ex  
 tollat me. Datus est mī stimulus carnis mee. Angelus sathane  
 ut me colaphiser / ppter qd dnm ter rogavi ut discedet a me  
 et dixit mōhi Sustine tibi paulē grā mea. Nam utus in infirmitate  
 pstat libet ergo gloriabor in infirmitatib9 meis ut inhiat in  
 me virtus xpi ppter qd placeo mōhi in infirmitatib9 meis  
 in cōtueliis in nēitatib9. i psecutionib9 in angustis p xpo.  
 Cui em infirmus / tūc potes sum / fact9 sum insipies / vos me  
 rogitas / Ergo em debui a uob9 comedat nihil em feci mō  
 ab hys qd sūt supmōd9 apli. Tame et si nihil sum signa in  
 apli facta sūt sup vos in omni paciā. signis et prodigiis et v  
 tuitibus multis. Quod est em qd nō habuiss9 pteritis eū / n  
 qd ergo ipse nō quāui uos donare in hac iniuria. xiii

Quia ego hoc tāto patus sum venire ad uos / et nō ero g  
 uis uob9. Non em quero que uia sūt / s9 uos. Non em debet



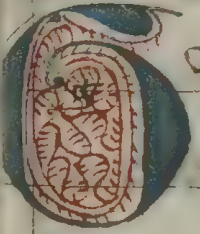
pntibz filijs thezauris / sed pntes filijs / Ego autē lūc. 11. v. 17.  
 nupendz et sup impedat ipē pantiabz vris / licet pto vos di-  
 ligens mō diligat a vob. Sed esto ego nō grauari vos / sed  
 tū cōm astutis dolo vos tēpi. Nūq̄ pūliq̄ illorū q̄s misi ad vob  
 tūuēni uos. Rogauī tūam et misi frēm mīm lūcā cū illo  
 Nūq̄ tūus tūuēni vob. Nōne eodē spū ambulauit. nōne eodē  
 vestigijs. Qlīm putat q̄ exiit nos apud vos / corā deo m  
 xpo loqm̄. Omnia autē karissimī her ppter vram edificatōem  
 Timeo em̄ ne forte cū venero nō q̄les volo inueniāz vob  
 Et ego inueniāz a vobis q̄lem me nō vult. Ne forte q̄cōdēs  
 emulacōēs. animositates. dissensionēs. detractionēs. sussurra-  
 tiones. inuersionēs seditionēs. sint int̄ vob. Ne itē cū venero  
 hūiliet me deus apud vos. et luceā multos ex vob q̄ antea  
 pccauit / et nō egerūt pniāz sup in inuidia. et fornicatōe  
 et in pudicia qua gesserūt. <sup>Cap. xiii</sup> Ecce tūc hoc venio ad vob / vt  
 in ore duorū uel triū s̄ testiu stabit omīe vīm p̄dici et p̄dic  
 ut p̄ns vobis et nūc absens. Hī qui ante pccauit / et tērens  
 omibz qm̄si venero utēz nō pccā. An exp̄mētū hnt̄ eius



Ad Thormichios n

mi in me loquitur xpi / q in vobis non in finit sed potes est  
in vobis Nam et si infirmus est ex infirmitate mea sed vivit ex  
virtute di in vobis Vos metipos temptate / si estis in fide / ipi vos  
probate / amon<sup>sat / met</sup> cognoscite uos ipos qz xpus ihus in vobis est ne  
forte repbi estis Spero aute qz confit qz nos non sumus re  
pbi / Oranno aute deu ut nichil mali faciat / no ut nos p  
bati appareat / s ut vos qz bonu est faciat Vos aute ut repbi  
sumus Non em aliqd possimus ad vsus vitate sed p vitate Sau  
demus em quinos infirm sumus / vos aute potetes estis. Hoc  
et oramus ppe vram qsuatoz / io her absens scio. ut non  
pns durius agam sed pntem qua dñs dedit michi i edi  
ficatoz vram. et no in destruatom / Deceto frs gaudete pfa  
estote. exhortamini consolamini. idē sapite. et pacē habete / Deo  
pax et dilectiois et qsolomē ent iobis Salutate invicē osito  
sancto Salutant vos omes scā Gra dñm mē ihu xpi / et ca :

virtute dei Nam et  
nos infirmi sumus  
in illo s vivemus cu  
illo ex virtute :-



Alathe sunt greci. hū verbū veritate  
pmmu ab apto acceperu / sed p q discessu eius tep

Ex plicat n epla  
ad Thormichios  
Incipit argum  
tu in epla  
ad Gallathe

ex plicat n epla ad gallathe



temptati sunt a filiis apostolorum in lege et transgressionem voluntatis.

Hos reuocat apostolus ad fidem veritatis sciens eis ab epistola 10

**P**aulus apostolus non ab *Incapit. Epistola pauli ad Gallatas capitulum p. 7*

hominibus neque per hominem sed per ipsum christum et deum

patrem qui suscitauit eum a mortuis et qui mecum sum fratres ecclesie

gallatie. Gratia vobis et pax a deo patre et domino ihesu christo qui

reddidit semetipsum propter nos ut liberet nos de presenti seculo neque

sed voluntate dei et patris mei. cui est honor et gloria in secula seculi

amen. Miror quod sic tam cito differimus ab eo qui vos vocauit in

gratiam suam in alio euangelio quod non est aliud nisi aliquid super quod vos co-

stitit et voluit subvertere euangelium christi. Sed licet uos aut an-

gelus de celo euangelizaret vobis propter illud quod euangelizauit

vobis anathema sit sicut per dixi et nunc iterum dico. Si quis euangeli-

zauit vobis propter id quod accepistis anathema sit. modo enim hominibus

suadeo. an deo. aut quero placere hominibus. Si ad huc hominibus

placere christi filius non essem. Notum enim uobis facio fratres euangelium

quod euangelizatum est a me quia non est secundum hominem. Neque enim ab

homine accepi illud neque didici sed praeuocatus ihesu christo



**Ad galatas**

Iustus em conu<sup>adp</sup>sationem in ead<sup>adp</sup> in iudaysmo / qm supra mod<sup>adp</sup>  
 persequar etiam dei et expugnat illa et p<sup>adp</sup>fecta in iudaysmo  
 sup multos retaneos meos in genere meo / habundans emu  
 lator existens paternar<sup>adp</sup> m<sup>adp</sup>o traditio<sup>adp</sup> / Cu aute placuit  
 illi qui me segregat<sup>adp</sup> de utero matris mee et vocat me p<sup>adp</sup>grat<sup>adp</sup>  
 sua ut reuelaret s<sup>adp</sup>ud suu in me ut eu<sup>adp</sup>nglizaret illu in gen  
 tibus / Continuo no ad eum carni et sanguini neq<sup>adp</sup> veni uel<sup>adp</sup>  
 ad intercessores meos ap<sup>adp</sup>los sed ab<sup>adp</sup> in arabiam / et uer<sup>adp</sup> re  
 uers<sup>adp</sup> sum in damastu / Dem post annos tres veni i<sup>adp</sup>limani  
 videre pet<sup>adp</sup> et masi ap<sup>adp</sup> eum dieb<sup>adp</sup> quide<sup>adp</sup> aliud aute ap<sup>adp</sup>los  
 neminem uidi / nisi iacobu fr<sup>adp</sup>em domi / et ar<sup>adp</sup> s<sup>adp</sup>bo uob<sup>adp</sup> / eate  
 cora<sup>adp</sup> deo q<sup>adp</sup> no mentor / Dem veni in partes syrie et aliae  
 et az<sup>adp</sup> aute igno<sup>adp</sup> facie / o<sup>adp</sup>is iudee que erat in xpo / Damitu  
 aute audiat<sup>adp</sup> heb<sup>adp</sup>at qm q<sup>adp</sup> p<sup>adp</sup>sequebat<sup>adp</sup> nos aliqui n<sup>adp</sup>u<sup>adp</sup> eu<sup>adp</sup>ngli  
 zar<sup>adp</sup> s<sup>adp</sup>z quam aliqui expugnat<sup>adp</sup> et in me clausicabat<sup>adp</sup> dem<sup>adp</sup>  
**D**em de p<sup>adp</sup> 9 annos quoride<sup>adp</sup> uer<sup>adp</sup> ascendi i<sup>adp</sup>limani ut  
 ad barnabam assumpto et tyt<sup>adp</sup>o / Ascendi aute s<sup>adp</sup>z reuelatione<sup>adp</sup>  
 et gaudi ad illis eu<sup>adp</sup>ng<sup>adp</sup> dei q<sup>adp</sup> p<sup>adp</sup> dico in gentib<sup>adp</sup> / Reorsu aute



## Ad Galia

tu hys q̄ uidebat̄ aliq̄ eē ne forte in vacuo dixer̄. aut r̄d̄ q̄  
Sed neq; tyrtus q̄ meū erat tu eēt genalis impulsus est tūc  
ppter sub introductos falsos fr̄es. q̄ sub introierūt ex plene  
libtate mām quā hēmo in xpo ihu. ut nos in future legis re  
digeret. quibus nec ad hora cessim; subiectioni. ut uide eū n;  
pmaneat apud uos. Ab hys autē qui uidebat̄ esse aliq̄. q̄les  
aliqui fuerūt. nichil mea interest. Deus em̄ psona hominis  
nō accipit. q̄ n̄q; em̄ qui uidebat̄ eē aliq̄. nichil q̄tulēnt.  
Et ex q̄ ad uidisset q̄ editū est in eū n;  
et p̄p̄uā. sicut petro tū  
tationis. Cui em̄ opat̄ est petro in aplatū tūat̄ opat̄  
est et michi mē gentes. Et ad cognouisset quā dē dūta est  
da  
in iacob; et cephas et iohes q̄ uidebat̄ colupne eē. Dextras de  
derūt in societ̄ et barnabe. ut nos i geres ipi autē d tūat̄  
tū ut paup̄m meores essem; et ead solliciti sui. et ad hoc  
ipm facere. Cū autē uenisset cephas antiochiam in facie  
ei restit; q̄ rephensibilis erat. p̄us em̄ q̄ ueniret. q̄dam  
a iacobo. cum gentib; edebat. Cū autē uenisset subit̄ elat̄  
et seq̄ regabat se times eos qui extūatione erat et simula



thas

com eius consenserunt ceteri iudei/ ita ut et barnabas ducebatur  
 ab eis in illa similitudo. Sed tu vidissem quod non recte ambula-  
 rent adulatione eorum/ dixi cephe coram omnibus. Si tu cum iudeis per  
 gentilibus <sup>vires</sup> vivis et non iudice <sup>ante</sup> iquo ceteros cogis iudicare. Nos non  
 iudi et non ex gentilibus peccatores/ scietes autem quoniam non iustificabitur ho-  
 mo operibus legis/ non iustificabitur omnis caro coram illo/ et si quidem  
 iustificati in christo inventi sumus/ et ipsi peccatores. Nunc christus misit  
 peccatum est. Absit. Si enim quod destruxi. Quod utrum edifico/ prodatorem  
 me constituo. Ego enim pro lege <sup>exteri</sup> legi mortuus sum ut deo vivam/  
 christo confixus sum in. Vivo autem iam non ego/ vivit in me non  
 christus. Quia autem nunc vivo in carne in fide vivo filii dei. qui dilexit  
 me et tradidit se meam pro me. Non abitis gratia dei. Si ergo  
 pro lege iusticia/ ergo christus gratis mortuus est. **in c**  
**Q**uoniam sensati galate quibus vos fascinatur non ordo vitati ante quod  
 oculos christus vobis prescriptus est/ et in vobis dissipatus est/ hic solus a vobis  
 nolo discere. Ex operibus legis spiritum accepistis/ cum ex auditu fidei/  
 sic stulti estis/ ut cum spiritum accepistis nunc in carne usumini. Tata  
 passi estis sine causa/ si tu sine causa/ quod ergo tenuit nos spiritum et opera?



in nobis plures ex opibus legis au eruditū fidei. Sicut idem  
 est. Credidit abraham deo et reputatū est ad iusticiā illi  
 cognoscite ergo qz ex fide sūt filij sūt abrahe p uider aut  
 scptā qz ex fide iustificat gentes. deus p nūciat abrahe qz  
 benedict m te omēs gentes. Igitur q ex fide sūt benedict  
 cu fidei abraha. Cūqz em ex opibz leg sūt. sū maledicti sūt.  
 Quptū est em. maledictus ois q nō p nūciat in omibz qe scptā  
 sūt in libro leg sūt faciat ea. em at m lege nō iustificabit  
 ap<sup>t</sup> dū. manifestū est qz iusto ex fide uiuit. lex autē nō est ex  
 fide. s. q fecit ea uiuet in illis. xpūs nos redemit de maledictō  
 legis. sūt p nūciat maledictō. qz scptū est. maledictō omis q  
 pender in ligno. ut in gentibz benedictō abrahe fieret in xpō  
 ihu. ut pollicatōz spūs accipias p p d. s. fides scō hominē dico  
 ty hois q sūnatū testamētū. nō spm̄t aut sup ordiat. abrahe  
 dicto sūt pmissiones et semini eius. Non em dicit et semini  
 qm in multis. s. qm in vno semni tuo q est xp̄s. h̄c dicit testamētū  
 q sūnatū a deo. qe p q dūctetōs et p p p t a nōs fūc est lex. nō  
 irritū facit. ad euacuandū pmissionē. <sup>parz</sup> si ex lege benedictō



thas

nam non expressioe abrahe autē premissionem donec  
 Iusque igitur lex propter transgressionem posita est / donec veniret  
 semine cui promiserat / ordinata per angelos in manu mediatoris  
 mediator autē unus non est deus autē unus est / lex ergo addi-  
 tus promissa dei / Absit. Si enim data esset lex que posset iu-  
 stificare / vere ex lege esset iustitia. Sed conclusit scripta omnia  
 sub precepto / ut promissio ex fide ihu christi daretur / credentibusque  
 autē quod veniret fides sub lege custodiebatur. Quasi meam  
 fidem que revelandi erat. Itaque lex pedagogue nostrum fuit in christo  
 ut ex fide iustificemur. At ubi venit fides / iam non sub peda-  
 gogo sumus. Omnes enim filii dei estis / per fidem que est in christo  
 ihu / et uniusque in christo baptisati estis / christum induistis non enim  
 iudeus neque grecus / non est servus neque liber / non est masculus neque  
 femina. Omnes enim vos unus estis in christo ihu. Si autem vos christi  
 estis / semine abrahe estis secundum promissionem heredes in christo.  
**D**ico autē quanto tempore heres parvulus est / nihil differt a  
 patre suo cum sit dominus omnium / sed sub tutoribus et actoribus est usque ad  
 plenitudinem temporis a patre / ita et nos cum essemus parvuli sub elementis



mundi eramus pueros. At ubi venit plenitudo t[em]p[or]is misit  
 deus filium suum natum ex muliere factum sub lege ut et eos qui  
 sub lege erant redimeret ut ad optat[um] filios dei reciperet. Cum  
 autem estis filii dei misit deus spiritum filii sui in corda vestra et a-  
 gnatez abba pater. Itaque iam non est puer. sed filius et si factus  
 et heres p[ro] dei. Sed tunc quidam ignorantes deum hys que natura  
 non sunt dei vivebant. Nunc autem cum cognovistis deum imo cum cogni-  
 scitis a deo quod humilitatis ad infinita et eterna elementa quibus  
 deum fuisse voluit. Dies obsequatis et menses et tempora et  
 annos. Timeo autem vos ne forte sine causa laboraverim in  
 vobis. Nolite sicut ego quia et ego sicut vos. Iste obsecro vos  
 nihil me lesit. Quia autem quod per infirmitate carnis evangelizavi  
 vobis iam per deum et temptatorum vestram in carne mea non speravi  
 neque respiciite sed sicut angelum dei accepistis me et sicut christum  
 ipsum. Vbi est ergo beatitudo vestra. Testomium enim prohibeo vobis  
 quia si fieri possent oculos vestros emisisset et dedisset michi. Ergo  
 in manus vobis factus sum verum dices vobis. Simulat<sup>vos</sup> non bene sed  
 excludere vos voluit ut illos emulorum. Bonum autem emulamini



thas

in bono tep: et non tm ad pns sim apur vos filioli mei  
qz uex ptiuo donet reformet xpus in vobis vellem aute  
ee apur vos modo et mutare vocē mea qm cofidor in vob.  
Diate michi q sub lege volas ee. legem non legistas Septu  
est qm abra haz duos filios habuit vnu de ancilla et vnu  
de libera sed q de ancilla scd carne natus est qui aute de liba  
p pmissiom qe sut p allegoria dicta her em sut duo te:  
stameta vnu qdz in monte syna in fuitate generas que est  
agar Syna em mons est in arabia qui est iudex ei qe nuc  
e utm et fuit cu filiis suis illa aute qe sursum est utm libera  
est que est mtr mra Septu est em letare sterilib. que non  
paris. enupe et clama que no parauis qz mla filij depre  
macis q eius que habet viru Nos aute frs scd ysaac p  
missionis filij sumus Sed quo tuc is qui scd carne natus  
fuerat pseqbat eum q scd spm ita et nuc. Sed qdr spm  
tice ancilla et filiu eius non em heres est filius ancille cu  
filio libere Itaqz frs non sumus ancille filij sed libe q libate

**S**tate et nolite itez subiugo. v. r. xpus nos libavit



seruitur gineri. Ego ergo paulo dico vobis quoniam si tunc dominus  
 christus vobis nichil proderat. Testificor autem vultis omni homini  
 aduentu se quoniam debitor est multis legibus faciendo. Quatuor enim  
 estis a christo quod in lege iustificati a gratia eridit nos enim spiritu  
 ex fide spem iusticie expectamus. Nam in christo ihesu neque circuncisio  
 aliud valet neque preputium sed fides que per dilectionem operatur. Cur  
 rebatis bene quod vos <sup>impediunt</sup> festinat vilitati non obedire. Nemi consensit  
 persuasio enim hec non est credo qui vocat vos. Modicum sermone  
 tota massa corrupta. Ego confido de vobis in domino quod nichil  
 aliud facietis. Cui autem quibet vos portabit iudicium quicquid  
 ille. Ego autem fratres si tunc scio adhuc per dico quod adhuc perfectior  
 parat. Ego euacuatum est scandalum carnis. Vtina et abscondantur  
 quod vos conturbat. Nemi consensit. Vos enim in libertate vocati estis  
 fratres. Tamen ne libertatem vestram in occasionem detis carnis sed  
 caritate spiritus seruite invicem. Omnis enim lex in vno sermone imple  
 Diliges proximum sicut teipsum. Quid si invicem mordetis et come  
 ditis videte ne ab invicem consumamini. Dico autem in christo spiritu am  
 bulate et desideria carnis non perficietis. Caro enim concupiscit adversus



thas

spm. spu autē adūsus carnē. **S**ec autē sibi invicē adūsus  
 ut nō quicq; vult illa facit ex si spu ducimr. Non estis sū  
 lege. manifesta autē sūt opa carnis, que sūt fornicatō im  
 pudicia, invidia, auaricia, luxuria, dolor, seruit, beneficia  
 inuicē, contētiōes, emulatiōes, ire, rixē, dissensionē, secte  
 inuidie, homicidia, bellicietates, et comessatiōes, et hys filia qe  
 p̄dico vobis. qm̄ q̄ talia agūt regnū dei nō consequēt̄ fructū  
 autē spūs est, caritas, gaudiū, pax, longanimitas, paciā, boni  
 tas, benignitas, mansuetudo, fides, modestia, q̄uētia, ca  
 stitas. **A**dversus huiusmōi lex nō est. **¶** Qui autē sūt xpi carnē  
 sūt cōfixerūt om̄i vicijs et cōcupiscentijs. **¶** Si vivis spu. spu  
 et ambule. Non efficiam̄ inanis gl̄ie cupidi, invicem  
 provocates, invidē, invidē, invidē, affrē, et si p̄cupat̄ sūt  
 hō in aliquo delicto. vos qui spir̄ales estis, instruite huius  
 in spu levitatē consideras teipm̄ ne et tu tēptēis alit̄ aliq  
 onera portate et sic adimplebit̄ legem xpi. **N**am si quis exi  
 stiat se aliq̄ eē cū nihil sit ip̄e se seducat opus autē suū  
 probet unusquisq; et sic in semetip̄o tm̄ gl̄iam habet et nō

Cam vi

Cam vi



*Ad Galathas*

in altero unus quisque enim omnis suum portabit <sup>et metet</sup>  
homo qui cathyzat vobis ei qui se cathyzat in omnibus bonis vo-  
luntate errare deus non iridet. Cuius enim seminauit homo heret  
metet. Cuius qui seminat in carne sua de carne et metet cor-  
ruptionem. Cuius autem seminat in spiritu de spiritu et metet vitam eter-  
nam. Boni autem facientes non deficiunt. Tempore enim suo me-  
temus non deficientes. Ego dominum tempus habemus operum boni  
ad omnes. Marie autem ad domesticos fidei. Videre quilibet hanc  
scripsi vobis mea manus. Quiaque enim voluit placere in carne  
huius contigit vos induci tanquam ut christi crucis persecutionem non  
patiamur. Neque enim qui inducitur legem custodit. Sed vos volu-  
istis induci ut in carne vestra gloriarentur. Mihi autem absit gloriari nisi  
in deo domino nostro ihesu christo propter quem michi indus infixus est. Et ego  
in deo. In christo enim ihesu neque inducio aliquid valet. neque propu-  
tatio sed nova creatura <sup>creatum</sup> per fidem ihesu christi. Et quiaque hanc regulam  
fidei secuti fuerint pax sit illis et misericordia super ipsos dei. De cetero  
nemo michi molestus sit. Ego autem signata domini ihesu  
in corpore <sup>meo</sup> porto. Gratia domini nostri ihesu christi ad spiritum vestrum amen



cui autē oſtitutoꝝ mūdi electi et p̄deſtiati ſūt ſc̄i et ſorte  
vocati d̄ ſp̄u ſc̄o q̄ eſt p̄igno h̄editat̄ nr̄e nr̄e et q̄ nō ceſſauit  
nr̄e p̄ eph̄eſȳs q̄ xp̄us ſc̄i om̄em p̄ncipatū et v̄tutez

**E**ph̄eſȳ ſunt aſyami *Incapitulum ad Eph̄eſȳ*  
q̄ accepto v̄o uitar̄ p̄ſtiterūt in fide / hos collaudat apl̄us

ſc̄bens eis a roma de carcere per v̄itum dyaconum

**P**aulus apl̄us ih̄u xp̄i p̄ *Incapitulum pauli ad Eph̄eſȳ*  
volūtatē dei ſc̄is om̄ibz q̄ ſūt eph̄eſȳ et fidelibz  
in xp̄o ih̄u / *G*ra vobis et pax a deo p̄re nr̄o et d̄m̄o

ih̄u xp̄o / *B*enedictio deus et pater d̄m̄i nr̄i ih̄u xp̄i qui b̄n̄e

diſit vob̄ in om̄i b̄nedictiōe ſp̄uali in <sup>om̄ibz</sup> celeſtibz in xp̄o / *B*en̄

elegit nos in ip̄o ante mūdi conſtitutiōem ut c̄eim̄ ſc̄i et i

maculati in conſp̄u eius in caritate / *C*ui p̄deſtiavit nos

in adoptiōem filioꝝ p̄ ih̄m xp̄m in diſp̄m̄ ſc̄i p̄p̄itū volūtat̄

ſūo in laud̄ gl̄ie et gr̄ie ſue in q̄ c̄ificat nos in d̄l̄co filio ſuo

in quo habet̄ redēptiōem p̄ ſanguinem eius in remiſſiōe

p̄cc̄oꝝ ſc̄i diuitias gr̄ie eius que ſup̄b̄ndat in v̄ob̄ in om̄i

ſap̄ia et p̄ſc̄ia ut notū facit nob̄ ſac̄m̄entū volūtat̄

Incapitulum pauli ad eph̄eſȳ



sue scdm beneplacitū eius quod proposuit in eo in dispensatione  
 plenitudinis tēp in instaurare omnia in xpo: que in celis et in  
 terra sunt in ipso in quo etiam nos sorte vocati sumus per electiōem  
 scdm potentiam eius qui omnia operatur. Sed consiliū voluntatis  
 sue ut sumus in laude glorie eius nos qui ante spem in xpo  
 in quo et vos hinc ad audissetis vīm veritatis euāgelii  
 lucis vire in quo et vos credentes signati estis deo spiritu promissio  
 scdm qui est pignus hereditatis nostre et redemptionis acquisitionis  
 in laude glorie ipso propterea et ego audies fides vestram que est  
 in domino ihu. et dilectionem meam scitis. Non cesso gratias agere  
 pro vobis in omni vī facies in orationibus meis. ut deus domini  
 nostri ihu xpi pater glorie det vobis spiritum sapientie et revelationis  
 in agnitionem eius illuminatos oculos cordis vestri ut scitis que sit  
 spes vocacionis eius que diuitie glorie hereditatis eius in sanctis  
 eius et que sit sermō magnitudo virtutis eius in nos qui credimus  
 Sed operationem potentie virtutis eius quod operatus est in xpo re  
 suscitans eum a mortuis. et constituens eum ad dexteram suam in  
 celestibus. super omnes principatus et potestates et virtutes et dominaciones



seos

et omne nomen. quod nominatur non solum in hoc seculo sed etiam in futuro  
 et omnia subiecit sub pedibus eius. et ipsum deum caput super omnia  
 etiam que est corpus ipsum et plenitudo eius. quod omnia in omnibus adimplebit  
**E**t vos vivificavit cum esetis mortui in delictis. et in peccatis in  
 quibus in quibus aliqui ambulastis secundum sensum huius mundi et secundum  
 principem potestatis aeris huius spiritus qui nunc operatur in filios diffi-  
 dentie. in quibus aliqui <sup>et nos</sup> omnes gustavimus in desideriis carnis  
 nostre facientes voluntatem carnis et cogitationum et eramus natura  
 filii ire sicut et ceteri. Deo autem quod dives est in misericordia propter  
 nimiam caritatem suam qua dilexit nos cum essemus mortui peccatis  
 et revivificavit nos in Christo. cuius gratia salvati estis. et resurrecti-  
 tavit. et consedere fecit in celestibus in Christo Iesu. ut ostenderet  
 in sanctis servientibus humilitatem divinitus gratie sue in bonitate  
 super nos in Christo Iesu. Etiam salvati estis per fidem. et hoc non ex vestris  
 meritis. domus est non ex operibus ut ne quis gloriatur. Ipse enim suus  
 factus est in Christo Iesu in operibus bonis que precepit deus ut in  
 illis ambulemus propter quod meliores estote. et aliqui vos eratis  
 gentes in carne. quod dicebamini. prout ab ea que dicitur transi-



**Ad ephe**

in carne mea facta. quia erat in illo tempore sine christo. alienati a  
quasi a deo israel et hospites testamenti promissionis eius spem non  
habentes. et sine deo in hoc mundo. Nunc autem in christo ihesu vos qui  
aliquando eratis longe. facti estis prope in sanguine christi. Ipse est  
em pariter mea qui fecit utraque unum. et medium pietatem mea  
rie solvens in iusticiis in carne sua lege mandatorum iniquitatis  
evacuatur condit duos in semetipso in unum novum hominem  
faciens pacem. ut reconciliet ambos in uno corpore deo per crucem  
in iusticiis in iusticiis in semetipso. et veniens evangelizat pacem  
vobis qui longe fuistis. Et pace habetis quia prope. quoniam per ipsum habemus  
accessum ambo in uno spiritu ad patrem. Ergo iam non estis hospi  
tes et advenes. sed estis ciues sancti et domestici dei superedificati  
super fundamentum apostolorum et prophetarum. Ipse summo angulari lapide  
christo ihesu. In quo omnis edificatio consistit et crescit in templum  
sanctum in domino. In quo et vos coedificamini in habitaculum  
**H**uius rei gratia ego paulus videlicet in christo. Dei in spiritu sancto  
christi ihesu pro vobis gratias agens. Si tu audisti dispensationem gratiae dei quae  
data est michi in vobis. et cum sancti reuelationem notum michi



facti est sacramentum: sicut supra scripsi in breui pur potestas le  
gentes intelligere prudentia mea in misterio xpi. quod alijs  
gnationibus non est agnita filijs hominum: sicut nunc reuelata  
est sub apostolis eius et prophetis in spiritu sancto ceteris coheredes. et co:  
corpales et participes promissionis eius in christo ihesu per unguentum  
quo facti sumus in misterio sancti domini gratie dei: que data est in  
sancti operum virtute eius: antequam autem in mundo omnino sancti data est.  
gratia hec in ceteris evangetizare inuestigare diuicias  
et illuminare omnes que sit dispositio sacramenti absconditi a filiis in  
deus quod omnia conuenerunt innotescant principibus et principibus in celestibus  
per eam in laudem sapientie dei: sancti per finem scientie: quam  
fecit in christo domino nostro ihesu in qua habeo fiduciam et accessum  
in confidentia per fidem eius: propter quod peto ne deficiat in  
tribulationibus meis probis: que est gloria vestra: huius rei gratia  
flecto genua mea ad patrem dominum nostrum ihesum christum. ex quo omnis pa:  
termitas in celis et in terra notat: ut deus vobis sancti diuitias gratie  
sue virtute corroborat per spiritum eius in intentione bonae. habitare per  
per fidem in cordibus vestris in caritate radicati et fundati ut possit comprehendere



in omnibus sanctis que sunt longitudo et latitudo et sublimitas et profunditas. Sicut etiam supereminetis sue caritate christi ut impleamini in omnem plenitudinem dei. Et autem qui potes est omnia facere superabundanter quia potius aut intellectus sed virtute que operatur in nobis ipsi gratia in ecclesia et in christo ihesu et in omnes generationes seculi scilicet amen **in**

**O**besco itaque vos sicut ego vincit in domino ut digne ambuletis in vocatione qua vocati estis cum omni humilitate et mansuetudine cum patientia supportantes in vicio in caritate solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis. Unum corpus et unus spiritus sicut vocati estis in una spe vocationis vestre in unum dominum una fides unum baptismum unus deus. Et pater omnium qui super omnes est et per omnia et in omnibus nobis. Omniaque autem nostra data est gratia scilicet mensura donationis christi propter quod dicitur. Ascendens in altum captivam duxit captivitatem. Dedit dona hominibus. Quod autem ascendit quod est nisi quod descendit prius in inferiores partes terre. Qui descendit ipse est qui ascendit super omnes celos ut implet omnia. Et ipse dedit quosdam quod apostoli



quosdam autem prophetas / Alios autem evangelistas / Alios autem  
pastores et doctores ad consolationem fratrum in opus misterii  
in edificatio corporis christi donec omnes in unitate fidei  
et agnom filii dei in unum perfectum in mensura etate pleni-  
tudine christi. ut iam non simus parvuli fluctuantes et confusa-  
ti omni vento doctrine in nequa hominum in astucia adducimur  
erroribus autem facientes in caritate crescimus in illo per  
quod est caput <sup>christi</sup> omni christus. Et quod totum corpus compactum et con-  
ponitur iunctis sub misterio sancti operum per mensuram  
unius cuiusque membri augmentum corporis facit in edificatio  
sui in caritate. hoc igitur dico et testificor in domino: ut iam  
non ambulet sicut ambulat gentes in vanitate secundum suum  
tenebris obscurati gentes intellectum alienati a via dei per  
ignorantiam que est in illis propter cecitatem cordis illorum quod despe-  
rantes semetipsos tradiderunt in perniciem in operibus in invidia  
in avaritia. Vos autem non ita didicistis christum si tamen  
illud audistis et edocui et ipso estis sicut est veritas in ihesu deponite  
ponere vos sancti pernitentiam veterem hominem qui corruptus



sed desideria erroris. Renouamini autem spiritu mentis et induite nouum hominem. qui secundum deum creatus est in iustitia et  
 sinceritate veritatis. propter quod deponetes mendacium. loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo. quoniam sumus membra  
 carnis et nolite peccare. Sed non occidat super iracundiam  
 manum. Nolite locum dare dyabolo cui furabatur iam non fuerit  
 magis autem laboret operando manibus suis quod bonum est. ut  
 habeat unde tribuat necessitate pauperum. Omnis sermo malus erone  
 vero non procedit sed si quis bonus est ad edificationem fidei. ad  
 hoc ut det gratiam audientibus. Et nolite iniquare consistere  
 spiritum spiritum dei in quo signati estis in die redemptionis. Omnis am  
 titudo et ira. indignatio et clamor. et blasphemia tollatur a nobis  
 cum malicia. Estote autem invicem benigni misericordes dona  
 tes invicem sicut deus in christo donauit nobis. *v. cam*

**E**stote ergo imitatores dei sicut filii carnis. et ambula  
 te in dilectione sicut et christus dilexit vos et tradidit semetip  
 sum oblationem et hostiam deo in odore suauitatis. Quod  
 ratio autem et omnis in inuidia aut auaritia nec nomine



in uelut paur de cor stob aut turpitud aut stultiloqum. aut sa-  
 nitas que ad rem no ptiert sed magis graa actio. hoc em sa-  
 tote intelligetes. q omib fornicator. aut in mudus aut auary  
 qd est ydolor fuitus. no haber hereditate in regno xpi. et di-  
 Nemo vos seducat manibz vris. ppter hoc em venit ira dei  
 in filios diffidentie nolite ergo fieri picipes eoz. Etatis em  
 aliqui tenebre. nuc aute lux in domio. ut filij lucis ambulate.  
 fructus em lucis est in omni bonitate. et iusticia. et uitate.  
 pbatet quid sit beneplacitu deo. et nolite gmitare opibus  
<sup>fructuosos</sup> infructuosos tenebrar. magis aute reditequite. Que em in  
 occulto fut ab ipis. tupe est ea adire. omia em que arguit.  
 a luce manifestat. Ome em quod manifestat. lucen est ppe.  
 qd dicit Surge qui dormis. et exurge a mortuis et illua.  
 bit te xpus. Videte itaqz stob quo caute ablet. no q in sapientis  
 et sapientes. Redientes aute ipus. qm dies mali sunt.  
 ptea nolite fieri mpendentes. s intelligetes qe sit uoluntas di.  
 dona. et beneplacit et pfecta. et nolite inebriari uino.  
 qd est luxuria. sed implem spū scto loquetes uob metipis



Ad ephē

in psalmis et ympnis et canticis spūalibz cantantes et psal-  
lentes in cordibz vris dno cōfias agentes semp pomēti-  
bus in nomine dñi nri ihu xpi dō et patrī Subiecti invicem  
<sup>huic</sup> ~~apostolo~~ xpi mulieres vris suis subiecte sūt sicut domos  
qm̄ vir caput est mulieris sicut xpus ecclie <sup>caput est</sup> ipse saluator co-  
pus eius <sup>sed de se</sup> sicut subiecta est xpo ita et mulieres vris suis in  
omnibus <sup>ut</sup> diligite viros vros sicut xpus dilexit eccliam  
et semetipm tradidit p̄ ea ut illas <sup>sanctificaret</sup> mundas eam  
lavans aque in vō vire ut exhibet ipse sibi gloriā etiam  
nō hētem maculā aut rugam aut aliqd quod <sup>sed</sup>  
ut sit scd et in maculata Ita et viri dēnt diligere viros  
suas ut corpa sua qz qui suā uxore diligit corpus suū dili-  
git Nemo enī vnq̄ carnis suā odio habuit sed inuit et  
fouet eam sicut xpus eccliam qz membra sumus corpore  
de carne eius et de ossibus eius ppter h̄c reliquet homō  
sua m̄rem suā et adheret uxori suē et erūt duo in ca-  
vna Sacram̄ h̄c magnū est <sup>et</sup> ego autē duo in xpo et in  
ecclia. Seruati et vos singuli uxore suā sicut seipm vniqdē



*delicta* viror autem timeat virum suum *seruim* car

**I**lli obedite p<sup>r</sup>incipib<sup>9</sup> v<sup>r</sup>is in d<sup>o</sup>mino. hoc em iustū est ho  
norā p<sup>r</sup>em tuū et m<sup>r</sup>em tuam quod est p<sup>r</sup>imū mādātū  
immissioe ut bene sit tibi ut sis longevus super terram. Et  
vos p<sup>r</sup>es nolite ad iracundiam provocare filios v<sup>r</sup>os sed edu  
cite illos ad disciplinā et correptionē d<sup>ni</sup>. Verū obedite d<sup>ni</sup>s  
carnalib<sup>9</sup> cū omī timore et tremore in simplicitate cordis  
m<sup>r</sup>i sicut xpō. nō ad oculū sicutet q<sup>d</sup> homib<sup>9</sup> placeat sed ut  
serui xpī faciētes voluntatē xpī quāvis cū bona voluntate ser  
uiētes sicut d<sup>o</sup>mino et non homib<sup>9</sup>/faciētes q<sup>d</sup> v<sup>r</sup>iusq<sup>ue</sup> q<sup>d</sup>  
cūq<sup>ue</sup> fecerit bonū hoc p<sup>r</sup>apier a d<sup>o</sup>mino deo. siue p<sup>r</sup>ive siue lib<sup>er</sup>  
Et vos d<sup>o</sup>mnī eadē faciēte illis remittētes minas faciētes q<sup>d</sup>  
et illos et v<sup>r</sup> d<sup>ns</sup> est in celis/ Et nō est p<sup>r</sup>sonaz acceptio ap<sup>r</sup>  
d<sup>eu</sup>. De cetero sicut q<sup>d</sup>fortamī in d<sup>o</sup>mino et in potētia v<sup>r</sup>it<sup>ut</sup>  
eius. Induite vos armata<sup>z</sup> d<sup>i</sup> ut possit stare ad v<sup>r</sup>sus insidi  
as d<sup>ni</sup> diaboli q<sup>d</sup> nō est vobis colluctatio ad v<sup>r</sup>sus carne  
et sanguinem sed ad v<sup>r</sup>sus p<sup>r</sup>incipes et p<sup>r</sup>ates. ad v<sup>r</sup>sus mudi  
rectores tenebrāz hāz. q<sup>d</sup> spūalia neq<sup>ue</sup> in celestib<sup>9</sup> p<sup>r</sup>etia



**Ad Salath Ephe**

accipite armatas dei ut possitis resistere in die malo et in  
omnibus perfecti stare. Stare ergo sicut in lumbos vestros in ve  
ritate et induite loriceam iusticie et calceati pedes in prepa  
ratione evangelii pacis. In omnibus sicut scuto fidei in quo  
possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere et galeam  
salutis assuere. Et gladius spiritus quod est verbum dei pro omni  
oratione et obsecratione orantes omni tempore in spiritu et in verbo vigila  
tes in omni instantia et obsecratione pro omnibus sanctis et pro  
me ut deus michi sermo in <sup>apostolice</sup> apostolice oratione omnis mei ad fiducia  
notum facere misterium evangelii pro qua legatione fungor in  
cathena ita ut in verbo audeam propter me loqui sed verbum  
non potest alligari. Et autem et vos sciat que circa me sunt quod ad  
omnia vobis nota faciet <sup>etiam</sup> testis / karissimus frater et fidelis mister  
ium domino que misi ad vos in beato ipso ut cognoscatur que circa nos  
sunt et consoletur corda vestra propter fratres et caritas cum fide a  
deo patre nostro et domino ihesu christo. Quod vobis cum omnibus quod dilectum  
dominum nostrum ihesum christum in incorruptione. Item in ap  
pugnamentum beati Ieronimi in epistolam ad philippos



178.  
*Ad philippen*

**P**hilipenses sunt macedones. hi accepto vobis veritate  
peritenu in fide non receperunt falsos aplos hos collau  
da aplos sibi eis aroma detactere per epafroditum

**P**aulus et thimotheus serui *Inapre epla ad philippen*  
ihū xpi salus sit qd se in xpo ihū qd se philippis ad  
epis et diaconibz grā vob et pax a deo patre mō et dōmō

ihū xpo Eias ego deo meo in omni meona un spī autis oro  
mibus meis pombus vobis cu gaudio deprecatoz facies super  
omitate vā et in xpo xpi a pma die vsqz nūc consider

hor ipm qd cepit in vob opus bonū pfiaet vsqz in die ihū x  
sicut ē in iustū hor sentire pōis vobis eo qd hēam vob in cor

de et in vinculis meis et in defensione mea et qfmarde eivm  
socios gaudiū mei vos omīs eē Testis em est michi deus quo

cupia vos omīs in visceribz ihū xpi et hōrō ur caritas vā mūg  
ac magz hūnder i oī sūa et in omī spī Et pbotis potiora ut

fiat sūceti et sine offensa in diem xpi repleti fructu iusticie  
pūm xpm in glām et laudē dei Qare aut vos uolo frēb quia

q dā me sūc magz ad pfectū pvenierit exvngeliū ita ut vūta



**Ad phil.**

mea fieret macta in xpo in omni pto et in ceteris. <sup>h</sup> ut plures deficiat in domo confidentes in vinculis meis habundantius audiret sine timore vbi dei loq. <sup>et</sup> <sup>audiam</sup> <sup>idem</sup> et ppter invidiam et contumeliam quidam autem et ppter bona voluntate xpm pducat qd caritate faceret <sup>hor</sup> in defensione et vngli potius sum quidam autem extortentoe xpm amittat no sine existimantes pressuram se suscitare vinculis meis. <sup>et</sup> <sup>aud</sup> <sup>em</sup> du oino siue p occasionem siue p caritate xpus annuntiet in hoc gaudeo sed et gaudebo scio em qz hr m pveniet in salutem p vram oia et sb ministrato sps ihu xpi sed expectat et spe mea qz in nullo confidor sed in oi fiducia sud sp et mnc magis fitabit xpus in corpe meo siue puitat siue p morte nichil em vivere xpus est et mori luari qz si vivere in carne hic fructus nichil opis est. <sup>et</sup> <sup>qz</sup> <sup>eligam</sup> <sup>ignoro</sup> Coartor autem de duobus desiderid habes dissolui et tu xpo ee in conspectu et pmanere ac in carne magis natu est ppter vos. <sup>et</sup> <sup>hor</sup> <sup>confides</sup> <sup>scio</sup> qz manebis et pmanebis oibodie ad pfectu vni et gaudiu fidei et gratulatio ura hmdet in xpo ihu in me <sup>et</sup> p meo adventu



## penses

ful. ita. et vos / tm digne eivno xpi qusam / ut siue venero  
 et vido vos siue absens / Audia devobis qz stat in vno spitu  
 unanimes glo honorates in fide eivno. et in nullo treami ab adu'sa  
 ius / que est illis causa p'dicoms vobis autē salus et hoc adu  
 qz nobis donatū est p xpo / nō solū ut in eum credat / sed ut  
 etia p illo patiamr idē certame hēntes qle et vidistis in

**S**i qua go solacio sed caritate et nūc audistis de me  
 in xpo si quod solaciū caritatis / si q societas spūs / si q vistera  
 in p'atōis implere gaudiū meū ut idz sapiat / eandz caritate  
 hēntes unanimes idipm senaetis. nichil p'otēcom agētes neqz  
 p manem glām / sed p hūilitatē. supiores sibi invicē arbitra  
 res / nō que sūt sua singli q'siderates / sed ea que alior / hoc em  
 sentite in vobis quod et in xpo ihu / q tu in for dei eet nō  
 rapinaz arbitrat / est ee se eqlem deo sed semetipm etiam  
 uit formā sui accipies / in similitudinē homin factus / et hitu i  
 venis ut homo / hūiliat semetipm factus obediēs deo <sup>pati</sup> usq  
 ad mortē. mortē autē crucis / ppē qd et deo exaltat illud / et donat  
 illi nomē quod est sup omē nom / ut in noe ihu oē genua flectā



Ad philipp. cap. 2.

celestiu tenestru et infernos et omis ligna qfiteat/qz  
Dns nr ihus xpus est in gla dei pns Itaqz fies b mi mei obe  
dite deo sicut sp obedistis no in pnia mea tm/f multomag  
mur in absencia mea cu metu et tremore vray salute opam  
Deus e em q opat in vob et uelle pfecte pbo voluntate omia  
autē facite sine inuicōmibz et hesitacōmibz ut sitis sicut ape  
la et suplicet <sup>sicut</sup> filij di sine reprehensione in media natio pue et pue  
me qz luctis sicut lucaria mudo vni uite gimentes ad glām m  
in die xpi qz nō in vacuū tueri / neqz in vacuū laborau / sed  
si inolor sup sacrificiū et obsequiū fidei vre / Gaudeo et congl  
tulor omibz vobis sūp m autē et vos gaudere et gglulamī  
m Spero autē in domino ihu thymotheū cito me mittere ad  
vos ut ego bono animo sim cogitis qe ita vos sit / Memer em hec  
tam unanimen q sincera affectione puob sollicit / sic / Omnes  
em que sua sūt qrit / hō que sūt ihu xpi Expmetid autē eis  
cognoscite / qm sicut pri filis mead fuiuit in evnō / Hūc ergo  
spero me mittere ad vos / mox ut videro que ita me sūt Con  
fido autē in domino qm et ipse veniqz cito ad vos Necessariū



**Epist.**

autem existimavi. opasiditum fratrem et cooperatorum et comilitonem meum  
 vnum autem apostolorum et ministrum natiuitatis mee. mittere ad vos. Quia  
 quidam enim uos desiderat<sup>bat</sup> et tristis erat. propterea quod audierat illud  
 ipsum. Na et infirmus est usque ad mortem. sed deus misericors est  
 eius. Non scilicet autem eius. verum etiam et mei. ne tristitia super tristitia  
 animam beatam afficiat. ergo misi illud. ut uiso eo utrum gaudeat  
 et eo sine tristitia sum. Erapite itaque illud cum omni gaudio in  
 domino. et eiusmodi cum honore habetote. quoniam propter opus christi usque  
 ad mortem accessit tradens animam suam. ut implet id quod ex uobis

**Q**uia fratres mei gaudeat *in carnis* de erat erga meum obsequium  
 in domino. eadem uobis me scire. in quod non pigri uos autem nati  
 Videte canes et uidete malos opalios. uidete occasionem. Nos enim suo  
 transiio. quod spiritu dei sumus et gloriam in christo ihesu. et non in carne fi-  
 ducias habentes quod ego beatum et in carne confidenciam. Si quod alius  
 uidet confidere in carne. Ego autem magis transiio octaua die ex gene-  
 israhel. de tribu beniamin. hebreus ex hebreis. <sup>pharisaeus</sup> sed lege pharisaeus. sed  
 emulatio. persequens etiam dei. sed iustitiam que in lege est  
 operatur sine querela. que fuerunt in lucra. hec arbitratum sum



**Ad phil.**

propter christum detrimenta mundi existo omnia detinere et propter  
eminenter sciam ihu christi domini mei propter quem omnia detinere  
feci et arbitror ut stentia ut christum lucrificare et inveniam in  
illo non habens mea iustitiam que ex lege est sed illa que  
ex fide est ihu christi que ex deo est iustitia in fide ad cognoscendum  
illud et ad virtutem resurrectionis eius et ad societatem passionis illius  
configuratus morti eius Si quid oñiam ad resurrectionem que est ex  
mortuis non quod iam acceperim et iam perfectus sum Sequor autem  
si comprehendam quod et comprehensum sum in christo ihu scire eo  
me non arbitror comprehensisse Et de quod retro sum oblitus  
Ad ea vero que sunt pora extendens me ipsum ad desiderium perfecti  
bravium superne vocacionis dei in christo ihu etiamque ergo perfecti  
sumus hoc sentiamus et si aliquid scimus et hoc vobis deus revelebit  
veniam ad quod pervenimus de sapientia et in eadem permaneamus regula  
Imitatores mei estote fides et observate eos qui ambulant sicut et  
formam meam ut etiam formam nostram Multi enim ambulant quos  
sepe dicebam vobis nunc autem et fletus dico multos quibus christi quorum  
finitis interitus in quorum deus noster est et gloria in confusione ipsorum







*Ad philippen*

Domino refluistis pro me sentire sicut et senectutis/occupa  
ti autem eratis non quia propter penuriam dico. Ego enim dici magis  
possum sufficiens esse. Ego et humilium et habundantiae ubique et in  
omnibus instructus sum et satiare. Ego et esurie. Habundantiae et pe  
nuriam pati. Omnia possum in christo qui me confortat. Veritatem  
bene fecistis committentes tribulationi mee. Datis autem et uos phi  
lipenses quia in principio euangelii quando perfectus sum a macedonia  
nulla michi cura quoniam ratione dati et accepti nisi vos  
soli. Et et thessalonica semel et bis in usum michi in usum  
non quia quero datum sed regro fructu humilitate in ratione mea qua  
reddidit estis. Hec autem omnia et humiliter deplete sed autem accepti  
ab epafrodito quem misistis in odore suauitatis hostia accepta  
placitam deo. Deus autem meus impleat omne desiderium  
vrum secundum diuitias suas in gloria in christo ihesu deo aeterno et patri  
honor et  
in gloria in secula seculorum amen. Salute omnem semper in christo ihesu  
Salutat vos qui mecum sunt fratres. Salutat vos omnes sancti marie  
autem qui decesseris domo se. Et ad dominum in christo ihesu per christum spiritum

vestro amen. *In apto arg. 8. Item in eplam pauli ad colossenses.*



## Ad Collofen

desensēs. et hī sicut laodiceenses sūt aſiam. Et ipſi  
 pvenī erat a pſeudo aplis. Nec ad hos acceſſit ipſe  
 aplus. <sup>206</sup> ~~ſe~~ p eplam corrigi. Audiuerūt em vbu ab az  
 ſippo qui et miſteriu in eos accepit. Ergo aplus iam ligatus  
 ſubit eis ab epheſo p iſta dyacone et oneſimū acolitū <sup>16 in berca</sup>

**P**aulus aplus ihu xpi. *Inapit epla. B. p. ad Collofen*  
 p voluntate dei et ihu moſeus ſcō. Hīs qui ſcōloſ  
 ſat et fidelibus frībūs in xpo ihu. Gra vobis et pax ad  
 me nro et domo ihu xpo. Graſ actio deo et pñ domi nri ihu  
 xpi ſemp p vobis orātes/audiētes fidem vitam in xpo ihu  
 et dilectōm quā hētis in ſcōs omēs ppe ſpem que eſt vob repo  
 ſita in celis/ quā audist in vō veritatē eivnī/ qd puenit ad vos/ ſed  
 et in vniūſo mūdo eſt et fructificat et creſcit ſicut et in vobis  
 Quia die hī audistis et cognoviſtis grām dei in veritate. Qd  
 didiſtis ab epaſra caruſſio q ſuo nro q eſt fidelis p vob miſter  
 ihu ihu/ q etiā maſteſtat nob dilectōm vitam i ſpū. Ideo et nos  
 ex qua die audiui/ nō ceſſauī p vobis orātes et poſtulates ut  
 impleamr in agnitiōe voluntatē eius in omī ſapientia et



### Ad collo

et intellectu spuali/ ut ambulet digne deo per ea placere  
In omni opere bono fructificantes et crescentes in scia dei in ei  
virtute confortati scilicet potentia claritate eius in omni pacia et lon  
gumitate cum spuali gaudio Gratias agere deo et pro quod dignus  
vos fecit in parte fortis scilicet in luce/ Qui eripuit nos de tenebris  
tenebris/ et transtulit in regnum filii dilectionis sue in quo habemus  
dilectionem redemptionem et remissionem peccatorum/ qui est imago dei  
invisibilis primogenitus omnis creature/ Quia in ipso creata sunt omnia  
in celis et in terra visibilia et invisibilia/ sue throni sue dona  
tiones sue principatus sue potestates/ Omnia per ipsum et in ipso creata  
sunt/ Et ipse est ante omnia/ et in ipso constat omnia/ Et ipse est caput  
corporis ecclesie/ qui est primogenitus/ principium ex mortuis/ ut sit ipse  
in omnibus primatus/ tunc quia in ipso complacuit/ omnem plenitudinem  
divinam/ et per eum reconciliari omnem in ipso pacificas per sanguinem  
divine eius/ sue que in celis sunt/ sue que in terra sunt/ et vos ad  
eccliam aliquam alienam a fide/ et iniqua scriptura et operibus malis/ Quia  
autem reconciliavit vos in corpore carnis sue per mortem/ et exhibet  
vos sanctos et inmaculatos/ et irreprehensibiles coram ipso/ si



refes

tamen pmanet in fide fundati et stabiles et immobiles aspe  
 euangelij qd audistis qd p dicitur est in uniuersa creatura que sub celo  
 est cuius factus sum ego paulus minister / qd nunc gaudeo in passio  
 nibus pro vobis et adimplebo ea que desunt passioni xpi in carne  
 mea pro corpore eius qd est ecclesia cuius factus sum ego minister secundum  
 dispensationem dei que data est michi in vobis ut impleam verbum  
 dei / misterium qd absconditum fuit a seculis et a generationibus  
 Nunc autem manifestatum est sanctis eius quibus voluit deus notas facere  
 diuitias glorie in secretis sacramenta eius huius qd est xpus in vobis  
 spes glorie / cuius nos annuntiamus conripientes omnem hominem et docen  
 tes omnes hominem in omni sapientia spirituali / ut exhibeamus omnem hominem  
 perfectum in xpo ihesu in quo et laboro certando secundum operam eius quam  
**Q**uod enim vos scitis fratres quoniam cum operatur in me in veritate  
 sollicitudinem habeam pro vobis et pro hijs qui sunt laodicee et qui  
 non vident faciem meam in carne / ut consolentur corda ipsorum in sancti in  
 caritate et in omnes diuitias plenitudinis intellectus in agnitione  
 misterij dei patris et in xpo ihesu in quo sunt omnes thesauri sapientie  
 et scientie absconditi / Hoc autem dico ut nemo nos decipiat in <sup>sollicitudine</sup> obsequio



## Ad collo

sermonum nam et si corpe absens sum sed spiritu uestrum sum et  
dens et uidens ordinem uestrum et firmitatem uestram eius que in  
xpo est fidei uestra. Sicut ergo accepistis dominum nostrum ihesum christum  
in ipso ambulante radicati et super edificati in christo et confirmati in  
fide et sicut didicistis fundamenta in illo in gratia actione. Videte  
ne quis vos decipiat per prophetiam inane fallacia sed traditio  
hominum secundum elementa huius mundi et non secundum christum. Et ad in ipso in  
habetis omnia plenitudo diuinitatis corporali et estis in illo repleti qui est  
caput omnis principatus et potestatis in quo et constituti estis constitutione non  
manu facta in expoliatione corporis carnis sed in constitutione in  
christi consepulti ei in baptismo in quo et operati sunt per opera  
dei qui suscitauit illum a mortuis et vos cum mortui essetis in  
delictis et prauis carnis uestrae prauificat uos cum illo condonans uos  
omnia delicta. Delens quod aduersus uos erat contrastridit huius de  
aera quod erat contrastridit uos et ipsum tulit de medio affliges illud cum  
expolians principatus et potestates adduxit ostendit palam triumphas  
illos in se necipio. Nemo ergo uos iudicat in alio aut in potu aut  
in parte diei festi et neomenie aut sabbatorum que sunt umbra



censeb

maior corpus autē xpi. Nemo enim vos seducat. uolēs d hūilitate  
 q̄ et religioe agitorū que nō uidit ambulās frustra inflatus  
 s̄ carnis sue. et nō tenēs caput ex quo totū corp⁹ p̄nexus et  
 quatuor s̄ ministratū et q̄structū crescit in augmentū dei. Si autē  
 mortui eētis cū xpo ab elementis hui⁹ mōdi q̄ ad hūilitatē uiuē-  
 tes in mōdo decernit. nō tangētis neq̄ gustauit neq̄ citauit  
 que sūt omnia in interitū in ipso vsu s̄ p̄cepta et doctrinās hominū  
 q̄e sūt ratiō q̄d̄ habetia sapie in sup̄stitione et hūilitate et ad  
 non p̄cedē corp⁹ in honore aliquo ad satietatē ventris  
 Et si cōfressistis xpo que sūt in carcerē diligētia carnis  
 sūt q̄rite ubi xpus est in dextera dei sedens. Que sūt sūt  
 sapite nō que sūt hūilitatē mortui em̄ estis et uita uia mōdi  
 abscondita est cū xpo in deo. Cū em̄ xpus apparuit uita uia  
 tū et uos apparebit cū ipso in gl̄a in uisitate q̄o membra  
 uia que sūt sūt hūilitatē fornicatōm in mūdiciā libidinem. coru-  
 ptionem malā et auariciā que est ydolorū seruitus p̄pter  
 que uenit ira dei sup̄ filios iniquitatis in q̄ et uos abulastis  
 aliqui ad uiuētis in illis. Nunc autē deponite et uos omnia. ita



## Ad Collo

Detractionem. indignationem. malitiam. blasphemiam. iram. finem. de ore  
vobis non emiserunt. Nolite metari invicem. expoliate vos veterem  
hominem cum actibus suis. et induetes novum hominem. qui renouatur  
in agnitione secundum imaginem eius qui creat eum ubi non est in  
scelus aut femina. gentilis et iudeus. circuncisio et praeputium. barbarus  
et scita. servus et liber. sed omnia in omnibus Christus. Induite vos  
sicut electi dei. sancti et dilecti. iuxta misericordiam dei. Benignitate.  
humilitate. modestia. pacem supportantes invicem et donantes vobis  
metipsum. Si quis adversus aliquem habet querelam. sicut et dominus domini  
nobis ita et vobis. Super omnia autem habet caritatem habete quod est vin-  
culum perfectionis. Et pax Christi exaltet in cordibus vestris in qua  
et vocati estis in uno corpore et in unum estote. et in unum Christi. Inter  
vos humiliter in omni sapientia docetes et commovetes vos metipsum. psal-  
mis. in psalmis. cantantibus in cordibus vestris  
domino. Omne quodcumque facitis in domino et in nomine domini nostri Iesu  
Christi. facite gratias agentes deo et patri per Christum Iesum. Mulieres subdite estis  
ut vestris sicut et Christo in domino. ut diligite viros vestros et nolite  
amari esse ad illas. filii obedite parentibus vestris per Christum. Hoc enim bene



cens

placuit est in domo. proe nolite ad indignos puocare filios  
 vros ut no pusillo amo fiat. **Deui.** obedite p omnia domus car  
 nalib9 no ad oculu fruente qñ homib9 placetes sed i simpli  
 tate cordis timetes deo. **Quidcuq** facitis oramo opam i sub  
 des et no homib9. scientes q a dño recipiet retributoz heditat /  
 domo ihu xpo fuit q em iniuriam facit recipiet id quod iniqu  
 gessit. Et no est psona accepto apud deo. **in car**

**D**omi quod iustu est et equu suis pte / scietes qm et vos  
 dnm hētis in celis. **O**romi instat<sup>te</sup> **uigilantes** in ea i gaudi  
 atione. **O**rates siml et pñobis ut deo apiar uob hostiu sermo  
 ad loquendz misteriu xpi / pte qd ead vinctus sum ut ma  
 feste illud. **I**taur optat me loqñ sapia ambulate ad eos q  
 foris sut tñus redimētes. **S**ermo ur sp in tñia sale sit qditz  
 ut sciat qñ oporteat vos vñitūqz respondere. **Q**ue cñ me  
 sut **Q**mūd uob nota faciet <sup>titus</sup> <sup>caissim9</sup> **hūmīs** fr / **fidelis** mister / **er**  
 qseuus in domo que nisi ad vos ad hñ ipm ut cognoscat qe  
 ita vos sut ser qplet corda vñā cū honestimo hūmo et fideli  
 frē q est ex uob / **Q** omnia que hic agūt nota faciet vobis.



*Ad Colloren*

*azetarchus*

Salutat vos aristarchus captivus meus et marcus q<sup>uod</sup> solvimus  
barnabe de quo accepistis mandata si venit ad vos erapite illu

Et ihus q<sup>uod</sup> dicit iusto qui sunt erant scio hi sunt soli adiutores

mei in regno dei q<sup>uod</sup> fuerunt michi solacio Salutat vos epistatus

q<sup>uod</sup> ex vobis est filius xpi ihu sep<sup>er</sup> sollicitus pro vobis in omnibus ut scis

perfecti et pleni in omni voluntate dei testis in em illi prohibeo

q<sup>uod</sup> habet multu<sup>m</sup> labore pro vobis et p<sup>ro</sup> his q<sup>uod</sup> sunt laodice et q<sup>uod</sup> sehera

poli Salutat vos lucas medicus limus et demas Salutate fr<sup>atres</sup>

qui sunt laodice et m<sup>in</sup>pham et que in domo eius est etiam

Et ad lectu<sup>m</sup> fuit apud vos epla<sup>m</sup> facite ut in laodice etiam legat<sup>ur</sup>

et ea que laodice sunt est vobis legat<sup>ur</sup> Et dicit archippo vide

mysteriu<sup>m</sup> quod accepisti in domino et illud impleas Salutate

mea ma<sup>r</sup> pauli amores estote v<sup>os</sup> mulor<sup>um</sup> mor<sup>um</sup> Graa a dom<sup>ino</sup>

ihesu volu<sup>m</sup>stamen Amen *Incipit epla<sup>m</sup> b<sup>e</sup> p<sup>ro</sup> ad laodices captivum*

**P**aulus ap<sup>osto</sup>lus no<sup>n</sup> ab hominib<sup>us</sup> neq<sup>ue</sup> pho<sup>re</sup>iem s<sup>ed</sup> p<sup>er</sup> ihu x<sup>ristu</sup>m  
fratrib<sup>us</sup> q<sup>uod</sup> sunt laodice Gra<sup>tia</sup> vobis et pax a deo p<sup>ro</sup>tre m<sup>o</sup>  
et d<sup>omi</sup>no ihu xpo Gra<sup>tia</sup> ago deo meo xpo p<sup>ro</sup> ordi<sup>nem</sup> meum  
eo q<sup>uod</sup> p<sup>er</sup>manetes estis in eo et p<sup>er</sup>severantes in opib<sup>us</sup> bonis pro



**Laodicees**

missu expectates in die iudicii/ neq; destituar vos quidam  
 vaniloqa insynuatim ut vos autar a veritate evngely qd a me  
 pdicat/ Et nunc faciet deus ut qd sur ex me ad pfectu veritat evn  
 gely desinietes sint/ et faceret bmgitate opm que sur salutis  
 vite eterne/ Et nunc palam sur vincula mea que patior in  
 xpo quibz letor et gaudeo et huiusmodi est ad salute eternam  
 qd ipm factu amittantibus vos in otionibus vris et ad ministrato  
 spu sancto. siue p vita siue p morte Et em in vivere vita i xpo  
 et mori ul lucrari/ et ipse in vobis faciet miam suam ut eandem  
 dilectoz beatis et suis unanimiter/ Ergo dilectiss ut audistis pua  
 dmi ita retinete et facite in timore dmi. et erit vobis vita eterna  
 Et em deus qd opat in vobis/ et facite sine reatu ul pto qauq;  
 facit Et qd est optat dilectiss gaudeate in xpo/ et ptaucte sordidos  
 omis in lucro/ Omis sit vris peticoes pala apud deum/ Et estote firmi  
 in xpo/ Et que integra et vera. et pudica et casta. et iusta et  
 amabilia sua facite et que audistis et accepist in corde retinete/ et est  
 vobis pax Salutate omis fies desctis pto Salutate vos pto/ Et ad  
 dmi in dnu xpo cu spu sco vro/ Et hac facite lecti colocoisq; et  
 colocois vobis



**T**hesalonianenses sunt *Inapit arg<sup>to</sup> b. Jeron<sup>m</sup> in Epistolam*  
*ad Thessalonicenses*

Macedones hi accepto vobis venit p<sup>r</sup>stiterunt in fide em  
p<sup>r</sup>secutione tuum suorum p<sup>r</sup>ptea nec receperat flos ap<sup>r</sup>os nec ea  
a<sup>r</sup>stis ap<sup>r</sup>is dicebat<sup>r</sup> hos tollaudat apostolus scribes eis ut  
athenis p<sup>r</sup>istat et onesim<sup>us</sup> *Inapit Ep<sup>ist</sup>la b. p. ad Thessalonicenses*

**P**aulus et silvanus et thimotheus etiam thesalonicenses  
in deo p<sup>r</sup>re et domino n<sup>r</sup>o ihu xpo. Gra<sup>t</sup>ias vobis et par<sup>iter</sup>

*Deo p<sup>r</sup>re n<sup>r</sup>o et d<sup>omi</sup>no  
n<sup>r</sup>o xpo*

Graz agimus deo sp<sup>iritu</sup> p<sup>ro</sup> vobis omnibus meoriam v<sup>ost</sup>ri facientes  
in orationibus n<sup>ost</sup>ris sine intermissione meores operis fidei v<sup>ost</sup>re  
et laboris et caritatis et sustinencie spei domini n<sup>ost</sup>ri ihu xpi  
deum et p<sup>re</sup>m n<sup>ost</sup>rum. Scietes fratres dilectissimi adeo elatum v<sup>ost</sup>rum  
et euangelium n<sup>ost</sup>rum non fuit ad vos in sermone tantum sed et in  
v<sup>ost</sup>ra et in sp<sup>iritu</sup> s<sup>an</sup>cto et in plenitudine multa sicut satis q<sup>ue</sup>les  
fuerunt vobis p<sup>ro</sup>pter vos. Et vos imitatores n<sup>ost</sup>ri facti estis et  
domini eripietes v<sup>ost</sup>rum dei in tribulatione multa ad gaudium sp<sup>iritu</sup>s  
scilicet ut facti sitis forma omnibus credentibus in macedonia et in  
a<sup>cha</sup>ia. Al vobis enim diffamatus est sermo domini non solum in  
macedonia et in a<sup>cha</sup>ia sed in omni loco fides v<sup>ost</sup>ra que ead



Thes. 1.

deu pfecta est: ita ut nō sit nob nūc quēq loq. Ipi em de  
 uob amittat qlem introitu <sup>habuim⁹</sup> huerim⁹ ad vos et quo quāsi  
 quis ad deū a simulacris fuit deo vno et vō, et exptae filii

eius de celis que suscitāt ex mortuis ih̄m q eripuit nos ab ira

**N**am eripi fies sūt introitu nūc ~~sed~~ ~~cap~~ ventura

ad vos qz nō inanis sūt s̄ ante passi et quib⁹ affecti sicut sūt,

in philippiis quā fiducia habuim⁹ in domino nō ad vos loqui

eū n̄ dei in multa sollicitudine <sup>cap</sup> exhortatō em nra nō de enoe <sup>cap</sup>

fuit neqz de inmundicia neqz in dolo / sed sicut pbat sum⁹ a

deo ut arderet nob eūnglū ita loqim⁹ nō q̄ hoib⁹ placet

s̄ deo qui pbat corda nra / neqz em aliqñ sūg i fimo adula:

toris sicut sūt neqz in occasiōe auaricie / de⁹ test e / n̄ q̄retes ab

ab hoib⁹ glām: neqz a uob neqz ab dīs cū posse gloriari vobis

et sic xpi apli / s̄ facti sūg sicut paruli i medio vni / sicut

si mūx foueat filios suos / ita desiderates vob / cupide vole:

bag tradere vob nō solū eūnglū dei s̄ etiā <sup>animas</sup> ~~animas~~ nras / quia

hūm nob facti est / meōres em estis fies labor nūc et fati:

gationis nocte et die opantes ne que vni grauaremus /



Ad thessa

predicam vobis euangeliu dei Vos em testes estis et deus testis sanctus  
et iuste et sine macula vobis q̄ credidistis affuimus sicut scitis quia  
vni quique vrm̄ tamq̄ pater filios suos deprecantes vos et exhorta-  
tes testificati sumus ut ambularetis digne deo q̄ vocat vos in  
sui regni et gl̄iam. Ideo et vos gratias agitis deo sine intermissione  
qm̄ acceperisset a nobis vrm̄ auditu dei accepistis illud nouu  
vrm̄ hominibz sicut est veru vrm̄ di qui opat̄ in vobis q̄ credidistis  
in ipm. Vos em imitatores facti estis fratres etiam dei que sunt  
in iudea in xpo ihu qz eadē passi estis et uos a conturbantibz  
vris sicut et ipi a iudeis q̄ et dnm̄ ih̄m occiderunt et p̄ph̄as  
et nos p̄secuti sunt et deo nō placet et oibz hominibz ad ip̄s  
phibentes nos quibz loq̄<sup>ut</sup> saluati sumus fiat ut impleat p̄dicta suo  
sep̄ p̄venit em ira dei sup illos usqz in finem Nos autē fratres  
desolati a vobis ad t̄pus ore aspectu nō corde humilia festina-  
mus facie vram videre cu multo desiderio et m̄ qd̄z volumus venire  
ad vos. Ego qd̄z paulo et semel et uox <sup>peccavit</sup> f̄ ipedit nos satanas.  
**Q**ue est em nostra spes et gaudiu et cōna glorie in capite  
Nōne vos an dnm̄ nostru ih̄m xpm̄ estis in adventu eius



Rom. 1.

Cap. 1.

Vos enim estis gloria nostra et gaudium propter quod non sustinet amplius  
 placere nobis remanere athenis solus propter vos thessaloniam fratrum  
 nostrum et ministrum dei in evangeio christi ad consolandos vos et exhortandos  
 de fide vestra ut vobis non moveatur in tribulationibus istis. Ipse enim scit  
 quoniam hoc potius scribo et tu apud vos semper predicabas vobis  
 passuros nos tribulationes sicut et factum est et sicut propterea et ego  
 amplius non sustineo nisi ad consistendum fidem vestram ne forte  
 temptaverit vos is qui temptat et inanis fiat labor vester. Nunc autem  
 veniote thessaloniam ad nos a vobis et annuntiate nobis fidem vestram  
 et quoniam memoriam habemus bonam semper desiderantes vos  
 videre sicut et vos de vobis. Ideo consolamini omnes fratres in vobis in omni  
 tribulatione et tribulatione nostra per vestram fidem quoniam nunc vultis vos si-  
 stite in domo. Quia enim gratias ago deo possum deo retribuere pro  
 in omni gaudio quo gaudeo propter vos cum domino nostro nocte et die  
 orantes humiliter ut videam faciem vestram et compleam ea que de  
 sue fidei ore. Ipse autem deus et pater noster et dominus ihesus dixit  
 gat viam vestram ad vos. Vos autem dominus multiplicet et humi-  
 dare faciat vestram caritatem in vobis et in omnes quemadmodum et



Ad Thessalo

nos in vobis ad confirmandi corda vtrū semp sine querela in  
sacrate ante deū et prēm nostz ī adventu dñi mī ihu xpi m

**D**e cetero ergo frēs Rogamus *in caris* omibz scis cui  
vos et ob obsecras in dñio ihu ut quodmodū accepistis a nob  
quo opteat vos abulac et placere deo sic et ambuletis ut  
habet mag. Sane em que pcepta dederūt vob p dñm ihu  
xpm. Hec est em voluntas dei. sanctificatio vtrū abstat vob  
fornicatione ut sciat unusquisqz vñ suū vos possidere in sa  
nctificatione et honore non in passione desiderij sicut et gentes que  
ignorat deū. Et ne quis ingrediat neqz <sup>conveniat</sup> superveniāt in negotio  
suo frēm qm vñder est dñs in hys oibz sicut p dixi vob  
et testificati sumus. Non em vacat vos deus in iudiciis sed  
in sanctificatione. Itaqz q her spm / no hoīem spm / sed deū q et dñu  
spm suū scī in vob. Decanite at frmitate ho nāe habuig scī  
vob spī em vos a deo didicistis ut diligat invicē. Et em faci  
atis illud in omīs frēs et in vñsa macedonia. Rogas autē  
vos frēs ut habuēt mag. Et opam deas ut qea stas et ut  
vñm negotiū agatis et opemī maibz vñs. Sicut pcepim



intenses .j.

nubis et ut honeste ambulet ad eos q̄ sunt suū et nllig aliq̄  
siderat solumq̄ autē vos fr̄es ignoratē dormientibz ut non  
q̄stent sicut et ceteri q̄ spem non hnt. Si em̄ credimz q̄pius  
mortuus est et resurrexit ita et deus eos q̄ dormientū p̄lm̄ ad  
ducet ad eos. hoc em̄ vobis dicitz in vō domi qz nos q̄ vivimz  
qui residui sumz in adventu dñi nō p̄venies eos qui dormi-  
ent. Quia ip̄e dñs in iussu et in voce archangeli et in tuba dñi  
descendet de celo. Et mortui q̄ in xpo sūt resurgent p̄mi. Dem  
nos q̄ vivimz q̄ relinqm̄. Simil rapiem̄ ad illis in nubibz ob  
viām xpo in aera. Et sic semp in domo erit. Itaqz q̄ solam̄  
**O** Ep̄ibus autem et mo. v. cap. (in vice in die istis)  
meū fr̄es nō indigeas ut sciamz vobis. Ip̄i em̄ diliget̄ scire  
quia dies dñi in nocte sūt sūt ita v̄et̄. Cum em̄ dixerit p̄p̄  
et secūtas tūc repetit̄ eis sup̄veniet int̄it̄. sicut dolor in  
v̄et̄o h̄uit et non effugiet. Vos autē fr̄es nō est̄ in tenebris  
ut vos dies illa t̄q̄ sūt q̄phendat. Om̄s em̄ vos filij lucis est̄  
et filij dei. Non estis em̄ noctis neqz tenebr̄. Igit̄ nō dor-  
mias sicut ceteri. s̄ vigilēs et sobrii simz. Qui em̄ dormiunt



Thessa. I.

nocte dormiunt/ et qui ebrii sunt nocte ebrii sunt nos autem <sup>dei</sup>  
dei sumus sobrii sumus induamur lorica fidei et caritatis et ga-  
leam spei et salutis quoniam non posuit nos dominus in ira sed in ad-  
optatione salutis per dominum nostrum iesum christum qui mortuus est pro nobis  
ut siue vigilemus siue dormiamus simul ad illos vivamus propter quod  
consolamini invicem/ et edificate alterutrum sicut et facit Rogamus  
autem vos fratres ut noveritis eos qui laborant inter vos et pro suis vobis  
in domino/ et monent vos. ut beatos illos benediciamus in caritate  
propter opus illorum/ pace habete cum eis Rogamus autem vos fratres cor-  
rumpite iniquos/ consolamini pusillanimes/ suscipite infirmos/  
patientes estote ad omnes/ videte ne quis malum pro malo alteri  
reddat/ sed quod bonum est sectamini invicem et in omnes/ Semper  
gaudete in domino sine intermissione orate/ in omnibus gratias agite  
Hec enim voluntas dei est in christo iesu in omnibus vobis Spiritum  
non licet extinguere/ <sup>prophetas</sup> prophetias nolite spernere/ sed autem probate quod  
bonum est tenete/ Ab omni specie mala abstinete vos ipse  
autem deus pascet vos per omnem viam ut integer spiritus vest-  
rur maneat/ et anima et corpus sine macula in adventu domini nostri



497.  
AD THESSAL. II

Ihu xpi seruet et fidelis est deus qui vocat vos qui et faciet freres orate  
pro nobis Salutate fratres omnes in osculo sancto Adiuro uos per deum ut le-

gitur haec epistola omnibus fratribus sanctis Gratia domini in domino ihu xpi uobiscum Amen

Incipit Argumentum beati Iohannis

**A**d thessalonicenses secundam secundum in prima epistola ad thessalonicenses.

apostolus epistolam et notum facit eis de scriptis nouissimis et de aduentu

aduersarii <sup>deiectione</sup> et de <sup>deiectione</sup> eius scribit haec epistolam abathenis per

titum <sup>titum</sup> diatone et onesimum **Sequitur II Epistola ad thessalonicenses**

**P**aulus et silvanus et timotheus carissime thessalonicenses in domino  
patri nostro et domino ihu xpo Gratia uobis et pax a deo patri nostro et domino  
ihu xpo Gratias agere debemus deo semper pro uobis fratres ita ut dignum  
est quoniam super crescit fides uestra et huiusmodi caritas unusquisque  
unum in uicem ita ut et nos ipsi in uobis gloriamur in caris dei propter  
ueram fidem in omnibus persecutionibus uestris et tribulationibus uestris quibus susti-  
netur et exemplum iusti iudicii dei ut digni habeamur in regno dei  
pro quo et patimur Si enim iustum est apud deum retribuere retribu-  
tione hiis qui uos tribulant et uobis qui tribulamini reuerentiam uobiscum in reuelatione  
domini nostri ihu xpi de celo cum angelis uenit omnis in flamma ignis  
datis vindicta hiis qui non nouerunt deum et qui non obedierunt euangelio



## Thessalo

domini nostri ihesu christi cui penitus dabunt in miratu et maiestate  
domini et gloria virtutis eius ad ventum glorificati in sanctis fuerit et ad  
mirabilis fieri in omnibus qui crediderunt quia ordinatus est testamentum  
nostrum super vos in die illo in quo etiam oramus se pro vobis ut dirigat  
vos vocare vocatorem suum deus noster ut impleat omnes voluntates  
bonitatis sue et opera fidei in virtute bona ut clarificet nomen domini  
nostri ihesu christi in vobis et vos in illo sancto gratia dei nostri et domini nostri  
**R**ogamus autem vos fratres per adventum domini nostri ihesu christi  
in domini christi et in congregacionis in dominum ut non cito moveamini  
a viro spiritu neque doctrina a viro propositi neque per spiritum neque per sermonem  
neque per epistolam tamquam per nos missa quia inter dies domini nostri Iesu qui  
vos seducat illo modo quoniam nisi veniat discessio per nos et reuelatio  
sui homo peccator filius perditionis qui aduersat et extollit super omne  
aut  
quod dicitur debet quod colitur ita ut in templo dei sedeat unde per apostolum  
deus non reueletur quoniam cum adhuc essem apud vos haec dicebam vobis  
et nunc quid dicere scitis ut reueletur in suo tempore Nam mysterium  
iam operatur iniquitatem quem usque teneat nunc teneat donec de medio  
fiat et tunc reuelabitur ille iniquus quem dominus ihesus interficiet spiritu



mcxj 17

ens sui. et destruet illustratione adventu sui cuius est ad-  
 ventus. et opatione sardane in omni virtute in signis et prodigiis  
 medicis et in omni seditione iniquitate <sup>perant</sup> q<sup>ue</sup> perant eo cytari-  
 tate veritate non receperunt ut salvi fieret. Ideo mitter illis deus  
 opatione errore ut credat medicos ut iudicent omnes q<sup>ui</sup> non cre-  
 diderunt veritati sed q<sup>ui</sup> senserunt iniquitati. Nos autem debemus gratias  
 agere deo p<sup>ro</sup> p<sup>ro</sup>bis fr<sup>at</sup>ribus dilecti ad deo q<sup>ui</sup> elegerit nos deus p<sup>ro</sup>-  
 mias in salute in sanctificatione spiritus per fidem vitam in qua et vo-  
 cavit nos per evan<sup>gelium</sup> in adhesionem glorie domini nostri ihesu christi. Itaque  
 fr<sup>at</sup>res stete et tenete traditiones q<sup>ue</sup>s didicistis. sive p<sup>ro</sup>phete sive  
 p<sup>ro</sup>phetam nam. Ipe autem dominus noster ihesus christus et deus pater  
 noster qui dilexit nos et dedit nos consolationem eternam et spem bonam  
 in gloria. exhortetur corda vestra et continet in omni opere et sermone bono.  
**D** Et cetero fr<sup>at</sup>res orate p<sup>ro</sup> nobis ut sermo datus et clarificatus in carnis  
 sicut et apud illos et ut liberemur ab importunis et malis ho-  
 minibus. Non enim omnis est fides. fidelis autem deus est q<sup>ui</sup> confirmabit  
 vos et custodiet a malo. Confidite autem fr<sup>at</sup>res de vobis in domino  
 qui que precepimus et facit et faciet. Deus autem dignetur corda



Thessa. 1.

in caritate dei et pacis xpi. Demutatio autem vobis in nos  
domini nostri ihu xpi ut subiaceret vobis <sup>ne</sup> sicut in ordinarie ambulato et  
nos sicut aditus quia acceperunt a vobis. Ipsi enim sicut quodammodo  
opteat vobis imitari nos quoniam non iniqui sumus in vobis neque  
pane maducamus ab aliquo sed in labore et fatigatione die ac nocte  
operantes <sup>ne que</sup> ~~neque~~ vobis <sup>neque</sup> ~~neque~~ quare non quoniam non habemus potestatem sed ut nos  
metipos forma daretis vobis ad imitandum nos. Nam et tu eorum qui  
vos hoc demutatio vobis quoniam si quis non vult operari nec maducet  
audimus enim inter vos quosdam ambulare iniquiter et nihil operantes  
et curiosi agentes. Hys autem de eiusmodi sicut demutatio et obsecro  
in domino ihu xpo ut cum silentio operantes sicut curiosi agentes <sup>sumus</sup>  
pane maducet. Vos autem fratres benefactores nolite deficere.  
quod si quis non obediens vo nobis per epistolam. Huc notate et ne commiscamini  
illis ut confundat. Et nolite quoniam iniqui existare illi sed corripite  
ut fratrem. Ipe autem dominus pacis deus vobis pacem sempiternam in omni loco.  
Deus cum omnibus vobis. Salutatio mea marci pauli quod est signum  
in epistola ita scribo. Gratia domini nostri ihu xpi cum omnibus vobis domine.  
Incipit argumentum in epistolam pauli ad thimotheum 2.



## I ad thymon.

**T**hymonem instruit et docet de ordinatione epatus et dyaconatus et omnis ecclesie discipline scribit eis a laodicea per titum dyaconem. *Incipit epistola pauli ad thymonem c. 1*

**P**aulus apostolus ihu xpi scilicet impud dei saluatoris nostri et ihu spei nostre thymoneo dilecto filio in fide. Gratia mea et par adeo pre meo et ihu xpo domino meo. Sic rogauit te ut remanes epheesi cum irem in macedoniam ut denuntiares quibusdam ne aliter doceret neque mitteret fabulis et genealogiis inuatis que rationes prestant magis quam edificatio dei que est in fide. finis autem precepti est caritas de corde puro et omnia bona et fide non ficta. de quibus quidam aberrantes quia sunt in vaniloquio volentes esse sectis doctores non intelligentes neque que loquuntur neque de quibus affirmant. Sed autem quod bona est lex si quis ea legitime utatur. Sacerdos autem quod iusto non est lex posita sed iniusta et non subditis impijs et peccatoribus scelerat et contaminat pernicie et maledictis et homicidis per fornicarios inuicem occubitoribus plagatoribus et medicamentis. primum est quod aliud sane doctrine aduersus que est scilicet euangelium benedicti dei quod creditum est michi. Gratias ago ei qui me confortat in xpo ihu domino



mō qz fidelem me existat pones mystio. Qui puer per blasphemiam  
 et persecutor et crudeliosus. Et iniam di qsecutus su qz uisus m  
 marduk. Suphmidat aute gra domi mī cu fide et dilectioe  
 que est in xpo ihu. istos fmo et omī acceptōne dignus qz  
 ihus venit in huc mō pccatores saluos facere quoz ego pmi  
 sum. Sed io miam dei consecutus sum ut in me pmi ostenderet  
 xpus ihus omēm pacem ad mformatoz eoz qui credidit  
 illi in vita eterna. Regi aute pccoz in mōli et invisibili poli de  
 honor et glā in pccā pccoz amen. Hoc pceptū comēdo tibi fili  
 thimothee sibi pcedentes mte pphias ut milites in illis bona  
 militā. Hens fidem et bonā qstām. Quā qd repellentes cū  
 fide naufragauit. ex qbus est himenēus et alexander quos  
 tēdidi sargane ut distant non blasphemare. *y can*

**O** bsecro qz pmo ory fieri. obsecrōnes. orōnes postulacōnes.  
 grāz acōnes. p omibz hominibz p regibz et omibz pphibz  
 q in pblimitate sē qstituti. ut qeta et iudicam vita agamus  
 in omī pietate et castitate. hoc em bonū est et acceptū corā  
 saluatore nro deo q omēs homines vult saluos fieri. et ad agto



## motheu i.

venit venire. Unus enim deus. unus et mediator dei et hominum  
 ipse ipse ihesus qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus suis testator  
 confirmatus est quibus suis in quo potius sum ego predicator et apostolus  
 veritate enim dico in christo ihesu non mentor doctor / in fide fecimus  
 et veritate. Volo ergo viros orare non in loco levantes prae manu  
 sine ira et disceptatione. Simile et mulier in habitu ornato cum re-  
 audia et sobrietate ornatae se. Non intoret ambo aur aur aur  
 margaritis vel veste preciosa sed quod decet mulieres promittentes ca-  
 sitate et pietate per opera bona. multum in silentio discat cum omni  
 subiectione. Docet autem mulieri non permitto neque dominari in vino  
 sed esse in silentio. Adam enim prius formatus est de terra / et adam  
 non est seductus mulier autem in peccato seducta fuit. Saluberrimum  
 autem mulier per filios gratiam si promiserit in fide et dilectione  
 et castitate cum sobrietate *iii. cap.*

**I**delis sermo. Si quis <sup>in scriptis</sup> desiderat bonum opus desi-  
 derat. Oportet ergo episcopum irreprehensibile esse / unius uxoris  
 vinum sobrius prudens. ornatus. pudicus. hospitale doctor. non  
 violentus. non paullor / sed modestus. non litigiosus / non bilis /



*Ad Thimotheum 7.*

no cupidus sue domui bene pponit filios hunc subditos cum  
omni castitate Si quis autem sue domui pcesse nescit quo eme  
Sei diligenciam habet Non neophytus ne in superbia elatus  
in iudiciu incedat dyaboli / propter autem illud et testior hinc  
boni ab his qui foris sunt ut non in obprobrium incedat et dyaboli  
in laqueum dyacones puros sicut non bilingues non multo vino  
deditos non turpe luorum sectatores habentes mysterium fidei in conscientia  
pura et hi autem pbeant pimum et sic mistet nullum amba  
bentes mulieres sicut pudicas non detrahentes sobrias fideles in  
omnibus Dyacones sint unus uxoris viri qui filijs suis bene pser  
et suis domibus et ui enim ministrant bene et grad sibi bonum ad  
viam et multa fiducia in fide que est in xpo ihu dno nro her  
tibi scio speras me iam cito venire ad te Si autem tardauero  
ut scias quo te expectat in domo dei gloriari que est ecclesia dei  
viva et columba et firmamentum veritatis et mirum magnum est p  
sacramentum quod mirum est in carne iustificatum est in spu sancto  
apparuit angelis p dicitur et genibus editum est in medio assumptum est in gloria

**S**piritus autem manifeste dicit quia in nouissimis in carnis



quibus dicitur quod a fide attendentes spiritibus error et doctrinis  
dominorum in hypocritis loquentium medicum et ~~cauterium~~ <sup>cauterium</sup> benedictum <sup>cauterium</sup> cauterium  
sua gratiam prohibentium nubere. doctores abstinere a verbis quibus deus  
creatur ad proprium gratiam actione fidelibus et hijs qui cognouert  
veritatem et ad omnia creatura dei bona est et nichil reiiciendum quod  
a gratia actione proprium. Beneficentem enim primum dei et omnium bene pro  
nens fructus bonorum eius mister christi ihesu emendat in fide et hoc  
doctrinae quam affectus est. Ineptas autem et inanes fabulas de  
vita. Exerte autem tempus ad pietatem. Nam corporalis exercitatio ad  
modicum utilis est pietas autem ad omnia utilis est per promissionem  
bonis vite que nunc est et future fidelis fructus et omni acceptio  
dignus. In hoc enim laboras et maledictum quia speras in deo  
vniu qui est saluator omnium hominum ac marie fidelium prope  
ergo hoc et doce. Nemo adolescentia sua transmissa esto  
exemplum fidelium in bono in conuersatione in caritate in fide no  
fita in castitate. Dum venio attende letitiam exhortationem doctorem  
Noli negligere gratiam que in te est que data est tibi per prophetas  
cum impositione manuum presbiteri. Hoc meditare in his esto in



ut pfecto tuis manifestis sit omnibus. Attende t' or dicitur in

illis. Hoc em facies et tempus saluum facies per eos q te audiant

Ca. v.

Seniorem ne inaequabis sed obsecra ut prem iuuenes ut fr

atius ut mios iuueculas ut sorores in omni castitate viduas

honora que vere vidue sunt v. can.

**S**iqua autem vidua filios aut nepotes habeat distat p mudo

mu suam suam pie regere et mutua vicem reddere pntibz

h' autem accepta e cora deo. Que autem vere vidua est desolata

speret in deum et instet obsecrationibus et orationibus nocte et

die nam que fidelis est viues mortua est et hec pape ut

inrephesibiles sunt. Si quis autem suorum et marie domesticorum

curam non habeat fidem negat et est infideli detior. Viduae

ligat nunc sexaginta annos que fuit unius viri vxor in

opibus bonis testimonium habens. Si filios educat si hospites recipit

si sororum pedes lauit si tribulationem patientibus subministrat si omne

opus bonum subsequuta e. Adolestiores autem viduas deuota

cum em luxuriant fuerit in xpo nubere voluit. Bentes d'apnatoz

qz pma fides unita fuerit. Omnes autem et otiose distat dicitur



them. j

immobilen solidi autē otiose. sed vōse et aūse loquentes que nō  
 oportet solo ergo iuniores mibere. filios parare. nūc facili  
 at ee et nlla occasione dare ad vīdū maledicti gna. Jam em  
 quise sunt quedā retro p̄q̄ p̄fā. Si quis fidelis habet viduas  
 submiser illis ut nō quēz etiā. Et ut hys que vere vidue s̄  
 sufficiat in xpo. Qui bene p̄fuit p̄biteri duplici honore digni  
 beant. maxie qui laborat in nō dei et doctia. Dicit em sc̄ptā  
 Non infrenab os hom̄i inuitati. et dignus est mercedis mercede  
 de sua. Adversus p̄biteri accusatoz noli recipe nisi subduobus  
 tribus testibz. p̄cantes ac corā omnibz corinde. ut ceteri timore  
 beant. Testor corā deo et xpo ihu et electis angelis. ur hoc custo  
 dias sine p̄iudicio nihil facies in alia parte declinando. man  
 ato nemiū imposuer. neqz q̄māvis p̄tis aliene. teipm castid  
 custodi. Noli ad huc aqua bibere. s̄ modico vino utere p̄t̄ stoma  
 chū tuū et frequitas tuas infirmitates. quorūdam hom̄i p̄tā mātā  
 sūt p̄cedētia aduēdū. quonūda autē et subsequētia. Simili  
 autē et sc̄d bona mātā sūt et q̄ alie p̄ hēnt abscondi nō possūt.  
**Q**uiaqz sūt subiūgo p̄uīdūos suos om̄i hora dūco. *in car*



arbitretur ne nomen domini et doctrina blasphemetur etiam aucte fideles  
 gentes dominos non contempnat quia fratres sunt sed magis suavit quia pa-  
 les sunt gentes et dilati quia beneficia participes sunt heretice dote et ex-  
 hortare. Si quis aucte aliter docet per non agat sane sicut  
 domini nostri ihesu christi et ei que secundum pietatem est doctrine superbus  
 nihil sciens sed languores ita quodones et pugne nostrorum quibus  
 ruit invidia contumeliones blasphemie suspiciones maleficia  
 tones hominum merite corruptos et quod veritate privati sunt exist-  
 macium questum esse pietate. Est autem questus magnus pietas  
 ad sufficiencia. Rutilius enim intulit in hunc mundum hanc du-  
 ludum quia nec aufere quod possimus gentes aucte alimeta et  
 quod regnum huius gentis simoniam quod voluit diuites fieri in-  
 adit in temptationem et laqueum dyaboli et desideria multa et  
 valia et noxia que meretur homines in intulit et perditionem  
 Adit enim malorum est cupiditas quia quidam appetentes epu-  
 crauerunt a fide et <sup>inferuerunt</sup> in se dolores multos Tu autem homo  
 dei heretice fuge sectare non iustitiam pietatem fidem caritatem patientiam  
 mansuetudinem. Circa bonum certam fidei apprehende vitam



*them*

eternam in quam vocatus es <sup>et</sup> confessus bona fides coram multis testi-  
 bus. Precipio tibi coram deo qui vivificat omnia et xpo ihu qui  
 boni testimonii reddidit subponit pilato bona confessoris usque  
 ues mandatum sine macula inreprehensibile usque in adventum  
 domini ihu xpi que suis temporibus ostendit beatum et solus deus potens  
 rex regnum et dominus dominantium qui solus habet in mortalitate et luce  
 habitare inaccessibilem que nullus hominum vidit sed nec uidei po-  
 tuit honor et gloria in perpetuum in secula seculorum Amen.  
 Diuitibus huius seculi pape non sublimis sapere nec sparsus in modo  
 diuitiarum sed in deo uiuere qui parat nobis omnia huiusmodi ad fru-  
 endum. Scite bene agere diuites fieri in operibus bonis facile  
 tribuere. mutare heredes sibi similes bonum in futurum ut appa-  
 reat uera uita. O timothee deponit custodi de uita propheta-  
 nas uocum nominum et appositiones falsi nominis scilicet quod  
 quidam promittentes ita fides extenderunt quia sit tecum Amen. Incipit  
 Item <sup>arguitur in secundum</sup> timotheo scribit de exhortatione <sup>epistolae ad thymotheum</sup>  
 martyris et omni regula veritatis et quod futurum sit temporibus nouissimis  
 et de sua passione scribens ei ab urbe roma <sup>Incipit y. epistolae b. p.</sup> ad thymotheum.



**P**aulus ap[osto]lus ihu xpi p[ro]volutate dei sc[ilicet] p[ri]m[us] m[un]di  
 que est in xpo ihu Thimotheo k[ri]mo filio gra et m[er]iti  
 et p[er] adeo p[re] et xpo ihu d[omi]no m[on]do Gra[ti]as ago deo me  
 cu[m] s[er]mo a p[ro]genitoib[us] meis i[n] q[ui]sta pura q[ue] sine m[er]iti m[er]ito  
 habeam tu meoria[m] in o[mn]ib[us] meis nocte et die desiderat  
 videre te meor[um] lat[er]nare tuare ut gaudio impleat recordat[ur]  
 accipiens eius fidei que est in te non ficta que et m[er]itu[m] m[er]iti  
 p[ri]m[us] in a[n]i[m]a tua loyde et m[er]itu[m] tua ornice Certus s[ic]u[t] aute[m]  
 q[ue] et in te p[ro]pter qua[m] ca[us]a[m] Admoneo te i[n]t[er] resusitates gra[ti]am  
 dei que est in te p[ro]p[ri]etate n[ost]ra m[er]itu[m] meaz Non em[en] d[omi]n[us]  
 nob[is] deus s[pi]ritu[m] timor[is] s[ed] v[er]it[as] et dilectio[n]is et p[ro]betat Noli  
 itaq[ue] erubescere testimo[n]iu[m] d[omi]ni m[on]i ihu xpi neq[ue] me vinctum  
 eius sed co[n]labora in e[vo]m[us] eius sc[ilicet] v[er]itate dei q[ue] nos libat  
 et vocat vocat[i]o[n]e s[an]c[t]a sua Non sc[ilicet] opa n[ost]ra sed sc[ilicet] p[ro]p[ri]etate  
 s[an]c[t]i et gra[ti]am que data est nob[is] in xpo ihu ante t[em]p[or]a s[an]c[t]a  
 manifesta est aute[m] n[un]c p[ro]p[ri]etate saluato[n]is n[ost]ri ihu xpi  
 qui destruxit q[ui] morte[m] illu[m]i[n]at aute[m] vita[m] et in corruptio[n]em  
 p[er]v[er]nit inq[ui] p[ro]p[ri]etate s[an]c[t]i ego p[re]dicator et ap[osto]lus et m[er]itu[m]



fidu

gentium ob qua etiam cum hoc patet sed non quodammodo. Scio enim cui  
 credidi et certus sum quod potens est depositum meum suare nullum  
 diem forma habens sanorum verborum que a me audisti in fide et  
 dilectione que est in christo ihesu. Bonum depositum custodi per spiritum  
 sanctum qui habitat in nobis. Scis enim hoc quod cuncti sunt a me omnes qui  
 in asia sunt <sup>philadelphus</sup> ex quibus est filogenus et ermodogenes. Deum namque dominus  
 onosifoni <sup>domini</sup> domini quod sepe me refrigeravit et cithena manum non eru-  
 buit sed cum roma venisset sollicitate me quesivit et invenit. Deum  
 illi dominus invenit namque a filio domini in illa die et quia ephesi  
 michi misitavit tu melius nosti et. *in can.*

**T**u ergo fili in confortare et gratia que est in christo ihesu et  
 que audisti a me per multos testes hoc comenda fidelibus omnibus  
 qui idonei erunt et alios docere. Labora sicut bonus miles ihesu  
 christi. Nemo militans deo implicet se negotiis secularibus ut ei  
 placeat cui se probavit. Nam et qui certat in agone non coronatur  
 nisi qui legitime certavit. Laborantem agricolam oportet prima  
 de fructibus participare. Intellige que dico. Dabit enim tibi dominus merito  
 intellectum. Memor esto dominum ihesum christum resurrexisse a mortuis



Ad thio

sed euangelium meum ex semine dauid in quo laboro ut ad vi-  
tula qui male operas sed vni dei non est alligatus Ideo omnia susci-  
piam propter electos ut eripi salute consequatur que est in christo ihesu  
cum gloria celesti Fidelis sumus Nam si commortui sumus et conui-  
ui si suscitemur et conuicti sumus si negauimus et ille negabit hoc si  
enim non credimus ille fidelis permanet Negatur seipsum non potest  
hoc commoneo testificas coram deo Mali vobis querere ad nihil  
enim utile est nisi ad subuersionem audientium Sollicite autem cura  
teipsum probabilem exhibere deo opalium in quod fusibile vult tamen  
vni veritati prophana autem vanitas et vaniloquia de uita multum  
enim proficiunt ad impietatem et finis eorum ut amare spiritus et quibus  
est hymeneus et philatus qui veritate excedunt dicitur respiciat  
iam stant et subiacet qui rudis fides Sed sumus fundamentum dei stat ha-  
bens signaculum hoc Cognosce dominus qui eius se et discedit ab omni  
omnis qui nominat nomen domini In magis autem domo non solum  
vasa aurea argenteaque sed lignea et fictilia et quod quod in  
honore quidem autem in gloria Si quis ergo emundauit se ab  
istis erit vas in honore sanctificatum et utile domino ad omne opus



them 4

hominum pueri iuuenilia autē desidia fuge. Sectare vero iusticia  
 fidei caritate. pace. cum his qui invocant dominum de corde puro Stultus  
 autē et sine disciplina quoniam deuita. facietis quod generati litos  
 Secum autē dominum non oportet ligare sed mansuetum eē ad omnes  
 docibilem patientem cum modestia corripiet eos qui resistunt vi  
 neque dēt illis deus <sup>penitentia</sup> pñas ad cōfessāda vītez et resipiscat a dyaboli  
 laqueis. a quo captiui tenentur ad ipsius voluntatem in car.

**N**unc autē scio quod in nouissimis diebus instabit tēpa pēdosa.  
 erunt homines scriptis amantes. cupidī. elati. supbi. blaffemi. pñi.  
 bus inobediētes. ingrati scelesti. infideles. pactū nō custodiētes.  
 sine affectione. sine pace. inhiatores. infortūnētes. imites. sine  
 benedictione. pñdiores. pñtūi. timidi. voluptatū aātores mag  
 quā dei. hēntes speciem quod pietatē. vītutē autē eius abnegā  
 tes et hos deuota. Ex his enim sunt qui penetrat domos. et  
 captiuas ducūt mīlīerēdas oneratas pñtis que ducūt vāyē  
 desideyē. Semp distētes. et nuq̄ ad sāam veritatē pvenīē  
 tes. Et uēadmodū autē iānuēs et māmbrēs resistēt mōysi.  
 ita et hī resistūt veritati. hominēs corrupti mente. et repbi



cia fide. sed ultra non proficiet. Insuper etiam eorum manifestum est  
 omnibus sicut et illorum fuit. Tu autem affectus es <sup>meam</sup> in manu domini  
 institutionem propter fidem longanimitate. Et dilectam per tuam  
 persecutionem passionem quia michi facta sunt. antiochie vultu  
 me lictis. Quales persecutiones sustinui. et ex omnibus me ex  
 puit dominus. et omnes qui voluit pie vivere in christo ihesu persecutionem  
 patientur. Alii autem homines et seductores proficiunt ipseius er  
 rantes et in errorem mittentes. Tu vero permane in hiis que  
 didicisti. et addita sunt tibi. sciens a quo didiceris. et quod ab in  
 stituta <sup>huc</sup> sacras litteras nosti que te possunt instruere ad salutem per fidem  
 que est in christo ihesu. Omnis scriptura divinitus inspirata utilis est ad  
 docendum. ad arguendum. ad corripiendum. ad erudendum in iusticia  
 ad disciplinam. ut perfectus sit homo dei ad omne opus bonum instructus.  
**T**estificor coram deo et christo ihesu qui iudicaturus est vivos et mortuos per adventum ipsius et regnum eius per dicitur in  
 ista oportune. et oportune argue. obsecra. increpa. moni per dicitur  
 et doctrina. Erat enim tempus cum sana doctrina non susceperetur. sed ad  
 sua desideria coartabatur sibi magros priores auctoribus. Et a



theu<sup>u</sup> 4

uitate quid<sup>q</sup> auditu audent ad fabulas autē g<sup>o</sup>uent<sup>u</sup> Quā  
 uita in omib<sup>9</sup> labora. opus fac ex<sup>o</sup>ngiste / m<sup>u</sup>steriū autē  
 imple. sobrius esto / Ego em iam delibor / et t<sup>u</sup>pus mee resa  
 lucis m<sup>u</sup>st<sup>u</sup>ar / Bonū certamē certam<sup>u</sup> cursū q<sup>u</sup>suaui / s<sup>u</sup>id<sup>u</sup> suau  
 Re Dereliquo / reposita est michi corona iusticie quā reddet  
 m<sup>u</sup> d<sup>u</sup>s in illa die iust<sup>u</sup> iudex / No solū autē michi sed et h<sup>u</sup>e  
 q<sup>u</sup>diligūt aduentū eius s<sup>u</sup>festina venire ad me cito / Demas  
 em me derel<sup>u</sup>q<sup>u</sup>t / Diligens h<sup>u</sup>e sed<sup>u</sup> / Et abiit thessalonicam  
 t<sup>u</sup>rescos in galatia. titus in dalmacia. lucas meū est solus  
 marcū assime et adduc tecum. Est em a ualis michi in m<sup>u</sup>  
 steriū / <sup>titu</sup> Titū autē misi ephesū / penulā quam reliq<sup>u</sup> / trade  
 apt<sup>u</sup> carpm. venies ad me. affer cetū et libros maxie ut  
 mebranas / Alexander eraius m<sup>u</sup>lta mala m<sup>u</sup>ndū reddet  
 illi d<sup>u</sup>s s<sup>u</sup>dm opera eius / et quē et tu deruita / valde em <sup>restit</sup> restit  
<sup>meis</sup> vis m<sup>u</sup>is in p<sup>u</sup>ma autē mea defensione nemo michi affuit  
 Sz omis me dereliquerunt / no illis imputet<sup>u</sup> / d<sup>u</sup>s autē michi  
 assistit / et q<sup>u</sup>fortauit me. ut p<sup>u</sup>me p<sup>u</sup>dicatō impleat<sup>u</sup> et ut audiat  
 omis gentes q<sup>u</sup> liberat<sup>u</sup> / s<sup>u</sup>im de ore leonis / libauit me d<sup>u</sup>s



ab omni tpe malo et saluū faciet in regnū suū. *Te cui glā*  
*in secula sctorū amen. Saluta p̄scam et aqlam et beneque*  
*domū. Crastus ac remasit corinthi. Trophimū autē reliquit*  
*in finū mileti. Festā ante h̄mem venire. Salutat te eubo*  
*lus et p̄dens et lino. et claudia et fias om̄s. Dominū ih̄u x̄p̄m*  
*cū spū tuo grā dei vobis amen. Inap̄ arḡtu in eplaz ad t̄tu*

**O**ytum <sup>comaneze</sup> conuē facit et instruit de constitutione p̄scorum  
et de spiritali conuersatione et hereticis uitandis qui in sy  
tus iudaicas alios seducebat sc̄pta <sup>amicioli</sup> alaodiaia. *Inap̄ eplā ad*

**P**aulus filius dei ap̄lus autē x̄pi ih̄u sc̄s f̄dz electorū  
dei magnicōm veritatē que sc̄s pietate est in sp̄e  
vite eterne quā p̄misit qui non mentit̄ deus ante t̄p̄a  
silētia. Manifestat autē t̄p̄ibz suis v̄m suū in p̄dicatōe que  
credita est michi sc̄s p̄ceptū saluatoris nr̄i dei. Tyto dilecto  
filio suo sc̄s comuez f̄dz. Gr̄ia et pax a d̄eo p̄re et x̄p̄o ih̄u  
saluatorē nr̄o. Huius rei gr̄ia reliq̄ te arde. ut ea q̄ defunt  
corrigas et q̄stiuas p̄ ciuitates p̄scit̄as. Sicut ego ab̄i dispo  
su. Si q̄s sine timē est v̄nius vxoris vir. filios habens f̄dz



## Ad Titum

ses no in accusacione luxurie aut no subditos. Oportet em  
 qm sine dñie cōsuetudine dei dispensatore no <sup>per</sup> supbia no bilique  
 no uacillare. no violentu. no p̄cessorem. no t̄pis luui cupidum.  
 Sed hospitale. benignu. p̄denter sobriu. iustu. sc̄u cōtinētez.  
 amplectētez eu qui sc̄i doctrina e fidele p̄mōz ut patet sit ex  
 portat in doctrina fidei et eos q̄ q̄d dicit arguere. Sic em mlti.  
 inobedientes. vaniloq̄ et seductores maxie autē q̄ de trāspice  
 sūt quos oportet redargui q̄ vniūsas domos subvertit. ~~docet~~  
 que no oportet turpiflari. ~~sc̄ia~~ / Dixit quidam ex illis p̄p̄is  
 eoz p̄p̄a. arceps em sp̄ medaces. male bestie venis p̄p̄i  
 Testis. hoc veru est. Quia ab eam in te pa illos dicit. ut et  
 sami sint in fide. non intendentes iudicare fabulis. et mādut  
 hominū auitentiū se auitate omnia em munda videt. cōiūgnat  
 autē et infidelibz nichil est mūd. sed inq̄nate sūt eoz. et  
 mētes et q̄sc̄ia. Confiter̄ se <sup>no</sup>ffe demm. Affactis at negat. tū  
 sint abhominati. et incredibiles. et ad omne op̄ bonū repbi  
**O**v autem loquere. <sup>q̄</sup>sc̄a sanam doctrinā. Genes. 11. 17  
 ut sobrii sint. et expudici. p̄dentes sami in fide. in dilectione







tinn

prius et inuicem blasphemare. Non litigiosos esse modo:  
 unumquemque ostendentes inasuetudinem ad se homines. Itaque enim  
 et nos insipientes aliqui et increduli / errantes et desuictos de  
 siderijs et voluptatibus uarijs in malicia et inuidia agentes.  
 Inuicem odientes inuicem. Cum autem benignitas et humanitas ap  
 paruit saluatoris nostri dei / non exprobo iusticie quod fecit nobis sed  
 scientiam suam magis saluos nos fecit / per lauacrum regenerationis et reno  
 uationis spiritus sancti que effudit in nos humide per ipsum christum salua  
 tore nostrum ut iustificati gratia ipsius / heredes simus scientiam spem uite  
 eterne. Fidelis sermo est. Et de his uolo te confirmare ut tu et  
 bonis operibus preesse qui creditur deus. Hec enim sunt bona et ualida  
 hominibus. Stultas autem rationes et genealogias / et generationes et  
 pugnas legis deuota / sunt enim inuiciles et uane. Beati homines  
 propter uiam et scientiam correptionis deuota. Basesque subuersus est / qui  
 eiusmodi est et deliquit<sup>signit</sup> tu sit pro iudicio deponatur. Cum misero  
 ad te arthemam aut tyticum / festina ad me venire in <sup>nicaopolim</sup> capoli.  
 Ibi enim statui iurare. Zenam legassitum et appollo sollicitate promitte  
 ut nichil illis desit. Discant autem ~~ex~~ in bonis operibus preesse



*Ad philemonē*

Adversus nūos ut non sint infructuosi Salutat te q̄ meū su-

om̄s Saluta eos qui nos amāt in fide Gr̄a dei ad om̄s nos

**P**hilemoni familiares lras facit *Inapit argumētū in Ep̄lam Pauli ad philemōnē*

pro onesimo suo eius sc̄b̄r at̄ ei ab urbe roma decedere et

**P**aulus vinctus ih̄u xpi et thimo *Sequitur epistola ad philemonem*

theus frater philemoni dilato et adiutori nro et Ap̄e

seroni carissime et archippo comilitoni nro et et̄ne que in

demo tua est Gr̄a vob̄ et par a deo p̄r nro et dno ih̄u cristo

Gr̄as ago deo meo sep̄ meoniam tui facies in om̄ib̄ meis

audies caritatem tuam et fidem quā habes in dno ih̄u et in op̄

st̄b̄ur comitaco fidei tue evidens fiat in agnitione om̄is boni

op̄is in xpo ih̄u Gaudiū em̄ magnū habui et consolaco mea

ritate tua q̄ uiscera sanctor̄ redeunt p̄r te fr̄ <sup>frater</sup> semp̄ p̄pter q̄d

multā fiducia habens in xpo ih̄u imparado tibi id quod ad rem

p̄t̄et p̄pter caritatem magis obsecro cū sis talis ut paulus se-

ner nūc autē et vinctus xpi ih̄u Obsecro te p̄ meo filio que

gemui in vinctulis onesimo qui tibi aliquā m̄tilis fuit ~~qui~~

autē michi et tibi valis est que remisi tibi tu autē illum ut



Ad hebreos

Viscera mea suscipe que ego volueram mecum decerneretur pte  
michi ministraret in vinculis evangelii sine consilio autem tuo  
nichil volui facere ut ne veluti eruditore bonum tuum ees sed  
voluntarium forsitam enim id discessit ad horam a te ut in eternum  
illud recipes iam non sicut fuit sed plus pro seruo carissimum

sem maxime michi quanto autem magis tibi et in carne et in domino  
Si ergo habes me socium suscipe illud sicut me Si autem aliquis  
notavit tibi <sup>debet</sup> in imputa Ego paulus scripsi hoc tibi magis  
magis ego reddo non ut dicam tibi quod et tempus in <sup>debet</sup> hoc  
ego te fruor in domino refice viscera mea in christo Confides de  
obedientia tua scripsi tibi facis quoniam et super id quod dico facies  
autem et para michi hospitium Nam spero per orationes vestras dominum  
me vobis Salutat te epaphras <sup>zibus</sup> coaptivus meus in christo mar  
cus et aristatus. Demas lucas adiutores mei fratres domini  
<sup>capitulum</sup> in ihesu christo amen spiritu vobis Amen hic prologus debet poni

**P**rophetiam multaque modis olim deus loquens pa  
tribus in prophetis Novissime diebus istis locutus est nobis  
in filio quem constituit heredes universorum pro quem fecit et

prologus  
In primis dicendum est  
an paulus apostolus i  
hanc epistola scribere  
non servat amore  
suum ut vel vocat l  
describere dignitate  
hanc ad quod ad eos scri  
bens qui contra ratio  
ne crediderat quasi  
gentium apostolus et non  
dominus hebreorum Scientes quod  
eorum superbia quia  
militate ipse dominus  
miserum officii sui voluit  
anteferre sua patriam  
propter humilitatem suam in epistola  
sua nomine sui causatione  
non potuit hanc epistolam  
scribere apostolus ad hebreos  
scripta hebraica lingua  
misit: cuius sensu et  
ordines itaque lucas  
evangelista per discessionem  
hanc apostoli pauli grecum  
sermone composuit



facta. Cuius sit splendor glorie et figura substantie eius / portat  
 et omnia verbo virtutis sue. purgationem peccatorum faciens / sedet ad  
 dexteram maiestatis in excelsis / Tanto melior efficitur angelis  
 quanto differentia patris nomine hereditat / Cui enim dixit aliquis an-  
 gelorum filius meus es tu ego hodie genui te / et rursum dicitur ei  
 illi in patre et ipse erit michi in filium / Cuius itaque introducit  
 primogenitum in orbem terre dicit / et adorant eum omnes angeli dei  
 et ad angelos quidam dicit / Cui facit angelos suos spiritus et mi-  
 seros suos flammam ignis / Ad filium autem thronus tuus deus in  
 seculum seculi / et iuga equitum iuncta regni tui / Dilexisti iustitiam  
 et odisti iniquitatem / propterea vivit te deus. deus tuus oleo iusticie  
 leticie participationis tue / et tu in principio domine / nam fundasti  
 et opera manuum tuarum sunt celi / spiritus autem prebuit tu autem premaxibus  
 et omnes ut vestimenta veterasti et velut amictum mutasti eos  
 et mutabuntur / Tu autem idem ipse es et anni tui non deficient / Ad  
 que autem angelorum dixit aliquis sede ad dexteram meam et adverte  
 pone in iacob scabellum pedum tuorum / nonne per omnes administrationes  
 spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutem



**P**ropterea humiliter optat obfuerit nos ea <sup>h</sup> <sup>r</sup>  
 que audimus ne forte effluat. Si enim qui per angelos dictus est  
 primo factus est singulus et omnis per ueritatem et mabedi <sup>anna</sup> accepit  
 iusta mercedis <sup>de</sup> retributionem quo nos effugere si tantam negle:  
 xeris salutem. Que ad inuicem accepisse enarraui <sup>per</sup> dominum ab  
 eis qui audierunt in nos confirmata est <sup>et</sup> testando deo signis  
 et portetis et uariis virtutibus et spiritus sancti distributionibus sed  
 sua uoluntate. Non enim angelis subiecit deus orbem terre  
 futurum de quo loquitur. Testatus est autem in quodam loco quod dicitur  
 quid est homo qui mecum est eius aut filius hominis quoniam uisi  
 tas eius animasti enim paulominus ab angelis gloria et honore  
 coronasti enim et constituisti enim super opera manuum tuarum  
 Omnia subiecasti sub pedibus eius. In eo autem quod ei omnia sub  
 iecit nichil dimisit non subiectum ei. Nunc autem nec dominum ei  
 uidemus omnia subiecta esse. Enim autem qui modico quam  
 angeli minoratus est uidemus ipsum propter passionem mortis mor  
 tis gloria et honore coronatum ut quia dei pomibus qu  
 staret morte. Decebat enim <sup>et per que omnia</sup> ipsum propter que omnia et multos



filios in gloriam adduxerat / auctore salutis eorum passionis co  
 suam / Cui enim sacrificat / et qui sacrificat ex uno omnes / propter quem  
 tam / non confidit / fides eos vocare dicitur / Mariabo nom tu  
 filius meus in medio ecclesie laudabo te / Et iterum / Ego crucifixer  
 meum / Et iterum / Ecce ego et pueri mei / quos michi dedit  
 dominus / Quia ego pueri generavi carni et sanguini / et ipse filius  
 participat eis / ut per mortem destruat eum qui habet mortem in  
 periculum et liberaret eos qui timore mortis per totam vitam obnoxii  
 erat fuerunt / Rursus enim deus angelos apprehendit / sed semen  
 abrahe apprehendit / unde debuit per omnia filius israel / ut miris fieri  
 et fidelis pontifex ad deum / et ut reprobaret <sup>delicta</sup> delicta populi / In eo  
 enim in quo passus est ipse et temptatus / potest esse et eis qui temptantur  
**U**nde fides sancti / vocacionis celestis / in capitulo / auxilium  
 precipue / confidite / apostolum et pontificem confessionis nostre ihesum qui  
 fidelis est ei / qui fecit illum / sicut et moyses fidelis erat <sup>in</sup> omni  
 domino illius / Amplius enim glorie iste per moysen digno habitus  
 est / quanto ampliore honore habet dominus is qui fabricat illam / Quis  
 namque domus fabricatur ab aliquo / Cui autem omnia carum deo / et moyses



scis quid? fidelis erat in tota domo eius tamquam sanctus in testimo-  
 niis vestris que dicendi erant / pro eo tamquam filius in domo sua. que  
 domus sumus nos. si fiducia et gloria spei nostre usque ad finem  
 finis retineamus / Et ut patet sicut spiritus sanctus dicit / Hodie si vocem eius  
 audierit nolite obdurare corda vestra. sicut in exarcebatione sancti  
 die temptationis in deserto ubi temptaverunt me patres mei / probaverunt  
 et viderunt opera mea. Quadraginta annis propter quod offensus sum ge-  
 nerationem hanc et dixi super hanc errat corde spiritus meus non cognovit vi-  
 as meas / quibus iuravi in ira mea si miterentur in regem meum / unde  
 te itaque fratres ne forte sit in aliquo vestrum cor malum macerulitate  
 sustinendi adeo vivamus et adhortamur vos metipso per singulos  
 dies / donec hoc cognoverit ut non obduret quod error fallacia  
 peccati / participes enim christi effecti sumus si tamen iniciu scilicet ex  
 usque ad finem finis retineamus / Dum dicitur Hodie si vocem eius audierit  
 nolite obdurare corda vestra. quemadmodum in illa exarcebatione  
 Quidam enim audierunt et non crediderunt / sed non omnes qui perfecti sunt ab  
 egipto per moysen / Quibus autem offensus est quadraginta annis  
 Nonne illis qui peccaverunt / quorum cadavera prostrata sunt in deserto



quibus ante iuratur non intrent in regem ipsum  
 quod macduli fuerunt. Et uidetur quod non potuerunt introire in regem  
 ipsum propter macdulitatem *quod tunc* **U**imeas quoque  
 ne forte relicta pollicitatione intrendi in regem eius existeret  
 aliquis error deesse. Item et uobis nuntiatur est que admodum  
 illis si non profuerit illis si modo audierit non admittit fidei rex hys que  
 audierunt. Ingrederemur enim nos in regem quod credimus que ad  
 modum dixit deus iuravi in iuramentum. si intrebunt in regem meum  
 et quod opibus ab institutione mundi profectis. Dixit inquit  
 loco de die septimo sic. Et requirit deus die septimo ab omnibus  
 opibus suis. Et in isto loco rursum. Si intrebunt in regem meum  
 cum quo si est quosdam introire in illas. et hy de quibus in personis  
 annuntiatur est non introierunt propter illorum macdulitatem. *Item*  
 in unum diem quendam. Hodie inquit dicens. Post tantum tempus  
 sicut super dictum est. hoc si uocem eius audierit nolite obdurare  
 corda uestra que admodum in illa exactione. Nam si eis ipsis  
 uane regem profuerit. nunquam de alia loqueretur pro hac die. namque  
 relinquit sabbatum pro populo dei. Cui enim inaccessus inaccessus



est in regem eius. Etiam ipse regem ab opibus suis sicut et  
 a patre deus. Affertur ergo ingredi in illam regem ut non in id  
 ipsum quod madat in incredulitate creptu. Virus est enim dei ser-  
 mo et efficitur et penetrabilior omni gladio anticipa et pugnans  
 usque ad divisionem anime ac spiritus. Compagum quoque et modulare  
 et disector cogitationum et intentionum cordis. Et non est ulla  
 creatura invisibilis in conspectu eius. Omnia autem nuda et aperta  
 sunt oculis eius ad que est nobis sumus. Hentes ergo pontifice ma-  
 gnum qui penetrauit in celos in filium dei. Teneamus spei nostre con-  
 fessionem eius. Non enim habemus pontifice qui non possit dolere in-  
 finitatis nostre. Teptat autem per omnia per similitudinem absque peccato  
 Adeo ergo cum fiducia ad thronum gratie eius ut magis quod sequimur  
 et gratiam inveniamus in auxilio opportuno. V. R.

**O**mnis namque pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur  
 in hijs que sunt ad deum ut offerat dona et sacrificia propter quod  
 scire possit hijs qui ignorant et errant. Cum et ipse laudatus est in fin-  
 mitate. Et propterea de quodammodo et per populum, ita etiam offerre  
 pro semetipso et pro populo. Nec quisquam summat sibi honorem sed qui vocatur



Ad he

a domo tunc aaron sic et xpus non semetipsum eleuit  
ut pontifex fieret sed qd locutus est ad eum filius mris es tu  
genui te / Queadmodum et in alio loco dicit Tu es sacerdos in  
seculum ordines melchisedechi qd in diebus carnis sue fudit pccat  
plures qd ad eu qd possit illu saluum a morte facere cu clauore  
valido et latius offeres. et exauditus est p sua reuerencia / Et  
qd cu esset filius dei didicit ab eis que passus est obedientia et co  
suatus factus e oibz obtpantibz sibi ca saluus etne appellatus  
a deo pontifex iuxta ordinem melchisedechi de quo gndis fmo  
nobis et inptabilis ad dicend qm inbetilles facti estis ad audi  
end / Item ad deberet magis de ppe ipius cursu indigeret ut vos  
doceamini que sunt elementa erodiy fmonu dei / et facti estis qd  
lacte opus sit no solido cibo / Qm em qd lactis e pcepte xps est  
fmonis iusticie / parvulo em est pceptu autem e solidu cibo eoz  
qd p psecutione excitatos habent sps ad discendz bonu ac mali  
**Q**uappet mittere mchoacoms xpi fmonem ad m r  
pfectoz eius feram / no rursu id eoz fundat pme ab opibz  
mortuis et fidei ad deu baptismatu doctrine ipocoms quoqz



## Breves

manuum ac refrigerationis mortuorum et iudicii eterni/et hoc facies  
 promissu deus Impossibile est enim eos qui semel sunt illuminati. Gu-  
 stauit etiam domum celestem et principes sui facti spiritus sancti Gustauit  
 nihilominus bonum vniuersi dei videntes quod sibi venturi. et lapsi sunt  
 renouari nunc ad primas. Tunc accipientes sibi metipsis filium dei  
 et ostentui habentes Terra enim sepe vernit et se bibet ymbrem  
 et cognans herbas optuam illis aquis colitur accipit bene-  
 dictio a deo. Proferes autem spinas ac tribulos reproba est et  
 maledictio prima. tunc consuetudo incombustibilis veniet. Co-  
 fido autem de vobis dilectissimi meliora et viciniora salua. Et  
 et si ita loquimur Non enim iniustus est deus ut obliuiscatur opus  
 vestrum et dilectionis quam ostendit in nomine ipsius quod ministrastis  
 et ministrat. Cupio autem vnum quicquid vnum eandem ostentare  
 sollicitudinem ad expletionem spei usque infirmum ut non segnes  
 efficiamini. vos imitatores eorum qui fide et patientia hereditabunt  
 promissiones Abrahæ namque promittens deus. quoniam nomen habuit  
 huius propter quod iuraret maiorem iurat per semetipsum dicens Nisi be-  
 nedixero benedicta tibi. Et multiplicas multiplicabo te. Et sic lon-



<sup>guit</sup>  
 gunt ferēs adeptus repmissos. Boies n. p. maior se iurant  
 Et eis cotidie eoz finis ad confirmatō est iuranti Inque  
 ludiauis volens deus ostendere pollicitatōes hēdibz et imbi  
 litate consily sui inposuit iusiurandū p. duas res immobiles  
 qbus impossibile est mentiri deū, foras in fallaciū hēam  
 qui confugio ad tēdā p. p. spem qua sicut anchora  
 habes anme tutā ac firmā et mēdēte vsq. ad mēiora vela  
 mis vbi pausor p. nobis iurā<sup>introduit</sup> ibus scd. ordiem melchisedech  
 pontifer suus metū. **viij. can.** **L**et em melchisedech rex  
 salem sacerdos dei sumus q. obuiat abrahe regresso a cede regu  
 et bñedixit ei cui decimas annū dimisit abraham. **ymu** qdem  
 q. mēptat rex iusticie scd. autē rex sale q. e. rex pacis sine  
 p. sine mē. sine genealogia. neq. mēdū dierz neq. sine  
 vite hēns p. similatq. filio dei mēet sacerdos impetū Inuēd  
 autē qntus s. hic autē decimas dep. p. uis ddit abraham p. n. a. a.  
 Et q. d. de filijs de filijs leui sacerdotū accipientes, mēdū hēnt  
 decimas sumere ap. p. scd. legem id est a filijs suis q. mē et ipi  
 exierūt de lūbis abrahe Cuius arguāto nō. Inmā in eis De



## Grecos

omnia supposita abraha et eu qui habet remissionem benedict  
 Ene autem vlla q̄d dicitur qd nūq̄ e ameliore benedict<sup>2</sup> et hic  
 qd deas monetes bonos accipiunt illi autem p̄statur est qz  
 vivit et ut ita dictū sit p̄ abraha et leui q̄ decimas accepit  
 dicitur est Ad hoc em in lumbis p̄ris erat cū obuiat ei mel  
 chisedech Si ergo consuetudo p̄sac̄dōnū leuiticū erat / p̄plus  
 em sub ip̄o legē accepit qd ad hoc nātū fuit / sc̄d ordinem  
 melchisedech aliud sac̄dōte surgere / et nō sc̄d ordinē dī a  
 aron Translato em sac̄dōcio nātē est ut legis inslato fiat  
 In quo em her dicitur de alia tribu est de q̄ nullo altari p̄sto fuit  
 manifestū est em q̄ exiūda sit origo dñs nr / in q̄tū nichil  
 de sac̄dōtibz moyses locutū est et amplius adhuc manifestum e  
 si sc̄d filitudinem melchisedech erigeret alius p̄sac̄s / q̄ nō sc̄d  
 legē madatū fuit est carnalis / sc̄d v̄tute iute p̄lubilis Co  
 testat em qm̄ cu es p̄sac̄s in etnū sc̄d ordinē melchisedech  
 p̄ane: Rep̄bato qd sit p̄cedat madatū p̄pter infirmitatē eius  
 et imilitatē Nichil em p̄fmaduxit lex Introducto vero  
 melioris sp̄s p̄ qua p̄riam<sup>2</sup> ad deū et q̄ntū est <sup>hoc</sup> nō sine



*Ad he.*  
Sacerdotes facti sunt. hic enim cum iurando per eu  
iurando alij qd sine iurando p eu q dixit <sup>in ore meo est</sup> iu-  
rauit dñs et pmittebit eu tu os sac<sup>os</sup> meum. <sup>Incatu me.</sup>  
testamti sponsor factus est ihus. Et alij qd; ptes facti su<sup>pt</sup> sa-  
cerdotes sicut lege idcirco q morte pibent<sup>r</sup> p mane. hic aut  
eo q macat meum sempiternu habet sacerdotiu. Unde et sal-  
uare impetui p<sup>re</sup>cedens p semetipm ad deum semp uiuere  
ad interpellat<sup>ur</sup> p nobis. Talis em debebat ut nobis eet poti-  
fex scus innocens impollutus segregatus a peccatis et excelsior  
celis factus qui no h<sup>et</sup> cotidie natiuitatem quemdammod<sup>o</sup> sacerdotes  
ipsius p<sup>ro</sup>p<sup>ter</sup> delictis hostias offerre deinde p<sup>ro</sup>p<sup>ter</sup> hoc em semel  
fecit se offerre deo dñs nr ihus xpus. lex em homines consti-  
tuit sac<sup>er</sup>tes infirmitate herentes. si nro aut<sup>em</sup> iurando q p<sup>ro</sup>fecte  
est filiu meum p<sup>ro</sup>p<sup>ter</sup> q<sup>ui</sup> statuit sacerdote. *Capitulu ar<sup>bit</sup> si ea qe*  
**C**alem habemus pontifice qui q<sup>ui</sup> sed<sup>et</sup> *viij can<sup>on</sup>* dicitur  
in dextera sedis magnitudis in celis. *scilicet* mister et tabernacu-  
lum. quod fuit dñs et no homo. Omnis potifex em ad offe-  
renda munera et hostias constituitur. Unde n<sup>on</sup> est et huc h<sup>ic</sup>  
aliqui qd offerat. Si ergo eet sup terram. nec eet sacerdos. cu



br206

essent qui offerret scd legem numeris qui exemplar et umbe  
 de uultu celestium Sicut responsum est moysi cu qsuaret thab:  
 naculum Vide inqt oia facito scd exemplar qd tibi mrauit e  
 in monte Nunc aute melius sortito est mistum qnto et me  
 lionis testamta mediator est qd in melioribz reppmissionibz  
 sanctitudo est / Nam si illud pns a culpa vacasset no utiqz scd loco  
 mqreretur vituperat eum eos dicit / Ecce dies veniunt dicit dñs et co  
 suabo sup domum isrl et sup domum iuda testamtu nouu / no scd  
 testamtu quod feci pñbus eoz in die qua apprehedi manus  
 illorū ut educere illos de terra egypti qm ipi non pñaserunt in testa  
 mento et ego neglexi eos dicit dñs / qz hoc est testamtu qd dispo  
 na domui isrl / post dies illos dicit dñs dabo leges meas i mte  
 eoz et i corde eoz sup sciam eas / et ero eis in deū et ipi erunt  
 mi in pplm / Et no docebat unus qsqz pri suū et unusquisqz  
 frēm suū dicens cognosce deū / qm omes sciet me a iuore  
 usqz ad maiore eoz / qz pñtis ero iniquitatibz eoz et pñtis illorū  
 iam no me irabor Dico aute nouū veterat pñs / qd aute  
 antiqz et senesat pñe admittentium est / **Capitulum**



**H**abuit quid et prius iustificationes culture et factum est  
 Tabernaculum enim fuit est primum in quo erat candelabra et  
 mensa et propositio panis quod de sancta post velamentum autem sancta  
 tabernaculum quod de sancta sancta aureum habes thublm et archam  
 testamini tuteatay exori parte auro inq erat vena aurea bene  
 mana et uiga aaron que frondeuerat et habuere thestamini  
 Sup<sup>qua</sup> eam erat cherubin glie ob vmbraa q ppiatolu. de q  
 no est modicus p singula hys vero ita copouit inponi qd  
 tabernaculo sep introibat pates sacrificiorum officia consumantes  
 In istis autem semel in anno solus pater no sine sanguine q  
 offerret p sua et ppli ignoracia. hoc significat spu sco nondum  
 appellata ee scire uiam. Adhuc poro tabernaculo hente statu  
 et ue pabola est epis imitatis iuxta qua mueri hostie offe  
 runt que no pnt iuxta qstam p sim facere p ueter solw m  
 abis et potibz et raris baptisimatibz et iusticijs carnis iuxta  
 usq ad tempus creatonis ipat. Xpus autem assistens pater fu  
 tiore bonore p amplio et p fecius tabernaculo non manu  
 factu. non huius creatonis neq p sanguine hyrcor et vitul



## Bref

sed et ipsum sanguinem introiuit semel in sua eterna redemp-  
 tione inuenta. Si enim sanguis hyrcorum et thaurorum et canis vi-  
 uale aspersus inquinatos faciat ad emundatos carnis. quanto ma-  
 gis sanguis christi qui per ipsum semetipsum obtulit in maculatio-  
 ne mundat conscientiam nostram ab operibus mortuis ad fruendum deo vi-  
 uenti. Et ideo noui testamenti mediator est ut morte mitteretur in re-  
 demptionem earum puritatem que erat sub prelo testamento repromis-  
 sionem accipiat qui vocati sunt eterne hereditatis. Vbi enim est testamen-  
 tum mors nunc est ut mitteretur testator. Testamentum enim in mortuis  
 confirmatum est. Alioquin non ualeat esse firmum dum uiuit qui testatus  
 est. Unde nec primum quidam sine sanguine deductum est. Recto enim  
 omni mandato legis moysi uniuerso populo accipies sanguine vitulorum  
 et hyrcorum cum aqua et lana coctinea et yssopo ipsum quod librum  
 et omnem populum asperges dicens. Hic sanguis testamenti quod man-  
 dat ad uos deus. Et ad tabernaculum et omnia uasa mitteris sanguine  
 solus asperget et omnia pene in sanguine munda. sed legem et sine  
 sanguinis effusione non fit remissio peccatorum. Necesse est ergo exempla-  
 ria quod celestium huius hostie munda. Ipse autem celestia melioribus



Ad he

hostys q̄ istis ee videt̄. Non em̄ ma<sup>r</sup> fca fca ihus mlti sunt ex  
emplaia veroz sed in ipm celum vt appareat nro cultu  
dei p nob̄ neq; ut sepe offerat semetipm que ad modum  
pontifer intravit ista p singulos annos in sanguine alio  
alioqn̄ apponereb̄ eū frequē pati ab origie mdi. Aut̄ autē  
semel in consuatoe sc̄loz ad <sup>desp̄m</sup> desituom̄ pctā p hostia sua  
apparuit et que admodū statutū est homib; semel moī. **P**ost hoc autē iudiciū sic et xpus semel oblatus est ad mltos  
exbauenda pctā. Sed sine pctō apparebit expectatib; se in  
salute vmbra em̄ bene lex bonoz futōz nō ipam ymagiez  
vz p singulos annos eisd; ipis hostys quas offerunt in desinat  
imq; p̄ accedentes p̄f̄es facere alioqn̄ cessasset offri. Nō q̄ nulli  
hrent ultra q̄stā; pctā cultores semel mudi. S; i ipis comemo  
ratio pctōz p singulos annos fit in alieno sanguine. Impossibile  
en̄ est sanguinem thaurōz et hyrcōz auferri pctā. Ideo nūq̄  
dies mud; d̄ hostia et oblatiō nō lūst̄ corpus autē aptasti  
michi holocausta et p̄cto nō tibi placuerunt. Aut̄ d̄xi  
ecce venio in capite libri sc̄ptū est de me. ut facia deus volū



61206

tua Supra dices qz hostias et oblationes et holocausta p[ro]p[ter]  
 noluisti nec placata s[un]t tibi que sc[ilicet] lege offeruntur. Tunc dixi  
 ecce venio ut facia deus voluntate tua. Aufert p[ri]mu[m] ut seque[n]s  
 statuit in q[uo] voluntate sacrificati sumus oblationem corporis ihu xpi  
 semel. Et omnis quid[am] sacerdos p[re]sto est cotidie missas et eas  
 sepe offerens hostias que nunq[uam] possunt auferre p[ec]cata. Hic em  
 vna p[ro]p[ter]is offerens hostiam in sepiu[m] sedet in dextera dei de  
 cetero expectans donec ponat[ur] inia eius scabellu[m] ped[is] eius /  
 vna em oblatione consuauit in sepiu[m] sacrificatos contestatur  
 aute[m] et nos sp[iritus] s[an]ctus postq[uam] em dixit / hoc aute[m] est testam[en]tu[m]  
 eius quod testabor ad illos p[ro] dies illos dicit d[omi]ne / dabo leges  
 meas in corda eor[um] et in m[en]tes eor[um] s[er]uab[is] eas et p[re]cepta et iudic[ia]  
 eor[um] iam no[n] recordabor amplius. Ubi aute[m] hor[um] remissio  
 est id no[n] oblatio p[ro]p[ter]is. Gentes itaq[ue] fide[m] fiducia[m] in m[en]tu[m] sc[ilicet]  
 in sanguine xpi / q[uod] m[un]dat nob[is] via[m] noua[m] et viuente[m] p[ro]p[ter]ela:  
 men i[n] carne sua et sacerdote[m] magnu[m] sup[er] domnu[m] dei. Acced[en]s  
 ad vero corde et plenitudine[m] fidei / aspi corda a q[ui]stra mala et  
 abluta corp[us] aq[ua] munda. teneas spei n[ost]re confessionem in dextera[m]



fidelis est enim qui repromissis <sup>deus</sup> sideret in vice in p[ro]p[ri]a y[er]i-  
 tatis et honoris opere non deseretis collectas in v[est]ris sicut est co-  
 suetudo quibusdam sed solates invice et tunc magis quanto  
 deus appropinquat diem solutae enim p[er]mittit nobis p[er] accep-  
 ta notitia veritatis iam p[ro]p[ri]is non relinquit hostia. Terribilis  
 autem quedam expectatio iudicii et ignis emulatio que consumpta  
 est aduersus irritam enim quis facies legem moysi sine ulla  
 miseratione duobus vel tribus testibus moritur quanto magis putatis  
 detiora mereri supplicia qui filium dei gaulauit et sanguinem  
 pollutum duxerit testamenti in quo sacrificatus est et spiritu sancto  
 cruciatus fecerit Scimus enim qui dixit michi vindicta et ego  
 reddam dicit dominus et iterum iudicabit dominus populum suum bonum  
 est incidere in manus dei viuetur Rememoramini autem p[ro]ximos dies  
 in quibus illuati magnam certamine sustinuit passionem et in  
 altero quod obprobriis et tribulationibus spectatum fuistis altero  
 autem p[ro]p[ri]is talis quod p[ro]p[ri]um estis effecti Nam et vinctis comp[ar]ati  
 estis et rapina honoris v[est]ri ad gaudio suscepistis et co[n]fite-  
 res vos h[ab]ere meliorem et manetis sciam in celis volute itaq[ue]



mittere confidentiam vestram que magna sit remuneratio / patia  
 em uobis nota est ut voluntate dei facietes reporter promissos  
 Ad hoc enim modum aliquantulum qui venturus est veniet et  
 non tardabit / Iustis autem mens ex fide mea vivit / Quod si subtra-  
 xerit se non placebit amicus meus / Ios autem non sumus subtrahimus  
 filii in perditionem sed fidei in acquisitionem anime / *11. cap.*  
**E**st autem fides sperandarum substantiarum quod non apparentium  
 In hac enim testimonium operum suorum senes fide intelligit aptata  
 esse per verbo dei ut in eis invisibilibus visibilia fieret / fide  
 plurimam hostiam abel quam tamen obtulit deo / per quam testimonium  
 operum est esse iustis / testimonium prohibere mulieribus eius deo / et per  
 illa defunctus adhuc loquitur / fide enoch translatus est ne videret  
 mortem et non inveniebatur / quia transfudit illud deus / ante transla-  
 tionem testimonium huius placuisse deo / Sine fide autem impossibile  
 est placere deo / Credere enim oportet accedentes ad deum / quod est  
 et inquirentibus se remunerator / fide noe responso accepto  
 de his que adhuc non videbantur metues aptat arcam in sa-  
 lute domus sue / per quam dampnat mundum et iustitiam que per fide



Ad

est heres institutus fide qui vocatur abraham obediuit i locu  
exire que accepturus erat in hereditate / Et exiuit nestes que  
uoluit fide demorari e in terra reppmissionis tam in alie in casu  
habundantia. cu ysaac iacob coheredibus reppmissionis eius / Et probatur  
omni fundamta hentes ciuitate aug arufer et qdutor est deus  
fide et ipa para stolis vute in concepcoe semis semis accep  
turus pter ipus erat qm fidele a edidit emm q reppmisit  
ppter qd et abvno orti sunt per hoc emortuo tam sidera celi  
in multitudine et sicut arena que est ad vora maris inuallis  
Iuxta fidz defuncti sunt omes isti no acceptis reppmissionibus sed  
a longe eas aspiaetes et saluantes. et qstetes qz pectm et  
hospites sui sup terram / et em dicitur hec significat se priam in  
quire et si qd illius memissent de q exierut habuit vias qz  
reuerendi nunc aute appetit meliore idest celeste qz no qstudu  
deus vocat deus eoz pauer em illis sciam ciuitate / fide ab  
tulit abraham ysaac cu teptaet et vngentiu offerebat i quo su  
steper reppmissiones ad que dictu est qz in ysaac vocat i tibi  
seme arbitras qz et mortuus eu potes e suscitare deo / Unde



Hebreos

et eu in pabola accepit affide et de suis benedixit ysaac iacob  
et eia fide iacob mones siglos filios ioseph benedixit et a  
dorat fastidium vite eius affide ioseph mones de pfectione filior  
isrl meoratus est et dissibus suis mandat fide moyses nat  
oculatus est mesib9 t99 apnab9 suis eo q uidisset eu ele  
gantem infantem et no timuerunt regis edictu affide moyses  
gradus effatus negavit se ee filiu filie pharaonis magdeli  
gens affligi am ppo dei q tpalis pto hie iocunditate ma  
iores diuicias estimas thezauro egyptore imperiu xpi aspi  
cebat em in remuneratoz dei affide reliq egyptu no velut  
aimositate regis Inuisibilem em taq uidens sustinuit affide  
celebrauit pascha et sacms effusioe neq vastabat pmitia  
egyptore tangeret eos affide inplenu mare rubro taq pa  
rtam tiam qd expt egypto deuorati s affide muri iericho  
cornuerunt lauita diez septe fide naab meret no perit cu  
iredulaxripies exploratores cu pace et quid ad huc dica  
Defiaer em tpus enarradi de gedon <sup>de baruch de</sup> baruch sapson repthe  
et dad et samuel et alijs pphs qui pfidem deuenerunt regna



Ad he

opati sunt iusticiam adepti sunt remissiones/obtinuerunt  
ora leonum. erinuerunt impetum ignis. effugerunt aciem gla  
dy/qualuerunt densitate. fortes facti sunt in bello/ castri  
vertuerunt extor/ acceperunt milieres de resurrectione mortuos  
suos. Alij autem distenti sunt non suscipientes redemptionem ut me  
liore inveniret resurrectio/ Alij vero ludibria et verba expi  
misit et vincula et carceres lapidati sunt/ secti sunt lapidibus  
sunt/ temptati sunt/ in occasione gladij mortui sunt/ Circuierunt  
in melotis/ et in pellibus capris egentes angustati afflicti  
quibus diuino non erat iudus In solitudinibus errantes/ et in  
montibus. et in speluncis et in cauinis terre Et hijs omnis testi  
monio fidei probati inuenta sunt Non acceperunt remissionem  
Deo pro nobis aliquid melius prouideret ne sine nobis quiescerent. **Et**  
**I**teque et nos tales heredes oportet habere testam/ deponetes oc  
porum et trustas nos patrum propter aduocatum adpropinquum nobis etiam  
aspirantes in auxilium fidei et quiescentem ubi christum qui propter  
gaudio sibi sustinuit crucem et passionem et septa atque in dextera  
dei sedens ascendit. Percontate enim eum qui talem sustinuit



548.  
Grecos

a patribus aduersum semetipsum iudicatur ut non fatigemini am-  
brosio desitietes / non enim usque ad sanguinem resistit aduersu-  
patem repugnantes / et obliti estis consolacionis que vobis tamquam filiis  
loquitur dicens. Filii mihi noli negligere disciplinam domini. neque  
fatigeris dum ab eo argueris / Cuius enim diligit dominus castigat / fla-  
gellat autem omnes filium quem recipit / In disciplina perseverate tamquam  
filiis vobis offert se deus / cuius enim filius quem non corripit pater  
quia si extra disciplinam estis / cum participes facti sunt omnes / ergo  
adulteri et non filii estis / Deinde pres quidam carnis nostre ha-  
buimus eruditores et reuerentiam eorum non multumagis abspiciamus  
pro spiritu et vivemus / Et illi quidam in tempore paucorum dierum sed non  
sinceritate sua erudiebant nos / hic autem ad id quod utile est in recipi-  
endo sacrificiorum eius Omnis autem disciplina in presenti quidam videtur  
non esse gaudium sed mercedis / postea autem fructum paratissimum / caritate  
peccata reddet iusticie propter quod remissus magis et saluta ge-  
nua erigite / et vobis gressus facite pedibus vestris / ut non claudatis  
quos erret. magis autem sanet / pace sequimini ad omnes et simonem  
sine quo non videbitur deus / qui peccatores nequius desit gratie dei neque



## Ad hebreos

radix amaritudinis rursus germinans impediatur et pilas con-  
quiescat. Ne quis fornicator aut perphaneus ut ezau qui  
propter unam escam vendidit primogenita sua. Barote enim qui  
et postea cupies hereditare benedictionem reprobatus est. Non enim  
invenit patrie locum quod cum lacrimis mansisset eam. Non enim ac-  
cessistis ad titabilem et accessibile ignem et turbine et caliginem  
et procellas. et tube sonum. et vocem vocis. Quia qui audierunt  
excusaverunt se ne eis fieret unum. Non enim portabat quod dicebat.  
Et si bestia contigerit montes lapidabitur. Et ita terribile erat quod  
videbat. Moyses dixit. Exterritus sum. et tremebundus. sed accessistis  
ad syon montem et civitatem dei vivet. Iherusalem celestem et mil-  
litem milium angelorum frequentiam. et etiam promissionem qui conspici-  
tur in celis. et iudicium omnium deum. et spiritum iustorum propter et re-  
stantia novi mediatoris iherusalem et sanguinis aspersum melius  
loquatur quam abel. Videte ne recuset loquatur vobis vobis. Si  
enim illi non effugerunt recusantes eum qui propter vitam loquebatur.  
Multo magis vos qui de celis loquatur nobis. Ad ultimum. Aug. vox  
vox movit terram tuam. Rursum autem reprimite. Dices. Ad huc per et ego



Ad hebreos

monebo non solum terram sed etiam celum et id autem adhuc sel-  
diat deseruat mobilium translatum tanquam factorum ut maneat  
et mobilia itaque regnum immobile suscipietis hinc gratia per qua  
pernam placetis deo sed metu et reuerentia Item deus noster  
consuetus assumens est Caritas firmitas maneat in vobis et ho-  
spitalitatem nolite obliuisci per hanc enim placuerunt quidam deo  
angelis hospitio acceptis memetate victoris tanquam simul victi  
et laborantium tanquam et ipsi in corpore mortales honorabile quibus  
sit in omnibus et rigor in maiestate efformatores autem et adulteros  
iudicabit deus Omne mores sine auaricia contenti putatis ipse  
enim dicit Non te deseram neque derelinquam ita ut confideat dicit  
Dns michi adiutor est no timebo quid faciat michi ho mem-  
tate propterea videri qui vobis locuti sunt vni dmi quorum memores  
erunt conuersationis imitami fides Iesus xpus heri et hodie ipse e-  
st in secula permanebit Doctrinis variis et periculis nolite abducere  
Optimum est enim in gratia stabilis cor non esis que non profuerunt  
ambulantibus in eis hinc alant deum edere non hinc perire  
quod habundat deus Quorum enim animalium inferit sanguis per

Ca. xiii



## Ad hebreos

quod in sancta pontificis horum corpora veniat extra castra  
quod et igitur ut faceret pro sui sanguine populum extra porta  
passus est. Quia igitur ad eum extra castra immunditatis por-  
tantes non hinc enim hic manetis civitate sed futuram  
patriam ergo offerat hostiam laudis spiritui deo et fructum labiorum  
confiteamini nomini eius. Beneficite autem et <sup>communionis</sup> gemitibus nolite  
oblivisci. Talibus enim hostiis premeretur deus. Obeyte prout  
vobis et subiacete eis spiritui enim percutit qui rationem per amabiles  
vobis redditur. Et cum gaudio hoc faciat et non gementes. Hoc enim  
non expedit vobis orate pro nobis. Confidite enim quia bona confitemini  
homo in omnibus bene volentes consari. Amplius autem deprecor vos  
hoc facere quo celerius restituar vobis. Deus autem patris qui  
eduxit de mortuis pastorem magnam ovium in sanguine te-  
stat enim dominum nostrum Iesum Christum propter vos in omni opere bono  
ut faciatis voluntatem eius ipse faciet in vobis quod placeat  
coram se per Iesum Christum dominum nostrum. Cui gloria in secula seculorum amen.  
Rogo vos autem fratres ut sufferat vobis solacium. Item propter  
scripsi vobis. Cognoscite fratrem nostrum theophylactum dimissum.



Actus Apolorum

in quo si celerius veni videbo vos Salutate omnes ppositos

vos et omnes sanctos Salutat vos frater de ytalica Gradat

omnibus vobis Amen *Incipit Prologus b. Iohannis d. act. apolorum*

**L**itas antiquioris natione syrius cuius in evangelio laus  
cantatur apud antiochiam. Meditatur artem egregiam  
et apolorum christi discipulus. <sup>fuit</sup> postea usque ad confessionem  
pauli secutus est apostolum sine intermissione in vocatione permanens. Quod  
maluit deferre qui sexaginta annos in bithynia  
obijt plenus spiritu sancto. Hic igitur spiritu sancto instigatus postquam  
in achae praedicatione evangelium praedicavit grecis fidelibus in testimonium  
domini fidei narratione ostendit. Eundemque exstipite dauid dante  
disse miravit. cui non in merito apostolorum actuum preteritis in ministerio <sup>scribendorum</sup>  
datur deo in deum plenior et filio perditionis extitit. oratione ab apostolis  
facta. forte domine electionis nostrae impleret. Sicut paulum con:  
suatorem apostolicis actibus daret quoniam diu contra stimulum calcitra:  
te dominus elegerat. Nam legentibus ac regentibus deum breui uoluit  
potius sermone ostendere quam plerumque aliquid fastidiretibus pro:  
didisse. Sciens quod laborantem agricolam oportet de fructu:  
bus suis edere. Que ita diuina est subsequuta gratia. ut non solum  
corpore sed et uigiliis eius proficeret medicina. *Incipit liber actuum*

**P**rimo quidem sermo factus de omnibus apostolorum capitulo 1  
orthodoxe que cepit <sup>ihus</sup> facere et docere usque in die  
quapropter apostolis per spiritum sanctum quos elegerat assump:  
tus est. Quibus et prebuit scriptum unum per passionem suam  
in multis argumentis per dies quadraginta apparet eis et lo:  
ques de regno dei. Et quoniam precepit eis ab iherosolymis ne discederent



sed expectaret promissionem patris quia audistis inquit pater meus  
 quia iohannes quidem baptizauit aqua vos autem baptizabimini spiritu sancto  
 et post multos hos dies venit qui conuenerat interrogabat eum  
 dicentes Domine si inquit hoc restitues regnum israel Dicit autem  
 illis Non est vester nosse tempora neque momenta que pater posuit in sua  
 potestate sed accipietis virtutem spiritus sancti in vos et eritis  
 michi testes in iherusalem et in omni iudea sive samaria et usque ad  
 ultimum terre Et cum hoc dixisset uidentibus illis eleuatus est et nu-  
 bes suscepit eum ab eorum oculis Cumque intueretur in celum euntem  
 illum Ecce duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis et cuncti  
 dixerunt Vir galilei quid stas aspiciens in celum hic ihesus qui  
 assumptus est a vobis in celum sic veniet quemadmodum uidistis eum  
 euntem in celum Tunc reuersi sunt iherusalem a monte qui vocatur oliueti  
 qui est iuxta iherusalem sabbati benedictio et cum introisset in co-  
 natulium ascendit ubi manebat petrus et iohannes iacobus et  
 andreas philippus et thomas bartholomeus et matheus iac-  
 obus alpheus et symon zelotes et iudas iacobi Hi erant omnes  
 perseverantes unanimiter oratione cum iherusalem et maria matre ihesu



Act.

et sub eo. Et in diebus illis erunt per nos in medio statim dicit  
Et erat autem turba hominum fere centum viginti viri fides propter im-  
plen scriptam quam producit spiritus sanctus per os dauid. de iuda qui fuit  
dux eorum qui apprehenderunt iherosolimam qui gemitus erat in nobis et sortitus  
est sorte misterium huius et hic quidam possedit agrum demetride  
iniquitatis et suspensus cepit medius et diffusa sunt omnia viscera eius  
Et notum factum est omnibus habitantibus in iherosolima ut appellaretur aer  
ille lingua eorum alchimedemach hoc est aer sanguinis Scriptum est  
enim in libro psalms afflicti condecorati eorum delecta et non sit qui habitet  
in ea et episcopatum eius accipiat alius Propter ergo ex hoc vis qui  
nobiscum congregati sunt in omni tempore quo introierunt et erunt in nobis do-  
minus ihesus incipiens a baptismo iohannis usque in die qua assumptus  
est a nobis teste resurrectionis eius nobiscum fieri vnum existis Et statuerunt  
duos viros ioseph qui nominatur barsabbas qui cognominatus est iustus  
et machias et fratres dixerunt Tu docet corda nostra hominum unde  
que electus existis duobus viris accipe locum misterium huius et apostolatus de quo  
propheticum est iudas ut abierit in locum suum Et dederunt sortes eis et  
cecidit sortis per machiam et ad numeratum est cum undecim apostolis



**E**t <sup>du</sup> cū compleret dies penthecostes erat omnis multitudo in eodem loco et factus est repente de caelo sonus tanquam advenire spiritus et replevit tota domum ubi erant sedentes et apparuerunt illis dispartire de linguis tanquam ignis sedens super singulos eorum spiritus et repleti sunt omnes spiritu sancto et ceperunt loqui variis linguis prout spiritus sanctus dabat eloquium illis erat autem in urbe habitantes iudei vii religiosi ex omni natione que sub celo est facta autem hoc voce cōvenit multitudo et mente confusa est quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes stupebat autem omnis et mirabatur dicens nōne ego omnes isti qui loquuntur galilei sunt et quomodo nos audimus unusquisque linguarum matrem quam nati sumus parthen et medi et elamite et qui habitant mesopotamiam et iudeam et capadociam pontum et asiam phrigiam et panphiliam egiptum et partes libie que est circa arenam et advene romani iudei quoque et ypseli artes et arabes audimus eos loquentes in linguis magnalia dei stupebat autem omnis et mirabatur dicens Admirabile quidnam vult hoc esse alij autem irridebant dicens quia multo pleni sunt isti Stans autem petrus ad videndum levavit vocem



## Acty

suam locutus est eis viri iudei et q̄ habitare iherosolimam vniuersi hoc vob̄  
 notu sit et auribus p̄cipite v̄a mea Non enim sicut vos estatis  
 hi obrii sur/cū sit hora diei t̄cia. sed hoc est q̄ dictu est p̄ p̄phetas  
 israhel Et erit in nouissis diebus dicit dñs deus Effundam despidu  
 meo sup omem carnē. et p̄phetabur filij v̄ri et filie v̄re et  
 iuvenes v̄ri. Gisiones videbunt Et seniores v̄ri sompniabunt  
 sompna. sup snos meos Et sup ancillas meas in diebus  
 illis effundam despidu meo et p̄phetabur et dabo p̄dicia in celo  
 sursum et signa in t̄ra deorsum sanguinem et igne et rapore  
 summi Sol glute in tenebras et luna in sanguinem anteq̄  
 veniat dies dñi magnus et manifestus Et erit om̄s q̄cuq̄  
 invocauit nome dñi saluus Viri israhel audite v̄ba hec  
 ih̄m nazarenu v̄nu app̄batu a deo in vob̄ virtutibz et p̄  
 dictis et signis que fecit p̄ illu Deus in meo v̄ri sicut vos  
 scitis huc diffuso consilio et p̄stia dei traditu p̄manu iniquo  
 affligentes inuicem quē deus suscitauit solutus doloribz in finem  
 iuxta quod impossibile erat tenen eū ab eo Dauid enī dicit  
 in eu p̄uidebam dom̄m in conspectu meo semp̄ qm̄ adorti



meis est ne comouear / ppter hoc delatatus est cor meum et erunt  
 lingua mea in super et caro mea requiescat in spe / Et nunc de  
 relinques animam meam in inferno / nec dabis sonum tuum videre  
 corruptor / Notae enim fecisti vias uite / replebis me iocunditate in  
 facie tua / Viri fratres liceat audere dicere ad vos de primarcha dā  
 quoniam defunctus est et sepultus / Et sepulchrum eius est apud vos usque  
 hodie / Et nunc / Et sciet quod inueniatis in  
 rasis illi deus defunctum huiusmodi eius sedere super sedem eius / pri  
 dens locutus est de resurrectione christi / quod neque derelictus est in infer  
 no neque caro iudicatus eius corruptor / Huiusmodi resuscitatus deus / cuius  
 omnes nos testes sumus / Dexteram igitur dei exaltatus et promissio  
 spiritus sancti accepta a patre effudit huiusmodi que vos uidetis et auditis  
 Non enim david ascendit in celos / Dicit autem ipse / Dixit dominus  
 domino meo sed aduersariis meis donec ponam inimicos tuos scabellu  
 m pedum tuorum / Certissime ergo sciat / omnis domus israel / quod et dominus  
 enim et christus deus fecit huiusmodi que vos cernitis / Huiusmodi au  
 ditibus percipitis / sunt corde et dixerunt ad petrum et ad reliquos a  
 postolos / Quid faciemus viri fratres / petrus vero ait ad illos / primas



Acto.

inquit agite et baptisat unusquisque vrum in nomine ihu xpi  
 in remissionem peccatorum vestrorum. Et accipietis donum spiritus sancti. vobis enim  
 est remissio et filijs vite in omnibus quod longe sunt. quoscunque  
 advocauit dominus deus noster. Alijs autem eorum vis plibus testificatus  
 est et exhortabatur eos dicens Saluamini a generatione ista prava.  
 Cui ergo receperunt sermones eius baptisati sunt. Et apponitur  
 illa die anime tritum milia. Erant autem omnes perseuerantes in  
 doctrina eius apostolorum et comitacione fractionis panis. Et orationibus  
 instantes vnaquies. Afflicta autem omni anime timore. Miracula  
 quoque prodigia et signa per apostolos fiebant in iherusalem. Et metus erat  
 magnus in vniuersis. Omnes etiam qui credebant erant piter et habebant  
 omnia communia. possessiones et substantias vendebant et illa  
 diuidebant omnibus. prout cuius opus erat. Cottidie quoque perdu-  
 rates vnamiter in templo et frangentes ad domos panem. sum-  
 mebant cibum cum exultacione et simplicitate cordis collaudantes  
 dominum et benedices quoniam ad omnes plebes. Des autem augebat  
 quod salui fieret cottidie in iherusalem. **¶** Petrus autem  
 et iohannes simul astedebant in templum ad horam orationis nonam.



Et quidam vir qui erat claudus ex utero matris sue hauebat  
 que ponebat cotidie ad portam templi que dicitur speciosa/ ut pe-  
 teret elemosinas ab introeuntibus in templum. Is cum vidisset petrum  
 et iohannem intrantes introire in templum rogabat ut elemosinam  
 acciperet ab eis. Intuens autem in eum petrus cum iohanne dixit. Re-  
 spice in nos. At ille intendebat in eos sperans se aliquid accipiam  
 ab eis. Petrus autem dixit. Argentum et aurum non est michi. Quod  
 habeo hoc tibi do. In nomine ihesu christi nazareni surge et ambula.  
 Et apprehensa manum eius dextera alleuauit eum. Et primis con-  
 siliis sunt bases eius et plante et exiliis stetit perambulabat.  
 Et mirauit cum illis in templo ambulans et exiliis et laudans  
 deum. Et uidit omnis populus eum ambulante et laudante deum.  
 Cognoscebat autem illum quoniam ipse erat qui ad elemosinas sedebat  
 ad speciosam portam templi. Et impleti sunt stupore et extasi  
 in eo quod contigerat illi. Cum autem teneret petrum et iohannem  
 is qui sanus effectus fuerat. Cunctis uero populus ad eos ad porticum  
 que appellatur salomonis stupet. Videns autem petrus respondit ad populum  
 Viri israelitae quid miramini in his? aut nos quid intuemini quoniam



## Acto

non vultis aut <sup>pate</sup> pietate fecit hic amblane deus abraham et de  
 Isaac et deus iacob pater vestre glificat filium suum Iesum quem vos  
 quidam tradidistis et negastis ante faciem pilati iudicare illo di-  
 mitti Vos autem iustum et sanctum negastis et petistis virum homicidam  
 donari vobis auctorem vero vite misceastis quem suscitavit amicus  
 deus cuius nos testes sumus et in fide nobis eius hic quem uideret  
 et noscatis confirmat nomen eius et fides que per eum est dicitur in tota  
 sanitate ista in conspectu omnium vestrum Et nunc fratres scitis quod pignora  
 ciem fecistis sicut et prophetae vestri deus autem qui promittit per  
 os omnium prophetarum patris christi sui implevit sic penitentem igitur  
 et obtemperantem ut deleat peccata vestra ut cum venerit tempus resurrectionis a  
 conspectu domini et miseretur eius qui perducatur est vobis Iesum christum quem  
 propter quod celum suscepit usque in tempus restitutionis omnium que locutus  
 est deus per os sanctorum suorum a primo propheta Moyses quod dixit quia  
 prophetam vobis suscitabit dominus deus vestrum de fratribus vestris tamquam me ipsum  
 audietis iuxta omnia quecumque locutus sum vobis Erat autem omnis  
 anima que non audierat prophetam illum exstabit de plebe sua et os  
 prophete a samuele et deinceps qui locuti sunt annuntiaverunt dies



istos vos estis filij pphar et testamtu. Quod disposuit deus  
ad ptes vras dices ad abraham In semie tuo benedicent  
oms familie tua vobis. pnuu deus suscitatis filiu suu misit  
eu benedicere vobis. vt gntar se vnuqstq a neqcia sua.

**M**oquetibz illis aute ad pplm supvenit sacerdotibz iiii r  
et magistz templi et saducei doctores q doctores pplm et ad  
nuntiare in ihu resurrexer ex mortuis et iniecerunt in eos man  
et imposuerunt eos in custodiam vsqz in crastinu. Erat em in  
vespera. Multi aute eoru qui audierat vnu crediderunt. Et  
factus est nris viris qnz milia. Factu est aute in crastinu  
vt congregaret pncipes eoz et seniores et scribe in iherlm.  
Annas pnceps sacerdotu et cayphas et iohanes et allerader  
Et qst erat de genere sacerdotali cu eis. Et statuere eos in  
medio interrogabant in qua vltute aut in quo nomine fecistis  
hec vos. Tunc petrus repletus spu sco dixit ad eos. pncipes ppli  
et seniores audite. si nos hodie diiudicam in beneficio hore  
infirmi. in q iste saluus est factus. Natus sit omnibz vob et oi  
plebi isrl. qz in noie ihu xpi nazareni. que vos cūfistis.



Acto

quoniam deus suscitavit mortuis In hoc nomine iste stat coram vobis  
 hic est lapis qui reprobatus est a vobis edificatoribus qui factus est  
 in caput anguli Et non est in aliquo alio salus Nec enim nomen  
 quod est sub celo datum hominibus in quo oportet nos salvos fieri  
 Videntes autem petri constat et iohannis contempto quod homines sent  
 sine literis et ydiota mirabantur et cognoscebat eos quoniam cum ihesu fu  
 erant et videret quosque videntes statim cum eis qui curati fuerant  
 potuerunt dicere Iusserunt autem eos foras extra castra secedere  
 et conferebant admiratio dicentes Quid facies hominibus istis viri sipe  
 cum quidam novum signum factum est per eos omnibus habitantibus in iherusalem  
 manifestum est et non possumus negare Sed ne amplius dimittat  
 in populum comminemur eis ne ultra loquamur in nomine hoc ulli homin  
 Et vocantes eos et muticaverunt ne omnino loquerentur neque docerent  
 in nomine ihesu Petrus vero et iohannes responderunt dicentes ad eos  
 Si iustum est in conspectu dei vos potius audire quoniam deum iudicate  
 Non enim possumus que vidimus et audiimus non loqui Et illi commin  
 tes dimiserunt eos Non invenientes quo perirent eos propter populum  
 quoniam omnes clausurabat deum in id quod factum erat in eo quod accidit



Ammoro em erat amplius quadraginta homo in quo factu fuerat  
 signum istud sanitar. Dimissi autem venerunt ad suos et ad mu-  
 nialium eis quanta ad eos principes sacerdotum et seniores dixissent.  
 Cui cum audissent unanimiter levaverunt vocem ad deum et dixerunt.  
 Tu domine qui fecisti celum et terram mare et omnia que in eis sunt  
 qui spiritu sancto per os patris nostri david puerum tuum davidem exuato sta-  
 muerunt gentes et populi meditati sunt inania. Astiterunt reges  
 terre et principes convenerunt in unum adversus dominum et adversus christum  
 eius. Convenerunt enim vere in civitate ista aduersus sanctum puerum tuum  
 iesum quem unxisti. Herodes et pontius pilatus cum gentibus et populo  
 israel facere que manus tua et consilium tuum decreverunt fieri. Et cum  
 domine respice in misericordiam eorum et dei filius tuus cum omni fiducia loquar  
 verbum tuum. In eo quod manus tua erredas sanitates et signa et prodigia  
 fieri per nomen sancti filii tui iesu christi. Et cum orassent motus est locus  
 in quo erant congregati et repleti sunt omnes spiritu sancto et loquebantur  
 unum dei cum fiducia. Multitudo autem credentium erat cor unum et  
 anima una. Nec quisque eorum que possidebat aliquid suum esse dice-  
 bat sed erat illis omnia communia. Et vultu magis reddebat apostoli testimonium.



Acta

reficiatōis ihu xpi dñi et gr̃a mag̃ erat in omibz illis Neq̃  
 em quisq̃ egens erat int̃ illos / Quotq̃ em possessores erat  
 agroz ul domoz vedetes afferēbat p̃cia eoz que vendēbat  
 et ponebat ante pedes ap̃loz / diuidebat em singulis prout  
 opus erat / Joseph autē qui cognōiatur est bar̃sabbas ab ap̃lis qd̃  
 est int̃pretatū filius consolatiōis et erat leuites ciprius g̃nē  
 q̃ cū h̃iet agro vendidit illū et ip̃osuit p̃ciū et posuit ante pe  
**A** fr autē quidāz nomie ananias *q̃ntū c. dñs discipuloz*  
 ad saphira vxore sua vendidit agrū et fraudat̃ de p̃cio agri  
 q̃cia vxore sua / Et afferēs partē quādam ad pedes ap̃loz  
 posuit / Dixit autē petrus ad eum / Anania cur teptat̃ sat̃as  
 cor tuū menti te spūi s̃co et fraudare te de p̃cio agri / Nonne  
 manes tibi manebat et venūdatū in tua p̃tate erat / Cū  
 posuisti in corde tuo hanc rem / Non es mentit̃ hominibz sed  
 deo / Audies autē ananias hec vā cecidit et exspirat / Et factū  
 est timor magnus in om̃is q̃ audierat / Surrexerunt autē iue  
 nes amouerūt eū et effeteres sepelierūt / factū est autē q̃  
 horax tūm spaciū et vxor ip̃ius nesciens quod factū fuerat



mirantur respondens autē ei petrus. Sic michi mulier si tunc a  
 dñi vendidisti. At illa dixit. etiā tūc petrus at ad eam dixit  
 Quid utiq; evenit vobis temptare spm dñi. Tūc pedes eorū qui  
 sepellierūt virū tuū <sup>ad hostiū</sup> et offerret te. Et confecti ceciderunt ante pedes  
 eius et exspirant. Intrantes autē iuvenes invenerūt eā mortuā  
 et extulerūt et sepellierūt ad virū suū. Et factus est timor  
 magnus in vniūsa ecclia. Et in omīs q̄ audierāt hec p̄manē  
 autē ap̄lorū fiebat signa et p̄digia multa ī plebe. Et erat vna  
 mīmī omīs ī porticu salomōis. Tēpore autē nemo audebat se  
 quingere illis. Sed magnificabatur eos pplus. Magis autē augebat  
 credētū ī domo multitudo virorū et mulierū ita ut ī plateas  
 eiceret infirmos et poneret ī lectulis et ī grabatibz. Ut veniente  
 petro salte illig vmbria obumbraret quēq; eorū et liberaent  
 ab infirmitate. Querebat at et multitudo virorū ciuitatū iherosolē  
 afferentes egros et ventrosos a sp̄itibz īmundis qui curabat os  
 Crispus autē princeps sacerdotū annas et omīs qui cū illo erant  
 que est heres saduceorū repleti sūt zelo. Et iniecerūt māg  
 ī ap̄los et posuerūt eos ī custodia publica. Angelus at



4  
561.  
In nocte aprensus ianua carceris et educes eos dixit Ite et  
stetes loquimur in templo plebi omnia verba vite huius. Cum  
audissent nuntiaverunt diluculo in templum et docebat in nomine  
domini ihesu. Advenies autem princeps sacerdotum et qui cum eo erat quor-  
dam et filius et omnes seniores in israel filiorum et miserunt in carcerem  
ut adduceret. Cum venissent autem ministri et apertis carcere non  
invenissent illos. Reversi nuntiaverunt dicentes. Carcerem quidem invenimus  
clausum cum omni diligentia et custodes stetes ad ianuam. Apertis  
autem neminem intus invenimus. Et cum audierunt hos sermones  
magistratus templi et principes sacerdotum ambiebat de illis quid  
fieret. Advenies autem quidam nuntiavit eis quod ecce viri quos  
populus in carcerem et in templo stetes et doctores populi. Cum abi-  
issent magistratus cum ministris et adduxerunt illos sine ulla vi. Timebat  
autem populum ne lapidaret. Et cum adduxisset illos statuerunt in concilio  
et interrogavit eos princeps sacerdotum. Precipiendo populo vobis ne do-  
ceret in nomine isto. Et ecce repleti estis vestrum via doctrina et vultis  
inducere super nos sanctos homines istos. Respondens autem petrus et apostoli  
dixerunt. Obedire oportet deo magis quam hominibus. At illi dixerunt



Deo Et petrus dixit ad illos Deus primum vrorum suscitavit ihm que  
 vos intermisistis suspendentes in ligno. Hic deus p[ro]phete et sal  
 uatore exalta[re] dextera sua ad d[omi]n[u]m p[ri]m[u]m isrl in remissione  
 p[ec]cato[rum] Et nos sumus testes h[uius] v[er]bo[rum] Et sp[iritu]s s[an]ctus que dedit  
 deus omib[us] obediens sibi. Hec tu audisset discerebat et co  
 gitabat interficere eos. Burges aut[em] q[uod] in concilio p[re]s[en]s ga  
 mahel no[m]i[n]e legis doctor honorabilis uniu[er]se plebi iussitq[ue] pu  
 sillu[m] foras ap[osto]los secedere. Dixitq[ue] illis. Vir ista belue. Audite  
 uos s[ed] hominib[us] istis quid actum sitis. Ante hos em[er]it dies exstitit  
 theodas. Dices se ee aliquem magnu[m] cui q[ui]ssit m[un]do v[er]bo[rum] iter  
 q[ui]ndigentor[um]. qui cecidit et o[mn]is quicunq[ue] credebat ei dissipat[us]  
 fuit et reduct[us] est ad nichilum. post h[uius] exstitit iudas galileus i  
 die in diebus p[re]fessionis et aliat p[ro]p[ri]u[m] post se. Et ip[s]e perijt et  
 om[n]es quotq[ue] consp[er]si sunt. Et nunc itaq[ue] dico vob[is] discite.  
 Dite ab hominib[us] istis et sinite illos q[uon]ia si est ex hoib[us] op[er]u[m]  
 hoc aut opus dissoluet[ur]. Si vero ex deo est no[n] pot[er]is dissolue  
 eos. Ne forte et deo repugnare in veniam[us]. Consp[er]xit aut[em] illi et  
 quotates ap[osto]los t[ame]n demutauit ne loquerent[ur] in no[m]i[n]e ihu et



## Acty

dimiserunt eos et illi quod ibat gaudentes a conspectu consualy qm di  
 gin huius sicut pmoie ibi contumelias pati/ Omni aute die in templo  
 et tra domos no cessabat docere et euangelizantes xpm *v. ca.*

**E**n diebus aute illis crecente nro discipuloz factu est mur-  
 gretor adversus hebreos eo q despiceret in mistio cottidiao  
 vidue eoz/ Conuocates aute duodecim multitudinem discipuloz  
 dixerunt Non est equum nos reliquere vnde et ministrare mris  
 Considerate go viros ex vobis boni testimonij septe plenos spu  
 sco et sapia qe qstutias sup hoc opus nos em orom et mistio  
 verbi instates erig/ Et placuit smo coram omi multitudine/ Et  
 elegerunt stephanu viru plenu fide et spu sancto et philippu  
 et procoru et nichanore et pmenadi et thymotheu et nicolaum  
 advena antiochenu/ Hos statuerunt in qspu aploz et orates  
 imposuerunt eis manus/ et vnde crescebat et multiplicabar  
 nris discipuloz in iheru valde/ multa etia turba sacerdotu obedi-  
 ebat fidei/ Stephanus at pleg gra et fortitudine faciebat signa  
 et prodigia mag in populo/ Surrexerunt aute quidz a synagoga  
 que appellat libertuoz et cirenesiu et alexandrioz et eoz q



*Act*

erant a iudea et asia disputantes ad stephano. et non poterant  
sistere sapientie et spiritui qui loquebatur. Et tunc submisit viros qui  
dicerent se audisse eum dicentem vanas blasphemias in moysen et deum.  
Comoverunt itaque plebem et seniores et scribas et gaudentes  
rapuerunt eum et adduxerunt eum in concilio et statuerunt te-  
stes falsos qui dicerent. Hic iste non cessat loqui vanas blasphemias  
adversus locum sanctum et legem. Audiuimus enim dicentem eum quod  
nazarenus hic destruet locum istum et mutabit traditiones quas tradidit  
nobis moyses. Et intuentes in eum omnes qui in concilio sedebant  
viderunt faciem eius tamquam faciem angeli. *Sec. in cam*

**O**mnis autem princeps sacerdotum stephanus. Qui hec ita se habent. qui  
ait. Viri fratres et patres audite. Deus glorie apparuit patri meo abraham  
cum esset in mesopotamia syrie. postquam moraretur in uram et inde  
transmigravit illum in chanaan caldeorum et dixit ad illum. Eri decem tua et  
de cognatione tua et veni in terram quam tibi iuravi. Tunc exiit de  
terra caldeorum et habitavit in <sup>charam</sup> uram. et inde postquam mortuus est pater eius  
transiit illum in terram istam in qua nunc vos habitatis. et non dedit illi  
hereditatem meam. nec passus pedis. sed promissit deus dare eas



Acty

illi in possessioz et semini eius pro illud ad non habet filium. locutus est  
 autem ei deus / quod erit semen eius acola in terra aliena et fructu  
 eos subiciet / et male tractabit eos annis quadringentis et septem  
 et gente cui fuerint iudicabo et ego dixit deus / Et pro hoc erit  
 et defuiet michi in loco isto / et dedit illi testamentum transiionis  
 et sic genuit ysaac et iacob duodecim principes et principes  
 emulantes. ioseph vendidit in egyptum et erat deus cum eo  
 et eripuit eum ex omnibus tribulationibus suis suis / et dixit ei dominus  
 et sapientia in conspectu pharaonis regis egypti et constituit eum  
 primum super egyptum et super omnes domum suam. Venit autem fames  
 in universam terram egypti et canaan et tribulatio magna et non inveni  
 mebar cibos preces vestras / Cum audisset autem iacob esse frumentum  
 in egypto misit preces vestras primas et in secundo cognitus est ioseph  
 a fratribus suis / et manifestum est pharaoni genus eius / amicos autem  
 ioseph accessit iacob pretem suam et omnes cognatos suos in ahiabo  
 septuaginta quinque / et descendit iacob in egyptum et defunctus est ipse  
 et preces vestre et translati sunt in sychem et positi sunt in sepulchro  
 quod emic abraham pater vestre patris argen a filiis emor filii sychem



Cum appropinquaret autem tempus re-promissionis quod confesso erat  
 deus abrahe: creuit populus et multiplicatus est in egipto quoad  
 surrexit rex alius in egipto qui non sciebat ioseph. Hic inuenies  
 genus vrm afflicti p̄res viros ut exponeret infantes suos: ne  
 viuificaret. Eodem tpe natus ē moyses et fuit. Agnus deo qui mortuus  
 est tribus mensibus in domo patris sui. Exposito autē illo in flumē  
 sustulit eū filia pharaonis et emendit eū sibi in filium: et eruditus  
 est moyses omni sapia egiptiorum. Et erat potens in viris et in  
 opibus suis. Cum autē impleveret ei quadraginta annorum tempus: disce-  
 dit in cor eius ut visitaret fratres suos filios israel. Et cum vidisset quēdam  
 iniurias patentes: vindictam illi: et fecit ultionem ei: qui iniuriam  
 sustinebat passio egiptio. Existabat autē intelligē fratres: quoniam  
 deo per manū ipsius daret salutē illis. At illi non intellerunt.  
 Sequenti vero die apparuit alijs litigantibus et regaliabat eos  
 in pace dicens: Vini fratres estis: ut quid nocetis alterutro? Cum autē in-  
 iuriam faciebat primo suo: repulit eū dicens: Erit te consti-  
 tuit principem aut iudicē super nos. Nunc misere me tu vis.  
 Quodamodō miseraisti ben egiptium: defuit autē moyses in eo



567. 1  
isto. et factus est advena in terra madian ubi genuit filios  
duos et explevis annis quadraginta apparuit illi in deserto monte  
sina angelus in igne flamine rubi. moyses autem videns ad  
miratus est visum. et accedente illo ut consideraret facta est vox  
domini ad eum dicens Ego sum deus pater tuorum. deus abraham et deus  
isaac et deus iacob Tremescens autem moyses non audebat considerare  
Dixit autem illi dominus Solue calceamenta pedum tuorum. locus enim in  
quo tu stas terra sancta est. videns autem vidit afflictos populi mei qui  
est in egipto et gentilitatem eorum audiui et descendi liberare eos.  
Et nunc veni et mitto te in egiptum. Hic moyses que negavit  
Dixitque ei dominus te constituam principem et iudicem super nos. Hic deus prin  
cipem et receptorem misit cum manu angelus qui apparuit illi in  
nubo. Hic eduxit illos facies sua et prodigia in terra egipti et in  
rubro mari. et in deserto annis quadraginta. Hic est moyses qui dixit  
filijs israel. prophetam vobis suscitabit dominus de fratribus vestris tanquam meum  
audietis. qui hic est qui fuit in ecclesia in solitudine cum angelo qui  
loquebatur ei in monte sina et cum populo vestro qui accepit verba vite  
dante vobis. cui noluerunt obedire preceptis vestris sed repulerunt et resisti



fuit cordibus suis in egyptu et dixerunt ad aaron. affat nobis deus  
 qui praedat nos aaroni enim hunc qui eduxit nos de terra egypti  
 nescis quid sit factu ei. Et vitulu fecerunt in illis diebus. Et ob-  
 tulerunt hostia simulacris. et letabatur in opibus manuum suarum.  
 Comutat autem deus et tradidit eos pueris miliae celi. sicut scriptum  
 est in libro prophetarum. Multas victimas aut hostias obtulistis michi  
 annis quadraginta in deserto domus israel. et suscepistis thab'naculu  
 moloch et sydus dei meum rempham signas quas fecistis adorare  
 eas. Et transieram vos in babilone. Thab'naculu testimonium fuit  
 patribus vestris in deserto. sicut disposuit deus loquens ad moysen  
 ut faceret illud secundum formam quam uiderat quod et induxerunt su-  
 sapientes patres nostri ad ihu in possessiones gentium quas expulit  
 deus a facie patris nostrorum usque in diebus dauid qui inuenit gratiam  
 ante deum et petiit ut inueniret thab'naculu deo iacob. Balon  
 autem edificauit illi domum. sed non ex tely in manifestis hinc. Sicut  
 propheta dicit. celum michi sedes est. terra autem scabellum pedum meorum.  
 Quia domum edificabit michi dicit dominus. Aut quis locus refectionis  
 meae. Nonne manus mea fecit haec omnia. Dura uita et intransigens



cordibus et auribus. Vos sep̄ sp̄u sc̄o resististis sicut pr̄es m̄ et  
 vos que p̄ph̄e nō sunt p̄secuti pr̄es m̄. Et ceciderūt eos  
 q̄ p̄mittabat de adventu huius iusti. cum vos nūc p̄ditores  
 et hostes fuissetis. qui accepistis lege m̄ discipulos angelos et  
 nō custodistis. Audiētes autē hec dissectabat cordibz suis et  
 stridebat dentibz m̄ eum. Cum autē eēt stephanus plenus  
 sp̄u sancto intendens in celum uidit gl̄am dei et ih̄m stantē  
 ad dextr̄as dei. et ait. Ecce uideo celos ap̄tos et filiū hominis stantē  
 ad dextr̄as dei. Exclamantes autē voce maiō cōtinuerūt aures  
 suas. Et impetu fecerūt vnanim̄ in eum. Et eicientes eū  
 extra ciuitatē lapidabat. Et testes fli deposerūt vestimenta  
 sua secus pedes adolescentis qui vocabat̄ saul et lapidabat  
 stephanū invocans et dicente. Domine ih̄u suscipe sp̄m meū  
 portis autē genibus clannat̄ voce maiō dices Domine ne sta  
 tuas illis hoc p̄c̄m. Et cū hoc dixisset obdormiuit in domino.

**S**aulus autē erat q̄senāes vocis eius. *facta est viij cap*  
 autē in die illa p̄secutio maiō in eccl̄a que erat iherosolimis  
 et om̄s dispersi sunt p̄ regiones iudee et samarie. p̄ter ap̄los



Cutauiit autē stephanū vni thymorati / et fecerit plani-  
 tum magnū sup illū Saulus autē devastabat etiā  
 p domos mīras et trahēs viros ac mīliēres tradebat mauso-  
 dia / Igitur qui dispersi erāt pīnsibāt eūnglizates verbū  
 da ciuitates et castella iude / philippus autē descendēs in  
 ciuitatem samarie predicabat illis xpm / Attendebāt autē  
 turbe hīs que a philippo dicebāt vnānīter audietes et uide-  
 tes signa que faciebat / multi em̄ eorū qui habebāt spm̄ m̄m̄  
 dos clamantes voce maḡ exiebat / multi autē palitii et claudi-  
 curati simo / factū est ergo magnū gaudiū in illa ciuitate  
 hic autē quidā nomine symō qui antea fuerat in ciuitate  
 magus seducēs gentē samarie dices se ēē aliquē magnū  
 au ausultabat omēs a mīmo vsq; ad mariniū dicēs  
 hic est vīus dei que vocat̄ magna / Attendebāt autē em̄  
 ppter qd̄ mīto tpe magias suas <sup>acti</sup> demetasset eos / Eū vero  
 credidissent eūnglizantē philippo de regno dei et in nōe  
 ihu xpi baptizantē vni ac mīliēres / Tūc symon / per ip̄e  
 credidit et ad baptizandū eēt ad herēbat philippos videns



## Act9

etiam signa et virtutes magnas fieri. stupens admirabatur cum audis-  
 sent autem apostoli quod erat in iherusalem quia recepit samaria verbum dei.  
 miserunt ad eos petrum et iohannem. Cui cum venisset stauerunt  
 prius ut acciperet spiritum sanctum. Non enim in quocumque illos  
 venerat. sed baptizati tamen erant in nomine domini ihesu. Tunc im-  
 ponebat manus super illos et accipiebant spiritum sanctum. Cum uideret  
 autem symon quia prius magis apostolorum daretur spiritus sanctus.  
 obtulit eis pecuniam dicens. Date et michi haec potestatem ut cui-  
 cumque imposuerit magis accipiat spiritum sanctum. Petrus autem dixit ad  
 eum. Pecunia tua tecum sit in perditionem quoniam domus dei exstas-  
 pecunia possidem. Non est pars tibi neque sortis in simone isto. Cor  
 enim tuum non est rectum coram deo. Penitentiam itaque age ab hac  
 nequitia tua. et roga deum si forte remittatur tibi haec cogitatio  
 cordis tui. Infelle enim avaritia et obligatione iniquatur vi-  
 deo te esse. Respondens autem symon dixit. Praestanti vos promittit  
 dominum ut nichil veniat super me horum quae dixistis. Et illi con-  
 testificati et locuti verbum domini. Redibat in iherusalem et mille  
 regionibus samaritanorum evangelizabat. Angeli autem domini



Locutus est ad philippum dicens Surge et vade contra meridianum  
 ad viam que descendit ab iherusalem in gazam. Hec est deserta. Et su-  
 gens abiit et ecce vir ethiops eunuchus potestamandus rege  
 ethiopia qui erat super omnes gazas eius venerat adorare in  
 iherusalem et reuertebatur sedens super charitum suum legens quod prophetam ysaia  
 Dixit autem spiritus philippo Accede et adiunge te ad charitum istum. Accersens  
 autem philippus audiuit eum legentem ysaia prophetam et dixit  
 putas ne intelligis que legis. Cui ait Et quomodo possum si non  
 aliquis ostenderit michi. Rogavitque philippum ut ascenderet et sederet  
 secum. Locus autem scripte quem legebat erat hic. Tunc quis ad or-  
 cistione ductus est et sicut agnus coram condente se sine voce ob-  
 mutescit sic non aperuit os suum in humilitate. iudicium eius subla-  
 tum est. generator eius quis enarrabit. quoniam tollet de terra vitam  
 eius. Respondens autem eunuchus philippo dixit. Obsecro de quo prophe-  
 tia hoc dicit. an de aliquo alio. Respondens autem philippus os suum  
 aperuit et incipiens a scriptura ista evangelizavit illi iherusalem. Et dum irent per  
 viam venerunt ad quandam aquam. Et ait eunuchus. Aitote aqua  
 quae prohibet me baptizari. Respondit philippus. Si credis



Act

573  
et toto corde licet / et rudes aut / Credo dñ filius eē ih̄m xpm  
et iussit stare dñm / et descendit vtrq; in aqua philippus et  
ernuchus / et baptisat eum / Cū autē ascendisset de aq; spūs  
dñi rapuit philippū et amplius nō vidit eū ernuchus  
Hic em̄ p̄mā suā gaudens / philippus autē inventus est  
in azoto et p̄nsiens eūnglīzauit ciuitatib; cūctis donec  
**S**aulus autē adhuc spiras *in cam* veniret cezarea  
māz et cedis in discipulos dñi / Accessit ad phariseos sacerdotes  
et petiuit ab eis ep̄stas in damascū ad synagogas vsq; quos  
invenisset huiusmodi viros ac mulieres vinctos p̄ducat in  
iherlm / Et cū iter faceret cōtigit ut appropinquaret damasco / et su-  
bito cūfulsit eum lux de celo / Et cecidens miram audiuit vo-  
ce dicentes sibi Saule saule quid me p̄sequis / Quid est tibi  
q̄ba stimlū calcatore et tremēs ac stupēs dixit / Domine  
quid me vis facere / et dixit ad eum Surge et ingredere  
ciuitate et dicet tibi quid te oportet facere / Vin autē illi q̄  
committabatur cū eo stabat sauefacc / Audientes quidz vocem  
nōnne autē videtes / Cūi cū loqueretur ait ad eos illos. leuate



**Acto**

me dēna Surrexit autē saul⁹ dēna ap⁹ qz oclis nichil  
videbat ad mā⁹ autē illū trahētes intrōduxerūt damascū  
et erat i⁹us diebus nō videns et nō māducāt neqz bibu-  
tāt autē quidz discipulus damasci nōie ananias et dixit  
ad illū in iussu dñs Anania At ille ait Ecce ego domine Et  
dñs ad illū Surge vade in viā q̄ vocat⁹ i⁹us et quere in do-  
mo iude saulū nōie tharsensem ecce em⁹ orat⁹ Et uidit virū  
ananias nōie intrōdūcē et pōnētes sibi man⁹ vt visu reci-  
piat Respondit autē ananias Domine audiui amilas de viro h̄c  
q̄nta mala s⁹is tuis in i⁹m fecit et hic h̄c p̄tatem a phariseis  
sacerdotū alligadi om̄s q̄ invocāt nomē tuū Dixit autē ad  
eū dñs Vade qm vas electōis est in iste ut portet nomen  
meū corā gentib⁹ et regib⁹ et filiis isrl Ego em⁹ vīdā illi qm-  
ta oportet eū pati p̄ nomē meo Et abiit ananias et intrō-  
iuit domū Et pōnes ei manū dixit Saul⁹ s⁹ dñs i⁹us  
misit me q̄ appuit tibi in viā qua veniebas ut videas et i-  
plaris spū s̄c Et cōfess⁹ ceciderūt ab oclis eius tag⁹ squae  
et visu recepit Et surrex⁹ baptizatus est et tū accepit tabum



Act

confortatq; affuit autē cū discipulis q̄ erat damasci p̄ dies  
 aliq̄. Et continuo ingressus in synagogas p̄ducebat ih̄m  
 qm̄ hic est filius dei. Stupebat autē om̄s qui audiebat et  
 dicebat. Nōne hic est qui expugnabat in ierlm̄ eos q̄ invocant  
 nomē istud. Et hic venit ad hoc ut vincat illos dūcē ad p̄n  
 apes sacerdotū. Saulus autē magis qualescebat et q̄m̄idebat  
 iudeos q̄ habitabat damasci. affm̄as qm̄ hic est xp̄us. Cū autē  
 implez̄ dies mlti. cōsiliū fecerūt iudei ut eū interficerent.  
 Note autē facte sūt saulo n̄stie eoz. Custodiebat autē et portas  
 die ac nocte ut eū interficerent. Accipientes autē eū nocte p̄mure  
 dimiserūt eū submitteb̄ in sporta. eū autē veniss̄ in ierlm̄ rep̄  
 tabat iugere se discipulis. Et om̄s timebat eū nō credēs qz  
 eet discipulus. Barnabas autē apprehensū illū dūxit ad ap̄los.  
 Et narrauit illis quōd in via vidiss̄ dñm. Et qz locutus est ei et  
 quōd in damasco fiducialit̄ egerit in nomē ih̄u. Et erat cū illis  
 m̄tas et exiens in ierlm̄ fiducialit̄ agens in nomē ih̄u. No  
 q̄bat quoq; gentibz et disputabat cū grecis. Illi autē q̄rebat  
 occidere eū. Quod cū cognoviss̄ frat̄ dñm. Deducerūt eū



Actu

caezarea nocte et dimiserunt. Etiam quod per totam iudeam et galileam  
et samariam habebat pacem et edificabat ambulas in timore  
domini et consolatione spiritus sancti replebat. Factum est autem  
ut petrus dum pertransiret universas, deveniret ad istos qui habitabant  
lidde. Invenit autem ibi hominem quemdam nomine eneam ab annis  
octo iacentem in grabato. Cuius homo erat palatinus. Et ait illi petrus  
Aenea sanetur te dominus ihesus christus Surge et sterna tibi. et continuo  
surrexit. Et viderunt illum omnes qui habitabant lidde. et sermone qui  
propositus fuit ad dominum. In ioppe autem fuit quedam discipula nomine  
thabita. que interpretata dicitur dorcias. Hec erat plena opibus  
bonis et elemosinis quas faciebat. Factum est autem in diebus illis  
ut missa in mare. quando lavissent posuerunt eam in cenaculo.  
Cum autem ipse esset lidde ab ioppe discipuli audientes quod petrus esset  
mea. miserunt duos viros ad eum rogantes ne praeterirent  
usque ad nos. Surrexerunt autem petrus venit ad illas. Et ad adventum  
miserunt duxerunt illud in cenaculum. et constituerunt illud omnes vidue  
fletus et ostendentes tunicas et vestes quas faciebat illis dorcias.  
Factis autem omnibus foras petrus ponens genua orat. Et solus



Acto

Ad corpus dicitur Tabitha surge. At illa a puit oculos suos. et viso  
petro resedit. Dans autē illi manū erexit eam. Et cū vocass  
scos et viduas assiguit eam viua. Notū autē factū est p mīsa  
ioppen et crediderūt mlti in dōmno ihu x. c.

**A**ctū est autē ut dies multos moraretur in ioppen apud  
quendam symonē tōrianū. Vir autē qdā erat in cēzarea nōie  
cornelius. Centurio cohortis q dī iūtalī. religiosus et timēs  
deū. tam omni dōmo sua facēs elemosinas multas plebi. Et  
deprecans deū semp. vīdit in iūsu mātē qī hora nona diei  
angelū dei intrēntē ad se et dicētes sibi Corneli. at ille  
mitēs eū timore correptū dixit. Quis es dōmīe. Dixit  
autē illi. Orōnes tue et elōne tue ascederūt in meōriam  
in conspectu dei. Et nūc mīte viros in ioppen. et accersī sy  
mone q gēimāt petro. Hic hospitat apud quedā homīem  
tōrianū cuius est dōmū iuxta mare. Hic dicit tibi que opte  
at te facere. Et cū discessiss angelus q loqbat illi. vocauit  
duos domesticos suos. et mīlīte metūctē dñm. et hīs q  
illi patebat. quib9 cū narrass omnia mīsit illas ad ioppen.



Postea autem die iter illis factis et agnitionibus civitati  
 ascendit petrus in superiora ut oraret circa hora sexta et advesperum  
 voluit gustare / paratibus autem illis coadit super eum mens ex  
 cessus et vidit celum apertum et descendens vas quoddam velut  
 lintheum magnum quatuor micis submitti de celo in terram usque  
 erat omnia quadrupedia et serpentina terre et volatilia celi / et facta  
 est vox ad eum dicens Surge petre accide et manduca. Atque  
 petrus Absit domine quia nunquam manducaui omne quod vivit et movetur  
 et vox iterum secundo ad eum que deus purificat tu commue non  
 dixisti / hoc autem factum est propter et statim receptum est vas ma-  
 gnum et dominum intra se hesitante petro quidnam esset visio quod  
 vidisset ecce viri qui missi erant a cornelio migrantes domum symo-  
 nis astitērunt ad ianuam / et cum vocasset intro gabar si symon  
 cognovit petrus illic habitare / petrus autem cogitante devotione  
 dixit spiritus ei / ecce viri tres querunt te Surge itaque et descende  
 et vade cum eis nichil dubitas quia ego misi illos / Descendens  
 autem petrus ad viros dixit / ecce ego sum que queritis que causa  
 est propter quam quiritis venistis / responderunt Cornelius centurio vir



## Acty

iusto et timens deum et testam<sup>en</sup>tum habens ab omni<sup>ni</sup>sa gente iudeorum  
 insu<sup>m</sup> accepit ab angelo suo accersire te in domum suam et audire  
 verba abste. Introducens igitur eos recepit hospicio. Sequenti autem  
 die surgens profectus est ad eis. Et quidam ex fratribus ab ioppe comi-  
 tati sunt eum. Altera autem die introiit cesaream cornelius  
 vero expectabat eos convocatis cognatis suis et amicis amicis  
 Et <sup>factu</sup> est ad introitum petri obuius venit ei cornelius. Prostratus  
 ad pedes eius adorauit. Petrus vero leuauit eum dicens Surge.  
 Quod facis et ego ipse homo sum. Et laques tu illo inuenit et inuenit  
 multos qui conuerant. Dixitque ad illos. uos scitis quod ab horatio  
 sit vir iudeo quicquid. aut accedere ad alienigenam. Et michi ostendit  
 deus nomen et communem aut immundum dicere hominem. Propter quod  
 sine dubitatione ueni ad uos accersit. Introito ergo quia obuius  
 accersisti me. Et cornelius ait <sup>et nudi</sup> ~~simon~~ quanta die usque ad hanc  
 horam. Orans eram hora nona in domo mea. Et ecce uir  
 stetit ante me in veste candida et ait. Corneli exaudita e  
 oratio tua et elemosine tue commemoratae sunt in conspectu dei.  
 Mitte ergo in ioppen et accersis symonem qui cognominatur petrus.



hic hospitatur in domo symonis coniarj iuxta mare. Is ad  
 advenit loquetur tibi. Confestimque misi ad te rogans ut venires  
 ad nos. Et tu benedixisti vivendo. Nunc ergo omnes nos in conspectu  
 tuo assue audire omnia quecumque tibi precepit a domino. Apres  
 autem petra os suum dixit. In veritate comperi quoniam non est proinde  
 acceptor deus sed in omni genere que fieri eum et operatur iusticia.  
 Acceptus est illi verbum eum suum misit filijs israel amicitias pacis  
 publicum christum. Hic est omnis dominus. Vos scitis quod factum est vobis  
 promissa iudeis. Incipies enim galilea per baptismum et predicat  
 iesus christum a nazareth. Quo vivit eum deus spiritu sancto et virtute que  
 pertransiit benedicens et sanando omnes oppellens a diabolo quoniam  
 deus erat cum illo. Et nos testes sumus omnia que fecit in regione  
 iudeorum et in iherusalem. Que occiderunt suspendentes in ligno. Hunc deo  
 suscitavit tertia die. Et dedit eum mandatum fieri in omni populo sed ce-  
 lestibusque perordiat a deo nobis qui manducamus et bibimus cum illo  
 per quod superavit a mortuis. et conversati sumus cum eo pluribus diebus. Et  
 precepit nobis predicare populo et testificari quia ipse est qui constitutus  
 est a deo iudex vivorum et mortuorum. Hunc omnes prophete testimonium



## Acta

phibet videri remissioꝝ p̄ccatoꝝ accipe p̄nomen eius. om̄s  
 qui credet in eū. Ad huc loquente petro vā her. cecidit spūs  
 s̄ctus sup̄ om̄s q̄ audiebat vñ et obstupuerūt ex̄tūatione  
 fideles qui venerat ad petro q̄ et in nationes gr̄a spūs s̄cti  
 effusa est. Audiebat enī illos loquentes linguis et magni  
 ficates deū. Tūc r̄ndit petro. Nūq̄ aqua q̄s prohibere potest  
 ut nō baptisent̄ hī q̄ sp̄m s̄m acceperūt sicut et nos. Et iussit  
 eos in nomine ih̄u xp̄i baptisari. Tūc rogauit eum ut ma  
 neret apud eos aliquē diebus. Audientē autē apli et fr̄es q̄  
 erat in iudea qm̄ et gentes receperūt vñ dei et magnificabat  
 deū. Petrus ergo post illud t̄pis voluit ire ierl̄mam et con  
 vocat fr̄es et confirmat̄ egressus ē i ierosol̄m q̄ vñ facies p̄ re  
**Q**um̄ ascendisset autē petro *cap. xi* t̄iones docēs eos,  
 ierl̄mam disceptabat ad v̄sum illud q̄ erat ex̄tūatioe dicētes.  
 Quare introisti ad viros p̄p̄ciū gentes et inducasti cum  
 illis. Incipies autē petro exponere illis ordines dñes. Ego  
 erat in ciuitate iappe oras et vidi in excessu mentis visionē  
 Descendes vas quoddam velut lintheū magnū q̄tuor micis



submitti decelo et venit usque ad me in quod mures consideravi  
 et vidi quod nupedia terre et bestias et reptalia et volatilia celi  
 Audivi autem et voce dicentem michi Surge petre. occide et madu-  
 ca. Dixi autem domine nequaquam quia commune est mihi mundum nunc intrare  
 in os meum. Vidit autem vox sedens decelo et tunc deus mundavit tu  
 non commune dixisti. Hoc autem factum est propter et recepta sunt in suum  
 omnia in celum. Et ecce confestim tres viri astiterunt in domo mea  
 et amissi a caesarea ad me. Dixit autem spiritus michi: ut irem  
 ad illis nichil hesitans. Venit autem mecum et sex fratres isti et in-  
 gressi sumus in domum viri. Mater autem nobis quo vidisset an-  
 gelum in domo sua staret et diceret sibi: Mittite in ioppen et ac-  
 cersite symonem qui cognominatur petrus qui loquitur tibi verba in  
 quibus saluus eris tu et universa domus tua. Cum autem cepisset  
 loqui cecidit spiritus sanctus super eos sicut et in nos in initio. Recordatus sum  
 autem verbi domini sicut dicebat: Johannes quidem baptizavit aqua. vos autem  
 baptizabimini <sup>in</sup> spiritu sancto. Si ergo eandem gratiam dedit illis deus sicut  
 et nobis qui credidimus in dominum Iesum Christum. Ego quis eram  
 qui possem prohibere deum. Ne daret spiritum sanctum credentibus in



## Acty

nome ihu xpi. hys audire tacuerunt et glorificauerunt deu dicentes,  
 Ergo et genab<sup>9</sup> deus <sup>penitentia</sup> p<sup>ri</sup>mar<sup>9</sup> adiuta dedit. Et illi qd<sup>9</sup> qui di  
 spsi fuerat a<sup>9</sup>bulacoe que facta fuerat substephano p<sup>9</sup> am:  
 bulauerunt usq<sup>9</sup> p<sup>9</sup>hemice et cypnd et antiochia nemi loque  
 tes vnumq<sup>9</sup> solis iudeis. Erat aute qd<sup>9</sup> ex eis vir cipri<sup>9</sup> et ar  
 renei qui cu introisset antiochia loq<sup>9</sup>bat<sup>9</sup> ad grecos amica  
 antes dnm ihu. Et erat mag<sup>9</sup> dnm cu eis multusq<sup>9</sup> m<sup>9</sup>is q<sup>9</sup>so  
 est ordeau addm<sup>9</sup> p<sup>9</sup>venit p<sup>9</sup>mo ad aures e<sup>9</sup>ae que erat utilis  
 sup<sup>9</sup> istis. Et mismit barnaba vsq<sup>9</sup> ad antiochia<sup>9</sup> eruat<sup>9</sup> pre  
 miser et uidiss<sup>9</sup> gram dei gauisus est. Et hortabat<sup>9</sup> omis m<sup>9</sup>ppo  
 suo cordis p<sup>9</sup>manere in dno. q<sup>9</sup> erat vir bonus et plenus spu  
 sco et fide. Et appoita est ista multa dno. p<sup>9</sup>faus est aute d<sup>9</sup>nethe<sup>9</sup>.  
 sim ut q<sup>9</sup>eretur saulu. quecum inueniss<sup>9</sup> p<sup>9</sup>duxit antiochiam.  
 Et annu totu<sup>9</sup> q<sup>9</sup>sa<sup>9</sup> p<sup>9</sup>it in e<sup>9</sup>ia et docuerunt turbas multam  
 ita ut cognosceret<sup>9</sup> p<sup>9</sup>mu antiochie discipuli xpiani. In hys ar  
 diebus sup<sup>9</sup>venenit ab iherosolimis p<sup>9</sup>p<sup>9</sup>he antiochia. Eratq<sup>9</sup> mag<sup>9</sup>  
 exultaco nob<sup>9</sup> q<sup>9</sup>ggat<sup>9</sup>. Et surtes unus ex eis noie agab<sup>9</sup> sigfi  
 cabat p<sup>9</sup>ssim famaz magna futam in vni<sup>9</sup>sa orbe terrarum.



et sic facta est sub claudio cesare. Discipuli autem put quissus  
 hic <sup>propterea</sup> propositum in mysterium mittere hunc in iudea finibus  
 quod et fecerunt mittentes ad seniores primas barnabe et saul.  
**E**odem autem tempore misit herodes rex manu ut affli-  
 geret quosdam de ecclesia. Cecidit autem iacobum fratrem iohannis gladio.  
 videns autem quod placeret iudeis apposuit apprehendere et petrum. Erat  
 autem dies azimorum quem cum apprehendisset misit in carcerem talem  
 quod quatuordecim militum ad custodiam. Volens per pascha producere  
 eum populo. Et petrus quidem suabatur in carcere. Oratio autem fiebat  
 sine intermissione ab ecclesia ad deum pro eo. Cum autem productus esset  
 eum herodes in ipsa nocte. Erat petrus dormiens inter duos milites  
 vinculus cuiusmodi duabus autem custodes ante hostium custodiebat  
 carcerem. Et ecce angelus domini assistit et lumen refulsit in sua  
 cella. <sup>transiens</sup> paulusque latere petri excitavit eum. Dicens Surge velociter  
 et cederis cathene de manibus eius. Dixit autem angelus ad eum  
 pererge et calceas te caligas tuas. et fecit sicut. Et dixit illi. Et cūda  
 tibi vestimentum tuum ut sequer me. Et exiens sequebatur eum et ne  
 sciebat quod verum esset quod fiebat per angelum. Et stabat autem



## Acta

se visu videre. Trascentes autē p̄maz et scd̄z custodiaz venert  
ad portas ferrea que ducit ad ciuitate que vltro apta est eis  
et exiuites p̄cesserunt viciū vnu et q̄tinuo distessit angelus ab  
eo et petrus ad se reuersus dixit illis scio vere q̄ misit dñs angelus  
ad suū et liberavit me de manu herodis et de om̄i expectatōe  
plebis iudeorū. Considerasq̄ venit ad domū marie m̄ris ioh̄is  
q̄ cognominatus est marcus vbi erat m̄la congregati et orantes  
pulsate autē eo hostiū ianue p̄cessit puella ad iudeū nomine  
rodeser ut cognouit vocē petri p̄gaudio nō aperiuit ianuā  
sed miris dñs mutauit stare petrus ante ianuā. At illi dixerūt  
ad eam. Insanis. Illa autē affirmabat sic se dīre. Illi autē dice:  
hac angelus eius est. Petrus autē p̄seuerabat pausat. Cū  
autē aperuisset hostiū. viderūt eū et obstupuerūt. Ammens at  
eis mar̄ ut taceret narrat quo dñs eduxisset eū de carcere. Dixit  
q̄ mutuate iacobo et fr̄ibus hec. Et egressus abiit ad aliud lo-  
cū. Iffacta autē die. erat nō p̄ua turbatō inter milites q̄d nō  
de petro eet fr̄m herodes at cū requisisset eū et nō inuenisset  
inquisitione facta de custodibz iussit eos duci. Descendēsq̄ a iudea



in caesaream ibi comoratus est. Et cum uenisset turis et iherosolimis  
 de illi unanimes uenerunt ad eum et persuaderunt blasphemum qui erat  
 super altitudinem et postulabat pacem eo quod aleret regiones eo-  
 ab illo. Statuto autem die herodes vestitus veste regia sedit publi-  
 nali et conuocabat ad eos. Regnans eo turis et iherosolimis  
 manuit dei voces et non hominis. Confestim autem regnans eo turis  
 et iherosolimis percussit eum angelus domini eo quod non dedisset honorem deo  
 et confusus a hominibus expulsum. Vm autem dominus adestabat et multipli-  
 cabatur. Barnabas autem et saulus reuersi sunt ab antiochia exple-  
 to misterio assumpto iohanne qui cognominatus est nircus. **E**t  
 cum uenisset in antiochia que erat antiochia prophete et doctores  
 inquit barnabas et qui symon qui vocabatur niger et lucius  
 cyrenensis et manan qui erat herodis tetrarche colataneus et  
 saulus ministrantibus autem domino illis et ieiunantibus dixit illis  
 spiritus sanctus. Segregate michi barnabam et saulum in opus quod  
 assumpsit eos. Tunc ieiunantes et orantes imponentesque eis manus  
 dimiserunt eos. Et ipsi quod missi a spiritu sancto abierunt selencia et  
 inde nauigauerunt cyprum. Et cum uenissent salamina predicabat



## Actus

in dei in synagogis iudeorum. habebat autem iohannem in ministerio  
 et cum perambulasset multis infulas usque ad paphum in-  
 venerunt quedam virum magnum. pseudo prophetam cuius  
<sup>q. uisitat paph.</sup>  
 nomen erat barjesu qui erat cum proconsole sergio paulo viro  
 prudente hic accersitis barnabam et paulo desiderabat audire  
 verbum dei. Resistebat autem illis elimas magus. sic enim interpretatur  
 nomen eius. querens autem proconsole a fide paulo autem qui et pau-  
 lo repletus spiritu sancto intuens in eum dixit. o plene omni dolo et  
 in fallacia. fili dyaboli mitto omnes iustitias. non desinas subverti  
 vias domini rectas. et nunc ecce manus domini super te. et eris cecus  
 non vides solem usque ad tempus. et quasi cecidit in eum caligo  
 et tenebre. et intuens querebat qui ei manum daret. Tunc pro-  
 consul cum vidisset factum credidit ammirans scilicet doctrina dei. et cum a  
 papho navigassent paulo et qui cum eo erat venerunt in portum  
 panphiliie iohannes autem discedens ab eis reversus est iherosolimam  
 Illi vero persequentes per portum pervenerunt antiochia per diem et ingressi  
 synagogam die sabbatorum sederunt. Post lectorem autem legis et prophetarum  
 miserunt principes synagoge ad eos dicentes. Viri fratres si quid habetis



## Actus

sermo exortationis ad plebem diuite Burgens ante paulo et mar-  
silentiū iudicis ait Viri israelite et qui timetis deū audite. Deus  
plebis israel elegit patres nostros et plebem exaltat cum esset incole  
terra egypti et in brachio extenso eduxit eos ex ea. Et per quadra-  
ginta annos tempus mores eorum sustinuit et nutrit eos in deserto  
et destruens gentes septem terra canaan sorte distribuit eis  
terram eorum. qui per quadraginta annos et per hoc dedit  
iudices usque ad samuelem prophetam. Et exinde postulauerunt reges  
et dedit illis deus saul filium eis virum de tribu beniamin annis  
quadraginta. Et amoto illo suscitauit illis dauid regem. Cui et  
testimoniū perhibens dixit Invenim dauid filium iesse virum scien-  
tior meū qui faciet omnes voluntates meas. Huius deus exsemit  
scilicet promissionem eduxit israel saluatorem ihesum. per dante iohanne ante  
faciem eius adventus baptismi <sup>pentecostis</sup> per me. omni populo israel. Cū implet  
autem iohannes cursu suū dicebat Quē me arbitramini esse. non  
sum ego. Sed ecce venit per me cuius nō sum dignus calceamentū  
pedes soluere. Viri fratres. filii domus abraham et qui in vobis timet  
deū. et vobis vni saluti huius predicante missus sum. Cui huius



Act

em iherosolimam et principes eius hunc ignorantes. et uoces prophetarum que  
per omne sabbatum leguntur iudicantes impleuerunt et nullam tam mortem  
inuenientes in eo pecierunt a pilato ut mitterent eum. Cumque ques-  
uisset omnia que de eo scripta erant deponentes eum delictis pro  
suerunt in monumento. Deus uero suscitauit eum a mortuis tertia  
die. Cui uisus est per multos dies hijs qui simul ascenderant cum eo de  
galilea in iherosolimam. Cui usque nunc testes sunt eius ad plebem. Et  
nos uobis annuntiamus ea que ad patres nostros remissio facta est  
et cum deus hac adimpleuit filiis nostris resuscitatis ihesum. Dicit et  
in primo scilicet scriptum est. Filius meus es tu ego hodie genui te.  
Quod autem resuscitauit eum a mortuis. amplius iam non reusum  
in corruptoribus. ita dixit quia dabo uobis sancta dauid fidelia. Ideoque  
et alias dicit. Non dabis sanctum tuum uidere corruptoribus. Dauid  
omni in sua generatione ad ad ministrasse uoluntati dei. Dormiuit  
et appositus est ad patres suos et uidit corruptoribus. Notum igitur sit  
uobis fratres quia per hunc nobis remissio peccatorum annuntiatur ab omnibus  
quibus non potuistis in lege moysi iustificari. In hoc omnes qui  
credunt iustificati. Videte ergo ne super ueritatem uobis quod dictum est.



in prophetis. videte quod feceritis et admiramini et discipulamini. quod opus  
 operor etiam in diebus vestris. opus quod non creditis si quis erra-  
 tionem dicit vobis. Crementibus autem illis rogabatur eos ut sequenti  
 sabbato loqueretur sibi verba haec. Cumque dimissa esset synago-  
 ga seauti sunt multi iudeorum et tolerantium advenarum paulum et  
 barnabam. qui loquentes ad eos suadebant eis ut permanere-  
 rent in gratia dei. Factum est autem promissa civitate dissemi-  
 ni. Sequenti vero sabbato pene universa civitas convenit  
 audire verbum domini. Videntes autem istas iudei repleti sunt plebi-  
 zelo. Et dicebant hijs que <sup>apostolo</sup> dicebat blasphemantes. Tur-  
 istant paulus et barnabas dixerunt vobis oportebat primum  
 loqui verbum dei. sed quoniam repellitis illud et indignos vos iudi-  
 catis esse vite. Ecce convertimur ad gentes. sic enim precepit vobis  
 deus. posui te in lumine gentibus ut sis in salutem usque ad extre-  
 mum terrae. Audientes autem gentes gaudio se et exaltabant verbum domini.  
 Et crederent quotquot erant portuati ad vitam eternam. Dissemi-  
 nant autem verbum dei promissa regionem. Iudei autem contraxerunt  
 religiosas mulieres et honestas et primos civitatis et exalta-



Act<sup>1</sup>

venit persecutor in paulu et barnaba. et elegerunt eos de fratribus  
 suis ut illi extusso pulvere pedum in eos veniant in conuiuium. Disce-  
 puli quoque replebantur gaudio et spiritu sancto *xiii cap.*

**A**ctum est autem in conuiuium ut scilicet intraret in synagoga iude-  
 orum et loquerentur ita ut crederet iudeorum et grecorum copiosa multitu-  
 do quod vobis iniqui fuerunt iudei suscitauerunt et ad iracundiam excitauerunt  
 animas gentium adversus fratres. Dominus autem dedit cito pacem. multis  
 igitur temporibus demorati sunt fiducialiter agentes in domino testimonium  
 prohibente vobis gratie sue dante signis et prodigiis fieri primario. *Diuisa*  
 est autem multitudo ciuitatis et quidam erant cum iudeis quidam vero  
 cum apostolis. Cum autem factus esset impetus gentium et iudeorum ad  
 principes suis ut gammeliis afficerent et lapidarent eos intelli-  
 gentes confugerunt ad ciuitates liconie. listra et derben. et v-  
 nisam in tantu regione et ibi euangelizantes erant. Et como-  
 ta est multis multitudo <sup>in doctrina eorum</sup> doctrinae pauli autem et barnabas  
 commorabantur listris. Et quidam vir listris in finibus pedibus  
 sedebat claudus ex utero matris sue qui nunquam ambulauerat  
 hic audiuit paulu loquentem cum introiret eum. et uidens quia



haberet fides ut saluus fieret dixit magna voce Surge super  
 pedes tuos et exiliuit et ambulabat. Turbe autem cum vi  
 disse quod fecerat paulus reuenerunt vocem suam licet omne  
 diceret. Si similes facti hominibus descenderunt ad nos. et  
 vocabatur barnaba ioye. paulum vero mercum quoniam ipse erat  
 dux vi. Sacerdos quoque ioyis qui erat ante ciuitate. taurum et  
 conas ante ferens ad ianuam cum populo volebat sacrificare eis.  
 ad missi audierunt apostoli barnabas et paulus. consessis tunc  
 suis exierunt in domos et domos et dixerunt. Vix quid facit? et nos  
 mortales sumus sicut et vos homines amittentes uos ab his uis  
 quasi ad dominum uiuunt qui fecit celum et terram mare et terra que  
 in eis sunt qui in peccatis generationibus dimisit omnes gentes iniqui  
 tates suas et quid non sine testimonio semper reliquit  
 benefactores. De celo dedit pluias et terra fructifera impleb  
 atque et leticia cordi uestra. et hec dicens vix sedauit turbas  
 ne sibi immolaret. Superuenit autem quidam ab antiochia  
 et iconio iudei. et per suas turbas lapidantesque paulum  
 traxerunt extra ciuitate existimantes eum mortuum esse. Caudibus



Act

et discipulis et regens multas civitates per eam die postea cum barnaba  
 in derben. Cumque circumgesseret civitati illi et docuisset multos/re  
 versi sunt listru et yconiu et antiochiam ordinantes amas di  
 scipulo et exhortantes ut permaneret in fide. Et quoniam per multas  
 tribulationes propter nos intravit in regnum dei. Et cum constituisset  
 illis per singulas ecclesias presbiteros et orasset ad ieiunantibus comen  
 daverunt eos domino in quem crediderunt. Transientes quoque per sidiam  
 venerunt in panphiliam et loquentes in synagoga vni dei descendit  
 in italiam. et inde navigavit antiochia. Unde erat tradita  
 gratia dei in opus quod complevit. Cum autem venisset et congregasset  
 ecclesias retulerunt quanta fecisset deus cum illis qui crepuisset hostium fi  
 dei gentibus. Honorati sunt autem tempus non modicum cum discipulis.  
**E**t quidam descendentes de iudea dicebant. Fiebatur nisi *xx. cap.*  
 iudaeis sed <sup>legem</sup> more moysi non potest salvi fieri iustitia ergo sedi  
 tione non nimia paulo et barnabe ad versus illos. Dicebat paulo  
 manete illos ita ut crediderunt. Et statuerunt ut ascenderet paulo  
 et barnabas et quidam alii ex alijs ad apostolos et presbiteros in iherusalem.  
 super hac questione. Illi deducti ab ecclesia perhibebant phoenicem et samariam.



narrantes quosque gentium et faciebatur gaudium magnum omnibus  
 fratribus. Cum autem venissent iherosolimam paulus et barnabas et  
 cum illis erat suscepti sunt ab ecclesia et ab apostolis et a senioribus a  
 nuntiantes quanta fecisset deus cum illis. Surrexerunt autem quidam de  
 heresi phariseorum qui crediderant dicentesque oportet circumcidi eos precipue  
 quod suam legem moysi. Conueneruntque apostoli et seniores iudei de  
 hoc. Cum autem magis confusio fieret stans petrus dixit ad eos  
 Viri fratres vos scitis quoniam ab antiquis diebus in vobis elegit deus populum  
 meum audire verbum eius et credere. et quod nouit corda  
 deus testimonium perhibuit dominus illis spiritu sancto sicut et nobis et mihi  
 discit me eos et illos fide purificans corda eorum. Nunc ergo quod  
 temptatis deum imponere iugum super lucem disputatio quod neque patres  
 nostri neque nos portare potuimus sed per gratiam domini ihesu credimus sal  
 uari quemadmodum et illi. Tacuit autem omnis multitudo et audierunt  
 barnabam et paulum dicentes quanta fecisset deus signis et prodigiis in  
 gentibus per eos. Et postquam tacuerunt respondit iacobus domine Viri fratres  
 audite me. Symeon narrauit quemadmodum deus visitat summe  
 gentes populum non suum. Et hinc concordat verba prophetarum



Not

sicut scriptum est post hec reuoluit et reedificabo tabernaculum dauid  
quod cecidit et <sup>diruta</sup> diruta eius reedificabo et erigam illud ut regnat  
ceteri hominum dominus et omnes gentes sciant quod nunciatum est nomen me-  
um dicit dominus facies hec. Motum a seculo est domino opus suum  
propter quod ego iudico non inquietam eos qui argentibus venduntur  
ad deum sed scite ad eos ut abstineant se a garmatibus simlano-  
rum et fornicatione et suffocatione et sanguine. Moyses enim accipitis  
aliquos huius in singulis ciuitatibus quod cum prouideret in synagogis  
ubi ponitur sabbatum legitur. Tunc placuit apostolis et senioribus cum  
omni ecclesia eligere viros ex eis et mittere antiochia ad paulum  
et barnabam iudei qui confirmantur barfabas et sylam viros primos  
in fratribus scientes per manus eorum. apostoli et seniores fratres huius qui  
sunt antiochie et syrie et cilicie fratribus argentibus salutem. quoniam  
audimus quod quidam ex vobis exiit turbauit vos vestris ecclesiis  
animas vestras quibus non mandauimus placuit. Vos collectis in  
vnum eligere viros et mittere ad vos cum fratre vestro barnaba  
et paulo hominibus qui tradiderunt animas suas pro nomine domini  
iesu christi. animum ergo iudam et sylam qui et ipsi vobis.



Acty

vobis referret eadem. Insimul est enim spiritui sancto et vobis nihil vult imponere  
vobis oneris. <sup>que</sup> Quod hec <sup>que</sup> natio ut abstineatis vos ab immolatis simila-  
cro et sanguine suffocato et fornicatione. et ea que vobis sunt  
non volitis alijs ne feceritis. Alijs custodietes vos bene actus  
ualete. Illi igitur dimissi descendunt antiochia. et congregata  
multitudo tradiderunt epistolam. quam cum legisset gnaus et situs compo-  
sitione iudis autem et silas et ipsi cum essent prophete vobis plurimo con-  
solati sunt fratres et confirmaverunt eos. Facto autem ibi tempore dimissi  
sunt cum pace a fratribus ad eos qui miserant illos. Cuius est sile  
remanere ibi. Solus autem iudas abiit. <sup>ultima</sup> paulus autem et barna-  
bas demorabantur antiochie docentes et evangelizantes civibus  
pluribus. Cum domini post aliquot autem dies dixit ad barnabam  
paulus. reuertentes <sup>ma</sup> visitemus fratres per multas civitates in quibus pre-  
dicavimus dominum quo se habeant. Barnabas autem volebat secum  
assumere et iohannem qui cognominatur marcus. paulus autem roga-  
bat eum ut <sup>q</sup> discessisset ab eis de paphlagonia. et non esset cum  
eis. <sup>missi in</sup> magis non debere recipi. <sup>et</sup> facta est autem dissensio inter  
eos. ita ut discederent ab invice. et barnabas quod assumpto marco



Acto

manu et cypro paulo vero electo syla pfectus e tradito. qd  
 dm asibus p ambulabat at syria et alicia qsmas etas p  
 apies custodire pcepta aploz et senioro **xvii. c**

**P**ervenit autē in derben et listra et ecce discipulus qdā erat ibi  
 nomine tīmotheus filius milieis vidue fidelis pte gentili  
 hūc testimoniū reddebāt qui in listris erat et ytonio presbiter  
 voluit paulo secū pfecti. Et assumēs trādīt eū ppter iudeos  
 qd erat in illis locis. Gaebat em omis q pr eis gentilis esset.  
 Cū autē pōsuerēt ciuitates tradebat eis custodire dogmata  
 que erāt docta ab aplis et senioribz q essent <sup>erant</sup> vltimis. Et  
 ecce quidā qsmabāt fide et hūmābat nūo cotidie tra:  
 seutes autē frigiā et galatie regionē. petiti sūt a sancto  
 spū loqui vñ in asia. Cū autē venissent in missiam rep:  
 tabat ire in bytiniā. Et non pmisit eos spūs ihu. Cū  
 autē pīnsuerēt missiam descenderūt trādē et uiso p noctem  
 paulo ostensa est. Vir macedo qdā erat stas et deprecans  
 eū et duos drāstēs in macedoniā ad iuuā nos. Et autē uisū  
 vidit statū quesiūq pfecti in macedoniā. Certe facti qmāss



## Actus

nos deus euangelizare eis. Navigantes autem a troide recto cursu  
venimus samothracem<sup>tracem</sup> et sequenti die neapolim. et inde philippis  
que est prima pars macedonie ciuitas colonia. Etiam autem  
in hac urbe diebus aliquot<sup>diutius</sup> consistentes. Die autem sabbatorum<sup>dominice</sup> egressi  
sumus foras porta iuxta flumen ubi uidebatur oratio esse. Et sedentes  
loquebatur<sup>sermone</sup> mulieribus que conuerterantur. Et quidam mulier nomine lidia pre-  
sidentia ciuitatis thyatirenorum. colens deum. audiuit rem cum dominus  
appropinquare et intendere his que dicebantur a paulo. Cum autem  
haptus esset<sup>esset</sup> domus eius deputata est dicens. Si iudicatis  
me fidele esse domino. introite in domum meam et manete. et conuertite  
nos. Factum est autem cum esset<sup>esset</sup> nobis ad orationem puella quidam  
gentis symonis phitonis obuiare nobis que questum magnum perpe-  
tabat dominis suis diuinando. Hec subsecuta paulum et nos. Ma-  
luerat dices. Iste homines sui dei extelsi sunt qui amittunt uos  
uia salutis. Hec autem faciebat multis diebus. Dolens autem pau-  
lus et confusus spiritu dixit. precipio tibi in nomine ihesu christi exire ab  
ea. Et exiit eadem hora. Videntes autem domini eius quod exisset spes  
questus eorum. apprehenderunt paulum et sylam perduxerunt in forum.



## Actus

ad principes et offerentes eos magistratibus dixerunt: homo  
quidam civitate nostra cum sint iudei et admutat morem quem  
non licet nobis suscipere neque facere cum simus romani. Et contra  
plebem adversus eos et magistratus ut scissis tuas eorum iusserunt eos  
vinctos cedi. Et cum multas plagas eis imposerunt inserunt eos  
in carcere papietes custodi ut diligeret custodire eos. Cuius  
tale preceptum accepisset inserunt eos in interiore carcere et pedes eorum  
strinxit in ligno. Media autem nocte paulo et silas adorantes lau-  
dabant dominum et audiebant eos qui in custodia erant. Subito vero  
ire motus factus est magnus ita ut moveretur fundamenta car-  
ceris. Et statim aperta sunt omnia hostia et multi vinacula so-  
luta sunt. Expectans autem custos carceris et videns apertas ianu-  
as ceteris euaginato gladio volebat se interficere. Estimans fuisse  
vinctos clamavit autem voce magna: Nichil feceris tibi mali.  
Unus enim hic sumus peritque lucis introgressus est et treme-  
fatus prostravit pauli et sile ad pedes. Et producens eos foras ait:  
domine quid me oportet facere ut saluus fiam. At illi dixerunt:  
crede in dominum ihesum et saluus eris tu et domus tua. Et locati



sunt ei verba domini cum omnibus qui erant in domo eius. Et tollens  
eos in illa hora noctis lauit et plagas eorum. Et baptizatus est  
ipse et omnis domus eius continuo. Cumque perduxisset eos in domum  
sua. apposuit eis mensam et letatus est cum omni domo sua credens  
in deo. Et cum dies factus esset miserunt migratores litteras dicens  
Dimittite homines illos. Nuntiavit autem custos carceris verba her-  
paulo. quia miserunt migratores ut dimittantur. Nunc igitur exi-  
te in pace. paulus autem dixit eis. Ecos nos publice in dignatos  
homines romanos. miserunt in carcerem. et nunc acculite nos eiciunt.  
Non ita fiat. sed ipsi veniant et ipsi nos eiciant. Nuntiavit autem  
litteras migratoribus. ubi her. Dimiseruntque. audito quod romani conven-  
ientes deputati sunt eos et duces rogabant ut egredere-  
ntur de urbe. Exi-  
entes autem decedere inciderunt ad ludia et visis fratribus.  
**Q**uoniam autem perambulans *xviii* consolatus est eos et perfecti sunt  
lassentur amphipolim. et appolonia. et venner thessalonica  
ubi erat synagoga iudeorum. sed quoniam quoniam autem paulus intro-  
iit ad eos. et per sabbata ita disceptabat eis descriptus ad appen-  
ens et misymias quia christum oportuit pati et resurgere a mortuis.



Actus

et quia hic est Christus Iesus quem ego annuncio vobis / et quidam ex eis ac-  
ciderunt et aduicti sunt paulo et sile / et decem et octo gentilibus mul-  
titudine magis et mulieres nobiles non paucae / zelatores autem iudei  
assumendo quod de uolgo viros quosdam malos / et turba facta con-  
citauit ciuitatem / et assistentes domui iasonis querebant eos pro-  
ducere in populum / Et cum non inuenisset eos / traherebat iasonem  
et quosdam fratres ad phariseos ciuitatis clamantes / quoniam hi sunt  
qui vobis concitant / et huc venerunt quos suscepit iason / et hi  
omnes contra decreta cesaris faciunt / regem aliquid dicentes esse  
Iesum / Concitauit autem plebem et principes ciuitatis audientes  
hoc / Et accepta satisfactione ab iasone et a ceteris dimiserunt eos  
Fratres vero confestim per noctem dimiserunt paulum et sylam in  
beroen / Cui cum venissent in synagogam iudeorum introierunt  
hi autem erant nobiliores eorum qui sunt thessalonice qui susce-  
perunt dominum cum omni audientia cotidie scripturas / si ita her-  
se herent / et multi quidam crediderunt ex eis / et gentiliu mulieru  
honestarum et viri non pauci / Cum autem cognouissent in thessalo-  
nica iudei quia et herse predicatum est a paulo dominum dei venerunt



et illuc comouentes et habentes multitudinem Statimque tunc paulus  
 dimiserunt fratres ut uerum usque ad mare Silas autem et timotheus  
 remanserunt ibi. Cum autem deducebat paulum perduxerunt eum  
 usque ad athenas. Et accepto mandato ab eis ad sylam et timotheum  
 ut quam celeriter ueniret ad illud perfecti sunt. Paulus autem cum  
 athenis eos expectaret. mirabatur spiritus eius in ipso. videns ydo-  
 lato dedita ciuitate. Disputabat igitur in synagoga cum iudeis  
 et talentibus et in foro per omnes dies ad eos qui audierant. et quidam  
 autem epicurei et stoici philosophi disserunt ad eum. Et quidam di-  
 cebant. et quid uult seminator uerborum hic dicere. Alii uero dicebant.  
 nouos demum deorum uideat annuntiator eorum quia ipsum et refectum  
 annuntiabat eis. Et apprehensum eum ad ariopagum duxerunt dicentes  
 possumus scire que est hec noua que a te dicitur doctrina. noua enim  
 quedam in sensibus auribus nostris. Voluit ergo scire quid nam uelint  
 hec esse. Athenienses autem omnes et aduene hospites ad nichil  
 aliud uacabant nisi auribus dicere aut audire aliquid nouum. Et cum  
 autem paulus in medio ariopagi ait. Viri athenienses per omnia  
 si supersticiosos uos video. peritentes et uidentes in simulacra uirum



Act.

inremanam in qua scriptum erat / igitur deo et uod ergo ignora:  
 tes colitis. hac ergo amittio vobis / Deus qui fecit mundum et omnia  
 que in eo sunt / hic celi et terre tu sit dominus / non in manus templis  
 habitare / nec manibus humanis colitur / indiges aliquo tu ipse deus omnia  
 vita et inspirator et omnia fecisti / qui ex uno homine de genere  
 hominum habitare super universam facies terre / Desinitis statuta tempora  
 et terminos habitaculis eorum / querere deum si forte attrahent eum aut  
 inveniant / quibus non longe sit / <sup>ab</sup> uno quoque nostrum / in ipso enim  
 vivimus / movemur et sumus / sicut et quidam nostrum poetae dixerunt  
 Spiritus enim et genus sumus / Genus ergo ad sumus dei / non deus  
 est auro aut argento aut lapidibus <sup>hinc</sup> sculptis artis et cogitationis  
 hominis divinum esse simile / et tempora quod huius gratiae despicias  
 deus / Nunc amittat hominibus ut omnes ubique primas agant / eo  
 quod statuit diem in qua iudicatus est orbem in cunctis / in viro  
 quo statuit / sed prebens omnibus suscitatis enim a mortuis animi  
 audissent autem resurrexerunt mortuorum / quidam quidem ininde  
 bant / Quidam vero dixerunt / Audiemus te de hoc /  
 Sed paulus exiit de medio eorum / Quidam vero viri adherentes ei



addidit in quibus dyonysius ariopagita et nile nomine dicitur  
**P**ost hec egressus ab athenis <sup>vi</sup>~~xix~~ mans et alij cum eis  
 venit corintum et invenies quendam iudeum nomine aquilam pon-  
 ticiu genere qui nup venerat ab italia et priscilla uxore eius  
 eo quod precepisset claudius discedere omnes iudeos a roma. Et accessit  
 ad eos. Et quia eiusdem erat artis maebat apud eos et opabatur  
 Fecit autem stenosactorie artis et disputabar in synagoga  
 per omne sabbatum inponens nomen domini ihesu. Convadebar iudeis  
 et grecis. Cum venissent autem de macedonia sylas et timotheus  
 instabar verbo paulus testificans iudeis esse christum ihesum. Contra  
 dictibus autem eis et blasphemantibus extuantes vestimenta sua dixit  
 eis. Sanguis vester super caput vestrum. nunc ego ex hoc ad gen-  
 tes vadam. Et migras nunc mittat in domum cuiusdam nomine  
 tyti iusti colentis deum. Cuius domus erat quidam synagoga. Cri-  
 spus autem archisynagogus credidit domino cum omni domo sua  
 Et nile corinthiorum audientes credebant et baptisabant. Dixit autem  
 dominus nocte per visionem paulo. Noli timere sed loquere et ne ta-  
 ceas. propterea quod ego tecum sum et nemo opponet tibi ut noceat



Act<sup>9</sup>

te qm plus est mltas michi in hac ciuitate Sedit aute ibi.  
annu et sex menses. Dicens apud eos vni dei Gallione aute  
pconsule achaie misurerunt vno anno iudei in paulu. Et  
adduxerunt eum ad etual dicetes qz cont legem hic sra:  
der homibz colere deu **I**napiete aute paulo apit os dixit  
gallio ad iudeos si quidz eet iniquu aliquod aut facinus pessi  
mu o viri iudei recte vos sustinerem si vero qncee sut de vo et  
nomibz et legibz vris vos qm videtis **J**udex ego horu ee nolo  
et minauit eos actuali **A**pprehendentes autem omes sostenen  
pncipem synagoge pauerat eum ante tribual et nihil  
horz gallioni curz erat paulo vero ad ad huc sustinuiss dies  
multos. sibi valefacies nauicta syniam et cudeo pristilla  
et aquila qui sibi toto derat in rephus capt/ hebat em votu  
Deniqz venit ephesum. Et illos ibi reliquit **I**pe vero inqres  
sus synagoga disputabar ad iudeis **I**nfatibz aute eis vt a  
plioni tpe manet non conssit sed valefacies et dices/ **O**pporet  
mo sollempne diem adveniente facere vltimus et itoz valutar  
ad vos <sup>2o</sup> vale valete **P**fact est ab epheso. et destedes cozana



ascendit et salutavit eos et descendit antiochiam et factum  
 aliquanto tempore perfectus est et perambulans ex ordine galiciam regionem  
 et frigiā et confinas omnes discipulos iudeos aut quidam apollo  
 nomine allenadrinus nativus vir eloquens devenit ephesum potes  
 mscriptus. hic erat edoctus viam domini et feruens spiritu loquebatur  
 et docebat diligenter ea que sunt ihesu scilicet in baptisma iohannis  
 hic ergo cepit fiducialiter agere in synagoga et multum audire  
 psallam et aquila assupserunt eum et diligenter exposuerunt  
 ei viam domini. Cum autem vellent ire ad galiam exhortati sunt  
 scripsit discipulis ut susciperent eum. Cui cum perisset gaudium multi  
 tude eis qui crediderat vehementer enim iudeos revincere publice  
 ostendens scriptas esse de ihm christum. **Ad** actum est autem cum  
 apollo esset corinthe et paulus peragratis superioribus partibus re  
 mitteret ephesum et inveniret quosdam discipulos dixitque ad illos  
 Si spiritum sanctum accepistis credentes. At illi dixerunt ad eum Sed neque  
 si spiritus sanctus est audiimus. Ille vero ait In quo ego baptizati estis.  
 Cui dixerunt in iohannis baptismo. Dixit autem paulus iohannes  
 baptizavit baptismum penitentie populum dicens in eum qui venturus esset



pro ipm ut crederet hoc est in xpm / hys auditis baptisati s<sup>u</sup>  
in nomine domni ihu xpi / Et ad imposuiss illis manus paulo  
venit spūs s<sup>an</sup>ctus sup eos / et loq<sup>u</sup>bant<sup>ur</sup> laetis et pphetabat<sup>ur</sup>  
ita ut ipi sibi mēptaret<sup>ur</sup> / Erat autē om̄s vir fere duodecim  
Ingressus<sup>paulo</sup> autē synagoga loq<sup>u</sup>bat<sup>ur</sup> cū fiducia p̄tres menses di  
sputas et suades de regno dei / Enn autē quidā induraret<sup>ur</sup> et  
nō credent<sup>ur</sup> maledictes viam domni corā multitudine discēdes  
ab eis / segregauit discipulos cotidie disputas in stola quodā  
tiranini / hac autē factū est p̄bentiu ita ut om̄s q<sup>u</sup> habitabant  
masya / audiret v̄m dñi iudei atq<sup>ue</sup> doctiles / v̄tutes ; no mo  
ditas deus faciebat p̄ manus pauli / ita ut etiā s<sup>u</sup> laetiores  
deferent<sup>ur</sup> a corpe eius sudoria vel semitina / et recedebat  
ab eis laetiores et spūs neq<sup>ue</sup> egrediebatur / Teptauit autē q<sup>u</sup>da  
doctores iudeis exortatis inuocare s<sup>u</sup> eos q<sup>u</sup> habent spūs  
malos nomine domni ihu dicentes / adiuro vos p̄ ihm que pau  
lus p̄dicat / Erat autē <sup>om̄s dā</sup> strenue iudei p̄ncipis sacerdotū septē  
filij q<sup>u</sup> hac faciebatur / Respondeb<sup>at</sup> d<sup>u</sup> spūs neq<sup>ue</sup> dixit eis / Ahm noui  
et paulū scō vos autē qui estis / Et insiliens hō in eos i<sup>n</sup>q<sup>u</sup>erat



demonum pessimi & domiarum ambo invaluere contra eos  
 ita ut nudi et vulnerati effugeret de domo illa. hoc autem notum  
 factum est omnibus iudeis atque gentilibus qui habitabant ephesi.  
 Et cecidit timor super omnes illos et magnificabant nomen domini  
 ihesu. <sup>et ammirantes artum</sup> multi autem <sup>autem</sup> credentes veniebant confiteres peccata sua.  
 ex his qui fuerat causa sedati totulerunt libros et combusserunt cora-  
 mibus et computat pretijs inveniuntur illorum pecuniarum denariorum quinquaginta milia.  
 ita formidinem dei credebatur et confirmabatur. Hic  
 autem expletis profuit paulus in spiritu transire a macedonia et  
 archaia ire ultimas dicens quoniam et postquam fuero ibi oportet me  
 et romam videre. mittens autem in macedonia duos ex ministris  
 suis sibi theonocem et erastum ipse remansit ad tempus in asia. facta  
 est autem in illo tempore turbatio non minima de via domini. Deme-  
 trius enim quidam nomine argentarius facies edes argenteas dyane  
 praebebat artificibus non modicum questum. Quos convocans et eos  
 qui eiusmodi erant opifices dixit. Viri sancti quod de hoc artificio  
 adquisitum est nobis et videtur et auditur quod non solum ephesi sed pene tota  
 asia <sup>et in</sup> paulo hic suadens aliam multam turbam dicens quoniam non



*Act*

sur dy qui manibz fuit. Non solu aute her pidiabit nob  
 p i i edarguom venire. sed et magne dyane templu m mibi  
 tu deputabit sed et destrui incipiet maiestas eius q tota a-  
 sya et orb colit hys audis repleti st ira et extamaliur dicetes  
 mag dyana ephesioz. Et impleta est ciuitas q fusioe. Et ipe  
 tu ferebat vno aio in theatr. raptis gais et amfatio macedo-  
 nibz comitibz pauli paulo aute nolere intrae i plm no p-  
 miserit eu disciplo. Qd vob et de asye pharibz q erat amia  
 eius miserit ad eu rogates ne se daet i theatr i idas. Alij de  
 aliud clamabat. Etat aute etia qfusa et plues nesciebat q  
 orta quesset. De tba ar de pperit alexandz pelleribz eu i  
 deis alexander qo ma<sup>u</sup> pletio postulato volebat rom redde  
 plos que ut cognouerit iudeu ee. vox facta est vna qm q i p  
 hos duas clamatu mag dyana ephesioz. Et cu sedisset idas  
 dixit vni ephesi. qd n est homi q nesciat ciuitate ephesioz cul-  
 temee magne dyane ionis qz plis. Cu qo hys qdici no possit.  
 qz vos sedutos ee et m<sup>te</sup> tueri age. Adduxistis em hanc istos  
 neq sac legos neqz blasfemates deam mam. Qd si demerit.



et qui cum sint artifices <sup>habet</sup> aduersum aliquem causam, quos facientes a  
<sup>habet</sup> autem et praesules sunt accusati in iure. Si quid autem alius rei quilibet le-  
 gitima causa potest ab solu. Naz et prudentiam argui seditionis ho-  
 die. cum nullus obnoxius sit de quo non possit reddere rationem. <sup>quod</sup>  
 ipse. Et cum haec dixisset dimisit eam. <sup>xxx</sup> <sup>pp. ca.</sup> **P**ostquam autem  
 cessauit tumultus conuocauit paulus discipulos. et exhortatus <sup>eos</sup> pale di-  
 et perfectus est. ut ueret in macedonia. cum autem perambulasset  
 partes illas et exhortatus eos fuisset multo tempore. uenit ad greciam ubi  
 cum fuisset menses tres. facte sunt illi insidie a iudeis nauigantibus  
 in syria. Habuitque consilium ut reuertetur in macedonia. Comitatus  
 est autem eum sosipater priami bordenis. Thessalonicensium uero  
 aristarchus et secus et ganius derbeus et thymotheus. Asiam uero  
 tritacius et thyrophimus. huiusmodi praecessisset. susceperat eos tradere  
 uos uero nauigantibus per dies asinorum a philippiis. et uenitis  
 ad eos tradere in diebus quibus ubi demorati sumus. diebus septem  
 prima autem sabbati cum uenissetis ad fragesed. pome paulus  
<sup>et consummabat uiam cor.</sup>  
 disputabat cum eis perfectus in crastinum. peruenitque simone  
 usque in media nocte. Erant autem lampades copiose in cenaculo



ubi etiam congregati Sedens autem quidam adolescens nomine entychus  
super fenestras cum iungeretur sompno cum disputaret diu paulo  
et ductus sompno cecidit de tertio cenaculo deorsum et sublatus  
est mortuus Ad quem cum descendisset paulus incubuit super eum  
et applexus dixit Noli turbari Omnia enim in ipso sunt in ipso est Asce-  
dens autem frangesque panem et gustas. satisque allocutus usque in  
lucem Sic perfectus est Adduxerunt autem pueri viuentes et conso-  
lata sunt non minime. Nos autem ascendentes in nauim enauigamus  
uimque in ason inde susceptum paulum Secum disposuit ipse per-  
itiam iter factus Cum autem venisset in ason assumpto eo ve-  
nimus in yalenen et inde nauigantes sequenti die venimus ostra-  
cinum Alia vero die applicauimus samum et secunda die venimus  
myleto proposuerat enim paulus transigrare ephesum ne aliquam  
mora illi fieret in asia. festinabat enim si possibile sibi esset ut  
diem pentecosten faceret in iherusalem Amileto autem mittens ephre-  
sim vocauit maiores natu ecclesie qui cum venissent ad eum et  
similiter eorum dixit eis. Vos scitis a prima die quam ingressus sum in  
asiam quam vobis ponne tempus fuerit scire dominum cum omni humilitate



et multis latinis per temptationibus que michi acciderunt ex m[u]ltis  
 diebus iudeorum quod nichil subtraxerim vobis utilium quo minus a-  
 nuntiarem vobis et docere vos publice / Et per domos testificans  
 iudeis atque gentilibus in deum patrem et filium et dominum nostrum ihesu  
 christum / Et nunc ecce alligatus ego spiritu vado in iherusalem que mea  
 ventura sunt michi ignota / nisi quod spiritus sanctus per omnes civitates  
 prestat in duces / quoniam vincula et tribulationes mee manent iherusalem  
 sed nichil horum timeo / ne facio amaram meam preciosorem quam me  
 ipsum / quoniam cunctum cursum meum / et mysterium verbi quod accepi a domino  
 ihesu testificari eveniunt in facie dei. Et nunc ego ceteris quod amplius  
 non videbitur faciem meam / vobis omnibus quos transiit predicatio vestri domini  
 Quapropter testes vos die hodierna / quod mundus sum a sanguine  
 omnium / non enim subterfugi / quo minus annuntiarem omne consilium  
 dei vobis. Attendite vobis et universo gregei in quo vos spiritus sanctus  
 posuit episcopos regere ecclesiam dei / quam adquisivit sanguine suo / ergo  
 scio quo mirabitur post discessionem meam lupi rapaces in vobis / non  
 parcentes gregei. Et ex vobis ipse erigetur vir loquens per verba  
 ut educat discipulos propter se / propter quod vigilare in memoriam veniatis



Act

qm ptemu nocte et die no cessavi di lacrimis / moues vnu qz  
vrm / Et nuc comedo vos deo et vo gae ipsius q potens est e-  
dificare vos / et dnc hereditate sificat omibz Argentu et aux  
et vestes nullis coarui / ipi sat / qm ad ea que m opus e-  
rat / et hys qui metu sunt / ministrant mag iste . Her omia o-  
stendi vob / qm sic laborates oportet suscipe infimos / ac me :  
misit verbi dmi ihu / qm ipe dixit / Beatus est mag dare  
q accipere / Et cu her dixisset / positis genibus suis cu oibus  
illis orat / magno aute fletu factu est om / Et p tiberios p-  
collu pauli osculabat eu / doletos maxie m vo quod dixat  
eis / qm amplius fatie eius non eent visum / et deducebat  
**Q**um aute factu eet ut nauiga **xxi** eum ad narve  
rem / abstracta ab eis recto cursu venimus chod / et sequa  
die rhodiu / et inde patera deinde mtra / et cu inuemssemq  
navi tristitatem i femite astedentes naue nauicauimus  
cu apparuissem at cypro / relinquetes eam ad sinistra nau-  
gaug m syriam / et venis **xxii** Ibi em **xxii** nauis exposita eat  
omus / Inuentis aute discipulis masimq ibi diebq septez qui



paulo dicebat ꝑ spm̄ ne ascenderet iherosolimam. Et plet<sup>ur</sup> diebus ꝑ  
 facti ibamus deducetibus nos omnibus ad uxores et filios usque  
 foras civitatem. Et poſitis genibus in litore orauimus. Et tū  
 valeſceſſemus inuiceꝫ aſcendimus in nauē illi autē redierunt  
 in ſua. Nos vero nauigatione expleta a tyro deſcendimus ptole-  
 maida et ſalutauimus filiis. Maſimo die vna apud illos. Alia  
 autē die ꝑfecti venimus cezaream. Et morantes domū philippi  
 ciuium. qui erat vnus de ſeptē diaconibus. Maſimo apud eū  
 huius erat filie quatuor uirgines ꝑphetantes. Et ad mortuū dies  
 aliquot ſupꝑenit quidā iudea ꝑpha nomine agabus. Is ad ueniſſe  
 ad nos tulit zonā pauli et alligauit ſibi pedes et manus  
 dixit. Hec dicit ſpūs ſcūs. Quid auis zona hec eſt. Sic allig-  
 abitur in iherosolimam. Et tradet in manū genarū. Quod tū  
 audiuiſſemus nos rogabam. Et qui loci illius erat ne aſce-  
 deret ipſe iherosolimam. Tūc inſiuit paulus et dixit. Quid facit  
 flentes et affligetes cor meū. Ego em̄ nō ſolū alligau-  
 ſer mori in iherosolimam ꝑ ꝑatꝫ ſim. ꝑpter nom̄ dñi iſu. Et tū  
 ei ſuadere nō potuiſſes. Quēuimꝫ dūctes. dñm fiat volū-



Act

tas post dies autē istos p̄p̄ari astedebas ierlm. Venerunt  
 autē <sup>quidā</sup> ex discipulis aresarea nobiscū adducētes <sup>p̄p̄ari</sup> ap̄ur que ho-  
 spitanem iasone quedā cyp̄m antiquū disciplinū. Et cū ve-  
 nisset q̄ ueritatem libent̄ exteperunt nos fr̄es. Sequēta autem  
 die introibam paulq̄ nobiscū ad iacobū. Om̄s q̄ collecti sūt se-  
 niores quos cū salutass̄ narrabat p̄ singula que feciss̄  
 dñs in gentibz p̄ m̄st̄m ip̄ius. At illi cū audiss̄ magnifi-  
 cabat dñm. Dixerūtq̄ ei. Vides frater q̄t milia sūt in iudeis  
 qui crediderūt. Et om̄s emulatores sūt legis. Audierūt at-  
 de te q̄ discipulos doceas a moysē eorū qui p̄fectos sūt  
 iudeorū. Dicens nō debere eos trādere filios suos. Neq̄ sed  
 q̄st̄re audiem ingredi. Quod ergo est. Vtq̄z app̄et q̄nemire  
 multitudinem. Audient em̄ te sup̄demisse. Hoc ergo fac qd̄  
 tibi dīcā. Sūt nobis hic quātor vni votū gentes sūt se. Hys  
 assumpas s̄c̄ritā te ad illis. et imp̄ed̄ illis ut radat capita.  
 Ut sciat om̄s q̄ que crediderūt d̄ te falsa sūt. sed ambulas  
 et ip̄e custodies legem. De hys qui crediderūt ex gentibz  
 nos s̄p̄simo iudicātes ut abstineat se ab ydolis ymolato



et sanguine <sup>et</sup> suffocato/et a fornicatione/ **T**u paulus assumptus  
 viris postera die purificatus cum illis intras in templum annun-  
 tians expirationem dierum purificationis donec offerretur pro unoquoque  
 eorum oblatio/ **D**um autem septem dies quiesceret hi qui ab assyria et ar-  
 uidei cum vidissent eum in templo concitauerunt omnes populum/ et  
 iecerunt manus in eum clamantes. viri israelite adiuvate/ **H**ic est  
 homo qui adversus populum et legem et locum hunc/ omnes ubique do-  
 cet in super et gentiles <sup>induxit</sup> in templum/ et violavit sanctum locum istum  
 viderunt enim trophimum ephesium in civitate cum ipso/ que exi-  
 stauerunt quoniam in templum introductus esset paulus/ **C**onmotaque  
 civitas tota/ et facta est concursio populi/ **E**t apprehendentes paulum  
 traherant eum iuxta templum/ **E**t statim clausae sunt ianuae/  
**Q**uerentesque aliter eum occidere/ nuntiatum est tertio cohortis/ quod  
 tota conflueret ibi/ qui statim assumptis militibus/ et cecurionibus  
 decurrunt ad illos/ **C**umque vidissent tertium/ et milites/ cessaverunt  
 percutere paulum/ **T**unc accedens tertius/ apprehendit eum/ et iussit alligare  
 catenis duabus/ et interrogabat quis esset/ aut quid fecisset  
 alii aut aliud dabant in responsa. **E**t cum non posset certum cognoscere



militu iussit duci eum in castra. Et cum remissus ad gradus to-  
 rugit ut portaret a militibus propter vinum populi. Sequebatur eum in latere  
 populi damas / tolle eum et cum remissus induca in castra paulus de-  
 cebat. o. si licet michi loqui aliquid ante te cui dixit ei Grece no-  
 sti / nane tu es egyptius / qui ante hos dies annulum obtulisti et  
 induxisti in desertum quatuor milia virorum sicarios et dixit ad eum  
 paulus Ego hominem quidam iudeus natus antiochia ciliarie non igitur ante  
 multiceps. Rogo autem te / permittite michi loqui aliquid ad populum et ad  
 illos permittit. paulus stans in gradibus annuit manus ad plebem / et  
 magno silentio facto allocutus hebream linguam dicens **xxii**  
**V**iri fratres et patres / audite quam ad vos nunc reddo rationem  
 Cum audisset autem quod hebream linguam loqueretur ad illos / magis persti-  
 tenuit silentium / Et dixit Ego sum vir iudeus / natus detarso ciliarie  
 nutritus autem in ista civitate secus pedes grammaticorum / eruditus  
 iuxta vicem patrie legis / emulatur legis dei / existens sicut et  
 vos omnes estis hodie cuius hanc viam persecutus sum usque ad mortem /  
 alligatus et trahens in custodias viros ac milites / sicut princeps  
 sacerdotum michi testium reddidit / et omnes maiores natu / aetate



aquibus et epulas accipies ad fratres in damasco pergebam. ut  
 ad ducere inde vinctos in iherusalem ut pureretur. Factum est autem  
 cum me et appropinquare damasco media die sabbato de  
 celo circumfulsit me lux copiosa. et decidens in terram audiui  
 vocem dicentem michi. Saul saule quid me persequeris? Ego autem  
 respondi. Quis es domine? Dominus autem dixit ad me. Ego sum ihesus  
 nazareus quem tu persequeris. Et qui mecum erat lucas quidem  
 viderunt vocem autem audierunt eius qui loquebatur mecum. Et dixi  
 quid faciam domine? Dominus autem dixit ad me. Surgens nade da  
 masco. Et ibi tibi dicent de omnibus que te oportet facere. Et cum  
 non videre preclaritate lucis illius. ad manus meas ductus a comi  
 tibus veni damasum. Antonias autem quidam vir sanctus legens bene  
 testimonium ab omnibus habitantibus iudeis. veniens ad me et astans  
 dixit michi. Saul frater respice in me. Et ego eadem hora respondi  
 in eum. At ille dixit michi. Deus patrum nostrorum perdidit te  
 ut cognoscas voluntatem eius. et videris iustum. et audies vocem  
 eius. quia eris testis illius ad omnes homines eorum que videris et audi  
 sti. Et nunc quod moraris? Surge et baptizare et ablue peracta tua



## Act

invocare nomen ipsius / factum est autem reuerentia michi in iherusalem et  
 orati in templo fieri me in stupore mentis / et videre illud dicente  
 manifestum et exi velociter ex iherusalem / quoniam non recipiet testis  
 cum de manu / Et ego dixi / Domine ipsi sciunt quia ego ex am  
 phitheatris in carcerem / et cedens per synagogas eos qui credebant  
 in te / Et cum finideret sanctis stephani testis tui / ego astabam  
 et consensiebam et custodiebam vestimenta misitque illum / et dixit  
 ad me / Vade quoniam ego in naves longe mittam te / Audiebat  
 autem eum usque ad hoc verbum / et levauit vocem suam dicens / tolle  
 dea <sup>hanc</sup> quomodocumque / Non enim perhas est cum uiuis / vociferantibus  
 autem eis et precantibus vestimenta sua / et puluere iactantibus in aere /  
 iussit et tribunus induci eum in carcerem et flagellis cedi et torqu  
 eum ut sciret propter quam causam sit clamor ei / Et cum astuxisset  
 eum lons dixit astanti sibi centurionem paulum / Si forte romanus  
 et in dampnatum / licet vobis flagellare / Cuius audito centurio qu  
 alitem romanum se esse dixit / Accessit ad eum / Et nutuat dicens  
 et uidetur actus es / Hic enim homo cuius romanus est / Accedens aut  
 tribunus dixit / tribunus dixit illi / Dic michi si tu romanus es / At ille



dixit etiam. Et respondit tribuno Ego multa summa curam  
 consecutus sum. Et paulus ait. Ego autem et natus sum princeps ego  
 discessi ab illo qui eum tortum erat. Tribuno quoque timuit  
 pro quod rem scivit quod civis romanus esset. Et quod alligasset eum. Post  
 autem die volens scire diligentius qua causa accusaretur a iudeis  
 solvit eum et iussit sacerdotes convenire. et omne consilium. Et producit  
 paulum statuit inter illos. <sup>Cam xxm</sup> Introdens autem consilium paulus ait. Viri fratres  
 Ego omnia quae bona conversatus sum ante deum usque in hodiernum die  
 princeps autem sacerdotum ananias precepit ostendit sibi percutere  
 os eius. Tunc paulus ad eum dixit. Percutier te deus paries de albata  
 Et tu sedes iudicas me secundum legem. et contra legem iubes me percuti  
 Et qui stabat dixerunt. Baudite simul dei maledictas. Dixit autem  
 paulus. Nesciebam fratres quod princeps est sacerdotum. Scriptum est enim  
 perhapem populi tui non maledicere. Sciens autem paulus quod magna pe  
 ccat saduceos et alii pharisaei. <sup>pharisaei</sup> et clamavit in consilio. Viri fratres. Ego  
<sup>pharisaeus</sup> pharisaeus sum filius pharisaeorum. de spe et de resurrectione mortuorum co  
 iudicor. Et cum haec dixisset. facta est dissensio inter pharisaeos et  
 saduceos. et soluta est infanctio. Saducei enim dicunt non esse resurrectionem



Acto

neq; angelu neq; spm / pharisei aute vtrūq; ofitent<sup>r</sup> / factus  
 est aute clor magnus / et surgentes quida phorū pugnabāt  
 dicētes / Nichil mali invenim<sup>9</sup> in homine isto / <sup>sed si quis locutus</sup>  
 est ei / aut angelus / et tū magis dissensio facta est / Tūmē tū  
 nus ne discerper<sup>r</sup> paulū ab ipis / iussit milites descendē et rāpe  
 eum de medio eorū ac deducere in castra Sequēti aute nocte as  
 sistens ei dñs ait / Constas esto paulē Sicut em testificatus es de  
 me in iulm / sic te oportet et rome testificari / Facta aute die colle  
 genu se quid exiudeis / et deuouerūt se dicētes Neq; maduratos  
 neq; bibitos / Donec occideret paulū / Erāt aute plusq; quadra  
 ctia / qui hāc qūratōz fecerāt / Cui accesserūt ad phariseos  
 sacerdotū et seniores et dixerūt Deuotōz deuouim<sup>9</sup> / nichil nos  
 quistatōz / Donec occidamus paulū / Hūc aute nos notū facite tribu  
 tū galilē ut pducatur illū ad nos / tāq; aliq; tūus cogitū de eo /  
 Nos vero pūsq; appiet / pati sum<sup>9</sup> misicere illū / quodam  
 audiss<sup>r</sup> filiū senonis pauli insidias / venit et intrat castra / nū  
 ciatū paulo / Vocas aute paulus ad se vni extentionibus  
 ait / Adolestētē hūc pduc ad tūm / Hēt em aliq; iudicare illū



Et ille quidz assimes eu adduxit ad thumid' et au' vinctus  
paulus vocat' rogat' me huc adolestet'z pducere ad te herites  
aliqu' loq' tibi appher' d'as aute' thumid' mandillio' secessit ad eo  
seorsu'. Et interrogauit illud et uidet' hoc q' h'et indicare michi  
Ille aute' dixit Iudeis q' venit rogare te ut crastina die paulu  
pducas in totalu' q' aliqu' laus m'pitu' sint de illo Tu vero  
ne credider' illis Insidiat' em ei exiudeis viri amplio' q' qua  
dracista qui se deuenerunt no' manducare neq' bibere donec inu'  
ficiat eum Et nunc pati suu' expectates promissu' tuu' T'buq'  
igit' dimisit adolestet'z papios ne cui loquer' qm nota h'  
sibi feciss' Et vocat' duobz centu' d'ibz dixit ad eos pate mi:  
lites ducetoz ut eant usq' cezaream et eq'oz septuaginta et  
lancearios ducetoz attia hora noctis et iuncta p'ate ut ipo:  
netes paulu' saluu' pduceret ad felice p'side Timuit aute' ne  
forte rapent eu iudei et occideret Et ipo postea calupniat'  
h'et q' inuicem accepiss' stbens eplam q' timete her' et claudiq'  
lysiar' optimo p'sidi felici salute viru' huc apphensu' a iu:  
deis et incipietez m'fici ab eis supuenies ad exitu' eripui.



Actus

accusato quod romanus est volens scire tam quid obiebat illi  
deduci eum in tribunal eorum que inveniri accusari de quibus  
legis iporum nichil vero dignum morte <sup>aut</sup> vinculis hentes tamen.  
Et cum michi placidum esset de insidiis quibus paraverat ei / quod fecerat nisi  
ad te denunciatio et accusatores / ut dicat apud te milites ergo  
secundum preceptum sibi assumptes paulum duxerunt per noctem manci-  
pandum / Et postera die dimissis equibus ut irent ad eum / reversi  
sunt ad castra et cum venisset caesaream et tradidisset epistolam  
procuratoris / statuerunt ante illum et paulum. Cum legisset autem et mis-  
eratus de qua provincia esset / et cognoscens quod de alia esset ait  
Audiam te inquit / cum accusatores tui venerint / Iussitque intro-  
**P**ost quibus autem dies de ~~xxiii~~ c. herodis custodiri eum  
scendit princeps sacerdotum ananias cum senioribus quibusdam  
et titulio quodam oratore qui adierunt pro adversus paulum  
et accusato paulo cepit accusare titullius dicens Cum in multa  
pace agamus pro te et multa contingat pro tua providentia semper  
et ubique suscipimus optime felix cum omni gratia actione ne  
diutius te aulte preteream. oro breviter ut audias nos pro tua clemencia



## Actus

Invenimus hunc hominem pestiferum et contumacem seditionem  
non sed fere in multis orbibus et omnibus iudeis et auctorem  
seditionis secte nazarenorum qui etiam templum violare conatus est  
etque et apprehensum voluit sed legem nostram iudicare. Supremum  
enim autem tribunus lyrias cum in magis cepit eum de manibus nostris  
iubes accusatores eius ad te venire a quo potes ipse iudicari  
de omnibus istis cognoscere de quibus nos accusamus eum. Adiecit  
autem et iudei dicentes hec ita se habet. Respondit autem paulus amment  
sibi per se dicere. Quia multis annis esse te iudicem genti huic facies  
bono animo pro me satisfactum. Potest enim quia non plus sunt dies mihi  
quam duodecim ex quo ascendam ad orare in iherusalem et neque in templo  
invenenit me cum aliquo disputante aut quocumque facientem idem  
neque in synagogis neque in civitate neque probare possit tibi  
de quibus nunc accusat me. Confitear autem hoc tibi quia scis secundum  
quam dicat heresimem sic deservio potius deo meo. credes omnibus que in  
lege et prophetis scripta sunt. Spem habens in deum quia et ipsi homines ex  
pectant resurrectionem futuram iustorum et iniquorum. In hoc et ipse  
studio sine offensione consciam habere ad deum et ad homines



## Act9

semp ipse annos autē p[ro]p[ter] elemosinas factus in gente m[ag]is  
 veni et oblationes et uota in d[omi]nis inueniunt me purifica  
 tum in templo. nō tūc ita neq[ue] tumultu et apprehenderunt me cla  
 mates et dicētes. tolle inimicū n[ost]rū. et uidit autē erastus iudei q[ui]  
 optebat apud te p[ro]desse. ut accusaret si quid haberet aduersu  
 me. Aut h[ic] ip[s]i dicat si quid inueniunt in me iniquitatē. ann  
 stantem in consilio nisi de una hac solido voce qua clamaui  
 inter eos stans. Cum de refrigeratione mortuorū ego uiduor ho  
 die a uob[is]. Distulit autē illos felix trāssit sciens de uia. dicens  
 Du ibimus lysias descendit audiat uos. Iussitq[ue] centurioni custo  
 dize eum. et habere regem. nec quēq[ue] prohibere de suis ministris  
 ei. Post aliquot autē dies veniens felix ad drusilla uxore sua  
 que erat iudea. rogauit ut uideret paulu[m] et audiret ab eo fidē  
 que est in ihu xp[ist]o. Disputare autē illo de iusticia et castitate  
 et de iudicio futuro. t[er]minatus felix respondit. Quod nūc atti  
 ner vade. Tempe autē appropinquans accersiam te. si et sperare  
 q[uod] pecunia daret[ur] ei a paulo. p[ro]pter quod et accersiens eu[m] fre  
 quent[er] loq[ue]bat[ur] cū eo. Biennio autē expleto accepit successore[m]



<sup>pau. cum</sup>  
 felix post tunc festu. volens autē etiam p̄tate iudeis felix volu-  
 it. Festus ergo cum venisset in **xxv** et paulū vinctū  
 p̄miam post edui. ascendit i. lymam a caezarea. Audie-  
 ritq; eum p̄ncipes sacerdotū et p̄mi iudeorū adversus pau-  
 lū. Et rogabat eum. postulates gr̄as adversus eum ut iu-  
 beret p̄ducī eū i. lym. insidias tendentes ut eū interficeret. Myria-  
 festus autē r̄dit serual qd̄z paulū in caezarea se autē ma-  
 nūq; p̄fecturū. Cui ergo mirabilis ait potētes sm̄. desce-  
 dentes sm̄. si qd̄ est in viro t̄men accusent eum. Demorataq;  
 autē inter eos dies nō amplius q̄ octo aut decē descendit  
 caezaream et altera die sedit p̄tribuali. Per iussit paulū de duā  
 tūcū p̄ductus ēet. t̄staterent eum q̄ ab i. lyma descenderat. <sup>et ab i. lyma</sup>  
 iudei. milites et ḡues t̄s obiciētes q̄ nō poterat p̄bare. Pau-  
 lo autē ratiō reddente. qm̄ neq; in lege iudeorū neq; in tēplū  
 neq; in caezarem qd̄q; p̄tavi. Festus autē volens iudeis gr̄-  
 aq; p̄tate respondens paulo dixit. Mis i. lymaz ascendere et  
 ibi de q̄is iudicai. apud me. Dixit autē paulus. Ad t̄bunā  
 caezaris sto. ibi me oportet iudicari. Iudeis nō notū sunt tu meli-



Acto

noxi. Si em noxi. aut dignū morte aliq̃ feci nō reuſo mo-  
ri. Si vero nichil eſt horū in q̃bus h̃y accuſat me / nemo p̃t  
me illis donare. coſarem apello. Tunc feſtus cū galio locutus  
r̃ndit / coſarem appellatū. et ad coſarem ibis / et cū dies ali-  
q̃t cūſacti eſſent. Agrippa rex et heronice aſcenderūt coſarea  
ad ſalutandū feſtū. et cū dies plures ibidē moraret̃ feſtus regi  
iudicauit de paulo dicens. Vir quidā eſt derelictus a felice viro.  
De quo ann eſſem iheruſalē adierūt me p̃ncipes ſacerdotū et  
ſeniores iudeorū. poſtulates adūſi illū dampnare. Ad quos r̃ndi  
q̃z non eſt coſuetudo romanis aliquē hominem dampnare. p̃uſq̃  
is qui accuſat p̃ntes heat accuſatores / locūq̃ defendendi  
accipiat et ad abluendū omnia. Cū ergo huc p̃remiſſet ſine vl-  
la dilatoe ſequenti die ſedes p̃tuali iuſſi adduci virū de quo  
cū aſtiſſent accuſatores nullas cām deferēbat. de q̃bus ego  
ſuſpicabar mala / q̃ones vero quas dē de ſua ſuſpicioe habat  
adverſo eum. et de quoda ihu de ſucto quē affirmabat paulū  
vivere. heſitās autē de quodā q̃ōe dicebā ſi vellet ire iheruſalē  
et ibi iudicari de iſtis paulo autē appellate ut ſuaretur.



Ad augusti cognitiōem iussi seruari donec mittat eum ad cæsarem.  
 Agrippa autē ad festū dixit / volebam et ipse hominē audire.  
 Quas inquit audies eum. Altera autē die cū venisset agrippa  
 et herodice cum multis ambicione et introisset in auditoriū cū  
 tribus et vinctis principalibus ciuitatis iubente festo. Adductus  
 est paulus. Et dixit festus Agrippa res et omnes qui simul adesset  
 nobis videris hic de quo omnis multitudo iudeorum interpellat  
 me ultimis petentes et clamantes nō oportere eū viuere a:  
 plus ego autē compi. nihil dignū eum morte admisisse.  
 Ipse autē hic appellatē ad augustū iudicari mittere. De quo quod  
 certū sciam. Sine ratione enim nō videt mittere vinctū et cas  
 eius nō significat. Agrippa vero ad paulū ait / permittit tibi loq  
**A** vnc paulus extenta manu / **xxvi c** / pro temetipso  
 repit rationē reddere. De omnibus quibus accusor a iudeis res  
 agrippa. esto me hanc eē apud te cū sum defensurus me hodie  
 maxime te sciēte omnia que apud iudeos sūt consuetudines et  
 questionēs / propter quod obsecro patienter me audias. Et quidem  
 uita meam a iuuentute que ab initio fuit in gente mea.



## Act

In ultimis nouerunt omnes iudei praetores me ab inimico si vellet  
 testimonium perhibere cum scilicet tristissima sectam nostrae religionis  
 viri persequens et nunc in spe que ad praesens meos reprimissior sit  
 est adeo isto iudicio subiecto in quo duodecim tribus nostrae nocte ac  
 die defuientes sperat deuenire de qua spe accusor a iudeis  
 rex quid incredibile videatur apud uos si deus mortuos suscitaret  
 Et ego quidem existaueram me aduersus nomen ihesu nazareni  
 debere multa iniqua agere quod et feci utinam. Et multos sanctorum  
 ego in carceribus inclusi a principibus sacerdotum potestate accepta et  
 cum occideretur decretum sententiam et per omnes synagogas frequenter  
 perueniens eos compellebam blasphemare nomen eius et amplius  
 infames meos ipsequebar usque in ierusalem ciuitates in quibus  
 dum uiam damascum cum potestate et permissione principum sacerdotum  
 die medio in uia uidi <sup>regem</sup> rex de celo super splendore solis transire  
 sisse me lucem et eos qui mecum similes erant omnesque nos cum decer-  
 dissemus in terram audiui uocem loquentem mihi hebraica lin-  
 gua Saul saule quod me persequis durum est tibi hoc stimulum  
 calcatum Ego autem dixi quis es domine Dixit autem dominus



Ego sum ihesus nazarenus que tu persequis sed exurge et sta  
 super pedes tuos. Ad hoc enim apparui tibi ut constituam te missum  
 et testem eorum que uidisti et que apparere tibi eripies te de populo  
 et gentibus in que ego nunc mitto te. Appare oculos eorum ut gantur  
 a tenebris ad lucem et de tenebris satane ad deum ut accipiant remis-  
 sionem peccatorum et sorte inter sanctos per fidem que est in me. Unde rex a-  
 grippa. non fui incredulus celestis visionis sed hiis que sunt dama-  
 sci primum et ultimum et in omni regione iudeorum et gentibus gaudere  
 ciabam ut penitus ageretur et converteretur ad deum dicitur penitentie opera  
 facientes. Hoc est causa me iudei cum essem in templo comprehensum  
 temptabant interficere. Auxilio autem adiutus dei estis in hodie  
 diem isto testificatus in monasterio atque maiori nichil extra dices quam ea que  
 prophete sunt locuti futuri esse et moyses. Si passibilis est christus si primo  
 resurrectione mortuorum. lucem annuntians est populo et gentibus  
 hoc loquente eo. et rationem reddente festus magis voce dixit. Insanus  
 paulus. multo lites te ad insaniam quidam. Ne paulus. non insano  
 inquit optime feste. sed veritatis et sobrietatis verba dico seu loquor  
 Sed enim de hiis res ad que et constat loquor. latere enim eum nichil



## Acta

iuri debitor/ neq; in angulo em quidq; horu gestu est/ Credi-  
 ter agrippa pphie Scio qz credis/ Agrippa aute ad paulu in  
 modico suades me xpiani fieri Et paulus Opto apud deum  
 et in modico et in magis/ non tunc sed et os hos q auduit hodie  
 si tales quis et ego su exceptis vinculis his Et fixit rex et be-  
 ronice et preses rex q assistebat eis et ui cu stetissent loqbantur  
 adinvicem dicentes qz nichil morte aut vinculoz dignu quod  
 fer ho hic Agrippa aute festo dixit/ Dimitti poterat hic/ si  
 no appellass cesare Sic iudicat itaq; eu pfer dimitti cu cesari  
**Q**u aute iudicatu est eum nauigare in ytaliam **xxviii**  
 et tradi paulu cu reliq; custodibz centurioni nomine iulio cohe-  
 ris angustis Ascendentes aute navu ad rumetima; incipientes na-  
 uigare ita asye loca egressi sumus pseuerate nob cu aristaro  
 macedone thessalonicensi Sequenti aute die venimus sydone/  
 huane aute tractas iulius paulu pmissit ad amicos ire et cu-  
 ram sui agere Et inde cu sustulissेम subnauigauis a pro-  
 ptea quod cent veni frj et pelagus cilicie Et ibi inuenies  
 centurio naue alexandriam nauigante ad ytaliam inposuit



cui m<sup>o</sup> cat gmtas  
thalassa / mlt<sup>o</sup> at  
pe pacto

nos in eam / Et cum multis diebus tarde nauigantes / et uir de  
remissemus contra wind / prohibente nos vento ad nauigandum  
crete iuxta salmone / et huc iuxta nauigantes uenim<sup>9</sup> in locum  
quendam / q<sup>uod</sup> uocat<sup>ur</sup> boniportus / et cum iam non esset tuta nauigatio  
eo q<sup>uod</sup> ieiunium iam p<sup>er</sup>isset / consolabar<sup>er</sup> eos paulo / dicens eis / Vir  
iudeo / q<sup>uoniam</sup> cum multa iniuria et multo damno non solum oneretur  
nauis sed etiam animarum / inapuar<sup>et</sup> nauigatio / Centulo aut<sup>em</sup>  
gubernatori / et nauclero magis credebat<sup>ur</sup> q<sup>uam</sup> hijs q<sup>ui</sup> a paulo di  
cebat<sup>ur</sup> / Et cum aptus portus non esset ad hyemad<sup>em</sup> / plui<sup>um</sup> statuere  
q<sup>uod</sup> siluam nauigante inde / si quid posset de uentis p<sup>er</sup>uenire yema  
re / portu<sup>m</sup> crete respiciente ad affricu<sup>m</sup> et ad choru<sup>m</sup> / Affricate aut<sup>em</sup>  
austro / estantes se portu<sup>m</sup> tenere / q<sup>uod</sup> siluam cum sustulisset de ason  
legebam<sup>9</sup> creta / Non p<sup>ro</sup> multu<sup>m</sup> aut<sup>em</sup> misit se contra illam  
ueto<sup>m</sup> thipponia / q<sup>uod</sup> uocat<sup>ur</sup> euro aq<sup>ui</sup>lo / Cumq<sup>ue</sup> crepta esset nauis et  
non posset conari inuenire / detenta naui / flatibus fereba  
mur / In insula aut<sup>em</sup> quidam d<sup>omi</sup>nentes q<sup>ui</sup> uocat<sup>ur</sup> cauda po  
tius uix obtinere stapham / qua sublata adiutoys utebat<sup>ur</sup>  
attingentes naui<sup>m</sup> / et timetes ne insulam inaderet sub



## Acto

nullo vase sic ferebat. Validi autē nob̄ tempestate iactat<sup>ente</sup> se.  
quēti die iactu ferenr. Et tertia die suis manibz armamenta  
navis piecerunt in mare. p̄seuerate autē tempestate. Et neqz  
sole neqz syderibz apparetibz p̄luēs dies et tempestate non  
exigua imminere iam ablata erat spes omnis nre salutis  
et tū multa ynnuatio fuisset facta. Tūc stas paulo in medio  
corz dixit. Optebar quiddā oriri audire me. nō egredi a nro  
tra. luāqz facere iniuriam har et iactam. Et nūc vob̄ swadeo  
bono animo se. Amissio em̄ nullius amie erit ex nob̄ p̄qz  
navis. Astut em̄ michi hac nocte angelus dei. cuius su ego et  
cui p̄uis dices. Ne timeas paulo. rezari te oportet assistere. Et  
ecce donauit tibi deus omnes qui nauigant tecū. p̄pter quod  
bono animo estoce vni dicens em̄ deo qz se erit quēdā mod  
dictū est michi. In insula autē q̄ndā oportet nos deuenire  
Sed p̄ q̄ q̄ntadecim<sup>die</sup> uox s̄ruent nauigantibus nob̄ man  
driam. circa mediam noctem suspicabant nautae apparē  
sibi aliquam regionem. Et submittētes boliden inuenerūt.  
passus viginti. Et pusillū inde sepāt. inuenerūt passus



quidam timētes autē ne in aspera loca mitteret deprimi  
 mittentes anchoras quē optabāt diem si ut sciret in salu  
 eē possemus. Nautis vero querētibus fugere denauī. cū misisset  
 scaphā in mare. occasione quēntes sub obtutu q̄i aproa  
 maperēt anchoras extēdere ut tutius nauis staret. Dixit  
 paulus centurioni et militibus Nisi hī in nauē māsēnt. vos  
 salui fieri nō p̄tis. Tūc absederūt milites fīmes scaphę  
 et passi sūt eam eradere. Et cū lūx maperet fieri. rogabat  
 paulus omēs sumere cibū dicens. quādecid hodie die expecta  
 tes ieiunū p̄māet. nihil accipietes. p̄t q̄d rogo vos accipere  
 cibū p̄ salute v̄ra. q̄ n̄llius v̄m capillo decapite p̄bit. Et  
 cū hec dixisset sumēs panē. grās egit deo in conspectu om̄i  
 et cū finisset cepit maducare. Am̄oquiores autē facti omēs  
 et ipi sūpsērūt cibū. Et grās autē v̄mūse omēs in nauē dūcēte  
 septuaginta sex et satiati cibo alleuiabāt nauē dūcētes iacta  
 tes tritū in mare. Cū autē dies factus eēt t̄m nō aq̄  
 stebāt. Symō vero quedā q̄siderabāt gentem littus in quo  
 cogitabāt si possent eicere nauē. et ad anchoras sustulisset



## Acto

committebat se manū similē laxantes iūctās gubernatorū. Ele  
 uato autem remone scilicet flatu autē tendebat ad litus. Et cū ni  
 adissemus in locū buxalassim ubi duo maria conueniebant  
 insperauerat nauū et pro quidā firmā maebar immobilis. Puppis  
 vero soluebat a vi maris. militū autē consiliū fuit ut custodi  
 tos occiderent ne quis ad enatassē effugeret. Centurio autē vo  
 lens suam paulū prohibuit fieri. iussitque eos qui posset nauē  
 mittere se in mare prius et euadere et exire additque et ce  
 teros alios in tabulis ferebat. Quosdam autē super ea quae de  
 nauī erāt. Et sic factū est ut omnes autē euaderet ad terram.  
**E**t cū euasissēmus. tūc cognouimus quod militene *provin* *car*  
 insula vocabatur. Barbari autē praebat non modicā quantitatem  
 nobis. Accensa enim pyra restituebat nos omnes propter imbrem  
 qui imminerebat et frigus. Cū congregassent autē paulus sarmatōrum  
 aliquanta multitudinem. et proposuissē super ignem. vixit a calore  
 cū pressissē inuasit manū eius. Et uiderunt vero barbari pedē  
 tem. Bestiam demar eius admittentes dicebat. Scitis quanta est  
 homo hic. qui cū euaserit demari. vltio non siniet eum viuere.



## Acto

Et ille quidam exortus hostia in igne nichil mali passus est. Cum  
existabat enim in timore glaciis et subito casurus et mori.  
Cum autem illis expectantibus et uidentibus nichil mali in eo fieri.  
Conuictos dicebat eum esse deum. In locis autem illis erat praedia  
principis insule nomine publici qui nos suscipiens uiduo nostra  
benigne exhibuit. Contigit autem praem publici febribus et diuersis  
tota peratui iacere. Ad quem paulus intrat et cum omnes et ipso  
fuisset illi manu saluauit enim. Cuius facto et omnes qui in in-  
sula habebant infirmitates accedebant et curabantur qui et multis  
hominibus nos honorauerunt et nauiculis ipsorum quae nostra erant  
Post menses autem tres nauigauimus in nauis alexandrina quae  
in insula hyemauerat cui erat in signo castoris et tu uenimus  
syntacisam mansimus ibi uiduo. Inde huiusmodi deinde  
nimis rogati et per unum diem flatu austro sexta die uenimus pu-  
teolos ibi in portum fratribus rogati sumus manere apud eos dies  
septem. Et sic uenimus romam. Et inde cum audisset fratres omnes  
nos usque ad apicem et itaque thabernis. Quos cum uidisset paulus  
gras agens deo accepit fiducia. Cum autem introisset romam cen-



## Acto

eius tradidit vinctos p̄fecto/ p̄missu est paulo manere sibi mor-  
 fens extra castra ad custodiēte se milite/ post ita autē die  
 vocauit p̄mos iudeos/ Cūq; conuēnisset dicebat eis q̄to  
 vin frēs michi aduersus plebe facies aut more paternū  
 vinctū ab iherosolimis traditū sum in manus iude romānos/ et cū  
 cū interrogator haberet de me voluerit me dimitte q̄ eo nlla  
 rā eet mortis in me/ Conducite itaq; autē iudeis/ coacti sū appella-  
 re cesare/ Non q̄ gente mag; gens aliq; accusare/ sed ut enu-  
 erem animam meā de morte/ p̄pter hāc igit̃ cām rogavi uos  
 videre et alloqui/ p̄pter spem enī isrl cathena hāc trūdātq;  
 sū/ At illi dixerūt ad eum/ vlos neq; lras accepim; de te a iude-  
 is neq; advenies aliquis fratru nūtiat/ aut locut; est quid de te  
 mali/ Rogamus autē te audire que sentis/ Itaq; desecta hāc  
 notū est nobis/ qz vbiq; ei q̄diat/ Cūq; statuisset autē illi die  
 venerūt in hospitium ad eū p̄lores q̄bz exponēbat testificas re-  
 gnū dei/ suadens qz eis de ihu ex lege moysi et p̄phetis a  
 mane vsq; vsq; et vesp̄in/ Et q̄dam credēbat hys que dicebat  
 a paulo/ quidāz vero nō credēbat/ Cūq; in m̄ia non essent am:



## Actus aploz

senactes distendebat ducere paulo vnu vnu/qz bnc spu scus  
locutus est ppsaiqz ppham adpres mos dices Vade ad pplm istu  
et dic adeos Aure audietis et non intelliget et videtes vide  
bitis et non pspicietis Intraffatu est em cor ppli huius et auibz  
qnter audierut et oculos suos compasserut ne forte videat  
oculis et auibus audiat et corde intelligat et conuertat et sa  
ne eos **N**on autem sit vobis qm gentibus missum est hoc sa  
lutare dei ipi et audient Etiam non eent intelligetes gressi  
sunt iudei multa secu conqzentes Mansit aute paulus homo  
toto in suo conductu disputas Et suscipiebat omes q ingre  
diebat ad eum iudeos atqz grecos pducas regnu dei Et do

gens qm hic est xpus filius dei p que omis mundus iudicabit

**Incipit prologus beati Jeronimi**

**N**on si fiducia sine phibitione in epistolas canonicas et  
in ita ordo est apud grecos qui integre sapiunt et fid  
ritam sectant eplaz septē. que canonicē mutupat  
sicut in latinis codicibus inveniunt Et qz sicut petrus  
pmus est in nūo aploz pme sunt etia eius epistole  
in ordine ceteraz Sed sicut enigmistas dudū ad veritatis line  
am conuerimus ita has eplaz ppo ordini deo nos iuuante  
reddidimus Est em pma eaz iacobi. petri due. iohannis tres  
et iude vna Que sicut ab eis digeste sunt ita quoqz ab mēp  
tibz fidelit in latinū eloquiū vertat/ Nec ambiguitatem  
lectoribus faceret nec smonū sese valetas in pūgret illo



Canonica Jacobi

capitolo loto vbi ~~ante~~ tunc in pma iohannis epla pos-  
tum legimus in qua etiam ab infidelibus translatoribus  
multum erratum esse. a fidei veritate comperimus tunc hinc  
vocaliula. hoc est aque sanguinis et spūs in ipa sua edi-  
tione ponentibus et pīs verbis ac spūs testimoniu obmittē:  
tibus in quo maxime et fides catholica roboratur et patris et  
filii et spiritus scd vna diuinitas substantia comprobatur. Ince-  
tens uero eplis qntū a mra alioq distat editio. lectoris pru-  
dencie detrahū quo sed et tu uirgo dei enstarchū dum a me  
pensius scriptur veritate inq̄res mea quodā senectute inbi-  
dos dentibus corrodendū exponis qui me falsariū corrup-  
torqz sanctas pronūciatur scriptas. Sed et ego in tali opere  
nec emulorū meorū invidiam ptimeo nec scē scriptur  
veritate postentibz denegabo. *Incipit can<sup>on</sup> b. Jacobi epla c. 1.*

**I**acobus dei et domini ihu xpi suus duodecim tribubus  
que sūt in dispersione salute. Omne gaudium existate frēs  
mei cum in temptationes varias incideret. Scietis qz p̄batio fidei  
me p̄cedam opat. *patia* autē opus p̄son hēt ut sitis p̄fcti  
et integri in nullo deficietis. Si quis autē vrm indiget sapia  
postulet a deo qui dat omibz affluenter et nō impperat et da-  
bit ei. postulet autē in fide nichil hesitat. Qui em̄ hesitat filius  
est fluctui maris qui a vento mouet et trāfert. Non ergo en-  
stet homo ille quod accipiat aliqz a deo. *vir* duplex animo  
Inconstas est in omnibus vrb suis. *Glories* autē frater humilis  
in exultatione sua. *Dives* autē in humilitate sua. qm̄ sic flos







## Jacobi

alicuius est vi et non factor. Hic quodabit viro considerati vultu  
 natusque in speculo considerat enim se. Et abiit et statim  
 oblitus est quibus fuerat. Qui autem spernit in lecte perfecte libertate  
 et promittit in ea non auditor obliuiscens factus sed factor operis.  
 Hic habitus in facto suo est. Si quis autem putat se religiosum esse non  
 refrenans lingua sua sed seducens cor suum huius vana est reli-  
 gio. Religio autem mundi et in maculata apud deum et patrem.  
 hoc est visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum et

**P**atres mei non in capite in maculato se custodite ab se  
 lite in personarum acceptione habetis fidem domini nostri ihesu christi glorie. Et enim  
 si introierint in conspectum vestrum vir aureum anulum habens ve-  
 ste candida introierint autem et pauper in sordido habitu et intredierit  
 in eum qui indutus est veste preclara et dixeritis ei tu sede hic bene  
 pauper autem dicat tu sta illic aut sede sub scabello pedum meorum  
 Nonne iudicat caput vos motipos et facti estis iudices cogita-  
 tionum iniquarum. Audite fratres mei dilectissimi. Nonne deus elegit  
 pauperes in hoc mundo diuites autem infideles et heredes regni quod  
 repromissit deus diligetibus se vos autem exhonorastis pauperem



## Canonica

Nonne diuites potentia suaz opprimunt uos: et ipsi trahunt uos ad  
iudicia Nonne ipsi blasphemant bonum nomen quod inuocatum  
est super uos Si in lege perficiatis regalem sed scriptam Diliges  
proximum sicut teipsum Benefacit Si autem probus accipit peccatum  
operam redarguit a lege quoniam transgressores et uicini enim totam  
legem suauiter offendit autem in uno factus est impius Cui  
enim dixit Non mechabeis dixit et non occides Et si non mechabeis  
occides autem factus es transgressor legis Sic loquimini et sic facite  
sicut plegem libet incipientes iudicium Iudicium enim sine misericordia  
est qui non fecit misericordiam Super exaltat autem misericordiam iudicium quod perdit  
fides mei si fides quis dicat se habere opera autem non habet Namque potest  
fides saluare eum Si autem frater aut soror nudus sunt et indigent  
victu cotidiano dicat autem aliquis de uobis illis Ite in pace tale  
faciemini et satuiumini Non dedit autem eis que necessaria sunt corpori  
quid perdit uobis Sic et fides si non habeat opera mortua est in  
semetipsa Sed dicat quis tu fides habes et ego opera Ostende mihi  
fides tua sine operibus Et ego ostendam tibi ex operibus fides meam  
Tu credis quoniam unus est deus Bene facis et demones credunt



## Jacobi

et ostendit<sup>fi</sup> his autē scire o hō mām<sup>qm</sup> fides sine opib<sup>q</sup>  
 otiosa est Abraham pater n<sup>r</sup> nomine ex opib<sup>q</sup> iustificatus est  
 offerens isaac filiū suū sup altare / Vides qm fides copulatur opib<sup>q</sup>  
 illius et ex opibus fides asuata est / et suppleta ē scripta dices Cō  
 didit abraham deo et reputatū est illi adiusticia / et amicus di  
 appellatus est / Vides qm ex opibus iustificat homo / et non ex fide  
 tū Similit<sup>r</sup> autem et raab meretur nomine ex opib<sup>q</sup> iustificata  
 est / s<sup>i</sup> sapiens multos et palia viam eiciens Dicit em corpus  
 sine spū mortuū est ita et fides sine opibus mortua est **in c.**

**N**olite plures mgn fieri frēs mei / scientes qd maius iudi  
 cium suū In multis em offendimus omēs Si qd in verbo nō  
 offendit hic p<sup>r</sup>fectus est vir / p<sup>r</sup>t em freno trahere totū corpus  
 Si em<sup>r</sup> quis frena in ora mittit ad q<sup>r</sup> sentied<sup>r</sup> nobis per omē corp<sup>q</sup>  
 eoz<sup>q</sup> traherim<sup>q</sup> / Sicut et naues tū magne sūt / et a rebus valide  
 minentur / trahunt<sup>r</sup> autē a modico gubernaculo / ubi impetu  
 dirigentis valuit / Ita et lingua modicu quid<sup>r</sup> membr<sup>q</sup> est  
 et magna exultat / Cito qntus ignis qm magna silva mced<sup>r</sup>  
 et lingua<sup>ma</sup> ignis est / et vniuersas migit / Lingua qstituitur



in membris <sup>me</sup> que maculat totum corpus est et inflammat  
 natiuitatis <sup>me</sup> inflammat a iehenna / Omnis enim natura bestia  
 et uolucrum / et spencium et ceterorum domatur domita sunt a natura  
 humana / lingua autem nullus hominum domare potest / Ingenium enim est  
 malum / plena veneno mortifero / Impia benedictio dei et preter  
 et ipsa maledictio homines qui ad similitudinem dei facti sunt / Et quo  
 ore procedit maledictio et benedictio / Non oportet fratres mei hec ita  
 fieri / Nunc fons de eodem fonte emanat dulce et amara aqua  
 Nunc potest frater meus fons vias facere / aut vias fons / Sic nec salua  
 dulce potest facere aquam / Quis sapiens et disciplinatus meus uos  
 inducat ex bona conuersatione sua / operatur suum in mansuetudine sapientie  
 Quod si zelus amarus habetis et contumaces in cordibus vestris nolite glo  
 riari et mendaces esse coram deo / Non est ista sapientia deus de se  
 deus / Bene animalis dyabolica / ubi enim zelus et contumacia / ubi co  
 stantia / et omne opus primum / Et autem deus est sapientia / primum quod  
 pudica est / deum pacifica modesta / suauis / bona essentia / plena  
 misericordia / et fructibus bonis / iudicis sine simulatione / fructus autem iusti  
 tie in pace seminantur facientibus pacem / *quartum capitulum*



645  
Canoica Jacobi

**Q**uid bella et lites in vobis. nōne extorcupis vris. que mi-  
litat in membris vris. concupiscat et nō hōis. occidit et zelat  
et non p̄tis adipisci. luctatis et belligerat et nō hōis p̄pter h̄c.  
q̄ nō postulat. petit et nō accipitis. eo q̄ male petat. ut i-  
gauris vris in s̄m̄at. Adulter nescit q̄ autia h̄c nōi inica  
est deo. Cuiusq̄ ergo voluit autus ee h̄m̄o s̄tū. m̄tus dī q̄stue.  
Aut putat. q̄ s̄ptā inaniū dicit. Ad invidiā q̄cupiscat sp̄us  
qui h̄tat in vobis. maiore ac gr̄am dat. p̄pter quod dicit deo  
sup̄bis resistat. h̄uilibz auto dat gr̄as. Obedi igit̄ estote deo.  
Resistite autē dyablo. et fugiet a vob. Appropinq̄te deo. et app̄q̄-  
lur vobis. Emundate m̄as p̄ctores. Et purificate corda duplices  
an̄o. Arisen estote et luctete. visus v̄r in luctu q̄btat. Et q̄m  
dū in m̄obrem. h̄uiliam̄ in consp̄tu dōm̄. et exaltabit nos  
Nolite detrahē alterutq̄ fr̄es mei. <sup>ozm</sup> Cui detrah̄t fr̄i aut d̄  
iudicat fr̄em. detrah̄t legē et iudicat legē. Si autē iudicas le-  
gem. nō es. s̄ actor legē s̄ iudex. Unus est em̄ legislator et iu-  
dex q̄ p̄t p̄dere et lib̄are. Tu autē quis es es qui iudicas p̄r̄i-  
tū. Ecce nūc q̄ d̄ dicit. Hodie aut crast̄o ib̄m̄o in illā ciuitate



Canonica

et facies q<sup>ui</sup>bus <sup>in</sup> am<sup>ore</sup> et mercabim<sup>ur</sup> et luam<sup>us</sup> facies q<sup>ui</sup>bus <sup>in</sup> us<sup>u</sup>at q<sup>ui</sup>bus  
erit in crastino <sup>et</sup> est n<sup>on</sup> uita u<sup>er</sup>a vapor est admodum p<sup>er</sup>ies  
Demceps exterminatur p<sup>er</sup> eo ut dicat <sup>si</sup> d<sup>omi</sup>n<sup>us</sup> voluit et si vixit  
facies hoc aut illud n<sup>unc</sup> aut<sup>em</sup> exultat in sup<sup>er</sup>bijs v<sup>ost</sup>ris / Om<sup>n</sup>is  
exultatio talis / malig<sup>na</sup> est <sup>et</sup> d<sup>omi</sup>n<sup>us</sup> i<sup>n</sup>quit bonu<sup>m</sup> facere et n<sup>on</sup> faci  
enti p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup>um est illi ut <sup>quid</sup> **H**abite n<sup>unc</sup> diuites plorate  
et plulate in miserijs v<sup>ost</sup>ris que adveniet vobis / Diuitie v<sup>ost</sup>re  
putrefe<sup>re</sup> sunt et vestimenta v<sup>ost</sup>ra a t<sup>er</sup>ribilibus comesta s<sup>un</sup>t / Auru<sup>m</sup> et  
argentu<sup>m</sup> v<sup>ost</sup>ru<sup>m</sup> erugiat<sup>ur</sup> / Et enugo<sup>m</sup> eor<sup>um</sup> in testimoniu<sup>m</sup> vobis e<sup>st</sup>  
Et madurabit carnes v<sup>ost</sup>ras sicut ignis / Thezauru<sup>m</sup> aut<sup>em</sup> v<sup>ost</sup>ru<sup>m</sup>  
uram in nouissimis dieb<sup>us</sup> / Ecce merces op<sup>er</sup>ar<sup>um</sup> qui messe  
runt regiones v<sup>ost</sup>ras que fraudata est a vob<sup>is</sup> clamat / Et clam  
p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup>os in aulib<sup>us</sup> dom<sup>ini</sup> / <sup>in</sup> saliba<sup>oth</sup> <sup>in</sup> m<sup>it</sup>royt<sup>ur</sup> / Epulati estis sup<sup>er</sup>bia  
Et in luxurijs v<sup>ost</sup>ris enuig<sup>is</sup>te corda v<sup>ost</sup>ra / Indie occisionis ad du  
p<sup>er</sup>sis et occidistis iustu<sup>m</sup> / Et n<sup>on</sup> resistit vob<sup>is</sup> / patientes i<sup>n</sup>quit  
estote s<sup>ed</sup> usq<sup>ue</sup> ad adven<sup>tu</sup> d<sup>omi</sup>n<sup>i</sup> / Ecce ag<sup>ri</sup>cola exspectat p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup>u<sup>m</sup>  
fructu<sup>m</sup> t<sup>er</sup>re p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup>et<sup>er</sup> ferens donec accipiat t<sup>em</sup>poraneu<sup>m</sup> et p<sup>er</sup>o  
tinu<sup>m</sup> / patientes estote / et vob<sup>is</sup> q<sup>ui</sup>firmate corda v<sup>ost</sup>ra / q<sup>ui</sup> adven<sup>tu</sup>



147.  
Jacobi

Domini appropinquabit. Nolite indignis scire freres in altis sicut non  
iudicemini. Ecce uider ante ianuam assistit. Exemplum accipite  
fratres laboris et patientie exitus mali et loquamini propter hoc quod  
locuti sunt in nomine Domini. Ecce facti sunt qui sustinuerunt  
suffragia Job audistis et finem Domini vidistis. Cum inuitores  
Dominus et miserator. Ante omnia autem fratres mei nolite iurare neque  
per celum neque per terram neque per aliquid aliud iuramini. Vir autem  
fimo viri est. est non. non vir non sub iudicio decidat. Tristat  
aliquis virum orat equo animo et persallat. Insinuat quis in uobis  
inducat per uobis etiam. Et orant super eum unctores cum oleo  
in nomine Domini et oratio fidei saluabit infirmum. et alleuiabit eum  
Dominus. Et si in peccatis sit. dimittet ei. Confitemini ergo altis per peccata  
vra. Et orate pro uicem ut saluemini. multum enim ualeat de  
peccato iusti assidua. Helias homo erat similis uobis passibilis  
Et oratione orauit ut non plueret super terram. et non pluit annos  
quatuor et menses sex. Et rursum orat et celum dedit pluuiam  
et terra dedit fructum suum. fratres mei si quis ex uobis errauit a  
veritate et conuerit quis eum. scire debet quoniam qui conuerit fecit peccatorum



ab errore vie sue saluabitur a morte et cooperit misericordia patris.

**P**etrus apostolus ihu xpi *Inapuit amonice pen i i car*  
electis adueniens dispersionis ponti-galatie asie capa-  
doce et bithynie scilicet prefatum dei patris in sanctificatoris spiritum  
obediam et aspsion sanguinis ihu xpi Gratia vobis et pax mul-  
tipliciter Benedictus deus et pater domini nostri ihu xpi qui scilicet ma-  
gnam misericordiam suam regnat vos in spem viuam perfructus  
ihu xpi ex mortuis in hereditatem incorruptibilem et incontaminatam  
et in marcescibilem conseruata in uobis qui in ueritate di-  
tissimi prefati in salutem parati reuelati in tempore nouissimo  
in quo exultabitis modicum nunc si oportet gestari in uariis tenta-  
tionibus ut probatio uestra fidei multo preciosior sit auro quod per ignem  
probatur in remanet per laudem et gloriam et honorem in reuelatione  
ihu xpi. Cuiusmodi non uidemus diligatis in que nunc quoque non  
videntes creditis. Credentes autem exultabit leticia in enarra-  
bili et glorificata reportantes finem fidei uestra salute amaran-  
tum. De qua salute expresserunt atque scrutati sunt prophete qui de futura in uobis  
gratia prophetauerunt scrutantes inquit ut quicquid significaret in eis



647.  
116  
**Canonica 1 per**

spiritus christi prænuntiavit eas que in christo sunt passionibus et postiores  
glorias quibus revelatum est quia non sibi ipsis vobis autem ministra-  
bat ea que nunc nuntiata sunt vobis per eos qui evangelizaverunt vobis  
spiritu sancto misso de celo in que desiderat angeli perscrutari propter  
quod succincti lumbos mentis vestre sobrii et perfecti sperate in ea  
que offertur vobis gratiam in revelationem ihesu ihesu christi quasi  
filiis obediencie non effugiamus periculis ignorancie vestre desiderijs sed sciamus eum  
qui vocavit vos sanctum ut et christi simus in omni conversatione sicut quoniam scrip-  
tum est Sancti estis quia ego sanctus sum Et si preterea invocaverimus eum  
qui sine acceptione personarum iudicat secundum scripturam unicuique opus in tempore in  
revelatus vestro tempore conversationis Scietes quod non corruptilibus argento  
vel auro redempti estis servana vestra conversatione paterne traditi-  
onis sed pretioso sanguine qui agni in eternitatem christi domini nostri  
progniti quidam autem constituciones mundi manifestata autem novis-  
simis temporibus propter vos qui per ipsum fideles estis in deo qui susci-  
tauit eum a mortuis Et dedit etiam ut fides vestra et spes  
esset in deo Alias vestras castitates in obedientia caritatis fructus amorem  
simplicia precor de invice diligite attentius. Tenati non exsec-



corruptibili sed incorruptibili p[ro]p[ri]um dei vni et p[ro]muer[is] in  
et[er]nu[m] et[er]na om[n]is caritur fenu et om[n]is gl[ori]a eius tanq[ua]m flos flos  
fenu. eximur fenu. et flos eius deadiu[er] vni ac d[omi]ni maer met[us]  
mi. hoc aut[em] est vni quod enu[n]ciatu[m] est in vob[is] 11. ca[pit]ulo

**Q**uoniam igit[ur] om[n]es malicia et o[mn]em dolum et simula-  
tiones et inuidias et om[n]es detractiones sicut modo geniti in-  
fantes r[ati]onabiles sine lo[d]o lar[is] gaudisate ut in eo re-  
statis in salute Si tam[en] gustast[is] q[uo]m dulcis est d[omi]nus ad que[m]  
accedetis lapid[em] vni ab hominib[us] quid[am] reprobato. adeo v[er]o  
electi et c[on]secrati et vos ip[s]i tanq[ua]m lapides vni sup[er] edifi-  
candi domos sp[irit]uales s[an]cti offerre sp[irit]uales hosti-  
as acceptabiles deo p[ro]p[ri]um xpm p[ro]p[ter] quod q[ui]et sc[ri]pta ecce  
pono in syon lapid[em] sumu[m] angulare electi p[re]cosum[us] et  
q[ui] credidit in eum no[n] q[ui]nder[is] vobis igit[ur] honor credet[ur]  
no[n] credet[ur] aut[em] lapis que[m] reprobaui[n]t edificatores hic factu[m]  
e[st] in caput anguli et lapis offensus et petra scidali h[uius] q[ui]  
offenderu[n]t verbo nec credet in eum in quo et positi su[n]t v[er]os  
et q[ui]et electi regale s[an]ctuarium gens sta[m] p[ro]p[ri]us acq[ui]sit[ur] ut vultis



peni

<sup>enim</sup> ~~inuitiet~~ q̄ decenebns vos vocat in admirabile lūen suū  
 etū aliqui nō p̄p̄us nūc autē p̄p̄us dei etū nō q̄secuti  
 mīaz / nūc autē mīaz q̄secuti / quorū aliqui nō mīstus est nūc  
 autē mīstus est / Eūm obsecro vos tāq̄ advenas et p̄grinos  
 abstinere vos a carnalibz desideis que militat ad̄v̄sus aīz  
 cōsūlatiōem vram inter gentes bonā bēntes s̄vt in eo quod  
 deatāt de vobis tāq̄ de malefactoribz / ex bonis opibz vos  
 q̄siderātes gl̄ificetur deūm in die visitatiōis / Subiecti estote  
 omni cūcti hūane p̄pter deūm / Eūm regi q̄ preceſſerit sine  
 duabz tāqm̄ ab eo missi ad vindictā malefactorū / Ad lau  
 dē vō bono etā s̄c̄ est voluntas dei / vt benefaētes obnuce  
 scere faciat / imp̄dēndū hominū ignorāciā / etiam libei et nō  
 q̄ velame hōnes malitiē libertate / sed sicut sui dei / Om̄s  
 honorate / frat̄nites diligite / Deū tēte / regē honorificate / Verū s̄b  
 dū estote in omni cōre dñis vris nō tm̄ bonis et modestis  
 sed et discolis / Hec est em̄ gr̄ia / si p̄p̄t q̄stiam dei / sustinet quis  
 q̄stiam / paties iniuste / Que est em̄ gr̄ia / si p̄cantes et cola  
 phisati suffertis / Et si benefaētes / et patiet̄ sustinet / Hec est



Canonica

grā apud deū In hac em vocati estis qz et xp̄us passus est p̄ nob̄  
relinquēs vobis exemplū ut seq̄m̄ vestigia eius q̄ p̄m̄ nō  
fecit nec dolus inuentus est in ore eius / cui tū maledicatur  
nō maledicetur / cū patet nō conuincat / Tradebat autē iudi  
canti se iniuste qui p̄tā m̄d̄ ip̄e p̄tulit in corp̄e suo sup̄ liḡ  
ut p̄catis mortui / iusticie viuam⁹ auḡ lūore sanati si⁹  
Etatis em aliqui sicut oues errantes sed conuersi estis nūc  
ad pastorem et episcopum amantē nostrorum *in can.*  
**S**imiliter et mulieres subdite sint viris suis vt et si qui  
non addūt verborū mulierem q̄satorū sūe v̄d̄ lucrifiat / con  
siderates in timore / casta q̄uersatorū vram et uacat sit nō extē  
seus <sup>capillorū</sup> capillatū aut lūdaco auri aut indumenti vestimetorū  
tutus / sed qui abscondit⁹ cordis est homo in incorruptabilitate  
q̄eti et modesti spūs / qui est in conspectu dei laetiplex Sic em  
aliqui et sancte mulieres sperantes in deo ornabat se subiecte  
pp̄is viris / sicut sarā obediebat abrahe dñm eam vocat⁹  
<sup>nuc</sup> tūc estis filie benefactores et nō timetes vllā p̄turbatōne  
viri sicut cohabitantes sed sūam q̄ infirmiori vasculo muliebri



petri

imptretes honore tamq<sup>ue</sup> et coheredib<sup>us</sup> q<sup>ui</sup>ae u<sup>er</sup>ite<sup>ris</sup> ut nō impedi  
ant<sup>ur</sup> orōnes u<sup>er</sup>e. Infide autē om̄s vnāmes in orōe estote co  
patientes fraternitatē auctores mīcōdes modesti humiles non  
reddentes malū p<sup>ro</sup> malo. vel maledictū p<sup>ro</sup> maledictō sed eo  
tr̄no bñdicētes q<sup>ui</sup> in hoc vocati estis s<sup>icut</sup> bñdictio<sup>nis</sup> bñdicite  
possideat. Qui em̄ vita vult diligeret<sup>ur</sup> per videre dies bonos  
coherceat lingua sua a malo et labia sua ne loq<sup>ui</sup>nt<sup>ur</sup> doli  
Declinet autē a malo et faciat bonū inquit p<sup>ro</sup>pe et p<sup>ro</sup>pe  
eam. Quia oculi dom̄i sup iustos et aures eius in p<sup>ro</sup>ces eor<sup>um</sup>  
Voluit autē dom̄i sup facientes mala. Et quis est qui vobis  
noceat Si boni emulatores fūitis Sed et si quid patimur  
p<sup>ro</sup>pter iusticiam beati eius Timorē autē eor<sup>um</sup> ne timuerit<sup>ur</sup>  
Et nō quārebim<sup>us</sup> dnm autē xpm sūficate in cordibus v<sup>ost</sup>ris  
pati s<sup>ed</sup> de satisfactōm om̄i p<sup>ro</sup>peti vos rōm de ea que in vob<sup>is</sup>  
est fide et spe Sed ad modestia et timorē q<sup>ui</sup>as hentes bona  
ut meo q<sup>ui</sup> detrahut vobis tamq<sup>ue</sup> malefōnib<sup>us</sup> q<sup>ui</sup>dat<sup>ur</sup> q<sup>ui</sup> calup  
niat<sup>ur</sup> vram bona in xpo q<sup>ui</sup> sūfiam melius est em̄ bñefici  
entes si velit volūtas dei pati q<sup>ui</sup> mala facientes. Et ex xpus



semel propter nos mortuus est / iusto pro iniusto / ut nos offerret  
 Deo / mortificatos quidem carne / iustificatos autem spiritu In quo et  
 his qui in carne erat spiritualiter veniens perdidit quod manduculi fuerant  
 aliqui. qui expectabat dei patientiam diebus Noe tu sublevar  
 archa in qua pauci id est beati ante salve facti sunt per aqua  
 et quod et nos nunc filii forme saluos facit baptisma Noe car  
 nis depositio sordium. et consue bone manducatio in deum pres  
 rationem ihu xpi qui est in dextera dei. deglutiens mortem ut  
 vite eterne heredes efficeremur perfectus in celum subiecit sibi  
 angelis et potentibus et virtutibus / **iii c** **Q**uisto igitur  
 passo in carne et vos eadem cogitatione armamini etiam qui  
 passus est in carne desit a peccatis ut iam non hominum desideriis  
 sed voluntate dei quod reliquum est in carne vivat quies Sufficiat  
 enim peccatum quous ad voluntatem genitricis confirmamini qui ambulavistis  
 in luxuriis desideriis violentiis. comessationibus. potationibus  
 et illicitis ydolorum cultibus in quibus nunc obstupescit in quo  
 admiratur in querentibus vos in eadem luxurie confusum blasse  
 matres qui reddet rationem ei qui peccatum est iudicare vivos et mortuos.



tuos / propter hoc enim et mortuis evangelizatum est / ut iudicent  
 quid sit / vos in carne / vivat autem spiritus dei in spiritu. Omnis  
 autem finis appropinquabit / Estote itaque perfecti et vigilate in orationibus.  
 inter omnia autem mutua in vobismetipsis caritate quatinus  
 invicem / Quia caritas operatur multitudinem perfectorum / hospitaliter  
 invicem sine inmutacione / Unusquisque sicut accepit gratiam  
 in aliter illa administrat / sicut boni dispensatores multisque  
 gratie dei. si quis loquitur quasi sermones dei. si quis ministrat tamquam  
 ex virtute qua administrat deus in hominibus / ut in omnibus honorificetur  
 deus per ipsum christum qui est gloria et imperium in secula. Carissimi  
 non nolite perire in fervore qui ad temptationem vobis fit / et  
 nolite paucere quasi novum aliquid vobis loquatur / sed comitantes christi  
 passionibus gaudeat ut in revelatione glorie eius gaudeatis  
 exultantes / Si exprimeris in nomine ihesu christi beati es / quoniam  
 quod est honoris glorie et virtutis dei et qui spiritus eius in vobis  
 requiescat / quod ab illis quidam blasphemant a vobis honorificentur.  
 Nemo enim vestrum patiat quasi homicida aut fur aut maleficus  
 aut alienorum appetitor / Si autem ut christianus non erubescat



glorificet autē deum in isto nomine / qm̄ quis est ut in  
piat iudiciū de domo dei. Si autē p̄mū a vobis / qui s̄m̄s  
eorū qui nō credūt dei eivnglio / et si iusto quidz n̄r salua  
bitur impius et p̄tor vbi parebit. Itaqz et hī qui patiūt  
s̄d voluntate dei fideli cātoni comedat aīas suas in b̄nefactis

**M**inores ergo q̄ in vobis sūt obsecro conserior et testis v. c.  
passionū. qui et eius que in futo<sup>2</sup> reuelandi est gl̄ie co  
<sup>grator</sup> m̄tator / p̄stare qui est in vobis / gr̄te dei p̄videtes non  
coacte sed spontanee s̄d deū. neqz turpis luat gr̄a. sed  
voluntarie neqz ut d̄m̄antes in cler̄as sed forma facti q̄s  
et exāmo ut am̄ apparuer̄ p̄nceps pastoz p̄cipiat in mar  
cessibilem gl̄orie coronam. Bilū<sup>2</sup> adolescentes subditi estote  
senioribz. Om̄es autē invicē h̄militatē in sinuate / qz deus  
sup̄bis resistit. Humilibus autē d̄t gr̄am / h̄miliā in i<sup>2</sup>  
subpotenti ma<sup>2</sup> dei ut vos exaltet in tpe visitatōis sue  
Om̄em sollicitudinē vram p̄cantes in eum qui ip̄e  
aura de vobis. Vobis estote et uigilate. qz ad v̄salus vester  
dyabli<sup>2</sup> taqz les ruiens truit queres que devoret. Cui



607.  
Cam. ij pet.

resistite fortes in fide. Scientes eandem passionem ei que in mundo est  
propter unitatem vestram. Deus autem omnis gratie qui vocat vos mercedem  
suam gloriam in Christo Iesu modicum modicum passio. Propter faciem et  
feribit. Quoniam solidabitur. In gloria et impudens in seculo seculorum.  
Propter siluam. Nos fidelem fratrem ut arbitror breuiter sepius absente.  
vos et contestatur. Hec est vera gratia dei in qua erstate. Salutar  
vos que est in Babilone etiam elita et marcus filius meus. Salu  
tate invicem in osculo sancto. Gratia vobis omnibus qui estis dilectissimi.  
**S**imon petrus seruus et apostolus Iesu. *Incapit epla ij. Ca. noica b. pet. apli. Caplm p. m.*  
Christi Iesu qui coequalem nobis sortati sumus.  
fide in iusticia domini et saluatoris nostri Iesu Christi. Gratia vobis et pax  
adimpleatur in cognitione domini nostri. Quod omnia nobis diuine  
virtutis sue que ad vitam et pietatem donata sunt per cognitionem eius qui  
vocat nos in propria gloria et virtute per que maria et pia nos  
promissa donat. Reprehet efficiamini dominice operes non fugietis eis  
que in mundo est concupiscentie corruptionem. Vos autem carissimi omnes  
subinfertis in fide vestra virtute. In virtute autem sancta  
In sancta autem abstinentia. In abstinentia autem patientia. In patientia



*Canonica n*

pietate / in pietate autē amore statimare / in amore car  
fraternit<sup>r</sup> caritate / Hec em si vobis assint et supene / nō va  
tios sed sine fructu vos constituet in dōmī mī ihu xpī co  
gnitōm / Cui em nō preste<sup>nt</sup> hēc causa est / Et manu sep  
tas / obliuione accipies purgationis veterū suorū delictorū  
Quia ppter fides magis satisfagite / ut p bona opera certaz  
viam vocatōm et electōm faciat / Hec em facietes nō pta  
bitis aliqn / Sic em habundat<sup>r</sup> ministrabit<sup>r</sup> vobis introitū in  
eternū regnū dei mī et saluatoris mī ihu xpī / ppter quod  
incipiaz vos sp comōne delictorū / quidz scietes et qsmatos nōs  
in pnti veritate / Iustū autē arbitror qd diu sum in hac thab<sup>r</sup>  
naculo suscitatz vos in comōmōne / certo sum qd velox est  
depositio thabernaculī mei / sed quod et dñs nr ihus xpūs si  
gificabit<sup>nt</sup> michi p reuelatōm / Dabo autē opam et frequenter  
vte vos p q obitu meū ut horū meōra faciat / Non em  
indoctas fabulas secuti / notam fecimz vobis dñi mī ihu  
xpī v<sup>itū</sup> et p<sup>ntiaz</sup> <sup>isrāel  
potentia</sup> sed speculatores facti illius magnitudis  
Accipies em a deo pte honore voce de celo lapsa ad eum



quomodi a magnifica gloria hic est filius meus dilectus in  
quo michi bene complacui ipm audite/ et hac voce nos audio  
de celo allatu cum essemus cu ipso in monte sancto/ et hinc  
fmiorē pphetici sermonis/ cui benefacitis antedecē/ qm luterne  
ardenti lucenti in caligioso loco/ donec dies elucescat et lucifer  
oriatur in cordibus vris/ hoc pmi mltifetes q omis pphetia  
scptē pā mēptatōne non sūt/ Non em voluntate humana alla  
ta ē aliquā pphcia s spū scto inspirate locuti sūt sū dei hōes y ca

**V**enit vero et pphē pseudo in ppo sicut et in vob erūt  
magi mēdices qui mtrduerūt sectas p dīcōis et eū q emitt eos  
dm̄ negat supducetes sibi celere p dīcōm/ et mltā sequet eorū  
furias p quos via veritatē blaffeniabz/ et in auaricia fatis vris  
de vobis negociabūt/ quibz iudiciū iam olim nō cessat/ et p dī  
cia eorū nō dormitat/ Si em deus angelis pāntibz non  
pepat/ sed nudentibus inferni detractos in tartarū tradidit  
in iudiciū cruciados suar/ et originali mudo nō pepat/ sed  
octauū noe iusticie pconem custodiunt/ diluviū mudo impiorū  
induces/ et ciuitates sodomorū/ et gomorreorū in cinerem rediges



Canonica ii

exsione dignat/ exemplū eorū q̄ impie acturi sūt/ pones et iustis  
locis oppressim/ anefandis iniusta ac luxuriosa q̄satione eri  
puit/ aspectu em et auditu iustis erat/ hūcans apud eos/ qui de die  
in diem animam iustam iniquis opibus cruciabat/ Nouit dñs pi  
as deceptatione eripe/ iniquos vero in diem iudicii cruciandos erre  
seruare/ Magis autē eos qui p̄ carne in concupiscentiis in nuditate  
ambulant/ dñationemq̄ contempnūt/ audaces sibi placatos/ sectas  
non metuit̄ introducere blasphematos/ ubi angeli foras et vtu  
te cū sint maiores nō portat̄ aduersū se excreabile iudiciū/  
hūc vō q̄ voluit inobilia pectora nālūt in captiōem et in p̄uiciā  
et in his que ignorat blasphemantes in corruptione sua p̄buit  
p̄p̄ietes mercedis iniusticie voluptate/ existantes diei deli  
cias comendationis et maris/ delicias affluentes in conuiuiis suis  
luxuriantes vobiscū/ oculos habentes plenos adulterij et incessabilis  
delicti/ pellicentes animas instabiles/ cor excitatū auaricia habē  
tes/ maledictionis filij/ dereliquentes vram viam/ errauerūt/  
secuti viam errauit̄ balaam exboffor/ q̄ mercedis iniquitatis a  
mauit/ correptos vero hūc sue vesanie subiugales mutū aial



hominis voce loquens. prohibuit prophete insipientia. huius sunt fontes sive  
 aqua et nebule turbidibus excitare / quibus caligo tenebrarum  
 resuatur / Supbia enim vanitate loquentes. pellicet<sup>in</sup> ~~et~~ in desiderijs  
 carnis luxuriant eos qui paululum<sup>est</sup> ~~refugiunt~~ / Cui in errore conuulsi.  
 libertatem illis promitteres / cum ipsi serui sint corruptionis / a quo enim  
 quis superatus est / huius et finis est / Si enim refugietes conuulsi  
 nes mundi in cognitionem<sup>con</sup> domini nostri et saluatoris ihesu christi / hys vir-  
 sum implicati superant<sup>2</sup> / facta sunt eis postiora p<sup>o</sup>ribus peiora  
 melius enim erat illis non cognoscere vitam iusticie quam per agros  
 retrocedere conuulsi ab eo. quod illis traditum est scilicet mandato / Contigit  
 enim et eis illud per prophetas / Camis reuersus ad suum vomitum

**H**anc ecce vobis / in car<sup>o</sup> / et suscita d<sup>o</sup> voluntatis luti et  
 huius secundum scriptura epistolam in quibus exco<sup>o</sup> vitam in conuulsi  
 terra mente ut meiores sitis eorum que per d<sup>o</sup> verborum. prophetis suis  
 et apostolorum virorum / et preceptorum domini et saluatoris / hoc primum facietis  
 quod veniet in nouissis diebus in deceptio<sup>o</sup> illusores iuxta prophetas co-  
 cupias ambulantes. dicentes Vbi est promissio aut aduentus eius  
 Et quo enim p<sup>o</sup>tes dormierunt / Omnia sic perseuerant / ab imitatio car<sup>o</sup>



Canonica 11 p<sup>ca</sup>

Latet enim eos hoc volentes quod celi erant prius et terra de aqua et per aquam  
consistens dei verbo per quem ille tunc mundus aqua mundatus perit. Celi autem  
qui nunc sunt eodem verbo repositi sunt. Igitur respuati in die iudicii  
et perditionis <sup>impiorum</sup> ipsorum hominum. Unum vero hoc non lateat vos karissimi quod unus  
dies apud dominum sicut mille anni. Et mille anni sicut dies unus. Non  
tardat dominus promissa sed patet agere propter vos. Nolo aliquis perire sed vos  
ad promissa relata. Adveniet autem dies domini sicut fur in quo celi  
magno impetu cussent. Elementa vero calore solvantur. Terra autem et que  
in ipsa sunt opera convellantur. Cum haec igitur omnia dissolueda sint  
quales oportet vos esse in sanctis conversationibus et pietatibus expectantes  
et operantes in adventu <sup>domini nostri ihesu christi</sup> dei per quem celi ardentes solvantur. Et ele-  
menta ignis ardore comburentur. Novos vero celos et novam terram  
secundum promissa ipsius expectamus in quibus iustitia habitabit. Propter quod  
karissimi haec expectantes. Sarcinate studioso laborate in maculati  
et in violati ei inveniri in pace et domini nostri longanimitate sa-  
lute arbitramini. Sicut et carissimus quod frater noster paulus. secundum mi-  
hi sibi sapientiam scripsit vobis. Sicut et in omnibus epistolis loquens meis  
debui in quibus sunt quedam difficilia intellectu. que indocti et

†  
sicut sicut quidam existimant



et instabiles depuatur sicut et cet̃as scriptas ad sua ip̃os p̃ditiōi  
vos igit̃ s̃res p̃fectes <sup>h̃ec</sup> custodite vos metip̃os ne insipieat̃ errõr  
iñducti eruditis a p̃pa s̃mitate Quisat̃ vero m̃ g̃ra . et m̃ cog  
tione dom̃i nostri et saluatoris ih̃u xp̃i sp̃i gl̃a et ñr et m̃die

*Inapit 1 ep̃la canonica l̃ra*  
**Q**uod fuit *Jõh̃m apl̃i car̃y p̃mu* et̃m̃tatis am̃e  
ab̃iñitio q̃d̃ audiũg . quod uidiũg oculis m̃is q̃d̃  
p̃pperim̃g et manus ñre g̃t̃auit̃ de ṽo uite . et ṽia m̃alta ex̃  
et uidiũg et testam̃ et anñciam̃g vob̃ ṽit̃z et̃na . que erat ap̃  
pat̃em . et apparuit nob̃ q̃d̃ uidiũg et audiũg et anñciam̃g  
vob̃ / ṽt et vos societate h̃eatis nob̃am̃ / Et societ̃as ñra sit am̃  
p̃re et filio eius ih̃u xp̃o Et h̃ec s̃c̃im̃g vob̃is ut gaudeat̃ / et gau  
diu ṽest̃ sit pleñu / Et h̃ec est anñciatio qua audiũg ab eo  
et anñciam̃s vob̃is / q̃m̃ deus lux est / et tenebr̃e m̃ eo ño s̃u  
ṽlle Si dixerim̃g q̃m̃ societate h̃emus am̃ eo / Et in tenebr̃e  
ambulam̃g mentim̃ et ño fac̃ĩg veritate Si aut̃e in luce a  
bulam̃g sicut et ip̃e est in luce / societate h̃emus ad̃m̃it̃em / Et  
sanguis ih̃u xp̃i filij eius / em̃udet nos ab om̃i p̃cto Si dixerim̃g  
q̃ p̃ctm̃ ño h̃em̃g . ip̃i nos seduc̃ĩg et ṽitas d̃ nob̃ ño Et Si aut̃e



Canonica 7.

quicquid petita nostra. fidelis et iustus est. ut remittatur nobis peccata nostra  
et emundet nos ab omni iniquitate. Si dixerimus quoniam non peccavimus  
mendaciter faciemus eum et verbum eius non est in nobis. *h. cap.*

**Q**uod si quis  
petierit aduocatum habemus apud patrem iustum Iesum Christum. Et ipse  
est propitiatus peccatis nostris non pro nostris autem tantum. sed etiam propter  
mundum. Et in hoc scimus quoniam cognovimus eum si mandata eius ob  
servamus. Cui dicit se nosse deum et mandata eius non custodit. me  
dax est. et in hoc veritas non est. Cui autem fuerit verum eius. vere  
in hoc caritas dei perfecta est. In hoc scimus quoniam in ipso sumus. si  
dicit se in ipso manere. Debet sicut ille ambulavit. et ipseambu  
lare. si enim non mandatum novum scitis vobis. ~~et~~ mandatum vetus  
quod habetis ab initio. Mandatum vetus est verum quod audistis.  
Iste mandatum novum scitis vobis quod est verum. et in ipso erit  
vobis. quoniam tenebre transierunt. Et lux verum iam lux est. qui dicit se  
in luce esse et fratrem suum odit. in tenebris est usque adhuc. Cui di  
ligit fratrem suum. in luce manet. Et scandalum in eo non est. qui autem  
odit fratrem suum. in tenebris est. Et in tenebris ambulat. et nescit

† in ipso peccata fuerimus



quo ear qm tenebre obtenebunt oculos eius. *Et* dico vob filioli mei  
qm remittitur vob p<sup>ma</sup> ppter nome eius. *Et* dico vobis p<sup>res</sup> qm  
cognovistis enim q ab initio est. *Et* dico vobis adolescentes. qm  
viastis malignu. *Et* dico vob infantes qm cognovistis p<sup>rem</sup> *Et* dico  
vobis iuvenes qz fortes est et v<sup>m</sup> dei in vob manet et viast  
malignu. Nolite diligere mud neq ea que in mundo sunt.  
Si quis diligit mud no est caritas p<sup>ris</sup> in eo. (qm ome quod e  
in mundo. aut est concupia carnis. a concupia oculor. aut supbia  
vite que non est ex p<sup>re</sup> sed ex mundo est. *Et* mudu insit et gau  
pia eius. *Et* qui autem facit volutez dei manet in eternu. *Filioli mei*  
nouissima hora est sicut audistis qz antix venit. *Et* nunc annu  
mli facti sunt. Unde scim qz nouissima hora est. *Et* quob p<sup>di</sup>erunt  
sed non erat ex vobis. Nam si fuisset ex vob. p<sup>ma</sup>sisset v<sup>is</sup>  
ex vob. Sed ut macti sint qm no sunt ante ex vobis. sed vos  
v<sup>is</sup> a sc<sup>o</sup> et nostis omnia. Non sc<sup>o</sup> vobis q<sup>i</sup> i<sup>st</sup>ra  
tibz vltatez. sed q<sup>i</sup> scietibz vltate. *Et* qm ome modanu ex  
vltate non est. Quis est mendax. nisi is q negat. qm ihus  
no est xpus. hic est antixpus qui negat p<sup>rem</sup> et filiu. *Et* dico.

*sicut et de mact in dnu*



qui negat filium nec patrem habet / et qui autem confitetur filium habet  
 et patrem. vos quod audistis ab initio in vobis permaneat. Si in vobis  
 permanerit quod ab initio audistis. et vos in patre et filio manebitis  
 Et haec est re promissio quam ipse pollicatus est nobis vita eterna  
 haec scripsi. Quod debitis qui seducit vos / et vos unionem quam  
 accepistis ab eo maneat in vobis / et non nunc habeas ut aliquis  
 doceat vos / sed sicut unio eius docet vos de omnibus / et verum  
 est et non est mendacium / et sicut docuit vos manete in eo / et nunc  
 filii manete in eo ut cum apparuerit habemus fiduciam / et non  
 confundamur ab eo in adventu eius / Si scitis quoniam iustus est sa-  
 torum quoniam et omnis qui facit iustitiam eripso natus est. *et cetera in cano*  
**V**idete qualem caritatem dedit nobis pater ut filii dei nominemur  
 et simus / propter hoc mundus non novit nos quia non novit eum  
 sed nunc filii dei simus / et non dominum apparet quid erimus / Sed  
 quoniam cum apparuerit scilicet et erimus / quoniam videbimus eum sicut est  
 Et omnis qui habet spem hanc in eo.ustificatur se / sicut et ille sanctus  
 est / omnis qui facit peccatum et iniquitatem facit / et peccatum est iniqui-  
 tas / Et scitis quoniam ille apparet ut peccata tolleretur et peccatum in eo non



## **Iohannis**

est omnis qui in eo manet non peccat et omnis qui peccat non  
vidit eum nec cognovit. Filioli nemo vos seducat. Cui facit  
iustitiam iustus est sicut et ille iustus est. Cui facit peccatum ex dyabolo  
quoniam ab initio dyabolus peccat. In hoc apparet filius dei ut dissolvat  
opera dyaboli. Omnis qui natus est ex deo peccatum non facit quoniam seme-  
per in eo manet. Et non potest peccare qui ex deo natus est. In hoc  
manifesti sunt filii dei et filii dyaboli. Omnis qui non est iustus non  
est ex deo. Et qui non diligit fratrem suum quoniam hoc est amicitia  
qua audistis ab initio ut diligas alterum. Non sicut Cain qui  
ex maligno erat et occidit fratrem suum et propter quod occidit eum.  
Cum opera eius maligna erat. Frater autem eius iustus. Nolite mirari  
fratres si dicat vobis mundus. Nos scimus quoniam inflati sumus de mor-  
te adventum. Quoniam diligimus fratres. Et qui non diligit manet in  
morte. Omnis qui odit fratrem suum homicida est. Et scitis quoniam omnis ho-  
micida non habet vitam eternam in se manet. In hoc cognos-  
cite caritatem dei quoniam ille pro nobis amara posuit et nos debemus  
pro fratribus amara ponere. Cui fuerit peccatum huius mundi et vidit  
fratrem suum natus habere. Et clausit viscera sua ab eo. Quod caritas



<sup>dei</sup> patris manet in eo et filii mei non diligamus in eo neque  
 sed opere et veritate in hoc cognovimus quoniam ex veritate sumus et  
 in <sup>respectu</sup> conspectu eius suadetur corda nostra etiam si reprehendit nos  
 cor nostrum maior est deus corde nostro et novit omnia. Cum si  
 cor nostrum non apprehendit nos fiducia habemus in deo. Quod  
 cumque petieris accipies ab eo quoniam mandata eius custodis et ea que  
 sunt placata coram eo facis et hoc est mandatum eius ut credamus  
 in nomine filii eius (Iesu Christi) et diligamus alterum sicut deus dedit  
 mandatum nobis. Et qui suar mandata eius non illo manet et  
 ipse in eo. Et in hoc scimus quoniam magis in nobis quod de spiritu suo  
**Q**uoniam nolite in spiritu credere. *Actu cum* dedit nobis  
 sed probate spiritus si ex deo sint quoniam multi pseudo prophete exierunt  
 in mundum. In hoc cognoscatur spiritus dei. Omnis spiritus qui confitetur Iesum Christum in  
 carne venisse ex deo est. Et omnis spiritus qui soluit Iesum ex deo non est  
 et hic est antichristus de quo audistis quoniam venit et nunc iam in mundo est. Vos  
 ex deo estis filii et vincistis eum quoniam maior est qui in vobis  
 est quam qui in mundo est. Spiritus deinde sunt in mundo locutus. Et mundus  
 eos audit. Nos autem ex deo sumus qui novimus deum audire nos.



Cui autem non est ex deo non audit nos. In hoc cognoscimus spiritum vitæ  
 et spiritum erroris karissimum diligamus invicem. Quia caritas ex deo est  
 Et omnis qui diligit fratrem suum ex deo natus est et cognoscit deum  
 Cui non diligit non novit deum. Quia deus caritas est. In hoc apparet ca-  
 ritas dei in nobis. Quia filium suum unigenitum misit deus in mundum  
 ut vivamus per eum. In hoc est caritas dei. non quia nos dilexerimus  
 deum. sed quia ipse per dilexit nos et misit filium suum propter nos.  
 Propter nos. Sicut sicut deus dilexit nos et nos debemus altius di-  
 ligere. Deum nemo vidit unquam. Si diligamus invicem deus in  
 nobis manet. Et caritas eius in nobis perfecta est. In hoc intelligimus  
 quia in eo manemus et ipse in nobis. Quia de spiritu suo dedit nobis  
 et nos vidimus et testificamur quia pater misit filium suum salva-  
 torem mundi. Cuiusque confessus fuerit quia ihesus est filius dei. De-  
 um in eo manet et ipse in deo et nos cognovimus et credimus caritati  
 qua habet deus in nobis. Deus caritas est et qui manet in caritate  
 in deo manet et deus in eo. In hoc facta est caritas in nobis ut si-  
 mul habeamus in die iudicii. Quia sicut ille est et nos sumus in hoc  
 mundo. Amor non est in caritate. sed perfecta caritas foras mittit



*Iohannis Cantica*

timore. qm̄ tior pena h̄t / cui d̄t t̄et nō est p̄suis in caritate  
nos q̄o diligat̄ deū qm̄ deus p̄or dilexit nos Si quis dixerit qm̄  
diligō deū et fr̄em suū addit m̄dix ē / Cui em̄ nō diligit fr̄em  
suū quē uidet / deū quē nō uidet quō p̄r diligere / Et hoc mā  
data h̄em̄ a deo ut q̄ diligit deū diligat et fr̄em suū Om̄s  
q̄ credit qm̄ ih̄s est xp̄us ex d̄o natus est / et om̄s qui diligit  
eū q̄ genuit / diligit eum qui natus est ex eo In hoc cognoscat̄  
qm̄ diligit̄ natos d̄i cū deū diligat̄ et m̄adata eius faciat̄  
hec est em̄ caritas dei ut m̄adata eius custodiat̄ / et m̄adata  
eius quia non sūt / qm̄ om̄e quod natū est ex deo vīcat m̄dm̄  
et hec est victoria que vīcat m̄dm̄ fides mā. eius est q̄ vīcat  
m̄dm̄ nisi qui credit qm̄ ih̄s est filius dei / hic est qui venit p̄  
aquā et sanguine ih̄s xp̄us. nō in aq̄ solum sed in aq̄ et sanguine  
et spū. Et spūs est q̄ testifica' qm̄ xp̄us est vitas / Et m̄ tres sūt  
qui testom̄ dāt in celo. pater et v̄m et spūs s̄tus. Et tres  
v̄m sūt / Et tres sūt qui testom̄ dāt in t̄ra. spūs et aq̄. et s̄ḡs.  
et tres v̄m sūt Si testom̄ h̄m̄ accipim̄ testom̄ dei maius ē  
qm̄ hoc est testom̄ dei / qd̄ maius est / q̄ testifica' est de filio suo

Cant

ad ioh. 1. 1. 1.



qui credit in filium dei habet testimonium dei in se. ~~et~~ qui non credit in filium  
 dei mendaciam facit eum quoniam non credit in testimonium illud quod testifi-  
 catus est deus de filio suo. Et hoc est testimonium quoniam vitam eternam  
 dedit nobis deus. Et hoc vita in filio eius est qui habet filium habet  
 et vitam. et qui non habet filium dei vitam non habet. Hec scripsi vobis  
 ut sciatis quoniam vitam habetis eternam qui creditis in nomine filii dei. Et  
 hec est fiducia quam habemus ad deum quod quodcumque petierimus secundum  
 voluntatem eius audiet nos. et scimus quoniam audit nos quodcumque pe-  
 tierimus. Scimus quoniam habemus petitiones quas postulamus ab eo.  
 Qui facit fratrem suum peccatorem non ad mortem peccatum petat et dabit  
 ei vitam peccanti non ad mortem. Et peccatum ad mortem in nullo dico  
 ut quis cogitet. Omnis iniquitas peccatum est et est peccatum ad mortem.  
 Scio quoniam omnis qui natus est ex deo non peccat. Sed quodcumque deus voluerit  
 et malignus non tangit eum. Scio quoniam ex deo sumus et mundus totus  
 in maligno positus est. Et scio quoniam filius dei venit et carne  
 induit unam causam et passus est et interfecit a mortuis et assumpsit  
 nos et dedit nobis spiritum ut cognoscamus verum deum et sumus in vero  
 filio eius. Hic est verus deus et vita eterna. Filii custodite vos



a simulacris. *Inapit scilicet epla canonica beati iohannis apostoli*

**S**enior electe domine et natis eius. quod ego diligo in veritate  
et non ego solus sed et omnes qui cognoverunt veritatem. propter veritatem  
que permanet in vobis et vobiscum erit in eternum. Sit vobiscum misericordia <sup>gratia</sup> filia  
et pax a deo patre et domino ihesu christo filio patris in veritate et caritate  
Causa sum valde. quoniam invenimus de filijs tuis ambulantes in veritate secundum  
mandatum accepimus a patre et nunc rogo te domine non tanquam mandatum  
novum scribens tibi sed quod huius ab initio ut diligas alios  
et haec est caritas ut ambulemus secundum mandatum eius. hoc est enim man-  
datum eius ut quemadmodum audistis ab initio in eo ambuletis. quoniam multi  
seductores exierunt in mundum qui non confitentur christum ihesum venisse  
in carne hic est seductor et antichristus. videte vos metipsum ne perdat  
que operati estis. sed ut mercedem plenam accipiat <sup>faciat</sup> omnis qui praedicat  
et non permanet in doctrina christi. deum non habet in se sed qui permanet in doctrina  
hic est filius et praemium habet. Si quis venit ad vos et haec doctrina non  
affert nolite recipere eum in domum. nec aue ei dirigatis. Qui enim  
dixerit illi aue similes operibus eius malignis etiam perdiri vobis  
ut in die domini non confundamini. plura habens vobis scribere



## Johannis. iij.

Nolui peritiam et atzamentu Operis em me futu: apt nos  
 et os ad os loqui ut gaudiu vrm plenius sit Salutar te fili p  
*Incipit itia epla rāo*  
 rans tue electe gratia tecum Amen *ita bēd Johis aplō*

**S**enior gaio limo que ego diligo in veritate. hinc de  
 omnibus oracōm facio pspere te ingredi et valere sud  
 prospere aic anima tua. Gauius sum valde venietibz fribus  
 et testion pphibetibus veritati tue Sicut tu in veritate ambulās  
 maiorem horū non hēs qāz q̄ ut filios nūda mōs in veritate  
 ambulare. Karissime fidelis facis quiddā opus in frēs et hō  
 mpegnos qui testimoniū reddiderūt caritati tue in conspectu  
 etne quos benefacies & ducis digne deo pnomie em eius  
 profecti sunt nihil accipietes a gentibus nos ergo debemz  
 suscipere huiusmodi ut coopatores simz veritatis Gaupissem  
 forsitan etne. sed is q̄ pmatu amat gerē m eis dyotzept es non  
 recipit nos ppter hoc si venero comouēd eius opa que facit  
 vis malignis gariens in nos Et q̄ ei nō sufficiat ista nec  
 ipse suscipit frēs et eos q̄ suscipiūt pphibet Et de etia eiat  
 Karissime noli imitare malū. sed quod bonū est et tui bene



facit exd<sup>o</sup> est qui autē male facit nō uidet deum. demetriote  
 stioniu reddi<sup>t</sup> ab omnibus et ab ipā veritate Sed et nos testio  
 phibeg<sup>1</sup> et nosti qm testioniu nostr<sup>1</sup> ver<sup>1</sup> est multa habui  
 scbere tibi sed nolui p attrametū et calamū scbere tibi  
 Spero autē pōnus te videre et os ad os loq<sup>r</sup>. pax tibi Salutate  
 te amia Saluta<sup>tu</sup> auctos <sup>normatim</sup> pnomem<sup>1</sup> dmen<sup>1</sup> *Inap<sup>r</sup> ep<sup>la</sup> canonica  
b<sup>ti</sup> iude sue thaderi a  
pli capitulu p<sup>nu</sup>*  
**I**udis ihu xpi fuis. fiat autē Jacobi. his qui<sup>1</sup> m d<sup>o</sup> pre di  
 ctis. et a ihu xpo consuāt et vocatis concordia vob et pax  
 et caritas adimpleat<sup>r</sup> / km omes sollicitudiez facies scbedi vob  
 eplam de comū vā salute. Necesse habui scdere vobis de  
 ptrans sup certar<sup>1</sup> semel traditē sās fidei Submironen<sup>r</sup> em qdū  
 homies qui olim p spā smt m hoc iudiciū impy dei m<sup>1</sup> gūaz  
 cōferentes m luxuriā et solim<sup>1</sup> dmatore et dnm nosto ihu  
 xpm negates Comouere autē vos volo scietes semel omia.  
 qm ihu p<sup>1</sup>lin dēra egypti saluas / Sed eos q nō crediderūt p:  
 didit Angelos vero qui nō suauit suū p<sup>1</sup>apau<sup>1</sup> s<sup>1</sup> dereliquit  
 suū dormaliū m iudiciū magni dei. vinculis etnis sub cali  
 gine suauit Sicut sodomia et gomorra et similit<sup>1</sup> ciuitates



## Jude

sicut modo fornicatus est et ab eutes per carnem alteram factus est ex  
 ignis eterni penam sustinentes Similiter et hi qui carnem quidem  
 maculant Domini autem spiritum maiestate autem blasphemant  
 Cum michael archangelus cum dyabolo disputas altera dicit de  
 moni si corpe non est ausus iudicium nisi blasphemie sed dixit  
 imper tibi Deus hi autem quique ignorant blasphemant quocumque  
 nalu tam multa animalia notum in his corruptum <sup>hic non est autem  
 na po vniat</sup> **hanc**

**U** illis qui viam ceteram abierunt et erroris balaam mor  
 ted effusi sunt et gradum chore pident hi sunt in epu  
 lis suis matule grinate sine timore semetipsos pascentes  
 Nubes sine aqua que a ventis auferuntur arbores autuma  
 les infuctuose his mortue eradicat fluctus feri maris  
 Desperantes suas confusiones sidera errantia quibus procella te  
 nebrarum medius suata est prophetauit autem de his septem ab a  
 dam enoch dices ecce venit dominus in sanctis milibus suis facere  
 iudicium contra omnes et arguere omnes impios de omnibus opibus  
 impietatis eorum quibus impie egerunt et de omnibus duris que  
 locuti sunt contra eum peccatores impii hi sunt immuratores



grulosi scilicet desideria sua ambulantes et os illorum loquitur superbia  
 mirantes personas questus causa vos autem karissimi meiores estote  
 vobis que perita sunt ab apostolis domini ihesu christi quod dicebat vobis  
 quoniam in novissimo tempore veniet illusores scilicet sua desideria ambu-  
 lantes in impietate hi sunt qui sequebantur semetipsos aiales spiritum  
 non habentes vos autem karissimi superedificates vos metipsos scilicet  
 vite fidei in spiritu sancto hortantes ipso vos in dilectione dei sua  
 te expectantes misericordiam domini nostri ihesu christi in vitam eternam et hos quod  
 arguite iudicatos illos vero salvate deigne rapietes illis ad  
 miseremini in timore dei odietes et ea que carnalis est ma-  
 culatam tunicam etiam autem qui per vos quod suavit sine peccato et  
 constituere ante aspectum glorie sue in maiestatem exultationis soli  
 deo salvatori nostro ihesu christi domino nostro cui est gloria et magni-  
 ficentia et impudet pias ante omne seculum et nunc et in omnia secula  
 amen <sup>hic est finis Canonice p[ar]te</sup> <sup>h[ab]et q[uod] se[rius] n[on] e[st] de[re]p[re]h[en]sibile</sup>  
 iacobus petrus iohannes iudas septem epistolas ediderunt  
 tam iustitias suavitatis et breves p[er] et longas breves in v[er]bo  
 longas in scrib[is] ut rari non v[er]eas lectioe cecutiat iacobus  
 dei qui appellatur frater domini cognomento iustus Nonnulli existant

in adhe[n]su  
 domini nostri ihesu  
 christi



## Iude

q Joseph genuit emperalia morte et aucte michi videt filio  
fororis nris dñi. aug in libro suo Iohes memit/ hic post pas  
som domi statim ab aplis epus iherosolimitarum ordianus/ Quid  
in eplam scripsit que de septe catholicis ul canonis Iosephus  
at viang aplos ipm de iacobo narras ait/ suscepit etiam  
post aplos iacobus cognito iusto/ anula em iacobi vocat/ h  
Deutero nris sue satisfactio fuit/ Nullamq carne maducavit  
nec vnusq attonsus est/ nec vinctus oleo. nec vsus balneo/ cuiq  
solici erat ingredi in sta pto/ Siquz vestibus no lineis ute  
bat/ Et flexis genibus p iplo deprecabatur in tm ut et dulci  
cameloz insisse cerna eius ardet/ Ioseph aut et Clemes dicit  
mortuo festo qui iudeam procurabat/ albm suatssore missu  
ed a nerone/ exui ad nec ad prouinciam veniss/ anno potifer  
adolescens conaliu aggregat/ Et publice opelles iacobu vt si  
filium denegaret/ et qd diceret lapidari iussit/ exui cu precipitatu  
sit depma repli confractis aruibz seminuq clamas ait/ Iste  
eis domne/ fullonis fusc in cerebis passus inuit/ De qo Aplus  
paulo ait/ Aliu aploz nemiez vidi nisi iacobu frim domi



## Canoica iude

Tringinta autē annis vixit etiam usq; ad septuagesimum nonum annum  
 Et iuxta templi angulū sepultus est et hinc tunc usq; ad sedi-  
 com tūti et illodriani Canones noui testamēti. Primus petrus scrip-  
 sit. Secundus iacobus. Tercius mattheus. Quartus iudas. Quintus paulus.  
 Sextus barnabas. Septimus lucas. Octauus marcus. Nonus iohannes  
 et uir iacobus primus in ordine eplāz ponitur cū primus petrus  
 in ordine canones scripsit. hoc dē tā fuit prout in aplia ordinis  
 ut quidā interpretat significat ut pstantius est ut affirmat alij ut p-  
 mus petrus ponat cū primus scripsit. Dicunt qdā qd eplā iacobi  
 ab alio sic edita sub eius nomine quod opinio falsa est. Sed  
 non petrus filius iohannis primae galilee uico bethsaida  
 frater andree apli et princeps aplos post eplā antiocē  
 ecclē et predicatorū discessione dispersionis eorū qd de iudea scie-  
 re uenerunt in pontum galatiam. capadocia. asia. bithynia. scripsit  
 duas eplāz que catholice nominantur quāz scilicet a plerisq; eius  
 ēē negat ppter salū cū pōte dissonantiam. Iohannes p hūilitate nō  
 posuit <sup>pōtuit</sup> nōmē suū licet scripsit unā eplāz canonicā et duas  
 memorias suas scripsit. Iudas iacobi frat' unam pnam qe



prologus in apokalypsin

De septem catholicis eplis reliq[ue] et q[uod] de libro enoch q[uod] apocri-  
ficus est in ea assumpsit testimo[n]iu[m] a plenisq[ue] re[m]anet in m[un]do scriptas  
scas copulat[ur] iacobus ap[osto]lus scilicet instruit de[us] de cultu celestiu[m]  
p[re]ceptis et regula catholice ob[er]uationis et de invicta potestate  
maiestate et de revelatione plimor[um] et de emendatione m[un]do[rum]

**O**mnnes qui pie volum[us] in apokalypsin car[um] p[er]  
vivere in cristo sicut ait ap[osto]lus p[er]secutionem patient[ur] huius  
illud et filii accedes ad fructu[m] dei sta in iusticia et timore et p[er] p[er]  
annam tuam adreptato[rum] Temptato[rum] namq[ue] est vita hominis sup[er]  
terram Ne autem fideles in hys deficiat q[uod] solat[ur] eos d[omi]n[u]s atq[ue] co-  
nsolat[ur] dices vobis scilicet usq[ue] ad consummationem seculi Et nolite t[ame]n  
pusillus t[ri]stari p[ro]pterea videt[ur] d[omi]n[u]s deus pater tribulationes  
quas passura erat ecclesia ab ap[osto]lis fundita supra xpm ut  
m[un]do timeat disposuit vna cum filio et spu s[an]cto eas reve-  
lare Revelavit autem tota trinitas xpo scilicet humanitate xpus  
vero ih[esu]s p[er] angelu[m] ioh[ann]es ecclesie de qua revelatione hunc  
libru[m] composuit Unde et liber iste apokalypsis dicit[ur] i. reve-  
lato q[uod] hic continet[ur] que revelavit deus ioh[ann]i et iohannes



*Prologus m*

etiam. etiam scilicet etiam passa sit in tempore promissionis et in tempore pacis et in  
nouissimis temporibus anticipari passura sit quoniam de tanta erit tribulatio  
ut si fieri poterit etiam moueatur electi et que presentis et in tempore et in futuro  
promissa sit suscepta ut quos de multitudine supplicia tenebunt promissa  
promissa letificet Ideo iste liber inter reliquos scripturas noui testamenti  
prophetie nomine tenetur que alijs est excellentior prophetis veris testa  
menti quod de christo et ecclesia magis ex parte iam adimpleta sacramenta  
denuntiat vel etiam ideo quod cum alijs vniuersaria ista trifaria data est  
prophetia simul scilicet de preterito et presentia et futuro Ad cuius confirmacionem  
domini auctoritate ostendit etiam auctoritas mittentis et deferentis et  
accipientis mittentis scilicet trinitatis et deferentis scilicet angelis accipientis  
scilicet iohannis Cum autem iohanni hec in visione fuerint reuelata et sit  
ta genera visionum sub quo genere contineatur videndum est Visio enim  
alia corporalis quoniam vel corporalibus oculis aliquando videtur alia spiritalis  
seu imaginaria cum vel dormientes vel etiam uigilantes imagines  
reorum in quibus aliquando aliud significatur sicut vidit pharaon spiritus et  
moyses rubrum ardere ille dormiens iste uigilans alia intellect  
tualis quoniam vel spiritu sancto reuelate intellectu mentis veritate mysticorum



## Apok

sicut est capitulo. Quomodo uidit iohannes que in hoc libro referuntur.  
 Non enim sicut in spiritu uidit sed et earum significata mente intel-  
 lexit. Vidit autem iohannes et scripsit in patibulos insula relectatus  
 a domitiano in exilio prope inuicissimum hoc enim ad scribendum  
 compellente causa quod dominus exul teneretur a domitiano in patibulo  
 insula in eam quibus perat multa pullularunt atque mors uenerunt  
 uia atque diuise hereses. Erant enim quidam heretici ibi dicentes christum  
 non fuisse ante mariam quod temporaliter de ea natus est erat quos iohannes  
 in principio euangelium sui redarguit dicens In principio erat uerbum  
 et in hoc libro cum dicitur Alpha et Omega id est principium et finis. Dicebat  
 enim quidam etiam pondere tribulationum ante fine seculi desistere  
 et labore non premium eternum suscipere. Horum ergo errores  
 uolens destruere iohannes ostendit christum principium esse et fine. In  
 ysaias Ante me non est formatus deus et post me non erit. Et  
 etiam per exitum tribulationum non desinere sed proficere et per hoc  
 premium eternum recipere. Stetit autem iohannes septem diebus in asie.  
 Et eas septem epistolas de perditis instruit per peram totam finalem  
 etiam docens. Et itaque maria iohannis in hoc opere statim spali.



## Apoka

asiane eate nnon et tota r3 que m pnti paciat et m fua  
recepta sit. Intentio vero eius est moue adparat que obfua  
da est. tum q3 breuis labor/ tunc q3 pmiu magnu modus a  
tandi talis est pmo premitat prologu et salutaru ubi reddu  
auduores bmgno3/ et attento3. quo pmi3so accedit ad narrato3  
Ante narrato3 vero ondit xpm ee ab etno sine pncipio et fe  
inducte ipm loquente3. Ego sum alpha et o i pncipiu et  
fimis/ postea accede3 ad narrato3 distigunt septe visiones/  
Cuius tmat iste liber tmat/ premitat aute prologum

**M**ites Apokalips ihu xpi subaudi3 her est sicut malys' visio  
pobalip. **Incipit Apokalips** / psalms her est et p  
sis ihu xpi quam dedit illi deus palam facere  
seruis suis que oportet fieri cito et sufficui  
mitat3 pangelu suu seruo suo iohm. qui te  
stomiu phibuit verbo dei/ et testomiu ihu xpi m hys quib3  
vidit. **Beatus** qui legit et qui legit audit verba pphetie libri  
hui3 et seruat ea que m ea scripta su. **Tempus** em ppe est  
Iohes septe an3is que su m asia. **Gracia** vobis et pax ab eo



## Apok.

qui est/ et qui erat/ et qui venturus est/ et a septē spiritibus qui  
 in conspectu throni eius sunt/ et a iohanne xpo q̄ est testis fidelis p̄-  
 mo gentes mortuorum et princeps regum terre qui dilexit nos et lavit  
 nos aqua mris in sanguine suo/ et fecit nos regnum nostrum sa-  
 cerdotes deo et patri suo ipsi et gloria et imperium in secula seculorum amen et  
 ecce venit cum nubibus et videbit eum omnis oculus/ et q̄ eum  
 prapugnerit/ et tunc plangent se super eum. Omnes tribus terre etiam  
 Amen/ Ego sum alpha et omega principium et finis dicit Dominus Deus  
 qui est/ et qui erat/ et qui venturus est omnipotens. Ego iohannes frater  
 vester et princeps tribulatione et regno et patientia in xpo ihesu  
 fui in insula que appellatur patmos propter verbum dei et testimonium  
 ihesu xpi fui missus in quarta die/ et audiui post me vocem ma-  
 gnam tamquam tubę dicens/ Quid uides scribere in libro et mitte septem  
 ecclesiis que sunt in asya epheso et et smirne et pardanno et  
 thyatire et sardis et filadelpho et laodice/ et reversus sum ut  
 videre vocem que loquebatur mecum/ et reversus vidi septem cande-  
 labra aurea et in medio septem candelabrorum aureorum stantem  
 filio hominis vestitum pedes et punctum ad mammillas zona



*Apokalyps*

aurea Caput autē eius et capilli erāt candidi tāq̃ luna alba  
et tāq̃ nix. et oculi eius velut flama ignis. et pedes eius sicut  
auroscuto sicut in camino ardenti. et vox illius tāq̃ vox aquarū multarū  
et habebat in dextera sua stellas septē. Et exire eius gladius quātū  
p̃ter aures eriebat. Et facies eius sicut sol lucet in virtute sua.  
Et cum vidissem eum cecidi ad pedes eius tāq̃ mortuus. Et pos-  
uit dextera sua sup me dicens Noli timere ego sum primus et no-  
uissimus et vivus et fui mortuus. Et ecce sum vivens in secula seculorū  
amen. Et habeo claves mortis et inferni. Stibe ergo que vidisti  
et que sunt et que oportet fieri post hec. sacra septē stellas  
quas vidisti in dextera mea. et septē candelabra aurea.  
**S**eptem stelle septē angelli sunt. septē ecclesiarū. et candelabra  
**E**t  
**A**ngelo p̃phesi eccle sc̃be. *in cor.* septem. septē eccle sunt  
hec dicit qui tenet septē stellas in dextera sua. q̃ ambulat in medio  
septē candelabrorū aureorū. Quid opera tua et labore tuum  
et patientiam tuam. q̃ nō potes sustinere malos. Et temptasti eos  
qui sedant ap̃los ee et nō sunt. Et invenisti eos mendaces. Et  
patientiam habes. et sustinuisti eos p̃pter nomen meū et nō defecisti.



Sed hec aduersus te pauca. q[uod] caritate tua p[ri]ma reliqua p[ro]p[ter]  
 esto itaq[ue] vnde exardens. et age p[ri]ma et fac p[ro]p[ter] opa Om[ni]a at/  
 ueniam tibi cito et mouebo tadelab[um] tuu[m] de loco suo nisi pe  
 nitentia exieris Sed hoc q[uod] es bonu[m] q[uod] odisti facta in coluitib[us]  
 que et ego odi / Cui habet <sup>audienti</sup> aures audiat / quid <sup>sp[iritus]</sup> p[ater] dicat e[cc]les[ie]  
 Vinceti dabo edere de ligno uite quod e[st] in paradiso dei mei / et  
 angelo s[an]c[t]i me e[cc]les[ie] s[an]c[t]e / Hec dicit p[ater] n[oster] et nouiss[im]u[m] q[uod] fuit mor  
 tuus et uiuit / Dico t[ri]bulaco[n]e[m] tua[m] et paupertate[m] tua[m] sed diues es  
 et blasphemabis ab h[is] qui se dicunt iudeos ee et non sunt / sed  
 sunt synagoga sathane / nichil horu[m] timeas que passurus  
 es Ecce missus e[st] dyabulus aliq[ui]s eruat in carere ut t[em]pte  
 mi et habebitis t[ri]bulaco[n]em diebus <sup>septem</sup> de t[em]p[or]e Esto fidelis usq[ue]  
 ad morte[m] et dabo tibi corona[m] uite / Cui habet aures <sup>audienti</sup> audiat  
 quid <sup>sp[iritus]</sup> p[ater] dicat e[cc]les[ie] / Cui uice[m] non ledet[ur] a morte s[an]c[t]a / et  
 angelo p[ro]f[et]am e[cc]les[ie] s[an]c[t]e / Hec dicit qui habet uirga[m] et  
 eruat p[ar]te[m] acuta[m] Dico ubi stas ubi sedes est sathane / et te  
 nes nome[n] meum et non negasti fide[m] mea[m] in dieb[us] illis an  
 tipas testis meus fidelis / qui occisus est apud hos ubi sathas



Gritar Sed heo adu's te pauca qz hec illuc tenetes doctnam  
 Balaam q doctbar balac mittere scandalu corā filijs isrl  
 edere de sacrificijs ydolz et fornicari. ita hos et tu tenetes  
 doctnam nicolaitar <sup>pentecostis</sup> Grit p'maz age. si quo ming venia tibi  
 cito et pugbo cum illis in gladio oris mei Qui habet aures  
 audiat Quid sp'us dicit eccl'is Vincenti dabo mamma absto-  
 ditu Et dabo illi calculu candidu. et in calculo nome nouu  
 scriptu quod nemo scit nisi qui accipit Et angelo tyatire  
 eccl'ie sc'be Hec dicit filius dei qui habet oculos taqz flammaz  
 ignis Et pedes eius siles auricalco Noui opera tua et fidz  
 et caritate et misteriu et paciam vt opa tua nouissia <sup>psal</sup> pla  
 prionibz Sed heo adu'sus te pauca qz p'mittis muliere yesa-  
 bel que se dicit <sup>prophetam</sup> ppham docere et seduce suos meos formi-  
 cari et maducare de ydoloz Et dedi illi tpus vt p'maz ager  
 Et non vult p'mittere a fornicatoe sua Et ecce mitto eam i  
 lectu et qui mechaz ad ea in tribulatione maria erut nisi  
 p'mam egerit ab opibz suis et filios eius misiciam in mor-  
 te Et fiet omis eccl'ie qz ego sum sanctas renes et corda et



Dabo unicuique vrm scd opa v<sup>ra</sup>. Vobis autē dico et ceteris q  
 tyagire estis: qūq; nō hēnt doctrinā hāc / qui nō cognouerūt  
 altitudinem sciētiē q̄admodū dicitur Non multa sup nōs aliud  
 pondus Tame id quod habetē tenete dō veniā. et qui nūc  
 et qui custodierit vsq; infiem opera mea. Dabo illi p̄tatez sup  
 gentes / Et reger illas in virga ferrea tāq; vas figuli con-  
 fringet Si aut et ego accepi a p̄re meo et dabo illi stellam  
 matutiaz / Qui habet aures audiat / quid spūs dicat eāz. m r  
**E**t angelo ecclē sardis / sic / hec dicit qui habet septem  
 spūs dei et septē stellas scis opa tua. qz nōmē hēs q; viuas et  
 mortuus es Eto uigilās et cōfina ceta que moritā erāt  
 Non em inuenio opa tua plena corā deo meo In mēte go  
 habe q̄lū accepi et audier et sua et p̄miam age Si qd nō  
 uigilauis uerā ad te tāq; fur / Et nescies qua hora veniam  
 ad te Sed hēs pauca nomia in sardis q; nō cōmgnauūt ve-  
 stimēta sua et ambulāt meā in albis qz dūq; sūt / Qui uia  
 sic vestiēt vestimētis albis / Et nō delebo nōmē eius de libro  
 vite / Et q̄fitebor nōm ei q corā p̄re meo et corā angelis eius



**Apoka**

et qui habet aures audiat / quod <sup>spiritus</sup> spiritus dicat ecclesie / Et angelo p<sup>ro</sup>pheti  
laodicee ecce / scilicet / hec dicit <sup>spiritus</sup> spiritus et verus qui habet clavem  
dauid / et qui aperit et nemo claudit / claudit et nemo aperit / Gao  
opera tua / ecce dedi coram te hostium apertum quod nemo potest claudere  
quod modicum habes virtute et suasti vinum meum et non negasti nomen  
meum / ecce dabo tibi de synagoga sathane qui dicunt se iudeos  
esse et non sunt / sed mentantur / ecce faciam illos ut veniant et adorant  
ante pedes tuos / Et sciet quod ego dilexi te quoniam servasti verbum  
praecepti mee / et ego te suabo ab omni temptatione quod ventura est  
in orbem universum temptare habitantes in terra / ecce venio cito  
tene quod habes ut nemo alius accipiat coronam tuam et qui vicerit  
faciam illum columnam in templo dei mei / et foris non egredietur  
amplius / et scribam super eum nomen dei mei / et nomen civitatis  
novae iherusalem que descendit de celo deo meo / et nomen meum  
novum / <sup>et cum</sup> et qui habet aures audiat / quid spiritus dicat ecclesie / Et an-  
gelo laodicee ecce / scilicet / hec dicit amicus testis fidelis et verus qui  
est princeps civitatis dei / Gao opera tua / quod neque frigidus es / neque cali-  
dus / utinam frigidus es aut calidus / Sed quod tepidus es / mapiam  
<sup>et neque frigidus neque calidus</sup>



Lipp

te euomere de ore meo / quia dicitur quod diues sum et locupletatus  
 et sillis egeo et nescis quia tu es miser / et miserabilis et paup  
 erceus et nudus / Breuiter tibi emere a me aurum rectum et proba  
 tum ut locuples fias et vestis albis indualis ut non appareat co  
 fusio nuditate tue / et callinis inungere oculos tuos ut uideas / Ego  
 quia amo arguo et castigo / Emulare ergo et primas age / Ete  
 sto ad hostium et pulso / si quis audierit vocem meam et appulerit ia  
 miam / mirabor ad eum et cenabo cum illo et ipse meum / cui vi  
 cerit dabo ei sedere meum in throno meo / sicut et ego via et  
 sedeo cum patre meo in throno eius / Cui habet aures audiat / quod  
**P**ost hec uidi et ecce hostium / in ca / spiritus dicit ecclesie : p  
 aptum in celo / Et vox prima quam audiui tamquam tube loqueris  
 meum dicens / Descende huc et ostendam tibi que apertur cito fieri  
 post hec / Et post hec statim fui in spiritu et ecce sedes posita erat  
 in celo et super sedem erat sedens / Et qui sedebat super sedem  
 aspectui lapidis iaspidis / et sardis / Et ius erat in circuitu sede  
 super sedem smaragdine / et circuitu sedis sedilia viginti quatuor  
 tuorum / et super thronos xxii quatuor seniores sedentes circumamicti



vestimētis albis et mcapitibz eoz coronas aureas/ et dethrono  
 pcedebat fulgura et voces et tonitrua/ et septe lapidas arde-  
 ante thronu que sūt septe spūs dei/ et in conspectu sedis tagm  
 mare vitreū simile cristallo/ et in medio sedis et in circuitu sedis  
 quatuor animalia plena oculis ante et retro/ et animal prmu simile  
 leoni/ et scdū animal simile vitulo/ et tciū animal hōis facies  
 q̄ hominis/ et q̄tū animal sile aq̄le volati/ et q̄or animalia singla  
 eoz hebant alas senas/ et in circuitu et in circuitu plena sūt oculis/ et  
 redem nō habebat die ac nocte dūcētia Sanctus sūt dñs deus op̄s  
 qui est et qui erat et q̄ ventūrus est/ et cū daret illa q̄or animalia  
 glām et honorem/ et benedictōz sedenti sūt thronu viuenti in  
 scla scla/ pcedebat viginti q̄or seniores ante sedētes in throno  
 et adorauerūt viuentē in scla scla/ et mittebat cōnas suas  
 ante thronu dūcētes/ dignus es dñe deus nr accipe glām et  
 honore et vāte qz tu cāsti omnia et pp̄t voluntatem tuā erat  
**E**t uidi in dextera dī sedentis v. r. / et cāta simit  
 sup̄ thronu libz sēptū m̄tū et for̄ sēptū sigill sēpte/ et uidi  
 angelū forte p̄dicatēz voce maḡ/ et uis e digno ap̄ire libru



## lipf

et soluere signacula eius/ Et neo poterat in celo neq; interra  
 neq; sub terra apire libz neq; respicere illud/ Et ego flebam  
 multu qm neo dignu mverge apire libz nec videre eum  
 Et unus de senioribz dicit michi ne fleas/ Ecce uicit leo de tribu  
 iuda radix dauid apire libz/ Et septe signacula eius soluere  
 Et uidi et ecce in medio throni et quatuor animalu et in medio  
 senioru agnu stantem taq; occisum huncem cornua septem  
 et oculos septe qui sunt septe spūs dei missi in omes tra/ Et uel  
 et accepit libz de dextera sedent in throno/ Et ad appuisset libz  
 quatuor animalia et propter quatuor seniores ceciderunt corā agno ben-  
 tes singuli citharas et psalteria aureas plenas odoramentoz qe  
 sui orationes stoz et cantabat nouu canticu dicetes/ Dignus  
 es dñe deus nr accipe libz et apire signacula eius/ qm occisus  
 es/ et redemisti nos deo in sanguine tuo/ qm tu es ligna  
 et populo et natione/ Et fecisti <sup>nos</sup> deo mō regnu et sacerdotes  
 et regibz sup tra/ et uidi et audiui uoce angeloz multoz in  
 circuitu throni et animalu et senioru/ Et erat nūc eoz milia  
 milia dicent uoce magna/ Dignus ē agnus q occisus ē accipe uirtute



et diuitate et sapientiam et fortitudinem et honorem et gloriam et  
benedictorem et omnem creaturam que in celo est / et que super terram et super  
terram et in mari et que sunt in eo. Omnes audiuimus dicentes sedenti  
throno et agno Benedictio et claritas et honor et gloria et potestas  
in secula seculorum. Et quorum animalia dicebat amen. *in. cap. vi*

**E**t vidi quatuor seniores ceciderunt in facies suas et adorabant  
vinctos in secula seculorum. Et vidi cum appuisset ad me unum de septem signis.  
dixit / audiui unum de quorum animalibus dicens / tunc voce throni tui. veni  
et uide. et vidi / Et ecce ego albus et qui sedebat super eum habebat arcum  
in manu et data est ei <sup>corona</sup> potestas et exiit vinces ut viceret. Et cum appuisset  
signum secundum audiui secundum animal dicens / veni et uide. Et exiit alius equus  
niger et qui sedebat super eum datus est illi ut sumeret pacem de terra et ut immitteret  
se in infirmitatem. Datus est illi gladius magnus. Et cum appuisset signum tertium  
audiui animal tertium dicens / veni et uide. Et ecce ego niger et qui sedebat super  
eum habebat statum in manu sua. Et audiui tunc voce in meo quorum animalium  
dicentes / bilibris tritici denario vno et tres <sup>libras</sup> libras ordi denario  
et vinum et oleum ne lesens. Et cum appuisset signum quartum  
audiui voce quarti animalis dicentis / Veni et uide



*Apokalyps*

Et ecce equus pallidus. et qui sedebat sup illud nome illi mors  
et infernus seqbat eum. et data est illi ptes sup quatuor ptes tre  
mificere gladio fame et morte et bestiis tre. Et cu appuisset  
quatu sigillum subq iudi altare dei annas interfectoru ppter  
vnu di et ppter testimoniū quod habat et clamabat voce ma  
gna dicens. Domine scis et vray nō iudicas et nō vindicas  
sanguinem nostru. de his q habitant in terra. Et date sūt illis sin  
gule stole albe et dictū ē illis ut refescerent tps adhuc modicu  
do. et ppleat nris qf uoz vroz et fin coru q mificandi sūnt  
sicut et illi. Et uidi cū appuisset sigillum septu et ecce tre motu scis  
est magnu. et sol scis est niger taq sacus cilicū. et luna tota  
fca ē sub sanguine. et stelle celi ceciderūt sup terram. sicut scis mittere  
grossos suos cum a vento magno mouerūt et celū recessit sicut  
liber involutus. et omnis mons et insule de locis suis mote sūt  
et reges tre et pñapes et lñmi et diuites et fortes et omes pñis  
et liber absconderūt se in spelūas et petris montiu. Et dicūt  
montibz et petris cadite sr nos et abscondite nos a facie sedet sr tñs  
et ab ira igni qm per dies magnu ire ipoz et qd potu stare et



**P**ost hec vidi quatuor angelos stantes super quatuor angulos terre. *vii. ca.*  
 et tenentes quatuor pedes terre ne flaret super terram. neque super mare. neque  
 nullam arborum. Et vidi alterum angelum ascendere ab ortu solis.  
 habentes signum dei vivi. et clamat voce magna ad quatuor angelos.  
 quibus datum est notum terre. et mare. dicens. Nolite nocere terre. neque arboribus.  
 neque mari. quod usque signis suis dei in hiis stantibus eorum. Et au-  
 diui numerum signatorum. centum quadraginta quatuor milia signati. ex omni tribu  
 filiorum israel. ex tribu iuda. xv milia signati. Et tribu ruben. xv milia  
 signati. Et tribu gad. xv milia signati. Et tribu asser. xv milia signati. Et tri-  
 bu neptalim. xv milia signati. Et tribu symeon. xv milia signati. Et  
 tribu leui. xv milia signati. Et tribu isachar. xv milia signati. Et tribu za-  
 bulon. xv milia signati. Et tribu ioseph. xv milia signati. Et tribu be-  
 niamin. xv milia signati. post hec vidi eam magnam quam dimi-  
 merare non poterat. cunctis gentibus et tribubus et populis et linguis.  
 et stantes ante thronum in conspectu agni. amicti stolis albis. Et  
 palme in manibus eorum. et clamabant voce magna dicentes. Salus  
 deo nostro qui sedet super thronum. et agno. Et omnes angeli stabant in circuitu  
 throni. et seniorum. et quatuor animalia. et ceciderunt in conspectu throni in faciem.



suas/ Et adorauit dominum dicens Domine Inmediat et claritas et sapientia  
et gratia actio et honor et iustus et fortitudo deus noster in secula seculorum Amen  
Et vides vno de senioribus dixit michi/ Hii qui amitti sunt stolis albis  
qui sunt et unde venerunt/ Et dixi illi Domine mita scias/ Et dixit mihi  
Hii sunt qui venerunt de tribulatione magna/ et lauerunt stolas suas/ et de al-  
bauerunt eas in sanguine agni/ Ideo sunt ante thronum dei et seruiunt  
ei die ac nocte in templo eius/ Et qui sedet super thronum haurit super  
illos/ Non esurient neque sitient amplius/ neque cadet super illos sol  
neque ulla estus/ Et agnus qui in medio throni est regit eos  
et adducet eos ad vitas fontes vitae/ Et absceget dominus omnem lacrimam  
**A**d tu appuisti sigillum septimum factum **viii** r/ ab oculis eorum  
est silentium in celo quasi media hora/ Et vidi septem angelos stantes in  
conspectu dei et deditur illis septem tube/ Et alius angelus venit et  
stetit ante altare/ Habes candelabrum aureum/ Et deditur illi missa  
multa ut daret de orationibus eorum stante omnino super altare aureum/ quod est  
in conspectu dei/ Ante thronum/ Et ascendit fumus missarum de orationibus  
stante de novis angelis coram deo/ Et accepit angelus thronum et imple-  
vit deus altare/ et misit missam/ et facta sunt tonitrua et voces et fulgura



Apoka

Et ecce motus factus est magnus/ Et septē angeli q̄ hēbat septē  
tubas parauerūt se ut tuba canerēt/ Et p̄mo angelus tuba cecinit  
Et facta est grando et ignis mixta in sanguine/ et missus est m̄tra  
Et t̄cia pars h̄c combusta est/ et t̄cia pars arborū q̄busta est/ et omne  
fenuū vnde robustū est/ Et sc̄dus angelus tuba cecinit/ et ecce tāq̄ motus  
magnus igne ardens missus est in mare/ Et facta est t̄cia pars maris  
sanguinis/ et mortua t̄cia pars carū que hēbat animas in mari/ Et t̄cia  
pars nauū interijt/ Et t̄rtius angelus tuba cecinit/ et cecidit de illo  
stella maḡ ardens tāq̄ facula/ et cecidit in t̄rtiaz partem flūm̄/ et  
in fontes aq̄e/ Et nōm̄ stelle d̄r ab sm̄th̄m̄/ Et facta t̄cia pars aq̄e  
ab sm̄th̄m̄/ et m̄lta homines mortui s̄t de aq̄e q̄z ant̄ facte s̄m̄t  
Et q̄rtus angelus tuba cecinit/ et paussa est t̄cia pars solis/ et t̄cia pars  
lune/ et tertia pars stellaz/ ita ut obscuraret̄ t̄cia pars celoz/ et diei  
et nō lūcet t̄cia pars/ et noctis s̄lūt/ Et uidi et audiui vocē vniū  
agle volatis p̄ mediū celi d̄ctas voce magna/ ve. ve. ve. h̄tan-  
tibz in t̄ra/ de cetis vocibz tube t̄m̄ agloz q̄ erat tuba canituri  
**E**t q̄ntus angelus tuba cecinit/ et vidi stellā de celo ~~in ca-~~  
ecidisse m̄tra/ et data ē illi clauis putei abissi/ Et app̄uit puteū



697.  
abyssi / Et ascendit fumus abyssi sicut fumus fornacis / Et ob  
fusa est sol / et aer de fumo putei / et de fumo exierunt locuste  
in terram / Et data est illis potestas sicut heri potestatem scorpionis terre  
et preceptum est illis ne lederet femur heri / neque omne videt neque omnes  
arborum nisi homines qui non habuerunt signum dei in frontibus suis / Et dicitur  
est illis ne occideret eos / sed ut occideret mensibus quibus et dicitur eorum  
ut dicitur scorpionum cum percutit hominem / Et in diebus illis querit homines  
mortem et non invenit eam / Et cupiet mortem / et fugiet mors ab  
ipsis / Et siles locustarum silitudines equorum panis in pluvio / Et sicut capita  
eorum tamquam corone siles auro / Et facies eorum sicut facies hominum / Et habebat  
capillos sicut capillos mulierum / et dentes eorum sicut leonum erat  
Et habebat loricas sicut loricas ferreas / Et vox alarum eorum sicut vox  
tribuum eorum militum armatum in bellum / Et habebat caudas siles scor  
pionum / et aures in caudis eorum / et potestas eorum nocere hominibus  
mensibus quibus / Et habebat super se regem angelum abyssi cui nomen  
ebraice labadon / grece aute apollion / et latine habet nomen ex  
imians / ve vni abijt / Et ecce veniunt ad huc duo ve per her / Et  
sexto angelus tuba cecinit / et audiui vocem unam ex ceteris angelis



## *Apoka*

aurei quod est ante oculos dei dicitur sermo angelo q̄ habet tuba  
Solue q̄or angelos qui alligati sunt in flume mact̄ enfraten  
Et solui s̄t q̄or angeli q̄ p̄ati erant in hora et die et mense  
et ann̄ ut caderet t̄ia p̄tem homin̄ et n̄is equest̄ exat̄ pugna  
miles et ~~et~~ et d̄na milia audiui n̄m eor̄. Et ita vidi eor̄  
in visione. Et qui sedebat s̄t eos. habebat loricas igneas et  
iacinthias et sulfureas. et capita equor̄ erat t̄q̄ capita leo-  
nu. Et de ore ipor̄ p̄cedebat ignis et fumus et sulfur. Ab h̄is  
tribus plagis occisa est t̄ia p̄s homin̄ de igne et fumo et sul-  
phure q̄ p̄cedebat erore ipor̄. p̄tas em̄ eor̄ in ore eor̄ est  
et in caudis eor̄. Nam et caudis eor̄ siles sp̄atibz hentes capi-  
ta. Et in h̄is notet. et totel hoies qui nō sunt occisi in h̄is  
plagis. neqz p̄maz egerunt de opibz manū suar̄. ut non  
adorat̄ demonia. et simlacia aurea. et argentea. creta et  
lapidea. et lignea. que neqz videre possunt neqz audire neqz  
ambulare. Et nō egerunt p̄miam ab hoicid̄is suis neqz a ve-  
neficiis suis. neqz a fornicatore sua neqz a furtis suis. *¶*

**E**t vidi aliud aglm̄ fortem descendere de celo amittit



nube et igne in capite eius / Et facies eius erat ut sol et pe-  
des eius tam columina ignis / Et habebat in manu sua libellum  
apertum / et posuit pedes suos dextrum super mare . sinistrum autem super  
terram / Et clamavit voce magna quemadmodum leo cum rugit / et cum  
clamasset locuta sunt septem comitibus voces suas / et cum locuta  
fuisset comitibus voces suas ego scriptus eram / et audiui vocem  
de celo dicentem Quis que locuta sunt super terram septem comitibus  
et noli ea scribere / Et angelus quem vidi stans super mare / et  
post terram levavit manus suas ad celum et iuravit per viventes in secula  
seculorum / qui creavit celum et ea que in illo sunt / et terram et ea que  
in ea sunt / et mare et ea que in eo sunt / et quod tempus amplius  
non erit / Sed in diebus vocis septimi angeli cum cepit tuba  
canere / tunc conversabitur in istud dei sicut evangelizat per suos  
suos prophetas / Et vocem quam audiui de celo iterum loquentem meum  
et dicentem / Vade accipe librum apertum de manu angeli stantis super  
mare et super terram / Et abiit ad angelum dicens ei ut daret  
mihi librum / et dicit michi / Accipe librum et devora illum  
et faciet amaritatem ventris tui / sed in ore tuo erit dulce tamquam



mel et accepi librum de manu angeli et deuoravi eum. Et erat  
 in ore meo tanquam mel dulce. Et cum deuorasse eum amantatus est  
 venter meus et dixit michi. propter te uere prophete populo et ge-  
 nti et lignis et regibus militibus. **Et** dabo michi calamus  
 filius uirginis. Surge et metire templum dei et altare et adorantes  
 in eo et habitantes in eo. Aliud autem quod est foris templum eice foras et  
 ne metiar eum. Et daturum est denariis et ciuitate sexaginta  
 annorum menses quadraginta duobus. Et dabo duobus testibus meis spiritum  
 prophetie. Et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta annis. Et  
 erunt due olive et duo candelabra lucencia in conspectu domini  
 et stantes. Et si quis uoluit eis nocere. ignis erit de ore eorum et  
 deuorabit inimicos eorum. Et si quis uoluit eos ledere. sic oportet eum  
 occidi. Hi habent potestatem claudendi celum. ne pluat in diebus prophetie  
 eorum. Et potestatem habent super aquas glutendi eas in sanguine. Et po-  
 tere trahi omni plaga quamcumque uoluerint. Et cum finierint  
 testium suum bestia que ascendit de abyssu faciet aduersus illos bellum  
 et vincet eos et occidet eos. Et iacebunt corpora eorum in plateis  
 ciuitatis magne que vocatur spiritualiter sodomia et egiptus ubi et



lupf

et tacebit

Dñs eoru dñsus est & videbit de ppls et tñbo et linguie  
et genib9 corpa eoru in trib9 dieb9 et dimidio / & corpa eoz  
nō sinent poni in monumētis / et mñtantes tram gaude  
būt sup illos / et iocūdbūt / et mñera mittent invicē / Am  
by duo pphē dñaverūt eos qui mñtāt sup tram & post  
die9 aēs et dimidiu spūs vite adeo mñabit in eos / & staterūt  
supra pedes suos / & tñor magnus cecidit super eos q viderūt  
eos / & audierūt vocē magnū de celo dñetoz illis / Ascendite huc  
et ascenderūt in celū in nube / et viderūt illos mñi eoz / & i illa  
hora fact⁹ ē motus magnus / et dñā ps ciuitat⁹ cecidit &  
occis⁹ sūt mñe motu nomia septe milia homī / & reliq mñio  
rem missi sūt / & dñerūt glia deo celi / vest⁹ abñt / & ecce  
ve tñū venit cito / & septig angeli9 tuba cecinit / et sūt vo  
ces magne in celo dñetes / factū est regnū hui9 mñdi / & solū  
dñi mñi erit filij eius & regibit in scla scla dñe / & vñq  
qor seniores qui in conspectu dei sedet in pedib9 suis ceciderūt  
in facies suas / & adorauerūt deū dñetes / Grās agis tibi dñe  
deus omnipotes / q es et q eras / q accepisti vñtē tuā magnā



et redisti et irate sunt gentes / et advenit ira tua et tempus mor-  
tuorum iudicare et reddere mercedem suis tuis et populis et sanctis et  
timetibus nomen tuum pusillis et magnis et erudimandi eos qui tor-  
**E**t apertum est templum domini in celo / *ix cap.* / rumpentur trabes  
et visa est archa testamenti eius in templo eius / et facta sunt  
fulgura et voces et tonitrua et ire motus et grande magna  
et signum magnum apparuit in celo / mulier circumdata stola sole et  
luna sub pedibus eius / et in capite eius corona stellarum duodecim  
et in utero habens et clamavit plures et dicit ut pariat / et visum  
est aliud signum in celo / et ecce draco magnus rufus habens ca-  
puta septem et cornua decem et in capitibus suis septem diademata  
et cauda eius trahens in manibus stellam celum / et dimisit eas  
in terram / et draco stetit ante mulierem que erat paritura / ut cum  
perisset filium eius devoraret / et peperit filium masculinum / qui rectus  
erat omnes gentes in iuga ferrea / et raptus est filius eius ad  
deum et ad thronum eius / et mulier fugit in solitudine ubi habebat  
locum paritum a deo ut ibi pariat illis diebus mille ducentis septuaginta  
et factum est pluvium magnum in celo / michael et angeli eius pluri



Lipp

abbat ann draco ne et draco puctbat et agli eius/et no valuerit  
 neq locus inuentus est eoz amplius in celo/ et pietas est draco  
 ille magnus spens antiquus qui vocat dyablus et satanas qui  
 seduat vniuersum orbem proiectus est in terram et angeli eius  
 cum illo sunt missi/ et audiui voce magna de celo dicente Mir  
 facta est salus et lux/ et regnum dei nri/ et pias xpi eius/ qz pier  
 tas est accusator fratrum nrorum q accusabat illos ante conspectu di  
 ni die ac nocte/ et ipi vicerunt illu ppter sanguine agni/ et ppter  
 vniuersum testimonium suum/ et no dilexerunt animas suas vsqz ad mortem/ ppter  
 letitiam celi et qui habitant in eis de tre et mari qz descendit dyab  
 lus ad duos gentes iram magnam/ scies qz modicum tempus huius/ et p qm  
 vidit draco q proiectus est in terram psecutus e mulierem que peperit  
 masculum/ et dote sunt mulieri due ale quile magnas ut volat  
 in desertu in locu suu/ ubi alit p tempus et tpa et dimidium tempus a fa  
 cie serpentis/ et misit spens erore suo p mulierem aqua traqum  
 fluen vt eam faceret trahi a flue/ et diuidit tra mulierem/ et  
 appropinquat tra os suu absorbitqz fluen quod misit draco de ore  
 suo/ et iratus e draco in mulierem/ et abijt facere plura cu reliqz



erfenne eius qui custodiunt mandata dei et bene testium ihu xiii  
**E**t steti super arenam maris et uidi de mari bestiam ascendere  
 habentem capita septem et cornu decem et super cornua eius decem diu  
 domata et super capita eius nomina blasphemie et bestia quam uidi filius  
 erat ydo et pedes eius sicut ursi et os eius sicut os leonis et  
 draco dixit illi uirtute sua et potatem magna et uidi unum de ca  
 pitibus suis qui occisus est in morte et plaga mortis eius curata est  
 et admirata est multi terra pro bestiam et adorauerunt draconem  
 qui dixit potatem bestie et adorauerunt bestia dracem et omnes filios bestie  
 et quis potest pugne cum ea datus est ei os loquens magis et blasse  
 mias et data est illi potas facere menses quadraginta duos et appuit  
 os suum in blasphemias addere blasphemare nomina eius et habere  
 natulum eius et eos qui in celo habitant et datus est illi bellum  
 facere cum sanctis et vincere eos et data est illi potas regnare in omnes  
 tribus et populum et linguam et gentem et adorabunt eam omnes  
 qui in habitant terram quorum non sunt scripta nomina in libro uite  
 agni qui occisus est ab origine mundi Si quis habet aures  
 audiat qui in captiuitate duxit in captiuitatem uadit qui in gladio



occidit apparet eum gladio occidi / hoc est patia et fides scitu  
 Et uidi aliam bestiam ascendente de terra et habebat cornua duo  
 sicut agni / Et loquebatur sicut draco et potatem poris bestie emensa  
 aiebat in conspectu domini / Et fecit terra et habitantes in ea adorare bestiam  
 primam cuius curata est plaga mortis et fecit signum magnum ut etiam igne  
 faceret de celo descendente in terram in conspectu hominum / et seduxit  
 habitantes terrae propter signa que data sunt illi facere in conspectu bestie  
 dices in habitantibus terrae ut faciant ymaginem bestie que habet  
 plagam gladii et uirum / Et datum est illi ut daret spiritum ymagini be-  
 stie ut eloquatur ymago bestie et faciat ut quicumque non adorauerint  
 ymaginem bestie occidantur / Et faciet omnes pusillos et magnos et  
 diuites et fortes et liberos et seruos habere caracterem in dextera  
 manu aut in frontibus suis ut ne quis possit emere aut uide-  
 ri nisi qui habet caracterem nominis bestie aut nominis eius  
 hic sapia est qui habet intellectum computet nomen bestie nomen  
 hominis est et nomen eius est sexcenti sexaginta sex / **xviii** cap.  
**E**t uidi et ecce agnus stabat super montem syon et ad illo  
 centum quadraginta quatuor milia homines nomen eius et nomen patris eius



## Apoka

scriptum in frontibus suis / Et audiui vocem de celo tamq[ue] vocem agroru[m]  
militaru[m] et tamq[ue] vocem conitru[m] magni / Et vocem quida[m] audiui suu[m]  
tytharedoru[m] cytharisanu[m] in cytharis suis / Et cantabat q[uo]d cantatu[m]  
nouu[m] ante sedem dei et ante q[uo]r[um] amalia seniores et nemo  
poterat dicere canticu[m] nisi centu[m] q[uadr]aginta q[uatuor] milia qui  
empti su[n]t de tra / Hy su[n]t qui cum milienib[us] non su[n]t coniuncti  
vrgines eni[m] su[n]t / Hy su[n]t qui secut[ur] agnu[m] q[ua]ntu[m] ierit / Hy empti  
su[n]t ex omib[us] p[ri]micie deo et agno et in ore iporu[m] no[n] est m[er]e  
tu medicu[m] / su[n]t eni[m] macta su[n]t ante thronu[m] dei / Et uidi alteru[m]  
angelu[m] volatem p[er] mediu[m] celu[m] / Genes eu[n]gelu[m] eoru[m] ut  
eu[n]gatisaret sedebat sup[er] tra / Et p[er] omem gentem et tribum  
et linguas et pplu[m] diceb[at] vocem mact[is] / Dimete dnm et date illi  
glor[ia] q[uo]d p[er] hora iudicij e[st] / Et adorate eum q[ui] fecit celu[m] et tra  
mare et fontes aq[ua]r[um] p[er] oia que in eis su[n]t / Et alius angelo  
cecidit / secut[us] est diceb[at] Cecidit babilon ciuitas illa mact[is] q[uo]d a vino  
ire fornicationis sue potauit / omes gentes / Et alius angelo  
ecius secut[us] est illos diceb[at] vocem mact[is] / Si quis adrauit bestia  
et ymagiem eius et accepit carctere i[n] fronte sua a d[omi]ni manu



lypp

sua et hic biber de vino ire de quo mixta est mero in calice ire  
 ignis et accabit igne et sulfure in conspectu angelorum et  
 ante conspectu agni et fumi tormentorum eorum in sella scilicet ascedit  
 et hinc regem die ac nocte qui adoraverit bestiam et ima-  
 gem eius et si quis accipit nomen eius hec est pa-  
 cia sanctorum et qui custodit mandata dei et fides ihesu et audiui  
 vocem de celo dicentem mihi si beati mortui qui in domino morantur  
 et modo enim iam dicit spiritus et requiescat a laboribus suis Opa enim  
 illorum fecit illos et vidi et ecce nubem candidam et super nubem  
 candidam sedente filio hominis silem hunc in capite suo con-  
 auream et in manu sua falce acuta et alii angelus exiit de templo  
 clamans voce magna ad sedentem super nubem dicens vixit falce tua  
 et metes quia venit hora ut metatur quoniam annus messis est et misit  
 ille qui sedebat super nubem falce sua in terram et messuit terram et alii  
 angelus exiit de templo quod est in celo hunc et ipse falce acuta  
 et alii angelus exiit de altari quod habet preterea super ignem et clamar  
 voce magna ad eum qui habet falce acuta dicens vixit falce tua  
 acuta et vindemia vites vineas terram quoniam mactatus sunt vine eius



## Apoclia

Et misit angelus falcem suam mittam. Et vindemiat vineam  
terre. et misit in lacum ire dei magnam. et calcatus est locus ciuitatis  
extra ciuitatem. Et exiuit sanguis de lacu usque ad fletus equi  
perstadia mille septenta. <sup>capitulum</sup> <sup>apocalypsis</sup> <sup>et vnde amia</sup> Et vidi aliud signum  
in celo magnum et mirabile. angelos septem. habentes septem plagas  
nouissimas. quoniam in illis consumata est ira dei. Et vidi tamquam mare  
vitreum mixtum igne. et eos qui vicerunt bestiam et imaginem  
eius. et nomen eius. stantes supra mare vitreum habentes  
citharas dei. et cantantes canticum moysi filii dei. et canticum agni di-  
cetes. magis et mirabilia sunt opera tua domine deus omnipotens.  
iuste et vere sunt viae tue rex sanctorum. <sup>in domine</sup> quis non fideliter te domine  
et magnificabit nomen tuum. quia solus pius es. quoniam omnes gentes  
venient. et adorabunt in conspectu tuo. quoniam iudicia tua manifesta sunt. Et  
per hoc vidi. et ecce apertum est templum tabernaculi testimonij  
in celo. Et exierunt septem angeli habentes septem plagas de templo  
vestiti lapide mudo et cadido. et pincti circa pectora sua zomis  
aureis. Et vnum de quatuor animalibus dedit septem angelis septem per  
alas aureas plenas iracundia dei vivetis in sancta sanctorum. Et impleant



est templum dei summo a maiestate dei et de vultu eius et nemo  
 poterat introire in templum donec quaderent<sup>7</sup> septe plagae septe  
**E**t audiui vocem magna de celo dicentem septe *xm. r.* angelos  
 angelis *Deo* effundite septe phialas ire dei in terram / et abiit p<sup>r</sup>mo  
 angelus et effudit phialam suam in terram / et factum est vulnus  
 serm<sup>o</sup> ac pessimum in homines / qui habent caractere<sup>m</sup> esse bestie  
 et eos qui adoraverunt bestiam et ymaginem eius / et sedes angelus  
 effudit phialam suam in mare / et factus est sanguis sicut mortui  
 et omnis anima vivens mortua est in mari / et tertius effudit  
 phialam suam super flumina et super fontes aquarum / et factus est san-  
 guis lividus / et audiui angelum aqua<sup>m</sup> dicentem *Iustus es domine qui*  
*es et qui eras sanctus. qui hec iudicasti / quia sanguinem sanctorum et prophetarum*  
*quiderunt / et sanguinem eis fudisti. et dixisti bibere / digni enim sunt*  
 et audiui alterum <sup>angelum</sup> dicentem *et domine deus opus vera et iusta sunt iudi-*  
*cia tua / et quintus angelus effudit phialam suam in solem / et factum*  
*est illi estu affligere homines et ignem / et estuaverunt homines estu*  
*magno / et blasphemaverunt nomen dei viventem / quoniam potentes super*  
*has plagas / neque egerunt penitentiam ut daret illi gloriam / et quatuor*



## Apoka

angelus effudit phialam suam super sedem bestie et factum est regnum  
eius tenebrosum. Et comaducantur lingue suas pro dolore et  
blasphemaverunt deum celi pro doloribus et volubus suis. Et non ego  
sum pro malis operibus suis. Et sextus angelus effudit phialam  
suam in flumen illum magnum ensiatis. Et fluxit aqua eius ut  
appareret via regibus ab ortu solis. Et vidi de ore draconis et de  
ore bestie et de ore pseudo prophete spiritus tres in mundos exire in  
modum ranarum. Sunt enim spiritus demoniorum facientes signa et predantur  
non ad reges totius terre congregare illos in plenam ad diem ultimum  
dei omnipotentis. Et ecce venit sicut fur. Dominus qui vigilat et custo-  
dit vestimenta sua ne nudus ambulet ne videatur turpitudinem eius  
Et congregabit illos in locum qui vocatur hebraice armagedon. Et  
septimus angelus effudit phialam suam in aere. Et exiit vox magna  
de templo altaris dicens factum est. Et facta sunt fulgura et voces et toni-  
trua. et tunc motus factus est magnus qualis nunquam fuit. Et tunc  
homines fuerunt super terram talis tunc motus sic magnus. Et facta  
est civitas illa magna in tres partes et civitates gentium ceciderunt  
et babilon magna venit in memoriam ante deum dicens ei calice



vini indignationis ire eius et omnis insula fugit et montes non  
 sunt inventi et grando magis sicut talentum descendit de celo et homines  
 et blasphemaverunt homines deum propter plagam grandis quoniam magis  
 est facta vehementer. **Et** venit unus de septem an-  
 gelis qui habebat septem phialas et locutus est mecum dicens Veni  
 ostendam tibi dampnatos meretricis magne que sedet super aquas  
 multas. cuius qua fornicati sunt reges terre et meretrices sunt qui inhabitant  
 eam de vino per suavitatem eius et abstulit me inde statim in spiritu  
 et uidi mulierem sedentem super bestiam huius coram ea plena nominibus  
 blasphemie gentem capita septem et cornua decem et mulier erat indu-  
 data coram et purpurea et in aurata auro et lapide preciosos et mar-  
 gari et habens poculum aureum in manu sua plenum abominacione  
 et in iudicia fornicationis eius et in fonte eius nomen spiritus  
 misterium babilon magis mater fornicationum et abominacionum  
 harum et uidi mulierem ebriam de sanguine sanctorum et de sanguine  
 martirum iesu et miratus sum cum uidissem mulierem illam ad-  
 miracione magis et dixit michi angelus orare mirum est  
 dicat tibi sacramentum mulier et bestie que portant eam que habet



## Apoka

capita septem et cornua decem Bestia quā uidisti fuit et nō  
est <sup>et</sup> astensura est. De abyssu et in interitū ibit et mirabā  
nificantes terrā quorū nomina non sunt scripta in libro uite  
a constitutione mundi videtes bestiam que erat et non est. Et  
hic est <sup>et</sup> illi qui habz sapiam. Septe capita septē montes  
sūt sup quos mlr pedit. Et reges septē sūt qñqz ceciderūt  
vnus est <sup>et</sup> alig nōd venit. Et cum veni optet illū breue  
tēpus manere. Et bestia que erat et non est ipa octaua est. Et  
de septē est et in interitū vadet. Et decem cornua que vidisti  
<sup>et regum nōd</sup>  
decē reges sūt qui regnū nōd acceperūt s; p tatez tāp reges  
vna hora accipiet <sup>vnā hora</sup> p9 bestia. Hī vnū conciliū hēnt et vntem  
et p tatem suā bestie tradent. Hī cum agno pugnat. Et agno  
vincet illos qm dñs dñmōr est et rex regum. Et q cum  
illo sūt vocati et electi fideles. Et dixit michi. Et Aquas <sup>quas</sup> vidi  
stī vbi meret sedet ppli sūt et gentes. et lingue. Et decem  
cornua que vidisti <sup>et</sup> bestia. Hī odient fornicariā et desolata  
faciet illa et nudū et carnes eius maducabit. Et ipam igne  
gremiabit. Deus enī dñt in corda eorū. vt faciāt qd illi placitū



est ut dent regnū suū bestie donec consueñt verba dei et mlt  
quā uidiſti ciuitas magis est que habet regimē sup reges tē

**E**t post hec uidi alioz angelu descendēz de celo **xviii**  
ueniētem p̄tēz magnā. et ita illuata est agloria eius. Et ex  
damat fortis dices Ceadit ceadit babilon magna. et fracta est  
habitatio demonioz. et custodia omnis spūs in mudi. et custodia oīs  
uolucris in mude et odibilis. qz de uino fornicationis eius bibert  
omēs gentes et omēs reges tē ad illa fornicati sunt. Et mercatores  
tē de uirtute deliciaz eius diuites facti sunt. Et audiui alia uoce  
de celo dicēz. Ecce de illa p̄lus meus et ne p̄ciapes sitis delir  
toz eius. Et de plagis eius nō accipiat. Cū p̄uenerit p̄ctā ei  
usqz ad celu. Et recordatus est dñs iniquitatū eius. reddite illi sic  
ip̄a reddidit uobis. Et duplicatē duplicia scđ opera eius in po  
culo quo misit uobis. misceat illi duplū. q̄ntū glificat p̄ et  
in delictis fuit. tantū date illi tormētū et luctū. quia in corde  
suo dicit. Vedeo ut regina et uidua non sum. et luctū nō uidebo  
Et tō in vna die ueniet plāge eius. mors et luctus et fames. et  
ignis gburret. qz fortis dñs q̄ iudicabit illa. Et flebit. et plāget p̄



## *Apoka*

sup illas reges tie qui cum illa fornicati sunt et in delicijs eius vire  
runt cum viderint fumum incendijs eius longe stantes ppter tiorum  
tormentorum eius dicentes. Ve ve ciuitas illa magis babilon. ciuitas  
illa fortis qm venit vna hora iudiciu tuu. Et negotiatores tie  
flebunt et lugentur super illam. qm merces eorū nemo emat  
amplius. aures auri et argenti et lapidis piosi et margarite  
et hyssi et ppuu et serici et cottoni. Et omne lignu <sup>in</sup> thauru. et oia  
vasa eboris et omnia vasa de lapide pioso et eburno et ferro  
et marmore et cynamomū et amomū et odoramentorum et vin-  
genti et thuris et vini et olei et fide et tritici et iumentorum et  
iūu et equorum et redarū et mīcipiorū. et amarū hominū et po-  
ma tua desiderij anime tue discesserunt a te. Et omnia pmutoria  
tua et clara pientur a te. Et amplius illa iam non inueniet  
mercatores horū qui diuites facti sunt. Ab ea ciuitate longe  
stabit ppter timore tormentorum eius. flentes ac lugentes et  
dicentes. Ve ve ciuitas illa magis que amata erat hyssu et ppu-  
ra et cottoni. Deaurata est auro et lapide pioso et margaritis  
qm vna hora destituta sunt tate diuitie. Et omnis gubernator



lyps

Et omnes qui in lacu illo nauigauit / Et nautae et qui in mari operantur  
longe steterunt et clamauerunt videtes fumum incendii eius dicentes  
Quae filis ciuitati huius magne. Et miserunt puluere super capita  
et clamauerunt flentes et lugentes dicentes. ve ve ciuitas illa  
magis magis facti sunt diuites omnes qui habent naues in mari de  
probris eius / quoniam una hora desolata est / Exultate super eam celum  
et sancti apostoli et prophetae / quoniam iudicat deus iudicium in omni de illa  
et sustulit unus angelus fortis lapidem qui molare magnum et  
miserit in mare dicens / Hoc impetu mittetur Babilon magis ciui-  
tas illa. et ultra iam non inuenietur nec vox cytharatorum et  
musicorum / et tymba canentium. et tuba audiet in te amplius / Et omnis  
artifex et omnis artis non inuenietur in te amplius / Et vox mole non  
audietur in te amplius / Et lux lucerne non lucebit tibi amplius / Et  
vox sponsi et sponse non audietur adhuc in te amplius / quia multi-  
tudo tui erat principes terrae / quia in beneficiis tuis errauerunt omnes  
gentes et in ea sanguinis prophetarum et sanctorum inuentus est et omnes qui  
interfecti sunt in terra. **P**ost hoc audiui vocem magnam  
tam tubarum militum in celo dicentium. Alleluia. laus et gloria ei ubi



## Apoka

Deo nro est qd vera et iusta iudicia eius sunt / et a iudicauit de  
mercede magna que corrupit terram in p[ro]stitutione sua / et vin-  
dicat sanguine suoz suoz demanibz eius / et iter dixerunt alla  
et firmus eius ascendit in sela siloz / et ceciderunt virgines quatuor  
seniores / et quatuor animalia ceciderunt et adorauerunt deum sedentem  
sup[er] thronu[m] dicentes / amen alla / et vox de throno exiit dicens / laudz  
diate deo nro om[n]es sa[nt]i eius / et qui timeatis eum pusilli et ma-  
gni / et audiui qm[od]o voce tube magne et sicut voce aquar[um] multar[um]  
et sicut vocem tonitruu[m] magnor[um] dicebat alla / ex m[ult]o regnu[m]  
Dns deus noster om[n]ip[ot]ens Gaudeamus et exultes et demus gl[ori]as  
ei / qm[od]o venerunt nuptie agni / et uxor eius p[re]parauit se / et datus  
est illi ut cooperiat se byssinu[m] splende[n]s et candidus et expoliat  
se byssinu[m] em iustificaco[n]es sue stoz / et dixit michi / Ecce b[e]n[e]  
q[ui] ad cena[m] nuptiar[um] agni vocati s[un]t / et dixit michi hec v[er]ba  
Dei v[er]ba s[un]t / et cecidi ad pedes eius vt adorare eum / et dixit  
michi / vide ne fecas / Conseruus tuus sum / et facis tuos ben-  
e[n] tuu[m] testom[oniu]m ihu / deu[m] adora / Testom[oniu]m em ihu est sp[iritu]s p[ro]phetie  
Et vidi celu[m] ap[er]tu[m] / et ecce equus albus / et qui sedebat sup[er] eu[m]



*lupf*

vocabat fidelis et verax / Et in iusticia iudicat et pugnat / Oculi  
 autem eius sicut flamma ignis / et in capite eius diademata multa /  
 gens nomen scriptum quod nemo novit nisi ipse / et vestitus erat veste  
 purpurea sanguine / et vocat nomen eius vni dei / et exivit qui sunt  
 in celo sequantur eum in equis albis / vestiti byssina alba mundata /  
 de ore ipsius procedebat gladius eruatque pro arcibus / ut in ipso per-  
 cussat omnes gentes / et ipse reget eos in virga ferrea / et ipse calcabit  
 torcular vini furoris ire dei opotent / et habet in vestimento  
 et in femore suo scriptum / rex regnum et dominus domini / et vidi  
 unum angelum stare in sole / et clavit voce magnam dicens omnibus  
 que volabant per medium celi / venite congregamini ad cenam magnam  
 domini dei / ut manducetis carnes regum / et carnes tributorum / et car-  
 nes fortium / et carnes eorum / et sedentium in ipsis / et carnes omnium libere  
 ac suorum / et pusillorum / et magnorum / et vidi bestiam et reges terre et  
 exercitus eorum congregatos ad faciem pluvium cum illo qui sedebat in equo  
 et cum exitu eius / et apprehensa est bestia / et cum illa pseudo propheta  
 qui fecit signa coram ipsis quibus seduxit eos / qui acceperunt carnem be-  
 stie / et qui adoraverunt imagines eius / vivum missi sunt isti duo in stagnum



## Apoka

ignis ardentis sulfure/ Et ceteri occisi sunt gladio sedent sup  
equum q̄ p̄cedit de ore patam̄ ipius Et om̄s aues satu  
**E**t vidi angelū descendēz/ ~~xx~~ <sup>c</sup> rate s̄t iarm̄bz eoz  
de celo hēntēz clauē abyssi et cathēdā magnā in mā<sup>a</sup> sua/  
et apprehēdit draconēz serpētēz antiquū qui ē dyabulus et sa  
t̄as et ligat eum p̄ annos mille/ et misit eū in abyssū/ et  
clausit/ et signat sup illū ut nō seducat amplius gētes dor  
q̄sumēt mille anni/ post hēc oportet illū solui modico tpe  
Et vidi sedēz/ et p̄dēntē sup eas/ et iudiciū datū est illis/ Et  
vidi am̄as decolatorū p̄pter testīm̄ ihū Et p̄t v̄m dei/ Et  
qui nō adorauit bestia neqz ymaginē eius/ Neqz accepe  
rūt caractere in frontibz suis aut in māibz suis/ Et vixerūt  
et regnauerūt cū xp̄o mille annis/ Ceteri mortuoz nō vixerūt  
donec q̄sumēt mille ann̄/ hēc est rep̄reatō p̄ma. Bōes et s̄cūs  
qui hēc p̄tem in rep̄reatōne prima s̄nt s̄cūs sed mōs nō h̄t  
p̄tatez/ Sed erūt sacerdotes dei et xp̄i/ Et regnabūt cū illo mille  
annis/ Et cū q̄suati fuerūt mille ann̄ soluet̄ sat̄as de carcere  
suo et eribūt/ et seducat gētes q̄ s̄t s̄t q̄s anglos n̄z gog et



177.

**E**t vidi celum novum et terram novam, primum enim celum capite  
et prima terra abijt. Et mare iam non est. Et ego iohannes vidi ci-  
vitatem sanctam iherusalem novam. Descendens de celo ad eos paravit sibi sponsam.



## Apoka

ornata viro suo/ Et audiui vocem magni/ Tuetez de throno  
Et ecce tabernaculu dei cu hominibz/ et habitum eis/ Et ipi pils  
eius erut/ Et ipse deus cu eis erit corpe deus/ Et absterget deus  
omez lacrima ab oculis eoz/ et mors ult<sup>ra</sup> no erit neqz luctus neqz  
clamor/ neqz dolor ullus erit. quz pma abierut/ Et dixit qui  
sedebat in throno/ Et ecce noua facio omnia. Et dixit michi sibe  
qz hec va fidelissima sut et vera/ Et dixit michi factu est/ Ego  
sum alpha/ Et o initium et finis/ Ego sienti dabo de fonte  
aque viue gratis/ et qui vident possidebit hoc. Et ero illi deus  
et ipse <sup>et</sup> michi erit filius/ Dimidis aute et macedulis et ere:  
erat et hominibus et fornicatoribus/ Et veneficiis/ et ydolanis et oibz  
mediis/ ps illos erit in stagno ardenti igni et sulfure. qd  
est mors scla/ Et venit <sup>non</sup> de septu anglis gentibus septu phialas  
plenas septu plagis nouissimis/ et locutus est mecu dices dei  
ostendu tibi sponsam uxorem agni/ Et suscepit me in spiritu in  
monte magnu et altu/ Et ostendit michi ciuitate scam ierlm  
descendentem de celo/ adeo hentes claritate dei/ Et lumen eius sicut  
lapidi piaso/ tanqz lapidi iaspidis sicut cristallu/ Et habebat



lyp

muru magnu et altu hntem portas duodeci/ Et in portas  
 angulos duodeci et nomina septa que sunt nomina duodeci tribuum  
 filioru isrl/ ab oriente porte tres/ ab aquilone porte tres/ ab austru  
 porte tres/ et ab occassu porte tres/ Et murg ciuitate hntis fundata  
 xij/ Et sup ea duodeci fund nomina aploz et agri/ Et qui loq-  
 bat metu habebat mensura arudinetu aurea. ut metiret  
 ciuitate et portas eius et muru/ Et ciuitas in qdro posita est  
 Et longitudo eius tara qnta et latitudo/ Et mesus est ciuitate  
 de arudine aurea p stadia duodeci milia/ longitudo et lati-  
 tudo/ Et altitudo eius eglia sui/ Et mesus est muros eius totu  
 qdraginta qtuor milia cubitoz/ mensura hominis que est angu-  
 Et erat structa muri eius ex lapide iaspide/ Ipa vero ciuitas  
 auro nudo simile vitis mudo/ Et fundata muri ciuitat omni  
 lapide pioso ornata/ fundamtu pnuu iaspis/ Sed zaphiru  
 Et iuu calcedoniis/ circis smaragdus/ archais sardonis/ septus  
 pardius/ Septus crisolus/ octauus berillus/ nonus topasius  
 Decus garisopissus/ undecus iacintus/ duodecus amethystus/ Et xij  
 porte xij margarite p p singulas/ Et singule porte erat ex



Apoka

singulis margarit / Et platee ciuitat aurum mund taq vitru  
 plucis / et templu non uidi in ea / Dominus enim deus omnip  
 templu illius est et agnus / Et ciuitas no eget sole neq luna  
 in luceat in ea Nam claritas dei illuminabit eam / et lucerna  
 eius est agnus / Et ambulabunt gentes in luce eius / et re  
 ges terre offerent ei gloriam et honorem in illa / Et porte eius non  
 claudet per diem / Rex enim non erit illic / et afferet gloriam et ho  
 norem gentium in illa / Nec intrabit in eam aliquis conuincatus  
 et facies abhominatoz et medicinu / nisi qui scripti sunt in libro uite  
**E**t ostendit michi fluenta que uenie xxiij ca / et agni  
 splendidu taq cristallu / procedentes de sede dei et agni in medio  
 platee eius / Et eruntqz parte flumis lignu uite afferens fructu  
 xij / p menses singulos reddens fructu suu / et folia ligni  
 ad sanitatem gentiu / Et omne maledictu non erit amplius  
 sed sedes dei et agni in illa erunt / Et fui illis puluer illi / et ui  
 debunt facie eius / et nomen eius in frontibus eoz / et non ule  
 no erit / et non egerebunt luce lumine neqz luce solis / quia dominus deus  
 illuminabit illos / Et regnabunt in secula seculoz / Et dixit michi



angelus. hec verba fidelissima sunt et vera et dominus deus spirituum prophetarum  
 misit angelum suum ostendere scriptis suis / que apponet fieri  
 cito / Et ecce venio velociter / Tuus qui custodit verba prophetie libri  
 huius Ego iohannes qui audiui et vidi hec et postquam audissem et vi-  
 dissem cecidi ut adorarem ante pedes angeli / qui michi ostende-  
 bat hec et dixit michi / vide ne feceris / Conspicis enim tuus sum et  
 fratres tuos prophetas / et eorum qui scribunt verba <sup>prophete libri</sup> libri huius / deum  
 adora et dixit michi / ne quis scribas verba prophetie libri huius / et pe-  
 eni prope est / qui nocet noceat adhuc / et qui in sordibus est sorde-  
 scat adhuc / et iustus iustitiam faciat adhuc / et sanctus sanctificetur adhuc  
 Ecce venio cito / et merces mea mecum est / reddere unicuique secundum opera  
 eius / Ego sum alpha et omega / primus et novissimus / principium et finis  
 Beati qui laudant stolam suam ut sit pretas eorum in ligno vite / et per-  
 portas introant in civitatem sanctam / et foris canes / et venefici / et impu-  
 dia et homicidae / et idolis servientes / et omnes qui amant et faciunt  
 mendacium Ego ihesus misi angelum meum testificari vobis hec in  
 ecclesiis Ego sum radix yssae et genus david stella splendida et  
 matutina / et sponsus et sponsa dicit veni / et qui audit dicat veni



Et qui sitit veniat et qui <sup>venit</sup> accipiat aqua vite gratis ( )  
testor <sup>em</sup> ego omni audienti verba ppheticie libri huius Si quis appo-  
suerit addet / apponet deus sup illud plagas scriptas que sunt in libro  
isto Et si quis diminuerit de verbis libri huius ppheticie auferet deus  
partem eius de libro vite et de ciuitate sancta et de his que  
scripta sunt in libro isto Dicit Spiritus qui testificatur pphibet istos  
etiam venio cito Amen. Veni Domine ihu / qui Domine noster ihu  
cristi cum omnibus nobis Amen

<sup>ad quod cum dimittere debet tamen</sup>  
<sup>Similis</sup> <sup>voluntaria</sup>  
**Iste liber est compatus Per San-**  
<sup>voluntaria</sup> <sup>de de volu</sup>  
**islavum De Szegedino scriptus**  
**per discretum Martinu clericu**  
**Blavislavienfis Diocesis**  
**Anno dñi. m. ccc. xiiii. cetera**

Emptus nō p̄ agni paulini pascōis de pydetoma pro  
duabz azaraz et vno fertone



411.

363

ppo

libo

deg

2.

uho

m

2

u

2

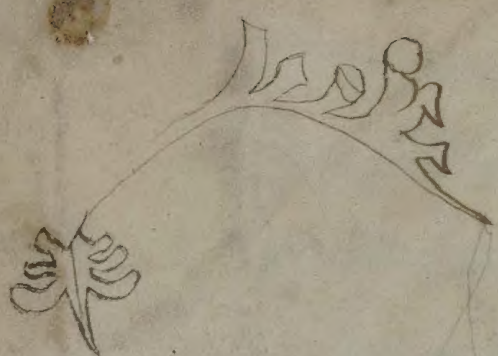
me



Aug

Prussia

16



in nomine  
Amen







Ante Remēde hie oppro  
The Vmratatun hie



